T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

GAZETE DİLİNİN SON 60 YILDA GELDİĞİ YER VE BUNUN TÜRKÇE DERS KİTAPLARININ DİLİYLE KARŞILAŞTIRILMASI

Esin DUMAN ERENLER

İzmir
2009

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

GAZETE DİLİNİN SON 60 YILDA GELDİĞİ YER VE BUNUN TÜRKÇE DERS KİTAPLARININ DİLİYLE KARŞILAŞTIRILMASI

Esin DUMAN ERENLER

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Tahir KAHRAMAN

İzmir
2009

YEMİN

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum "Gazete Dilinin Son 60 Yılda Geldiği Yer Ve Bunun Türkçe Ders Kitaplarının Diliyle Karşılaştırılması" adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynaklarda gösterilenlerden oluştuğunu belirtir ve onurumla doğrularım.

…./…./2009

Esin DUMAN ERENLER

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ SINAV SONUÇ FORMU

Esin DUMAN ERENLER tarafından Yrd.Doç.Dr. Tahir Kahraman yönetiminde hazırlanan "Gazete Dilinin Son 60 Yılda Geldiği Yer ve Bunun Türkçe Ders Kitaplarının Diliyle Karşılaştırılması" başlıklı tez tarafımızdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından "**Yüksek Lisans Tezi**" olarak kabul edilmiştir.

Yrd.Doç.Dr. Tahir KAHRAMAN
Danışman

Prof.Dr. Serih Ali BOZKAPLAN
Jüri Üyesi

Yrd.Doç.Dr. Hüseyin TUNÇER
Jüri Üyesi

Prof. Dr. h. c. İbrahim ATALAY
Enstitü Müdürü

Adres: Uğur Mumcu Cad.135 Sk. No:5 35150 Buca/İZMİR
Telefon: +90 (232) 440 09 08 - 440 09 11 **Faks:** +90 (232) 420 60 45
e-posta: egitimbil@deu.edu.tr

TEŞEKKÜR

Önerileriyle tezimin belirlenmesinde, gelişip oluşmasında büyük katkıları olan değerli danışman hocam Sayın Yard. Doç. Dr. Tahir KAHRAMAN'a,

Tezimin hazırlanmasında bana uygun ortamı hazırlayan annem Medine DUMAN ve eşim Özgür ERENLER'e teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR i
İÇİNDEKİLER ii
ÖNSÖZ v
ÖZET vii
ABSTRACT viii
1. BÖLÜM 1
GİRİŞ 1
1.1. Gazete Dilinin Genel Dil ve Toplumsal Kültür İçindeki Yeri 1
1.2. Bu Araştırmanın Amacı ve Önemi 2
1.2.1. Sorun Cümlesi 3
1.2.2. Alt Sorunlar 3
1.3. Sayıtlılar 4
1.4. Sınırlılıklar 4
1.5. Evren ve Örneklem 4
1.6. Tanımlar 5
1.7. Kısaltmalar 6
2.BÖLÜM 8
YÖNTEM 8
2.1. Araştırma Modeli 8
2.2. Çalışma Sırasında İzlenen Yol ve Gözetilen İlkeler 8
3. BÖLÜM 10
BULGULAR 10
3.1. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Sözcük ve Sözcük Öbeklerinin Dizelgesi 10
3.2. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Sözcük ve Sözcük Öbeklerinin Dizelgesi 36
4. BÖLÜM 98
BULGULARIN YORUMU 98
4.1. Birinci Alt Sorun 98
4.2. İkinci Alt Sorun 98
4.2.1. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Türkçe Kökenli Sözcük ve Sözcük Öbeklerinin Dizelgesi 99
4.2.2. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Yabancı Kökenli Sözcük ve Sözcük Öbekleri 108
4.2.2. a. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Arapça Kökenli Sözcük ve Sözcük Öbeklerinin Dizelgesi 108
4.2.2.b. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Fransızca Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi 113
4.2.2.c. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Farsça Kökenli Sözcük ve Sözcük Öbeklerinin Dizelgesi 114
4.2.2.d. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki İtalyanca Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi 115
4.2.2.e. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Diğer Yabancı Diller Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi 115
4.2.3. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Arapça+Türkçe Ögelerin Kullanımı 116
4.2.3.a. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Arapça+Türkçe Ögelerin Dizelgesi 116

4.2.3.b. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Türkçe + Arapça Ögelerin Dizelgesi 119
4.2.4. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki İki veya Daha Çok Dile Ait Sözcüklerin Oluşturduğu Ögelerin Kullanımı 119
4.2.5. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Türkçe Ek Almış Yabancı Kökenli Sözcük ve Sözcük Öbeklerinin Kullanımı 120
4.2.5.a. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Türkçe Ek Almış Arapça Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi 120
4.2.5.b.Türkçe Eklerle Türetilmiş (Arapça Dışındaki) Yabancı Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi 121
4.3. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Sözcük ve Sözcük Öbeklerinin Kökenlerine Göre Dağılımı 122
4.3.1. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Türkçe Kökenli Sözcük ve Sözcük Öbeklerinin Dizelgesi 122
4.3.2. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Yabancı Kökenli Ögelerin Kullanımı ... 152
4.3.2.a. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Arapça Kökenli Sözcüklerin ve Sözcük Öbeklerinin Dizelgesi 152
4.3.2.b. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Fransızca Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi 157
4.3.2.c. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Farsça Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi 160
4.3.2.d. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki İngilizce Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi 161
4.3.2.e. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Yunanca Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi 161
4.3.2.f. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki İtalyanca Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi 162
4.3.2.g. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Diğer Yabancı Diller Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi 163
4.3.3. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Arapça + Türkçe Ögelerin Kullanımı ... 163
4.3.3.a. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Arapça + Türkçe Ögelerin Dizelgesi 163
4.3.3.b. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Türkçe + Arapça Ögelerin Dizelgesi 166
4.3.4. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki İki veya Daha Çok Dilin Sözcüklerinin Oluşturduğu Ögelerin Dizelgesi 167
4.3.5. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Türkçe Ek Almış Yabancı Kökenli Sözcüklerin Kullanımı 168
4.3.5.a. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Türkçe Ek Almış Arapça Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi 168
4.3.5.b. Türkçe Eklerle Türetilmiş (Arapça Dışındaki) Yabancı Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi 170
4.4 Üçüncü Alt Sorun 173
4.4.1. Yazım Değişiklikleri 174
4.4.2. Deyimlerin Kullanımı 176
4.4.2.a. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetede Geçen Deyimlerin Dizelgesi 177
4.4.2.b. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetede Geçen Deyimlerin Dizelgesi 179
4.4.3. Kurum ve Kuruluş Adları 186

4.4.3.a. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetede Geçen Kurum ve Kuruluş Adları 186
4.4.3.b. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetede Geçen Kurum ve Kuruluş Adları 186
4.4.4. Sözcük Sıklığı 189
4.4.5. Türkçenin Temel Sözvarlığındaki Değişim 192
4.4.6. Dilimize 1946'dan Sonra Kazandırılan Türkçe Kökenli Sözcükler 196
4.5 Dördüncü Alt Sorun 197
4.6 Beşinci Alt Sorun 200
5. BÖLÜM 201
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER 201
5.1 Sonuçlar 201
5.2 Öneriler 203
KAYNAKLAR 206

ÖNSÖZ

Bu çalışma, gazete dilinin 60 yılda geldiği noktayı ortaya koymak ve gazete dilini Türkçe ders kitaplarının diliyle karşılaştırmak amacıyla yapılmıştır.

Amacımıza ulaşmak için, önce 1946 yılındaki bir gazetenin diliyle 2006 yılında yayımlanan bir gazetenin dilinin karşılaştırılmasına, Milliyet gazetesinin de bu araştırma için en uygun kaynak olduğuna karar verdik. 1946 yılında kullanılan Türkçe ders kitabını İzmir Milli Kütüphanesinde bulduk. Gazete arşivlerine ise, Ahmet Piriştina Kent Arşivi ve Müzesinden ulaşabildik.

Kent Arşivindeki yetkililerden Milliyet gazetesinin 3 Mayıs 1950 tarihinden itibaren yayımlandığı, 1946 yılından günümüze kadar yayınını sürdüren tek gazetenin Cumhuriyet gazetesi olduğu bilgisini aldık. Bunun üzerine araştırma kaynağımızı Cumhuriyet gazetesi olarak belirledik.

Önce, Cumhuriyet gazetesinin 1946 ve 2006 yıllarındaki onar sayısında çalışmamızı yürütmeyi düşünmüştük. Ancak her sözcük ve sözcük öbeğini kullanım örnekleriyle[1] fişleyerek çalıştığımızdan 26 Eylül 1946 tarihli 4 sayfalık bir gazetenin fişlenmesi dahi aylarımızı aldı. Bize tanınan sürede tez çalışmamızı bitiremeyeceğimizi anlayınca, araştırmamızı 1946 ve 2006 yıllarında yayımlanan birer gazete üzerinde yapmak zorunda kaldık.

Fişleme sırasında, "sözcükleri tek tek mi yoksa kullanım içinde zaman zaman oluşturduğu sözcük öbekleri ya da kalıplaşmış anlatımlarla birlikte mi almak" konusunda birtakım zorluklarla karşılaştık. Başlangıçta sözcüklerden çok sözcüklerin kullanım örneklerine odaklandığımızdan, fişlemeyi "sözcük, fiil öbekleri, kalıplaşmış anlatım, kurum - kuruluş adları" ayrımıyla yaptık.

---

[1] Yaklaşık 8600 ögenin her biri için alınan birer cümlelik kullanım örneklerinin tezin kapsamını çok genişletmesi ve fiziksel boyutlarını aşırı derecede büyütmesi nedeniyle bu örnekleri tez metninden, sonradan çıkardık.

Sonra, Cumhuriyet gazetesinin 26 Eylül 1946 tarihli yayınıyla 26 Eylül 2006 tarihli yayınındaki sözcükleri, fiil öbeklerini, kalıplaşmış anlatımları (deyim, atasözü, söz öbekleri), kurum-kuruluş adlarını, tarama yöntemiyle saptadık ve kullanım sayılarını belirleyerek, bunları fişledik.

Türkçede kullanılan bu ögelerin kökenlerini belirlerken "Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük" ana kaynağımız oldu. Söz konusu sözlüğün yetersiz kaldığı durumlarda ise kaynakçada belirtilen sözlüklerden yararlandık.

Elde ettiğimiz verileri değerlendirerek, 1946 ile 2006 yıllarında, sözvarlığımızdaki yabancılaşma oranlarını, dil kurallarındaki değişimleri karşılaştırdık. Sonuçları tartışıp ilgililere önerilerde bulunmaya çalıştık.

1945-1946 ile 2005-2006 eğitim-öğretim yıllarında okutulan birer adet Türkçe ders kitabını ise kitap yazarının dilini dikkate alarak, incelemeye çalıştık ve kitap hazırlayıcısının dilini, gazete diliyle karşılaştırdık Bu kitaplarda bulunan ve sanatçılardan alınmış olan okuma parçalarının dillerini, değerlendirmelerimizde dikkate almadık. Ders kitaplarının dilindeki yabancılaşma oranını belirlemek içinse tüm kitabı fişlemek yerine, 1945 yayını Türkçe ders kitabında önsözün ve ilk metnin; 2002 yayını Türkçe ders kitabında ise ilk iki metnin sözcük ve öbeklerini fişledik.

Sonuçta, bu çalışma ortaya çıktı.

ÖZET

Bu çalışmada gazete dilinin son altmış yılda geldiği yer ve bunun Türkçe ders kitaplarının diline yansımaları araştırıldı.

Araştırmamızda 26 Eylül 1946 günlü gazetede 2502, 26 Eylül 2006 günlü gazetede 6071 birim belirlendi. 26 Eylül 1946 günlü gazetedeki 2502 birimin 86'sı deyim, 21'i kurum-kuruluş adı, 1'i atasözü, 2394'ü ise sözcük ve sözcük öbeğidir. 26 Eylül 2006 günlü gazetedeki 6071 birimin ise 331'ini deyimler, 99'unu kurum-kuruluş adları, 2'sini atasözleri, 5639'ini sözcük ve sözcük öbekleri oluşturmaktadır.

Gazetelerde geçen bu ögelerin kökenlerine göre oranlanması, sözcük ve sözcük öbeklerinin sayısına göre yapıldı. Şu halde 26 Eylül 1946 günlü gazetede 2394 ögenin, 26 Eylül 2006 günlü gazetede ise 5639 ögenin kökenleri saptandı. 60 yıl içinde, Türkçe kökenli sözcüklerin kullanım oranının %45'ten %64'e çıktığı sonucuna varıldı.

1945-1946 ile 2005-2006 eğitim ve öğretim yıllarında kullanılan birer adet Türkçe ders kitabının dili incelendi. Türkçe ders kitaplarının dilinde, gazete diline oranla Türkçe kullanımı açısından sözcük seçiminde çok daha özenli olunduğu görüldü.

Tezin sonunda, dilin varsıllaşması, öğrencilerin Türkçenin gücünün ayırdında bireyler olarak yetişmeleri için yapılabileceklerle ilgili önerilerde bulunuldu.

Anahtar sözcükler: Dil, gazete dili, genel dil, Türkçe ders kitaplarının dili, sözcük, sözcük öbeği

ABSTRACT

In this study, over the course of the past 60 years, the process of the newspaper language and its reflections on the Turkish textbooks is researched.

2502 items are determined in the September 26, 1946 issue of the newspaper, whereas 6071 items are determined in the September 26, 2006 issue. In the September 26, 1946 issue, the items are composed of; 86 idioms; 21 association-board names; 1 proverb; 2394 words and phrases. In the September 26, 2006 issue, there exist; 331 idioms; 99 association-board names; 2 proverbs; 5639 words and phrases.

The number of the words and phrases units is taken as the basis to proportion their respective origins. Thus, 2394 units in the September 26, 1946 issue and 5639 units in the September 26, 2006 issue are searched for their origins. Through 60 years, an increase from 45% to %64 in the rate of use of Turkish is observed.

The language of the Turkish textbooks that are used in 1945-1946 and 2005-2006 school years are surveyed. It is infered that the textbooks are more attentive than the newspapers regarding word choice.

Finally, proposals are drawn for the enrichment of the language and to illuminate the students due to the capabilities of Turkish language.

Key Words : Language, newspaper language, language of the Turkish textbooks, word, phrase.

1. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Gazete Dilinin Genel Dil ve Toplumsal Kültür İçindeki Yeri

Dil denince akla dili oluşturan ögeler, kurallar ve özellikler gelir. Dil, mantık kuralları içine oturtulmuş bir sistemdir. Duygu ve düşünceyi ileten, anlaşmayı, sağlayan, kültürü yansıtan bir yapıdır. Aksan (1998: 55) dili, "düşünce, duygu ve isteklerin, bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan ögeler ve kurallardan yararlanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan, çok yönlü, çok gelişmiş bir dizge" olarak tanımlar.

Gazete, kullandığı dil bakımından, yazı diline ait ürünler içinde halkın düzeyine en yakın, konuşma diliyle yazı dilini birbirine en çok yaklaştıran basılı bir yayındır. Bu nedenle genel dilde en çok kabul gören yazı dillerinden biri gazete dilidir. Her gün, sayısız insana ulaşan gazetenin genel dili etkilemedeki gücü ve yaratmadaki katkısı göz ardı edilemez. Çoker (2008: 633) Türkçenin varsıllaşmasını, örnek olacak biçimde iyi kullanılmasını, yabancı sözcüklerden arındırılmasını (…), çok büyük ölçüde basın çalışanlarının çabalarına bağlı bulmaktadır. Gerçekten de özellikle basın kuruluşları, dilin doğru kullanımında önemli bir sorumluluğa sahiptir. Bu nedenle de gazeteler, kullandıkları dil bakımından, incelenmesi, tartışılması, eleştirilmesi gereken yayınlardır.

Toplumsal kültürün oluşumunda da gazete dilinin önemi yadsınamaz. Çünkü gazete yaygın bir kitle iletişim aracıdır ve toplumu oluşturan bireyler arasındaki inanç, duygu, düşünce vb. paylaşımı, en çok gazeteler aracılığıyla sağlanır.

Dilin gelişimi toplumun gelişiminin göstergesidir. Dilin korunması, geliştirilmesi; sağlıklı, uygar, gelişmiş bir topluma ulaşmak için çok önemlidir.

1.2. Bu Araştırmanın Amacı ve Önemi

Dil, kültürün oluşumunda, toplumların gelişiminde önemli bir yere sahiptir. Dilin eğitimine verilen değer aydınlanma, çağdaşlaşma için bir ölçüdür.

Dil ve düşünce ilişkisi bilim insanlarının üzerinde kafa yorduğu, sonuçlara ulaşmaya çalıştığı bir konu olmayı sürdürüyor. Dil mi düşünceyi zenginleştirir, düşünce mi dili geliştirir sorusu yanıt bulmayı bekliyor. Elbette ikisi de at başı giden ögeler. Bunun yanında dilin düşünce üzerindeki önemi su götürmez bir gerçektir. Çünkü insan diliyle düşünür, dilinin elverdiği oranda hayal, duygu, düşünce dünyası olgunlaşır. O halde dilin gelişimi düşüncenin gelişimidir diyebiliriz. Dilin gelişimi ise doğru, eksiksiz kullanımıyla, dil ögelerinin düşünceyi yansıtmadaki yeterliliğiyle, ulusun ortak bir dil yaratmasıyla sağlanır.

Dilin yaygınlaşması kitap, dergi, gazete gibi yayınlarla mümkündür. Günlük yayımlanan ve daha çok insana ulaşabilen gazete, kullandığı dil itibariyle toplumun güncel konuşma dilini yansıtıcı özellikler taşır. Dergi ve kitaplar, gazeteler gibi çok sayıda insan tarafından okunmaz. Özellikle kitaplar yazarının dil anlayışını yansıttır, "daha çok" yazara özgüdür. Kısacası, bunların günlük dille ilişkileri daha sınırlıdır. Bu nedenle dergi ve kitaplar, dildeki değişimde gazete kadar etkili değildir.

Yazılı dil ürünleri içinde, konuşma diline daha yakın olan ve dil üzerinde önemli bir etkiye sahip olan gazete dilinin incelenmesi, dilin korunması ve geliştirilmesi sorumluluğunu üzerine alan kurumlara ışık tutacaktır.

Geçmiş yıllarda yayımlanan gazetelerin dilini incelemek ve günümüzdeki gazetelerinkiyle karşılaştırmak, dilin değişimini, gerileme mi yoksa ilerleme mi gösterdiğini belirlememizi sağlayacak bir yoldur. Gazete dilinin Türkçe ders

kitaplarının diliyle karşılaştırılması ise, ders kitaplarında kullanılan dilin, halkın konuşma diline hangi ölçüde yakın olduğunu saptama açısından önemlidir.

Uygarlığın gelişimiyle dil de varlığını korumak için gelişmelidir. Türkçe ise yeni sözcük türetme olanaklarının sınırsız olması özelliğiyle genişleyebilecek, varsıl ve güçlü bir dildir. Peki, Türkçenin bu olanakları yeterince kullanılmakta mıdır? Yoksa dilimiz yabancı sözcüklerle ve başka dillerin kurallarıyla mı sarmalanmaktadır? Dilimizde geçmişten günümüze olumlu bir değişimden söz edilebilir mi? Türkçe ders kitapları; dili koruma ve yüceltme bilincine ulaşmış, Türkçeyi doğru ve etkili kullanmaya özen gösteren bireyler yetiştirebilecek nitelikte midir? İşte bu çalışma, bu soruların yanıtlarını aramak ve çıkan yanıtlar doğrultusunda dilcilerin, dilin gelişimine katkıda bulunan kurumların ve araştırmacıların yararlanmalarına bir kaynak oluşturabilmek amacıyla yapılmıştır.

1.2.1. Sorun Cümlesi

Gazete dili altmış yılda nasıl bir değişim göstermiştir; bunun Türkçe ders kitaplarının diline yansıması ne şekildedir?

1.2.2. Alt Sorunlar

1. Günlük konuşma diliyle ve genel dille gazete dilinin ilişkisi nedir?

2. Türkçedeki yabancılaşma hangi boyutlardadır, artmış mıdır, azalmış mıdır?

3. Türkçedeki değişim hangi yöndedir; Türkçe bir kültür ve bilim dili olma yoluna girmiş midir, girememiş midir?

4. Ders kitaplarının gazete diliyle ilişkisi nedir?

5. Türk dilinin varsıllaşması, dil bilinci gelişmiş gençlerin yetiştirilmesi için

neler yapılabilir?

1.3. Sayıtlılar

Bu çalışmada;

a) Cumhuriyet gazetesinin 26 Eylül 1946 ile 26 Eylül 2006 tarihli sayıları,

b) 1945–1946, 2005 – 2006 eğitim ve öğretim yıllarında kullanılan birer adet Türkçe ders kitabı incelenmiştir.

Gazetelerdeki sözcükler tek tek kullanım sayıları belirlenerek fişlenmiştir. Bu sözcüklerin gazetelerin yayımlandıkları yılların dilini, yani halkın konuşma dilini, dil kurallarını yansıttığı ve dilin sözvarlığının oluşmasına büyük oranda katkı yaptığı varsayılmıştır.

1.4. Sınırlılıklar

Bu çalışma Cumhuriyet gazetesinin ve Türkçe ders kitaplarının kaynakçada belirtilen yayımları ile sınırlıdır.

1.5. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Türkiye Türkçesinin 1946 ile 2006 yıllarındaki kullanımı, sözvarlığı, kuralları, bunların Türkçe ders kitaplarının dilindeki yansımaları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, 26 Eylül 1946 ile 26 Eylül 2006 tarihli Cumhuriyet gazeteleri, gazetelerde geçen sözcük ve sözcük öbekleri; 1945–1946 eğitim - öğretim yılında kullanılan orta ikinci sınıf ve 2005 – 2006 eğitim – öğretim yılındaki yedinci sınıf için birer adet Türkçe ders kitabı oluşturmaktadır.

1.6. Tanımlar

Aşağıdaki terimler, bu araştırmada, karşılarında belirtilen anlamlarda kullanılmıştır:

Birim: Sözcük, fiil öbeği, kurum - kuruluş adları, deyim, atasözü gibi öbeklerin genel adı.

Birleşik Ek: "Birden çok ekin ya da bir ekle tek başına ek özelliği taşımayan bir biçimbirimin, birlikte tek işlev görecek biçimde donmasıyla oluşan ve genellikle çok heceli olan ek." (Kahraman, 2007: 1172)

Deyim: Genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, ilgi çekici bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbekleri.

Fiil Öbeği: İki ya da daha çok sözcüğün iş, oluş, hareket bildirmek üzere öbekleşerek oluşturduğu fiiller.

Genel Dil: Dilin yaygın kullanımına, diğer bir deyişle halkın konuştuğu dile denir.

Konuşma Dili: Halkın günlük yaşamındaki konuşmalarında kullandığı ve yazı dilinden az da olsa değişiklikler gösteren dil.

Öge: Sözcük ve sözcük öbeklerinin genel adı.

Sözvarlığı: Bir dilde kullanılan ögelerin bütünü.

Temel Sözvarlığı: Bir dilin kuşaktan kuşağa aktarılan, insan yaşamında birinci derecede önemli olan, sözvarlığının en az değişen ögeleri.

Türkçe Kökenli : Dili oluşturan ögelerden, dilin kendi kökeninde bulunan, öz Türkçe olan, başka dilden alınmamış olan.

Yapım Eki: Eklendiği sözcüğün anlamını, kimi zaman da hem anlamını hem türünü değiştiren ekler.

Yazı Dili: Bir ülkede konuşulan ağızlardan birinin yazılı anlatımlar için kabul edilmiş biçimi.

1.7. Kısaltmalar

Alm. : Almanca

Ar. **:** Arapça

Ar + T : Arapça ile Türkçenin oluşturduğu birleşik sözcük ve sözcük öbekleri

Ar + T. e: Arapça sözcüğe Türkçe ek getirilmesiyle oluşan yeni sözcükler.

Bulg. **:** Bulgarca

Cum gzt.: Cumhuriyet gazetesi

Far. **:** Farsça

Fr. **:** Fransızca

İng. **:** İngilizce

İsp. : İspanyolca

İt **:** İtalyanca

Jap. **:** Japonca

K.S. : Kullanım Sayısı

Lat. : Latince

Mac. : Macarca

Moğ. : Moğolca

Port. : Portekizce

Rus. : Rusça

S. : Sözcük

Sl. : Slavca

Soğd. : Soğdca

S.ö. : Sözcük öbeği

Süry. : Süryanice

T. **:** Türkçe

T.e **:** Türkçe ek

Trk. d. kt.: Türkçe ders kitabı

Yun **:** Yunanca

2.BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, çalışmanın evren ve örneklemi, veri toplama araçları ve veri çözümleme örnekleriyle ilgili bilgi verilmiştir.

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada tarama modeli türlerinden genel tarama yöntemi kullanılmıştır.

2.2. Çalışma Sırasında İzlenen Yol ve Gözetilen İlkeler

1. Bu çalışmada öncelikli olarak YÖK tez arşivi tarandı. Araştırmanın sonucunda aynı konuda tez çalışmasının yapılmadığı saptandı.

2. Gazetelerdeki sözcükler tarandı, sözcüklerin sayımı yapıldı ve birer cümlelik kullanım örnekleriyle fişlendi.

3. Sözcükler yapım ekli halleriyle fişlendi. Kalıplaşmış ifadeler çekim ekli biçimiyle alındı.

4. Sözcüklerin yanı sıra, fiil öbekleri, kurum-kuruluş adları, Türk Dil Kurumu - "Türkçe Sözlük"ün belirlediği madde başı ve madde içi söz öbekleri fişlendi

5. Özel adlar, rakamlar, kısaltmalar fişlenmedi ve sayıma katılmadı. Ancak yer adlarındaki yön bildiren sözcükler; kişi adlarından önce ve sonra gelen saygı sözleri, unvanlar, lakaplar, meslek ve rütbe adları ile kanun, tüzük, yönetmelik,

yönerge, genelge adlarını; kurultay, bilgi şöleni, açık oturum vb. toplantıların adlarını oluşturan her sözcük ayrı sayılarak fişlendi.

6. Gazetelerde yer alan duyurulardaki, reklâmlardaki, televizyon izlencelerinin duyurulması amacıyla yazılan dizelgelerdeki sözcükler taranmadı.

7. Sözcüklerin yazımında özgün biçimleri dikkate alındı.

8. Sözcüklerin hangi dilden geldiklerine ilişkin belirlemelerde, Türk Dil Kurumu - "Türkçe Sözlük"teki madde başlarında yazılan kısaltmalardan yararlanıldı.

9. Sözcüklerin kökenlerine göre bölümlemesi yapılırken dilimize hangi dilden girdiği değil, (Türk Dil Kurumu – "Türkçe Sözlük"e göre) ilk kaynağı dikkate alındı. Örnek: demokrasi: Fr. < Yun. Bu durumda sözcük Yunanca kabul edildi.

10. Türkçe kitaplarının dili incelendi. Gazete dilinin, Türkçe ders kitaplarının diliyle ilişkileri eşzamanlı olarak belirlenmeye çalışıldı.

11. 26 Eylül 1946 günlü gazete ile 26 Eylül 2006 günlü gazetenin dilleri, kullanılan Türkçe ve yabancı sözcük oranları, cümle kuruluşları, dil kuralları bakımından karşılaştırıldı. Benzerlik ve farklılıklar saptanmaya çalışıldı.

12. Dilin varsıllaşması, öğrencilerin dillerini seven ve koruyan bireyler olarak yetiştirilmesi için önerilerde bulunuldu.

3. BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde çalışma sonucunda ulaşılan veriler, verilerden elde edilen bulgular yer almaktadır.

3.1. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Sözcük ve Sözcük Öbeklerinin Dizelgesi

S. ve S.Ö.	K.S	S. ve S.Ö.	K.S	S. ve S.Ö.	K.S
abide	1	abluka edemiyecekleri	1	acaba	2
acele	1	acı	1	aç-	2
açık	5	açıkça	2	açıkla-	1
açıl-	3	açılacak	1	açılan	1
açılma	2	açılma-	1	ad	4
adadaki	1	adalet	1	adam	4
addet-	1	addeyledikleri	1	adına	4
adlı	1	adlî hekimlik	1	adliye	2
adres	2	af buyurul-	1	affedip	1
affettir-	1	afiyet	1	ağır	1
ağırca	2	ağız	1	ağla-	1
ağustos	1	ahdî	1	aid	8
aid ol-	1	aile	2	akabinde	1
akçe	1	akdedil-	1	aklınca	1
akraba	1	aksaklık	1	aksi sada	1
aksi takdirde	1	akşam	5	akşam namazı	1
al-	5	alabileceği	1	alacağı	1
alacakları	2	alâim	1	alâkadar	1
alakalı	1	alarak	2	alaylı	1
aldan-	1	aldandıkları	1	aldatmak	1

aldığı	2	aldıkları	1	aldıktan	1
aleyh	2	alıcı	1	alın-	2
alınan	3	alır almaz	1	alış fiatı	1
âli	1	âlim	1	alkol	1
alt	6	altı	1	ambalâj	1
ambar	1	amca	1	ameli	1
ameliyat	1	amil	1	amma	1
an	1	ana	1	anahat	1
anane	1	anarşi	2	anavatan	1
ancak	1	andlaşma	5	anla-	3
anlama-	1	anlamak	1	anlamamak	1
anlaşıl-	2	anlaşıldığı	3	anlaşılır	1
anlaşılmaz	1	anlaşma	14	anlaşmaya varılma	1
anlaşma yapmak	1	anlaşmazlık	2	anlat-	3
anlatmak	1	anlattığı	1	anlıyama-	1
ansızın	2	ansiklopedi	1	apartıman	1
ara	5	araba	1	aradaki	1
aradan	1	aralık	2	aramak	1
arasında	14	arasındaki	4	arazi	4
arka	3	arkadaş	6	art-	1
artacağı	1	artan	1	artık	4
artırmak	1	artma	1	artmakta bulunan	1
arzetmek	1	arzu	3	asır	2
asî	9	asker	3	askerî	6
asla	2	astır-	1	aş	1
aşçı	1	aşiret	2	aşmış ol-	1
ataşe	1	ateş	2	ateşe	1
ateşleme	1	ateşli silâh	2	atfet-	1
atıl-	1	atom	1	atom bombası	4
atölye	1	avcıbotu	2	avdet	2
avdet eder etmez	1	avdet etme-	1	avukat	4

ay	1	ayarlanmadığı	1	aybaşı	1
ayır-	1	ayırarak	1	ayırdığı	1
aykırı	1	aylardanberi	2	aylık	5
aynı	6	ayrı	1	ayrıca	8
ayrılık	2	ayrılmak	2	ayrılan	1
ayrılmamış	1	az	2	aza	4
azal-	1	azamî	1	azımsamak	1
azımsamış olacağı	1	azimet	1	baba	5
bağıra bağıra	1	bağırma-	1	bağlan-	1
bağlı kal-	1	bahçe	1	bahset-	1
bahsetmek	1	bahsetmeksizin	1	bahsettiğim	1
bahtiyar	2	bahtiyarlık	1	bak-	1
bakan	1	bakanlık	2	bakıl-	1
bakımından	3	balık	3	balıkçı	1
balkon	1	barem	3	barış	14
barışsever	3	bari	1	basılmak	1
basın	6	baskın	1	baskına uğratarak	1
bastır-	1	baş	5	başararak	1
başbakan	2	başhemşire	1	başka	7
başkâtiplik	1	başkan	3	başkent	1
başkomiserlik	1	başla-	2	başlan-	2
başlangıç	1	başlayan	1	başlıca	1
başlık	1	başlıyacak	1	baştan sona	1
başvur-	1	başvurulmıyacağı	1	başyazı	1
batı	9	batılı	1	bavul	3
bay	3	bayan	5	bayi	1
bayrak	1	bayram	9	bayramdaki	1
bazı	11	bedel	1	bekle-	1
beklediği	1	beklemeden	1	beklen-	1
bekleyen	1	bel	1	belediye	3
belirt-	1	belirterek	1	belirti	1

belirtici	1	belirtil-	1	belirtildiği	1
belirtildikten	1	belirttiğim	1	belirttikleri	1
belki	4	belletebil-	1	belleten	1
belli ol-	1	ben	12	bende	1
benimsememiş bulun-	1	beniz	1	benze-	2
benzerlik	1	benzet-	1	beraber	7
berbad etme-	1	berbad olma	1	berelenmiş	1
bertaraf edileceği	1	beş	5	beşinci	1
bey	2	beyan	1	beyanat	13
beyanatta bulun-	2	beyan et-	2	beylerbeyi	2
bıçak	1	bırakıl-	1	bırakılacağı	1
bırakıldığı	2	bırakılma	1	bırakma	1
bıraktığı	1	bil-	5	bilâhara [2]	1
bildiğim	1	bildir-	9	bildirdiği	1
bildirdikleri	1	bildiren	1	bildirerek	1
bildiril-	9	bildirildiği	3	bildirilerek	1
bildirilme	2	bile	3	bilek	1
bilen	1	bilgili	1	bilhassa	4
bilim	1	bilme-	1	bilmediğimiz	1
bin	5	bin-	1	bina	2
bineme-	1	bir	205	birader	1
biraz	3	birbiri	2	bir çok	6
birden	1	birdenbire	2	birdüziye	1
biri	6	birinci	5	birkaç	5
birleş-	1	birleştirilme	1	birlik	1
birlikte	1	bir takım	5	bitaraf	1
bitaraflık	2	bitiren	1	bitmez tükenmez	1
bitmiş	1	bittikten	1	biz	5
boğaz	17	bot	1	bozuk	1

[2] Sözcük, TDK Türkçe Sözlük'te 'bilahare', Osmanlıca-Türkçe sözlükte 'bil'âhire', T.D.K. İmlâ Kılavuzu'nda "bilâhara" biçiminde yazılmıştır.

bozul-	1	bozulmuş ol-	1	bölge	7
bölgedeki	1	böyle	7	böylece	3
bu-bunlar	177	bu arada	2	bucak	1
buçuk	1	bugün	19	bugünkü	4
buhran	6	buhran geçir-	6	buhran geçirmekte	1
bu kadar	1	bul-	4	bulacak	1
bulamadığımız	1	bulun-	6	bulunacak olan	1
bulunan	8	bulunarak	2	bulunduğu	3
bulunduğumuz	2	bulunduğunuz	1	bulunma	3
bulunma-	2	bulunmak	1	bulunmuş olan	1
bura	3	burada	5	buradaki	1
burun	1	bu yüzden	1	buz	1
bürünmüş	1	büsbütün	1	bütçe	9
bütün	19	büyük	15	büyük elçi	2
cadde	3	camii	2	can	4
cebir	1	celb	5	celb eyleyeceği	1
celse	5	cemil	1	cemiyet	1
cenaze	2	cenaze merasimi	1	cenaze namazı kılındıktan	1
cereyan eden	1	cereyan et-	1	cereyan etme	1
cereyan etmekte	2	cerrahi	1	cesed	1
cevab	9	cevab ver-	3	cevab vermek	1
cidden	1	ciddî	2	cihan	1
cihet	1	cildli	1	cinayet	1
cinayet işlendiği	1	civar	4	civarındaki	1
cuma	1	cumhuriyet	1	cümledeki	1
cüret	1	cüz'î	1	çağrılmamış oldukları	1
çalış-	4	çalışan	4	çalışıl-	1
çalışıldığı	1	çalışma	5	çalışmak	3
çap	2	çare	1	çarpış-	2
çarpışan	1	çarpışma	3	çarpışmak	1
çatır çatır	1	çekil-	1	çekilme	1

çekilmiş	1	çekin-	1	çekinerek	1
çekingen davran-	1	çekinme-	1	çekişme	1
çektiğimiz	1	çelenk koy-	1	çember	1
çerçeve	1	çeşidli	2	çete	9
çevir-	3	çevre	1	çevreleyen	1
çevrilmiş	1	çeyrek	1	çığır	1
çık-	2	çıkan	2	çıkarıl-	2
çıkarıldığı	1	çıkıp	1	çıkma	3
çıkmak	1	çıkmama	1	çıktığı	1
çirkin	1	çocuk	1	çok	5
çorab	1	çünkü	5	dağ	2
dağlık	1	daha	15	dahil	2
dahilî	4	daima	2	dair	8
daire	2	dairedeki	1	dakika	3
damad	2	damga	1	dava	6
davet	2	davet eylemek	1	davetiye	2
davranarak	1	davranmak	1	dayalı	1
dayama	1	dayamak	1	dayan-	3
dayanama-	1	dayanarak	1	dayanma	1
dE	107	de-	18	defa	2
defnedil-	2	defter	2	değer	1
değil	13	değişiklik	1	değiştirdiği	1
değiştiril-	1	değiştirilme	2	dehşetli	2
delil	1	demec	7	demek	6
demokrasi	4	demokrat	1	demokratik	2
den-	1	denil-	1	denildiği	1
deniz	1	denizaltı	1	denizci	2
denizyolları	4	depo	1	derebeylik	1
derece	5	derhal	1	dernek	4
derpiş olunan	1	ders	2	dert	1
devam	2	devam eden	2	devam ederken	2

devam edil-	1	devam et-	7	devam etmek	2
devamlı	1	devir	1	devlet	18
devlet adamı	2	devre	1	dış	3
Dış İşleri Bakanı	1	diğer	17	dikkat	1
dikkat et-	1	dikkatsizlik	1	dil	20
dile-	4	dilekçe	1	dimdik duran	1
dinle-	2	dinlenilecek	1	dinlenilme	2
diplomat	1	dirayet	1	direktif almadıkları	1
direktif verildiği	1	dispanser	1	diye	4
diyeceği	3	diyeceğiniz	1	diyecekleri	4
diyelek	3	diyen	1	doğacak	1
doğmakta	1	doğru	4	doğruluk	1
doğrusu	4	doğu	4	doğulu	1
doğum	5	doğur-	2	doğuracağı	1
doğurduğu	2	doksan	1	doktor	5
dokun-	1	dokuz	1	dokuzuncu	1
dolaş-	2	dolaşan	1	dolayı	3
dolayısile	6	doldur-	1	dolu	1
domuz	1	donanma	4	dost	9
doyma-	1	doyurabileceği	1	doyurmak	1
dökülecek	1	dön-	5	dönen	3
dönüş	1	dördüncü	1	dört	5
dövüşmek	1	dua eylemek	1	duasını almak	1
dul	2	dur-	1	duraklama	1
durmadan	1	durum	9	duruşma	3
duvar	1	duygu	1	duyulan	1
düğün	1	dün	10	dünkü	3
dünya	19	düş-	2	düşman	7
düşün-	1	düşünce	2	düşündüğü	1
düşünmedikleri	1	düşünüldüğü	1	düzelt-	1
düzeltildiği	1	düzeltme	1	ecnebi	1

edebî	3	edebiyat	3	efendi	3
efkârı umumiye	1	eğer	6	eğlenceli	1
ehli hibre	1	ehlivükuf	1	ekim	6
ekle-	1	ekseriya	1	ekseriyet	1
el	8	elbette	2	elbirliği	1
eldeki	1	eleman	1	el yazısı	2
emekli	1	emekliye ayrıldıktan	1	emin olabil-	1
emir aldığı	1	emir ver-	1	emisyon	1
emniyet	3	emniyete alan	1	emniyete alın-	2
emperyalist	1	emret-	1	emri zaruri	1
en	15	endişe	3	endişe etmiyecek	1
engel	1	enikonu	1	enstitü	2
erkek	1	esas	6	esasen	3
esaslı	5	esen	1	eser	4
esir	2	esir edil-	1	eski	7
esnasında	2	eş	3	eşitlik	1
eşya	1	etki	1	etnografya	1
etraf	1	ev	11	evlâd	2
evlendiği	1	evrak	1	evraktaki	1
evvel	8	evvelâ	4	evvelce	1
evvelki	2	ey	1	eyalet	2
eylûl	7	ezcümle	1	faal	1
faaliyet	2	fabrika	1	fakat	20
fare	1	fark	2	farksız	1
faşist	1	fayda	1	faydalan-	1
faydalı	2	fazıl	1	fazla	5
fazlalık	1	fecayii	2	feda	1
fedakârlık	2	fedakârlık yapmak	1	fena	2
fena halde	1	ferahladığı	1	ferahlatıcı	5
ferahlık	3	feshet-	1	fırın	3
fırsat	2	fışkıran	1	fiat	1

fiil	1	fiilen	2	fikir	2
firma	2	formül	1	futbol	2
gafil	1	gaflet	1	galiba	1
galibiyet	1	garb	1	garbî	1
garkederken	1	garnizon	2	gaye	2
gaz	1	gazete	14	gazeteci	3
gece	1	gecedenberi	1	geciktirilme	2
geç-	3	geçe	1	geçebil-	1
geçebilme	2	geçecek olan	1	geçeme-	1
geçen	4	geçenlerde	2	geçid töreni	1
geçim	1	geçimsizlik	1	geçinmek	1
geçir-	3	geçtikten	1	gel-	8
geldiği	4	geldiğim	1	geldikten	1
gelemiyeceği	2	gelen	12	gelince	1
gelip	1	gelir	5	geliş-	1
gelişme	1	gelme	1	gelmediği	1
gelmiş	1	gelmiş bulunan	1	gemi	9
genc	1	genclik	1	gene	8
genel	3	generalisim	1	geniş	2
genişle-	1	genişleme	1	gerçek	2
gerek	6	gerekli görülen	1	gerginlik	1
geri	1	getiren	1	getirildikten	1
getirilen	1	gevşemiş olduğu	1	gibi	18
gideceği	1	giden	5	giderek	1
giderken	1	gidilmiş olduğu	1	gidilmiyeceği	1
gir-	2	girecek ol-	1	girerken	1
girişilmiş bulunul-	1	girişmek	1	girişmiş bulun-	2
girişmiş olduğu	1	girme	1	git-	3
gitme	1	gittiği	1	giyim ve kuşam	1
giyinme	1	gizli	1	gizlice	1
gizliden	1	göbek	1	göçmen	1

gönderdiği	3	gönderil-	3	gönderilen	4
gönderilme	3	göndermek	1	göndermiş	1
gör-	6	göre	25	görme-	1
görmeden	1	görmek	2	görmeme	1
görüldüğü	1	görülen	4	görülmemiş	1
görün-	3	göründükleri	1	görünüş	1
görüşen	2	görüşme	4	görüşmek	1
göster-	2	gösterdikleri	2	gösteren	1
gösterilen	1	göstermek	2	götürül-	1
gözlük	1	grup	3	güç	1
gümrük	2	gün	20	gündenberi	1
güneş	2	güney	1	güneydeki	2
güttüğü	1	güven	9	güzel	4
güzelim	2	güzellik	1	haber	18
haberdar etmek	1	had	1	haddinden fazla	1
hadım	1	hadi	1	hadisat	1
hâdise	10	hafif	2	hafifçe	1
hafta	1	hafta sonu	1	hak	5
hakikat	1	hakikatte	3	hakikî	4
hakem	1	hâkim ol-	2	hâkimiyet	1
hakkında	18	hakkındaki	1	haksız olarak	1
hal	10	halbuki	2	hale getir-	1
hale getirilmek	1	hale getirmek	1	halen	2
halinde	2	haline gel-	1	halk	7
halkevleri	7	halletmek	1	hane	1
harb	37	harb açmak	1	harbeden	1
harbet-	1	harcırah	1	harekât	1
hareket	12	hareket ederek	1	hareket edileceği	1
hareket et-	5	hareket etme	1	hareket etmek	1
hareketsiz	1	harf	2	hâsıl ol-	1
hasret-	1	hastalık	2	hastane	1

hastaneye kaldırıl-	1	hastaneye yatırıl-	1	hatırlat-	4
hatırlatacak	1	hatta	6	hattı hümayun	2
hava	4	havali	1	havan topu	1
hayat	1	haydud	1	hayırlı	1
haykırış	1	hayli	1	hayran ol-	1
hayret	1	hazakat	1	hazır	1
hazırla-	2	hazırlamış olduğu	1	hazırlan-	2
hazırlanıp	1	hazırlık	2	hazin	2
hazretleri	2	hedef	1	hele	1
hem	1	hem de	4	hem... hem	2
hemen	4	hemen hemen	3	hemfikir	1
hemşire	1	hep	9	hep beraber	1
hepimiz	1	hepsi	1	her	15
herhalde	1	her gün	1	her nedense	1
her ne ise	1	her hangi bir	3	her ne kadar	1
her zaman	3	hesab	1	hesabına	2
hesablanan	1	heyecan	2	heyet	24
hızla	1	hızlandırıl-	1	hicret	2
hiç	2	hiç bir	7	hissedilmez	1
hisset-	2	hissetme	1	hissettikleri	1
hissettirerek	1	hitab ederek	1	hitaben	1
hizmet	3	horul horul	1	hudud	3
hukuk	1	hukukî	1	hulâsa edilebil-	1
hulâsaten	1	husumet	1	husus	10
hususlaki	3	hususat	1	hususî	2
huzur	2	hücum	1	hücumbotu	2
hüküm	1	hükûmet	15	hükûmet kurulma	1
hülâsa	1	hülya	1	hürmetsizlik	2
ısrar	4	ısrar et-	1	ıstılah	1
ibaret kal-	1	ibaret olduğu	1	icab et-	4
icab ettiği	1	icad et-	2	icad etmeksizin	2

icmal	1	icra kılınacağı	2	iç	12
iç-	1	için	31	içki	3
idame	2	idare	10	idare et-	1
idari	1	iddia	3	iddia et-	1
iddia etmek	1	iddialı	1	idi	1
ifade	1	ifade eden	1	ifade et-	1
ifade etmiyen	1	ihdas	1	ihrac	1
ihracat	1	ihracatçı	1	ihrac edilecek	1
ihsan eyle-	1	ihsan buyurma	1	ihtar	1
ihtar et-	1	ihtifal	1	ihtimal	3
ihtiram	1	ihtiva eden	2	ihtiyaç	5
ihtiyar edilerek	1	ihtiyar et-	1	ihzaren	1
ihtiyat	2	ika ettikleri	1	ikamet	2
ikametgâh	1	iken	2	iki	20
ikinci	14	ikişer	1	ikmal etmiş olduğu	1
ikna etmek	2	ikram	1	ikramiye	1
iktibas	1	iktidar	1	ilâ	1
ilân	5	ilân et-	1	ilân veril-	1
ilâve edeme-	1	ilâve edil-	1	ilâve et-	1
ile	28	ileri	1	ileride	2
ilgili	6	ilhak	3	ilim	2
ilim adamı	1	ilk	9	ilmî	1
iltica et-	1	iltihak	1	iltihak ettiği	1
imansız	1	imkân	2	imkânsız	1
imkân yok	1	imza	1	imzalan-	2
in-	1	inanma-	1	inanmadığı	2
ince	1	inceleme	1	incelemek	1
incir	2	inecek	1	inestetik	1
inhisar et-	1	insaf	1	insan	3
inşallah	2	inşirah	1	inşirah duy-	1
intihar	1	irade et-	1	irtikâb edip dur-	1

ise	9	isim	3	isim konul-	1
iskele	4	ispat et-	1	istatistik	1
iste-	17	istediği	2	istediğim	1
istek	4	isteme	5	isteme-	1
istemediği	1	isten-	2	istenilen	1
istenilme	1	istenmiş olan	1	isterken	1
istifade edilme	1	istifade etmek	1	istihsal	1
istikbal	1	istiklâl	1	istikraz	1
istilâ	1	istima	3	istimal	1
istismar ederek	1	istiyen	1	isyan	2
iş	9	işaret	2	işaret ettiğim	1
işbirliği	2	işçi	2	işgal et-	2
işgal altındaki	2	işletmek	1	işte	2
iştiha	1	iştihasını kabart-	1	iştirak	2
iştirak eden	4	iştirak et-	1	iştirak etme	1
iştirak ettiği	1	iş yeri	2	it-	1
itaatsizlik eylemek	1	ithalât	1	itham et-	1
itibar	3	itibara alınacağı	1	itibaren	1
itibarile	2	itinalı	1	itiraz	1
itiraz edeceği	2	ittifak	1	ittifakla	1
iyi	5	iyimser	1	iyimserlik	1
iz	1	izah	1	izahat ver-	1
izah eden	1	izah et-	2	izam edilecek	1
izleyerek	1	izzet	1	jandarma	2
kabarma	1	kabarmış ol-	1	kabil	1
kabine	1	kabir	1	kabul ederek	1
kabul edil-	3	kabul et-	3	kabul etme	1
kabul etmek	1	kabul ettirmek	1	kabul olun-	1
kabul olunan	1	kaç-	1	kaçamıyan	1
kaçan	1	kaçarken	1	kaçın-	1
kaçırma-	2	kadar	23	kadın	4

kadro	1	kâfi gelme-	1	kafile	2
kahve	3	kal-	2	kalabalık	3
kaldığı	2	kaldır-	1	kaldırama-	1
kaldırılarak	1	kaldırılmış olan	1	kaleme alınarak	1
kalkma	1	kalma-	1	kamara	1
kamyon	1	kan	2	kanaat	7
kanun	10	kapanacağı	1	kapanacak	1
kapatıl-	1	kapatılacağı	1	kapatılacak olan	2
kapatılma	1	kapatılmama	2	kapayabileceği	1
kapı	2	kapitalizm	1	kaptan	2
kara	1	karakter	1	karanlık	1
karar	9	karar alınma	1	karar kılmış bulunan	1
kararlaşmış	2	kararlaştırıl-	1	kararlaştırılan	1
kararlaştırılmak	1	kararname	1	karar ver-	1
karar veril-	2	karar verildiği	1	karar verilen	1
karar verilme	2	karar verilmeden	1	karar verilmiş	2
kardeş	2	kargaşalık	1	karı	2
karib	1	karikatür	1	karikatürist	1
karşı	26	karşıla-	3	karşıladığı	1
karşılama	1	karşılan-	4	karşılaş-	1
karşılaştırılma	1	karşılayıcı	1	karşılık	2
kart	1	kat	4	katılmıyacağı	1
kat'i	3	kat'i olarak	1	kavga	1
kavram	1	kavurucu	1	kavuşma	1
kavuşturmak	1	kavuşunca	1	kaybederek	1
kaydedil-	1	kaydettikten	1	kayıb	2
kayış	1	kayma	2	kaymakam	1
kaynak	1	kaynana	3	kaza	1
kazaen	2	kazan-	2	kazandırdığı	1
kazanmış olduğu	1	keçi	1	kederdide	1
kelime	1	kemer	1	kendi	15

kere	3	kesbet-	1	kesifleştiril-	1
kesin	5	keşif	2	keyfiyet	3
kımıldama	1	kımıldama-	1	kır-	1
kısa	1	kısaca	1	kısım	6
kısmındaki	1	kış bastırmadan	1	kıt'a	2
kıymet	1	kıymetli	2	kıymet ver-	1
kız	3	kızdırmak	1	kızıl	1
ki	24	kifayetsiz	1	kilise	1
kim	3	kimse	1	kişi	3
kişilik	4	kitab	5	kitabcı	1
kitabsaray	1	klinik	1	koca	1
kolaylaştırıcı	1	kolaylaştırmak	1	komisyon	4
komite	1	komutan	1	komünist	8
komünizm	1	kon-	1	konferans	12
kongre	2	konsey	1	kontrol	4
konu	1	konuş-	1	konuşma	1
konuşma dili	1	konuşmak	1	konuştuğu	1
konuştuğum	1	konuştur-	1	konuşul-	1
konuşulduğu	1	konuşulma-	1	kopmıyacağı	1
kopup	1	kork-	2	korku	1
korkunç	1	korkutularak	1	koruyama-	1
koruyan	1	koşmak	1	kömür	1
köprü	3	körfezdeki	1	körletmek	1
köşe	2	köylü	2	kral	2
kralcı	1	kudret	3	kule	1
kullan-	1	kullanarak	1	kullanıl-	1
kullanılan	1	kullanılmadan	1	kullanma	2
kulüp	2	kupa	2	kur-	1
kuran	1	kurmak	1	kurtarmak	2
kurul	1	kurulacak ol-	1	kurulduğu	1
kurultay	2	kurum	7	kusur	1

kusur etme-	1	kut	3	kutla-	1
kutlama	1	kutlamak	5	kutlan-	2
kuvvet	20	kuvvetli	1	kuyu	2
kuzey	1	kuzey-batı	1	küçücük	1
küçük	8	küçümseme	1	küfür küfür	1
kürk	1	kütübhane	1	lağvedil-	1
lağvedilme	1	lâkab	1	lâmba	3
lâzım	6	lâzımken	1	leh	5
levha	3	liman	4	lira	2
lisan	1	lise	1	liste	2
lokal	1	lokanta	4	lûtuf	2
lüzum	2	lüzum gör-	1	lüzum görül-	1
lüzumlu	1	lüzumlu görüleceği	1	maamafih	1
macera	1	maç	4	maç yap-	1
madde	2	maddelik	1	mağaza	5
mağlup oluş	3	mahal	1	mahfil	1
mahiyet	2	mahkeme	14	mahzur	2
makale	1	makam	4	makbere	1
maksad	3	maktul	1	mal	2
maletmek	1	malî	5	malik olmadığı	1
maliye	3	malûm	2	malûmat	3
malûm olduğu	1	malzeme	1	mana	4
mâni olabilmek	1	mâni olmak	1	manto	1
manzara	2	mareşal	8	mart	2
masraf	5	matem	1	maznun	1
meğer	1	mehil	2	mehil verilme	1
mektub	3	memleket	24	memnun	1
memnun eyle-	1	memnun kaldıkları	1	memnunluk	1
memur	9	menfaat	1	mensub	5
merasim	3	merkez	3	mesafe	1
meselâ	2	mesele	6	mes'ud	2

mesuliyet	2	meşhur	3	metanet	1
mevcud	3	mevcud bulun-	1	mevcud olan	1
mevcud olduğu	1	mevki	1	mevzu	2
mevzua girmek	1	mezarlık	1	meziyet	1
mısra	1	mİ	10	mide	1
miktar	2	mikyas	2	millet	6
milletler arası	7	milletvekili	1	Millî Mücadele	1
milyon	3	milyonlarca	1	mimar	1
misafir	1	misafirperverlik	1	moda	1
morg	1	motör	1	muahede	3
muallim	1	muayene edil-	1	mubayaa etmek	1
muhabbet	1	muhabere	1	muhabir	5
muhafaza ederek	1	muhafaza edilmek	1	muhafaza ettikleri	1
muhafazakâr	1	muhafız	1	muhakeme	4
muhakkak	3	muharebe	8	muharib	1
muharrir	1	muhrib	1	muhtar	1
muhtelif	4	muhtemel	1	muhtemel olan	1
muhtevi	1	mukabele edilme-	2	mukabil	5
mukadderat	3	mukavele	2	muntazam	1
murahhas	1	mutalebat	1	muvaffak ol-	1
muvakkat	2	muvazene	4	muzaffer ol-	1
muzır	1	mübadele	1	mücadele	2
mücadele edil-	1	müdafaa	3	müdafaa ettiği	1
müdahale	1	müdahale etme	1	müddet	1
müddettenberi	1	müdür	2	müdürlük	1
müessese	1	müfarekat eylemek	1	müfrit	3
mühim	9	mühlet	1	mükâfatlandır-	1
mülk	1	mülkî	2	mümessil	2
mümkün	4	mümkün kılacak	1	mümkün olduğu	1
münasebet	3	münasib	1	münasib bul-	1
müracaat	3	müracaat edilme	1	müracaat et-	2

mürekkeb	1	müsaade	2	müsbet	1
müsellâh	1	müstahdem	1	müsteniden	1
müstesna	1	müşaare	1	müşavir	1
müşfik	1	müşkül	2	müşterek	1
mütalea [3]	2	mütaleada bulun-	1	mütareke	1
müteaddid	2	müteahhid	1	müteakıb	1
mütehassıs	1	müteessir eyle-	1	mütekabilen	1
müterеddid	1	müteşekkil	2	mütevekkil	1
müteyakkız	2	müttefik	4	müzakere	5
müzakere etmek	1	müzekkere	5	nahiye	1
naib	1	nail olmak	1	nakil	1
nâme	2	namına	3	nasıl	3
nasip olma-	1	nazarı dikkat	1	nazik	2
nazikâne	1	ne	15	neden	1
nefis	1	ne... ne	2	neme gerçek	1
neme gerçeklik	1	neme lâzım	2	nere	1
neşredilen	1	neşreylediği	1	neşriyat	3
netice	5	nevi	1	nezaket	2
nihayet	2	nisbet	2	nitekim	1
niyet	3	niyet beslemek	1	niyetli	2
nizam	1	nizamname	1	nokta	4
normal	1	numaralı	7	nutuk	2
nümayiş	1	o	36	oğul	3
o halde	2	okuduğumuz	2	okuduğunuz	1
okul	5	okun-	6	okunan	1
okunduğu	1	okunduktan	1	okutabilecek	1
okuyucu	2	ol-	14	olabil-	1
olacağı	1	olacak	1	olağanüstü	1
olan	17	olarak	14	olduğu	16
olma	3	olma-	3	olmadan	1

[3] Sözcüğün doğru biçimi "mütalaa" olmakla birlikte gazetedeki kullanımı böyledir.

olmadığı	10	olmak	4	olmama	1
olmamak	1	olmıyacağı	1	olmıyan	1
olsa olsa	1	olup	3	omuz	1
on	11	operatör	1	ora	1
oradaki	1	orası	1	ordu	7
orta	2	ortada	2	ortalık	2
orta okul	2	Ortaşark	1	otomobil	3
otopsi	1	otur-	1	oturan	8
oturmak	1	oturt-	1	oy	1
oyalıyan	1	oyalamak	1	oy kullanma-	1
oynadığı	1	oy ver-	1	ödenek	1
öğle	3	öğle namazı kılınarak	1	öğleyin	1
öğrendiğimiz	1	öğrenildiği	1	öğretmen	7
öl-	2	ölçü	1	öldürdükleri	1
öldürüldükleri	1	ölen	1	ölü	2
ölüm	3	ölünce	1	ömür	2
önce	5	öndeki	8	önder	1
önemli	3	önemli ol-	1	önemli olmamak	1
önlenme	1	önlenmek	1	önliyecek	1
öpüp	1	öte	1	ötedenberi	2
ötürü	1	öyle	3	öz	2
özellik	1	özgü	1	padişah	9
palamut	1	parmaklık	1	parti	4
paşa	10	patladıktan	1	patlama-	1
payitaht	1	pazar	5	pazartesi	1
peder	4	pek	9	pekâlâ	1
pencere	1	perişanlık	1	perşembe	3
peş	1	petrol	1	plâk	1
plâka	1	polis	1	politika	8
politikacı	1	posta	1	prensip	3
prestij	1	profesör	3	program	2

proje	1	protokol	1	radde	1
radyo	1	rağmen	4	rahat	1
rahmet	1	rakam	4	rapor	9
razı olduğu	1	rasla-	1	rasladığımız	1
reçete	4	red	1	reddedil-	1
reddet-	2	reis	1	reislik	1
rejim	2	rengârenk	1	resim	5
resmen	1	resmî	5	rey	1
rıhtım	4	rica et-	1	rica olun-	1
rol	1	roman	2	römorkör	1
ruh	1	ruhsat	1	rütbe	2
rüyet	3	saadet	1	saat	1
saatlerce	1	sabah	5	sabahki	1
sabırlı	1	sabrı cemil	1	sade	2
sadece	1	saf	2	safha	5
sağ	3	sağa sola	1	sağlam	1
saha	4	sahib	2	sahib olan	1
sahil	1	sahife	1	sakıt	1
sakin	1	saklıyama-	1	salâhiyet	1
saldır-	1	saldırdığı	1	saltanat	1
samimî	1	san	1	san-	1
sanat	1	san'atçı	1	san'atkâr	1
sanayi	1	sancak	7	sancılan-	1
sanık	5	sanılan	1	sanmadığı	1
saray	5	satır	1	satış	3
satış fiyatı	1	savaş	9	savcı	3
savcılık	2	sayan	1	saygılı	1
saygısız	1	sayı	7	sayıl-	1
sayılı	1	sayılabil-	3	sayılabilecek	1
sayın	10	sebeb	4	sebebi vücud	1
sebeb olan	1	sebebiyet verecek	1	sebebiyet verildiği	1

seçilen	1	seçilme	1	seçip	1
sed	2	sefalet	1	sefer	6
sefir	1	sefirlik ettiğim	1	sekiz	5
sekizinci	1	sempati besle-	1	semt	1
sene	14	senedeki	1	senedenberi	4
seneki	1	senelik	1	serbest	2
serbestçe	1	sergi	2	sermaye	1
sevdiğim	1	sevdirici	1	sevgi	1
sevin-	2	sevinç	4	sevindiren	1
seyahat	1	sıfat	2	sığışamadığı	1
sık sık	2	sınıf	3	sınıfsızlık	1
sınır	1	sıra	2	sigara içilme-	1
sigorta	1	silâh	8	sinir	3
sinirlen-	1	sistem	3	siyaset	16
siyasi	6	siz	4	sokak	3
sol	3	solcu	3	son	24
sona er-	2	sona erdiği	1	sona eren	2
son derece	2	sonra	30	sonraki	1
sonuç	1	sonunda	1	sor-	1
sorduğumuz	1	sorul-	3	sorulan	6
sorulma	1	sömürge	7	söyle-	15
söyledikleri	2	söyleme-	1	söylemek	2
söylendiği	2	söylenen	2	söyliyen	2
söylev	1	söz	28	sözcü	2
sözdeki	1	sözlük	2	söz verdiği	1
spor	1	stat	1	sual	8
sularında	1	sulh	7	sun-	2
sur	1	suret	10	suretile	5
sür-	2	sürat	2	süratle	1
süren	2	sürmeme	1	sürüklemek	1
sürükleyen	1	sürüldüğü	1	sütun	3

şahıs	1	şahid	5	şahidlik	1
şahsiyet	1	şair	2	şakır şakır	1
şart	2	şayia	1	şef	3
şehir	7	şehirdeki	1	şehzade	11
şekil	11	şeref	1	şey	9
şık	2	şiddet	2	şiddetlendir-	1
şiddetli	5	şiir	3	şikâyet	1
şikâyet olunan	1	şimdi	7	şimdiden	4
şimdilik	2	şimdiye kadar	5	şimdiye kadarki	2
şirket	1	şoför	1	şöhret kazanmış	1
şöyle	2	şu	15	şube	1
şümul	1	şüphe	3	şüphe edilme-	1
şüphelenmek	1	şüpheli	1	ta	1
tabelâ	2	tâbi	2	tâbi olma	1
tabiiyet	1	tablo	1	tahkikat	3
tahkik olun-	1	tahlil	1	tahmin	2
tahmin edilen	1	tahmin etmek	1	tahsil eden	1
tahsisat	3	tahsis edil-	1	tahsis olun-	1
tahsis olunan	1	taht	1	takarrür eden	1
takarrür et-	1	takas	2	takdir	1
takdir et-	1	takım	6	takınan	1
takib edil-	1	takib edilme	1	takiben	1
taklid	1	taklid eyleme	1	takmak	1
taksim et-	1	takviye	1	takviye edil-	1
takyid	1	taleb	2	talebe	5
talimat	2	tam	2	tamamile	7
tamamlama	1	tamim	1	tampon	1
tampon devlet	1	tanık	1	tanınma-	1
tanınmış	1	tanıtıcı	1	Tanrı	1
taraf	9	tarafından	21	taraflı	1
taraftar	2	tarih	8	tarihli	2

tasarı	5	tasarruf	3	tasavvur	2
tashih edil-	1	taşı-	1	taşıdığı	1
taşıdıkları	1	taşocağı	2	taşra	1
tat	1	tatbikat	1	tatbik ederek	1
tatbik edil-	1	tatbik edilmiyen	1	tatbik etmeme	1
tatlı tatlı	1	tatmin	7	tatminci	2
tatsız	1	tavsiye eden	1	tavsiye et-	2
tavzih et-	1	tayin	1	tayin et-	1
tayin olunma	1	taziyet	1	teati	1
tebessüm	1	tebrik et-	2	tebrik etmek	2
tecavüz ederek	1	tecavüz ettikleri	1	tecrid ederek	1
tecrübe	1	tedarik edilebil-	1	tedavi	2
tedbir	5	tedib	1	tediye	1
teeddüb ederek	1	teessür	1	tefsir	1
tefsir ederken	1	tehlike	10	tehlikeye düşür-	1
tekabül ettiği	1	tekaüd	1	tekemmül etmemiş olup	1
tekiden	1	teklif	5	teklif et-	1
tekrar	5	tekrar et-	1	tekrarladığımız	1
telâkki edil-	1	telâkki edileceği	1	telâş	1
telgraf	2	telgraf çekerek	1	telif	1
temas edilecek	1	temas et-	1	temas etme-	1
temaşa	1	temayül	2	temel	1
teminat verip dur-	1	temin edilebil-	1	temin edilme	1
temin et-	2	temin etmediği	1	temin etmek	1
temin ettikleri	1	temin olun-	1	temizlemek	1
temsilci	1	tenbih	1	tenkid et-	1
tenvirat	2	teori	1	tepki	1
terakkisever	1	tercüme	1	tereddüd	1
tereddüdlü	1	tereddüdsüz	1	terhis edilmeden	1
terkederek	1	terkederken	1	terkedilmiş olan	1
terkib	1	tertib sehvi	1	tesadüf eden	1

tesbit	2	tesir	3	tesir edemediği	1
tesirli	1	tesis etmek	1	teslim	1
teslim edilecek	1	teslim olmak	1	teşebbüs	2
teşekkül	1	teşekkül et-	1	teşekkür	2
teşekkür et-	1	teşkil	1	teşkilât	2
teşkil et-	2	teşkil ettiği	2	teşkil etme-	1
tetik	3	tetik çekmek	1	tetkik	4
tetkikat	1	tetkik edilme	1	tetkik et-	1
teveccüh	1	tevcih edilmiş	1	tevlid edecek	1
tevzi	1	teyid edildiği	1	teyid et-	1
tezahür	1	tezkere	3	ticaret	4
Ticaret Bakanı	1	ticarî	4	tip	1
ton	1	topçu	1	toplama kampı	2
toplan-	3	toplanarak	1	toplantı	2
toplıyarak	1	toplu	1	toprak	1
tören	3	tramvay	2	tut-	2
tutan	1	tutmama	1	tutun-	1
tuttuğu	1	tuz	3	türlü	1
tüzük	1	ucuzluk	1	uçak	1
ufak	1	ulema	1	ulu	1
um-	1	umul-	1	umulan	1
umumî	6	umumî efkâr	1	unsur	1
unut-	1	unutulmuş ol-	1	unvan	2
ustaca	1	usul	1	uyandır-	2
uyandırdığı	1	uydurma	1	uygun olan	2
uymadığı	1	uyu-	1	uyunma-	1
uyuşma	2	uzak	2	uzaklaştığı	1
uzaklaştırma	1	uzatmak	2	uzlaşmak	1
uzun	3	uzunuzadıya	1	uzun uzun	1
üç	14	üçüncü	10	ülkücü	1
ültimatom	1	ümid	3	ümid ettikleri	1

ümidli	1	üniforma	1	üs	3
üst	4	üstünlük	3	üye	3
üzere	10	üzerinde	16	üzerindeki	3
üzerine	9	üzüm	2	üzüntü	1
vadi	2	vahimleş-	1	vaka	1
vakıa	1	vakit	1	vali	1
vallahi	1	vapur	8	var	15
var-	1	varıldığı	1	varid	1
vasıflandır-	1	vâsıl olunca	1	vasıta	1
vasiy[4]	1	vatandaş	1	vazgeç-	1
vazgeçme-	1	vazife	1	vazifeli	1
vaziyet	9	ve	218	vecih	1
vefat et-	2	vefat ettiği	1	vekil	3
ver-	3	verdiği	6	veremiyeceği	1
veren	1	verebilmek	1	vergi	2
verici	1	veril-	6	verilecek	1
verildiği	3	verilen	9	verilme	3
verme	1	vermek	1	vesaik	1
vesair	1	vesait	2	vesile	1
veya	6	vezir	3	veziriâzam	4
vuku bulup	4	vukua getirme	4	vücud	1
ya	1	yabancı	2	yahud	4
yakın	3	yakından	1	yaklaşınca	1
yalan	2	yalanla-	2	yalanlayacak	2
yalnız	6	yan	2	yanında	1
yani	4	yanlış	5	yanlışlık	1
yanmadığı	1	yanmayan	1	yap-	6
yapabilecek	1	yapabilmek	1	yapacağı	1
yapan	2	yaparak	1	yapıl-	8

[4] Gazetede, “Ben bir Kızıl Sovyetim vasiy olmak niyetim!” cümlesinde geçen sözcüğün doğru biçimi “vasi”dir.

yapılabilecek	1	yapılacak	6	yapılan	9
yapılarak	1	yapıldığı	1	yapılma	2
yapmak	2	yapmış	1	yaptığı	6
yaptığımız	2	yaptıkları	1	yara bere	1
yarala-	1	yaralan-	1	yaralayan	2
yaralı	3	yardım	2	yardım eden	1
yardım et-	1	yardım etme	1	yargılanmak	1
yarın	6	yasak	1	yasak et-	1
yaşayabilecekleri	1	yaşıyabil-	1	yaşıyan	1
yatırarak	1	yavaş yavaş	1	yavru	2
yayınlanan	1	yayla	1	yaz-	2
yazan	1	yazar	1	yazdaki	1
yazdığı	1	yazı	5	yazı dili	1
yazık	1	yazıl-	3	yazılabil-	1
yazılan	4	yazılı	1	yazılış	1
yazılma	2	yazılmış	1	yazılmış olan	1
yazıp dur-	1	yedi	1	yedikten	1
yegâne	1	yeğen	2	yekûn	5
yenge	1	yeni	20	yeniden	2
yenilen-	1	yenilik	1	yer	9
yerdeki	1	yerine	3	yersiz yurdsuz	1
yetim	2	yığınak	1	yıkılmış olan	1
yıl	7	yılbaşı	1	yıpratmak	1
yok	7	yoksa	3	yol	7
yollan-	1	yolluk	1	yolcu	6
yolcu salonu	3	yoldaki	1	yoldaş	1
yorum	1	yumuşak	2	yurd	1
yurddaki	1	yükleteceği	1	yüksek	3
yüksel-	1	yürek	1	yürüme	1
yürümeme	1	yürütülme	1	yüz	1
yüzleştirilen	1	yüzleştirilerek	1	yüzleştirme	1

zabıt	3	zam	4	zaman	11
zamandaki	1	zamandanberi	1	zannet-	3
zaptet-	1	zarfında	1	zaruret	1
zaten	2	zehirlenme	1	zevk alan	1
zıd	1	zihniyet	2	zira	1
zişan	1	ziyade	2	ziyansız	1
ziyaret	3	ziyaret et-	1	zorla	1
zorlayan	1	zorunda bırak-	1	zorunda kal-	1
Toplam sözcük ve öbek sayısı:					**2394**

3.2. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Sözcük ve Sözcük Öbeklerinin Dizelgesi

S. ve S.Ö.	**K.S**	**S. ve S.Ö.**	**K.S**	**S. ve S.Ö.**	**K.S**
abart-	1	abi	1	abide	1
acaba	3	acele etmiş ol-	1	acep	1
acı	4	acıtan	1	acil	1
aç	2	aç-	6	açabileceği	1
açacağı	1	açacak	1	açı	17
açık	13	açık açık	1	açıkça	3
açıkla-	6	açıklama	32	açıklan-	1
açıklanan	1	açıklanacağı	1	açıklanma	1
açıklanma-	2	açıklat-	1	açıklayabil-	1
açıklık	1	açıklık getir-	1	açık saçık	1
açıktan	1	açıl-	1	açılabilen	1
açılabilme	1	açılacağı	2	açılacak	1
açılan	1	açıldığı	2	açıldıkça	1
açılım	2	açılış	15	açılış konuşması	1
açılış töreni	3	açılma	10	açılmış	1
açıp	1	açış konuşması	2	açlık	1
açma	7	açmak	1	açmış ol-	1

açtığımız	1	ad	29	ada	1
adak adayan	1	adalet	4	adalet bakanı	1
adaletsizlik	1	adam	20	adap	1
aday	1	adayan	1	adaylık	1
adet	1	adeta	2	adı geçen	1
adım	3	adım adım	3	adına	10
adındaki	1	adını alan	1	adını alma	1
adını ver-	1	adının verildiği	1	adi	1
adlandırma	1	adlı	9	adli	1
adliye	1	affedilemeyeceği	1	affedilmez	1
afiş	1	ağabey	2	ağaç	1
ağır	3	ağırla-	1	ağırlık	1
ağırlıklı	4	ağız	1	ağlama	1
ağrı	1	ağustos	2	ağustostaki	1
ah	1	ahiret	1	ahit	1
ahlak	3	ahlaki	1	aile	26
ait	4	ait olduğu	1	ajans	2
akademik	7	akan	1	akıl	10
akıllıca	1	akım	1	akıntı	1
akıp git-	1	akıtan	1	akıtılırken	1
akladığı	1	aklama	2	aklanma	2
aksi	1	aksi durumda	1	aksi halde	1
aksilik	1	akşam	12	akşamüzeri	1
aktar-	1	aktarıp dur-	1	aktarmak	1
aktör	2	al-	18	alabil-	2
alabilirken	1	alacak	1	alama-	1
alan (I)	32	alan (II)	6	alandaki	1
alarm	1	alay edilme	1	albay	1
alçakgönüllü	2	aldığı	10	aldığımız	1
aldıkları	1	aldıktan	1	aldırmak	1
alenen	1	alerji	1	alet	1

alev	1	alfabetik	1	algılama	2
algılamak	2	algılanma-	1	algılayama-	1
alıcı	6	alım	3	alım satım	2
alınacak	2	alınan	3	alınarak	3
alınış	1	alınma	3	alınmadığı	1
alınmış	1	alıntı	5	alıp	2
alırcasına	1	alışılmış	1	alışma	1
alıştırıl-	1	alışveriş	1	âlim	1
alkış	1	alkışlayan	1	alkol	2
alkollü	5	Allah	5	alma	1
alma-	3	almak	2	almış olabileceği	1
alt	23	alternatif	1	altı	1
altılı	1	altın	2	altmış	1
alt tabaka	1	altyapı	2	ama	56
amaç	17	aman	1	amansız	1
amatör	3	amblemli	1	ambülans	1
amca	1	an	10	ana	7
ana baba	1	anabilim dalı	3	ana haber	1
anahtar	1	analiz	2	anayasa	20
anayasal	2	ancak	40	anı	1
anılmak	1	anımsa-	4	anımsadığı	1
anımsamak	1	anımsat-	3	anımsatan	3
anımsatarak	1	anımsatıl-	1	anımsatılan	1
anımsatılarak	1	anımsatılma	1	anıt	1
aniden	1	anla-	2	anlam	6
anlama	1	anlamak	1	anlamayan	1
anlaşamama	1	anlaşıl-	4	anlaşılabilir	2
anlaşıldığı	1	anlaşılırken	1	anlaşılma	2
anlaşma	2	anlaşmazlık	1	anlat-	19
anlatılabilmek	1	anlatan	5	anlatarak	2
anlatıl-	2	anlatım	2	anlatırken	2

anlatma	7	anlattığım	1	anlayabilme	1
anlayama-	1	anlayamadığım	1	anlayıp	1
anlayış	11	anlı şanlı	1	anma	1
anne	15	annelik	2	ansiklopedi	1
antidemokrat	1	antidemokratik	1	antidemokratlık	1
anti-emperyalist	1	antik	1	antika	1
antikomünizm	1	antipatik	1	antitez	1
antlaşma	1	antrenman	1	antrenör	5
antrenörlük	2	apaçık	1	apartman	4
ara	51	ara-	1	araba	5
araba vapuru	1	arabesk	2	aracı	2
aracılığıyla	3	aracılık	1	araç	7
araç-gereç	1	araçsallaşma	1	aradaki	1
aradıkları	1	aralık	1	aralıksız	1
arama	1	aran-	1	aranan	1
arandığı	1	aranma	2	arasındaki	8
araştırılma	1	araştırma	1	araştırmacı	1
aratmayacak	2	arayan	1	arayış	7
arayışındaki	1	ardıl	2	arena	2
argo	3	arızalan-	1	arife	1
arka	2	arkadaş	10	arkeolojik	1
armağan	1	arsızca	1	arşiv	3
art	33	art (sanat)	1	art-	4
artan	6	artarak	2	artarken	1
artık	22	artır-	1	artırılma	1
artırmadıkları	1	artış	3	artma	1
artmış ol-	1	arttığı	3	arttıracağı	1
arttırabilme	1	arz	1	arzu	2
arzu et-	1	asayiş	4	asbest	1
asfalt	1	asgari ücret	1	asıl	7
asıl-	1	asılacağı	1	asılacak	1

asılı	2	asker	19	askerî	10
askerlik	3	asla	2	aslında	10
astır-	1	aş-	4	aşağı	2
aşağıladığı	1	aşağılamak	1	aşağılan-	1
aşağılandığı	1	aşağı yukarı	1	aşama	6
aşamalı	2	aşık	2	aşık olan	1
aşık olma	1	aşılayıp	1	aşındırıl-	1
aşındırıldığı	1	aşındırılma	1	aşırı	1
aşırılık	1	aşiret	2	aşk	5
aşkın	1	aşma	1	aşmadan	1
at	5	at-	1	ata	1
atadığı	1	ataerki	1	atama	2
atan	1	atan-	1	atanan	2
atandığı	1	atarak	1	atasözü	1
ateş	5	ateş açan	3	ateş açılarak	1
ateş açma	1	ateş eden	1	ateşkes	7
ateşli	1	atıf yapan	1	atıl-	2
atılan	3	atılganlık	1	atla-	1
atlatma	1	atlayan	1	atlet	1
atletik	1	atletizm	1	atma	1
atmak	1	atmosfer	1	atölye	3
attıkları	1	avantaj	2	avcı	3
avlan-	1	avukat	14	ay	36
ayak	4	ayakkabı	1	aydın	4
aydınlanma	1	aydınlanmacı	2	aydınlat-	1
aydınlık	1	ayıklan-	1	ayıp	1
ayır-	1	ayırabil-	1	ayırdıkları	1
ayırt edebilme	1	aykırı	3	aykırılık	1
aylardaki	1	aylık	2	aymazlık	1
aynen	1	aynı	20	aynı zamanda	7
ayrı	4	ayrıca	12	ayrıksılık	1

ayrılacak olan	10	ayrılma-	2	ayrım	1
ayrıntı	1	ayrıntılı	2	az	13
azal-	2	azalarak	1	azaldığı	2
azalırken	1	azalma	1	azalmama	1
azaltma	1	azaltmak	1	azarlayan	1
azınlık	7	azim	1	baba	18
bağ	3	bağ bahçe	1	bağdaş-	2
bağımlı	1	bağımsız	9	bağımsızlık	2
bağımsızlıkçı	1	bağır-	3	bağırınca	1
bağırsak	1	bağış	1	bağlam	3
bağlanan	1	bağlanma	1	bağlantı	1
bağlantılı	2	bağlayıcı	1	bağlı	7
bağlı kalmaksızın	1	bağlı olarak	2	bağlı olduğu	2
bağlı olmama	2	bahane eden	1	bahane ederek	1
bahar	3	bahsedil-	1	bahsetmeme	1
bahsetmeyen	1	bak-	16	bakabilmek	1
bakalım	5	bakan	2	bakanlık	6
bakarak	1	bakıcı	1	bakım	1
bakıp	1	bakış	3	bakıştaki	1
bakmak	1	baktıkça	1	bale	1
balık	1	balıkçı	1	balıklama	1
bambaşka	1	bangır bangır bağır-	1	banka	4
bankacılık	2	bankadaki	1	bant	1
barındırma-	1	barış	5	basıl-	1
basın	11	basın açıklaması	1	basın toplantısı	1
basiretsizlik	1	basit	2	basketbol	1
baskı	11	baskı kurma	1	baskın	2
bastırma	1	baş	24	başar-	1
başarı	13	başarılı	1	başarılı ol-	1
başarılı olama-	3	başarılı olamayan	1	başarılı olunca	1
başarısız	3	başarısızlık	2	başarısız	1

				oldukları	
başbakan	28	başbakanlık	11	başında	1
başındaki	1	başka	28	başkan	34
başkanlık	3	başkan vekili	6	başkent	7
başkomutan	1	başla-	21	başladığı	2
başladıkları	1	başlama	7	başlan-	2
başlanan	2	başlangıç	3	başlangıçtaki	2
başlarken	1	başlatıl-	1	başlatılan	3
başlatılmış	1	başlatma	1	başlattığı	1
başlattıkları	1	başlayan	8	başlayarak	1
başlık	11	başlık at-	1	başlıklı	11
başmilitan	1	başoyuncu	1	başörtüsü	3
başrol	4	baştaraf	2	başucu kitabı	1
başvur-	2	başvuru	6	başvurabil-	1
başyapıt	1	bat-	1	batak	1
bataktaki	1	bataklık	1	batı	9
batıdaki	1	batık	2	batıl inanç	1
batım	1	batma	1	bay	1
bayağı	1	bayan	1	bayrak	5
bayram	7	baz	1	bazı	25
bazuka	1	becerikli	1	beceriksiz	1
bedel	4	beden	5	bedensel	1
beğenme-	1	beğenmedikleri	1	bekçi	1
bekle-	4	beklediği	3	beklediğimiz	2
bekledikleri	2	bekleme	1	beklemek	1
beklen-	2	bekleneme-	1	beklenen	4
beklenmediği	1	beklenmedik	1	beklenti	4
beklerken	1	bekletildiği	1	bekleyen	1
bel	1	belediye	28	belediye başkanı	6
belge	12	belgelenmiş	1	belirgin	1
belirle-	1	belirlemiş görün-	1	belirlediği	3

belirlemek	2	belirlen-	6	belirlendiği	1
belirlenen	2	belirleyecek	1	belirleyici	2
belirleyip	1	belirt-	10	belirten	1
belirterek	14	belirtil-	14	belirtilen	1
belirtilme	1	belirtirken	1	belirtmek	2
belki	8	bellek	2	belli	7
belli ol-	1	belli olmadığı	2	belli olmayan	1
ben	39	benimse-	2	benimseyen	2
benze-	2	benzediği	1	benzer	13
benzeri	2	benzet-	1	beraberce	1
beraberinde	6	beraberlik	1	beri	9
bertaraf edil-	1	beslediği	1	beslenen	1
beslenerek	1	beslenme	1	besleyen	1
besleyip	1	bestelediği	2	beş	9
beşer	1	beşinci	1	bey	1
beyan	1	beyan edilen	1	beyaz	1
beyazlatma	1	beyefendi	3	beyin	1
beze-	1	bezenmiş	1	bezirgan	1
bık-	1	bırak-	11	bırakacak	1
bırakan	2	bırakıl-	1	bırakılma	4
bırakım	1	bırakma	2	bırakma-	5
bırakmak	2	bıraktığı	3	bıraktığımız	1
bıraktıktan	1	biçim	15	biçimlendirme	1
biçimlenen	1	bil-	12	bildiği	1
bildiğim	1	bildiğimiz	1	bildikleri	1
bildir-	9	bildirge	2	bildiril-	6
bildirildiği	1	bildirirken	1	bile	28
bileme-	2	bilemediği	1	bilen	9
bilet	1	bilge	1	bilgi	15
bilgiçlik	1	bilgisizlik	1	bilgisunar	1
bilim	12	bilim adamı	2	bilimkurgu	1

bilimsel	12	bilimselleşememek	1	bilimselleşme	3
bilimsellik	2	bilin-	2	bilinç	7
bilinçlendirilme	1	bilinçlendirme	1	bilinçli	4
bilinçli olma	1	bilinçsiz	1	bilinçsizlik	1
bilindiği	1	bilinen	1	bilinme-	1
bilme	1	bilme-	4	bilmediği	1
bilmediğim	1	bilmediğimiz	1	bilmek	1
bilmeyen	1	bin	22	bin-	1
bina	6	bin bir	1	binince	1
binlerce	7	bir	476	bira	4
bir an	1	biraz	8	birbiri	13
birçok	9	birden	1	birer	5
birer birer	1	birer ikişer	1	birey	4
bireysel	2	biri	20	biricik	1
bir iki	5	birikim	3	biriktirip	4
birileri	3	birim	3	birimdeki	1
birinci	10	birincil	2	birincilik	2
birinci ol-	1	birinci olarak	1	birisi	5
birkaç	13	bir kere	1	bir kez	3
birleş-	1	birleşme	1	birlik	5
birlikte	17	birtakım	1	bir türlü	2
bir yana	2	bir yandan	3	bir zaman	1
bit-	2	bitiren	1	bitirip	1
bitirme	1	bitirmiş olma	1	bitme	1
biyoteknoloji	1	biz	45	bizimki	3
bizzat	1	blend	1	bodrum	1
boğ-	1	boğul-	1	bomba	7
bombalama	2	bombalı	2	bombardıman	1
borç	4	borç alan	1	borçlu	1
borsa	5	boş	3	boşluk	2
bot	1	boya	1	boyalı	1

boyunca	2	boyut	1	boz-	1
bozma	1	bozmuş olabil-	1	bozuk	2
bozukluk	1	bölge	24	bölgedeki	6
bölgesel	5	bölücü	1	bölücülük	5
bölüm	14	bölünmüş	1	börtü böcek	1
böyle	20	böylece	11	böylesi	1
böylesine	3	bronz	5	bu	431
bu arada	8	buçuk	1	bu denli	5
bu gidişle	1	bugün	55	bugünkü	5
bu kadar	1	bu kez	1	bul-	12
bulabil-	1	bulabilecekleri	1	bulabilme	2
bulama-	5	bulan	2	bulanık	1
bulaş-	1	bulaşan	1	buldukları	2
bulma	2	bulun-	14	bulunabil-	1
bulunabilme	1	bulunan	9	bulunca	1
bulunduğu	13	bulunduğumuz	3	bulunma	1
bulunma-	1	bulunmadığı	1	bulunularak	1
bulunulma	1	buluş-	4	buluşma	6
bunalım	6	bunca	3	bundan böyle	1
bununla birlikte	1	bura	5	burada	6
buradan	1	burası	1	burjuva	1
burjuvazi	1	burka	1	burukluk	1
buyruk	1	buyurma-	1	bu yüzden	1
bülten	2	bünye	1	büro	2
bürokrat	1	bürokratik	1	bürün-	1
büründüğü	1	büst	1	bütçe	10
bütün	24	bütünleşemeyen	1	bütünleşen	3
bütünlük	3	büyü-	3	büyüdüğü	1
büyük	72	büyükbaş	1	büyükelçi	14
büyükelçilik	1	büyüklük	1	büyükşehir belediye başkanı	1
büyükşehir	7	büyüme	1	büyümek	3

belediyesi					
büyüt-	1	caddedeki	1	caiz	1
cami	2	can	2	canlanıp	1
canlı	1	cari	7	casus	2
caydırıcı	1	cefakâr	1	cehennem	1
cemaat	2	cemaatleşme	1	cenaze	1
cendere	1	cennet	2	cep	2
cephe	8	cephe aç-	1	cephe açılma	1
cephe açma	1	cereyan	1	cesaret	7
ceset	1	cesur	5	cevapla-	1
ceza	6	ceza al-	1	cezaevi	3
cezalan-	1	cezalandırıl-	1	cezalı	1
ceza ver-	1	cezbedilecek olan	1	ciddi	10
ciddiyet	1	cihat	2	cinayet	6
cinayet işlenip	1	cins	3	cinsel	4
cinsellik	9	cinsiyet	1	cinsiyetçi	1
cinsiyetçilik	2	civar	1	coğrafya	2
coşku	2	cuma	10	cumartesi	2
cumhurbaşkanı	12	cumhurbaşkanlık	7	cumhuriyet	30
cuntacı	1	cümle	2	çaba	3
çaba gösterme	1	çaba harcama	1	çabaladığı	1
çabalama	1	çabalamayan	1	çabalayan	1
çabalayarak	1	çaba sarf et-	1	çadır	1
çadır kurma-	1	çadır kurup	1	çağ	7
çağ atla-	1	çağdaş	9	çağdaşlaşma	2
çağdaşlık	4	çağındaki	1	çağır-	2
çağıracak	1	çağıran	1	çağırdığı	1
çağrı	14	çağrıldıkları	1	çağrılı	1
çalan	1	çaldığı	1	çalış-	11
çalışacağı	2	çalışan	14	çalışıldığı	1
çalışma	13	çalışmak	1	çalışma saati	2

çalıştığı	6	çalıştıkları	3	çalıştır-	1
çalıştıran	1	çalıştırıcı	3	çalıştırılma	1
çalıştırılmayarak	1	çalkantı	1	çalmadık	1
çalmak	1	çanta	4	çap	2
çapkın	2	çare	2	çaresiz	3
çaresizlik	1	çarpıcı	6	çarpıl-	3
çarpıtarak	1	çarpıtılma	1	çarpıtırken	2
çarpıtma	1	çarşaf	1	çatı	1
çatışan	1	çatışma	16	çatışmasız	1
çatıştığı	1	çehre	1	çek-	5
çekici	1	çekiç	1	çekil-	1
çekilen	1	çekiliş	2	çekilme	3
çekilmeme	1	çekilmiş	2	çekince	1
çekingen	1	çekinme-	1	çekip	2
çekirdeksiz	3	çekiş-	1	çekişme	1
çekme	3	çekme-	1	çekmek	1
çekmeme	1	çelenk	1	çelişen	2
çelişki	4	çerçeve	5	çerçeveli	1
çeşitleme	1	çeşitlendirilme	1	çeşitli	14
çetin	1	çevir-	2	çevirdiğim	1
çeviri	3	çevre	19	çevreci	4
çevredeki	2	çevrili	1	çevrilmiş	1
çevrilmiş olan	1	çığ	1	çığlık	2
çık-	21	çıkama-	1	çıkan	20
çıkar	6	çıkar-	5	çıkaran	1
çıkararak	1	çıkardığı	1	çıkardığım	1
çıkarıl-	5	çıkarılan	2	çıkarılarak	1
çıkarılma	1	çıkarma	1	çıkarmadan	1
çıkarmak	3	çıkart-	1	çıkartılan	1
çıkıp	3	çıkış	1	çıkma	7
çıkma-	2	çıkmama	1	çıkmayan	1

çıkmış	1	çıktığı	4	çıktıkları	1
çıktıktan	1	çift	2	çiftçi	3
çifte standart	2	çiftlik	2	çiğnediği	1
çiğnemek	1	çiğneyen	1	çipura	1
çizdiği	2	çizelge	3	çizer	1
çizgi	5	çizgilik	1	çizi	1
çizildiği	1	çizilen	1	çocuk	29
çoğalttığı	1	çoğu	4	çoğunluk	4
çoğunlukla	1	çoğunluktaki	1	çoğu zaman	3
çok	61	çokça	1	çokseslilik	1
çoktan	2	çokuluslu	2	çolak	1
çorak	1	çorap	2	çökme	1
çöküş	1	çöl	1	çöp	1
çözme	3	çözmek	1	çözül-	1
çözülürken	2	çözüm	8	çözümlendiği	1
çözümlenemeyeceği	1	çözümlenme	1	çukurlu	1
çünkü	19	dağ	3	dağcılık	1
dağınık	1	dağıtan	1	dağıtılan	2
dağıtım	2	dağlan-	1	daha	76
daha da	3	dahası	2	dahil	3
dahil edil-	1	daima	2	dair	3
daire	5	dakika	8	dakikalık	3
dal	2	dalama-	1	dalga	2
dalgalan-	1	dalgalanma	1	damar	2
damat	1	damga	1	danış-	1
danışma	1	danışmanlık	3	Danıştay	6
dans	1	dar	3	daral-	2
darbe	3	darbe vurduğu	1	darbe vurmak	1
dava	13	dava açıl-	1	dava açılan	1
dava edeceğiniz	1	davet	1	davet edil-	1
davet et-	2	davet ettikleri	1	davetli	1

davran-	1	davranış	1	dayalı	5
dayan-	3	dayanak	2	dayanan	1
dayandığı	5	dayandırdığı	1	dayanma	1
dayattığı	1	dE	378	de-	95
dede	1	dediği	3	dedikten	1
dedikodulu	1	dedirten	1	defa	1
defalarca	1	defterdeki	1	değer	28
değerlendir-	1	değerlendiren	2	değerlendiril-	1
değerlendirilme	1	değerlendirip	1	değerlendirme	8
değerlendirmek	4	değerli	3	değersiz	1
değil	54	değin-	2	değinil-	1
değinilen	1	değinme	1	değiş-	1
değişen	3	değişik	2	değişiklik	7
değişim	8	değişme	2	değişme-	2
değişmeden	1	değişmez	1	değiştiği	1
değiştirilme	1	değiştirilmiş	1	değiştir-	3
değiştirmek	2	değme-	1	deha	1
dehşet	3	dek	3	dekan	2
dekorasyon	1	delik	1	delil	1
delin-	2	delirt-	1	deme-	3
demeç	2	demeç verebilen	1	demek	11
demem	1	demir	1	demokrasi	28
demokrat	7	demokratik	9	demokratikleşme	1
demokratikleştirilme	1	demokratikleştirme	1	(-DEn) bu yana	3
denebil-	2	deneme	3	denetçilik	1
denetim	11	denetle-	1	denetlenme	1
denetlenmeden	1	denetleyen	1	denetmen	1
deneyim	1	deneyim kazanmış olan	1	deneyimli	1
denge	1	denil-	4	denildiği	1
denilen	1	denilince	1	denilmiş olduğu	1
deniz	2	denli	1	(-DEn) yana	1

(-DEn) yana olan	2	(-DEn) yana olduğu	3	deplasman	1
depo	2	dercesine	1	derebeyi	1
derece	6	derecedeki	2	dergi	10
dergideki	1	derhal	2	derin	3
derinlemesine	1	dernek	6	ders	20
ders alan	1	dershane	1	ders ver-	1
ders veren	1	dert	1	derya	2
destek	16	destek çıkan	1	destekle-	3
desteklediği	1	destekleme	1	desteklen-	1
desteklenme	3	desteklenme-	1	destekleyen	1
destekli	5	destek ver-	2	destek veren	3
detay	1	dev	1	devam	1
devam ederken	1	devam edil-	1	devam edip	1
devam et-	10	devamlı	1	devir	8
devir-	1	deviren	10	devirmek	1
devlet	54	devlet baba	1	devlet başkanı	7
devletçi	1	devletler arası	1	devral-	1
devredil-	1	devretme	2	devrik	1
devrim	70	devrimci	5	devrimcilik	1
devriye	1	deyim	4	deyiş	5
dış	25	dışalım	3	dışalımdaki	1
dışarı	6	dışında	9	dışındaki	2
dışişleri	2	dışla-	1	dışlama	1
dışlanmışlık	1	dışsatım	3	diğer	13
diğeri	3	dikil-	1	dikkat	4
dikkatli	1	dil	35	dildeki	2
dile-	1	dilediği	2	dilekçe	2
dilenci	3	dillendirme	1	din	42
dinamik	1	dinci	6	dincilik	1
dindar	1	dindeki	1	dini	3
dini bütün	1	dinle-	1	dinlemek	2

dinlerken	1	dinleti	1	dinsel	5
dip	1	diplomat	5	direk	1
direk[5]	1	direniş	9	diretmek	1
distile	1	diş	1	diş fırçası	1
diş macunu	1	divan edebiyatı	1	diyalog	8
diye	50	diyebil-	1	diyebilecek	2
diyeceklerim	1	diyelim	2	diyeme-	3
diyen	5	diyerek	1	dizi	2
dizideki	1	dogma	4	doğ-	1
doğa	4	doğal	4	doğallık	1
doğarken	4	doğduğu	1	doğru	19
doğrudan	6	doğrulandığı	1	doğrulayabileceği	1
doğrultu	7	doğrultudaki	1	doğrusu	3
doğum	1	doğumlu	1	doksan	1
doktor	1	doktrin	1	doku	1
dokunulmazlık	1	dokuz	2	dolar	21
dolarlık	2	dolaş-	1	dolaşırken	1
dolaşma	1	dolayı	1	dolayısıyla	6
doldur-	2	dolduracağı	1	dolduran	1
doldurma	1	doldurul-	1	doldururken	1
dolma	1	dolu	4	dolu dolu	1
donanım	1	donanımsız	1	donanma	3
donanmış	1	dondurulma	2	doping	1
doruk	1	dost	3	dostluk	1
dosya	3	dosyadaki	1	döktür-	1
döküp	1	dön-	5	döndüğüm	1
döndür-	1	döndürme	1	dönek	1
dönem	30	dönemdeki	4	döneme-	1

[5] Fransızcadan dilimize giren ve 'dolaysız, aracısız' anlamlarına gelen 'direkt' sözcüğü gazetede geçen, "Grup birincilerinin *direk* final şansını yakalayacağı müsabakalarda grubu ikinci bitirenler, üçüncü sırada kalanlarla kura sonucu eşleşecekler." örneğinde görüldüğü gibi yanlış yazılmıştır. Bu durum, dilimizde kullanılan yabancı kökenli sözcüklerde, Türkçeleştirilme eğiliminin olduğunu kanıtlar.

dönemeyeceği	1	döner dönmez	1	dönerken	1
dönme	1	dönmemek	1	dönük	4
dönüş	1	dönüş-	4	dönüşme	1
dönüştürül-	1	dönüştürülme	1	dört	3
döviz	1	dövül-	1	dövülme	1
dram	4	dua	5	dur-	1
durdur-	2	durdurma	4	durdurmak	2
durdurul-	1	durum	58	durum vaziyeti	1
durup	1	duruş	1	duruşma	9
duvar	3	duy-	3	duyan	1
duyarlı	1	duyarlılık	1	duyduğu	2
duyduğum	1	duyduğumuz	1	duygu	11
duygusal	1	duygusallık	1	duyul-	1
duyulan	1	duyulduğu	1	duyulma	1
duyur-	2	duyurma	1	duyurmak	1
duyuru	1	düğümlen-	2	düğün	1
dükkân	1	dün	15	dünkü	6
dünür	2	dünya	62	dünyadaki	4
düş	3	düş-	13	düşeceği	1
düşen	6	düşerek	1	düşkün	1
düşman	22	düşmanlık	3	düşmanlık et-	1
düşme	1	düştüğü	2	düştükleri	1
düşük	8	düşün-	18	düşünce	14
düşünce(fiilimsi)	1	düşündüğü	1	düşündükleri	1
düşünebil-	1	düşüneme-	1	düşünme	4
düşünmeden	1	düşünmediği	1	düşünmek	2
düşünsel	1	düşünül-	1	düşüp	1
düşürdükleri	1	düşürme-	1	düşürmek	1
düşürüldüğü	1	düşürülme	1	düşüş	3
düz-	1	düzel-	3	düzelt-	1
düzen	7	düzenle-	1	düzenlediği	2

düzenledikleri	1	düzenleme	16	düzenleme-	1
düzenlemeyen	1	düzenlen-	4	düzenlenecek	2
düzenlenen	12	düzenlenme	1	düzenleyecek	1
düzenleyen	2	düzenleyici	1	düzenli	2
düzey	10	düzgün	1	ebedi	1
ebeveyn	1	ecza	2	eczane	1
eda	1	edebiyat	5	edebiyatçı	1
edeme-	1	edilgenlik	1	edilmeyeceği	1
edin-	1	efendi	1	efendim	1
egemen	3	egemen kılma	2	egemenlik	13
egemen ol-	1	egemen olma	2	eğer	4
eğilim	2	eğitim	24	eğitmek	1
eğlenceli	2	eh	1	ehliyet	2
ek	2	ekim	12	ekip	6
ekle-	1	ekleme	1	eklemlenerek	1
ekol	1	ekonomi	14	ekonomik	14
ekran	2	eksen	3	eksenli	1
eksik	1	eksiklik	1	eksper	1
ekspertiz	1	ekstra	1	el	9
elbette	6	el bombası	2	el cevap	1
elçi	2	eldeki	6	elektrikli	1
elektronik	1	eleman	3	eleme	1
elen-	1	elendikleri	1	eleştir-	5
eleştiren	1	eleştiri	10	eleştiril-	1
eleştirilen	1	eleştirilme	1	eleştirme-	2
eleştirmen	2	eleyebil-	1	elkitabı	1
ellenmiş	1	elli	1	elverişli	1
emare	1	emek	3	emekçi	4
emekli	7	emeklilik	3	emekli ol-	2
emekli olduktan	1	emekliye ayrılan	1	emektar	1
emin	2	emir	1	emniyet	6

emniyet şeridi	3	emperyal	5	emperyalist	4
emperyalizm	2	empoze etmek	1	emret-	1
en (I)	1	en (II)	59	en azından	2
endeks	1	endişeli	1	enerji	2
enfeksiyon	1	enflasyon	5	enflasyonist	1
engel	6	engelle-	1	engellemek	3
engelleyebil-	1	engelleyecek	1	engelleyici	1
engin	1	enstitü	1	entelektüel	2
epeyce	1	epik	1	ereksiyon	1
ergen	2	erk	2	erkek	47
erkeklik	13	erkeksi	1	erken	3
ertelemek	1	ertelen-	1	ertelendiği	1
ertelenme	2	ertesi	1	esas	3
eser	4	eserdeki	1	eski	20
esmer	1	esnaf	1	esnasında	1
estetik	1	eş	6	eşdeğer	2
eşgüdüm	1	eşit	2	eşitlik	2
eşitsizlik	2	eşleş-	1	eşli	1
eşlik	2	et-	1	etik	1
etil alkol	1	etken	3	etki	3
etkile-	2	etkileme-	2	etkilen-	1
etkilendiği	1	etkilenmeden	1	etkileyen	1
etkili	5	etkili ol-	1	etkili olma	1
etkin	2	etkinlik	13	etkin olma	2
etkisiz kılma	1	etkisiz kılınma	1	etkisizleştirilme	1
etnik	11	etraf	1	ev	21
evanjelik	1	evet	4	ev kadını	1
evlat	3	evlendirilmek	3	evlenmiş olan	1
evli	3	evlilik	1	evre	1
evren	1	evrensel	2	evrensellik	1
ev sahibi	1	evvel	2	ey	3

eyalet	2	eylem	21	eylemci	2
eylül	24	eylüldeki	2	ezan	2
ezberlediği	1	ezcümle	1	ezdirilme	1
ezeli	1	ezilen	1	eziyetli	1
faaliyet	2	faaliyete geçme	1	faaliyete geçtiği	1
faaliyet gösteren	1	fabrika	1	fahişe	1
fahişeleştiren	1	fail	1	faiz	1
fakat	6	faks	2	fakülte	2
fantastik	1	fark	6	fark edince	1
fark etme-	2	fark ettiren	1	farkında	3
farklı	17	farklılaş-	1	farklılık	1
fazla	10	feda et-	1	fedakârlık gösterdikçe	1
federal	2	federasyon	3	felaket	1
felç	2	felsefe	4	feminist	4
feminizm	6	ferah	1	feryat	1
festival	23	fesupanallah	1	fıkra	2
fındık	7	fındıkçı	2	fındıktaki	1
fırın	1	fırsat	1	fırt	1
fırtına	3	fırtınalı	1	fiil	1
fiilen	1	fikir	8	filan	2
file	1	film	21	final	4
finans	1	finansal	1	finanse eden	1
finanse edilebildiği	1	finansman	1	firma	6
fiyat	9	flört	1	forma	4
formüle edeceği	1	fotoğraf	4	fotoğrafçı	1
fuhuş	1	futbol	17	futbolcu	16
fuzuli	1	fünye	2	galerici	1
galibiyet	2	galip gelen	1	gam	1
garbi	1	gardırop	1	garip	1
garson	2	gaye	1	gayet	3
gayret	1	gayri	1	gayridemokratik	1

gayri safi milli hasıla	1	gaz	1	gazete	34
gazeteci	15	gebe kalan	1	gece	6
gecekondu	4	gecekondulaşma	1	gece kulübü	1
gecikme-	1	geç	2	geç-	7
geçebil-	1	geçeceği	3	geçen	34
geçer	1	geçerli	3	geçerlilik	1
geçilme-	1	geçilmeyen	1	geçilmez ol-	1
geçineme-	1	geçir-	3	geçirdiği	1
geçiremeyince	1	geçirilemeyen	1	geçirilirken	1
geçiş	1	geçit	1	geçme	3
geçmeden	1	geçmiş	17	geçmiş ol-	1
geçtiği	2	gel-	35	geldiği	4
geldiğimiz	1	gelebil-	1	gelecek	16
gelecek olan	1	gelen	11	gelenek	16
geleneksel	1	gelerek	3	gelin-	1
gelinen	1	gelir	8	gelir gelmez	1
gelir gider	1	gelirken	1	gelirli	1
geliş	4	geliş-	3	gelişen	3
gelişigüzel	1	gelişim	3	gelişme	24
gelişmekte olan	1	gelişmiş	2	geliştiği	2
geliştir-	1	geliştirdiği	2	geliştireceği	1
geliştirilme	1	geliştirme	1	gelme	2
gelme-	4	gelmediği	1	gelmek	1
gelmeyen	1	gelmeyince	1	gelmiş	1
gelmiş ol-	1	gemi	9	gencecik	3
genç	48	gençlik	3	gene	1
genel	10	genel başkan	7	genelev	3
genelkurmay	4	genel kurmay başkanı	7	genel kurul	8
genellikle	4	genelleştirileme-	1	genel müdür	1
genel müdürlük	1	genel sekreterlik	1	general	2

genetik	1	geniş	4	genişleme	2
genişlet-	1	gerçek	26	gerçekçi olma-	1
gerçekleş	1	gerçekleşecek	1	gerçekleşen	1
gerçekleşmiş ol-	1	gerçekleştir-	2	gerçekleştirdiği	1
gerçekleştirdikleri	1	gerçekleştirerek	1	gerçekleştiril-	1
gerçekleştirilen	5	gerçekleştirilmek	1	gerçekleştirme	1
gerçekte	1	gerçekten	5	gerek	12
gerek-	13	gerekçe	11	gerekebil-	1
gereken	17	gerekirken	1	gerekli	10
gerekli kıl-	1	gereklilik	2	gerekme-	3
gereksinim	2	gereksiz	2	gerektiği	33
gerektir-	1	gergin	2	gerginlik	1
geri	20	gerici	1	gericileştirdiği	1
gericilik	4	gerile-	2	gerilediği	1
gerileme	1	gerilemiş	1	geriletmek	1
gerileyen	2	gerilim	5	gerisindeki	1
geri ver-	1	getir-	12	getirdiği	2
getirebil-	2	getirebilmek	1	getirerek	1
getiril-	4	getirildiği	2	getirilemediği	1
getirilen	1	getirilme	1	getirilmek	1
getirip	1	getirmek	3	getirmiş olduğu	2
gevşe-	1	gez-	1	gezdirdiği	1
gezen	1	gezerken	2	gezi	5
gezici	1	gıda	2	gibi	82
gidebil-	1	gidebileceği	2	gidebilme	1
gidebilmek	1	gidecek	1	gideme-	1
giden	3	gider-	1	giderek	12
giderken	3	gidip	3	gidiş	2
gir-	11	girecek olan	1	giren	2
girerek	1	girilme	1	girip	1
giriş	3	girişim	12	girme	1

girme-	1	girmek	2	git-	9
gitme-	1	gitmediği	1	gittiği	2
gittiğim	1	giyeceği	1	giyim	1
giyinecekleri	1	giysi	1	gizleme	1
gizlendiği	1	gizleyen	1	gizli	4
gizlice	2	gol	3	gol atma	1
göbek	2	gök	1	göl	1
gönder-	6	gönderdiği	2	gönderil-	3
gönderilen	1	gönderilme	3	gönderme	2
göndermek	1	gör-	10	gördüğüm	2
gördüğünüz	1	gördükleri	1	göre	53
göreceği	1	göreceli	1	göremeyen	1
gören	6	görev	50	görev alabil-	1
görevden alma	1	görevli	2	görevsizlik	1
görgüsüz	1	görkemli	1	görme	2
görme-	1	görmediğimiz	1	görmek	1
görmeyen	1	görmüş	1	görsel	1
görül-	8	görüldüğü	1	görülen	3
görülme-	1	görülmedik	1	görülmemiş	1
görülmemiş olan	1	görün-	1	görünce	2
görüntü	2	görüntüleyen	1	görünüm	2
görünür	1	görüp	1	görüş	20
görüş-	4	görüşme	23	görüşmediği	2
görüşmek	1	görüştüğü	2	görüştükleri	1
görüşül-	2	görüşülecek	1	görüşülecek olan	1
görüşülme	2	göster-	8	gösterdiği	2
gösteren	2	göstererek	3	gösterge	1
gösteri	4	gösterici	2	gösteril-	4
gösterilen	2	gösterim	3	gösteriş	1
gösterişli	2	gösterme	2	gösterme-	1
göstermek	2	göstermeyebileceği	1	götür-	1

götürecekleri	1	götürülme	1	götürülmek	1
götürüp	1	göz	8	gözetim	1
gözlenen	1	gözlük	1	gözündeki	1
gözyaşı	2	gram	2	grekoromen	1
grev	3	grup	30	gurur	1
gücü yetme-	2	güç	29	güçlen-	3
güçlendikçe	2	güçlendiren	1	güçlendirmek	1
güçlenen	2	güçlenme	1	güçlenmiş	1
güçlü	17	güçsüz	1	güçsüz kılacak	1
güdü	1	güldürme-	1	güldürü	1
gülecekleri	1	gülünç	2	gün	91
günah	2	günaydın	3	güncel	6
gündem	13	gündemdeki	1	gündemleş-	1
gündemleştiği	1	gündüz	2	gündüzlü	1
güneş	1	güney	7	güneydoğu	2
güneydoğudaki	2	günkü	3	günlük	8
günümüzdeki	1	güreş	1	güreşçi	1
güven	1	güven-	1	güvendikleri	1
güvenilir	1	güvenli	1	güvenlik	2
güvenlik güçleri	4	güvenli kılma	1	güvensiz	1
güzel	9	güzelim	2	güzelleme	1
güzellik	1	haber	34	haber ajansı	1
habercilik	1	habersiz	2	hadi	2
hafif	2	hafta	15	haftaki	1
haftalık	3	hafta sonu	2	hak	24
hakan	1	hakaret	1	hakaret eden	1
hakem	2	hak ettiği	1	hâkim	1
hâkim ol-	3	hakkında	17	hakkındaki	3
haklı	2	haklı ol-	1	haklı olarak	1
haklı oldukları	1	haksız oldukları	1	hal	20
hâlâ	12	halbuki	1	haldeki	2

halen	1	halı	1	halihazırda	1
haline gel-	3	haline geldikleri	1	haline getir-	1
haline getirecek	1	haline getirirken	1	haline getirmek	1
halk	18	halk müziği	2	ham	1
hamur aç-	1	han	1	hançerleme-	1
hanedan	2	hangi	11	hani	2
hapis	3	haram	3	harbi	1
Harbiyeli	2	harca-	1	harcadıkları	1
harcama	4	harekat	1	hareket	24
hareket eden	1	hareket ederek	1	hareket etme	1
hareket ettiği	1	harf	2	haricindeki	1
harita	7	harmanlanan	1	has	2
hasat	1	hastalık	1	hastane	3
hastaneye kaldırılan	4	hat	4	hata	3
hatıra	1	hatırla-	1	hatırlamayan	1
hatırlan-	1	hatırlat-	1	hatırlatan	1
hatırlatıl-	1	hatırlatılma	1	hatta	11
hava	13	hava alanı	1	havai fişek	1
havalı	1	hava sahası	1	hayal	7
hayal edemedikleri	1	hayat	20	hayat hikâyesi	1
hayati	3	haydi	1	haydut	1
hayır (I)	1	hayır (II)	1	hayırlı	1
hayli	1	hayranlık	1	hayvan	3
hazır	6	hazırla-	1	hazırladığı	3
hazırlamış ol-	1	hazırlan-	4	hazırlanan	4
hazırlandığı	1	hazırlayan	1	hazırlık	1
hazırlıklı	1	haziran	5	hazmedeme-	1
hazmedemeyen	2	haz verici	1	hedef	22
hedefle-	1	hele	4	helikopter	1
hem	15	hem de	10	hemen	8
hemen hemen	2	hemşerilik	1	hemşirelik	1

hemşire	1	henüz	9	hep	8
hepimiz	4	hepiniz	2	hepsi	6
her	65	her biri	1	her halde	3
herhangi	1	herhangi bir	5	herkes	34
her zaman	2	her zamanki	1	hesaplaşma	3
heves	2	hevesli	1	heyecan	1
heyecanlan-	1	heykel	2	hırçın	1
hırs	2	hırsız	1	hırslı	1
hız	2	hızla	6	hızlandırdığı	1
hızlı	3	hız veren	1	hiç	19
hiçbir	15	hiçbiri	1	hiç kimse	2
hilafet	1	himaye	2	hipermarket	2
hisse	3	hisse senedi	1	hisset-	1
hissetme	1	hissetmek	1	hitap edercesine	1
hizmet	18	hizmet eden	1	hizmete girme	1
hizmet et-	1	hizmet etmek	1	hizmetiçi eğitim	1
hizmetli	1	hizmet verebil-	1	hoca	9
holding	1	hoş	1	hoşgörü	3
hoşlanan	1	hoşnut	1	hububat	1
hukuk	8	hukuken	1	hukuki	1
hurafe	2	hurda	1	hurdalık	1
husus	7	huzur	1	huzursuzluk	1
hücum	1	hücum eden	1	hükümet	52
hükümlü	2	hükümran	1	hüsnü kabul	1
ılımlı	12	ırk	2	ırkçı	1
ısıtma-	1	ısrar	3	ışık	2
iade edilmeyeceği	1	ibadet	4	icap olduğu	1
iç	65	iç-	2	içen	1
içeren	4	içeri	11	içerideki	2
içerik	4	içerikli	1	içerikteki	2
için	164	içindeki	3	iç içe	1

içi dışı	1	içki	8	içme	2
içten	2	içtenlik	1	içtikleri	3
idare	1	idareci	1	iddia	8
iddia ederken	1	iddia edil-	7	iddia et-	1
iddianame	1	ideal	2	idealist	1
ideolog	2	ideoloji	3	ideolojik	1
idi	1	ifade	9	ifade eden	4
ifade ederek	1	ifade edil-	2	ifade et-	7
ifade etmek	1	ifade ettiği	1	iftar	9
ihlal	1	ihlal ettiği	1	ihmal	1
ihmal etme	1	ihtimal	2	ihtiras	1
ihtiyaç	10	iken	2	iki	43
ikili	1	ikinci	20	ikincil	1
ikna et-	2	ikna ettikleri	4	ikramiye	2
iktidar	35	iktisatçı	1	il	6
ilaç	6	ilahi	1	ilan edebil-	1
ilan edeceği	3	ilan edil-	3	ilan edileceği	1
ilan edilerek	2	ilan edilme	1	ilan et-	2
ilan veril-	1	ilçe	9	ilçedeki	3
ile	118	ileri	3	ilerici	1
ilerideki	1	ilerleme	1	ilerlemiş görün-	1
ilerletilme	1	ilerleyen	1	ilet-	4
ileti	1	iletişim	1	iletişim aracı	1
ilgi	2	ilgilen-	1	ilgilendir-	1
ilgilendirme-	1	ilgilenme	1	ilgili	27
ilginç	3	ilişik	1	ilişki	21
ilişkin	20	ilk	50	ilk adım	1
ilke	16	ilke edinen	1	ilkel	2
ilkellik	2	ilkokul	1	ilköğretim	2
ille	1	illegal	1	ilmi	1
ima	3	ima eden	1	imam	1

imam hatipli	1	imha	1	imha edildiği	1
imkan	4	imle-	1	imparatorluk	2
imza	6	imza günü	2	imzalamış olma	1
imzalanan	2	imzalayan	1	in-	2
inan-	4	inanan	2	inanarak	1
inanç	10	inandığı	1	inandır-	1
inandırabil-	1	inandırma	1	inanırlık	1
inanma	1	inanmak	1	inatçı	1
ince	1	incelediğimiz	2	inceleme	5
incelenme	2	incelik	1	indir-	1
indirme	2	inisiyatif	1	inisiyatif kullanma	1
inisiyatifsizlik	1	inme	1	insaf	1
insan	45	insanca	1	insani	2
insanlık	7	inşaat	2	internet	6
intihar	11	intihardaki	1	intihar eden	1
intihar ederken	1	intihar et-	3	intikam	1
iptal	1	irdeleyen	1	irtica	16
irticai	6	ise	58	isim	10
isimli	1	iskambil	1	iste-	31
istediği	7	istediğim	1	istediğin	1
istedikleri	2	istek	3	isteksiz	1
istem	11	isteme	3	isteme-	7
istemedikleri	1	istememek	1	istemeyen	1
istemeyince	1	isten-	5	istendiği	1
istenen	3	istenince	3	istenmeyen	2
ister istemez	2	isteyebil-	1	isteyen	19
istifa	1	istifa eden	1	istifa etme	1
istifa etmek	1	istifa ettiren	1	istihbarat	3
istihdam	3	istikrarlı	1	istila eden	1
istismar	1	isyan et-	3	iş	41

işadamı	5	işaret	3	işaret ederek	1
işaret ederken	1	işaret edil-	1	işaret et-	3
işbirliği	5	işbirlikçi	3	işbölümü	1
işçi	4	işgal	8	işgalci	1
işgal eden	1	işgal edilme	1	işgal edilmiş	1
işgal et-	1	işlem	9	işleme	3
işlemezlik	1	işlenen	1	işlerken	1
işletme	2	işlev	1	işlevli	1
işleyiş	1	işlik	1	işsiz	10
işsizlik	6	işte	9	iştirakçi	1
işveren	1	iş yapma	6	iş yapmak	1
iş yeri	1	itaat eden	1	itfaiye	6
itfaiyeci	2	ithalat	1	itibar	1
itibaren	8	itici	1	itildiği	1
itiraz	10	itiraz edilip	1	itiraz et-	1
itiraz etme	1	ittifak	1	iyi	23
iyice	2	iyi etmek	1	iyi olmak	2
iz	1	izah etme	1	izin	2
izin alma	1	izin almadan	1	izin verdiğinde	1
izin veren	1	izin veril-	1	izin verme-	1
izin vermeyecek	1	izle-	5	izlediği	2
izlediğim	1	izlen-	1	izlenebil-	1
izlenim	1	izlerken	1	izleyeceği	1
izleyen	4	izleyici	1	izolasyon	2
jandarma	3	jüri	1	kabarış	1
kabile	1	kabul	1	kabul eden	2
kabul edil-	1	kabul edildiği	1	kabul edilebilir	1
kabul edilme	1	kabul edince	1	kabul et-	5
kabul etme-	2	kabul etmeden	1	kabul etmediği	1
kabul etmeyecekleri	1	kabul ettiği	1	kabul ettirip	1
kabullenilmek	1	kaç	2	kaç-	2

kaçak	9	kaçırdığı	1	kaçırıldığı	1
kaçıp	1	kaçış	3	kaçmak	1
kadar	46	kademe	1	kader	3
kadı	1	kadın	159	kadın hareketi	3
kadınlaştırdığı	1	kadınlık	5	kadro	26
kadrolaşma	2	kafa	4	kafe	3
kafes	1	kafile	1	kağıt	2
kahraman	1	kahramanlık	1	kahve	2
kal-	12	kalabalık	1	kalabil-	1
kalan	8	kalarak	1	kaldırdığı	1
kaldırıl-	2	kaldırılan	1	kaldırılarak	1
kaldırıldığı	1	kaldırılma	3	kaldırım	2
kaldırmak	1	kale	2	kalem	1
kalıcı	2	kalın	1	kalınacağı	1
kalınma-	1	kalıp	1	kalite	4
kaliteli	1	kalk-	2	kalkındırma	1
kalkınma	1	kalkınmış	1	kalkış-	3
kalkışan	1	kalkıştığı	1	kalkmış	1
kalktığı	1	kalma	4	kalma-	8
kalmadığı	2	kalmak	1	kalmamış ol-	1
kalmamış olma	1	kalmış ol-	1	kalori	1
kalp	2	kambur	1	kamçılamak	1
kamera	6	kamış	1	kamu	8
kamudaki	2	kamu hizmeti	3	kamu kurumu	2
kamuoyu	4	kamusal	2	kamu yönetimi	3
kamyonet	1	kan	4	kanal	3
kanat	1	kanıksanmışlık	1	kanıt	1
kanıtlamak	1	kanıtlamış olmak	1	kanıtlan-	1
kanıtlayacak	1	kanser	1	kanun	5
kapa-	1	kapalı	2	kapalılık	1
kapama	1	kapan-	1	kapanış	1

kapanma	2	kapasite	1	kapatıl-	1
kapatılma	2	kapatma	2	kapatmak	2
kapı	7	kapıcı	5	kapıcılık	5
kapılan	1	kapıldığı	1	kapısız	1
kapitalist	2	kapitalizm	2	kapkaççı	1
kaplama	1	kapsa-	1	kapsadığı	1
kapsam	8	kapsamlı	1	kapsayacağı	1
kapsayan	1	kaptır-	1	kâr	1
kara (I)	1	kara (II)	2	karakol	2
karakter	1	karakterli	1	kara kuvvetleri komutanı	9
karamsarlık	1	karanlık	5	karar	16
karar al-	5	kararlı	2	kararlılık	2
karartarak	1	karar ver-	5	karar veril-	1
karasuları	3	karayolu	1	karbon monoksit	1
kardeş	5	kâr eden	1	kâr et-	1
kargaşa	1	karı	10	karıştığı	1
karıştır-	1	karıştırıldığı	1	karıştırılmama	1
karıştırırken	1	karıştırma-	1	kariyer	1
karma	1	karmaşık	2	karşı	55
karşıdevrim	11	karşıla-	1	karşıladığı	1
karşılamak	1	karşılan-	1	karşılanacağı	1
karşılanma	1	karşılanmış	1	karşılaş-	2
karşılaşan	1	karşılaşıp	1	karşılaşma	3
karşılaştırarak	1	karşılık	6	karşılıklı	2
karşılıklılık	1	karşın	13	karşısındaki	5
karşıt	4	karşıtlık	1	kart	2
kasa	2	kasaba	1	kasabadaki	1
kasım	6	kasis	2	kastedil-	1
kat	3	kat-	1	kataloğundaki	1
kategori	2	katıl-	14	katılacağı	1
katılacak	1	katılamadığı	1	katılan	7

katıldığı	2	katılım	4	katılımcı	3
katılımcılık	1	katılma	1	katılma-	2
katılmadığı	1	katılmak	1	katkı	9
katkıda bulunarak	1	katkıda bulunduğu	1	katkıda bulunma	1
katkıda bulunulma	1	katl	1	katlan-	1
katma	2	katman	1	kavga	1
kavga etme	1	kavram	8	kavram karmaşası	1
kavramış olan	1	kavramsal	1	kavşak	1
kavuşabil-	1	kavuşma	1	kavuştuğu	2
kavuşturul-	1	kavuşunca	1	kay-	1
kaybedebil-	1	kaybedebileceği	1	kaybeden	3
kaybet-	6	kaybetme	1	kaybettiren	1
kayboluş	1	kaydeden	4	kaydedil-	5
kaydedilen	1	kaydet-	12	kaygı	14
kaygı duyan	1	kayınbirader	1	kayıp	10
kayıt	2	kaymakam	1	kaynak	16
kaynak edindiği	1	kaynaklan-	2	kaynaklanan	2
kaynaklandığı	2	kaynaklı	2	kazan-	8
kazanamadığı	1	kazanan	4	kazanarak	1
kazanç	1	kazandığımız	2	kazandıkları	1
kazandıran	1	kazandırmak	1	kazanılan	1
kazanım	5	kazanma	2	kazanma-	1
kazanmak	3	kazı	1	kedi	1
kefalet	1	kefil	5	kenar	2
kendi	95	kendince	1	kent	15
kentleşmemiş	1	kerih	1	kese	1
kesil-	1	kesildiği	1	kesiliver-	1
kesilme	2	kesim	14	kesin	2
kesinleşmeyen	1	kesinlikle	3	kesinti	1
kesişme	2	kesme	1	kesmiş	1
kestiği	1	keşfedilecek	1	kez	1

kılgı	1	kılık	1	kına-	1
kıpırda-	1	kıpırdanma	1	kır	1
kırılan	1	kırsal	1	kırmak	1
kısa	5	kısaca	1	kısacası	3
kısım	4	kısıp kalma	1	kıskaç	1
kısmi	3	kışkırtma	1	kıta	1
kıvranma	1	kıy-	2	kıyaslayan	1
kıyıdaki	1	kıyım	1	kıytırık	1
kız	29	kızgınlık	1	kızıl	1
kız kardeş	2	ki	34	kiler	1
kilise	3	kilo	7	kilometre	2
kim	9	kimi	13	kimisi	2
kimi zaman	2	kimlik	17	kimlikli	2
kimse	8	kimya	1	kira	1
kirlenme	2	kirlenmiş	1	kişi	33
kişilik	2	kişisel	1	kitap	17
kitaplık	1	kitle	4	kitlesel	1
klarnet	4	klasik	5	koalisyon	1
koca (I)	3	koca (II)	1	kocaman	1
kodaman	1	koku	1	kol	3
kolay	6	kolayca	1	kolaylaştır-	1
kolaylaştırıldığı	1	kolaylık	2	kolaylıkla	2
kolluk kuvveti	1	koltuk	7	komando	1
kombine	2	komik	1	komisyon	3
komite	1	komşu	4	komutan	3
komünist	1	komünizm	2	konaklama	2
konfederasyon	1	konferans	5	konsept	1
konser	3	konservatuar	1	konser ver-	1
konser verme	1	konsey	1	konsolosluk	1
kontrol	3	kontrol eden	1	kontrolör	1
konu	47	konu al-	2	konudaki	5

konuk	2	konuk ol-	2	konuk olmuş	1
konukseverlik	1	konul-	2	konulma	1
konulu	5	konum	7	konuş-	24
konuşacakları	1	konuşan	16	konuşlanan	1
konuşma	24	konuşmacı	2	konuşmak	1
konuşmuş	1	konuşul-	1	konut	1
konutsuz	1	konvansiyon	1	kooperatif	2
koordinatör	1	kopamamış	1	koparacağı	1
kopardığı	1	koparılma	1	kopya	1
koridor	1	korktukları	1	korku	6
korkutan	1	koru	1	koru-	2
korucu	4	koruduğu	1	koruma	6
korumak	5	korun-	1	korunma	11
koruyacak	3	koruyama-	1	koruyan	3
koruyucu	4	koşama-	1	koşmamak	1
koşturmak	1	koşul	16	koşullandırma	1
koşullanmış	1	kotarmak	1	kotasyon	1
kovboy	4	kovulmuş	2	koy-	4
koyan	1	koyarak	1	koyduğu	1
koymak	2	koymuş görün-	1	koyup	1
koyma	1	kök	2	köken	3
kökenli	3	kökleşmiş	2	kökleştirme	1
köklü	3	köle	1	köpekbalığı	1
kör	1	köşe	4	köşedeki	1
köşe yazarı	1	köşk	1	kötü	11
köy	9	köylü	3	köylülük	1
kral	5	kraliyet	2	kritik	4
kriz	3	kuaför	1	kuafördeki	1
kudretli	1	kul	2	kulis	1
kullan-	6	kullanabil-	1	kullana kullana	1
kullanan	6	kullanarak	4	kullandığı	7

kullandıkları	1	kullandırma	1	kullanılacağı	1
kullanıl-	4	kullanılabil-	1	kullanılabileceği	1
kullanılan	4	kullanılma	3	kullanılma-	1
kullanılmak	1	kullanım	1	kullanma	6
kullanmak	2	kulluk	1	kulübe	1
kulüp	8	kumpanya	1	kupa	2
kura	2	kuracağı	1	kural	3
kuram	1	kuran	3	kurarak	6
kurbanlık	1	kurduğu	5	kurgulama	2
kurgusal	1	kurmak	1	kurmuş	1
kurs	2	kurşun	4	kurşun atılmadan	1
kurşun sıkılarak	1	kurtar-	6	kurtaracağı	1
kurtaracak	2	kurtarılama-	1	kurtarılma	2
kurtarma	1	kurtarmadığımız	1	kurtul-	2
kurtulabilecek	1	kurtulamayan	1	kurtulma	4
kurtuluş	2	kuru	1	kurucu	4
kurufasülye	1	kurul	15	kurul-	4
kurulabileceği	1	kurulan	2	kurulduğu	3
kurulma	3	kurulma-	1	kurulmuş	1
kurulmuş olma-	1	kuruluş	15	kurum	53
kurumsal	1	kurumsallaşama-	1	kuruş	1
kuryelik	1	kuş	3	kuşak	2
kuşat-	1	kuşatan	1	kuşatılmışlık	1
kuşatmak	1	kuşku	1	kuşkusuz	4
kutla-	2	kutlama	4	kutlamak	4
kutlan-	2	kutlanan	1	kutlarken	2
kutlu ol-	1	kutsal	6	kutsallaştırdıkları	1
kutsallık	4	kutu	1	kutuplu	1
kuvvet	4	kuvvetli	1	kuyruk	1
kuzey	17	kuzeybatı	1	kuzeydeki	4
küçük	6	küçüklük	1	küçül-	1

küçümseme	1	küçümsendiği	1	küfür	1
kültür	22	kültürel	6	küme	1
kümedeki	1	küratör	1	kürek çek-	1
küresel	2	küreselleşme	5	kütük	1
laik	22	laiklik	21	lakin	1
lan	1	lanet	1	lanet oku-	1
lanlı lunlu	1	layık görülürken	1	layık olma	1
lazım	5	leh	2	leke	2
levha	2	liberal	1	liberalizm	2
libero	1	lider	8	lig	10
liman	2	linç	3	lira	2
lisans	3	lise	2	liseli	2
liste	7	listedeki	1	literatür	1
liyakat	4	lokanta	3	lop	1
lüks	4	lütfedil-	1	lütfen	2
lüzumsuz	1	maaş	16	macera	3
maceraperest	1	maç	20	madalya	5
madalyasız	2	madde	20	maddi	3
maden	1	mafya	2	magazin	2
magazinci	2	mağdur	3	mağduriyet	2
mahalle	4	mahkeme	9	mahzen	1
makale	2	makam	4	makine	2
makyajlı	1	mal	1	mali	1
maliye	3	maliye bakanı	1	maliye nazırı	1
maliyet	1	maliyetli	1	malvarlığı	2
malzeme	2	mamul	2	mamuldeki	1
mana	1	manalandırmak	1	manevi	1
manken	1	manşet	1	mantalite	1
mantık	2	manzara	1	marifet	1
marjinal	2	mart	6	martaval	1
masa	2	maskeleme	1	matrah	1

mavi	1	mayalandıktan	1	mayın	2
mazeret	1	meclis	3	mecmua	1
medeniyet	1	medrese	1	medya	12
mekân	2	mekanizma	1	mektep	1
melankolik	1	memleket	1	memnun	1
memnun etmek	1	memnun olduğu	1	memur	24
men	1	menfaat	1	mensup	5
merak	1	merak et-	1	merak etme	1
merhaba	3	merhametli	1	merkez	12
merkezi yönetim	1	merkezli	1	mermi	3
mertlik	1	mesafe	2	mesaj	8
mesela	1	mesih	2	meslek	2
mesleki	1	mesnetsiz	1	meşbu	2
meşru	1	meta	1	metafizik	4
metelik	1	meteoroloji	1	metin	11
metre	1	metrelik	1	mevcut	4
mevcut olan	1	mevki	1	mevsim	2
mevzuat	1	meydan	1	meyhane	1
meyve	1	mezar	1	mezun	1
mezun olan	1	mısır	1	mİ	47
miktar	2	militan	5	millet	5
milletvekili	15	milli	4	milli eğitim bakanı	2
milliyet	1	milliyetçi	3	milliyetçilik	2
milyar	13	milyarlarca	1	milyon	7
milyonlarca	1	minare	1	minder	3
miras	3	misyon	1	miting	1
mitos	1	mizah	3	mobilya	1
model	8	modern	6	modernist	1
modernizm	2	modernleşme	2	modernleştir-	1
molla	1	monarşi	1	morfoloji	1

mortgage	1	motivasyon	1	motivasyonsuzluk	1
muafiyet	1	muamele	2	muamele gördükçe	1
muayene	1	muazzam	1	mucize	2
muhabbet	1	muhafazakâr	5	muhalefet	1
muhatap	2	muhatap olan	1	muhtar	1
muhtaç	1	muhtemel	1	muhtemelen	1
muhtıra	1	mukaddesatçı	1	muktedir ol-	2
murat edil-	1	murat edilen	1	mutabakat	1
muteber	1	mutfak	1	mutlak	1
mutlaka	2	mutlu	3	mutluluk	3
mutlu olduğu	1	muvazene	1	mübaşir	1
mücadele	20	mücadele eden	1	mücadele edilme	1
mücadele et-	6	mücadele etme	1	mücadele etmemek	1
mücahit	2	müdahale	7	müdahale edecek	1
müdahale et-	1	müdahale etmek	1	müdahil olma	1
müdire	1	müdür	6	müdürlük	4
müessese	2	müfettiş	2	müfredat	1
müftü	1	mühendis	2	müjdele-	1
mükellef	2	mükemmel	1	mümkün	3
mümkün olmadığı	1	müsabaka	2	müsadere	1
müstesna	1	müşteri	2	mütedeyyin	1
mütevazı	2	müthiş	1	müttefik	2
müzakere	5	müze	2	müzelik	2
müzik	2	müziksever	1	nabız	1
nafile	1	naklen yayın	1	namaz	1
namus	8	namuslu	1	namussuz	1
nasıl	33	nasılsa	1	ne	63
neden	59	ne denli	2	neden ol-	4
neden olabilecek	1	neden olacağı	1	neden olan	1

neden olduğu	2	neden olma	2	nedense	2
nefesli çalgılar	1	nefret	1	ne kadar	11
ne... ne	9	neo-con	5	nerede	5
nereden	1	neredeyse	4	nereye	1
nesil	1	nesne	4	nesnel	1
nesneleşme	1	neşesiz	1	net	2
netice	1	nevale	1	nice	2
nicel	1	niçin	2	nihayet	6
nikotin	1	nisan	2	nişan	4
nişanlı	2	nitekim	1	nitel	1
nitelendir-	1	nitelendirdiği	1	nitelendirilen	1
niteleyebileceğimiz	1	nitelik	5	niteliksiz	1
nitelikteki	2	niyet	2	nokta	14
noktala-	1	nolur	1	normal	4
not	8	nöbet	1	nöroloji	2
numara	3	numaralı	1	nüfus	1
nükleer	7	nükleer enerji	2	o	112
ocak	1	oda	1	odacı	1
odak	4	odaklanan	1	odaklandığı	1
oda müziği	1	oğul	8	o halde	1
ok	4	oku-	3	okuduğu	3
okuduktan	1	okul	28	okuldaki	1
okuma	1	okuma-	1	okumak	1
okun-	3	okunan	1	okunma	1
okur	4	okutma	1	okuyan	1
okuyunca	1	okyanus	1	ol-	82
olabil-	2	olabildiği	1	olabildikleri	1
olabileceği	2	olabilecek	1	olacağı	4
olacak	1	olacakları	1	olağan	2
olağanüstü	5	olama-	5	olan	69
olanak	5	olanak sağlayan	1	olanaksız	2

olanaksızlık	1	olan biten	1	olarak	101
olası	5	olasılık	4	olay	30
olaylı	1	olaysız	1	olduğu	83
olduğum	1	oldukça	4	oldukları	2
olgu	2	olimpiyat	2	olma	28
olma-	16	olmadan	3	olmadığı	14
olmak	15	olmama	1	olmamak	1
olmayacağı	1	olamayan	10	olmayıp	1
olmuş	1	olumlu	1	olumsuz	2
olumsuzluk	2	olunca	1	olup	1
olup biten	2	olurken	2	oluş	1
oluşacak	1	oluşan	10	oluştuğu	1
oluştur-	2	oluşturacak	1	oluşturan	4
oluşturduğu	1	oluşturma	1	oluşturul-	1
oluşturulan	5	oluşturulma	1	oluşum	2
omurga	1	omuz	1	omuzlarındaki	1
on	3	onarılmaz	1	onay	1
onaylamış ol-	1	onaylan-	1	onaylanma	4
onca	3	onlarca	2	onunki	1
onur	2	onurlandırılan	1	onurlu	1
operasyon	12	ora	6	orada	3
orak	1	oran	16	ordu	6
organ	3	organizasyon	1	organize	1
organizmalı	1	orgeneral	8	oriental	1
orta	9	ortada	3	ortadaki	1
Ortadoğu	6	ortak	6	ortaklık	1
ortak olmak	1	ortak payda	1	ortalama	4
ortalık	2	ortam	10	ortaöğretim	2
oruç	4	oruç tut-	1	oruç tutan	1
oruç tutma-	1	oruç tutmak	1	oruç tutmayan	1
oruç tutup	1	otel	3	otoban	1

otobüs	10	otobüsteki	1	otur-	3
oturan	5	oturduğu	1	oturma	1
oturtma	1	oturtulma	2	oturum	3
otuz	1	oy	4	oylanamayan	1
oymak	1	oyna-	15	oynadığı	1
oynadıkları	1	oynama	2	oynamamak	1
oynanan	2	oynanmamış	1	oynarken	1
oynayabileceği	1	oynayacağı	1	oynayacakları	1
oynayacak olan	1	oynayan	4	oysa	6
oyun	23	oyuncu	11	oyunculuk	2
o yüzden	1	oy veren	2	öbürü	1
öde-	2	ödeme	6	ödemeyen	1
ödeneceği	1	ödenek	1	ödenen	2
ödenme	1	ödenmiş ol-	1	öderken	1
ödeyen	1	ödül	7	ödül al-	2
ödül alan	1	ödül alın-	1	ödüllendirilmiş	1
ödüllenince	1	ödüllü	1	öfke	3
öfkelen-	1	öğle	4	öğle namazı	1
öğren-	3	öğrenci	14	öğrendikleri	2
öğrenemeyeceği	1	öğrenil-	3	öğrenim	3
Öğrenim Birliği Yasası	1	öğrenme	1	öğrenmeden	1
öğret-	1	öğreti	2	öğretici	1
öğretim	31	öğretimdeki	1	öğretim üyesi	3
öğretme	1	öğretmen	16	öğüt	3
öl-	1	ölçü	4	ölçü alma-	1
ölçüt	2	öldükten	1	öldür-	3
öldürerek	1	öldürüldüğü	3	öldürülen	1
ölme-	1	ölü	1	ölüm	15
ölüm orucu	3	ölünce	1	ölünme	1
ömür	1	ön	32	önce	48
önceden	2	önceki	15	öncelik	13

öncelikle	5	öncü	3	öncülük et-	1
öndeki	8	önder	1	önderlik	2
önem	18	önemli	27	önemsedikleri	1
önemsenme-	1	öner-	1	önerge	4
önerge ver-	1	öneri	17	önerilen	2
öngör-	1	öngördüğü	1	öngören	2
öngörül-	1	öngörülen	1	önlem	1
önlemek	3	önlenme	3	önleyecek	1
örgüt	26	örgütlen-	2	örgütlenen	1
örgütlenme	7	örgütlenmiş	2	örgütlü	1
örneğin	4	örnek	12	örtüş-	1
örtüşen	1	örtüştüğü	1	örtüştürecek	1
öte	2	öteki	4	öte yandan	7
övgü	5	övülme	1	öykü	5
öyle	10	öz	4	özdeşleş-	1
özdeşleştiril-	1	özel	32	özel hayat	3
özelleştirme	1	özellik	7	özellikle	24
özel sektör	2	özel sektörcü	1	özen	1
özendiril-	1	özerk	1	özerklik	4
özet	2	özetlenebil-	1	özgeçmiş	1
özgü	1	özgün	1	özgür	5
özgürce	2	özgürleşme	2	özgürleştirilmiş ol-	1
özgürlük	26	özle-	1	özlem	3
özlemini çektikleri	1	özlük hakkı	1	özne	3
özveri	1	padişah	1	padişahlık	1
paha	1	pahalı	1	paket	3
palavra	2	panik	2	pankart	6
pansiyon	1	para	22	paragraf	1
paralel	2	paralellik	3	paralı pullu	1
paranoya	1	parantez	1	parça	3

parçalayan	1	parçalı kıl-	1	parçalılık	1
pardon	1	park	1	park edilmiş	1
parlamento	6	parlayan	1	parmaklık	1
parti	11	pasif	1	paşa	1
patla-	1	patlama	4	patlat-	1
patlatan	1	patlatıl-	1	patlatılarak	1
patlayan	1	patlayıcı	4	patron	4
pay	2	paylaş-	4	paylaşım	1
paylaşma	2	paylaşmış olmak	1	paylaştıkları	1
pazar	8	pazardaki	1	pazarlama	1
pazarlık	6	pazartesi	3	pek	5
pek çok	2	peki	9	pekiyi	1
pembe	1	penis	3	perde	1
performans	5	periyot	2	personel	3
perşembe	4	pervasızca	1	peş	3
peşmerge	2	petro-dolar	2	petrol	10
pıhtılaşma	1	pim	2	pirinç	1
pislik	1	piş-	1	pişkin	1
piyanist	1	piyano	7	piyasa	20
piyasadaki	1	plan	9	planla-	1
planladığı	2	planladıkları	1	planlama	4
planlanmış	1	planlı	2	plastik	2
platform	2	polis	8	polis evi	2
politik	7	politika	22	politikacı	5
politikadaki	1	pop	2	popçu	1
portakal	2	posa	1	posta	1
postmodernizm	1	potansiyel	1	poz ver-	1
prensip	1	problem	2	profesör	1
profesyonel	1	profesyonelce	1	profil	1
profilli	1	program	18	proje	12
protesto	5	protesto eden	3	protesto etme	1

psikiyatr	2	psikoloji	1	psikolojik	1
puan	3	püskürtmek	1	radikal	6
radikalizm	4	rağmen	5	rahat	1
rahatça	2	rahatlıkla	1	rahatsız et-	1
rahatsızlanan	1	rahatsızlanarak	1	rahatsızlanma	1
rahatsızlık duymak	1	rahip	1	rahmetli	1
rakı	1	rakip	5	rakipsiz	1
ramazan	24	ramazandaki	1	rampa	1
randevu	5	rant	2	rapor	20
rastla-	1	rastlanma	1	rastlantı	2
rayiç	2	razı	1	razı olunduğu	1
reddedebileceği	1	reddedeme-	1	reddedilme	1
reel	2	referans	1	reform	3
rehabilitasyon	1	rehberlik	9	rejim	10
rekabet	3	reklam	3	rekolte	1
rekortmen	1	rektör	5	renk	2
renkli	2	resim	4	resmen	1
resmi	10	ressam	1	rey	1
rıza	2	rica ettiği	1	risk	2
ritmindeki	1	rol	10	rol aldığı	1
roldeki	1	romatizma	1	ruble	4
ruh	6	ruhani	1	ruhban	2
ruhlu	1	ruhsal	1	ruhsuz	2
rüşvet	1	rüya	1	saadet	2
saat	20	sabah	2	sabırlı	2
sabırlı ol-	1	sabırsız	1	saç	2
sadaka	3	sadece	21	sadık	1
sadrazam	1	saf	1	sağ	2
sağcı	1	sağla-	1	sağlam	2
sağlama	2	sağlamak	3	sağlan-	1
sağlanacak	1	sağlanamama	1	sağlanamayan	1

sağlanma	4	sağlayabil-	1	sağlayacağı	1
sağlayama-	1	sağlayan	5	sağlık	10
sağlıklı	5	saha	2	sahil	4
sahildeki	1	sahip	12	sahiplenildiği	2
sahiplenme	1	sahip ol-	2	sahip olan	1
sahip olduğu	1	sahip olduğumuz	1	sahip olma	1
sahip olmak	1	sahip olunamama	1	sahne	11
Sahnelen-	1	sahnelendiği	1	sahneleneceği	1
sahnelenecek olan	2	sahneye konan	1	sahte	3
sahur	3	sakallı	1	sakat	1
sakatlanan	1	sakatlanarak	1	sakınca	4
sakin	3	saklamama	1	saklan-	1
salacak	1	saldır-	3	saldıran	1
saldırgan	5	saldırganlık	1	saldırı	20
saldırıya uğra-	1	saldırıya uğrayan	1	saldırma	1
salim	1	salon	11	salt	4
saltanat	1	samimi olma	1	san-	6
sanal	1	sanan	1	sanat	20
sanatçı	12	sanatsal	1	sanayi	2
sandalet	1	sandık	3	sanık	4
sanıl-	1	sanki	3	sanma-	1
sansasyon	1	sansürcü	1	santral	1
sap-	1	saplantı	1	saptadığı	1
saptamak	1	saptan-	1	saptayan	1
sara	1	saran	1	saray	4
sarf etme	2	sarı kart	2	sarışın	1
sarmalındaki	1	sarsıl-	1	sarsıldığı	1
sarstıkları	1	sat-	1	satarak	1
satıcı	1	satılmış	1	satın alacağı	2
satın alan	2	satın almak	1	satın almış	1
satırbaşı	1	satış	5	satma	1

satmak	1	sattığı	1	sav	3
savaş	82	savaş-	2	savaş açılarak	1
savaşçı	15	savaşıl-	1	savaşım	1
savaşma	1	savaş veren	1	savcılık	1
savrulma	1	savun-	2	savunan	1
savunduğu	1	savunma	4	savunu	1
savunucu	1	savunuculuk	1	savunul-	2
sayesinde	3	sayfa	6	sayfadaki	1
saygı	6	saygı duruşu	1	sayı duyduğu	3
saygı gösterilmeme	1	saygılı	2	saygılı ol-	1
saygılı olmayan	1	saygın	2	saygısızlık	1
sayı	19	sayıdaki	1	sayılabilecek	1
sayılacağı	1	sayılı	3	sayın	4
sayısız	1	Sayıştay	1	saymamak	1
seans	4	sebep	5	sebep olduğu	1
sebepsiz	1	seç-	2	seçen	2
seçenek	1	seçil-	3	seçilen	1
seçilmiş	1	seçilmiş ol-	1	seçim	14
seçim bölgesi	1	seçim yaparak	1	seçkin	2
seçme	2	seçmen	2	seçtiği	1
sefer	2	sefil	1	sekiz	3
sektör	9	selef	1	sembol	7
sembolik	1	seminer	1	sempozyum	2
sen	4	senaryo	5	sendika	8
sene	5	sentez	2	sepet	1
serbest bölge	1	serbestçe	1	sergi	13
sergile-	1	sergiledikleri	1	sergileme	1
sergilen-	2	sermaye	4	sert	6
servis	15	ses	10	seslendir-	2
seslendireceği	2	seslendiren	1	seslendirirken	1
seslenirken	1	sesleniş	1	sessiz	1

sessizce	1	sessiz sedasız	1	sev-	4
seveceği	2	seve seve	1	sevgi	2
sevgili	3	sevk edil-	1	sevk edilen	1
sevme-	3	sevmediği	2	sevmek	1
seyrel-	1	seyir	1	seyirci	3
seyretmiş ol-	1	sezon	8	sıcak	3
sıçrama	3	sığın-	2	sığınak	5
sığındıkları	1	sığınılabilecek	1	sığınma	7
sığınmacı	1	sıkarak	1	sıkça	2
sıkılma-	1	sıkıntı	10	sıkıntılı	1
sıkıştığı	1	sıkıştır-	2	sıkıştırılan	2
sıkıştırma	1	sıkıyönetim	1	sıkıysa	2
sık sık	4	sınav	5	sınıf	3
sınıfta kal-	1	sınır	14	sınır boyu	1
sınır dışı edil-	1	sınırlı	1	sınırsız	2
sıra	38	sıradan	4	sıra dışı	2
sırala-	2	sıraladığı	2	sıralama	6
sıralan-	2	sırça	2	sırt	2
sıvanmış	1	sızan	1	sızdırıldığı	1
sifonu çekme-	1	sigara	9	silah	7
silahlanma	2	silahlı	2	silah patlatıl-	1
silinen	1	silinme	1	simge	3
sinema	3	sirke	1	sistem	12
site	8	sivil	2	sivil toplum	5
sivrilen	1	siyanür	1	siyasal	21
siyasallaştıracağı	1	siyaset	27	siyaset bilimci	1
siyasetçi	1	siyasi	16	siz	7
skandal	3	slogan	1	slogan atarak	1
sloganlı	1	sofra	3	soğuk	3
soğukkanlı	3	soğuk savaş	4	sohbet	2
sohbet et-	1	sok-	1	sokacağı	1

sokak	6	sokma-	2	sokulan	1
sol	2	solcu	2	solu-	1
somut	1	somutlaş-	1	son	57
sona erebil-	1	sona eren	1	sonbahar	1
son derece	2	sonra	61	sonradan	2
sonraki	3	sonsuz	2	sonuç	30
sonuç alırken	1	sonuç alma	1	sonuçlanma	1
sonuçsuz	1	sonunda	2	son ver-	1
son veril-	1	sopa	1	sor-	9
sorduğu	1	sorduğumuz	1	sorgula-	2
sorgulama	1	sorgulandığında	1	sorgulanma	1
sorgulayabil-	1	sorgulayabildiğimiz	1	sorgulayabilme	1
sorma-	2	soru	26	soru işareti	1
sorul-	1	sorulduğu	1	sorumlu	10
sorumlu kılınma	1	sorumluluk	5	sorumlu olduğu	1
sorumlu tutarak	1	sorun	50	sorun ol-	1
soruşturma	5	soruşturma açmadığı	1	sosyal	11
sosyalist	1	sosyalizm	1	sosyoekonomik	2
sosyolog	1	sosyolojik	1	sosyopolitik	1
soykırım	3	soyun-	1	soyunan	1
soyunmuş bulunan	1	söküm	2	sömürülmek	1
söndürme-	1	söyle-	43	söylediği	6
söyledikleri	1	söylem	12	söyleme-	1
söylemek	1	söylen-	1	söylenebil-	1
söylenecek	1	söylenen	1	söylenme	1
söylerken	1	söyleşi	7	söyleyebil-	3
söyleyecekleri	1	söyleyeme-	1	söyleyemeyip	1
söyleyen	2	söz	27	sözcü	4
sözcük	12	sözcülük	1	sözde	6
söz eden	1	söz edil-	3	söz edilebil-	3
söz edilince	1	söz edilme	1	söz et-	2

söz etmek	1	söz ettiğimiz	1	sözleşme	7
sözleşmeli	1	spermsel	1	sponsorluk	4
spor	14	sporcu	1	standart	2
star	2	statü	1	strateji	2
stratejik	1	su	2	subay	3
suç	6	suç duyurusunda bulunmak	1	suçla-	1
suçlama	2	suçlan-	1	sulandırılma	1
sultan	2	sultaniyegâh	1	sun-	4
sunan	2	sunduğu	1	suni	1
sunma	2	sunucu	1	sunuculuk	1
sunul-	4	sunulan	1	sunulma	1
sunulmama	1	sunum	1	sunup	1
sure	1	sünnet	1	sür-	5
sürdüğü	4	sürdükçe	1	sürdür-	5
sürdürme	2	sürdürmek	1	sürdürül-	1
sürdürülen	1	süre	19	sürecek	1
süreç	13	süregelen	1	sürekli	5
süreklilik	1	süreli	1	süren	4
sürgit	1	sürgün	1	sürgün edilme	1
sürme	2	sürpriz	2	sürükle-	1
sürüklen	1	sürükleyen	1	sürül-	1
süs	1	süsleyecek	1	süslü	1
sütliman	1	sütun	2	şair	3
şaka	2	şakşakçı	1	şampiyon	2
şampiyona	6	şampiyonluk	2	şans	3
şanssızlık	1	şarap	2	şark	5
şarkı	9	şarkıcı	4	şarkılık	1
şarki	1	şart	2	şaşakal-	1
şaşar kal-	1	şaşı	1	şaşılacak	1
şaşırmayacakları	1	şaşırmış ol-	1	şaşırtıcı	1
şaşkın	1	şaşkınlık	3	şaşkın şaşkın	3

şaşma-	1	şayet	1	şehir	7
şehirlerarası	1	şehit	8	şehit düşen	1
şehit ol-	1	şehit olacağı	1	şehit olan	1
şehit olduğu	2	şekil	17	şekillen-	1
şeklindeki	1	şenlik	13	şer	1
şeriat	6	şerit	2	şey	33
şiar	1	şiddet	20	şiir	2
şikâyet	2	şikâyetçi	2	şikayetçi oldukları	1
şikâyet et-	1	şike	1	şimdi	16
şimdiye kadar	3	şimdiye kadarki	1	şirket	7
şişe	2	şoför	1	şöhret	1
şöyle	19	şu	25	şu an	4
şubat	1	şube	5	şut atıl-	1
şükran	1	şüphe	2	şüphe etme-	1
şüphelenme	1	şüpheli	1	şüphesiz	2
taahhüt	1	taassup	1	tabaka	1
taban	1	tabanca	2	taban fiyat	1
tabelâ	1	tabiatıyla	1	tabii	6
tablo	7	taciz	3	taç	1
tahakküm	1	tahammülsüz	1	tahammülsüzlük	1
tahmin	4	tahmin edemeyen	1	tahmin edil-	1
tahmin edildiği	1	tahmin edilen	1	tahmin etmek	1
tahrik	1	tahrikçi	2	tahrik olan	1
tahrik olma	1	tahrik olma-	1	tahsil	1
tak	1	tak-	1	takdim ederek	1
takdir	2	takıl-	2	takılı	1
takım	25	takımlık	1	takipçi	1
taksi	1	takvim	1	talan	1
talan edil-	1	talep	3	talep eden	1
talep edil-	1	talep et-	1	talimat	1

talimatname	2	talip	1	tam	14
tamam	3	tamamen	1	tamamıyla	2
tamamla-	3	tamamlama	1	tamamlan-	1
tamamlandığı	1	tamamlandıktan	1	tamamlayabilmek	1
tamamlayan	2	tane	2	tanı	1
tanı-	6	tanıdığım	1	tanıdığımız	1
tanıdık	1	tanım	6	tanıma	3
tanımak	2	tanımazlık	1	tanımla-	3
tanımladığı	2	tanımlama	1	tanımlan-	1
tanımlanan	1	tanımlanma	1	tanımlanmış	1
tanımlayan	1	tanımlayarak	1	tanınan	1
tanınma	2	tanınmış olan	1	tanış-	1
tanıştıkları	1	tanıtılan	1	tanıtım	2
tanıyıp	1	tank	2	Tanrı	4
tansiyon	1	tapan	1	taraf	18
tarafından	39	taraf ol-	2	taraf olma	1
taraf olmadığı	1	taraftar	2	tarım	6
tarih	25	tarihçi	2	tarihi	4
tarihli	2	tarihsel	3	tarihteki	1
tarikat	25	tartış-	1	tartışarak	1
tartışıl-	2	tartışılamaz	1	tartışılırken	1
tartışma	16	tartışmak	1	tartışmalı	1
tarz	4	tasallut	2	tasarı	27
tasarım	1	tasarla-	1	tasarruf	1
tasfiyecilik	1	tasfiye etme	1	taslak	9
taş	4	taş-	1	taşeron	1
taşeronluk	1	taşı-	7	taşıdığı	5
taşımadan	1	taşımayan	1	taşın-	2
taşınan	1	taşınma	1	taşıyan	3
taşıyıcı	1	taşıyıp	1	tat	1
tatbik etmek	1	tatil	2	tatil yaptığı	1

tatmin eden	1	tatmin et-	1	tatmin olma	1
tatminsizlik	1	tavan	1	tavır	7
tavsiye	1	tavsiye edilen	1	tavuk	1
tayfa	1	tayin	2	tayin edil-	1
tecavüz	16	tecavüz ederek	1	tecavüz edilen	1
tecavüz et-	3	tecavüz etmek	2	tecrit	1
tedavi	1	tedavi gören	1	tedbir	2
tedbirsiz	1	tedirginlik	2	teğmen	5
tehdit	15	tehdit eden	1	tehlike	11
tehlikeli	2	tek	22	tekel	2
teker teker	2	teklif	2	tekme tokat	1
teknik	5	teknik adam	12	teknik direktör	7
teknoloji	5	teknolojik	1	tekrar	1
tekrarla-	1	tekrir	3	tekstil	1
tek tek	4	tek yönlü	1	telefon	3
televizyon	2	telif	2	tema	3
temas	5	tembellik	1	temel	35
temel alındığında	1	temelli	1	temelsiz	1
temenni	1	temizlemek	1	temizlenerek	1
temizlik	2	temkinli	1	temmuz	7
temsil	1	temsilci	14	temsil eden	1
temsil etme	1	temsil ettiği	1	temsiliyet	1
temyiz et-	1	temyiz etme	1	teolojik	1
tepe	1	tepki	11	tepki gör-	1
tepki gösteren	5	teras	1	terbiyeli	1
tercih	2	tercih ederek	1	tercih et-	4
tercih ettirme-	1	tercihteki	1	terfi ettirme-	1
terim	3	terk et-	3	terk etme	1
terör	28	terörist	5	tersine	2
teselli	1	tesettür	1	tesis	1
teslim aldıktan	1	teslim alın-	1	teslim edildiği	1

teslim edilme	1	teslim olma	1	teslim olmuş	1
tespih	2	tespit	5	tespit et-	1
teşekküllü	1	teşekkür edip	1	teşekkür et-	3
teşhis	1	teşkilat	1	teşvik edil-	3
tetikleyen	1	Tevhid-i Tedrisat Kanunu	1	tez	3
tezgah	3	tezkere	2	tıbbi	1
tık yok	1	tıkanacağı	1	tıklım tıklım	1
tıpkı	3	ticaret	5	ticari	1
tip	11	tipleme	1	tiyatro	16
tiyatrosever	1	tohum	1	tohumculuk	1
ton	1	top	7	topal	1
toparlak	1	toparlanacak	1	toparlayıp	1
topçu	1	topla-	1	toplam	1
toplama	1	toplamayan	1	toplan-	1
toplanamadığı	1	toplanan	1	toplanma	1
toplantı	21	toplat-	1	toplayarak	1
toplu	2	toplu ulaşım	1	toplu iş sözleşmesi	1
topluluk	7	toplum	34	toplumdaki	1
toplumsal	13	toprak	5	topyekûn	3
torun	5	tozlu	1	töre	5
tören	15	trafik	1	trajik	2
traji-komik	1	transfer	1	trilyon	1
tsunami	1	tugay	2	tuhaf	1
tur	7	tur atla-	1	tur atlayacağı	1
turist	1	turistik	2	turizm	1
turnuva	1	tutan	2	tutanak	3
tutarak	2	tutarlılık	1	tutku	24
tutmadıkları	1	tutmak	3	tutmama	1
tutmayınca	1	tutsak oldukları	1	tuttuğu	1
tuttukları	1	tutucu	1	tutukla-	1

tutuklanarak	1	tutuklandığı	1	tutuklu	1
tutul-	1	tutulduğu	1	tutulma	1
tutulurken	1	tutum	4	tuzak	4
tüfek	2	tükenen	1	tüketici	1
tüketim	2	tüm	41	tümce	2
tümsekli	1	tünel	1	tüneldeki	1
tüp	1	tür	8	türban	1
türbe	1	türe-	1	türetmek	1
türkü	3	türlü	6	tütün	12
tüylü	1	tüzük	1	ucuz	2
uç	4	uç-	2	uçaksavar	2
uçur-	1	uçurum	2	uçuş	1
ufuk	1	uğra-	3	uğradığı	1
uğrama	1	uğraş	1	uğraş-	1
uğraşan	1	uğraşma	1	uğratmak	1
uğrayarak	1	uğrayan	3	uğur	4
ulan	3	ulaş-	5	ulaşabil-	1
ulaşabileceği	1	ulaşılma	1	ulaşım	2
ulaşma	1	ulaşmadığı	1	ulaşmak	1
ulaşmış olduğu	1	ulaştığı	3	ulema	1
ulu	2	ulus	16	ulusal	17
ulusalcı	6	ulusalcılık	2	uluslararası	19
um-	2	umur	1	umut	3
umutlandığı	1	umutlandığımız	1	unsur	2
unut-	1	unutma	1	unutma-	3
unutmama	1	unutmamak	2	unuttur-	1
unutulmaz	1	unutulmuş görün-	1	usta	1
usul	2	uşaklık	1	utanç	1
utandığı	1	utanma-	1	uy-	3
uyan	1	uyan-	3	uyanan	1
uyar-	1	uyararak	1	uyarı	7

uyarıcı	1	uyarınca	1	uyarladığı	1
uyarlayabil-	1	uydurmacılık	1	uygar	1
uygarca	1	uygarlık	10	uyguladığı	3
uyguladıkları	1	uygulama	16	uygulamayan	1
uygulan-	2	uygulanabil-	1	uygulanacağı	1
uygulanacak	1	uygulanan	3	uygulayabil-	1
uygulayan	1	uygun	8	uygun olarak	1
uygun olduğu	1	uygunsuz	1	uymak	1
uyruklu	2	uyum	7	uyuma	1
uyuşturan	1	uzak	5	uzaklaştır-	1
uzaklaştırılma	1	uzaktaki	2	uzan-	1
uzanan	3	uzanıp git-	1	uzat-	1
uzlaşma	4	uzlaşmaz	1	uzman	7
uzmanlaş-	1	uzmanlaştığı	1	uzmanlık	1
uzun	11	uzunca	2	uzun uzun	1
ücret	5	ücretsiz	1	üç	7
üç beş	1	üçgen	2	üçüncü	6
üçlü	1	ülke	109	ülkedeki	5
ün	1	üniter	4	üniversite	44
ünlenen	1	ünlenmiş	1	ünlü	10
üret-	3	üreten	3	üretici	25
üretilen	4	üretilme	2	üretim	19
üretimdeki	1	üretken	1	üretme	3
üretmek	1	ürettiği	1	ürküp	1
ürün	10	üs	7	üslûp	1
üst	13	üstelik	9	üstlen-	3
üstlendiği	1	üstlenen	1	üstlenmiş	2
üstün	2	üstünlük	3	üvey	1
üye	16	üyelik	3	üye ol-	1
üzere	12	üzeri	27	üzerinde	1
üzerindeki	1	üzerine	28	üzgün	2

üzül-	1	üzülerek	3	üzüm	3
üzüntü	1	üzüntü verici	1	vacip	1
vahim	1	vahşet	1	vahşi	5
vaka	2	vakıf	10	vakit	5
vallahi	5	valilik	1	var	71
varan	2	varıp	1	varil	1
varlık	11	varmadan	2	var olabilmek	1
varoş	6	varsayım	1	varsıl	2
vasıf	1	vasiyetname	1	vatan	16
vatandaş	19	vatan haini	1	vazgeçil-	1
vazgeçilme	4	vazgeçme	1	vaziyet	1
ve	637	vefasızlık	2	vekil	17
ver-	17	verdiği	15	verdikleri	1
verebil-	2	vereceği	1	verecek	1
veren	2	vererek	2	vergi	15
vergideki	1	veri	1	verici	6
veril-	6	verildiği	1	verilebilecek olan	1
verilecek	2	verilen	8	verilerek	2
verilme	6	verilmeden	1	verilmek	1
verilmiş	2	verince	2	veriyormuşçasına	1
verme	1	verme-	1	vermek	2
vermeyerek	1	vermiş	1	vesile	1
veteran	1	veto	3	veto et-	2
veya	15	video	1	vilayet	2
vitrin	4	vize	3	vizyon	1
voleybol	2	vur-	2	vurdumduymazlık	1
vurgu	5	vurgula-	8	vurgulama-	1
vurgulamak	1	vurgulanan	1	vurgulanarak	2
vurgulayan	3	vurgulayarak	2	vurma-	1
vurul-	1	vurulma	1	vücut	1
western	1	ya	13	yabancı	20

yabancılaşmış olan	1	ya da	22	yadırgamamak	2
yadsı-	1	yağcı	1	yağmur	1
yahu	1	yakalamak	1	yakalamış olma	1
yakalanan	2	yakalayacağı	1	yakalayan	2
yakalayıp	7	yakın	2	yakında	2
yakından	1	yakındaki	1	yakınlık	1
yakınma	1	yakışma-	2	yaklaş-	1
yaklaşarak	5	yaklaşık	5	yaklaşım	3
yaklaşıp	1	yaklaşırken	1	yaklaşmış görün-	1
yakma	1	yalanla-	1	yalanlayan	1
yalnız	2	yalnızca	7	yalnızlaştırılan	2
yalnızlık	1	yalvar-	1	yalvaran	1
yan	10	yandaş	1	yandığı	1
yanık	1	yanılgı	2	yanındaki	1
yanı sıra	8	yanıt	11	yanıtla-	2
yanıtlama	2	yanıtlamak	1	yanıtlamış ol-	1
yanıtlarken	1	yanıtlayan	4	yanıt ver-	2
yani	11	yankı	3	yanlı	2
yanlış	6	yanlışlı	1	yansıdığı	1
yansımadan	1	yansıt-	2	yansıtan	1
yansıtma	1	yansıyan	3	yansıyınca	1
yap-	62	yapabil-	2	yapacağı	10
yapacağımız	1	yapacakları	1	yapacak olan	1
yapama-	4	yapan	17	yaparak	4
yapaylık	1	yapı	7	yapıcı	1
yapıl-	20	yapılamayan	1	yapılan	33
yapılandırarak	1	yapılandırılma	2	yapılanma	1
yapılarak	1	yapıldığı	5	yapılır	2
yapılma	7	yapılmayan	1	yapılmış olacağı	1
yapım	5	yapınca	1	yapıp	2
yapıt	4	yap-işlet-devret	1	yapma	19

yapma-	4	yapmadığı	1	yapmak	7
yapmama	3	yapmayan	1	yapmış olan	1
yaptığı	27	yaptığım	3	yaptığımız	1
yaptığın	1	yaptığınız	1	yaptıkları	4
yaptıktan	1	yaptır-	1	yaptırılan	1
yaptırım	1	yaptırma-	2	yâr	1
yaralama	1	yaralan-	3	yaralanma	1
yaranmak	1	yarar	4	yararlan-	1
yararlanılarak	1	yararlanmak	1	yararlı	1
yararlı ol-	1	yarat-	9	yaratabilecek	1
yaratan	3	yaratarak	1	yaratıcı	1
yaratma	2	yaratmak	1	yarattığı	8
yarbay	1	yardım	8	yardımcı	2
yardım et-	1	yardım etme	1	yardım etmek	1
yardım ettiği	2	yardımsever	1	yargı	3
yargıç	1	yargıla-	1	yargılama-	1
yargılandığı	2	yargılanırken	1	yargılanma	1
Yargıtay	1	yarı	9	yarı alan	1
yarım	3	yarın	5	yarış	2
yarışan	1	yarışma	4	yarıştığı	1
yas	1	yasa	40	yasadışı	2
yasak	1	yasakçı	3	yasaklama	2
yasaklamak	1	yasaklan-	1	yasaklı	1
yasal	6	yasalaşma	4	yasallaş-	1
yasama	1	yaş	13	yaşa-	14
yaşadığı	5	yaşadığımız	1	yaşadıkları	3
yaşam	37	yaşamadığımız	1	yaşamak	2
yaşamsal	1	yaşan-	10	yaşanan	12
yaşandığı	3	yaşanmayan	1	yaşanmış	2
yaşantı	1	yaşat-	1	yaşatmak	1
yaşayan	9	yaşlı	2	yaştaki	10

yatak	1	yatan	2	yatılı	3
yatır	1	yatırım	4	yatırım yapma	1
yatırım yapmak	1	yatırım yaptığı	1	yatıştırabilmek	1
yatıştırma	1	yatkın	1	yattığı	1
yavaş	3	yavaştan	1	yavru	1
ya… ya	3	yaygın	1	yaygınlaşma	1
yaygınlaştırılmak	1	yayımla-	1	yayımlan-	2
yayımlanan	5	yayımlandığı	1	yayın	7
yayınevi	1	yaz	3	yaz-	1
yazan	7	yazar	16	yazar-çizer	16
yazarken	1	yazdığı	5	yazdığım	1
yazdıkları	1	yazgı	2	yazı	15
yazı işleri	1	yazık	7	yazıl-	2
yazılan	2	yazılı	4	yazılıp çizil-	1
yazım	1	yazın	1	yazıp	2
yazlık	3	yazma	2	yazmak	1
yegâne	1	yelpaze	1	yelpazele-	1
yelten-	1	yeltenil-	1	yeme	2
yemek	4	yemek yeme	1	yemek yen-	1
yemek yerken	1	yen-	1	yenerek	1
yeni	78	yeniden	11	yenilen	1
yenilenen	1	yenileşme	2	yenilgi	4
yenilik	2	yenilince	1	yenilip	1
yenilmeden	1	yer	32	yer-	1
yeraltı kaynakları	2	yerdeki	1	yerel	2
yerel yönetim	4	yeridir	1	yeril-	1
yerleş-	2	yerleşen	2	yerleşim	2
yerleşmiş	1	yerleştiril-	1	yerleştirilen	1
yerli	13	yeşer-	1	yeşil	3
yeşil yeşil	1	yet-	2	yeteneksizlik	1
yeter	3	yeterli	2	yeterli ol-	2

yetersiz	6	yetersizlik	1	yeti	1
yetin-	1	yetinilmeyerek	1	yetiş-	1
yetişen	1	yetişme	2	yetişmiş	2
yetiştirdiği	1	yetki	8	yetkili	16
yetkili ol-	1	yetkin	1	yetkin olmadığı	1
yetme-	1	yığıl-	1	yığılan	1
yığın	3	yık-	1	yıkıcılık	1
yıkılma	1	yıkılmış	1	yıkım	3
yıkma	1	yıkmak	1	yıktıktan	1
yıl	135	yıldaki	2	yıldırım	1
yıldız	6	yıldızlı	1	yıldönümü	2
yıllarca	4	yıllık	5	yıpranma	1
yıprat-	1	yıpratma	1	yiğit	1
yine	23	yinele-	2	yineledikleri	1
yinelemek	1	yineleyen	1	yirmi	2
yitir-	3	yitirdiği	2	yitirdiğimiz	1
yitiren	2	yitirme	2	yiyecek	1
yo	1	yoğrulmuş olan	1	yoğun	3
yoğun bakım	1	yoğunlaşınca	1	yoğurarak	1
yok	29	yok edebilmek	1	yok eden	1
yok edil-	1	yok edildiği	2	yok edilme	1
yok etme	4	yok etmek	1	yokla-	1
yokluk	1	yok ol-	1	yok olduğu	1
yok olma	1	yoksa	6	yok say-	1
yok sayan	1	yoksul	1	yoksullaşma	1
yoksullaştığımız	1	yoksulluk	2	yoksun	1
yoktan var edilen	1	yol	31	yol ayrımı	2
yolcu	2	yolculuk	4	yoldaki	4
yol parası	4	yorulunca	1	yorum	9
yorumcu	1	yorumla-	5	yorumladığı	1
yorumlama	1	yorumlan-	1	yorumlanış	1

yorumlanmış olan	1	yozlaştırma	1	yön	9
yöneldiği	2	yönelerek	1	yönelik	21
yönelim	1	yönelme	2	yönelmek	1
yönelt-	1	yöneltilen	1	yöneltilme	1
yönelttiği	1	yönelttiğimiz	1	yönet-	2
yöneteceği	1	yöneten	3	yönetici	7
yöneticilik	1	yönetil-	2	yönetilen	1
yönetilme	1	yönetim	23	yönetim kurulu	7
yönetirken	1	yönetme	1	yönetmelik	1
yönetmen	11	yönetmenlik	2	yönetmiş olan	1
yönettiği	3	yönlendirebil-	1	yönlendiren	2
yönlendirilme	1	yönlendirme	7	yönlü	1
yöntem	10	yöre	9	yörünge	1
yukarı	2	yumurta	1	yumuşak	1
yurt	5	yurtdışı	2	yurtdışındaki	1
yurtsever	2	yurttaş	36	yurttaşlık	4
yutarak	1	yutmayacak	1	yuvarlak	1
yüce	1	yücelen	1	yücelme	1
yük	1	yüklenen	1	yüklü	1
yüksek	9	yükseklik	1	yükseköğretim	1
yüksel-	4	yükselen	1	yükseltebil-	1
yükselteceği	1	yükseltme	1	yürek	1
yüreklendir-	1	yüreklendirmek	1	yüreklenme	1
yürekli	1	yürü-	1	yürüme-	1
yürümek	1	yürürken	1	yürüt-	1
yürütme	3	yürütmek	1	yürüttüğü	1
yürütül-	3	yürütülen	3	yürüyen	2
yürüyerek	1	yürüyüş	2	yüz	6
yüzde	39	yüzde yüz	2	yüzsüzlük	1
yüzünden	3	yüzyıl	7	zafer	7
zam	6	zaman	28	zamanki	1

zamanlama	1	zamanlılık	1	zaman zaman	5
zam yapılacağı	2	zam yapılma	1	zarar	2
zararlı	2	zarar verebilecek	1	zarar vereceği	2
zarar veren	1	zarif	2	zat	3
zaten	12	zavallı	1	zayıf	2
zayıflama	1	zayıflatan	1	zedelen-	1
zemin	1	zengin	3	zevk	2
zırhlı	1	zifir	1	zihniyet	1
zil	1	zincirle-	1	zira	2
zirve	1	ziyaret	6	ziyaret eden	1
ziyaret et-	3	ziyaret ettiği	1	ziyaret etmek	1
zor	11	zoraki	1	zorba	2
zorla	2	zorlanan	1	zorlaş-	1
zorlu	1	zorluk	1	zorunda	2
zorunda kal-	2	zorunlu kıl-	2	zorunluluk	1
zübük	1	zümre	1		
Toplam sözcük ve öbek sayısı :					**5639**

4. BÖLÜM

BULGULARIN YORUMU

4.1. Birinci Alt Sorun

Günlük konuşma dili, yaş, meslek, cinsiyet, kültürel birikim, eğitim düzeyi gibi değişkenlere rağmen anlaşmayı sağlayan ortak dildir. Yayınlarıyla geniş kitlelere seslenen gazetenin dili günlük konuşma diline yakındır.

Kimi okuyucu spor, kimi magazin, kimi ekonomi haberlerini, kimi de politik haberleri yakından izler. Gazeteler, bu farklı anlayış, inanç ve beklentideki insanlara yönelik olarak çeşitlenir, dilleri de bu doğrultuda değişim gösterir.

26 Eylül 1946 ile 26 Eylül 2006 günlü gazetelerde, özellikle köşe yazarlarının dilinde, Türkçe sözlüklerde yer almayan yabancı kökenli sözcüklerin kullanıldığını görüyoruz. Söz konusu sözcüklerin sayısı çok olmamakla birlikte, bu durum gazete dilinin, genel dille bağının zayıflamasına yol açabilir.

Yazı dili ürünleri içinde en çok okuyucu bulan gazetenin dili, genel dilden uzak olmamalıdır. Bunun yanında gazete dili, Türkçenin bilim ve kültür dili olması yolunda üstüne düşenleri yapmalı, üretilen yeni Türkçe sözcüklerin yaygınlaştırılması için, bunları kullanmaya özen göstermelidir. "İnsan ancak kendi dilinde en kolay, en doğru düşünebildiğine göre iletişim araçlarının dili,... doğru, düzgün, özenli bir dil olmalı, bu dil toplumun dil düzeyinin gelişimine katkıda bulunmalıdır." (Yağcı, 2003: 704).

4.2. İkinci Alt Sorun

26 Eylül 1946 günlü gazetede toplam 2502 birim saptanmıştır. Bunlardan

21'ini kurum ve kuruluş adları, 87'sini deyimler, 1'ini atasözü, 2394 adedini ise sözcükler ve sözcük öbekleri oluşturmaktadır.

Dildeki yabancı sözcük sayıları ve oranları belirlenirken yukarıda sözü edilen 2394 öge dikkate alınmıştır. Buna göre, 1087 sözcük ve sözcük öbeğinin Türkçe kökenli olduğu sonucuna varılmıştır. Türkçenin kullanım oranı % 45.4'tür.

4.2.1. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Türkçe Kökenli Sözcük ve Sözcük Öbeklerinin Dizelgesi

acı	aç-	açık	açıkça
açıkla-	açıl-	açılacak	açılan
açılma	açılma-	ad	adadaki
adına	adlı	ağır	ağırca
ağız	ağla-	akçe	aksaklık
akşam	al-	alabileceği	alacağı
alacakları	alarak	aldan-	aldandıkları
aldatmak	aldığı	aldıkları	aldıktan
alıcı	alın-	alınan	alır almaz
alt	altı	amca	ana
ancak	andlaşma	anla-	anlama-
anlamak	anlamamak	anlaşıl-	anlaşıldığı
anlaşılır	anlaşılmaz	anlaşma	anlaşmaya varılma
anlaşma yapmak	anlaşmazlık	anlat-	anlatmak
anlattığı	anlıyama-	ara	araba
aradaki	aradan	aralık	aramak
arasında	arasındaki	arka	arkadaş
art-	artacağı	artan	artık
artırmak	artma	artmakta bulunan	astır-
aş	aşçı	aşmış ol-	atıl-
ay	aybaşı	ayır-	ayırarak

ayırdığı	aykırı	aylardanberi	aylık
ayrı	ayrıca	ayrılık	ayrılmak
ayrılan	ayrılmamış	az	azal-
azımsamak	azımsamış olacağı	baba	bağıra bağıra
bağırma-	bağlan-	bağlı kal-	bak-
bakan	bakanlık	bakıl-	bakımından
balık	balıkçı	barış	barışsever
basılmak	basın	baskın	baskına uğratarak
bastır-	baş	başararak	başbakan
başka	başkan	başla-	başlan-
başlangıç	başlayan	başlıca	başlık
başlıyacak	baştan sona	başvur-	başvurulmıyacağı
başyazı	batı	batılı	bay
bayan	bayrak	bayram	bayramdaki
bekle-	beklediği	beklemeden	beklen-
bekleyen	bel	belirt-	belirterek
belirti	belirtici	belirtil-	belirtildiği
belirtildikten	belirttiğim	belirttikleri	belletebil-
belleten	belli ol-	ben	benimsememiş bulun-
beniz	benze-	benzerlik	benzet-
berelenmiş	beş	beşinci	bey
beylerbeyi	bıçak	bırakıl-	bırakılacağı
bırakıldığı	bırakılma	bırakma	bıraktığı
bil-	bildiğim	bildir-	bildirdiği
bildirdikleri	bildiren	bildirerek	bildiril-
bildirildiği	bildirilerek	bildirilme	bile
bilek	bilen	bilgili	bilim
bilme-	bilmediğimiz	bin	bin-
bineme-	bir	biraz	birbiri
bir çok	birden	birdenbire	birdüziye
biri	birinci	birkaç	birleş-

birleştirilme	birlik	birlikte	bir takım
bitiren	bitmez tükenmez	bitmiş	bittikten
biz	boğaz	bozuk	bozul-
bozulmuş ol-	bölge	bölgedeki	böyle
böylece	bu	bu arada	bucak
buçuk	bugün	bugünkü	bu kadar
bul-	bulacak	bulamadığımız	bulun-
bulunacak olan	bulunan	bulunarak	bulunduğu
bulunduğumuz	bulunduğunuz	bulunma	bulunma-
bulunmak	bulunmuş olan	bura	burada
buradaki	burun	bu yüzden	buz
bürünmüş	büsbütün	bütün	büyük
büyük elçi	çağrılmamış oldukları	çalış-	çalışan
çalışıl-	çalışıldığı	çalışma	çalışmak
çap	çarpış-	çarpışan	çarpışma
çarpışmak	çatır çatır	çekil-	çekilme
çekilmiş	çekin-	çekinerek	çekingen davran-
çekinme-	çekişme	çektiğimiz	çevir-
çevre	çevreleyen	çevrilmiş	çığır
çık-	çıkan	çıkarıl-	çıkarıldığı
çıkıp	çıkma	çıkmak	çıkmama
çıktığı	çocuk	çok	dağ
dağlık	daha	damga	davranarak
davranmak	dayalı	dayama	dayamak
dayan-	dayanama-	dayanarak	dayanma
dE	de-	değer	değil
değişiklik	değiştirdiği	değiştiril-	değiştirilme
demec	demek	den-	denil-
denildiği	deniz	denizaltı	denizci
denizyolları	derebeylik	dernek	dış
dış işleri bakanı	dil	dile-	dilekçe

dimdik duran	dinle-	dinlenilecek	dinlenilme
diye	diyeceği	diyeceğiniz	diyecekleri
diyelek	diyen	doğacak	doğmakta
doğru	doğruluk	doğrusu	doğu
doğulu	doğum	doğur-	doğuracağı
doğurduğu	doksan	dokun-	dokuz
dokuzuncu	dolaş-	dolaşan	dolayı
dolayısile	doldur-	dolu	domuz
donanma	doyma-	doyurabileceği	doyurmak
dökülecek	dön-	dönen	dönüş
dördüncü	dört	dövüşmek	dul
dur-	duraklama	durmadan	durum
duruşma	duygu	duyulan	düğün
dün	dünkü	düş-	düşün-
düşünce	düşündüğü	düşünmedikleri	düşünüldüğü
düzelt-	düzeltildiği	düzeltme	eğlenceli
ekim	ekle-	el	elbirliği
eldeki	el yazısı	emekli	emekliye ayrıldıktan
en	engel	enikonu	erkek
esen	eski	eş	eşitlik
etki	ev	evlendiği	ey
fışkıran	gece	gecedenberi	geciktirilme
geç-	geçe	geçebil-	geçebilme
geçecek olan	geçeme-	geçen	geçenlerde
geçid töreni	geçim	geçimsizlik	geçinmek
geçir-	geçtikten	gel-	geldiği
geldiğim	geldikten	gelemiyeceği	gelen
gelince	gelip	gelir	geliş-
gelişme	gelme	gelmediği	gelmiş
gelmiş bulunan	gemi	genc	genclik
gene	genel	geniş	genişle-

genişleme	gerçek	gerek	gerekli görülen
gerginlik	geri	getiren	getirildikten
getirilen	gevşemiş olduğu	gibi	gideceği
giden	giderek	giderken	gidilmiş olduğu
gidilmiyeceği	gir-	girecek ol-	girerken
girişilmiş bulunul-	girişmek	girişmiş bulun-	girişmiş olduğu
girme	git-	gitme	gittiği
giyim ve kuşam	giyinme	gizli	gizlice
gizliden	göbek	göçmen	gönderdiği
gönderil-	gönderilen	gönderilme	göndermek
göndermiş	gör-	göre	görme-
görmeden	görmek	görmeme	görüldüğü
görülen	görülmemiş	görün-	göründükleri
görünüş	görüşen	görüşme	görüşmek
göster-	gösterdikleri	gösteren	gösterilen
göstermek	götürül-	gözlük	güç
gün	gündenberi	güneş	güney
güneydeki	güttüğü	güven	güzel
güzelim	güzellik	hadi	haykırış
hele	hep	hepimiz	hepsi
horul horul	iç	iç-	için
içki	idi	iken	iki
ikinci	ikişer	ile	ileri
ileride	ilgili	ilk	in-
inanma-	inanmadığı	ince	inceleme
incelemek	inecek	ise	iste-
istediği	istediğim	istek	isteme
isteme-	istemediği	isten-	istenilen
istenilme	istenmiş olan	isterken	istiyen
iş	işbirliği	işçi	işletmek
işte	iş yeri	it-	iyi

iyimser	iyimserlik	iz	izleyerek
kabarma	kabarmış ol-	kaç-	kaçamıyan
kaçan	kaçarken	kaçın-	kaçırma-
kadın	kal-	kaldığı	kaldır-
kaldırama-	kaldırılarak	kaldırılmış olan	kalkma
kalma-	kan	kapanacağı	kapanacak
kapatıl-	kapatılacağı	kapatılacak olan	kapatılma
kapatılmama	kapayabileceği	kapı	karanlık
kardeş	kargaşalık	karı	karşı
karşıla-	karşıladığı	karşılama	karşılan-
karşılaş-	karşılaştırılma	karşılayıcı	karşılık
kat	katılmıyacağı	kavram	kavurucu
kavuşma	kavuşturmak	kavuşunca	kayış
kayma	kaynak	kaynana	kazan-
kazandırdığı	kazanmış olduğu	keçi	kendi
kesin	kımıldama	kımıldama-	kır-
kısa	kısaca	kış bastırmadan	kız
kızdırmak	kızıl	kim	kimse
kişi	kişilik	koca	kolaylaştırıcı
kolaylaştırmak	komutan	kon-	konu
konuş-	konuşma	konuşma dili	konuşmak
konuştuğu	konuştuğum	konuştur-	konuşul-
konuşulduğu	konuşulma-	kopmıyacağı	kopup
kork-	korku	korkunç	korkutularak
koruyama-	koruyan	koşmak	kömür
köprü	kullan-	kullanarak	kullanıl-
kullanılan	kullanılmadan	kullanma	kur-
kuran	kurmak	kurtarmak	kurul
kurulacak ol-	kurulduğu	kurum	kut
kutla-	kutlama	kutlamak	kutlan-
kuyu	kuzey	kuzey-batı	küçücük

küçük	küçümseme	küfür küfür	kürk
mİ	ne	neden	ne... ne
neme gerçek	neme gerçeklik	nere	nitekim
o	oğul	okuduğumuz	okuduğunuz
okul	okun-	okunan	okunduğu
okunduktan	okutabilecek	okuyucu	ol-
olabil-	olacağı	olacak	olağanüstü
olan	olarak	olduğu	olma
olma-	olmadan	olmadığı	olmak
olmama	olmamak	olmıyacağı	olmıyan
olsa olsa	olup	omuz	on
ora	oradaki	orası	ordu
orta	ortada	ortalık	orta okul
otur-	oturan	oturmak	oturt-
oy	oyalıyan	oyalamak	oy kullanma-
oynadığı	oy ver-	ödenek	öğle
öğleyin	öğrendiğimiz	öğrenildiği	öğretmen
öl-	ölçü	öldürdükleri	öldürüldükleri
ölen	ölü	ölüm	ölünce
önce	öndeki	önder	önemli
önemli ol-	önemli olmamak	önlenme	önlenmek
önliyecek	öpüp	öte	ötedenberi
ötürü	öyle	öz	özellik
özgü	parmaklık	paşa	patladıktan
patlama-	pek	sağ	sağa sola
sağlam	saklıyama-	saldır-	saldırdığı
san	san-	sancak	sancılan-
sanık	sanılan	sanmadığı	satış
savaş	savcı	savcılık	sayan
saygılı	saygısız	sayı	sayıl-
sayılı	sayılabil-	sayılabilecek	sayın

seçilen	seçilme	seçip	sekiz
sekizinci	sergi	sevdiğim	sevdirici
sevgi	sevin-	sevinç	sevindiren
sığışamadığı	sık sık	sıra	sinir
sinirlen-	siz	sol	solcu
son	sona er-	sona erdiği	sona eren
sonra	sonraki	sonuç	sonunda
sor-	sorduğumuz	sorul-	sorulan
sorulma	sömürge	söyle-	söyledikleri
söyleme-	söylemek	söylendiği	söylenen
söyliyen	söylev	söz	sözcü
sözdeki	sözlük	söz verdiği	sun-
sür-	süren	sürmeme	sürüklemek
sürükleyen	sürüldüğü	şakır şakır	şimdi
şimdiden	şimdilik	şöyle	şu
takım	takınan	takmak	tanık
tanınma-	tanınmış	tanıtıcı	Tanrı
tasarı	taşı-	taşıdığı	taşıdıkları
taşocağı	taşra	tat	tatlı tatlı
tatsız	tepki	tetik	tetik çekmek
topçu	toplan-	toplanarak	toplantı
toplıyarak	toplu	toprak	tören
tut-	tutan	tutmama	tutun-
tuttuğu	tuz	türlü	tüzük
ucuzluk	uçak	ufak	ulu
um-	umul-	umulan	unut-
unutulmuş ol-	uyandır-	uyandırdığı	uydurma
uygun olan	uymadığı	uyu-	uyunma-
uyuşma	uzak	uzaklaştığı	uzaklaştırma
uzatmak	uzlaşmak	uzun	uzunuzadıya
uzun uzun	üç	üçüncü	ülkücü

üst	üstünlük	üye	üzere
üzerinde	üzerindeki	üzerine	üzüm
üzüntü	var	var-	varıldığı
ver-	verdiği	veremiyeceği	veren
verebilmek	vergi	verici	veril-
verilecek	verildiği	verilen	verilme
verme	vermek	yakın	yakından
yaklaşınca	yalan	yalanla-	yalanlayacak
yalnız	yan	yanında	yanlış
yanlışlık	yanmadığı	yanmayan	yap-
yapabilecek	yapabilmek	yapacağı	yapan
yaparak	yapıl-	yapılabilecek	yapılacak
yapılan	yapılarak	yapıldığı	yapılma
yapmak	yapmış	yaptığı	yaptığımız
yaptıkları	yara bere	yarala-	yaralan-
yaralayan	yaralı	yardım	yardım eden
yardım et-	yardım etme	yargılanmak	yarın
yasak	yasak et-	yaşayabilecekleri	yaşıyabil-
yaşıyan	yatırarak	yavaş yavaş	yavru
yayınlanan	yayla	yaz-	yazan
yazar	yazdaki	yazdığı	yazı
yazı dili	yazık	yazıl-	yazılabil-
yazılan	yazılı	yazılış	yazılma
yazılmış	yazılmış olan	yazıp dur-	yedi
yedikten	yeğen	yenge	yeni
yeniden	yenilen-	yenilik	yer
yerdeki	yerine	yersiz yurdsuz	yığınak
yıkılmış olan	yıl	yılbaşı	yıpratmak
yok	yoksa	yol	yollan-
yolluk	yolcu	yoldaki	yoldaş
yorum	yumuşak	yurt	yurttaki

yükleteceği	yüksek	yüksel-	yürek
yürüme	yürümeme	yürütülme	yüz
yüzleştirilen	yüzleştirilerek	yüzleştirme	
Toplam sözcük ve öbek sayısı :			**1087**
Toplam ögeler (2394) içindeki oranı :			**%45.4**

4.2.2. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Yabancı Kökenli Sözcük ve Sözcük Öbekleri

26 Eylül 1946 günlü gazetede yabancı kökenli sözcüklerin alındıkları dillere göre dağılımı ise şöyledir: 583 Arapça, 83 Fransızca, 74 Farsça, 22 İtalyanca, 11 Yunanca, 6 İngilizce, 4 Latince, 1 Slavca, 1 Moğolca ve 1 Bulgarca.

4.2.2. a. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Arapça Kökenli Sözcük ve Sözcük Öbeklerinin Dizelgesi

abide	acaba	acele	adalet
adam	adlî hekimlik	adliye	afiyet
ahdî	aid	aile	akraba
aksi sada	aksi takdirde	alâim	aleyh
âli	âlim	alkol	ameli
ameliyat	amil	amma	an
anane	arazi	asır	asî
asker	askerî	asla	aşiret
avdet	aza	azamî	azimet
bayi	bazı	bedel	belediye
beyan	beyanat	bilâhara	bilhassa
bina	buhran	cadde	camii
cebir	celb	celse	cemil
cemiyet	cenaze	cenaze merasimi	cerrahi

cesed	cevab	cidden	ciddî
cihet	cinayet	civar	cuma
cumhuriyet	cüret	cüz'î	dahil
dahilî	daima	dair	daire
dakika	dava	davet	davetiye
defa	defter	delil	derece
ders	devam	devir	devlet
devre	dikkat	dirayet	dünya
ecnebi	edebî	edebiyat	efkârı umumiye
ehli hibre	ehlivükuf	ekseriya	ekseriyet
elbette	emniyet	emri zaruri	esas
esasen	eser	esir	eşya
etraf	evlâd	evrak	evvel
evvelâ	eyalet	eylûl	faal
faaliyet	fakat	fare	fark
fayda	fazıl	fazla	fecayii
feda	fena	fena halde	fırsat
fiat	fiil	fiilen	fikir
gafil	gaflet	galiba	galibiyet
garb	garbî	gaye	haber
had	haddinden fazla	hadım	hadisat
hâdise	hafif	hak	hakikat
hakikî	hakem	hâkimiyet	hal
halen	halk	harb	harekât
hareket	harf	hatta	hava
havali	hayat	haydud	hayret
hazakat	hazır	hazin	hazretleri
hedef	hesab	heyecan	heyet
hicret	hitaben	hizmet	hudud
hukuk	hukukî	hulâsa	hulâsaten
husumet	husus	hususat	hususî

huzur	hücum	hükûmet	hüküm
ısrar	ıstılah	icmal	idame
idare	idari	iddia	ifade
ihdas	ihrac	ihracat	ihtar
ihtifal	ihtimal	ihtiram	ihtiyaç
ihzaren	ihtiyat	ikamet	ikram
ikramiye	iktibas	iktidar	ilâ
ilân	ilhak	ilim	ilmî
iltihak	imkân	imza	insaf
insan	inşallah	inşirah	intihar
isim	istihsal	istikbal	istiklâl
istikraz	istilâ	istima	istimal
isyan	işaret	iştiha	iştirak
ithalât	itibar	itibaren	itiraz
ittifak	izah	izzet	kabil
kabir	kadar	kafile	kahve
kanaat	kanun	kara	karar
karib	kat'i	kayıb	kaymakam
kaza	kazaen	kelime	kere
keşif	keyfiyet	kısım	kıt'a
kıymet	kitab	kudret	kule
kusur	kuvvet	lâkab	lâzım
leh	levha	lisan	lûtuf
lüzum	maamafih	macera	madde
mağaza	mahal	mahfil	mahiyet
mahkeme	mahzur	makale	makam
makbere	maksad	maktul	mal
malî	maliye	malûm	malûmat
malzeme	mana	manzara	masraf
matem	maznun	mehil	mektub
memleket	memnun	memur	menfaat

mensub	merasim	merkez	mesafe
meselâ	mesele	mes'ud	mesuliyet
meşhur	metanet	mevcud	mevki
mevzu	meziyet	mısra	mide
miktar	mikyas	millet	Millî Mücadele
mimar	misafir	muahede	muallim
muhabbet	muhabere	muhabir	muhafız
muhakeme	muhakkak	muharebe	muharib
muharrir	muhrib	muhtar	muhtelif
muhtemel	muhtevi	mukabil	mukadderat
mukavele	muntazam	murahhas	mutalebat
muvakkat	muvazene	muzır	mübadele
mücadele	müdafaa	müdahale	müddet
müdür	müessese	müfrit	mühim
mühlet	mülk	mülkî	mümessil
mümkün	münasebet	münasib	müracaat
mürekkeb	müsaade	müsbet	müsellâh
müstahdem	müsteniden	müstesna	müşaare
müşavir	müşfik	müşkül	müşterek
mütalea	mütareke	müteaddid	müteahhid
müteakıb	müteahsıs	mütekabilen	müttereddid
müteşekkil	mütevekkil	müteyakkız	müttefik
müzakere	müzekkere	nahiye	naib
nakil	nazarı dikkat	nefis	neşriyat
netice	nevi	nihayet	nisbet
niyet	nizam	nokta	nutuk
ömür	radde	rağmen	rahat
rahmet	rakam	red	reis
resim	resmen	resmî	rey
ruh	ruhsat	rütbe	rüyet
saadet	saat	sabah	sabrı cemil

saf	safha	saha	sahib
sahil	sahife	sakıt	sakin
salâhiyet	saltanat	samimî	sanat
sanayi	satır	sebeb	sebebi vücud
sed	sefalet	sefer	sefir
semt	sene	seyahat	sıfat
sınıf	silâh	siyaset	siyasi
sokak	sual	sulh	sur
suret	sürat	şahıs	şahid
şahsiyet	şair	şart	şayia
şekil	şeref	şey	şiddet
şiir	şikâyet	şirket	şube
şümul	şüphe	tâbi	tabiiyet
tahkikat	tahlil	tahmin	tahsisat
takas	takdir	takiben	taklid
takviye	takyid	taleb	talebe
talimat	tam	tamim	taraf
tarih	tasarruf	tasavvur	tatbikat
tatmin	tayin	taziyet	teati
tebessüm	tecrübe	tedavi	tedbir
tedib	tediye	teessür	tefsir
tehlike	tekaüd	tekiden	teklif
tekrar	telâş	telif	temayül
tenbih	tenvirat	tercüme	tereddüd
terkib	tertib sehvi	tesbit	tesir
teslim	teşebbüs	teşekkül	teşekkür
teşkil	teşkilât	tetkik	tetkikat
teveccüh	tevzi	tezahür	tezkere
ticaret	ticarî	ulema	umumî
umumî efkâr	unsur	unvan	usul
üs	vadi	vaka	vakıa

vakit	vali	vallahi	varid
vasıta	vasiy	vazife	vaziyet
ve	vecih	vekil	vesaik
vesair	vesait	vesile	vezir
veziriâzam	vücud	yani	yekûn
yetim	zabıt	zam	zaman
zaruret	zaten	zıd	zihniyet
zişan	ziyade	ziyaret	
Toplam sözcük ve öbek sayısı :			**583**
Toplam ögeler (2394) içindeki oranı :			**%24.3**

4.2.2.b. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Fransızca Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi

ambalâj	anarşi	ansiklopedi	apartıman
ataşe	atom	atölye	balkon
barem	bütçe	demokrat	demokratik
depo	diplomat	dispanser	doktor
eleman	emisyon	emperyalist	enstitü
etnografya	formül	garnizon	generalisim
grup	inestetik	istatistik	kabine
kamyon	kapitalizm	karakter	karikatür
karikatürist	kart	klinik	komisyon
komite	komünist	komünizm	konferans
kongre	konsey	kontrol	lise
lokal	manto	mareşal	milyon
morg	motör	normal	operatör
otomobil	otopsi	parti	plâk
polis	prensip	prestij	profesör
program	proje	protokol	radyo
rapor	rejim	rol	roman

römorkör	sistem	stat	şef
şık	şoför	tablo	tampon
telgraf	teori	tip	ton
ültimatom	üniforma	vapur	
Toplam sözcük sayısı :			**83**
Toplam ögeler (2394) içindeki oranı :			**%3.5**

4.2.2.c. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Farsça Kökenli Sözcük ve Sözcük Öbeklerinin Dizelgesi

adres	ambar	arzu	ateş
bahçe	bahtiyar	bari	bende
beraber	birader	can	cihan
çare	çember	çerçeve	çeyrek
çirkin	çorab	çünkü	damad
dert	diğer	dost	duvar
düşman	eğer	endişe	hafta
hane	hastane	hayli	hem
hem hem	hemen	hemen hemen	hemşire
her	hiç	incir	kavga
kemer	ki	köşe	meğer
nâme	namına	nazik	nazikâne
nezaket	nümayiş	padişah	payitaht
pazar	peder	pencere	perşembe
peş	rengârenk	rıhtım	sade
saray	serbest	sermaye	sütun
şehir	şehzade	ta	taht
temaşa	ümid	ya	yahud
yegâne	zira		
Toplam sözcük ve öbek sayısı :			**74**
Toplam ögeler (2394) içindeki oranı :			**%3.1**

4.2.2.d. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki İtalyanca Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi

avukat	bavul	fabrika	faşist
firma	gazete	iskele	jandarma
kadro	kamara	kaptan	kupa
lira	liste	lokanta	moda
plâka	politika	posta	reçete
sigorta	tabelâ		
Toplam sözcük sayısı :			**22**
Toplam ögeler (2394) içindeki oranı :			**%0.9**

4.2.2.e. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Diğer Yabancı Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi

ağustos (Lat.)	bot (İng.)	çete (Bulg.)	demokrasi (Yun.)
efendi (Yun.)	fırın (Yun.)	futbol (İng.)	gaz (Lat.)
gümrük (Yun.)	hülya (Yun.)	kilise (Yun.)	kral (Sl.)
kulüp (İng.)	kurultay (Moğ.)	lâmba (Yun.)	liman (Yun.)
maç (İng.)	mart (Lat.)	palamut (Yun.)	petrol (Lat.)
sınır (Yun.)	spor (İng.)	temel (Yun.)	tramvay (İng.)
Toplam sözcük sayısı :			**24**
Toplam ögeler (2394) içindeki oranı :			**%1**

Yukarıdaki dizelgede 11 Yunanca kökenli, 6 İngilizce kökenli, 4 Latince kökenli, 1'er tane de Bulgarca, Moğolca ve Slavca kökenli sözcük listelenmiştir.

4.2.3. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Arapça+Türkçe Ögelerin Kullanımı

Bu bölümde Arapça kökenli sözcüklerle Türkçe kökenli sözcüklerin oluşturduğu birleşik sözcükler ve sözcük öbekleri listelenmiştir. Bu yapılırken Arapça ve Türkçe kökenli sözcüğün birinci ya da ikinci öge olup olmadığına bakılmamıştır. Bu kümedeki sözcük ve sözcük öbeklerinden ilk ögesi Arapça kökenli olan sözcük ve sözcük öbeklerinin sayısı 305'ken, ilk ögesi Türkçe kökenli olanların sayısı 14'tür.

Bunun yanında Arapça kökenli sözcükten Türkçe ekle türetilmiş sözcüklerin oluşturduğu birleşik ya da öbek biçimindeki ögeler de bu bölümde verilmiştir: "hazırlamış olduğu", "lüzumlu görüleceği" örnekleri gibi.

4.2.3.a. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Arapça+Türkçe Ögelerin Dizelgesi

addet-	addeyledikleri	af buyurul-	affedip
affettir-	aid ol-	akdedil-	arzetmek
atfet-	avdet eder etmez	avdet etme-	bahset-
bahsetmek	bahsetmeksizin	bahsettiğim	beyanatta bulun-
beyan et-	buhran geçir-	buhran geçirmekte	celb eyleyeceği
cenaze namazı kılındıktan	cereyan eden	cereyan et-	cereyan etme
cereyan etmekte	cevab ver-	cevab vermek	cinayet işlendiği
davet eylemek	defnedil-	devam eden	devam ederken
devam edil-	devam et-	devam etmek	devlet adamı
dikkat et-	dua eylemek	duasını almak	emin olabil-
emir aldığı	emir ver-	emniyete alan	emniyete alın-
emret-	esir edil-	feshet-	garkederken
hâkim ol-	halbuki	hale getir-	hale getirilmek
hale getirmek	haline gel-	halkevleri	halletmek
harb açmak	harbeden	harbet-	hareket ederek
hareket edileceği	hareket et-	hareket etme	hareket etmek
hâsıl ol-	hasret-	hayran ol-	hazırlamış olduğu

hissedilmez	hisset-	hissetme	hissettikleri
hissettirerek	hitab ederek	hulâsa edilebil-	hükûmet kurulma
ısrar et-	ibaret kal-	ibaret olduğu	icab et-
icab ettiği	icad et-	icad etmeksizin	icra kılınacağı
iddia et-	iddia etmek	idare et-	ifade eden
ifade et-	ifade etmiyen	ihrac edilecek	ihsan eyle-
ihsan buyurma	ihtar et-	ihtiva eden	ihtiyar edilerek
ihtiyar et-	ika ettikleri	ikmal etmiş olduğu	ikna etmek
ilân et-	ilân veril-	ilâve edeme-	ilâve edil-
ilâve et-	ilim adamı	iltica et-	iltihak ettiği
imkân yok	inhisar et-	inşirah duy-	irade et-
irtikâb edip dur-	isim konul-	ispat et-	istifade edilme
istifade etmek	istismar ederek	işaret ettiğim	işgal et-
işgal altındaki	iştihasını kabart-	iştirak eden	iştirak et-
iştirak etme	iştirak ettiği	itaatsizlik eylemek	itham et-
itibara alınacağı	itiraz edeceği	izahat ver-	izah eden
izah et-	izam edilecek	kabul ederek	kabul edil-
kabul et-	kabul etme	kabul etmek	kabul ettirmek
kabul olun-	kabul olunan	kâfi gelme-	kaleme alınarak
karar alınma	karar kılmış bulunan	karar ver-	karar veril-
karar verildiği	karar verilen	karar verilme	karar verilmeden
karar verilmiş	kat'i olarak	kaybederek	kaydedil-
kaydettikten	kesbet-	kıymet ver-	kusur etme-
lağvedil-	lağvedilme	lüzum gör-	lüzum görül-
lüzumlu görüleceği	mağlup oluş	maletmek	malik olmadığı
malûm olduğu	mâni olabilmek	mâni olmak	mehil verilme
memnun eyle-	memnun kaldıkları	mevcud bulun-	mevcud olan
mevcud olduğu	mevzua girmek	milletler arası	muayene edil-
mubayaa etmek	muhafaza ederek	muhafaza edilmek	muhafaza ettikleri
muhtemel olan	mukabele edilme-	muvaffak ol-	muzaffer ol-
mücadele edil-	müdafaa ettiği	müdahale etme	müddettenberi

müfarekat eylemek	mümkün kılacak	mümkün olduğu	münasib bul-
müracaat edilme	müracaat et-	mütaleada bulun-	müteessir eyle-
müzakere etmek	nail olmak	nasip olma-	neşredilen
neşreylediği	niyet beslemek	razı olduğu	reddedil-
reddet-	rica et-	rica olun-	sahib olan
satış fiyatı	sebeb olan	sebebiyet verecek	sebebiyet verildiği
senedenberi	şikâyet olunan	şöhret kazanmış	şüphe edilme-
tâbi olma	tahkik olun-	tahmin edilen	tahmin etmek
tahsil eden	tahsis edil-	tahsis olun-	tahsis olunan
takarrür eden	takarrür et-	takdir et-	takib edil-
takib edilme	taklid eyleme	taksim et-	takviye edil-
tashih edil-	tatbik ederek	tatbik edil-	tatbik edilmiyen
tatbik etmeme	tavsiye eden	tavsiye et-	tavzih et-
tayin et-	tayin olunma	tebrik et-	tebrik etmek
tecavüz ederek	tecavüz ettikleri	tecrid ederek	tedarik edilebil-
teeddüb ederek	tefsir ederken	tehlikeye düşür-	tekabül ettiği
tekemmül etmemiş olup	teklif et-	tekrar et-	telâkki edil-
telâkki edileceği	temas edilecek	temas et-	temas etme-
teminat verip dur-	temin edilebil-	temin edilme	temin et-
temin etmediği	temin etmek	temin ettikleri	temin olun-
tenkid et-	terakkisever	terhis edilmeden	terkederek
terkederken	terkedilmiş olan	tesadüf eden	tesir edemediği
tesis etmek	teslim edilecek	teslim olmak	teşekkül et-
teşekkür et-	teşkil et-	teşkil ettiği	teşkil etme-
tetkik edilme	tetkik et-	tevcih edilmiş	tevlid edecek
teyid edildiği	teyid et-	ticaret bakanı	vâsıl olunca
vefat et-	vefat ettiği	vuku bulup	vukua getirme
zamandanberi	zannet-	zaptet-	zevk alan
ziyaret et-			
Toplam sözcük ve öbek sayısı:			**305**
Toplam ögeler (2394) içindeki oranı:			**%12.7**

4.2.3.b. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Türkçe + Arapça Ögelerin Dizelgesi

akşam namazı	alış fiatı	anahat	anavatan
başkâtiplik	nasıl	neme lâzım	o halde
ortaşark	öğle namazı kılınarak	pekâlâ	son derece
şimdiye kadar	şimdiye kadarki		

4.2.4. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki İki veya Daha Çok Dile Ait Sözcüklerin Oluşturduğu Ögelerin Kullanımı

Bu bölümde Arapça+Türkçe sözcük ve sözcük öbekleri dışında kalan, iki veya daha çok dilin oluşturduğu ögeler listelenmiştir. Bunlar içinde en çok yer tutan ögeler Farsça ile Türkçenin oluşturduklarıdır: Toplam 25 adet.

abluka edemiyecekleri	alakadar	ateşli silâh	atom bombası
avcıbotu	başhemşire	başkent	başkomiserlik
belki	berbad etme-	berbad olma	bertaraf edileceği
bitaraf	bitaraflık	çelenk koy-	derhal
derpiş olunan	direktif almadıkları	direktif verildiği	endişe etmiyecek
ezcümle	fedakârlık	fedakârlık yapmak	haberdar etmek
hafta sonu	haksız olarak	harcırah	hastaneye kaldırıl-
hastaneye yatırıl-	hattı hümayun	havan topu	hem de
hemfikir	hep beraber	her gün	herhalde
her nedense	her ne ise	her hangi bir	her ne kadar
her zaman	hiç bir	hücumbotu	ikametgâh
kararname	kitabsaray	kütübhane	maç yap-
muhafazakâr	nizamname	pazartesi	san'atkâr
sempati besle-	sigara içilme-	tampon devlet	taraftar

telgraf çekerek	toplama kampı	ümid ettikleri	vazgeç-
vazgeçme-	veya	yolcu salonu	zorunda bırak-
zorunda kal-			
Toplam sözcük ve öbek sayısı:			**65**
Toplam ögeler (2394) içindeki oranı:			**%2.7**

4.2.5. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Türkçe Ek Almış Yabancı Kökenli Sözcük ve Sözcük Öbeklerinin Kullanımı

Yabancı sözcüklerden Türkçe eklerle türetilmiş sözcüklerin sayıları ise toplam 135'tir. Bunların büyük çoğunluğunu Arapçadan türeyen sözcükler oluşturmaktadır. 105 adetle bu sözcüklerin toplam ögeler içindeki kullanım oranı %4.4'tür.

4.2.5.a. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Türkçe Ek Almış Arapça Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi

akabinde	aklınca	alakalı	ansızın
ayarlanmadığı	aynı	cildli	civarındaki
cümledeki	dairedeki	dehşetli	devamlı
dikkatsizlik	esaslı	esnasında	evraktaki
evvelce	evvelki	farksız	faydalan-
faydalı	fazlalık	ferahladığı	ferahlatıcı
ferahlık	hafifçe	hakikatte	hakkında
hakkındaki	halinde	hareketsiz	hatırlat-
hatırlatacak	hayırlı	hazırla-	hazırlan-
hazırlanıp	hazırlık	hesabına	hesablanan
hususlaki	hürmetsizlik	iddialı	ihracatçı
imansız	imkânsız	imzalan-	itibarile
itinalı	ittifakla	kalabalık	kararlaşmış

kararlaştır-	kararlaştırılan	kararlaştırılmak	kesifleştiril-
kısmındaki	kıymetli	kifayetsiz	kitabcı
kuvvetli	lazımken	lüzumlu	maddelik
memnunluk	mezarlık	milletvekili	müdürlük
mükâfatlandır-	niyetli	reislik	saatlerce
sabahki	sabırlı	san'atçı	sefirlik ettiğim
senedeki	seneki	senelik	sınıfsızlık
süratle	suretile	şahidlik	şiddetlendir-
şiddetli	şüphelenmek	şüpheli	tamamile
tamamlama	tarafından	taraflı	tarihli
tatminci	tekrarladığımız	temizlemek	temsilci
tereddüdlü	tereddüdsüz	tesirli	vahimleş-
vasıflandır-	vatandaş	vazifeli	zamandaki
zarfında			
Toplam sayı:			**105**
Toplam ögeler (2394) içindeki oranı:			**%4.4**

4.2.5.b.Türkçe Eklerle Türetilmiş (Arapça Dışındaki) Yabancı Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi

alaylı	ateşleme	bahtiyarlık	çeşidli
gazeteci	hastalık	hızla	hızlandırıl-
körfezdeki	körletmek	köylü	kralcı
milyonlarca	misafirperverlik	numaralı	perişanlık
politikacı	rasla-	rasladığımız	sadece
serbestçe	sularında	şehirdeki	ustaca
ümidli	yabancı	zehirlenme	ziyansız
zorla	zorlayan		

Türkçe eklerle türetilmiş (Arapça dışındaki) yabancı kökenli sözcüklerin sayısı 30'dur. Bunların dillere göre dağılımı ise şöyledir:

Far+T.e	İt+T.e	Yun+T.e	Fr+T.e	Sl+T.e	Ar+Far+T.e
22	3	2	1	1	1

26 Eylül 1946 günlü gazetede Farsça ek almış Arapça kökenli "kederdide" sözcüğü de yer almaktadır.

4.3. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Sözcük ve Sözcük Öbeklerinin Kökenlerine Göre Dağılımı

26 Eylül 2006 günlü gazetede toplam 6071 birim saptanmıştır. Bunlardan 99'unu kurum-kuruluş adları, 331'ini deyimler, 2'sini atasözleri, 5639 adedini ise sözcükler, fiil öbekleri ve kalıplaşmış anlatımlar oluşturmaktadır.

Söz konusu gazetede Türkçe kökenli sözcük ve sözcük öbeklerinin sayısı 3609'dur. Bu durumda Türkçe kökenli ögelerin oranı %64.'tür

4.3.1. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Türkçe Kökenli Sözcük ve Sözcük Öbeklerinin Dizelgesi

abart-	abi	acı	acıtan
aç	aç-	açabileceği	açacağı
açacak	açı	açık	açık açık
açıkça	açıkla-	açıklama	açıklan-
açıklanan	açıklanacağı	açıklanma	açıklanma-
açıklat-	açıklayabil-	açıklık	açıklık getir-

açık saçık	açıktan [6]	açıl-	açılabilen
açılabilme	açılacağı	açılacak	açılan
açıldığı	açıldıkça	açılım	açılış
açılış konuşması	açılış töreni	açılma	açılmış
açıp	açış konuşması	açlık	açma
açmak	açmış ol-	açtığımız	ad
ada	adak adayan	aday	adayan
adaylık	adı geçen	adım	adım adım
adına	adındaki	adını alan	adını alma
adını ver-	adının verildiği	adlandırma	adlı
ağabey	ağaç	ağır	ağırla-
ağırlık	ağırlıklı	ağız	ağlama
ağrı	ah	akan	akım
akıntı	akıp git-	akıtan	akıtılırken
akladığı	aklama	aklanma	akşam
akşamüzeri	aktar-	aktarıp dur-	aktarmak
al-	alabil-	alabilirken	alacak
alama-	alan (I)	alan (II)	alandaki
albay	alçakgönüllü	aldığı	aldığımız
aldıkları	aldıktan	aldırmak	alev
algılama	algılamak	algılanma-	algılayama-
alıcı	alım	alım satım	alınacak
alınan	alınarak	alınış	alınma
alınmadığı	alınmış	alıntı	alıp
alırcasına	alışılmış	alışma	alıştırıl-
alışveriş	alkış	alkışlayan	alma
alma-	almak	almış olabileceği	alt
altı	altılı	altın	altmış
altyapı	amaç	ana	ana baba

[6] TDK Türkçe Sözlük'te verilen anlamlarından biriyle kullanılmamış, "Bu kez sorunun doğrudan muhatabı olan genç kadınlar, açıktan bu felaketle kavga etmeye karar vermişlerdir." kullanım örneğinden de anlaşılacağı gibi "açıkça" anlamında kullanılmıştır.

anabilim dalı	anayasa	anayasal	ancak
anı	anılmak	anımsa-	anımsadığı
anımsamak	anımsat-	anımsatan	anımsatarak
anımsatıl-	anımsatılan	anımsatılarak	anımsatılma
anıt	anla-	anlam	anlama
anlamak	anlamayan	anlam vereme-	anlaşamama
anlaşıl-	anlaşılabilir	anlaşıldığı	anlaşılırken
anlaşılma	anlaşma	anlaşmazlık	anlat-
anlatılabilmek	anlatan	anlatarak	anlatıl-
anlatım	anlatırken	anlatma	anlattığım
anlayabilme	anlayama-	anlayamadığım	anlayıp
anlayış	anlı şanlı	anma	anne
annelik	antlaşma	apaçık	ara
ara-	araba	aracı	aracılığıyla
aracılık	araç	araç-gereç	araçsallaşma
aradaki	aradıkları	aralık	aralıksız
arama	aran-	aranan	arandığı
aranma	arasındaki	araştırılma	araştırma
araştırmacı	aratmayacak	arayan	arayış
arayışındaki	ardıl	arka	arkadaş
armağan	art	art-	artan
artarak	artarken	artık	artır-
artırılma	artırmadıkları	artış	artma
artmış ol-	arttığı	arttıracağı	arttırabilme
asıl-	asılacağı	asılacak	asılı
astır-	aş-	aşağı	aşağıladığı
aşağılamak	aşağılan-	aşağılandığı	aşağı yukarı
aşama	aşamalı	aşılayıp	aşındırıl-
aşındırıldığı	aşındırılma	aşırı	aşırılık
aşkın	aşma	aşmadan	at
at-	ata	atadığı	ataerki

atama	atan	atan-	atanan
atandığı	atarak	atasözü	atıl-
atılan	atılganlık	atla-	atlatma
atlayan	atma	atmak	attıkları
avcı	avlan-	ay	ayak
ayakkabı	aydın	aydınlanma	aydınlanmacı
aydınlat-	aydınlık	ayıklan-	ayır-
ayırabil-	ayırdıkları	ayırt edebilme	aykırı
aykırılık	aylardaki	aylık	aymazlık
ayrı	ayrıca	ayrıksılık	ayrılacak olan
ayrılma-	ayrım	ayrıntı	ayrıntılı
az	azal-	azalarak	azaldığı
azalırken	azalma	azalmama	azaltma
azaltmak	azınlık	baba	bağ
bağdaş-	bağımlı	bağımsız	bağımsızlık
bağımsızlıkçı	bağır-	bağırınca	bağırsak
bağış	bağlam	bağlanan	bağlanma
bağlantı	bağlantılı	bağlayıcı	bağlı
bağlı kalmaksızın	bağlı olarak	bağlı olduğu	bağlı olmama
bak-	bakabilmek	bakalım	bakan
bakanlık	bakarak	bakıcı	bakım
bakıp	bakış	bakıştaki	bakmak
baktıkça	balık	balıkçı	balıklama
bambaşka	bangır bangır bağır-	barındırma-	barış
basıl-	basın	basın açıklaması	basın toplantısı
baskı	baskı kurma	baskın	bastırma
baş	başar-	başarı	başarılı
başarılı ol-	başarılı olama-	başarılı olamayan	başarılı olunca
başarısız	başarısızlık	başarısız oldukları	başbakan
başbakanlık	başında	başındaki	başka
başkan	başkanlık	başkomutan	başla-

başladığı	başladıkları	başlama	başlan-
başlanan	başlangıç	başlangıçtaki	başlarken
başlatıl-	başlatılan	başlatılmış	başlatma
başlattığı	başlattıkları	başlayan	başlayarak
başlık	başlık at-	başlıklı	başoyuncu
başörtüsü	başucu kitabı	başvur-	başvuru
başvurabil-	başyapıt	bat-	batak
bataktaki	bataklık	batı	batıdaki
batık	batıl inanç	batım	batma
bay	bayağı	bayan	bayrak
bayram	becerikli	beceriksiz	beğenme-
beğenmedikleri	bekçi	bekle-	beklediği
beklediğimiz	bekledikleri	bekleme	beklemek
beklen-	bekleneme-	beklenen	beklenmediği
beklenmedik	beklenti	beklerken	bekletildiği
bekleyen	bel	belge	belgelenmiş
belirgin	belirle-	belirlemiş görün-	belirlediği
belirlemek	belirlen-	belirlendiği	belirlenen
belirleyecek	belirleyici	belirleyip	belirt-
belirten	belirterek	belirtil-	belirtilen
belirtilme	belirtirken	belirtmek	bellek
belli	belli ol-	belli olmadığı	belli olmayan
ben	benimse-	benimseyen	benze-
benzediği	benzer	benzeri	benzet-
beri	beslediği	beslenen	beslenerek
beslenme	besleyen	besleyip	beş
beşinci	bey	beyin	beze-
bezenmiş	bık-	bırak-	bırakacak
bırakan	bırakıl-	bırakılma	bırakım
bırakma	bırakma-	bırakmak	bıraktığı
bıraktığımız	bıraktıktan	biçim	biçimlendirme

biçimlenen	bil-	bildiği	bildiğim
bildiğimiz	bildikleri	bildir-	bildirge
bildiril-	bildirildiği	bildirirken	bile
bileme-	bilemediği	bilen	bilge
bilgi	bilgiçlik	bilgisizlik	bilgisunar
bilim	bilim adamı	bilimkurgu	bilimsel
bilimselleşememek	bilimselleşme	bilimsellik	bilin-
bilinç	bilinçlendirilme	bilinçlendirme	bilinçli
bilinçli olma	bilinçsiz	bilinçsizlik	bilindiği
bilinen	bilinme-	bilme	bilme-
bilmediği	bilmediğim	bilmediğimiz	bilmek
bilmeyen	bin	bin-	bin bir
binince	binlerce	bir	biraz
birbiri	birçok	birden	birer
birer birer	birer ikişer	birey	bireysel
biri	biricik	bir iki	birikim
biriktirip	birileri	birim	birimdeki
birinci	birincil	birincilik	birinci ol-
birinci olarak	birisi	birkaç	bir kez
birleş-	birleşme	birlik	birlikte
birtakım	bir türlü	bir yana	bir yandan
bit-	bitiren	bitirip	bitirme
bitirmiş olma	bitme	biz	bizimki
boğ-	boğul-	borç	borç alan
borçlu	boş	boşluk	boya
boyalı	boyunca	boyut	boz-
bozma	bozmuş olabil-	bozuk	bozukluk
bölge	bölgedeki	bölgesel	bölücü
bölücülük	bölüm	bölünmüş	börtü böcek
böyle	böylece	böylesi	böylesine
bu	bu arada	buçuk	bu denli

bu gidişle	bugün	bugünkü	bu kadar
bu kez	bul-	bulabil-	bulabilecekleri
bulabilme	bulama-	bulan	bulanık
bulaş-	bulaşan	buldukları	bulma
bulun-	bulunabil-	bulunabilme	bulunan
bulunca	bulunduğu	bulunduğumuz	bulunma
bulunma-	bulunmadığı	bulunularak	bulunulma
buluş-	buluşma	bunalım	bunca
bundan böyle	bununla birlikte	bura	burada
buradan	burası	burukluk	buyruk
buyurma-	bu yüzden	bürün-	büründüğü
bütün	bütünleşemeyen	bütünleşen	bütünlük
büyü-	büyüdüğü	büyük	büyükbaş
büyükelçi	büyükelçilik	büyüklük	büyüme
büyümek	büyüt-	caydırıcı	çaba
çaba gösterme	çaba harcama	çabaladığı	çabalama
çabalamayan	çabalayan	çabalayarak	çağ
çağ atla-	çağdaş	çağdaşlaşma	çağdaşlık
çağındaki	çağır-	çağıracak	çağıran
çağırdığı	çağrı	çağrıldıkları	çağrılı
çalan	çaldığı	çalış-	çalışacağı
çalışan	çalışıldığı	çalışma	çalışmak
çalıştığı	çalıştıkları	çalıştır-	çalıştıran
çalıştırıcı	çalıştırılma	çalıştırılmayarak	çalkantı
çalmadık	çalmak	çap	çapkın
çarpıcı	çarpıl-	çarpıtarak	çarpıtılma
çarpıtırken	çarpıtma	çatı	çatışan
çatışma	çatışmasız	çatıştığı	çek-
çekici	çekiç	çekil-	çekilen
çekiliş	çekilme	çekilmeme	çekilmiş
çekince	çekingen	çekinme-	çekip

çekirdeksiz	çekiş-	çekişme	çekme
çekme-	çekmek	çekmeme	çelişen
çelişki	çetin	çevir-	çevirdiğim
çeviri	çevre	çevreci	çevredeki
çevrili	çevrilmiş	çevrilmiş olan	çığ
çığlık	çık-	çıkama-	çıkan
çıkar	çıkar-	çıkaran	çıkararak
çıkardığı	çıkardığım	çıkarıl-	çıkarılan
çıkarılarak	çıkarılma	çıkarma	çıkarmadan
çıkarmak	çıkart-	çıkartılan	çıkıp
çıkış	çıkma	çıkma-	çıkmama
çıkmayan	çıkmış	çıktığı	çıktıkları
çıktıktan	çiğnediği	çiğnemek	çiğneyen
çizdiği	çizelge	çizer	çizgi
çizgilik	çizi	çizildiği	çizilen
çocuk	çoğalttığı	çoğu	çoğunluk
çoğunlukla	çoğunluktaki	çok	çokça
çokseslilik	çoktan	çokuluslu	çolak
çorak	çökme	çöküş	çöl
çözme	çözmek	çözül-	çözülürken
çözüm	çözümlendiği	çözümlenemeyeceği	çözümlenme
çukurlu	dağ	dağcılık	dağınık
dağıtan	dağıtılan	dağıtım	daha
daha da	dahası	dal	dalama-
dalga	dalgalan-	dalgalanma	damar
damga	danış-	danışma	danışmanlık
Danıştay	dar	daral-	davran-
davranış	dayalı	dayan-	dayanak
dayanan	dayandığı	dayandırdığı	dayanma
dayattığı	dE	de-	dede
dediği	dedikten	dedikodulu	dedirten

değer	değerlendir-	değerlendiren	değerlendiril-
değerlendirilme	değerlendirip	değerlendirme	değerlendirmek
değerli	değersiz	değil	değin-
değinil-	değinilen	değinme	değiş-
değişen	değişik	değişiklik	değişim
değişme	değişme-	değişmeden	değişmez
değiştiği	değiştirilme	değiştirilmiş	değiştir-
değiştirmek	değme-	dek	delik
delin-	delirt-	deme-	demeç
demeç verebilen	demek	demem	demir
(-Den) bu yana	denebil-	deneme	denetçilik
denetim	denetle-	denetlenme	denetlenmeden
denetleyen	denetmen	deneyim	deneyim kazanmış olan
deneyimli	denge	denil-	denildiği
denilen	denilince	denilmiş olduğu	deniz
denli	(-Den) yana	(-Den) yana olan	(-Den) yana olduğu
dercesine	derebeyi	dergi	dergideki
derin	derinlemesine	dernek	devir-
deviren	devirmek	devrik	devrim
devrimci	devrimcilik	deyim	deyiş
dış	dışalım	dışalımdaki	dışarı
dışında	dışındaki	dışişleri	dışla-
dışlama	dışlanmışlık	dışsatım	dikil
dil	dildeki	dile-	dilediği
dilekçe	dilenci	dillendirme	dinle-
dinlemek	dinlerken	dinleti	dip
direk	direniş	diretmek	diş
diye	diyebil-	diyebilecek	diyeceklerim
diyelim	diyeme-	diyen	diyerek
dizi	dizideki	doğ-	doğa
doğal	doğallık	doğarken	doğduğu

doğru	doğrudan	doğrulandığı	doğrulayabileceği
doğrultu	doğrultudaki	doğrusu	doğum
doğumlu	doksan	doku	dokunulmazlık
dokuz	dolaş-	dolaşırken	dolaşma
dolayı	dolayısıyla	doldur-	dolduracağı
dolduran	doldurma	doldurul-	doldururken
dolma	dolu	dolu dolu	donanım
donanımsız	donanma	donanmış	dondurulma
doruk	döktür-	döküp	dön-
döndüğüm	döndür-	döndürme	dönek
dönem	dönemdeki	döneme-	dönemeyeceği
döner dönmez	dönerken	dönme	dönmemek
dönük	dönüş	dönüş-	dönüşme
dönüştürül-	dönüştürülme	dört	dövül-
dövülme	dur-	durdur-	durdurma
durdurmak	durdurul-	durum	durup
duruş	duruşma	duy-	duyan
duyarlı	duyarlılık	duyduğu	duyduğum
duyduğumuz	duygu	duygusal	duygusallık
duyul	duyulan	duyulduğu	duyulma
duyur-	duyurma	duyurmak	duyuru
düğümlen-	düğün	dün	dünkü
dünür	düş	düş-	düşeceği
düşen	düşerek	düşkün	düşme
düştüğü	düştükleri	düşük	düşün-
düşünce	düşünce	düşündüğü	düşündükleri
düşünebil-	düşüneme-	düşünme	düşünmeden
düşünmediği	düşünmek	düşünsel	düşünül-
düşüp	düşürdükleri	düşürme-	düşürmek
düşürüldüğü	düşürülme	düşüş	düz-
düzel-	düzelt-	düzen	düzenle-

düzenlediği	düzenledikleri	düzenleme	düzenleme-
düzenlemeyen	düzenlen-	düzenlenecek	düzenlenen
düzenlenme	düzenleyecek	düzenleyen	düzenleyici
düzenli	düzey	düzgün	edeme-
edilgenlik	edilmeyeceği	edin-	egemen
egemen kılma	egemenlik	egemen ol-	egemen olma
eğilim	eğitim	eğitmek	eğlenceli
eh	ek	ekim	ekle-
ekleme	eklemlenerek	eksen	eksenli
eksik	eksiklik	el	elçi
eldeki	eleme	elen-	elendikleri
eleştir-	eleştiren	eleştiri	eleştiril-
eleştirilen	eleştirilme	eleştirme-	eleştirmen
eleyebil-	ellenmiş	elli	elverişli
emek	emekçi	emekli	emeklilik
emekli ol-	emekli olduktan	emekliye ayrılan	en (I)
en (II)	en azından	engel	engelle-
engellemek	engelleyebil-	engelleyecek	engelleyici
engin	epeyce	ergen	erk
erkek	erkeklik	erkeksi	erken
ertelemek	ertelen-	ertelendiği	ertelenme
ertesi	eski	eş	eşdeğer
eşgüdüm	eşit	eşitlik	eşitsizlik
eşleş-	eşli	eşlik	et-
etken	etki	etkile-	etkileme-
etkilen-	etkilendiği	etkilenmeden	etkileyen
etkili	etkili ol-	etkili olma	etkin
etkinlik	etkin olma	etkisiz kılma	etkisiz kılınma
etkisizleştirilme	ev	evet	ev kadını
evlendirilmek	evlenmiş olan	evli	evlilik
evre	evren	evrensel	evrensellik

ey	eylem	eylemci	ezdirilme
ezilen	fırt	gebe kalan	gece
gecekondu	gecekondulaşma	gecikme-	geç
geç-	geçebil-	geçeceği	geçen
geçer	geçerli	geçerlilik	geçilme-
geçilmeyen	geçilmez ol-	geçineme-	geçir-
geçirdiği	geçiremeyince	geçirilemeyen	geçirilirken
geçiş	geçit	geçme	geçmeden
geçmiş	geçmiş ol-	geçtiği	gel-
geldiği	geldiğimiz	gelebil-	gelecek
gelecek olan	gelen	gelenek	geleneksel
gelerek	gelin-	gelinen	gelir
gelir gelmez	gelir gider	gelirken	gelirli
geliş	geliş-	gelişen	gelişigüzel
gelişim	gelişme	gelişmekte olan	gelişmiş
geliştiği	geliştir-	geliştirdiği	geliştireceği
geliştirilme	geliştirme	gelme	gelme-
gelmediği	gelmek	gelmeyen	gelmeyince
gelmiş	gelmiş ol-	gemi	gencecik
genç	gençlik	gene	genel
genel başkan	genelev	genelkurmay	genel kurmay başkanı
genel kurul	genellikle	genelleştirileme-	geniş
genişleme	genişlet-	gerçek	gerçekçi olma-
gerçekleş	gerçekleşecek	gerçekleşen	gerçekleşmiş ol-
gerçekleştir-	gerçekleştirdiği	gerçekleştirdikleri	gerçekleştirerek
gerçekleştiril-	gerçekleştirilen	gerçekleştirilmek	gerçekleştirme
gerçekte	gerçekten	gerek	gerek-
gerekçe	gerekebil-	gereken	gerekirken
gerekli	gerekli kıl-	gereklilik	gerekme-
gereksinim	gereksiz	gerektiği	gerektir-

gergin	gerginlik	geri	gerici
gericileştirdiği	gericilik	gerile-	gerilediği
gerileme	gerilemiş	geriletmek	gerileyen
gerilim	gerisindeki	geri ver-	getir-
getirdiği	getirebil-	getirebilmek	getirerek
getiril-	getirildiği	getirilemediği	getirilen
getirilme	getirilmek	getirip	getirmek
getirmiş olduğu	gevşe-	gez-	gezdirdiği
gezen	gezerken	gezi	gezici
gibi	gidebil-	gidebileceği	gidebilme
gidebilmek	gidecek	gideme-	giden
gider	giderek	giderken	gidip
gidiş	gir-	girecek olan	giren
girerek	girilme	girip	giriş
girişim	girme	girme-	girmek
git-	gitme-	gitmediği	gittiği
gittiğim	giyeceği	giyim	giyinecekleri
giysi	gizleme	gizlendiği	gizleyen
gizli	gizlice	göbek	gök
göl	gönder-	gönderdiği	gönderil-
gönderilen	gönderilme	gönderme	göndermek
gör-	gördüğüm	gördüğünüz	gördükleri
göre	göreceği	göreceli	göremeyen
gören	görev	görev alabil-	görevden alma
görevli	görevsizlik	görgüsüz	görkemli
görme	görme-	görmediğimiz	görmek
görmeyen	görmüş	görsel	görül-
görüldüğü	görülen	görülme-	görülmedik
görülmemiş	görülmemiş olan	görün-	görünce
görüntü	görüntüleyen	görünüm	görünür
görüp	görüş	görüş-	görüşme

görüşmediği	görüşmek	görüştüğü	görüştükleri
görüşül-	görüşülecek	görüşülecek olan	görüşülme
göster-	gösterdiği	gösteren	göstererek
gösterge	gösteri	gösterici	gösteril-
gösterilen	gösterim	gösteriş	gösterişli
gösterme	gösterme-	göstermek	göstermeyebileceği
götür-	götürecekleri	götürülme	götürülmek
götürüp	göz	gözetim	gözlenen
gözlük	gözündeki	gözyaşı	gücü yetme-
güç	güçlen-	güçlendikçe	güçlendiren
güçlendirmek	güçlenen	güçlenme	güçlenmiş
güçlü	güçsüz	güçsüz kılacak	güdü
güldürme-	güldürü	gülecekleri	gülünç
gün	günaydın	güncel	gündem
gündemdeki	gündemleş-	gündemleştiği	gündüz
gündüzlü	güneş	güney	güneydoğu
güneydoğudaki	günkü	günlük	günümüzdeki
güreş	güreşçi	güven	güven-
güvendikleri	güvenilir	güvenli	güvenlik
güvenlik güçleri	güvenli kılma	güvensiz	güzel
güzelim	güzelleme	güzellik	hadi
hakan	halı	han	hangi
hani	haydi	hele	hep
hepimiz	hepiniz	hepsi	hırçın
hırsız	ılımlı	ısıtma-	ışık
iç	iç-	içen	içeren
içeri	içerideki	içerik	içerikli
içerikteki	için	içindeki	iç içe
içi dışı	içki	içme	içten
içtenlik	içtikleri	idi	iken
iki	ikili	ikinci	ikincil

il	ilçe	ilçedeki	ile
ileri	ilerici	ilerideki	ilerleme
ilerlemiş görün-	ilerletilme	ilerleyen	ilet-
ileti	iletişim	iletişim aracı	ilgi
ilgilen-	ilgilendir-	ilgilendirme-	ilgilenme
ilgili	ilginç	ilişik	ilişki
ilişkin	ilk	ilk adım	ilke
ilke edinen	ilkel	ilkellik	ilkokul
ilköğretim	imle-	in-	inan-
inanan	inanarak	inanç	inandığı
inandır-	inandırabil-	inandırma	inanırlık
inanma	inanmak	ince	inceldiğimiz
inceleme	incelenme	incelik	indir-
indirme	inme	irdeleyen	ise
iste-	istediği	istediğim	istediğin
istedikleri	istek	isteksiz	istem
isteme	isteme-	istemedikleri	istememek
istemeyen	istemeyince	isten-	istendiği
istenen	istenince	istenmeyen	ister istemez
isteyebil-	isteyen	iş	işadamı
işbirliği	işbirlikçi	işbölümü	işçi
işlem	işleme	işlemezlik	işlenen
işlerken	işletme	işlev	işlevli
işleyiş	işlik	işsiz	işsizlik
işte	işveren	iş yapma	iş yapmak
iş yeri	itici	itildiği	iyi
iyice	iyi etmek	iyi olmak	iz
izle-	izlediği	izlediğim	izlen-
izlenebil-	izlenim	izlerken	izleyeceği
izleyen	izleyici	kabarış	kaç
kaç-	kaçak	kaçırdığı	kaçırıldığı

kaçıp	kaçış	kaçmak	kadın+
kadınlaştırdığı	kadınlık	kal-	kalabil-
kalan	kalarak	kaldırdığı	kaldırıl-
kaldırılan	kaldırılarak	kaldırıldığı	kaldırılma
kaldırım	kaldırmak	kalıcı	kalın
kalınacağı	kalınma-	kalk-	kalkındırma
kalkınma	kalkınmış	kalkış-	kalkışan
kalkıştığı	kalkmış	kalktığı	kalma
kalma-	kalmadığı	kalmak	kalmamış ol-
kalmamış olma	kalmış ol-	kamçılamak	kamış
kamu	kamudaki	kamu kurumu	kamuoyu
kamusal	kamu yönetimi	kan	kanat
kanıksanmışlık	kanıt	kanıtlamak	kanıtlamış olmak
kanıtlan-	kanıtlayacak	kapa-	kapalı
kapalılık	kapama	kapan-	kapanış
kapanma	kapatıl-	kapatılma	kapatma
kapatmak	kapı	kapıcı	kapıcılık
kapılan	kapıldığı	kapısız	kapkaççı
kaplama	kapsa-	kapsadığı	kapsam
kapsamlı	kapsayacağı	kapsayan	kaptır-
kara	karakol	karamsarlık	karanlık
karartarak	kardeş	kargaşa	karı
karıştığı	karıştır-	karıştırıldığı	karıştırılmama
karıştırırken	karıştırma-	karma	karmaşık
karşı	karşıdevrim	karşıla-	karşıladığı
karşılamak	karşılan-	karşılanacağı	karşılanma
karşılanmış	karşılaş-	karşılaşan	karşılaşıp
karşılaşma	karşılaştırarak	karşılık	karşılıklı
karşılıklılık	karşın	karşısındaki	karşıt
karşıtlık	kat	kat-	katıl-
katılacağı	katılacak	katılamadığı	katılan

katıldığı	katılım	katılımcı	katılımcılık
katılma	katılma-	katılmadığı	katılmak
katkı	katkıda bulunarak	katkıda bulunduğu	katkıda bulunma
katkıda bulunulma	katlan-	katma	katman
kavram	kavram karmaşası	kavramış olan	kavramsal
kavşak	kavuşabil-	kavuşma	kavuştuğu
kavuşturul-	kavuşunca	kay-	kaygı
kaygı duyan	kaynak	kaynak edindiği	kaynaklan-
kaynaklanan	kaynaklandığı	kaynaklı	kazan-
kazanamadığı	kazanan	kazanarak	kazanç
kazandığımız	kazandıkları	kazandıran	kazandırmak
kazanılan	kazanım	kazanma	kazanma-
kazanmak	kazı	kedi	kendi
kendince	kesil-	kesildiği	kesiliver-
kesilme	kesim	kesin	kesinleşmeyen
kesinlikle	kesinti	kesişme	kesme
kesmiş	kestiği	kez	kılgı
kılık	kına-	kıpırda-	kıpırdanma
kır	kırılan	kırsal	kırmak
kısa	kısaca	kısacası	kısıp kalma
kıskaç	kışkırtma	kıvranma	kıy-
kıyıdaki	kıyım	kıytırık	kız
kızgınlık	kızıl	kız kardeş	kim
kimi	kimisi	kimlik	kimlikli
kimse	kirlenme	kirlenmiş	kişi
kişilik	kişisel	koca (I)	koca (II)
kocaman	kodaman	koku	kol
kolay	kolayca	kolaylaştır-	kolaylaştırıldığı
kolaylık	kolaylıkla	koltuk	komşu
komutan	konaklama	konu	konu al-
konudaki	konuk	konuk ol-	konuk olmuş

konukseverlik	konul-	konulma	konulu
konum	konuş-	konuşacakları	konuşan
konuşlanan	konuşma	konuşmacı	konuşmak
konuşmuş	konuşul-	konut	konutsuz
kopamamış	koparacağı	kopardığı	koparılma
korktukları	korku	korkutan	koru
koru-	korucu	koruduğu	koruma
korumak	korun-	korunma	koruyacak
koruyama-	koruyan	koruyucu	koşama-
koşmamak	koşturmak	koşul	koşullandırma
koşullanmış	kotarmak	kovulmuş	koy-
koyan	koyarak	koyduğu	koymak
koymuş görün-	koyup	koyma	kök
köken	kökenli	kökleşmiş	kökleştirme
köklü	köle	köpekbalığı	kötü
kul	kullan-	kullanabil-	kullana kullana
kullanan	kullanarak	kullandığı	kullandıkları
kullandırma	kullanılacağı	kullanıl-	kullanılabil-
kullanılabileceği	kullanılan	kullanılma	kullanılma-
kullanılmak	kullanım	kullanma	kullanmak
kulluk	kuracağı	kural	kuram
kuran	kurarak	kurduğu	kurgulama
kurgusal	kurmak	kurmuş	kurşun
kurşun atılmadan	kurşun sıkılarak	kurtar-	kurtaracağı
kurtaracak	kurtarılama-	kurtarılma	kurtarma
kurtarmadığımız	kurtul-	kurtulabilecek	kurtulamayan
kurtulma	kurtuluş	kuru	kurucu
kurul	kurul-	kurulabileceği	kurulan
kurulduğu	kurulma	kurulma-	kurulmuş
kurulmuş olma-	kuruluş	kurum	kurumsal
kurumsallaşama-	kuş	kuşak	kuşat-

kuşatan	kuşatılmışlık	kuşatmak	kuşku
kuşkusuz	kutla-	kutlama	kutlamak
kutlan-	kutlanan	kutlarken	kutlu ol-
kutsal	kutsallaştırdıkları	kutsallık	kuyruk
kuzey	kuzeybatı	kuzeydeki	küçük
küçüklük	küçül-	küçümseme	küçümsendiği
kürek çek-	lan	lanlı lunlu	martaval
mİ	minder	mutlu	mutluluk
mutlu olduğu	ne	neden	ne denli
neden ol-	neden olabilecek	neden olacağı	neden olan
neden olduğu	neden olma	nedense	ne... ne
nerede	nereden	neredeyse	nereye
nesne	nesnel	nesneleşme	nice
nicel	niçin	nitekim	nitel
nitelendir-	nitelendirdiği	nitelendirilen	niteleyebileceğimiz
nitelik	niteliksiz	nitelikteki	nolur
o	ocak	oda	odacı
odak	odaklanan	odaklandığı	oğul
ok	oku-	okuduğu	okuduktan
okul	okuldaki	okuma	okuma-
okumak	okun-	okunan	okunma
okur	okutma	okuyan	okuyunca
ol-	olabil-	olabildiği	olabildikleri
olabileceği	olabilecek	olacağı	olacak
olacakları	olağan	olağanüstü	olama-
olan	olanak	olanak sağlayan	olanaksız
olanaksızlık	olan biten	olarak	olası
olasılık	olay	olaylı	olaysız
olduğu	olduğum	oldukça	oldukları
olgu	olma	olma-	olmadan
olmadığı	olmak	olmama	olmamak

olmayacağı	olamayan	olmayıp	olmuş
olumlu	olumsuz	olumsuzluk	olunca
olup	olup biten	olurken	oluş
oluşacak	oluşan	oluştuğu	oluştur-
oluşturacak	oluşturan	oluşturduğu	oluşturma
oluşturul-	oluşturulan	oluşturulma	oluşum
omurga	omuz	omuzlarındaki	on
onarılmaz	onay	onaylamış ol-	onaylan-
onaylanma	onca	onlarca	onunki
ora	orada	orak	oran
ordu	orta	ortada	ortadaki
Ortadoğu	ortak	ortaklık	ortak olmak
ortak payda	ortalama	ortalık	ortam
ortaöğretim	otur-	oturan	oturduğu
oturma	oturtma	oturtulma	oturum
otuz	oy	oylanamayan	oymak
oyna-	oynadığı	oynadıkları	oynama
oynamamak	oynanan	oynanmamış	oynarken
oynayabileceği	oynayacağı	oynayacakları	oynayacak olan
oynayan	oysa	oyun	oyuncu
oyunculuk	o yüzden	oy veren	öbürü
öde-	ödeme	ödemeyen	ödeneceği
ödenek	ödenen	ödenme	ödenmiş ol-
öderken	ödeyen	ödül	ödül al-
ödül alan	ödül alın-	ödüllendirilmiş	ödüllenince
ödüllü	öfke	öfkelen-	öğle
öğren-	öğrenci	öğrendikleri	öğrenemeyeceği
öğrenil-	öğrenim	Öğrenim Birliği Yasası	öğrenme
öğrenmeden	öğret-	öğreti	öğretici
öğretim	öğretimdeki	öğretim üyesi	öğretme
öğretmen	öğüt	öl-	ölçü

ölçü alma-	ölçüt	öldükten	öldür-
öldürerek	öldürüldüğü	öldürülen	ölme-
ölü	ölüm	ölünce	ölünme
ön	önce	önceden	önceki
öncelik	öncelikle	öncü	öncülük et-
öndeki	önder	önderlik	önem
önemli	önemsedikleri	önemsenme-	öner-
önerge	önerge ver-	öneri	önerilen
öngör-	öngördüğü	öngören	öngörül-
öngörülen	önlem	önlemek	önlenme
önleyecek	örgüt	örgütlen-	örgütlenen
örgütlenme	örgütlenmiş	örgütlü	örneğin
örnek	örtüş-	örtüşen	örtüştüğü
örtüştürecek	öte	öteki	öte yandan
övgü	övülme	öykü	öyle
öz	özdeşleş-	özdeşleştiril-	özel
özelleştirme	özellik	özellikle	özen
özendiril-	özerk	özerklik	özet
özetlenebil-	özgeçmiş	özgü	özgün
özgür	özgürce	özgürleşme	özgürleştirilmiş ol-
özgürlük	özle-	özlem	özlemini çektikleri
özne	özveri	parlayan	parmaklık
paşa	patla-	patlama	patlat-
patlatan	patlatıl-	patlatılarak	patlayan
patlayıcı	pay	paylaş-	paylaşım
paylaşma	paylaşmış olmak	paylaştıkları	pek
pek çok	peki	pekiyi	piş-
pişkin	püskürtmek	saç	sağ
sağcı	sağla-	sağlam	sağlama
sağlamak	sağlan-	sağlanacak	sağlanamama
sağlanamayan	sağlanma	sağlayabil-	sağlayacağı

sağlayama-	sağlayan	sağlık	sağlıklı
sakallı	sakınca	saklamama	saklan-
salacak	saldır-	saldıran	saldırgan
saldırganlık	saldırı	saldırıya uğra-	saldırıya uğrayan
saldırma	salt	san-	sanal
sanan	sanık	sanıl-	sanma-
sap-	saplantı	saptadığı	saptamak
saptan-	saptayan	saran	sarışın
sarmalındaki	sarsıl-	sarsıldığı	sarstıkları
sat-	satarak	satıcı	satılmış
satın alacağı	satın alan	satın almak	satın almış
satış	satma	satmak	sattığı
sav	savaş	savaş-	savaş açılarak
savaşçı	savaşıl-	savaşım	savaşma
savaş veren	savcılık	savrulma	savun-
savunan	savunduğu	savunma	savunu
savunucu	savunuculuk	savunul-	saygı
saygı duruşu	sayı duyduğu	saygı gösterilmeme	saygılı
saygılı ol-	saygılı olmayan	saygın	saygısızlık
sayı	sayıdaki	sayılabilecek	sayılacağı
sayılı	sayın	sayısız	Sayıştay
saymamak	seç-	seçen	seçenek
seçil-	seçilen	seçilmiş	seçilmiş ol-
seçim	seçim bölgesi	seçim yaparak	seçkin
seçme	seçmen	seçtiği	sekiz
sen	sergi	sergile-	sergiledikleri
sergileme	sergilen	ses	seslendir-
seslendireceği	seslendiren	seslendirirken	seslenirken
sesleniş	sessiz	sessizce	sev-
seveceği	seve seve	sevgi	sevgili
sevme-	sevmediği	sevmek	seyrel-

sıcak	sıçrama	sığın-	sığınak
sığındıkları	sığınılabilecek	sığınma	sığınmacı
sıkarak	sıkça	sıkılma-	sıkıntı
sıkıntılı	sıkıştığı	sıkıştır-	sıkıştırılan
sıkıştırma	sıkıyönetim	sıkıysa	sık sık
sınav	sıra	sıradan	sıra dışı
sırala-	sıraladığı	sıralama	sıralan-
sırça	sırt	sıvanmış	sızan
sızdırıldığı	silinen	silinme	simge
sivrilen	siz	soğuk	soğukkanlı
soğuk savaş	sok-	sokacağı	sokma-
sokulan	sol	solcu	solu-
somut	somutlaş-	son	sona erebil-
sona eren	sonra	sonradan	sonraki
sonsuz	sonuç	sonuç alırken	sonuç alma
sonuçlanma	sonuçsuz	sonunda	son ver-
son veril-	sopa	sor-	sorduğu
sorduğumuz	sorgula-	sorgulama	sorgulandığında
sorgulanma	sorgulayabil-	sorgulayabildiğimiz	sorgulayabilme
sorma-	soru	sorul-	sorulduğu
sorumlu	sorumlu kılınma	sorumluluk	sorumlu olduğu
sorumlu tutarak	sorun	sorun ol-	soruşturma
soruşturma açmadığı	soykırım	soyun-	soyunan
soyunmuş bulunan	söküm	sömürülmek	söndürme-
söyle-	söylediği	söyledikleri	söylem
söyleme-	söylemek	söylen-	söylenebil-
söylenecek	söylenen	söylenme	söylerken
söyleşi	söyleyebil-	söyleyecekleri	söyleyeme-
söyleyemeyip	söyleyen	söz	sözcü
sözcük	sözcülük	sözde	söz eden
söz edil-	söz edilebil-	söz edilince	söz edilme

söz et-	söz etmek	söz ettiğimiz	sözleşme
sözleşmeli	su	subay	suç
suç duyurusunda bulunmak	suçla-	suçlama	suçlan-
sulandırılma	sun-	sunan	sunduğu
sunma	sunucu	sunuculuk	sunul-
sunulan	sunulma	sunulmama	sunum
sunup	sür-	sürdüğü	sürdükçe
sürdür-	sürdürme	sürdürmek	sürdürül-
sürdürülen	süre	sürecek	süreç
süregelen	sürekli	süreklilik	süreli
süren	sürgit	sürgün	sürgün edilme
sürme	sürükle-	sürüklen	sürükleyen
sürül-	süs	süsleyecek	süslü
şaka	şakşakçı	şaşakal-	şaşar kal-
şaşı	şaşılacak	şaşırmayacakları	şaşırmış ol-
şaşırtıcı	şaşkın	şaşkınlık	şaşkın şaşkın
şaşma-	şenlik	şimdi	şöyle
şu	şu an	taban	tak
tak-	takıl-	takılı	takım
takımlık	tanı	tanı-	tanıdığım
tanıdığımız	tanıdık	tanım	tanıma
tanımak	tanımazlık	tanımla-	tanımladığı
tanımlama	tanımlan-	tanımlanan	tanımlanma
tanımlanmış	tanımlayan	tanımlayarak	tanınan
tanınma	tanınmış olan	tanış-	tanıştıkları
tanıtılan	tanıtım	tanıyıp	tanrı
tapan	tarım	tartış-	tartışarak
tartışıl-	tartışılamaz	tartışılırken	tartışma
tartışmak	tartışmalı	tasarı	tasarım
tasarla-	taslak	taş	taş-
taşı-	taşıdığı	taşımadan	taşımayan

taşın-	taşınan	taşınma	taşıyan
taşıyıcı	taşıyıp	tat	tavan
tavuk	tedirginlik	teğmen	tek
tekel	teker teker	tekme tokat	tek tek
tek yönlü	tepe	tepki	tepki gör-
tepki gösteren	terim	tersine	tetikleyen
tık yok	tıkanacağı	tıklım tıklım	top
topal	toparlak	toparlanacak	toparlayıp
topçu	topla-	toplam	toplama
toplamayan	toplan-	toplanamadığı	toplanan
toplanma	toplantı	toplat-	toplayarak
toplu	toplu ulaşım	toplu iş sözleşmesi	topluluk
toplum	toplumdaki	toplumsal	toprak
torun	tozlu	töre	tören
tugay	tutan	tutanak	tutarak
tutarlılık	tutku	tutmadıkları	tutmak
tutmama	tutmayınca	tutsak oldukları	tuttuğu
tuttukları	tutucu	tutukla-	tutuklanarak
tutuklandığı	tutuklu	tutul-	tutulduğu
tutulma	tutulurken	tutum	tuzak
tükenen	tüketici	tüketim	tüm
tümce	tümsekli	tür	türe-
türetmek	türlü	tütün	tüylü
tüzük	ucuz	uç	uç-
uçaksavar	uçur-	uçurum	uçuş
uğra-	uğradığı	uğrama	uğraş
uğraş-	uğraşan	uğraşma	uğratmak
uğrayarak	uğrayan	uğur	ulan
ulaş-	ulaşabil-	ulaşabileceği	ulaşılma
ulaşım	ulaşma	ulaşmadığı	ulaşmak
ulaşmış olduğu	ulaştığı	ulu	ulus

ulusal	ulusalcı	ulusalcılık	uluslararası
um-	umut	umutlandığı	umutlandığımız
unut-	unutma	unutma-	unutmama
unutmamak	unuttur-	unutulmaz	unutulmuş görün-
uşaklık	utanç	utandığı	utanma-
uy-	uyan	uyan-	uyanan
uyar-	uyararak	uyarı	uyarıcı
uyarınca	uyarladığı	uyarlayabil-	uydurmacılık
uygar	uygarca	uygarlık	uyguladığı
uyguladıkları	uygulama	uygulamayan	uygulan-
uygulanabil-	uygulanacağı	uygulanacak	uygulanan
uygulayabil-	uygulayan	uygun	uygun olarak
uygun olduğu	uygunsuz	uymak	uyruklu
uyum	uyuma	uyuşturan	uzak
uzaklaştır-	uzaklaştırılma	uzaktaki	uzan-
uzanan	uzanıp git-	uzat-	uzlaşma
uzlaşmaz	uzman	uzmanlaş-	uzmanlaştığı
uzmanlık	uzun	uzunca	uzun uzun
üç	üç beş	üçgen	üçüncü
üçlü	ülke	ülkedeki	ün
ünlenen	ünlenmiş	ünlü	üret-
üreten	üretici	üretilen	üretilme
üretim	üretimdeki	üretken	üretme
üretmek	ürettiği	ürküp	ürün
üst	üstelik	üstlen-	üstlendiği
üstlenen	üstlenmiş	üstün	üstünlük
üvey	üye	üyelik	üye ol-
üzere	üzeri	üzerinde	üzerindeki
üzerine	üzgün	üzül-	üzülerek
üzüm	üzüntü	üzüntü verici	var
varan	varıp	varlık	varmadan

var olabilmek	varsayım	varsıl	ver-
verdiği	verdikleri	verebil-	vereceği
verecek	veren	vererek	vergi
vergideki	veri	verici	veril-
verildiği	verilebilecek olan	verilecek	verilen
verilerek	verilme	verilmeden	verilmek
verilmiş	verince	veriyormuşçasına	verme
verme-	vermek	vermeyerek	vermiş
vur-	vurdumduymazlık	vurgu	vurgula-
vurgulama-	vurgulamak	vurgulanan	vurgulanarak
vurgulayan	vurgulayarak	vurma-	vurul-
vurulma	yadırgamamak	yadsı-	yağcı
yağmur	yakalamak	yakalamış olma	yakalanan
yakalayacağı	yakalayan	yakalayıp	yakın
yakında	yakından	yakındaki	yakınlık
yakınma	yakışma-	yaklaş-	yaklaşarak
yaklaşık	yaklaşım	yaklaşıp	yaklaşırken
yaklaşmış görün-	yakma	yalanla-	yalanlayan
yalnız	yalnızca	yalnızlaştırılan	yalnızlık
yalvar-	yalvaran	yan	yandaş
yandığı	yanık	yanılgı	yanındaki
yanı sıra	yanıt	yanıtla-	yanıtlama
yanıtlamak	yanıtlamış ol-	yanıtlarken	yanıtlayan
yanıt ver-	yankı	yanlı	yanlış
yanlışlı	yansıdığı	yansımadan	yansıt-
yansıtan	yansıtma	yansıyan	yansıyınca
yap-	yapabil-	yapacağı	yapacağımız
yapacakları	yapacak olan	yapama-	yapan
yaparak	yapaylık	yapı	yapıcı
yapıl-	yapılamayan	yapılan	yapılandırarak
yapılandırılma	yapılanma	yapılarak	yapıldığı

yapılır	yapılma	yapılmayan	yapılmış olacağı
yapım	yapınca	yapıp	yapıt
yapma	yapma-	yapmadığı	yapmak
yapmama	yapmayan	yapmış olan	yaptığı
yaptığım	yaptığımız	yaptığın	yaptığınız
yaptıkları	yaptıktan	yaptır-	yaptırılan
yaptırım	yaptırma-	yaralama	yaralan-
yaralanma	yaranmak	yarar	yararlan-
yararlanılarak	yararlanmak	yararlı	yararlı ol-
yarat-	yaratabilecek	yaratan	yaratarak
yaratıcı	yaratma	yaratmak	yarattığı
yarbay	yardım	yardımcı	yardım et-
yardım etme	yardım etmek	yardım ettiği	yardımsever
yargı	yargıç	yargıla-	yargılama-
yargılandığı	yargılanırken	yargılanma	Yargıtay
yarı	yarı alan	yarım	yarın
yarış	yarışan	yarışma	yarıştığı
yas	yasa	yasadışı	yasak
yasakçı	yasaklama	yasaklamak	yasaklan-
yasaklı	yasal	yasalaşma	yasallaş-
yasama	yaş	yaşa-	yaşadığı
yaşadığımız	yaşadıkları	yaşam	yaşamadığımız
yaşamak	yaşamsal	yaşan-	yaşanan
yaşandığı	yaşanmayan	yaşanmış	yaşantı
yaşat-	yaşatmak	yaşayan	yaşlı
yaştaki	yatak	yatan	yatılı
yatır	yatırım	yatırım yapma	yatırım yapmak
yatırım yaptığı	yatıştırabilmek	yatıştırma	yatkın
yattığı	yavaş	yavaştan	yavru
yaygın	yaygınlaşma	yaygınlaştırılmak	yayımla-
yayımlan-	yayımlanan	yayımlandığı	yayın

yayınevi	yaz	yaz-	yazan
yazar	yazar-çizer	yazarken	yazdığı
yazdığım	yazdıkları	yazgı	yazı
yazı işleri	yazık	yazıl-	yazılan
yazılı	yazılıp çizil-	yazım	yazın
yazıp	yazlık	yazma	yazmak
yelpaze	yelpazele-	yelten-	yeltenil-
yeme	yemek	yemek yeme	yemek yen-
yemek yerken	yen-	yenerek	yeni
yeniden	yenilen	yenilenen	yenileşme
yenilgi	yenilik	yenilince	yenilip
yenilmeden	yer	yer-	yeraltı kaynakları
yerdeki	yerel	yerel yönetim	yeridir
yeril-	yerleş-	yerleşen	yerleşim
yerleşmiş	yerleştiril-	yerleştirilen	yerli
yeşer-	yeşil	yeşil yeşil	yet-
yeteneksizlik	yeter	yeterli	yeterli ol-
yetersiz	yetersizlik	yeti	yetin-
yetinilmeyerek	yetiş-	yetişen	yetişme
yetişmiş	yetiştirdiği	yetki	yetkili
yetkili ol-	yetkin	yetkin olmadığı	yetme-
yığıl-	yığılan	yığın	yık-
yıkıcılık	yıkılma	yıkılmış	yıkım
yıkma	yıkmak	yıktıktan	yıl
yıldaki	yıldırım	yıldız	yıldızlı
yıldönümü	yıllarca	yıllık	yıpranma
yıprat-	yıpratma	yiğit	yine
yinele-	yineledikleri	yinelemek	yineleyen
yirmi	yitir-	yitirdiği	yitirdiğimiz
yitiren	yitirme	yiyecek	yo
yoğrulmuş olan	yoğun	yoğun bakım	yoğunlaşınca

yoğurarak	yok	yok edebilmek	yok eden
yok edil-	yok edildiği	yok edilme	yok etme
yok etmek	yokla-	yokluk	yok ol-
yok olduğu	yok olma	yoksa	yok say-
yok sayan	yoksul	yoksullaşma	yoksullaştığımız
yoksulluk	yoksun	yoktan var edilen	yol
yol ayrımı	yolcu	yolculuk	yoldaki
yorulunca	yorum	yorumcu	yorumla-
yorumladığı	yorumlama	yorumlan-	yorumlanış
yorumlanmış olan	yozlaştırma	yön	yöneldiği
yönelerek	yönelik	yönelim	yönelme
yönelmek	yönelt-	yöneltilen	yöneltilme
yönelttiği	yönelttiğimiz	yönet-	yöneteceği
yöneten	yönetici	yöneticilik	yönetil-
yönetilen	yönetilme	yönetim	yönetim kurulu
yönetirken	yönetme	yönetmelik	yönetmen
yönetmenlik	yönetmiş olan	yönettiği	yönlendirebil-
yönlendiren	yönlendirilme	yönlendirme	yönlü
yöntem	yöre	yörünge	yukarı
yumurta	yumuşak	yurt	yurtdışı
yurtdışındaki	yurtsever	yurttaş	yurttaşlık
yutarak	yutmayacak	yuvarlak	yüce
yücelen	yücelme	yük	yüklenen
yüklü	yüksek	yükseklik	yükseköğretim
yüksel-	yükselen	yükseltebil-	yükselteceği
yükseltme	yürek	yüreklendir-	yüreklendirmek
yüreklenme	yürekli	yürü-	yürüme-
yürümek	yürürken	yürüt-	yürütme
yürütmek	yürüttüğü	yürütül-	yürütülen
yürüyen	yürüyerek	yürüyüş	yüz
yüzde	yüzde yüz	yüzsüzlük	yüzünden

yüzyıl			
Toplam sözcük ve öbeklerin sayısı:			**3609**
Toplam ögeler (5639) içindeki oranı:			**%64**

4.3.2. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Yabancı Kökenli Ögelerin Kullanımı

Türkçe kökenli ögeleri, sayı bakımından, 26 Eylül 1946 günlü gazetede olduğu gibi, 603 ögeyle Arapça izlemektedir. Ardından Fransızca (299), Farsça (104), İngilizce (51), Yunanca (49), İtalyanca (40), Latince (11), Almanca (3), İspanyolca (2) ve Süryanice kökenliler (2) gelmektedir. Bunun yanında birer adet Japonca, Macarca, Portekizce, Rusça, Slavca ve Soğdca kökenli öge de saptanmıştır.

4.3.2.a. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Arapça Kökenli Sözcüklerin ve Sözcük Öbeklerinin Dizelgesi

abide	acaba	acep	acil
adalet	adam	adap	adet
adeta	adi	adli	adliye
ahiret	ahit	ahlak	ahlaki
aile	ait	akıl	aksi
aksi halde	alenen	alet	âlim
alkol	Allah	ama	aman
an	arife	arz	asgari ücret
asıl	asker	askerî	asla
aşık	aşiret	aşk	ayıp
aynen	azim	basit	bazı
bedel	beden	belediye	beşer
beyan	beyaz	bina	bizzat
bünye	caiz	cami	cari
casus	cehennem	cemaat	cenaze
cennet	cep	cephe	cereyan

cesaret	ceset	cesur	ceza
ciddi	ciddiyet	cihat	cinayet
cins	cinsiyet	civar	cuma
cumhuriyet	cümle	dahil	daima
dair	daire	dakika	darbe
dava	davet	defa	deha
dehşet	delil	derece	ders
devam	devir	devlet	devriye
dikkat	din	dini	dua
dükkân	dünya	ebedi	ebeveyn
ecza	eda	edebiyat	ehliyet
elbette	el cevap	emare	emin
emir	emniyet	emniyet şeridi	esas
eser	esmer	esnaf	etraf
evlat	evvel	eyalet	eylül
ezan	ezeli	faaliyet	fahişe
fail	faiz	fakat	fark
fazla	felaket	felç	ferah
fesupanallah	fıkra	fırsat	fiil
fiilen	fikir	filan	fiyat
fuhuş	fuzuli	galibiyet	gam
garbi	garip	gaye	gayet
gayret	gayri	gayri safi milli hasıla	gıda
gurur	haber	hafif	hak
hakaret	hakem	hâkim	hal
hâlâ	halen	halk	hapis
haram	harbi	harekat	hareket
harf	has	hasat	hat
hata	hatıra	hatta	hava
hava sahası	hayal	hayat	hayat hikâyesi
hayati	haydut	hayır (I)	ha'yır (II)

hayvan	hazır	haziran	hedef
heves	heyecan	heykel	hırs
hilafet	himaye	hisse	hisse senedi
hizmet	hububat	hukuk	hukuken
hukuki	hurafe	husus	huzur
hücum	hükümet	hüsnü kabul	ırk
ısrar	ibadet	idare	iddia
ifade	iftar	ihlal	ihmal
ihtimal	ihtiras	ihtiyaç	ikramiye
iktidar	ilaç	ilahi	ille
ilmi	ima	imam	imha
imkan	imza	insaf	insan
insani	inşaat	intihar	intikam
iptal	irtica	irticai	isim
istifa	istihbarat	istihdam	istismar
işaret	işgal	itfaiye	ithalat
itibar	itibaren	itiraz	ittifak
izin	kabile	kabul	kadar
kademe	kader	kadı	kafa
kafes	kafile	kahve	kale
kalem	kalıp	kalp	kanun
kara	karar	kasaba	kasım
katl	kayıp	kayıt	kaymakam
kefalet	kefil	kerih	kısım
kısmi	kıta	kira	kitap
kitle	kura	kuvvet	küfür
lakin	lanet	lazım	leh
levha	liyakat	lütfen	maaş
macera	madde	maddi	maden
mağdur	mağduriyet	mahalle	mahkeme
mahzen	makale	makam	mal

mali	maliye	maliye nazırı	maliyet
malzeme	mamul	mana	manevi
mantık	manzara	marifet	matrah
mavi	meclis	mecmua	medeniyet
medrese	mekân	mektep	memleket
memnun	memur	men	menfaat
mensup	merak	merhaba	merkez
mermi	mesafe	mesela	mesih
meslek	mesleki	meşbu	meşru
meta	metin	mevcut	mevki
mevsim	mevzuat	meydan	mezar
mezun	mısır	miktar	millet
milli	milliyet	minare	miras
mizah	molla	muafiyet	muamele
muayene	muazzam	mucize	muhabbet
muhalefet	muhatap	muhtar	muhtaç
muhtemel	muhtemelen	muhtıra	mutabakat
muteber	mutfak	mutlak	mutlaka
muvazene	mübaşir	mücadele	mücahit
müdahale	müdire	müdür	müessese
müfettiş	müfredat	müftü	mühendis
mükellef	mükemmel	mümkün	müsabaka
müsadere	müstesna	müşteri	mütedeyyin
mütevazı	müthiş	müttefik	müzakere
nabız	nafile	namus	nefret
nesil	netice	nevale	nihayet
niyet	nokta	nöbet	nüfus
ömür	rağmen	rahat	rahip
rakı	rakip	ramazan	rayiç
razı	rekabet	resim	resmen
resmi	ressam	rey	rıza

ruh	ruhani	ruhban	rüşvet
rüya	saadet	saat	sabah
sadaka	sadık	sadrazam	saf
saha	sahil	sahip	sahne
sahur	sakat	sakin	salim
saltanat	sanat	sanayi	sandık
sara	sayfa	sebep	sefer
sefil	selef	sene	seyir
sınıf	silah	siyaset	siyasi
sofra	sohbet	sokak	sultan
suni	sure	sünnet	şair
şarap	şark	şarkı	şarki
şart	şehit	şekil	şer
şeriat	şerit	şey	şiar
şiddet	şiir	şikâyet	şirket
şöhret	şubat	şube	şükran
şüphe	taahhüt	taassup	tabaka
tabii	taciz	taç	tahakküm
tahmin	tahrik	tahsil	takdir
takvim	talep	talimat	talimatname
talip	tam	tamam	tamamen
taraf	tarih	tarihi	tarikat
tarz	tasallut	tasarruf	tatil
tavır	tavsiye	tayfa	tayin
tecavüz	tecrit	tedavi	tedbir
tehdit	tehlike	teklif	tekrar
tekrir	telif	temas	temenni
temsil	temsiliyet	tercih	teselli
tesettür	tesis	tespih	tespit
teşhis	teşkilat	Tevhid-i Tedrisat Kanunu	tezkere
tıbbi	ticaret	ticari	tuhaf

türbe	ufuk	ulema	umur
unsur	usul	ücret	üs
üslûp	vacip	vahim	vahşet
vahşi	vaka	vakıf	vakit
vallahi	vasıf	vasiyetname	vatan
vatan haini	vaziyet	ve	vekil
vesile	vilayet	vücut	yahu
yani	zafer	zam	zaman zaman
zarar	zarif	zat	zaten
zayıf	zevk	zifir	zihniyet
zirve	ziyaret	zümre	
Toplam sözcük ve öbeklerin sayısı:			**603**
Toplam ögeler (5639) içindeki oranı:			**%10.7**

4.3.2.b. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Fransızca Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi

afiş	ajans	akademik	aktör
alerji	alfabetik	alternatif	amatör
ambülans	analiz	ansiklopedi	anti-emperyalist
antik	antikomünizm	antipatik	antitez
antrenman	antrenör	apartman	arabesk
argo	arkeolojik	arşiv	asbest
asfalt	atlet	atletik	atletizm
atmosfer	atölye	avantaj	bale
bant	baz	bombardıman	bronz
burjuva	burjuvazi	bülten	büro
bürokrat	bürokratik	büst	bütçe
dans	dekorasyon	demokrat	demokratik
deplasman	depo	detay	dinamik

diplomat	direk	diyalog	doktor
doktrin	dosya	döviz	dram
ekip	ekol	ekonomik	ekran
eksper	ekspertiz	ekstra	eleman
emperyal	emperyalist	emperyalizm	endeks
enerji	enfeksiyon	enflasyon	enflasyonist
enstitü	entelektüel	epik	etik
fakülte	fantastik	federal	federasyon
feminizm	file	final	finans
finansal	finansman	gardırop	garson
general	genetik	gram	grekoromen
grev	grup	helikopter	idealist
ideolog	ideolojik	illegal	inisiyatif
iskambil	izolasyon	jandarma	jüri
kafe	kalite	kalori	kamera
kamyonet	kanal	kapasite	kapitalist
kapitalizm	karakter	karbon monoksit	kariyer
kart	kasis	kategori	kilometre
klarnet	klasik	koalisyon	kombine
komik	komisyon	komite	komünist
komünizm	konfederasyon	konferans	konsept
konser	konservatuar	konsey	kontrol
kontrolör	konvansiyon	kooperatif	koordinatör
koridor	kotasyon	kritik	kriz
kuaför	kulis	kurs	kültür
laik	liberal	liberalizm	lig
lisans	lise	literatür	lüks
manken	manşet	mantalite	marjinal
melankolik	mesaj	metafizik	meteoroloji
metre	militan	milyar	milyon
misyon	model	modern	morfoloji

motivasyon	net	nikotin	normal
not	nöroloji	nükleer	nükleer enerji
onur	operasyon	organ	organizasyon
organize	oriental	otel	paket
pankart	pansiyon	paragraf	paralel
parantez	pardon	parti	pasif
patron	periyot	personel	piyanist
plan	plastik	platform	polis
politik	portakal	postmodernizm	potansiyel
prensip	problem	profesör	profesyonel
profil	program	proje	psikiyatr
psikolojik	puan	radikal	radikalizm
randevu	rant	rapor	reel
referans	reform	rehabilitasyon	rejim
reklam	rektör	risk	rol
salon	sandalet	sansasyon	santral
seans	sektör	sembol	sembolik
seminer	sendika	sentez	servis
sezon	sinema	sistem	sivil
skandal	sosyal	sosyalist	sosyalizm
sosyoekonomik	sosyolog	sosyolojik	statü
stratejik	sürpriz	şampiyon	şampiyona
şans	şike	şoför	tablo
taksi	tansiyon	taşeron	teknoloji
teknolojik	tekstil	televizyon	teolojik
teras	terör	terörist	tez
tip	ton	trajik	traji-komik
transfer	trilyon	tur	turist
turistik	turizm	turnuva	tüp
türban	üniter	üniversite	varil
vitrin	vize	vizyon	

Toplam sözcüklerin sayısı:	**299**
Toplam ögeler (5639) içindeki oranı:	**%5.3**

4.3.2.c. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Farsça Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi

ateş	arzu	asayiş	bağ bahçe
bahar	bezirgan	can	coşku
cendere	çadır	çanta	çare
çarşaf	çehre	çelenk	çerçeve
çift	çorap	çöp	çünkü
damat	dert	derya	destek
dev	diğer	dost	duvar
düşman	eğer	feryat	hafta
hanedan	hastane	hayli	hem
hemen	hemen hemen	hemşire	henüz
her	herkes	hız	hiç
hoca	hoş	hoşnut	hurda
kağıt	kahraman	kâr	kavga
kenar	kese	ki	kör
köşe	köşk	köy	kulübe
leke	meyhane	meyve	namaz
nişan	oruç	padişah	paha
para	parça	pazar	pembe
perde	perşembe	peş	peşmerge[7]
pirinç	renk	sahte	sanki
saray	sepet	sermaye	sert
sirke	sütun	şayet	şehir
şişe	talan	tane	tezgah
tohum	tüfek	usta	ya

[7] Farsça sözlükte, 'peşmerge' sözcüğü yer almamakla birlikte, bu sözcüğü oluşturan "pîş" (ön, ileri) ve "merg" (ölüm) sözcükleri Farsçadır.

yâr	ya... ya	yegâne	zemin
zengin	zil	zira	zor
zorba			
Toplam sözcük ve öbeklerin sayısı:			**105**
Toplam ögeler (5639) içindeki oranı:			**%1.9**

4.3.2.d. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki İngilizce Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi

art	basketbol	bazuka	biyoteknoloji
blend	bot	distile	dolar
doping	elektronik	ereksiyon	evanjelik
faks	feminist	festival	film
flört	futbol	gol	holding
internet	kovboy	kulüp	küratör
lider	linç	maç	magazin
mayın	medya	miting	modernist
modernizm	mortgage	neo-con	park
performans	pim	pop	rekortmen
slogan	sosyopolitik	spor	standart
star	tank	tünel	veteran
video	voleybol	western	
Toplam sözcüklerin sayısı:			**51**
Toplam ögeler (5639) içindeki oranı:			**%0.9**

4.3.2.e. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Yunanca Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi

anahtar	antidemokrat	antidemokratik	bodrum
coğrafya	çipura	demokrasi	dogma
efendi	ekonomi	estetik	etnik
felsefe	fındık	fırın	fotoğraf

harita	ideal	ideoloji	kambur
kiler	kilise	kilo	kimya
kutu	kütük	küme	liman
lop	metelik	mitos	monarşi
müze	müzik	okyanus	olimpiyat
otobüs	panik	paranoya	psikoloji
romatizma	sempozyum	sınır	siyanür
strateji	sütliman	teknik	telefon
temel			
Toplam sözcüklerin sayısı:			**49**
Toplam ögeler (5639) içindeki oranı:			**%0.9**

4.3.2.f. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki İtalyanca Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi

alarm	antika	avukat	banka
bilet	bira	bomba	borsa
fabrika	fırtına	firma	forma
fünye	gazete	kadro	kasa
kopya	kumpanya	kupa	libero
lira	liste	lokanta	madalya
mafya	makine	mekanizma	mobilya
numara	parlamento	piyano	piyasa
politika	posa	posta	protesto
rampa	rekolte	senaryo	tabelâ
tiyatro	trafik		
Toplam sözcüklerin sayısı:			**42**
Toplam ögeler içindeki oranı:			**%0.7**

4.3.2.g. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetedeki Diğer Yabancı Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi

Aşağıdaki dizelgede, 11 Latince, 3 Almanca, 2 İspanyolca, 2 Süryanice ve 1'er tane Japonca, Macarca, Portekizce, Rusça, Slavca ve Soğdca kökenli sözcükler yer almaktadır.

ağustos (Lat.)	arena (Lat.)	dekan (Alm.)	gaz (Lat.)
kanser (Lat.)	kent (Soğd.)	komando (Port.)	kral (Sl.)
kuruş (Alm.)	mart (Lat.)	masa (Lat.)	nisan (Süry.)
otoban (Alm.)	palavra (İsp.)	penis (Lat.)	petrol (Lat.)
ruble (Rus)	sigara (İsp.)	site (Lat.)	tema (Lat.)
temmuz (Süry.)	tsunami (Jap.)	varoş (Mac.)	veto (Lat.)
Toplam sözcüklerin sayısı:			**24**

4.3.3. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Arapça + Türkçe Ögelerin Kullanımı

26 Eylül 2006 günlü gazetede de Arapça kökenli sözcüklerin Türkçe kökenli sözcüklerle birleşmesi veya öbekleşmesiyle oluşan ögelerin diğer dillerinkine oranla çok olduğunu görüyoruz. Toplam 341 adet olan bu ögelerin 309'ü ilk sözcüğü Arapça kökenli olanlar, 32'si ise ilk sözcüğü Türkçe kökenli olanlardır.

Bunun yanında Arapça kökenli sözcüğü Türkçe ekle türetilmiş ögeler de bu bölümde verilmiştir: "şikâyetçi oldukları", "sessiz sedasız" örnekleri gibi

4.3.3.a. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Arapça + Türkçe Ögelerin Dizelgesi

acele etmiş ol-	Adalet Bakanı	affedilemeyeceği	affedilmez
ait olduğu	aksi durumda	aşık olan	aşık olma

atıf yapan	bahsedil-	bahsetmeme	bahsetmeyen
belediye başkanı	beyan edilen	cephe aç-	cephe açılma
cephe açma	ceza al-	cezaevi	ceza ver-
cezbedilecek olan	cinayet işlenip	cumartesi	cumhurbaşkanı
dahil edil-	darbe vurduğu	darbe vurmak	dava açıl-
dava açılan	dava edeceğiniz	davet edil-	davet et-
davet ettikleri	ders alan	ders ver-	ders veren
devam ederken	devam edil-	devam edip	devam et-
devlet baba	devlet başkanı	devletler arası	devral-
devredil-	devretme	dini bütün	emret-
faaliyete geçme	faaliyete geçtiği	faaliyet gösteren	fark edince
fark etme-	fark ettiren	feda et-	fedakârlık gösterdikçe
galip gelen	günah	hakaret eden	hak ettiği
hâkim ol-	haklı ol-	haklı olarak	haklı oldukları
haksız oldukları	haline gel-	haline geldikleri	haline getir-
haline getirecek	haline getirirken	haline getirmek	ham
hamur aç-	hareket eden	hareket ederek	hareket etme
hareket ettiği	hava alanı	hayal edemedikleri	hazırlamış ol-
hazmedeme-	hazmedemeyen	haz verici	hisset-
hissetme	hissetmek	hitap edercesine	hizmet eden
hizmete girme	hizmet et-	hizmet etmek	hizmetiçi eğitim
hizmet verebil-	hücum eden	iade edilmeyeceği	icap olduğu
iddia ederken	iddia edil-	iddia et-	ifade eden
ifade ederek	ifade edil-	ifade et-	ifade etmek
ifade ettiği	ihlal ettiği	ihmal etme	ikna et-
ikna ettikleri	ilan edebil-	ilan edeceği	ilan edil-
ilan edileceği	ilan edilerek	ilan edilme	ilan et-
ilan veril-	ima eden	imha edildiği	imza günü
imzalamış olma	intihar eden	intihar ederken	intihar et-
istifa eden	istifa etme	istifa etmek	istifa ettiren
istila eden	isyan et-	işaret ederek	işaret ederken

işaret edil-	işaret et-	işgal eden	işgal edilme
işgal edilmiş	işgal et-	itaat eden	itiraz edilip
itiraz et-	itiraz etme	izah etme	izin alma
izin almadan	izin verdiğinde	izin veren	izin veril-
izin verme-	izin vermeyecek	kabul eden	kabul edil-
kabul edildiği	kabul edilebilir	kabul edilme	kabul edince
kabul et-	kabul etme-	kabul etmeden	kabul etmediği
kabul etmeyecekleri	kabul ettiği	kabul ettirip	kara kuvvetleri komutanı
karar al-	karar ver-	karar veril-	karasuları
karayolu	kastedil-	kaybedebil-	kaybedebileceği
kaybeden	kaybet-	kaybetme	kaybettiren
kayboluş	kaydeden	kaydedil-	kaydedilen
kaydet-	keşfedilecek	lanet oku-	lütfedil-
layık görülürken	layık olma	maliye bakanı	malvarlığı
memnun etmek	memnun olduğu	merak et-	merak etme
merkezi yönetim	mevcut olan	mezun olan	milli eğitim bakanı
muamele gördükçe	muhatap olan	muktedir ol-	murat edil-
murat edilen	mücadele eden	mücadele edilme	mücadele et-
mücadele etme	mücadele etmemek	müdahale edecek	müdahale et-
müdahale etmek	müdahil olma	mümkün olmadığı	naklen yayın
nefesli çalgılar	rahatsız et-	rahatsızlık duymak	razı olunduğu
reddedebileceği	reddedeme-	reddedilme	rica ettiği
sabırlı ol-	sahip ol-	sahip olan	sahip olduğu
sahip olduğumuz	sahip olma	sahip olmak	sahip olunamama
sahnelenecek olan	sahneye konan	samimi olma	sarf etme
satırbaşı	sebep olduğu	sevk edil-	sevk edilen
seyretmiş ol-	sınıfta kal-	silah patlatıl-	siyaset bilimci
sohbet et-	son derece	şehit düşen	şehit ol-
şehit olacağı	şehit olan	şehit olduğu	şikâyetçi oldukları
şikâyet et-	şüphe etme-	tahmin edemeyen	tahmin edil-
tahmin edildiği	tahmin edilen	tahmin etmek	tahrik olan

tahrik olma	tahrik olma-	takdim ederek	talep eden
talep edil-	talep et-	taraf ol-	taraf olma
taraf olmadığı	tasfiye etme	tatbik etmek	tatil yaptığı
tatmin eden	tatmin et-	tatmin olma	tavsiye edilen
tayin edil-	tecavüz ederek	tecavüz edilen	tecavüz et-
tecavüz etmek	tedavi gören	tehdit eden	temsil eden
temsil etme	temsil ettiği	temyiz et-	temyiz etme
tercih ederek	tercih et-	tercih ettirme-	terfi ettirme-
terk et-	terk etme	teslim aldıktan	teslim alın-
teslim edildiği	teslim edilme	teslim olma	teslim olmuş
tespit et-	teşekkür edip	teşekkür et-	teşvik edil-
zam yapılacağı	zam yapılma	zarar verebilecek	zarar vereceği
zarar veren	ziyaret eden	ziyaret et-	ziyaret ettiği
ziyaret etmek			
Toplam sözcük ve öbeklerin sayısı:			**309**
Toplam ögeler (5639) içindeki oranı:			**%5.5**

4.3.3.b. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Türkçe + Arapça Ögelerin Dizelgesi

alt tabaka	ana haber	başkan vekili	baştaraf
bir an	bir kere	çaba sarf et-	çalışma saati
çoğu zaman	diş macunu	durum vaziyeti	elkitabı
ev sahibi	genel müdür	genel müdürlük	kadın hareketi
kamu hizmeti	kimi zaman	kolluk kuvveti	nasıl
nasılsa	ne kadar	o halde	özel hayat
özlük hakkı	sessiz sedasız	soru işareti	şimdiye kadar
şimdiye kadarki	taban fiyat	topyekûn	yap- işlet –devret
Toplam sözcük ve öbeklerin sayısı:			**32**

4.3.4. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki İki veya Daha Çok Dilin Sözcüklerinin Oluşturduğu Ögelerin Dizelgesi

Aşağıdaki dizelgede, Arapça kökenli sözcüklerle Türkçe kökenli sözcüklerin oluşturduğu ögeler dışında kalan birleşik sözcük ve sözcük öbekleri yer almaktadır. Bunlar arasında ağırlığı, 54 adetle Farsça kökenli ile Türkçe kökenli sözcüklerin meydana getirdiği ögeler almaktadır.

alay edilme	arzu et-	araba vapuru	ateş açan
ateş açılarak	ateş açma	ateş eden	ateşkes
bahane eden	bahane ederek	başkent	başmilitan
başrol	belki	bertaraf edil-	beyefendi
büyükşehir belediye başkanı	büyükşehir belediyesi	cefakâr	çadır kurma-
çadır kurup	çifte standart	derhal	dershane
destek çıkan	destek ver-	destek veren	dindar
diş fırçası	divan edebiyatı	düşmanlık et-	eczane
el bombası	emektar	empoze etmek	etil alkol
ezcümle	finanse eden	finanse edilebildiği	formüle edeceği
gayridemokratik	gece kulübü	genel sekreterlik	gol atma
haber ajansı	hafta sonu	halbuki	halk müziği
hastaneye kaldırılan	havai fişek	hem de	her biri
her halde	herhangi	herhangi bir	her zaman
her zamanki	hız veren	hiçbir	hiçbiri
hiç kimse	hipermarket	hoşgörü	hükümran
iddianame	inisiyatif kullanma	kâr eden	kâr et-
kavga etme	kayınbirader	konser ver-	konser verme
kontrol eden	köşe yazarı	kurufasülye	maceraperest
muhafazakâr	müziksever	oda müziği	orgeneral
oruç tut-	oruç tutan	oruç tutma-	oruç tutmak
oruç tutmayan	oruç tutup	öğle namazı	ölüm orucu
özel sektör	özel sektörcü	park edilmiş	pazartesi

petro-dolar	polis evi	poz ver-	protesto eden
protesto etme	rol aldığı	sarı kart	serbest bölge
sınır boyu	sınır dışı edil-	sifonu çekme-	sivil toplum
slogan atarak	sonbahar	sultaniyegâh	şehirlerarası
şut atıl-	tabanca	talan edil-	taraftar
teknik adam	teknik direktör	temel alındığında	tiyatrosever
tur atla-	tur atlayacağı	vazgeçil-	vazgeçilme
vazgeçme	veto et-	veya	yabancılaşmış olan
ya da	yol parası	zorunda kal-	zorunlu kıl-
Toplam sözcük ve öbeklerin sayısı:			**128**
Toplam ögeler (5639) içindeki oranı:			**%2.3**

4.3.5. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Türkçe Ek Almış Yabancı Kökenli Sözcüklerin Kullanımı

Toplamda 383 öge olan Türkçe ekli yabancı kökenli sözcüklerin 217 tanesi Türkçe ek alan Arapça kökenli sözcüklerdir. 166 tanesi ise, diğer dil kökenli sözcüklerden Türkçe ekle türeyen sözcüklerdir.

4.3.5.a. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetedeki Türkçe Ek Almış Arapça Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi

adaletsizlik	akıllıca	aksilik	alkollü
amansız	amca	aniden	arızalan-
arsızca	askerlik	aslında	aynı
aynı zamanda	basiretsizlik	bedensel	beyazlatma
caddedeki	cemaatleşme	cevapla-	cezalan-
cezalandırıl-	cezalı	cinsel	cinsellik
cinsiyetçi	cinsiyetçilik	cumhurbaşkanlık	dakikalık
davetli	defalarca	defterdeki	derecedeki

devamlı	devletçi	dikkatli	dinci
dincilik	dindeki	dinsel	dünyadaki
edebiyatçı	eserdeki	esnasında	eylüldeki
eziyetli	fahişeleştiren	farkında	farklı
farklılaş-	farklılık	habercilik	habersiz
hakkında	hakkındaki	haklı	haldeki
halihazırda	hançerleme-	Harbiyeli	harca-
harcadıkları	harcama	haricindeki	hatırla-
hatırlamayan	hatırlan-	hatırlat-	hatırlatan
hatırlatıl-	hatırlatılma	havalı	hayırlı
hayranlık	hazırla-	hazırladığı	hazırlan-
hazırlanan	hazırlandığı	hazırlayan	hazırlık
hazırlıklı	hedefle-	hesaplaşma	hevesli
heyecanlan-	hırslı	hizmetli	huzursuzluk
hükümlü	ırkçı	idareci	iktisatçı
imam hatipli	imzalanan	imzalayan	inatçı
insanca	insanlık	intihardaki	isimli
istikrarlı	işgalci	iştirakçi	itfaiyeci
kabullenilmek	kalabalık	kararlı	kararlılık
kasabadaki	kıyaslayan	kitaplık	kitlesel
kudretli	kurbanlık	kutuplu	kuvvetli
küresel	küreselleşme	lüzumsuz	maliyetli
mamuldeki	manalandırmak	mazeret	merhametli
merkezli	mesnetsiz	milletvekili	milliyetçi
milliyetçilik	mukaddesatçı	müdürlük	namuslu
namussuz	neşesiz	noktala-	rahatça
rahatlıkla	rahatsızlanan	rahatsızlanarak	rahatsızlanma
rahmetli	rakipsiz	ramazandaki	ruhlu
ruhsal	ruhsuz	sabırlı	sabırsız
sahildeki	sahiplenildiği	sahiplenme	sahnelen-
sahnelendiği	sahneleneceği	sakatlanan	sakatlanarak

sanatçı	sanatsal	sayfadaki	sebepsiz
seyirci	silahlanma	silahlı	siyasal
siyasallaştıracağı	siyasetçi	şarkıcı	şarkılık
şekillen-	şeklindeki	şikâyetçi	şüphelenme
şüpheli	şüphesiz	tabiatıyla	tahammülsüz
tahammülsüzlük	tahrikçi	takipçi	tamamıyla
tamamla-	tamamlama	tamamlan-	tamamlandığı
tamamlandıktan	tamamlayabilmek	tamamlayan	tarafından
tarihçi	tarihli	tarihsel	tarihteki
tasfiyecilik	tatminsizlik	tedbirsiz	tehlikeli
tekrarla-	temizlemek	temizlenerek	temizlik
temkinli	temsilci	terbiyeli	tercihteki
teşekküllü	tıpkı	ücretsiz	valilik
vatandaş	vefasızlık	zamanki	zamanlama
zamanlılık	zararlı	zavallı	zayıflama
zayıflatan			
Toplam sözcük ve öbeklerin sayısı:			**217**
Toplam ögeler (5639) içindeki oranı:			**% 3.8**

4.3.5.b. Türkçe Eklerle Türetilmiş (Arapça Dışındaki) Yabancı Kökenli Sözcüklerin Dizelgesi

ağustostaki	amblemli	antidemokratlık	antrenörlük
ateşli	azarlayan	bankacılık	bankadaki
beraberce	beraberinde	beraberlik	bestelediği
bombalama	bombalı	canlanıp	canlı
cuntacı	çaresiz	çaresizlik	çerçeveli
çeşitleme	çeşitlendirilme	çeşitli	çiftçi
çiftlik	dağlan-	demokratikleşme	demokratikleştirilme
demokratikleştirme	destekle-	desteklediği	destekleme

desteklen-	desteklenme	desteklenme-	destekleyen
destekli	diğeri	dolarlık	dostluk
dosyadaki	düşmanlık	efendim	elektrikli
endişeli	ezberlediği	fındıkçı	fındıktaki
fırtınalı	fotoğrafçı	futbolcu	galerici
gazeteci	haftaki	haftalık	harmanlanan
hastalık	hemşerilik	hemşirelik	hızla
hızlandırdığı	hızlı	hoşlanan	hurdalık
imparatorluk	inisiyatifsizlik	kadrolaşma	kahramanlık
kaliteli	karakterli	kataloğundaki	kentleşmemiş
konsolosluk	köşedeki	köylü	köylülük
kuafördeki	kuryelik	kültürel	kümedeki
laiklik	liseli	listedeki	madalyasız
magazinci	makyajlı	maskeleme	mayalandıktan
mertlik	metrelik	milyarlarca	milyonlarca
modernleşme	modernleştir-	motivasyonsuzluk	müjdele-
müzelik	nişanlı	numaralı	onurlandırılan
onurlu	organizmalı	otobüsteki	padişahlık
pahalı	paralellik	paralı pullu	parçalayan
parçalı kıl-	parçalılık	pazardaki	pazarlama
pazarlık	pervasızca	pıhtılaşma	pislik
piyasadaki	planla-	planladığı	planladıkları
planlama	planlanmış	planlı	politikacı
politikadaki	popçu	profesyonelce	profilli
rastla-	rastlanma	rastlantı	rehberlik
renkli	ritmindeki	roldeki	sadece
sansürcü	sayesinde	serbestçe	sınırlı
sınırsız	sloganlı	spermsel	sponsorluk
sporcu	şampiyonluk	şanssızlık	taşeronluk
tembellik	temelli	temelsiz	tipleme
tohumculuk	tüneldeki	yabancı	zedelen-

zırhlı	zincirle-	zoraki	zorla
zorlanan	zorlaş-	zorlu	zorluk
zorunda	zorunluluk		
Toplam sözcük ve öbeklerin sayısı:			**166**
Toplam ögeler (5639) içindeki oranı:			**% 2.9**

Türkçe eklerle türetilmiş (Arapça dışındaki) yabancı kökenli sözcüklerin sayısı 164'tür. Bunların dillere göre dağılımı ise şöyledir:

Far+T.e	Fr+T.e	Yun+T.e	İt+T.e	İng+T.e	Lat +t.e	Soğd+te	İsp+t.e
83	44	14	13	7	3	1	1

Bunun yanında, 26 Eylül 2006 günlü gazetede, Arapça ek alan iki sözcük saptadık: "türkü" ve "kraliyet"

Ayrıca, aynı günlü gazetede, kaynağını belirleyemediğimiz iki sözcük de var: "zübük" ve "burka".

26 Eylül 1946 günlü ile 26 Eylül 2006 günlü gazetedeki sözcük ve öbeklerin kökenlerine göre kullanım yüzdelerini karşılaştırmak amacıyla sonuçları çizelgeyle vermeyi uygun görüyoruz.

Yıllar	**T.**	**Ar.**	**Fr.**	**Far.**	**D. d.**
1946	%45.4	%24.3	%3.5	%3.1	%1.9
2006	%64	%10.7	%5.3	%1.9	%3

26 Eylül 1946 ile 26 Eylül 2006 günlü gazetelerde Arapça ve Farsça kökenli sözcüklerin Türkçe kökenli sözcüklerle ya da Türkçe eklerle oluşturduğu ögeler diğer dillerinkine oranla çoktur. Aşağıdaki çizelge bu oranları göstermektedir:

Yıllar	Ar.+T	Ar+T.e	Far.+ T	Far.+T.e
1946	%13.3	%4.4	%1	%0.9
2006	%6	%3.9	%1	%1.5

Sonuç olarak, 60 yıl içinde, dilde yabancılaşmanın azaldığından söz edebiliriz. Çünkü 60 yılda Türkçe kullanımında yaklaşık yüzde 20'lik bir artış söz konusudur. Ayrıca bu sonuçlar, Arapçanın dilimiz üzerindeki etkisinin azaldığına, beri taraftan Batı etkisinin arttığına da bir kanıttır.

4.4 Üçüncü Alt Sorun

26 Eylül 1946 günlü gazetedeki sözcüklerin yazımı incelendiğinde, "b,c,d" harfleriyle biten Arapça sözcüklerin, gazetedeki kullanımları sırasında da Arapçadaki özgün yazımlarını koruduklarını görüyoruz. Bu durum, o dönemde Arapçanın dilimiz üzerindeki etkisinin günümüze oranla daha fazla olduğunun bir kanıtıdır. Bu kullanımlara birkaç örnek verelim: aid, celb, cesed, cevab, cild, damad, evlâd, garb, harb, haydud, hesab, hudud, icab, icad, ihrac, kitab, mevcud, münasib, sebeb, sahib… vb.[8]

26 Eylül 1946 günlü gazetede, Türkçe kökenli olduğu halde Arapçaymış gibi yazılmış birkaç sözcükle karşılaştık: andlaşma, demec, geçid, genc, yurd gibi. Oysa Çağdaş Türkiye Türkçesindeki sözcüklerin sonunda genellikle b, c, d, g ünsüzleri bulunmaz. Bu kullanımlar, o dönemde, yazı devriminden önceki yazım özelliklerinin etkisinin az da olsa sürdüğünü gösteriyor.

26 Eylül 1946 tarihli gazetede, Farsça etkisinin varlığı sözdiziminde kendini göstermektedir:

Aksi sada (Aks-i sada) Hattı hümayun (Hatt-ı hümayun)

[8] O dönemin yazım kılavuzunda, söz konusu sözcüklerin hepsi Türkçeleştirilerek, 'p,ç,t' sert ünsüzleriyle yazılmıştır. Gazetedeki kullanımlarının böyle olması, eski yazım alışkanlığının değiştirilememesi olarak yorumlanabilir.

Cevabı red (Cevab-ı red)	Ömrü afiyet (Ömr-ü afiyet)
Efkârı umumiye (Efkâr-ı umumiye)	Sabrı cemil (Sabr-ı cemil)
Ehli hibre (Ehl-i hibre)	Sebebi vücud (Sebeb-i vücud)
Ehlivükuf (Ehl- vükuf)	Padişahı zişan (Padişah-ı zişan)
Emri zaruri (Emr-i zaruri)	Pederi âli (Peder-i âli)
Fiili cemil (Fiil-i cemil)	Tertib sehvi (Tertib-i sehvi)

26.9.2006 tarihli gazetede ise, "adabı beşer, hüsnü kabul, tekrir-i müzakere" örneklerinde Farsça tamlama yapısının kullanıldığını görüyoruz.

26 Eylül 1946 günlü gazetede geçen ve Türk Dil Kurumu- "Türkçe Sözlük"te madde başı sözcükleri arasında bulunmayan "alâim, fecayii, generalisim, hususat, ihzaren, inestetik, istima, karib, kederdide, mutalebât, müfarekat, müsellâh, müşâare, mütekabilen, tertib sehvi ve zişan" sözcüklerinden yalnızca, 'mutalebât, müsellâh ve müşâare' sözcükleri, 1945 yayınlı "Türkçe Sözlük"te yer almaktadır. Diğer sözcüklerin sözlükte yer almadığı halde kullanılmaları, ya bir alışkanlığın ya yabancı dil kökenli sözcük kullanma özentisinin ya da yazarın dil anlayışının ürünü sayılabilir.

Bunun yanı sıra Dil Devrimiyle "lehçe" sözcüğü yerine türetilen "diyelek" sözcüğünün kullanımının yaygınlaştırılamadığını da belirtmeliyiz. Çünkü 26 Eylül 1946 günlü gazetede üç kez kullanılan bu sözcük, Türk Dil Kurumunun Türkçe Sözlüğü'nde ve Güncel Türkçe Sözlüğü'nde yer almamaktadır.

4.4.1. Yazım Değişiklikleri

2006 yılında uygulanan yazım kurallarından farklı olarak, 1946 tarihli gazetedeki önemli ve yaygın yazım uygulamalarını şöyle özetleyebiliriz:

Öbek biçimindeki fiillerin bir türü de ad + yardımcı fiil biçiminde olanlardır. Bunlar bir ad veya sıfat ile et-, eyle-, yap-, kıl-, ol- ve bulun- yardımcı fiillerinin birleşmesinden oluşmuştur. (Korkmaz, 2003:792) En çok kullanılanları ise et- ve ol-

yardımcı fiilleridir. Günümüzde eyle- yardımcı fiillinin kullanım örnekleri azdır. Ancak 26 Eylül 1946 günlü gazetede, bugün et- yardımcı fiiliyle kullandığımız kimi fiil öbeklerinin eyle- yardımcı fiiliyle kullanımı söz konusu: addeyle-, celb eyle-, davet eyle-, dua eyle-, ihsan eyle, itaatsizlik eyle-, memnun eyle-, müfarekat eyle-, müteessir eyle-, neşreyle-, taklid eyle- gibi.[9]

26 Eylül 1946 tarihli gazetede, aralarında ulama olan kimi ad + yardımcı eylemlerin ise birleşik yazıldığını görüyoruz. Örneğin; arzetmek, garketmek, harbetmek, kesbetmek, maletmek, terketmek, zaptetmek.

26 Eylül 1946 tarihli gazetede, çıkma durumundaki adlarla kullanılan "beri" sözcüğünün bitişik yazıldığına tanık oluyoruz: aylardanberi, gecedenberi, gündenberi, müddettenberi, ötedenberi, senedenberi, zamandanberi.

Ayrı yazılması gereken sözcüklerin birleşik yazılımlarının yanı sıra bugün birleşik yazılan kimi sözcükler de 26 Eylül 1946 günlü gazetede ayrı yazılmışlardır: bir çok, bir takım, büyük elçi, her hangi, hiç bir.[10] Ayrıca arayönler kendisini oluşturan sözcükler arasına kısa çizgi (-) konularak yazılmıştır. Örnek: kuzey-batı

Özel adların yazımıyla da ilgili saptanan farklılıklar vardır. Bunlardan biri genellikle özel adlara gelen çekim ekleri kesme işareti (') ile ayrılmamıştır. Sovyet Rusyaya, Üsküdarda, Selimin örneklerinde olduğu gibi. Ancak burada karşılaştığımız bir tutarsızlığa değinmek istiyoruz. Türkçe kişi adlarına gelen çekim ekleri ayrı yazılmamışken her nedense yabancı kişi adlarına gelen çekim ekleri ayrı yazılmıştır: Vedia Ibıg'a, Stalin'in. İkincisi dil adları küçük harfle başlamıştır: çağatayca, türkçe, fransızca... örneklerindeki gibi.

---

[9] Bu eylemlerden, o dönemin yazım kılavuzunda (bitişik yazıldığı için) bulunanlar 'eyle-' yardımcı fiiliyle değil de 'et-' yardımcı fiiliyle kullanılmıştır: addet-, celbet-, neşret-... gibi.

[10] 1941 yayınlı "İmlâ Kılavuzu"nda bu sözcükler bitişik yazılmıştır. Bu durum, o dönemdeki gazete dilinde, yazım kuralları konusundaki özensizliği ortaya koymaktadır.

'a, e' ünlüleriyle biten eylem kök veya gövdelerine yardımcı ünsüz ya da ekbaşı 'y' ünsüzleri geldiğinde bu ünlüler daralmıştır.[11] Bu kullanımlara birkaç örnek verelim: anlıyama-, başlıyacak, gelemiyeceği, istiyen, toplıyarak… vb.

Türkçedeki "az çaba ile çok şey anlatma" eğiliminin sonucu olarak +lE çok yaygın olarak kullanılmaktadır ve ile'nin yerini tutarak bir durum eki işlevi görmektedir. (Kahraman, 2005:72) "İle"nin ekleşmesinin ilk aşamaları 26 Eylül 1946 günlü gazetede kendini göstermektedir. "İle" 3. tekil kişi iyelik ekli sözcüklere bu eki düşürerek olduğu gibi eklenmektedir.[12] Kullanım örnekleri: aylıklarile, dolayısile, dünyasile, gelirlerile, itibarile, manasile… İyelik eki almamış sözcüklere ise günümüzdeki gibi ulanmaktadır: ziyaretle, mümessille, dille...

4.4.2. Deyimlerin Kullanımı

Deyim, anlatımı somutlaştıran, güçlendiren, etkili kılan; bir dilin özelliklerini, yaratım gücünü yansıtan, gerçek anlamından uzaklaşarak kalıplaşmış söz öbekleridir. "Deyimler bir dili konuşan toplumun … maddi ve manevi kültürünü yansıtan, o toplumun düşünme biçimini … ortaya koyan sözlerdir." (Aksan, 1998: 83)

26 Eylül 1946 günlü gazetede, deyimlerin kullanım oranı %3.6 iken, 26 Eylül 2006'da bu oranın %5.5'e yükseldiğini belirlemiş bulunuyoruz. 2006'da, Türkçenin anlatım gücünün arttığı sonucuna, deyimlerin anlatımda daha çok yer almasından ulaşabiliriz.

---

[11] 1941 yayınlı "İmlâ Kılavuzu"nu incelediğimizde, günümüzde yalnızca –yor ekinin yarattığı ünlü daralmasının, eskiden, 'a,e' ünlüleriyle biten bir sözcüğe, ünlüyle başlayan bir ek geldiğinde, araya 'y' kaynaştırma ünsüzü girdiğinden, söz konusu durumlarda da gerçekleştiğini gördük.

[12] 1941 yayınlı "İmlâ Kılavuzu"nda, sonunda 3. kişi iyelik eki olan sözcüklerden sonra, bu ekin '-iyle' biçiminde olduğu belirtilmiş ve "babası ile – babasiyle, kedisi ile – kedisiyle, gözü ile – göziyle…" örnekleri verilmiştir.

4.4.2.a. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetede Geçen Deyimlerin Dizelgesi

DEYİMLER	K.S	DEYİMLER	K.S
açığa vurmak	1	açık konuşmak	1
açıkta bırakmak	1	adını koymak	1
akıbete uğramak	1	alâka toplamak	1
ara vermek	1	aşağıdan almak	1
aşağı yukarı	2	az gelmek	1
bahis açmak	2	bahis mevzuu olmak	2
baklayı ağzından çıkarmak	1	baş göstermek	1
başı muhataraya girmek	1	berabere kalmak	1
bildiğini okumak	1	bir arada	3
bir bir	1	bir hayli	1
boyun eğmek	1	bugün yarın	1
can atmak	1	canına minnet	1
canı sıkılmak	1	can ve gönülden[13]	1
cesaret etmek	1	çorab söküğü gibi	1
dikkat çekmek	1	doğru bulmak	1
doğrudan doğruya	1	dönüm noktası	2
dünyaya gelmek	2	elde etmek	2
elden geldiği kadar	1	ele geçirmek	2
eline düşmek	2	fırsat bulmak	1
fırsatı kaçırmak	1	fikir vermek	2
geceli gündüzlü	2	geri almak	1
geri çekilmek	1	gözden geçirmek	4
gözönünde tutmak	1	gözünü açmak	1

[13] Günümüzde 'canı gönülden' biçiminde kullanılan deyim, 26 Eylül 1946 günlü gazetede "*Dünyanın barışa kavuşmasını can ve gönülden dileriz*" cümlesindeki biçimiyle kullanılmıştır. Eski metinler dilimize çevrilirken, Farsça 've' bağlacı 'ü' ya da (ünlüyle biten kelimelerden sonra) 'vü' olarak kullanılmaktaymış. Sıhhat ü maraz veya sıhhat-ü maraz (sağlık ve hastalık); eza vü cefa veya eza-vü cefa (eziyet ve sıkıntı) örneklerinde olduğu gibi. (Sander, 1945: 14) Öyleyse, eski metinlerde, 'can ü gönülden' biçiminde olan söz, Türkçeleştirme eğilimiyle 'can ve gönülden' biçiminde kullanılmış, günümüzde ise "canı gönülden" biçimine dönüşmüş olmalıdır.

harekete geçmek	1	hayra yormak	1
hem nalına hem mıhına	1	hiç değilse	1
huzuru kaçmak	1	hüküm sürmek	2
iç açıcı	1	ileri gelen	1
ileri sürmek	8	karşı durmak	1
kayıdsız şartsız	1	meşgul olmak	1
midesi bulanmak	1	nasıl olsa	1
ortadan kaldırmak	1	ortadan kaybolmak	1
ortaya çıkmak	4	öne sürmek	1
önüne geçmek	3	pamukipliğine bağlı	2
sıkboğaz etmek	1	sıkıntı çekmek	1
söz almak	1	sürüncemede bırakmak	1
Tanrının günü	1	tavır takınmak	1
ter dökmek	1	ümid vermek	2
vücuda getirmek	1	yer almak	1
yerinde olmak	1	yerini almak	1
yola çıkmak	2	yola getirmek	1
yol tutmak	1	yürürlüğe koymak	1
yürürlükte bulunmak	1	zaman kaybetmek	2
zaman kazanmak	1	zor kullanmak	1
Deyimlerin sayısı:			**86**
Toplam ögeler (2480) içindeki oranı:			**%3.6**

26 Eylül 1946 günlü gazetede kullanılan “bahis açmak”, “bahis mevzuu olmak” ve “başı muhataraya girmek” deyimleri, günümüzde “söz açmak”, “söz konusu olmak” ve “başı derde (belaya) girmek” biçimlerinde kullanılmaktadır.

4.4.2.b. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetede Geçen Deyimlerin Dizelgesi

DEYİMLER	K.S	DEYİMLER	K.S
aç kurt	1	adam yerine koymak	1
adım atmak	2	adını koymak	1
ağır gelmek	1	ağzına almamak	1
ağzına kilit vurmak	1	ahkâm kesmek	1
akıl vermek	1	aklına gelmek	2
aklı almamak	1	aklından geçirmek	2
aklına takılmak	1	alıp başını gitmek	1
alkış almak	1	Allah bilir	1
Allah'ın günü	1	alt etmek	1
altını çizmek	3	altını üstüne getirmek	1
anlamına gelmek	4	anlam vermek	1
anlayış göstermek	1	arada bir	1
aramıza giren kara kedi	1	ara vermek	2
araya girmek	1	arkası gelmek	1
ayağa kalkmak	1	ayağına gitmek	1
ayak basmak	1	ayaklar altına almak	1
ayakta durmak	1	ayakta tutmak	1
baba ocağı	1	bağrına basmak	1
bakış açısı	2	baksanıza	2
barut fiçısı	1	baş başa bırakmak	1
baş göstermek	1	başı belaya (derde) girmek	3
başını derde sokmak	1	bak başının çaresine	2
baş tacı etmek	1	baş üstünde yeri var	1
bedel ödemek	1	belli başlı	1
beyin teri dökmek	1	bir arada	1
bir araya gelmek	4	bir araya getirmek	6
bir bakıma	2	bir çırpıda	1
bir eli yağda bir eli balda olmak	1	boğaz tokluğuna	1

boşa gitmek	1	caka satmak	1
can alıcı	2	can çekişmek	1
can damarı	1	canına kıymak	1
canına okumak	1	canını sıkmak	1
can vermek	2	cesaret almak	2
cirit atmak	1	çıkış yapmak	1
çıplak gözle	1	çıt yok	1
çile çekmek	1	damga vurmak	3
demek ki	1	dengesini bozma	1
denk gelmek	1	ders olmak	1
devre dışı bırakmak	3	devreye girmek	1
devreye sokmak	1	didik didik etmek	1
dikkat çekmek	22	dikkate almak	1
dikkatinden kaçmak	2	dile getirmek	15
diş gıcırdatmak	1	dize getirmek	1
dolu dizgin	1	dünyanın dört bir yanı	1
düş kırıklığı	3	eğri büğrü	1
ekmeğine yağ sürmek	1	el atmak	1
elde etmek	5	elden geldiğince	1
ele almak	8	ele geçirmek	2
elinde tutmak	1	elinden geleni yapmak	1
eline geçmek	2	elini kolunu sallaya sallaya	1
el koymak	1	el sıkışmak	1
el uzatmak	1	el üstünde	1
el yordamıyla	1	emek vermek	1
ete kemiğe bürünmek	1	evlere şenlik	1
farkına varmak	1	farkında olmamak	1
faturayı (birine) çıkarmak	1	fırsat kollamak	2
fikir yürütmek	1	geceyi gündüze katmak	1
geri adım atmak	9	geri dönmek	1
geri hizmet	1	geri kalmak	1

göklere çıkartılan	1	gölge düşürdüğü	3
görmezden gelmek	3	gövde gösterisi	1
gözaltına almak	2	göz ardı etmek	3
göz atmak	1	göz boyamak	1
gözden geçirmek	3	göz dikmek	1
göz kulak olmak	1	gözlem altı	1
gözlerden uzak olma	1	gözü kara	1
gözüne sokmak	1	gözünü kan bürümek	1
güçlük çekmek	1	güler misin ağlar mısın	1
gündeme gelmek	3	gündeme getirmek	9
günden güne	1	gün saymak	1
güven duymak	1	güven vermek	1
haberi olmak	1	haklı çıkmak	1
haksız yere	1	hak vermek	1
harekete geçmek	2	harem selamlık	1
hayal kırıklığı	1	hayata geçirmek	2
hazır bulunmak	1	hedef olmak	1
helal olsun	1	hesap sormak	1
hiçe saymak	2	hiç olmazsa	1
hizaya getirmek	1	hoş gelmek	1
hoşuna gitmek	1	huyu suyu	2
hüküm vermek	1	ırza geçmek	3
içine atmak	1	içine etmek	1
içine sindirmek	1	ifadesini almak	1
ihtiyaç duymak	1	iki lafı bir araya getirememek	1
ileri sürmek	7	ilgi çekici	3
ilgi göstermek	2	imza atmak	1
işe yaramak	1	ite kaka	1
itibar etmek	2	itilip kakılmak	1
kaçak güreşmek	1	kaderin cilvesi	1
kafa atmak	1	kafası karışmak	3

kafasını çelme	1	kaldı ki	1
kaleme almak	4	kalem oynatmak	1
kan ağlamak	1	kapı açmak	1
kara para	6	karara bağlamak	1
karşı çıkmak	1	karşı durmak	1
karşı karşıya	2	karşı karşıya bırakmak	1
karşı karşıya gelmek	3	karşı karşıya getirilmek	1
karşı karşıya kalmak	1	karşı koymak	1
karşı olmak	1	kaşıkla verip kepçeyle almak	2
kayda değer	2	kayıtsız kalmak	2
kayıtsız koşulsuz	1	kayıtsız şartsız	1
kendini alamamak	1	kervana katılmak	1
kısa kes Aydın havası olsun	1	kim bilir	3
kolay gelsin	1	kolları sıvamak	1
kolunu taşın altına sokmak	1	kontrolü altına girmek	1
kozunu paylaşmak	1	köşe bucak	1
kötüye kullanmak	1	kulağı üzerine yatmak	1
kulaklarını tıkamak	1	kumar oynamak	1
kurban etmek	1	kurban gitmek	1
kurbanı olmak	1	kusura bakmamak	1
mahkûm olmak	1	mal olmak	3
masaya yatırmak	2	maşası olmak	1
meydana gelmek	2	meydan dayağı	1
moralini bozmak	1	mücadele vermek	4
nabız yoklamak	2	nara atmak	1
nasıl olsa	1	nasırına basmak	1
nasibini almak	1	nefes almak	1
nefes almadan	1	ne gezer	1
ne var ki	3	omuz vermek	1
onur kırıcı	1	ortadan kaldırmak	3
ortadan yok olmak	1	ortaya çıkmak	8

ortaya koymak	6	oya gibi	1
önayak olmak	1	önde gelen	5
öne çıkmak	3	önem taşımak	1
öne sürmek	9	önlem almak	2
ön plana çıkmak	3	önüne geçmek	2
önüne gelen	1	önünü kesmek	1
örnek almak	1	örnek olmak	2
özen göstermek	2	özür dilemek	1
peşinde koşmak	2	peşine düşmek	3
peşine takmak	1	peşkeş çekmek	1
pusu kurmak	1	rafa kaldırmak	1
rahat vermemek	1	rol oynamak	4
saçma sapan	1	sağır sultan bile farkında	1
sağ ol	3	sağ salim	1
sahip çıkmak	7	sekteye uğramak	1
sepet havası çalmak	1	ses çıkarmamak	1
seyirci kalmak	1	sırası gelmek	1
silah çekmek	1	söz konusu	6
söz konusu olmak	3	sözüm ona	1
sözünü tutmak	1	söz vermek	1
su yüzüne çıkmak	1	tam tamına	1
tavana vurmak	1	tedbir almak	1
tek başına	3	tekerine çomak sokmak	1
temel atmak	1	temel direği	1
temel taşı	3	ters düşmek	2
toprağa vermek	1	topun ağzında	1
tur atmak	1	tuzağa düşmek	1
umudunu kesmek	1	uygun bulmak	1
uygun düşmek	1	uygun görmek	3
uzaktan yakından	2	üstüne gelmek	2
üzerinde durmak	1	üzerine yatmak	1

üzerine ölü toprağı serpilmiş gibi	1	yalan dolan	1
yalvar yakar olmak	1	yan çizmek	1
yan gelip yatmak	1	yan yana	1
yara açmak	1	yedikleri içtikleri ayrı gitmemek	1
yer almak	26	yerden yere vurmak	1
yerine getirmek	7	yerle bir etmek	1
yer vermek	2	yeşil ışık yakmak	1
yol açmak	4	yola çıkmak	6
yola koyulmak	1	yol almak	3
yol aramak	1	yolu açılmak	1
yufka yürek	1	yüreği dağlanmak	1
yüzüne gülmek	1	yüzünü güldürmek	2
yüz yüze	2	zarar görmek	1
zemin hazırlamak	2		
Deyimlerin sayısı:			**331**
Toplam ögeler (5970) içindeki oranı:			**%5.5**

Anlamsal olarak ilişkilendirilemeyen iki kavramın bir arada kullanımıyla oluşan anlatımlara "alışılmamış bağdaştırma" denir. Şiir dilinde bu anlatım biçimine çok yer verilir. Atillâ İlhan'ın, "Ne haydut bir akşamdı ağır nargilelerle" dizesinde, 'haydut bir akşam' ifadesi alışılmamış bağdaştırmanın güzel bir örneğidir. "*Haydut akşam* gibi bir tamlama kurulurken *üzüntülü akşam, neşeli akşam, zevkli bir akşam* gibi tamlamaların anlatım gücünün çok ötesine ulaşılmaktadır…." (Aksan,1999: 164)

Deyimlerimizde de başvurduğumuz bir yol olan alışılmamış bağdaştırmalar, anlatımı zenginleştiren, güçlü ve etkili kılan, zihinde farklı tasarımlar, imgeler oluşturan ifade biçimleridir. 'Ömür törpüsü', 'insan sarrafı' gibi deyimler, "alışılmamış bağdaştırma" örnekleridir. Gerçi dile yerleştiği, herkesçe bilinen kalıplaşmış anlatımlar olduğu için deyimlerdeki bu bağdaştırmalar, 'alışılmamış' olma durumunu ortadan kaldırmaktadır.

26 Eylül 2006 günlü gazetede, iki deyimin kullanımında, gazete yazarlarının 'alışılmamış bağdaştırma'lar yaptığına tanık oluyoruz:

"Onca *beyin teri dökmüş*, onca çile çekmiş yazarlar, çizerler, şairler, bilim adamları nice özveriyle, boğaz tokluğuna katılıyorlar bu söyleşilere.",

"Sponsorluk modeli yerine *'kollarını' taşın altına sokup* can çekişmekte olan Şekerspor'u tesisleriyle, altyapısıyla yaşama döndürdüler."

Aşağıdaki deyimlerin ise, 26 Eylül 2006 günlü gazetede, genel dildeki örneğinden farklı biçimde kullanıldıklarını görüyoruz:

Gazetedeki kullanımı	Yaygın olarak kullanılan biçimi
aç kurt	aç kurtlar gibi
alıp başını gitmek	başını alıp gitmek
aramıza giren kara kedi	aralarına kara kedi girmek
bak başının çaresine	başının çaresine bakmak
dünyanın dört bir yanı	dünyanın dört bucağı
güven duymak	güven beslemek
harem selamlık	haremlik selamlık olmak
kafasını çelme	aklını çelme
kan ağlamak	içi kan ağlamak
ön plana çıkmak	öne çıkma
sağır sultan bile farkında	sağır sultan bile duydu
yedikleri içtikleri ayrı gitmemek	içtikleri su ayrı gitmemek
yufka yürek	yufka yürekli

Deyimler gibi kalıplaşmış anlatımlarda görülen bu farklılıklar, dildeki değişimin -yavaş da olsa- kaçınılmaz olduğunun göstergesi sayılmalıdır.

26 Eylül 2006 günlü gazetede geçen deyimlerin kullanım sıklığını incelediğimizde; sırasıyla 'yer almak' (26), 'dikkat çekmek' (22) ve 'dile getirmek' (15) deyimlerinin en çok kullanılanlar olduğunu görüyoruz.

4.4.3. Kurum ve Kuruluş Adları

Gazetelerde geçen kurum ve kuruluş adları incelendiğinde, Türkçeleştirme açısından belirgin bir fark gözlenmemiştir. Yalnızca bugün "İl Genel Meclisi" olarak adlandırılan kuruluşun 1946'da "Vilâyet Umumî Meclisi" biçiminde kullanıldığı saptanmıştır.Yaptığımız araştırmaya göre, 16.5.1987 tarihinde adı, *İl Özel İdaresi Kanunu* olarak değiştirilen *İdarei Hususiyei Vilayat Kanunu*nun çeşitli maddelerinde geçen 'Meclisi Umumi', söz konusu yasa değişikliğiyle 'İl Genel Meclisi' olarak değiştirilmiştir.

4.4.3.a. 26 Eylül 1946 Günlü Gazetede Geçen Kurum ve Kuruluş Adları

Ağırceza mahkemesi	Bakanlar Kurulu
Basın Bakanlığı	Bayındırlık Bakanlığı
Beden Terbiyesi	Birleşmiş Milletler
Büyük Millet Meclisi	Dış İşleri Bakanlığı
Ekonomi Bakanlığı	Esnaf hastanesi
Haydarpaşa Numune hastanesi	İhracatçılar Birliği
İstanbul Kız ve Erkek Öğretmen okulları	Milletler Cemiyeti
Milli Eğitim Bakanlığı	Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğü
Türk Dil Kurumu	Ulaştırma Bakanlığı
Üzüm, İncir Satış Kooperatifi	Vilâyet Umumî Meclisi
Ziraat Bankası	

4.4.3.b. 26 Eylül 2006 Günlü Gazetede Geçen Kurum ve Kuruluş Adları

Ağır Ceza Mahkemesi	Akbank Sanat
Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi	Amerikan Silahlı Kuvvetleri
Anayasa Mahkemesi	Ankara Üniversitesi
Atatürk Kültür Merkezi	Atatürk Orman Çiftliği

Avrupa Birliği	Avrupa Birliği Komisyonu
Avrupa Konseyi	Avrupa Parlamentosu,
Bakanlar Kurulu	Bayındırlık ve İskân Bakanlığı
Bilkent Üniversitesi	Birleşmiş Milletler
Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi	Boğaziçi Üniversitesi
Bursa Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları Topluluğu	Bursa Sanat ve Turizm Vakfı
Bursa Tayyare Kültür Merkezi	Cumhuriyet Savcılığı
Devlet Denetleme Kurulu	Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu
Dışişleri Bakanlığı	Dil Derneği
Dokuz Eylül Üniversitesi	Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuarı
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi	Dünya Bankası
Dünya Çocuk ve Gençlik Tiyatroları Birliği	Dünyada İş Yapma Vakfı
Edebiyatçılar Derneği	Ege Çevre ve Kültür Platformu
Emek Platformu	Esnaf ve Sanatkârlar Derneği
Gazi Üniversitesi	Genel Kurmay Başkanlığı
Güvenlik Konseyi	Güzelyalı Kültür Merkezi,
Hacettepe Üniversitesi	Hesap Uzmanları Kurulu,
Heybeliada Ruhban Okulu	İçişleri Bakanlığı
İçişleri Komisyonu	İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları
İstanbul Gençlik Spor İl Müdürlüğü	İstanbul Menkul Kıymetler Borsası

İstanbul Modern Sanat Müzesi	İzmir Devlet Opera ve Balesi
İzmir Ticaret Meslek ve Anadolu Ticaret Meslek Lisesi	Jandarma Genel Komutanlığı
Kale Grubu Şirketleri İcra Kurulu	Kamu İşveren Kurulu
Kara Harp Okulu	Kara Kuvvetleri Komutanlığı
Karayolları	Konya İmam Hatip Lisesi
Kuleli Askeri Lisesi	Maliye Bakanlığı
Maliye Bakanlığı Teftiş Kurulu	Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi
Merkez Bankası	Merkez Bankası Para Politikası Kurulu
Milli Eğitim Bakanlığı	Milli Eğitim Müdürlüğü
Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	Muğla Üniversitesi
Ortadoğu Teknik Üniversitesi	Osmangazi Üniversitesi
Osmanlı Ressamlar Cemiyeti	Özel Çamlaraltı Lisesi
Pen Yazarlar Derneği	Petrol İş Sendikası
Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası	Selahattin Akçiçek Kültür Merkezi
Silahlı Kuvvetler	Şehir Tiyatroları
Talim Terbiye Kurulu	Tarım Ürünleri Müdahale Kurulu
Tehlikeli Gemi Sökümü Önleme Girişimi	Teknoloji Araştırma Merkezi
Terörle Mücadele Mükemmeliyet Merkezi	Toplu Konut İdaresi Başkanlığı
Toprak Mahsulleri Ofisi	Türk Dil Kurumu
Türkiye Futbol Federasyonu	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

Türkiye Taekwondo Federasyonu	Türkiye Yazarlar Sendikası
Türk-Kore Kültür Derneği	Türk Silahlı Kuvvetleri
Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Uluslararası Para Fonu
Uzlaştırma Kurulu	Vali İhsan Dede İlköğretim Okulu
Yazarlar Sendikası	Yıldız Teknik Üniversitesi
Ziraat Mühendisleri Odası	

4.4.4. Sözcük Sıklığı

Sözcük sıklığı, konuşma veya yazı dilinde daha çok ya da daha az kullanılan sözcüklerin saptanmasıdır. Çeşitli alanlara veri sağlamak amacıyla sıklık sayımları yapılabilir. Eğitimde ise, bu verilerin sonuçlarından, okuma-yazma öğretiminde ve yabancı dil öğretiminde kullanılabilecek kitapların yazımında yararlanılabilinir. "Kimi bilginler, sıklık sayımlarıyla elde edilen dizelgelerde ilk sırayı alan 1000 sözcükle normal metinlerin %80 'inden fazlasının anlaşılabildiğini kaydederler." (Aksan, 1998: 20)

Yazı dilinde, sıklık ölçümleri için en elverişli yayınlar gazetelerdir. Ancak güncel haberlere de yer veren gazetelerde, o haber veya konuyla ilgili sözcüklerin sık kullanımı, bizi yanlış sonuçlara götürebilir. Nitekim, aşağıda da değineceğimiz gibi, araştırmamızı yaptığımız gazetelerde, kimi sözcüklerin daha çok kullanılmasının tek nedeni, gazetedeki haberin konusuyla ilgilidir.

Göz'ün, Türkçenin sözcük sıklığı ile ilgili yaptığı bir çalışmada, yazılı dildeki bir milyon sözcük işlemden geçirilmiş, 22.693 sözcükle yazdığımız gerçeği ortaya çıkmış ve kullanım sıklığı 1 olan sözcüklerin 5.600 olduğu belirlenmiştir. (Göz, 2003; Çotuksöken, Mayıs 2008: s. 121'deki alıntı). 22.693 sözcüğün yaklaşık %25'i, yani dörtte biri, yalnızca bir kez kullanıldığına göre, aslında 17.093 sözcükle

yazıyoruz ve söz dağarcığımız pek de zengin değil. Dildeki sözcük sayımız çok olabilir, ama konuşma veya yazıda kullandığımız sözcük sayısı hiç de fazla değil.

Bizim incelediğimiz 26 Eylül 1946 günlü gazetede, 2389 ögeden 1491'inin kullanım sıklığı yalnızca 1'dir. Bu da %62 gibi yüksek bir orana denk geliyor. 26 Eylül 2006 günlü gazetede bu sayı, 5639 ögede 3179'dur, oranı ise %56'dır. Bu sonuçlar da, az sözcük kullanarak yazdığımız gerçeğini ortaya koymaktadır.

26 Eylül 1946 günlü gazetede, 218 kez kullanımıyla "ve" ise en sık kullanılan sözcüktür. Bu sözcüğü 205 ile "bir", 177 ile "bu" sözcükleri ve 107 ile "de" bağlacı izlemektedir. 26 Eylül 2006 günlü gazetede de yine sırasıyla, ve (637), bir (476), bu (431) de (378) en sık kullanılan sözcüklerdir.

Eylemler, cümlenin kuruluşunda birinci derecede önemi olan ögelerdendir. Eylemlerin sıklık ölçümlerini hesaplarken, mastar, ortaç ve ulaç eklerini almış biçimlerini de sayıma kattık. Sonuçta, araştırma kaynağımız olan gazetelerde, en sık kullanılan ilk on eylemin şunlar olduğunu gördük:

26 Eylül 1946 g. gzt.	**K.S.**	**26 Eylül 2006 g. gzt.**	**K.S.**
ol-	92	ol-	451
yap-	52	yap-	244
de-	36	de-	130
ver-	36	ver-	80
bul-	36	iste-	76
iste-	34	söyle-	66
bildir-	28	çık-	63
söyle-	26	yaşa-	63
gel-	25	al-	60
gör-	17	başla-	53

Bunun yanında, edat, bağlaç ve zarf türündeki sözcükler de sık kullanılan sözcük türlerindendir. Bu türden sözcüklerin kullanım sıklığı bakımından ilk onu aşağıdaki dizelgede gösterilmiştir.

26 Eylül 1946 g. gzt.	**K.S.**	**26 Eylül 2006 g. gzt.**	**K.S.**
için	31	için	164
sonra	30	ile	118
ile	28	gibi	82
karşı	26	daha	76
göre	25	yeni	78
ki	24	ise	58
kadar	23	sonra	61
tarafından	21	göre	53
fakat	20	ama	56
gibi	18	karşı	55

Gazetelerdeki, diğer (ad, adıl) sözcük türlerinin sıklık ölçümleri dizelgesi de şöyledir:

26 Eylül 1946 g. gzt.	**K.S.**	**26 Eylül 2006 g. gzt.**	**K.S.**
harb	37	kadın	159
o	36	yıl	135
söz	28	o	112
memleket, heyet	24	ülke	109
gün,dil, iki, kuvvet	20	kendi	95
bütün, dünya	19	gün	91
devlet,sene	18	savaş	82
diğer, boğaz	17	yeni	78
siyaset	16	büyük	72
büyük	15	var	71

Yukarıda da değindiğimiz gibi, kimi sözcüklerin sık kullanılma nedeni haberin niteliğiyle ilgilidir. Örneğin eski gazetedeki 'harb, heyet, kuvvet ve boğaz' sözcüklerinin daha çok kullanılması güncel haber konusu olmalarındandır. Yeni gazetede ise, 'kadın ve savaş' sözcüklerinin sık kullanılma gerekçeleri, söz konusu gazetede "kadın ve savaş" konulu yazı dizisi olmasıdır.

Bunun yanında, 26 Eylül 1946 günlü gazetede sık kullanılan Arapça kökenli 'harb, memleket, sene' sözcüklerinin yerini, 26 Eylül 2006 günlü gazetede, Türkçe kökenli 'savaş, ülke, yıl' sözcüklerinin alması Türkçe sözcüklerin kullanım sıklığının arttığını gösterir. Ayrıca, yine 26 Eylül 1946 günlü gazetede Arapça kökenli 'kuvvet ve heyet' sözcüğü sıklık ölçümlerinde üst sıralardadır. Ancak, bu sözcüklerin Türkçe kökenli karşılığı olan 'güç' sözcüğü söz konusu gazetede hiç kullanılmamış, 'kurul' sözcüğü ise yalnızca 1 kez kullanılmıştır. 26 Eylül 2006 günlü gazetede ise 'kuvvet' sözcüğü 4 kez, 'güç' sözcüğü 29 kez; 'heyet' sözcüğü yerine ise 'kurul' sözcüğü (15 kez) kullanılmıştır.

Yine, 26 Eylül 1946 günlü gazetede, sıklık ölçümleri bakımından üst sıralarda yer alan Arapça kökenli sözcüklerin varlığı dikkat çekicidir: beyanat (13), şekil (11), hâdise (10), kanun (10), mühim (10), suret(10) gibi. 26 Eylül 2006 günlü gazetede ise, bu sözcüklerden 'beyanat, hadise, mühim, suret' sözcükleri hiç kullanılmamış, bu sözcüklerin yerini 'açıklama (32), olay(30), önemli (27), biçim(15)" sözcükleri almıştır.

4.4.5. Türkçenin Temel Sözvarlığındaki Değişim

Bir dilin temel sözvarlığı, insan hayatında birinci derecede önemi olan, zaman içinde en az değişen ögeleridir. Bunlar da temel besin maddelerinin adları, organ adları, sayı adları, somut eylem gösteren sözcükler… vb'dir.

26 Eylül 1946 günlü gazetedeki yardımcı eylemlerle oluşturulan fiillerin oranı, 26 Eylül 2006 günlü gazetedekine göre çoktur. Kahraman (1996: 79), yardımcı fiille oluşturulan birleşik fiillerin ad ögelerinin, daha çok Arapçadan dilimize geçmiş

olan kelimeler olduğunu belirtmiştir. Öyleyse Dil Devrimiyle başlayan dili arılaştırma, eylemlerin Türkçeleştirilmesinde başarı kazanmış, son 60 yılda ise bu başarı artarak devam etmiştir diyebiliriz.

26 Eylül 1946 günlü gazetedeki bir ögesi Arapça olan eylemlerin dizelgesidir:

addet-	af buyurul-	affet-	ait ol-
akdedil-	arzetmek	atfet-	avdet et-
bahset-	beyanatta bulun-	beyan et-	buhran geçir-
celb eyle-	cevab ver-	cinayet işle-	davet eyle-
defnedil-	devam et-	dikkat et-	dua eyle-
emin ol-	emir al-	emir ver-	emniyete al-
emret-	esir edil-	feshet-	garket-
hâkim ol-	hale getir-	haline gel-	hallet-
harb açmak	harbet-	hareket et-	hâsıl ol-
hasret-	hayran ol-	hisset-	hitab et-
hulâsa et-	ısrar et-	ibaret ol-	icab et-
icad et-	icra kıl-	iddia et-	idare et-
ifade et-	ihrac et-	ihsan eyle-	ihsan buyur-
ihtar et-	ihtiva et-	ihtiyar et-	ika et-
ikmal et-	ikna et-	ilân et-	ilân ver-
ilâve et-	iltica et-	iltihak et-	inhisar et-
inşirah duy-	irade et-	irtikâb et-	ispat et-
istifade et-	istismar et-	işaret et-	işgal et-
iştirak et-	itaatsizlik et-	itham et-	itibara al-
itiraz et-	izahat ver-	izah et-	izam et-
kabul et-	kabul olun-	kâfi gelme-	karar al-
karar kıl-	karar ver-	kaybet-	kaydet-
kesbet-	kıymet ver-	kusur et-	lağvedil-
lüzum gör-	mağlup ol-	malet-	malik ol-
malûm ol-	mâni ol-	mehil ver-	memnun eyle-

memnun kal-	mevcud ol-	mevzua gir-	muayene et-
mubayaa et-	muhafaza et-	mukabele et-	muvaffak ol-
muzaffer ol-	mücadele edil-	müdafaa et-	müdahale et-
müfarekat eyle-	mümkün kıl-	mümkün ol-	münasib bul-
müracaat et-	mütaleada bulun-	müteessir eyle-	müzakere et-
nail ol-	nasip ol-	neşret-	razı ol-
reddet-	rica et-	rica olun-	sahib ol-
sebeb ol-	sebebiyet ver-	şikâyet olun-	şüphe et-
tâbi ol-	tahkik olun-	tahmin et-	tahsil et-
tahsis olun-	takarrür et-	takdir et-	takib edil-
taklid eyle-	taksim et-	takviye edil-	tashih edil-
tatbik et-	tavsiye et-	tavzih et-	tayin et-
tayin olun-	tebrik et-	tecavüz et-	tecrid et-
tedarik et-	teeddüb et-	tefsir et-	tekabül et-
tekemmül et-	teklif et-	tekrar et-	telâkki edil-
temas et-	teminat ver-	temin et-	temin olun-
tenkid et-	terhis edil-	terk et-	tesadüf et-
tesir et-	tesis et-	teslim et-	teslim ol-
teşekkül et-	teşekkür et-	teşkil et-	tetkik et-
tevcih et-	tevlid et-	teyid et-	vâsıl ol-
vefat et-	vuku bul-	vukua getir-	zannet-
zaptet-	zevk al-	ziyaret et-	
Toplam sözcük ve öbeklerin sayısı:			**187**
Toplam ögeler (2394) içindeki oranı:			**%7.5**

26 Eylül 2006 günlü gazetedeki bir ögesi Arapça olan eylemlerin dizelgesidir:

acele et-	affet-	ait ol-	aşık ol-
atıf yap-	bahset-	beyan et-	cephe aç-
ceza al-	ceza ver-	cezp et-	dahil edil-

darbe vur-	dava aç-	davet et-	ders al-
ders ver-	ders veren	devam et-	devral-
devret-	emret-	faaliyet göster-	fark et-
feda et-	fedakârlık göster-	galip gel-	hakaret et-
hak et-	hâkim ol-	haklı ol-	haline gel-
haline getir-	hareket et-	hayal et-	hazmet-
hisset-	hitap et-	hizmet et-	hizmet ver-
hücum et-	iade et-	icap ol-	iddia et-
ifade et-	ihlal et-	ihmal et-	ikna et-
ilan et-	ilan ver-	ima et-	imha et-
intihar et-	istifa et-	istila et-	isyan et-
işaret et-	işgal et-	itaat et-	itiraz et-
izah et-	izin al-	izin ver-	kabul et-
karar al-	karar ver-	kastedil-	kaybet-
kaydet-	keşfet-	lütfedil-	layık gör-
layık ol-	memnun et-	memnun ol-	merak et-
mevcut ol-	mezun ol-	muhatap ol-	muktedir ol-
murat et-	mücadele et-	müdahale et-	müdahil ol-
mümkün ol-	rahatsız et-	razı ol-	reddet-
rica et-	sabırlı ol-	sahip ol-	samimi ol-
sarf et-	sebep ol-	sevk edil-	sohbet et-
şehit ol-	şikâyetçi ol-	şikâyet et-	şüphe et-
tahmin et-	tahrik ol-	takdim et-	talep et-
taraf ol-	tasfiye et-	tatbik et-	tatmin et-
tatmin ol-	tavsiye et-	tayin edil-	tecavüz et-
tedavi gör-	tehdit et-	temsil et-	temyiz et-
tercih et-	terfi et-	terk et-	teslim al-
teslim et-	teslim ol-	tespit et-	teşekkür et-
teşvik edil-	zam yap-	zarar ver-	ziyaret et-
Toplam sözcük ve öbeklerin sayısı:			**128**
Toplam ögeler (5639) içindeki oranı:			**%2.3**

4.4.6. Dilimize 1946'dan Sonra Kazandırılan Türkçe Kökenli Sözcükler

Dil Devrimiyle başlayan ve günümüzde de süren Türkçe sözcük üretimi, dilimize yeni Türkçe sözcükler kazandırmıştır. Bu kazanımlar, Türkçenin bilim ve kültür dili haline getirilme çalışmalarının izleridir.

Gazete dili aracılığıyla yaptığımız araştırmada, son 60 yılda dilimize giren yeni Türkçe kökenli sözcük ve öbeklerin olduğunu saptadık. Bu belirlemeyi, 1945 yayınlı Türk Dil Kurumu-"Türkçe Sözlük"ü inceleyerek yaptık ve gördük ki 26 Eylül 2006 günlü gazetede geçen kimi Türkçe kökenli ögeler, söz konusu sözlükte yer almıyor. Bu sözcük ve öbeklerin dizelgesi aşağıda verilmiştir:

alıntı	altyapı	anayasa	anabilim dalı
araştırmacı	ayrıksılık	bakış açısı	başoyuncu
başucu kitabı	başyapıt	beklenti	bırakım
bilgisunar	bilim adamı	bilimkurgu	birikim
bölücü	bütünlük	çağdaşlaşma	çağdaşlık
çarpıcı	çarpıtmak	çekici	çelişki
çizer	çokseslilik	çokuluslu	dağıtım
danışmanlık	değinmek	denetçilik	denetim
denetlemek	denetlenmek	denetmen	deneyimli
dışalım	dışlamak	dışsatım	dinleti
direniş	diretmek	doğrusu	duyarlı
duyuru	düzenleyici	düzey	eğilim
eşgüdüm	eylemci	gecekondu	geçerli
geçiş	genel kurul	gerici	gericilik
göreceli	gösteri	gösterici	gösterim
gözetim	güçlü	güncel	güvenli
ileti	iletişim	işbirliği	işbirlikçi
işleyiş	işlik	işveren	iş yeri
itici	izleyici	kaçış	kamuoyu

kapsam	kapsamlı	karamsarlık	karma
katılım	katılımcı	katımcılık	kavramsal
kaynaklı	kazanım	kırsal	kıytırık
koşul	kurgulama	kurgusal	odaklanmak
ortam	ödül	öğretici	öğretim üyesi
öneri	öykü	özdeşleşmek	özelleştirme
özerk	özerklik	özveri	saygın
seçenek	sesleniş	söküm	söylem
söyleşi	sözcü	sözleşme	sürgit
süreli	tümce	uçaksavar	uyarı
üretici	üretken	varsıl	veri
verici	yakınma	yalnızca	yanıt
yapılandırmak	yapılanma	yasadışı	yasal
yasalaşma	yasam	yaşam	yaşamsal
yatırım	yayınevi	yazın	yerleşim
yoğun bakım	yoksullaşma	yönelik	yönetici
yurtdışı			**Toplam: 141**

Bunun yanı sıra, 26 Eylül 2006 günlü gazetede geçen Türkçe kökenli "eleştiri, düşünsel, yanılgı" sözcükleri 1945 yayınlı "Türkçe Sözlük"te "eleştirim, düşüncel, yanıltı" biçiminde yazılmıştır.

4.5 Dördüncü Alt Sorun

1945 yayınlı Türkçe ders kitabı incelendiğinde, bunun dilinin gazete diline oranla daha yalın olduğu gözlendi. Bunun nedeni öğrencilerin düzeyinin göz önünde bulundurulması olabilir. Aynı yargıya 2002 yayınlı Türkçe ders kitabı için de ulaşmaktayız.

1945 yayınlı Türkçe ders kitabının önsözündeki ve birinci metnindeki sözcük ve öbeklerinin fişlenmesi sonucu 463 öge belirlendi. Bunların 322'sini Türkçe

kökenli sözcükler oluşturmaktadır, oranı ise %70'tir. Oysa 1946 günlü Cumhuriyet gazetesinde Türkçe ögelerin kullanım oranı yukarıda da belirttiğimiz gibi %45.4'tür.

Söz konusu Türkçe ders kitabında 67 (%14.5) Arapça, 9 (%1.9) Fransızca, 7 (%1.5) Farsça 1'er tane de İtalyanca, Moğolca ve Rumca öge belirlenmiştir. Türkçe ekle türetilmiş ögelerin sayısı ise 31 (%6.7)'dir. Bunlarda ağırlığı 23 (%5)'le Arapça kökenli sözcüklerden türeyenler oluşturmaktadır. 7 (%1.5)'si Farsçadan, 1'i ise Fransızcadan türeyenlerdir. İki dilin sözcüklerinin oluşturduğu ögelerin sayısı ise 24 (%5.2)'tür. (20 Ar + T, 1 Fr + T, 1 Far + T, 1 Ar + Far, 1 Ar + T + Far)

2002 yayınlı Türkçe ders kitabının ilk iki metninin fişlenmesi sonucu 753 öge belirlenmiştir. Bunlardan 628'i Türkçe kökenli ögelerdir, kullanım oranı ise %83.4'tür. 26 Eylül 2006 günlü Cumhuriyet gazetesinde ise bu oranın %64 olduğunu saptamıştık. Görüldüğü gibi, ders kitaplarının dili, Türkçe kullanımında, sözcük seçimi açısından gazete dilinden çok daha özenlidir.

Söz konusu kitabın fişleme yapılan bölümünde, Arapça sözcüklerin sayısı 43 (%5.7)'tür. Bunu 19 (%2.5)'la Fransızca, 9 (%1.2)'la Farsça izlemektedir. Ayrıca 3'er adet İtalyanca ve Yunanca, 2 Almanca ve 1 İngilizce sözcük saptanmıştır. Türkçe ekle türeyen yabancı kökenli sözcüklerin sayısı ise 30'dur. Bunların 15 (%2)'ini Arapçadan, 10 (%1,3)'unu Farsçadan, 3'ünü Fransızcadan, 2'sini de Yunancadan türeyen sözcükler oluşturmaktadır. İki dilin sözcüklerinin oluşturduğu ögelerin sayısı ise 15 (%2)'tir. (9 Ar + T, 1 Fr + T, 3 Far + T, 2 Ar + Far)

1945 yayınlı Türkçe ders kitabında, dilin kullanımına ilişkin vardığımız diğer sonuçları ise şöyle belirtebiliriz:

İle'nin birleşik yazılması durumunda gazetedeki kullanımlardan farklı olarak ekleşmeye bir adım daha yaklaşıldığını görüyoruz: olayiyle, adlariyle, maksadiyle... örneklerinde görüldüğü gibi.

Yukarıda değindiğimiz ünlü daralmasına örnek kullanımlara, doğal olarak 1945 yayınlı Türkçe ders kitabında da rastlıyoruz: sağlıyan,yarıyan, yapılmıyan…

1945 yayınlı Türkçe ders kitabında, günümüzdekine oranla Arapça kökenli sözcüklerin kullanımının çokluğu dikkat çekiyor. " muhtelif, maksat, misal, evvelki, vasıta, tertibetmek, nüfuz, lûgat, husus, lâzım, tabiî, temas, bahis… "

1945 yayınlı Türkçe ders kitabında "tertibolunmak, tertibedilmek" gibi eylemler bitişik yazılmıştır. O dönemde, et-, eyle- yardımcı eylemleriyle yapılan birleşik fiiller için şu kuralın konduğunu görüyoruz: " Etmek, eylemek ile bileşik fiil yapmak için bunların başına gelen kelimenin son sesi iki ünlü arasında kalınca ünsüz yumuşaması, yani kelime sonundaki 'p' 'b', 'ç' 'c', 't' 'd' oluyorsa bu gibi bileşik fiiller bir kelime olarak yazılır: icabetmek, inadetmek, teyidetmek… gibi." (Sander, 1945: 17). 26 Eylül 1946 günlü gazetede ise, bu yazım kuralına uyulmadığı, birleşik eylemlerin yazımı konusunda keyfi davranıldığı görülüyor: celb eylemek, garketmek, harbetmek, icab etmek, icad etmek, ihrac etmek, maletmek, takib etmek, taklid eylemek, tecrid etmek, terk etmek, tevlid etmek, teyid etmek, ümid etmek, zaptetmek örneklerindeki gibi.

26 Eylül 2006 günlü gazete ile 2002 yayınlı Türkçe ders kitabında, birleşik eylemlerin yazımı kurallarına[14] aykırılık veya herhangi bir tutarsızlık görülmüyor ve bu tür eylemler şöyle yazılıyor: emret-, hisset-, hazmet-, sabret-, devrol-… gibi.

26 Eylül 1946 günlü gazete ile 1945 yayınlı Türkçe ders kitabı arasında noktalamayla ilgili bir fark da saptadık. Türkçe ders kitabında özel adlara gelen çekim ekleri kesme işaretiyle ayrılırken (Ahmet Cemil'in, Mai ve Siyah'ta gibi), gazetedeki kullanımlarda ayrılmamıştır (Sovyet Rusyaya, Üsküdarda, Selimin.. gibi).

Yukarıdaki belirlemeler; eğitim-öğretim aracı olarak kullanılan Türkçe ders kitaplarında, yazım kurallarına özen gösterildiğinin kanıtıdır. Ancak 1946 yılının

---

[14] *Et- ve ol-* yardımcı fiilleriyle birleşirken ses düşmesine veya ses türemesine uğrayan birleşik sözcükler bitişik yazılır: *emretmek* (<emir etmek), *kaybolmak* (<kayıp olmak); *affetmek* (<af etmek), *reddetmek* (<ret etmek).

gazete dilinde bu özenin yeterli gösterilmediği anlaşılıyor. Oysa Çoker'in de belirttiği gibi, "Türk dilinin yozlaşmasında ya da yozlaşmasının önlenmesinde en önemli etmenlerden biri basındır." (2008: 633)

4.6 Beşinci Alt Sorun

Bir toplumun bilimsel, kültürel, teknolojik açıdan ilerlemesi için dilin varsıllaşması önkoşuldur. Dil, bir toplumun aynası, kimliği, dünya görüşü, yaşama biçimidir; dil, bir toplumun uygarlığının, kültürünün özverili taşıyıcısıdır. (Yağcı, 2003: 701)

Yazılı iletişim araçları içinde gazeteler, en yaygın olanlarıdır. Bu nedenle dili etkilemede, dilin değişim yönünü belirlemedeki payı büyüktür. Öyleyse, dilin doğru kullanımında üzerine önemli bir sorumluluk düşmektedir.

Önemli bir eğitim aracı olan Türkçe ders kitapları da bireyin diline sevgi ve saygı beslemesini, dilinin yetkinliğinin farkına varmasını, dilinin gücünü ve olanaklarını kavramasını sağlayıcı nitelikte olmalıdır.

Bunun yanı sıra, Türkçenin varsıllaşması ve gelişmesi için;

Türkçenin türetme gücünden yararlanılarak, bilim, teknoloji, spor, sanat gibi alanlardaki gelişmelere koşut çıkan yeni sözcüklere, Türkçe karşılıklar bulunmalıdır.

Çeşitli kurum ve çevrelerce üretilen yeni Türkçe sözcükler, basın çalışanlarınca ve ders kitabı yazarlarınca benimsenmeli ve kullanılmalıdır.

Birleşik sözcüklerin yazımında görülen farklılıklar birleşik sözcüklerin yazımı sorununu gündeme getirmektedir. Bu konuyla ilgili tutarlı kuralların belirlenmesi gerekmektedir. Yazım kılavuzları sürekli değişen kurallarla önümüze sürülmemeli ve öğretmenler de bu konuda düştükleri çıkmazdan kurtarılmalıdır.

5. BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmada belirlenen amaç doğrultusunda elde edilen bulgular özetlenmekte, bulgulardan elde edilen sonuçlar sıralanmakta, yorumlanmakta ve bunlara dayalı bazı önerilerde bulunulmaktadır.

5.1 Sonuçlar

26 Eylül 1946 günlü gazetede geçen 2394 ögeden, 1087 sözcük ve sözcük öbeğinin Türkçe kökenli olduğu sonucuna varılmıştır. Türkçenin kökenli ögelerin oranı % 45.4'tür. [15]

26 Eylül 2006 günlü gazetedeki ögelerle ilgili olarak yaptığımız tarama sonuçlarına baktığımızda, 5639 ögeden 3609'unun Türkçe kökenli olduğu görülmekte, Türkçe kullanımdaki artış göze çarpmaktadır. Bu durumda Türkçenin oranı %64'tür. [16]

---

[15] Kamile İmer, 1930'dan 1965 yılına kadar gazete, dergi ve kitap dilinde, özleşme üzerine sayıma dayanan bir araştırma yapmış, iki yüz sözcüklük metinler üzerinde çalışmasını yürütmüş ve ağırlıklı olarak gazete, bunların içerisinde de cumhuriyet gazetesi üzerinde durmuştur. İmer yaptığı araştırmada, 1946 yılı Cumhuriyet gazetesinde Türkçenin kullanım oranın %54.5 olduğunu saptamıştır.(1973:177) Yaklaşık %9'luk bu farkın İmer'in yalnızca sözcükleri saymasından kaynaklandığını düşünmekteyiz. Çünkü biz sözcük öbeklerini de sayıma kattık ve öbeği oluşturan sözcüklerden birinin yabancı olması durumunda bu ögenin Türkçe olmadığını kabul ettik. Bunun yanında bizim araştırmamız bir tek 26 Eylül tarihli Cumhuriyet gazetesi üzerinde olmuştur. Oranların örtüşmemesi doğaldır.

[16] İmer'in, yaptığı araştırmada 1963 yılında Türkçe kullanımın oranı %66'dır. 1965' te bu oran %57'ye düşmüştür. (1973:177)

Araştırmamızın sonuçlarına göre, 26 Eylül 1946 günlü gazetede, iki farklı dilin sözcüklerinden oluşan birleşik sözcükler ve sözcük öbeklerinin sayısı 384'tür. Bunların ağırlığı Arapça kökenli sözcüklerle Türkçe yardımcı fiillerin oluşturduğu ögelerdedir. Bu ögelerin sayısı 319, toplam ögeler içindeki oranı %13.3'tür.

26 Eylül 2006 günlü gazetede iki farklı dilin sözcüklerinin oluşturduğu birleşik sözcükler ve sözcük öbeklerinin sayısı ise 469'dur. Arapça kökenli sözcüklerle Türkçe kökenli sözcüklerin oluşturduğu ögeler 341'le yine ağır basmaktadır, kullanım oranı ise, %6'dır.

26 Eylül 1946 günlü gazetede, yabancı kökenli sözcüklerden Türkçe eklerle türetilmiş sözcüklerin sayıları toplam 135'dir. Bunların büyük çoğunluğunu Arapçadan türeyen sözcükler oluşturmaktadır. 105 sözcük bu duruma örnektir. Bu ögelerin toplam ögeler içindeki oranı %4.4'tür.

26 Eylül 2006 günlü gazetede ise, yabancı kökenli sözcüklerden Türkçe eklerle türetilmiş sözcüklerin sayısı 383'tür. Bunlarda da ağırlığı Arapça kökenli sözcüklerden türeyenler almaktadır (217). Toplam ögeler içindeki oranı ise %3.9'dur.

Yukarıda verdiğimiz sonuçları aşağıdaki çizelgeler daha da somutlaştıracaktır:

Yıllar	**T.**	**Ar.**	**Fr.**	**Far.**	**D. d.**
1946	%45.4	%24.3	%3.5	%3.1	%1.9
2006	%64	%10.7	%5.3	%1.9	%3

26 Eylül 1946 ile 26 Eylül 2006 günlü gazetelerde Arapça ve Farsça kökenli sözcüklerin Türkçe kökenli sözcüklerle ya da Türkçe eklerle oluşturduğu ögeler diğer dillerinkine oranla çoktur. Aşağıdaki çizelge bu oranları göstermektedir:

Yıllar	Ar.+T	Ar+T.e	Far.+ T	Far.+T.e
1946	%13.3	%4.4	%1	%0.9
2006	%6	%3.9	%1	%1.5

26 Eylül 1946 günlü gazetede, Arapça kökenli sözcüklerin yer aldığı ögelerin toplamı 1049'a ulaşmaktadır. Arapça kökenli ögelerin %43.8'le dilimiz üzerindeki egemenliği ortadır.

26 Eylül 2006 günlü gazetede, Arapça kökenli sözcük kullanımının eskiye oranla belirgin olarak azalışı dikkat çekicidir. Toplamda 1192 ögedeki Arapça varlığı bütüne oranlandığında %21.2 gibi bir sonuç ortaya çıkmaktadır.

Dil Devrimiyle başlayan Türkçenin gelişimi devam etmektedir. 60 yılda Türkçe kökenli ögelerin oranı %45'ten %64'e çıkmıştır. Bu önemli bir gelişimdir. Ancak yeterli düzeyde değildir. Arapça ve Farsçanın dilimiz üzerindeki baskısının son bulduğunu söyleyebiliriz. Bununla beraber Batı dillerinin etkisinin az da olsa arttığına tanık oluyoruz. 1946'da 173 ögede Batı kökenli sözcük vardır, oranı ise %7.2'dir. 2006'da ise bu sayı 597'ye, oran %10.6'ya çıkmıştır.

Türkçenin temel sözvarlığının kapsamındaki sözcükler, büyük ölçüde kullanımdan çıkmamıştır. Özellikle fiil ve fiil öbeklerinde yabancı sözcüklerin yok olduğu sonucuna varıyoruz. Yeni Türkçe kökenli sözcüklerin kullanıma kazandırıldığını da saptamış bulunuyoruz.

Türkçe kökenli sözcük kullanımı açısından Türkçe ders kitaplarının diliyle gazete dilinin karşılaştırılmasını aşağıdaki çizelgeyle somutlaştıralım:

Yayınlar	T.	Ar.	Fr.	Far.
1942 yayını Trk. d. kt.	%70	%14.5	%1.9	%1.5
1946 yılı Cum. gzt.	%45.4	%24.3	%3.5	%3.1
2002 yayını Trk. d. kt.	%83	%5.7	%2.5	%1.2
2006 yılı Cum. gzt.	%64	%10.7	%5.3	%1.9

Görüldüğü gibi Türkçe ders kitaplarında Türkçe sözcük kullanımı, gazete diline oranla oldukça yüksektir. Demek ki istenirse, günlük dille sıkı bir bağı olan gazete dili de çok daha özenli, Türkçeyi koruyucu ve geliştirici nitelikte olabilir.

5.2 Öneriler

Araştırmadan elde edilen bulguların ışığında ileri sürülebilecek bazı öneriler şunlardır:

Dilimize yerleşen, kullanımı alışkanlık haline gelen yabancı sözcüklerin yerine TDK'nin, Dil Derneği'nin, ilgilenen meslek örgütlerinin, üniversitelerin, dilcilerin ve sanatçıların sonradan ürettikleri Türkçe kökenli sözcükleri benimsemekte zorlanıyoruz. Bu nedenle yabancı kavramlar kullanıma geçmeden Türkçe karşılıkları dilde yaygınlaştırılmalıdır.

Üretilen sözcüklerin dile yerleşmesi için ders kitaplarının önemli bir işlevi vardır. Milli Eğitim Bakanlığı, ders kitaplarında Türkçe terimler kullananları seçmeye özen göstermelidir.

Son 60 yılda, Batı dileri kökenli sözcüklerin dilimizdeki kullanım oranının yaklaşık %3'lük artışı göz ardı edilmemelidir. Unutulmamalıdır ki dildeki yabancılaşma yavaş ve sinsidir. Kimi çevrelerce bu dillere karşı duyulan özenti ve bu dillerin sözcüklerini kullanma eğilimlerinin ortadan kaldırılması için ilgililer gerekeni yapmalıdır.

Dil Bayramı tüm yurtta daha etkili kutlanmalı, basında daha geniş yer bulmalıdır. Söz konusu bayram çerçevesinde, öğrenciler arasında, dilin doğru kullanımına yönelik ödüllü yarışmalar da düzenlenebilir.

Dilin gelişimine katkıda bulunan basın kuruluşlarının, sanatçıların, öğretim üyelerinin ve tüm ilgililerin yaptıkları çalışmalar, özendirici olmasını sağlamak amacıyla, medya aracılığıyla insanlara duyurulmalı, bu kişiler ödüllendirilmelidir.

Yazım kurallarında, bu arada özellikle birleşik sözcüklerin yazımında tutarlı ve sürekli uygulamalara ihtiyaç vardır. Birleşik sözcükleri oluşturan ögeleri birbirinden ayrı yazmak, onlardaki anlam bütünlüğünü bozmakta, onların terimsel yönünü zayıflatmaktadır. Kısa anlatma eğilimli olan Türk insanının bir süre sonra, ayrı yazılan sözcükleri kullanmayıp yabancısını yeğlemesine yol açmaktadır.

Dilin varsıllaştırılması için yeni Türkçe kökenli sözcük türetmenin yanı sıra, dilde kullanılan Türkçe kökenli sözcüklere, bilinçli olarak yeni anlamlar kazandırılmalıdır.

Kısacası, dilin korunup geliştirilmesinde geniş insan topluluklarına ulaşan gazete yazarlarına ve Türkçe ders kitabı hazırlayıcılarına büyük sorumluluk düşmektedir. Bu sorumluluklarını gerektiği gibi yerine getirirlerse dilimiz de bilim ve kültür dili olma yolunda attığı adımlara bir yenisini daha eklemiş olacaktır.

KAYNAKLAR

AKSAN, D. (1998) **Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim.** Ankara: TDK Yay.

_____ (Ekim 1977). **Köktürkçeden Bugüne, Türkçede Ödünçlemeler Üzerine Bir Sözcük İstatistiği Araştırması.** TDK Türk Dili Dergisi. Sayı: 313.

_____ (1999). **Şiir Dili ve Türk Şiir Dili.** Ankara: Engin Yay.

_____ (1998). **Türkçenin Gücü.** Ankara: Bilgi Yay.

ATABAY, N. ÖZEL, S ve ÇAM A. (1981). **Türkiye Türkçesinin Sözdizimi.** TDK Yay. Ankara Üniversitesi Basımevi

ATABAY, N. KUTLUK, İ. ve ÖZEL, S. (1976). **Sözcük Türleri 1–2**. Ankara: TDK

BANGUOGLU Tahsin (2004). **Türkçenin Grameri**. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

BİLGEGİL M. K. (1964). **Türkçe Dilbilgisi**. Ankara: Güzel İstanbul Matbaası

BOZKURT F. (1995) **Türkiye Türkçesi**. İstanbul: Cem Yayınevi

CÜRCANİ S. Ş. (1997) **Arapça-Türkçe Terimler Sözlüğü**, İstanbul: Bahar Yayınları.

ÇOKER Z. (2008) "Basının Dili, Cumhuriyet Gazetesi Örneği" **Çağdaş Türk Dili dergisi.** Sayı: 240

ÇOTUKSÖKEN, Y. (2008) "Dildeki Sözcük Sıklığını Nasıl Yorumlamalı?", **Çağdaş Türk Dili dergisi**. Sayı:243

DEVELLİOĞLU Ferit,(1997) **Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Ank.

DİLAÇAR A. (1968)**Dil, Diller Ve Dilcilik**. Ank. 1968

EDİSKUN H. (1993) **Türk Dilbilgisi**. İstanbul: Remzi Kitabevi

ERGİN M. (1997)**Türk Dil Bilgisi**. İstanbul: Bayrak Yayınları

_____ (1995) **Osmanlıca Dersleri.** İstanbul: Boğaziçi yayınları.

GENCAN T. N. (2001) **Dilbilgisi**. İstanbul. Ayça Kit.evi.

GÜNEŞ S. (1995) **Türk Dili Bilgisi**. İzmir. Altındağ mat.

HATİBOGLU V. (1972) **Türkçenin Sözdizimi**. Ankara: TDK yay. Ankara Üniversitesi Basımevi

İMER K. (1973). Türk Yazı Dilinde Dil Devriminin Başlangıcından Sonuna Kadar Özleşme Üzerine Sayıma Dayanan bir Araştırma. **Türkoloji Dergisi.** V. Cilt 1. sayı Ank: Ankara Üniversitesi Basımevi.

KAHRAMAN T. (2005) **Çağdaş Türkiye Türkçesi Dilbilgisi**. Ankara: Dumat Basımevi

_____ (1996) **Çağdaş Türkiye Türkçesindeki Fiillerin Durum Ekli Tamlayıcıları.** Ankara: TDK Yay.

_____ (2007) "Çağdaş Türkiye Türkçesindeki Birleşik Ekler ve Bunların Oluşumları" **1. Uluslararası Türk Dünyası Kültür Kurultayı 9-15 Nisan 2006 Çeşme - İzmir Bildiriler Kitabı-III,** Lazer Ofset matb., Ankara. s:1171-1184

KARAHAN L. (1998) **Türkçede Söz Dizimi**. Ankara: Akçağ Yayınları

KOÇ N. (1990) **Yeni Dilbilgisi**. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.

KÜKEY M. (1975) **Uygulamalı Örneklerle Türkçenin Sözdizimi.** Ankara: Kardeş Matbaası.

KIZILKAYA H. (1991) **Sözcük Bilgileri.** İstanbul: İnkılâp Kitabevi.

ÖZTEKTEN Ö. (Nisan 2006). Dünya Dillerinde Türkçenin İzleri. **Bilim Ve Ütopya dergisi**. Sayı: 142 (s:5-12)

SANDER M. S. (1945) Türkçe İmlâ Kuralları ve Dilbilgisi Özü. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.

YAĞCI Ö. (Şubat 2003). Dilimiz Ve Medya. **Çağdaş Türk Dili Dergisi**. Sayı: 180,

YALÇIN A. (2002). **Türkçe Öğretim Yöntemleri** –Yeni Yaklaşımlar-. Ank.

YÜCE İ. (Şubat 2000). Dilimizin Bugünkü Durumu. **Çağdaş Türk Dili Dergisi**. Sayı: 144.

SÖZLÜKLER

Türkçe Sözlük, TDK yay., Ank., 2005

Türkçe Sözlük , TDK yay. Ank., 1945

İmla Kılavuzu, TDK yay., Ank., 2005

İmla Kılavuzu, TDK yay. Ank, 1941

Derleme Sözlüğü, TDK yay. Ank., 1975

AKSOY Ö. A. (1988). **Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü.** Ankara: İnkılâp Yay.

ATALAY B. (1986)**. Divanü Lûgat-it Türk Dizini.** Ank: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

KORKMAZ Z. (1992). **Gramer Terimleri Sözlüğü.** Ank.: TDK yay.

NİŞANYAN S. (2002). **Sözlerin Soyağacı – Çağdaş Türkçenin Etimolojik Sözlüğü-.** İst.: Adam yay.

PÜSKÜLLÜOĞLU A. (1966). **Öz Türkçe Sözcükler ve Terimler Sözlüğü.** Ank.: Nokta yay.

SARAÇ T. (1992). **Büyük Fransızca-Türkçe Sözlük.** İst.: Adam yay.

ŞÜKUN Z. (1984). **Farsça Türkçe Lügat / Gencinei Güftar, Ferhengi Ziya 1,2,3 cilt.** İst.: Milli Eğitim Basımevi.

ARAŞTIRMANINI ÖRNEKLEMİNİ OLUŞTURAN YAYINLAR

26 Eylül 1946 ve 26 Eylül 2006 tarihinde yayımlanan **Cumhuriyet Gazeteleri**

GÖĞÜŞ B., DEMİRAY K. (1945) Orta Okul Kitapları. Ankara: Mill Eğitim Basımevi

GÜMÜŞ A. (2002). İlköğretim Türkçe 7 Ders Kitabı. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi

http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/

http://www.hukuki.net/kanun/11.01.text.asp

http://www.sozluk.com/

http://www.sozluk.net/

EKİN AÇIKLAMASI

Ekte 26 Eylül 1946 günlü 4 sayfalık Cumhuriyet gazetesinin 8 sayfa; 26 Eylül 2006 günlü 18 sayfalık gazetenin 36 sayfa fotokopisi vardır.

Ayrıca 1945 yayını Türkçe ders kitabında fişleme yapılan önsöz bölümünün ve ilk metninin fotokopisiyle, 2002 yayını Türkçe ders kitabının ilk iki metninin fotokopisi teze eklenmiştir.

Prof. Dr. Fuad Köprülü
FUZULİ
Divan edebiyatı mütehassısından olan bu eserde şairin hayatı, eserleri ve divanından en seçme parçalar yayılmıştır.
35 kuruş.
Ahmed Halid Kitabevi

Cumhuriyet

23 üncü yıl Sayı: 7942 — KURUCUSU: YUNUS NADİ — Perşembe 26 Eylül 1946

Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefonlar: Umumi Santral Numarası: 24296. Yazı İşleri: 24299. Matbaa: 24296.

PEARL S. BUCK
BİR İZDİVACIN PORTRESİ
Geçen sene Amerikada çıkan bu romanın gösterdiği muvaffakiyet 1946 yılının en mühim eseri olduğunu göstermiştir. Bu büyük eserin 150, sayfalık bir hulasası Yarınlar gazetesinin yarınki sayısında çıkacaktır.
AHMED HALİD KİTABEVİ

Yeni yıl bütçesi

Memur aylıklarına zam ve masraflarda yapılacak tasarruf esasları kararlaşmış gibidir

Yeni bütçe ile ilgili bazı malî kanunlar da hazırlanmakta, Barem Kanunu üzerinde de esaslı bir tetkike girişilmiş bulunulmaktadır

Ankara 25 (Telefonla) — Bakanlar Kurulu, iki gündür, tam manasile gece-li gündüzlü çalışmalarını yeni bütçe tasarısını incelemeğe hasretmiştir. Tasarı, içinde bulunduğumuz hafta sonuna kadar, kesin şeklini alarak Büyük Millet Meclisine verilecek ve Maliye Bakanı Halid Nazmi Keşmir, önümüzdeki pazarteci günü basına, yeni bütçenin anahatlarını ve özelliklerini izah eden beyanatta bulunacaktır.

Memur aylıklarına yapılacak zamlara dair çalışmalar da hemen hemen bitmiş sayılabilir. Maliye Bakanlığında bu mevzu üzerinde çalışan komisyon, muhtelif formüller hazırlamış olduğundan, arttırma nisbetleri de kat'i olarak tasarıya son şeklin verildiği anda belli olacaktır. Son kabine toplantılarında, devlet dairelerinin masraf bütçelerinde

— Arkası Sa. 3, Sü. 2 de —

Maliye Bakanı Halid Nazmi Keşmir makamında

Anlaşılmaz bir ferahlık

Mareşal Stalin'in Sunday Times gazetesine verdiği beyanat Pariste ve Londra'da neden bu kadar ferahlatıcı bir hava uyandırdı, doğrusu anlıyamadım. Sayın Sovyet Şefi vaktile çok konuşmaktan zevk alan bir adam olarak tanınmamıştır. Onun muhabirlerle görüşmesi, gazetelere demeçler vermesi sık sık görülen hâdiselerden değildir. Bu itibarla son beyanatını azımsamağa yer yoktur. Elbette bir düşündüğü var ki sayın Mareşal, Sunday Times muhabirini huzuruna kabul ederek gazetede neşredilmek üzere ona bir şeyler söylemeyi lüzum görüyor. Fakat bu sözleri evvelden sonra şimdiye kadar bilmediğimiz bazı hakikatleri öğrendiğimizi iddia etmeğe yer olmaz gerektir. O halde Londrada ve Pariste bizden bile esen o ferahlatıcı havaya ne demeli?

Gelen telgraflarda okuduğumuza göre İngilizleri ve Fransızları en çok sevindiren nokta, Mareşal Stalin'in, yeni bir harb tehlikesine inanmadığı hakkındaki sözlerdir. Bu sözlerde ferahlık sebebi bir yenilik bulamadığımız için fazla ehemmiyet atfetmiyoruz. Sayın Sovyet Mareşalının, evvelâtsa bir harb tehlikesi görmediğini zaten biliyordu. Acaba batı demokrasileri böyle bir tehlikeyi bugüne kadar var zannediyorlardı da devamlı Rus hücumları karşısında sadece dolayı mı hep titrediklerini ve çırpınıp duruyorlar, bir türlü kendilerini bir şekilde harekete cesaret edemiyorlardı? Ortalıkta ölüdü bir harb korkusu olmadığı, barış müzakerelerini uzatmak, anlaşmazlıkları sürüncemede bırakmak, bütün dünyaya isteğiyle arkasından koşmak gibi serbest bir politikaya Sovyet Rusya başlı başına mâni miydi? Sovyet Rusya yeni bir silâh harb tehlikesine sebebiyet bahanesiyle ve

Eski İngiliz sefiri dün şehrimize geldi

Sir George Clark, hükûmetimizin daveti üzerine memleketimize geldiğini söyledi

Stalin'in demeci

Sovyet politikasında bir dönüm noktasının ilk işareti telâkki ediliyor

Londra 25 (A.P.) — İngiltere'nin bütün sabah gazeteleri bugün birinci sahifelerini ve başyazılarını Stalin'in beyanatına dair yorumlara ayırmışlardır.

Londradaki siyasî çevreler bu beyanatın, Sovyet politikasında bir dönüm noktasının ilk işareti bulunduğuna zannetmektedirler. Muhafazakâr «Daily Mail» gazetesi beyanatın hayret uyan-

Yunanistanda dahilî harb sahası genişledi

Vardar vadisinde dört bin kişi çarpışıyor

Londra, hükûmet kuvvetlerine karşı harbeden müfrit solcuların Yugoslav ve Bulgar üniformaları taşıdıklarını bildiriyor

Makedonyadaki hâdiseler Londrada endişe uyandırdı

Atina 25 (a.a.) — Yunan hükûmetinin batı Makedonyada, haydut çetelerine karşı girişmiş olduğu mücadele kesifleştirilmiştir. Haber verildiğine göre, 1944 aralık ayında sona eren dahilî harbdenberi görülmemiş derecede şiddetli savaşlar cereyan etmektedir. Son üç gün zarfında, harekâtın şümulü daha önemli olmuş ve komünistlerden müteşekkil olan çeteler, hazırbilgilerde takviye almışlardır.

Dıdkato'da başgösteren çarpışmalara iştirak eden komünist çetelerin sayısının 1500 ile 2000 i bulmaktadır. 15 saat süren ilk çarpışmada, komünistler, hükûmet kuvvetlerinin havan topu ve topçu ateşlerile hava hücumlarına rağmen şehirde tutunmuşlardır. Muharebe yeniden başlamıştır. Resmen verilen rakamlara göre, askerlerden iki subay, 8 garalı, 34 kayıb vardır. Komünistlerin kayıbı 140 ı bulmaktadır ki, bunun üçte biri ölüdür.

Pentolofos'ta cereyan eden bir çarpışmada, 500 kişilik bir komünist çetesi şehirdeki garnizon kuvvetlerini geri

— Arkası S. 3, Sü. 3 te —

Bir iki güne kadar memleketine gelmesi beklenen Yunan Kralı Yorgi

Boludaki dava

Reşid Mercan, raporlara cevab vermek için mahkemeden mühlet istedi

Haşmet Orbay, Reşid Mercanı muhakemeyi uzatmakla itham etti, dava 11 ekime kaldı

Bolu 25 (Telefonla) — Ankara cina-

mühim davan varmış. Onun için gele-

Dil bayramı

Bugün bütün Halkevlerinde törenler yapılacak

On dördüncü dil bayramı bugün bütün memlekette törenle kutlanacaktır. Bundan 14 sene evvel, 26 eylül 1932 tarihinde Birinci Türk Dil Kurultayı Dolmabahçe sarayında toplanmıştı. Bugün saat on buçukta Türk Dil Kurumu genel merkez kurulu üyeleri ile kurumda çalışanlar, dil bayramına, kurumu kuran ve koruyan Ulu Önder Atatürk'ün muvakkat kabrini ziyaretle başlıyacaklardır. Öğleden sonra saat 15 te kurum merkezinde kutlama ziyaretleri kabul edilecektir. Akşam saat 19,45 te Ankara radyosunda Türk Dil Kurumu adına bir konferans verilecektir. Bugün, bütün Halkevlerinde merasimle kutlanacak, söylevler, konferanslar verilecektir.

Dil Kurumu, 14 senelik tarihinde memlekete hayırlı bir hizmet yapılmak için çalışmıştır. Bugünü Türk Dil Kurultayının Türk Dil Kurumuna verdiği çalışma programında gösterilen başlıca yaya yazı dili ile konuşma dili arasındaki ayrılığı daha kısaltılmış hale getirmek ve devletle bilim dilerinin türkçeleştirilmesine devam etmektir. Dil Kurumu ayrıca çeşitli sahalardaki kitaplar hazırlıyacak, Orhun, Uygur ve Çağatay gibi eski Türk diyeleklerini üzerinde çalışacak, Türk dilinin başka yaşayan diller üzerindeki etkilerini ve bu dillere kazandırdığı kelime ve kaideleri belirtici incelemeler yazacak, Türkiye içi ve dışı bütün Türk diyeleklerine özgü büyük bir diyelekler sözlüğü hazırlıyacaktır. Dil Kurumu ayrıca, dil işlerile ilgili bir

...n Alınacaktır.
...n :
...ilmek üzere otm'en 200 adet
...e pazarlık usulile satın alına-
...caktır. (13224)
...ISUS
...de 18 ayar altın
...Görünüz.
...EMİNÖNÜ No. 8
...İSTANBUL
...ktur.
...k
...e Halkevinde görüle-
...rkeninde yapılacaktır.
(12208)
...ĞAZA
...R
...uyor. Alâkadar-
...dün olunur.
...ürlüğünden :
...günü başlıyacağın-
...ocilerin bu tarihte
(13061)

Maliye Bakanı Halid Nazmi Keçmir makamında

Eski İngiliz sefiri dün şehrimize geldi

Sir George Clark, hükûmetimizin daveti üzerine memleketimize geldiğini söyledi

Sir George Clark, vapurdan çıktıktan sonra Emniyet Müdürümüzle görüşüyor

İngilterenin eski Ankara Büyük Elçisi Sir Georges Clark, dün Ege vapurile İstanbula gelmiştir. Sir Georges Clark'ı vapurda Dış İşleri Bakanlığı adına bir mümessille gazeteciler karşılamışlardır. Büyük Elçi kendisile görüşen arkadaşımıza demiştir ki:

— Memleketinizi, Türk hükûmetinin çok nazikâne daveti üzerine ziyaret ediyorum. Seneelerce evvel uzun müddet sefirlik ettiğim ve çok sevdiğim Türkiyeye tekrar geldiğimden dolayı çok bahtiyarım. Bu arada Ankaraya da gideceğ ve eski dostlarımı göreceğim. Biliyorsunuz ki insan dünyada iki limana girerken hakiki bir güzellik karşısında bulunduğunu hissediyor: Rio de Janeiro ve İstanbul.»

Sir Georges Clark kendisine sorulan

— Arkası Sa. 3, Sü. 5 te —

Stalin'in demeci

Sovyet politikasında bir dönüm noktasının ilk işareti telâkki ediliyor

Londra 25 (A.P.) — İngilterenin bütün sabah gazeteleri bugün birinci sahifelerini ve başyazılarını Stalin'in beyanatına dair yorumlara ayırmışlardır.

Londradaki siyasi çevreler bu beyanatın, Sovyet politikasında bir dönüm noktasının ilk işareti bulunduğunu zannetmektedirler. Muhafazakâr «Daily Mail» gazetesi beyanatın hayret uyandırdığını, çünkü aylardanberi her hangi bir Sovyet devlet adamı tarafından garb dünyasile ilk uyuşma temayülünü teşkil ettiğini yazmaktadır.

Ruslar yeni bir siyaset tutuyorlar

Washington 25 (Associated Press muhabiri John Hightower bildiriyor) — Diplomatlar, Stalin'in son nutkundan sonra Sovyetlerin milletlerarası işbirliği yolunda yeni bir tavır takınacaklarını ümid ettiklerini söylemişlerdir.

İleri gelen resmi şahsiyetler hakiki bir harb tehlikesi olmadığı hususunda Stalin'le hemfikirdirler. Fakat bad bir sinir gerginliği esnasında kazaen harbi tevlid edecek bir hâdise çıkmasından korkmaktadırlar.

Stalin'in sözleri arasında en fazla dikkati çeken yerler İngiltere ve Amerikanın isteseler bile Rusyaya abluka

— Arkası Sa. 3, Sü. 7 de —

İranda isyan geniş bir mahiyet aldı

Şiraz civarında şiddetli muharebeler oluyor, Buşir şehri âsilerin eline düştü

Tahranda yapılan nümayişten bir görünüş

— Telgraflar 3 üncü sahifede —

Ege vapurile dün gelenler

Ticarî ve malî anlaşmalar için Avrupa ve Amerikaya giden heyetlerimiz döndü

Batı Akdeniz seferini yapan Denizyollarının Ege vapuru dün limanımıza dönmüştür. Ege vapurunu rıhtımda büyük bir kalabalık karşılamıştır. Batı Akdeniz seferinden dönen gemiler zaten her zaman böyle büyük kalabalık tarafından karşılanmaktadır. Yolcu salonunun önündeki rıhtıma vazifeli olanlarla, gazeteciler bırakılmakta, rıhtımdan parmaklıklarla ayrılan kısma ellerinde kart bulunanlar alınmakta, diğer karşılayıcılar yolcu salonunun üstüne çıkmaktadırlar. Halk bu üst kata sığışamadığı için Liman lokantasının balkonlarına da doldurmakta ve bu suretle yolcu salonu üç kattan insan fışkıran rengârenk bir Babil kulesi haline gelmektedir. Vapur rıhtıma yaklaşınca bu çeşidli kalabalığın haykırışlarını tahmin etmek güç olmaz sanırız. Düşününüz ki dün Fransa seyahatinden dönen Başvekilimiz İsmet Paşa ile Dışişleri Bakanımız Tevfik Rüştü Aras'ı ve bu zatlarla beraber gelen Fransa Büyük Elçisi Monsieur Ristelhueber'i karşılamak üzere Liman lokantasının balkonlarını dolduran halk, bu zatlar vapurdan çıkıncaya kadar onlara alkışlarla tezahürat yapmıştır.

— Arkası Sa. 3, Sü. 4 te —

Bir iki güne kadar memleketimize gelmesi beklenen Yunan Kralı Yorgi

Boludaki dava

Reşid Mercan, raporlara cevab vermek için mahkemeden mühlet istedi

Haşmet Orbay, Reşid Mercanı muhakemeyi uzatmakla itham etti, dava 11 ekime kaldı

Bolu 25 (Telefonla) — Ankara cinayeti davasına bu sabah Bolu Ağırceza mahkemesinde devam edildi. Saat 9.15 te celse açıldı. Heyet, Mustafa Pekinerin reisliği altında Abdullah Ekmen ve İlyas Karaağaçtan teşekkül etmişti. İddia makamında da Cumhuriyet savcısı Zahid Tor işgal ediyordu. Reşid Mercanın avukatı Celâl Yardımcı ile Haşmet Orbayın vekili Feridun Söğüdlüoğlu mahkemede bulunmuyorlardı. Reşid Mercan söz alarak dedi ki:

— Avukatımın İstanbulda bugün iki mühim davası varmış. Onun için gelemiyeceğini bildirdi.

Feridun Söğüdlüoğlu da mahkemeye bir telgraf çekerek bu celsede bulunamıyacağını bildiriyor, durumumun barikleceği günün kendisine bildirilmesini istiyordu. Bundan sonra İstanbul mahkemesinden gelen tahkikata göre gönderilen tanıkların karşılaştırılmasına ait sabıt okunduğ. Zabıtta Hacer Tükelin Aksarayda Demir apartımanının 1 numaralı dairesindeki ifadesinde ya-

— Arkası Sa. 3, Sü. 5 te —

Konferansın genel heyeti bugün toplanıyor

İtalyan sömürgeleri hakkında Dörtler tarafından verilen karar komisyonda kabul edildi, Güvenlik Konseyinde ise Rusların talebi reddedildi

Gromyko, Güvenlik Konseyine riyaset ederken

Londra 25 (B.B.C.) — Pariste bildiriliyor: Sulh konferansının genel heyeti yarın toplanarak, konferansın çalışmalarını çabuklaştırmak için Dörtler tarafından kararlaştırılan tedbirleri tetkik edecektir. Konferansın bu tedbirleri kabul etmesi üzerine çalışmalar hızlandırılacaktır.

Londra 25 (B.B.C.) — Pariten bildiriliyor:

Sulh Konferansının İtalyan arazi ve mal

— Arkası Sa. 3, Sü. 2 de —

Yunanistandan gelen göçmenler

Komünist çetelerinin ellerinden canlarını kurtaranlar yurdumuza kaçıyorlar

Bize verilen malûmata göre garbî Trakyadaki Yunan komünist çetelerinin baskısından kaçan Türk halkının anavatana hicreti safahat ve perişanlık içinde devam etmektedir. Hemen hergün 150-200 kişilik kafileler, ellerinde yalnız ufak bir çanta veya bavul olduğu halde ve bütün mal ve mülklerini terkedercek hudutlarımıza iltica etmektedir. Üç gün evvel de 800 kişilik mühim bir kafile gelmiştir. Gelenler, mütecâlik çetelerin ika ettikleri dehşeti anlatmakta ve kaçamıyanların öldürüldüklerini, bu arada çetelerin Yunan jandarma kuvvetlerini de baskına uğratarak onları da öldürdüklerini söylemektedirler.

Bu hâdise dolayısile Yunan basın ajansının gönderdiği malûmata göre çetelerin faaliyet dendiği kadar tesirli olmamakla beraber aradaki Türk halkı bazı Bulgarlar tarafından kışkırtılarak hicrete kalkmalarına sebebiyet vermiş, masumâne üçüncü Yunan ordusunun bu bilgeyi tamimlemekte devam etmekte olduğu bildirilmektedir. Bu fevkalâde ehemmiyetli, hattâ tehlikeli durum dost memleketin bu hususta müsbet hareket etmesi lâzımdır.

Amerikaya giden heyetimiz dönüyor

New-York 25 (A.P.) — Sanayi ve ticaret mübayaa etmek üzere bir müddet evvel Amerikaya gelmiş bulunan heyet mensupları dün New-Yorktan hareketle uçakla Ankaraya hareket etmişlerdir.

Ulaştırma Bakanlığı memurlarından bulunan Rüşhan Akıncı ve Ruzvelt yaptıkları görüşmelerden memnun kaldıklarını söylemişlerdir.

İKTİBASLAR

Boğazlar üzerindeki Rus talebleri

1938 de Sudet arazisinin ilhakını istiyen Hitler de taleblerinde aynı muhakemeyi ileri sürmüştü...

Montreux anlaşmasının yeniden gözden geçirilmesi hususunda Rusyanın Türkiyeye yaptığı teklif, en dokuzuncu asrımızdanberi devam eden milletlerarası bir meseleyi tekrar ortaya çıkarmaktadır. Karadeniz ve Çanakkale Boğazları, bu topraklarını sahibi olan devletin, yani Türkiyenin kontrolu altında mı kalmalıdır, yoksa Karadeniz devletlerinin, yani Rusyanın, kontrolu altında mı bulunmalıdır? Yahud da diğ memleketlerin, yani İngiltere, Fransa ve şimdi bir de Amerikanın kontrolüne mi verilmelidir?

1936 denberi yürürlükte bulunan Montreux anlaşması, Türkiye, İngiltere ve Rusyanın faaliet İtalyaya karşı o zamanın için bir safta yer almalarının eseridir ve Türkiye ile Rusyaya mühim faydalar temin etmiştir. Bu anlaşmaya göre, eğer Türkiye harbe girecek olursa Boğazlara kuvvetini, tartısı kendisi hâkim olacaktır. Türkiyenin bitaraf kaldığı bir harbde ise, muharib devletlerin harb gemileri -Milletler Cemiyeti nizamnamesindeki bazı şartlar müstesna- Boğazlardan geçemiyeceklerdir. Sulh zamanında Boğazlar, Karadeniz devletlerinin harb gemilerine açıktır. Fakat diğer devletlerin ancak hafif gemileri geçebilir ve bu da ağır takyidlere tâbidir.

Amerikanın bu defa Boğazlara dair yaptığı teklifte Karadeniz devletlerine mensub harb gemilerinin her zaman için (Türkiye harbe iştirak ettiği takdirde de mi?) Boğazlardan serbestçe geçebilmeleri, diğer devletlerin harb gemilerinin ise Boğazlardan geçebilmesinin Karadeniz devletlerinin veya Birleşmiş Milletlerin müsaadesine tâbi olmaları istenmiyor.

İngiltere de bu teklifiere büyük mikyasta iştirak etmiştir.

Rusya ise bunu kabul etmekte, fakat Birleşmiş Milletlere bu hususta verilmesi istenilen hakka hiç temas etmemektedir.

Buna mukabil Rus teklifierinde Boğazların tamamile Türkiyenin ve diğer Karadeniz devletlerinin mesuliyeti altında bulunması ve müdafaasının da gene bu memleketler tarafından temin edilmesi ileri sürülüyor.

Bunun iki mahzuru vardır: Birincisi, Boğazlar bu suretle, milletlerarası mahiyetini kaybederek sadece bir bölgeye inhisar edecektir; ikincisi, müdafaa değeriyle Rusya Boğazlarda üs kurabilecektir.

Hepimiz iyi biliyoruz ki Rusya, etrafında kendisine dost memleketlerden müteşekkil bir çember tesis etmek zarurundadır. 1939 da da gene aynı muahkeme ile Finlandiyadan ile istemiştir. Hitler de 1938 de Sudet arazisinin Almanyaya ilhakını istiyen taleblerini ileri sürerken aynı muhakemeyi yürütmüştü.

Rusyanın dikkate alınacak, iki nokta daha vardır: Bu taleblerin evvelâ umumi kuvvet muvazenesine yapacağı tesiri, sonra da bu meseleyle alâkadar küçük devletlerin istikbalini gözönünde tutmak icab eder.

Burada, son zamanlardaki Türk - Rus münasebetlerine bakalım:

1945 martında Rusya, bugünkü milletlerarası vaziyete uymadığını ileri sürerek, 1925 Türk - Sovyet bitaraflık muahedesini feshetti ve bunun üzerine Türk ordusu, harb sona erdiği halde, terhis edilmeden, olduğu gibi muhafaza edilmek zorunda kaldı. Aralık ayında Sovyet Gürcistanında ve Ermenistanında, doğu Türkiyeden arazi ilhakını isteyen bir takım taleblez yükseldi. Rusya, bu sefenin başlangıcında, Azerbaycanı İran hükümetinin kontrolundan ayırarak, Türkiyenin doğu hududuna dayanmaya muvaffak oldu. Bir de Boğazlarda Rus üsleri kurulacak olursa Türkiye, dethal Rusyaya tâbi bir memleket haline düşecek ve bunun arkasından da, çorab söküğü gibi, Yunanistan, Suriye ve Irak aynı âkibete uğrayacaktır.

Bu vaziyet, aşağı yukarı, Hitler'in, Çekoslovakya üzerinde bir takım taleblerden ileri sürdüğü 1938 yazındaki vaziyete benziyor. O zaman Fransanın Çekoslovakya ile bir ittifak anlaşması vardı; bugün de İngiltere ile Türkiye arasında böyle bir anlaşma mevcud bulunuyor. Fransa, Çekoslovakyanın istiklâlini İngilterenin yardımı olmadan koruyamazdı; bugün de İngiltere bu hususta Amerikanın yardımına ihtiyaç hissediyor.

Son asırlarda Boğazlar meseleri iki safha geçirmiştir. On sekizinci asra kadar gerek Boğazlar, gerek bütün Karadeniz sahilleri tamamile Türklerin elindeydi. Fakat 1774 te Osmanlı ordusunun Büyük Katerina'ya mağlûb olmu üzerine Türkiye, bir kara devleti olarak yeni doğmakta olan Rusya ile, bir deniz devleti olarak ortaya çıkmaya başlayan İngiltere arasında bir tampon devlet haline geldi.

Bu vaziyet bir çok fena neticeler verdi, çünkü kuvvet muvazenesi bozulmuştu. Fakat Pitt devrinden Montreux konferansına kadar, Yakın Doğu münasebetlerinde Türkiyenin bu vaziyeti devam etmiştir. Yalnız, 1915 te, ilk Dünya Harbinin zarureti dolayısile, İngiltere ile Rusya Türkiye aleyhine birleşmişlerdir.

Bugün bahis mevzuu olan mesele şudur: Boğazlar tarihinin bu üçüncü safhası (Rusya ile İngiltere arasında bir tampon vaziyetinde olusu) devam edecek midir, yoksa yerine bir üçüncü safha mı açılacaktır? Böyle bir üçüncü safha açılacak olursa, bu safhada Türkiye, Rusyanın Boğazlarda üs kurmasına mâni olabilecek midir?

Bu suallere cevab vermek için, bugünkü milletlerarası vaziyetin bir çok mühim unsurlarını nazarı dikkate almak lâzımdır. Bu unsurlardan en mühimleri, Rusyanın ve İngiltere ile Fransanın bugünkü askeri kuvvetleri ile, bu devletlerin Almanya ve İtalyaya karşı vaziyetleridir.

Bu unsurlar hakkında bir fikir edinm

Yazılı ustası emiştir.

Bugünlere de iki tekâmüller büyük mukavemet imkânlarını bulmuştur.

Rusya bu büyük zaferi evvelâ Sovyet Milletine bu fedakârlıklara katlanmasını bilmesinden dolayı borçludur. Bu milletin kahramanlığı, bütün dünyanın takdirini celbetmiştir.

Rusya müttefiki Ana taklitlerinde Bolşevizm tehlikesini Türkiyenin ve diğer Akdeniz devletlerinin mevcudiyeti aleyhinde bulunmuş ve müdafaasının da esasını bu memleketler tarafından temin edilmesi üzerine kurmuştur.

Rusya iki muharebe yaptığı Birleşik, Bulgarlar bu zaferle, milletlerinin mukadderatını kaybetmek şöyle bir dâhiyeye tâbi olacaklar; Bolşevizm, Balkanlarda bütün dünyayı Rusya Sofyada'da kurulacaktır.

Nihayet iyi biliyoruz ki Rusya, etrafında kendisine, dost memleketlerden müteşekkil bir çember teşkil etmek arzusundadır. 1939 da da genç aynı muharebe ile Finlandiyadan ilk istenişi. Bilhassa 1936 da Sudet arazisinin Almanyaya ilhakını istirken aynı muhtemeyi ileri sürüyordu. Mevcut anlaşmaların değiştirilmesini isteyen bir devletin bu talebini güzden geçirirken

Barbaros ihtifali

Yarın Bartınlarda ihtifali yapılacaktır. Bu ve ilk yapılacak ihtifallere gönderilmesine saat 10'da başlanacak, ile, Kotmuş Barbaros anıtına kadar gidilecek, anıtın önünde ihtifal yapılacaktır. Bartınlarda bir ihtifal yapılacaktır. Bu ve ilk yapılacak ihtifallere gönderilmesine saat 10'da başlanacak, ile, Kotmuş Barbaros anıtına kadar gidilecek, anıtın önünde ihtifal yapılacaktır.

Denizyolları atölyesi işçileri için vesait

Denizyollarının Camialtındaki atölyelerinde çalışan işçilerin muhtelif saatlerde işe yetiştirilmeleri maksadiyle bu işe yetiştirilmeleri için otomobil konulmuştur. Bu otomobil, bu işçilerin Karaköy'den Camialtına kadar olan mesafeyi otomobil ile yetiştirilmeleri için konulmuştur.

Karikatür sergisi

Tanınmış ressamlarımızdan Karikatürist Nüzhetin Meydanda açtığı bir sergi dün Eminönü Halkevi lokalinde açılmıştır.

Yanmayan lâmba değiştirildi

Gazetemizin 24-9-946 tarihli sayısında Direktörünün 1186 numaralı yanmayan yüzüz lâmbasının üç gecedenberi yanmadığı ve sivar halkının karanlıkta kaldığı yazılmıştı. Bu lâmba evvelki gün yenilenmiştir.

Tekel futbol kupasını Bira Fabrikası takımı kazandı

30 akşamdır yapılan Tekel Gençlik Kurumu spor bayramındaki maçda 1 - 1 berabere kalan Bira fabrikasile Tamir atölyesi takımları dün Galatasaray stadında ikinci bir maç yapmışlardır. Bu ikinci maçı tatsızlığa hakemlerimizden Şaki Tescan idare etmiştir. Her iki takım büyük ve hünerli bir hazırlıkla sahaya çıktığı için maç başından sona kadar heyecanlı bir çekişme ile devam etmiş ve 2 - 1 Bira fabrikası takımının galibiyetile sona ermiştir.

Futbol kupasını Gençlik kulübü başkanı Ulvi Yenal Bira fabrikası takımına bu münasebetle ikinci çıkan Tamir atölyesi takımına da üçüncü bir bayrak vermiştir.

Toplama kampında öldü

Selânikyanlıyoruz: Belediyenin yersiz, yurdsuz dilencileri toplama kampına getirilen Hakkı Arte adında biri, getirildikten az sonra ölmüştür. Keyfiyet Adliyeye bildirilerek, cesed, Adli hekimliğe müsaadeye edilmiştir. Cesede bazı yerlerinde yara bere izleri mevcut olduğundan, ölüm sebebinin tayini için Morgca otopsi yapılmasına lüzum görülmüştür. Ayrıca da tahkikat yapılmaktadır.

İki kişiyi yaralayan otomobil

«Ayaş 6» plâkasını taşıdığı seçilen bir otomobil dün sabah saat sekiz raddelerinde Lâleliden Beyazıda bizle giderken iki yolcuya çarpmıştır. Bunlardan Hasekide Nekşi sokağında 4 numaralı evde oturan Zühtü Güreş ağırca, Aksarayda Küçük Langa caddesinde 125-1 sayılı oturan Mustafa Nureddin de hafifçe yaralanmışlardır. Ağırca yaralı Emlâk hastanesine yatırılmıştır. Hafif yaralı da tedavisi yapılarak evine gönderilmiştir. Kazaya sebeb olan otomobil, hâdise yerinden son süratle uzaklaştığı için, bulunmasına ve kim tarafından sürüldüğünün tesbitine çalışılmaktadır.

Balıktan zehirlenenler

Üsküdarda Altıntaşdede Tepek sokağında 54 numaralı evde oturan Mahmud Akia karısı Vasfiye, yeğeni Ayşe ve misafirleri Hüsnü, Yaşar, Kâmil, palamut balığı yedikten sonra zehirlenmişlar ve zehirlenme alâmı göstermişlerdir. Haydarpaşa Nümune hastanesine götürülmüşlerdir. Balık artığı da tahlile yollanmıştır.

Kaynanasını yaralayan damad

Yeldeğirmeninde Uzunhafız sokağında 51 numaralı evde oturan Vitali, aralarında ötedenberi süren geçimsizlik sebebile çıkan bir kavgada kaynanası Naşeti bıçakla iki yerinden yaralamıştır. Vitali kaçarken bahçede bulunan kuyuya düşmüştür, vücudü muhtelif yerlerinden berelenmiş halde kuyudan çıkarılmıştır. Damadla kaynana, Haydarpaşa Nümune hastanesine kaldırılmışlardır. Tedavi ve tahkikat yapılmaktadır.

Bir izah

Gazetemizin dünkü sayısında «Balıkçılara bun verilmesi başlığı altında yazılan haberlerin sonunda, Tezat idaresinde bir hata bulunmu olmadığı ve Kasımpaşa amirlerinden her iştiyenin istediği kadar tuz alabileceği de yazılmıştı. Bu cümlelerde tuz kelimesi tersih sevvi olarak suz yazılmış olduğu çıkmıştır. Keyfiyeti tavzih ederiz.

SAYIN DOKTORLARIMIZA:

Tabiî ve Hakiki

KARLSBAD TUZU

Orijinal ambalâjlarla ithal edilmiş ve her eczanede satılmakta olduğu sayızı ile bildirilir.

İstanbul Belediyesi İlânları

25/9/946 çarşamba günü Hâlde toptan satılan yaş meyva ve sebze fiatları:

Cinsi	Emsali	Adi kuruş	Orta kuruş	İyi kuruş
Domates azık	Kilo	30,—	35,—	40,—
Domates sır	»	10,—	16,—	20,—
Biber sivri	»	12,—	16,—	22,—
Biber dolmalık	»	15,—	20,—	30,—
Patlıcan	»	10,—	20,—	30,—
Barça	»	—,—	25,—	35,—
Lahana	»	—,—	20,—	25,—
Işırmak	»	15,—	20,—	30,—
Fasulye Ayşe	»	20,—	30,—	40,—
Fasulye Çalı	»	18,—	25,—	40,—
Fasulye Yeşil	»	22,—	25,—	20,—
Fasulye Barbunya	»	—,—	28,—	35,—
Kabak	»	7,—	16,—	20,—
Pancar	»	—,—	10,—	15,—
Semizotu	»	—,—	10,—	15,—
Hıyar	Adet	1,—	4,—	8,—
Anna kabağı	»	20,—	36,—	50,—
Mısır	»	—,—	3,—	5,—
Yeşil salata 100	»	—,—	300,—	500,—
Turp kırmızı	Demet	—,—	2,—	4,—
Turp beyaz	»	—,—	5,—	3,—
Maydanoz	»	—,—	5,—	7,—
Dereotu	»	—,—	4,—	6,—
Pırı	»	—,—	7,—	10,—
Nane	»	—,—	3,—	4,—
Hasuç	»	8,—	10,—	17,—
Roka	»	—,—	8,—	10,—
Üzüm Çavuş	Kilo	50,—	75,—	100,—
Üzüm Beilbal	»	20,—	25,—	35,—
Üzüm Razaki	»	20,—	35,—	45,—
Üzüm Yapıncak	»	20,—	35,—	45,—
Üzüm Müskile	»	35,—	40,—	50,—
Üzüm Siyah	»	—,—	30,—	40,—
Sofralı	»	15,—	100,—	200,—
Elma	»	30,—	50,—	100,—
Ayva	»	15,—	18,—	20,—
Erik	»	—,—	20,—	25,—
Mûz	»	90,—	120,—	150,—
Ceviz	»	—,—	40,—	50,—
Kestane	»	—,—	40,—	30,—
İncir kavak	»	—,—	30,—	25,—
Limon Mersin 150	Sandık	800,—	850,—	1100,—
Karpuz	Adet	7,—	30,—	40,—
Kavun	»	5,—	20,—	50,—

NOT: İşbu toptan satış fiatlarına Dahil Komisyon kararı mucibince perakendeciye yüzde 20 ve seyyarlar da yüzde 25 zamla satış yapacaklardır. Yarınki ilân Tarihi gazetemizde çıkacaktır.

(12226)

Barbaros ihtifali

Yarın Bartınlarda ihtifal yapılacaktır. Bu ve ilk yapılacak ihtifallere gönderilmesine saat 10'da başlanacak, ile, Kotmuş Barbaros anıtına kadar gidilecek, anıtın önünde ihtifal yapılacaktır. Bartınlarda bir ihtifal yapılacaktır. Bu ve ilk yapılacak ihtifallere gönderilmesine saat 10'da başlanacak, ile, Kotmuş Barbaros anıtına kadar gidilecek, anıtın önünde ihtifal yapılacaktır.

Denizyolları atölyesi işçileri için vesait

Denizyollarının Camialtındaki atölyelerinde çalışan işçilerin muhtelif saatlerde işe yetiştirilmeleri maksadiyle bu işe yetiştirilmeleri için otomobil konulmuştur. Bu otomobil, bu işçilerin Karaköy'den Camialtına kadar olan mesafeyi otomobil ile yetiştirilmeleri için konulmuştur.

Karikatür sergisi

Tanınmış ressamlarımızdan Karikatürist Nüzhetin Meydanda açtığı bir sergi dün Eminönü Halkevi lokalinde açılmıştır.

Yanmayan lâmba değiştirildi

Gazetemizin 24-9-946 tarihli sayısında Direktörünün 1186 numaralı yanmayan yüzüz lâmbasının üç gecedenberi yanmadığı ve sivar halkının karanlıkta kaldığı yazılmıştı. Bu lâmba evvelki gün yenilenmiştir.

Tekel futbol kupasını Bira Fabrikası takımı kazandı

30 akşamdır yapılan Tekel Gençlik Kurumu spor bayramındaki maçda 1 - 1 berabere kalan Bira fabrikasile Tamir atölyesi takımları dün Galatasaray stadında ikinci bir maç yapmışlardır. Bu ikinci maçı tatsızlığa hakemlerimizden Şaki Tescan idare etmiştir. Her iki takım büyük ve hünerli bir hazırlıkla sahaya çıktığı için maç başından sona kadar heyecanlı bir çekişme ile devam etmiş ve 2 - 1 Bira fabrikası takımının galibiyetile sona ermiştir.

Futbol kupasını Gençlik kulübü başkanı Ulvi Yenal Bira fabrikası takımına bu münasebetle ikinci çıkan Tamir atölyesi takımına da üçüncü bir bayrak vermiştir.

Toplama kampında öldü

Selânikyanlıyoruz: Belediyenin yersiz, yurdsuz dilencileri toplama kampına getirilen Hakkı Arte adında biri, getirildikten az sonra ölmüştür. Keyfiyet Adliyeye bildirilerek, cesed, Adli hekimliğe müsaadeye edilmiştir. Cesede bazı yerlerinde yara bere izleri mevcut olduğundan, ölüm sebebinin tayini için Morgca otopsi yapılmasına lüzum görülmüştür. Ayrıca da tahkikat yapılmaktadır.

İki kişiyi yaralayan otomobil

«Ayaş 6» plâkasını taşıdığı seçilen bir otomobil dün sabah saat sekiz raddelerinde Lâleliden Beyazıda bizle giderken iki yolcuya çarpmıştır. Bunlardan Hasekide Nekşi sokağında 4 numaralı evde oturan Zühtü Güreş ağırca, Aksarayda Küçük Langa caddesinde 125-1 sayılı oturan Mustafa Nureddin de hafifçe yaralanmışlardır. Ağırca yaralı Emlâk hastanesine yatırılmıştır. Hafif yaralı da tedavisi yapılarak evine gönderilmiştir. Kazaya sebeb olan otomobil, hâdise yerinden son süratle uzaklaştığı için, bulunmasına ve kim tarafından sürüldüğünün tesbitine çalışılmaktadır.

Balıktan zehirlenenler

Üsküdarda Altıntaşdede Tepek sokağında 54 numaralı evde oturan Mahmud Akia karısı Vasfiye, yeğeni Ayşe ve misafirleri Hüsnü, Yaşar, Kâmil, palamut balığı yedikten sonra zehirlenmişlar ve zehirlenme alâmı göstermişlerdir. Haydarpaşa Nümune hastanesine götürülmüşlerdir. Balık artığı da tahlile yollanmıştır.

Kaynanasını yaralayan damad

Yeldeğirmeninde Uzunhafız sokağında 51 numaralı evde oturan Vitali, aralarında ötedenberi süren geçimsizlik sebebile çıkan bir kavgada kaynanası Naşeti bıçakla iki yerinden yaralamıştır. Vitali kaçarken bahçede bulunan kuyuya düşmüştür, vücudü muhtelif yerlerinden berelenmiş halde kuyudan çıkarılmıştır. Damadla kaynana, Haydarpaşa Nümune hastanesine kaldırılmışlardır. Tedavi ve tahkikat yapılmaktadır.

Bir izah

Gazetemizin dünkü sayısında «Balıkçılara bun verilmesi başlığı altında yazılan haberlerin sonunda, Tezat idaresinde bir hata bulunmu olmadığı ve Kasımpaşa amirlerinden her iştiyenin istediği kadar tuz alabileceği de yazılmıştı. Bu cümlelerde tuz kelimesi tersih sevvi olarak suz yazılmış olduğu çıkmıştır. Keyfiyeti tavzih ederiz.

Türk Meşhurları Ansiklopedisi

Edebiyatta, sanatta, harbde ve politikada ve her sahada şöhret kazanmış bütün Türklerin hal tercümelerini resimlerile bir arada gösteren bu eser, bütün orta ve lise talebeleri için en ihtiyaç bir kitabdır. Nefis surette cildli olarak bütün kitabcılardan ve bayilerden tedarik edilebilir. Yedi Gün neşriyatından olan bu kitabın fiatı (9) liradır. Mevcudu azalmıştır.

Teşekkür

Eşim Mevhibe Nesrin Tekinin çok müşkül doğum ameliyatını Gümüşsuyu cerrahi kliniğinde büyük bir hasakalle başararak eşimin ve yavrumun hayatini kurtarsın kadın ve doğum hastalıkları mütehassısı Dr. operatör Vedia Ibiş'e ve kendisine yardım eden Dr. Dilâver Çakmakçı, Dr. Yıldız, müştak ve bilgili başhemşire Perihanbe Akar ile kıymetli ve müessesenin diğer hemşirelerine alenen teşekkürlerimi sunarım.

Kaptan Hasan Tekin

Fener?

SADİ TEK

Bu gece: Üsküdar Doğancılar (CEHENNEM) AYPARK'ta 3 perde

Yarın gece: Üsküdar Bağlarbaşı (SÜT KARDEŞLER) ÇIRAĞAN'da komedi 3 perde

İSMAİL DÜMBÜLLÜ Tiyatrosu: BU AKŞAM

Büyükada İskele gazinosunda

SUZAN YAKAR

ve ARKADAŞLARI

Ercüne ADALET ve Ahmed GÜLDÜRÜR

DÖRT ÇİÇEK İKİ BÖCEK

komedi 3. perde

SES Opereti

28 eylül Cumartesi akşamı Saat 8,30 dan itibaren

Yeni sezonu açıyor

İLK TEMSİL:

Festival, Fuar Yıldızı ve Kadınlar Adası gibi unutulmaz operetlerin muharriri Sadık Şendilin telif ve gene unutulmıyacak bir eseri:

KELEBEK

Operet 3 perde

Müziki TARIK BULUT

Not: Gişeler Cuma günü saat 15 ten itibaren açılacaktır.

BU AKŞAM

SARAY SİNEMASINDA

Hollivudun en güzel yıldızı LANA TURNER

En modern jönpremye JAMES CRAIG

tarafından çok güzel bir tarzda yaratılan

GÖNÜL YARASI

filmi başlıyor. Aşk arasında takaim edilmiş bir güzel kadının macerali, hareketli ve âşıkane hayatı.

Bu Akşam İPEK Sinemasında

DÜŞMAN ÇİZMESİ ALTINDA

Numaralı koltuklar evvelden aldırılmalıdır.

BEŞİKTAŞ BAHÇESİNDE YARIN AKŞAM BÜYÜK MÜSAMERE

Bülbül Sesli HAMİYET YÜCESES ve ARKADAŞLARI (Novotnidan evvel)

Memleketimizin yegâne halk türküleri okuyucusu SUZAN YAKAR ve ARKADAŞLARI

SUZAN GÜVEN ve AZİZ ŞENSES Halk Sanatkârı İSMAİL DÜMBÜLLÜ

Teknik kadrosile ve EMİNE ADALET birlikte. Tel: 82900

Dertler, Şikâyetler

Küçük menfaatler karşılığı güzelim Boğazı berbad etmiyelim!

Boğazlığında oturan bir okuyucumuzun bize gönderdiği bir mektubu bulurken Vanlıköy ikelesi civarındaki camiin karşısına tesadüf eden dağlık kısım taşocağı haline getirilmek üzere pek küçük bir bedel mukabilinde bir müteahhide verilmiştir. Halbuki bu bölgeye pek yakın diğer bir dağ kısmındaki kayma tehlikesi önlenmek için belediye tarafından büyük fedakârlıklar üğüşe edilerek esaslı bir sed yapılmıştır. Açılacak taşocağında başlıyacak faaliyet neticesi burada da bir kayma olmıyacağını kim temin edebilir. Diğer taraftan o güzelim havalinin güzel manzaran böyle bir teşebbüs sonucu tamamile ortadan kaybolacak ve o semtte oturanların da rahat ve huzuru kaçacaktır.

Çubukludaki gaz ve Kuruçeşmedeki kömür depolarını kaldırmıyoruz bari diğer kısımların berbad olmasına sebebiyet verecek teşebbüslerden kaçınalım. Meselenin ilgililerce bir daha tetkik edilmesini rica eder ve bahis mevzuu olan mahsurlar varid ise verilen müsaadenin geri alınacağını umarız.

Doğum

Öğretmen Mevhibe Nesrin Tekin ile kaptan Hasan Tekinin bir kızları dünyaya gelmiştir.

SON HABERLER

Siyasî olmal

Güven buhranı

Bugünün durumu her nedense 1939 u bir hayli hatırlatıyor. 1939 da dünya bir güven buhranı geçiriyor ve güvensizlik bir panukipliğine bağlanıyor da cana minnet sayanlar etatizm siyaseti üzerinde karar kılmış bulunuyorlardı.

Bugünün hâdiseleri de en fazla bu tatmin siyasetini ve emniyet panukipliğine bağladığı dünya güvenini hatırlatmaktadır.

Tatmin siyasetinin manası, o zaman bütün çok kabarmış olan Almanyayı elden geldiği kadar doyurmak, hattâ daha fazla doyurulabileceğini de kendisine hissettirerek oyalamaktı. Bundan maksad, Almanyanın kazanmış olduğu silâh üstünlüğünü kökletmek için fırsat kazanmak, ve bu fırsatı istismar edererek Alman silâh üstünlüğünden endişe edilmeyecek hale geldikten sonra onun kuvvet ve kudretini yıpratmak için bir takım maceralar aramak, böylece barışı yeni bir muvazeneye dayamaktı. Bugün hâdiseleri içinde bu tatmin siyasetini hatırlatacak ne var? Evvelâ güven buhranı.

Hattâ bu güven buhranı o derecelere varmıştır ki üçüncü bir dünya harbinin vuku bulup bulmıyacağı üzerinde kanaatler çarpışmakta ve şüphelerle ümitler durmadan birbirine saldırmaktadır.

Yani ortada en mühim konu, harb olacak mı, olmıyacak mı? sualidir.

Bu sualin ortaya çıkması, bütün hâdiselerin bu suala verilecek cevaba göre yürütülmesi, birbirine zıd kanaatlerin üzerine sürülmesi, hattâ bu kanaatlerin emniyonu çarpışmak lüzumunu hissettirmesi, dünyanın tam manasile bütün bir güven buhranı geçirmekte olduğunun en katî delilidir.

Bu güven buhranı sırasında ortada üç kanaat dolaşmaktadır. Birincisi: Dünyanın üçüncü bir harbe doğru gittiğini ifade etmekte ve bir çok belirtiler ve vakalar onu teyid etmektedir. İkincisi: Harbi uzaklaştırmanın mümkün olduğudur ve onun için son derece sabırlı davranmak, geceli gündüzlü çalışmak icab ettiğidir. Şimdiye kadar yapılan da bundan başka bir şey değildir. Efkârlığı, anlaşma, andlaşma, uyuşma içinde söylenen sözlerin hepsi bu siyasetin ifadeleridir. Üçüncüsü: Tereddüdü ifade eden ve muhakkerlerin ne doğuracağını bekleyen müteredditler ve mütevekkil düşünecelerdir. Ancak siyaset bakımından hiç bir değer ifade etmiyen bu üçüncü parti, bugün belki en kuvvetli partidir, fakat sonunda asıl söz, savaş veya barış taraftarlarından birine aid olacaktır.

Fakat bugün bu savaş ve barış taraftarları da tamamile ayrılmamış ve kanaatlerini bir dava halinde benimsemiş bulunuyorlar. Çünkü savaş olacağını söyleyenler, savaş içinde değildirler. Onlar da barışı kurtarmak istiyor, fakat boyun eğmeyi, tatmin siyasetini tatbik etmemeyi, barışı sağlam temeller üzerine dayamayı diliyorlar. Barış içinde olanlarsa, 1939 senesinin tatmincilerinden farksız gibi görünüyorlar ve böyle görünmeleri için güven buhranını şiddetlendiriyor ve 1939 senesini fena hatırlatıyorlar.

1939 senesinin tatmincî siyaseti ikinci Dünya harbini doğurmuştu. 1946 da bu siyaset bu defa görülmemiş muhakkak bir harbi doğurmıyacaktır. Fakat bugünün durumu, bu siyasetin bir çok unsurlarını ihtiva etmektedir.

Bugünün durumu, bu siyasetin bir çok unsurlarını ihtiva etmektedir.

Bugünün durumu, bu siyasetin bir çok unsurlarını ihtiva etmektedir.

Yeni yıl bütçesi

— Baştarafı 1 inci sahifede —

yapılabilecek tasarruf işlerinde olduğu kadar, memurların geçimini kolaylaştırıcı tedbirler üzerinde de umumiyetle çalışıldığı anlaşılmaktadır.

Yeni bütçenin umumî yekûn itibarile, aşağı yukarı geçen yılın aynı olması muhtemeldir. Fakat buna mukabil, geçen sene bütçesinde görülen bazı gelirler bulunmamakta, memur ve müstahdem ayıklarile, emekli dul ve yetim aylıklarına yapılması derpiş olunan zamlar dolayısile masraf kısımlarında da kabarmalar kaydedilmektedir. Bunu rağmen, yeni bir vergi'nin ihdası yoluna gidilmiyeceği ve hele bir kaç senedenberi tecridinde olan emlâkçinin ezilmesine başvurulmıyacağı, şimdiden muhakkak sayılmaktadır. Yekûn itibarile mühim bir rakamı bulacak tasarruf tedbirleri yanında, ithalâtın artmasından doğacak gümrük gelirlerinin aşağı hemen hemen kapayabileceği umulmaktadır. Aradaki cüz'i sayılabilecek farkın da istikrazla kapatılacağı anlaşılıyor. Şimdiden katî bir rakam verebilmek mümkün olmamakla beraber, bu şekilde kapatılacağı umulan açık 150-200 milyon lira arasındadır ki, bunun en mühim kısmını, memurlara yapılacak zammın yekûnu teşkil etmektedir.

Maliye Bakanlığından alınan haberler, içinde bulunduğumuz yıla aid bütçe gelirlerinin tahmini tuttuğunu göstermektedir. Hattâ yılbaşına kadar elan aylarda artacağı hesablanan gümrük gelirlerile, yekûn tahmini de aşmış olacaktır. Ancak bu fazlalık, sene içinde kabul olunan olağanüstü ödeneklere karşılayacaktır.

Yeni bütçe ile ilgili olarak, bazı mali kanunlar da hazırlanmaktadır. Bunlar arasında, Hariciyah Kanun ve Kararnamelerinin yerine geçecek olan yeni bir «Yolluk Kanunu» projesi, askeri, mülkî Tekaüd Kanunile, Damga Resmi Kanununda gerekli görülen değişiklikler de tasarılar da bulunmaktadır. Diğer taraftan hükûmet, Barem Kanunu üzerinde esaslı bir tetkike girişmiş bulunmaktadır. Şimdiye kadarki tatbikatile bir çok aksaklıkları görülen ve bilhassa bir takım kıymetli elemanları kadrodan ayırdığından şikâyet olunan Barem Kanununun, esaslı şekilde değiştirilmesi kararlaşmış sayılabilir. Gelir Vergisi Kanun tasarısı da, bu arada, yeni baştan gözden geçirilmektedir.

İranda isyan hareketi geniş bir mahiyet aldı

Tahran 25 (R.) — Güney İrandaki âsilere karşı gönderilen mühim kuvvetler arasında 200 kamyon da vardır. Son haberlere göre âsilerin sayısı 20 bini bulmuştur. Siraz civarında şiddetli muharebeler olmaktadır.

Durum çok iyi değil

Tahran 25 (a.a.) — Prens Firuz, bu sabahki basın konferansında hükûmetin, İran güneyindeki anlaşmazlığı uzlaşmak suretile halletmek ümidinde bulunduğunu beyan etmiştir.

Buşir garnizonuna gelince, bunun son adama kadar döğüşmek emrini aldığını keşin olarak söylemiştir.

Güneydeki ayrılık hareketi hakkında Prens Firuz şöyle demiştir:

— Bugünkü terakkiperver demokrasilik cihaniyete aykırı, derebeylik sistemine uygun ve ayrıcalıklara dayanan idaresi altında bulunacak olan muhtar bir hükûmetin kurulması imkânsızdır.»

Evden eve muharebeler

Tahran 25 (a.a.) — Bir İran limanı olan Buşir'den bu akşam gelen haberlere göre aşiretlerle hükûmet kuvvetleri arasında evden eve muharebeler yapılmıştır.

Konferansın genel heyeti bugün toplanıyor

— Baştarafı 1 inci sahifede —

ki komisyonunda İtalyan sömürgeleri hakkında Dörtler tarafından verilen ka hakkında Dörtler tarafından verilen ka

Yunanistanda dahilî harb sahası genişledi

—Baştarafı 1 inci sahifede —

çekilmek zorunda bırakmıştır.

Dört bin kişi çarpışıyor

Londra, 25 (a.a.) — Yunanistan Makedonyasındaki hâdiseler bu akşam Londrada ciddî bri endişe ile takib edilmektedir. Öğrenildiğine göre burada müfrit soleu teşekkürlerle kralcılar arasındaki savaşlar son derece gelişmektedir. Yunan askeri makamları tarafından İngiliz makamlarına bildirildiğine göre Vardar vadisine yakın müteaddid noktalarda harbeden jandarma kuvvetleri askeri birliklerle takviye edilmişlerdir.

Her iki taraftan savaşlara iştirak edenlerin sayısı ikişer bini geçmektedir. Yunan makamları tarafından ayrıca bildirildiğine göre, müfrit soleu unsurlardan elde edilen esirler her ne kadar Yunan tabiiyetinde bulunmakta iseler de bunlar Yugoslav ve Bulgar üniforma larını taşımaktadırlar.

Bu hâdiselerin vukua getirmesi muhtemel olan tepkiler hususunda Londra büyük bir ihtiyat göstermektedir.

Ayrıca teyid edildiğine göre, İngiliz kıtalarının Yunanistandan çekilmeleri hakkında İngiltere ile Yunanistan arasında cereyan etmekte olan müzakereler şimdilik bir duraklama devresi geçirmektedir. İngiliz kuvvetlerinin şimdiye kadar savaşa müdahalesine çağrılmamış oldukları belirtilmektedir.

Çaldaris Selânike gitti

Atina 25 (A.P.) — Başbakan M. Çaldaris, bugün Selânikte bütün milletce hitaben bir demeçde bulunarak, artmakta bulunan kargaşalıkların «dahili bir harb» tehlikesi doğurduğunu belirtmiştir.

Başbakan demiştir ki:

— Bu isyan ve cebir hareketleri hâkimiyete karşı açılan bir harbdir. Fakat, devlet elindeki her vasıta ve imkânı kullanarak, lüzumlu göreceği tedbirleri tatbik ederek,

DOST

Acı Söyler

Tatbik edilmiyen kararlar..

Belediye tembihi, idari karar, Ucuzlatırma Bakanlığı tüsüğü ne derseniz diyiniz. Bir takım şeyleri yasak ediyor:

Tramvaylarda, içinde ve dışında, sigara içilmesi.

İçiyorlar.

Şoförle konuşulması. Konuşuyorlar, hem de tatlı tatlı.

Kamaralarda uyunması. Uyuyorlar, hem de horul horul!..

Pencereler iki tarafı açılmaz. Açıyorlar. Hem de küfür küfüre.

Arabalara hadlerinden fazla yolcu binemez. Biniyorlar, hem de çatır çatır.

Bu kararlar varsa, tatbik edilmeli, yoksa yasağı kaldırdık diye ilân vermeli.

İkisinin ortası nizam prestijini kurtarır tatsızı şeydir.

Anlaşılmaz bir ferahlık

— Başmakaleden devam —

siplere göre ayarlanmadığını ileri sürüyordu. Almanyanın Sovyet işgali altındaki bölgelerinde Ruslar tarafından tamamile batı demokrasileri aleyhine çevrilmiş bir politika görüldüğünü, Avrupa memleketlerindeki komünist partilerine Moskovadan direktif verildiğini, Sovyet Rusyanın emperyalist bir politika güttüğünü, bu baylar, Tanrının günü yarın duruyorlardı.

Şimdi, birdenbire yüreklerinin ferahladığını söylüyorlar. Vallahi anlaştır şey değil.

NADİR NADİ

Ege vapurile dün gelenler

— Baştarafı 1 inci sahifede —

tinden dönen bir bayan, kendisini karşılamaya gelen çocuğuna, başını güneşte tutmamasını bağıra bağıra tavsiye ediyordu.

Batı Akdeniz seferi yolcularının ekseriyetini kadınlar teşkil etmektedir. Pariste ekseriya giyinmeye giden, bir bavulla yola çıkıp, beş bavulla dönen bu çık kadınları, kavurucu güneşin altında kürk mantolara bürünmüş, şakır şakır terler dökerken görmek temaşaların en eğlenceli sidir. Erkekler ise son moda Nylon gömlekleri bunlarında. Nylon kemerleri bellerinde, Nylon saat kayışları bileklerinde, hattâ Nylon çorapları ayaklarında, âzami derecede şıktırlar.

Dün, doksanı ecnabi olmak üzere 203 yolcu ve 240 ton mal getiren Ege vapurunun bu seferine bir tâlim takmak icab ederse «Yuvaya Dönüş» demek îcazmıdır. Ticarî ve malî anlaşmalar yapmak üzere Avrupayı dolaşan heyet, Başyndırlık Bakanlığının Avrupa ve Amerikadaki esaslı tetkikler yapan heyeti, Sümerbank heyeti, Belçikada içki düşmanları kongresine Türk içki düşmanları adına iştirak eden profesör Fahreddin Kerim Gökay, sigorta işleriyle meşgul olup, İngiltere ve Fransada faydalı konferanslar veren profesör ve başka bir ticaret heyetimiz Ege ile dönmüşlerdir. Ticarî ve malî anlaşmalar yapmak

Boludaki dava

—Baştarafı 1 inci sahifede —

pılan yüksetirmede evvelâ Zeki Tükelin Bolu Ağırceza mahkemesine gönderdiği dilekçenin okunduğu ve sorulan suale Hacer Tükelin şu cevabı verdiği bildirilmektedir:

— Hâdiseden yalnız iki gün sonra yeğenim Zeki bize geldi. Saat 11 sularında idi. Üst katta oturan doktor Neşet Nacinin babası İsmail Arzanın evine gideceğini, maktul doktora aid resim alacağını söyledi. On dakika sonra elinde bir Neşet Nacinin evlendiği zamana ait karasile beraber geldiniz, diğer iki de yalnız. Üç resimle indi. Bana, İsmail Arzanla konuştuğuna dair bir şey söylemedi. Aralarında konuşulduğu söylenen husust hakkında malûmatım yoktur.»

Ne diyeceği sorulan Zeki Tükel de «dünüşte yengemle konuştuğumu söyledim» diye cevab vermekteydi. İsmail Arzan ise o gün evde bile olmadığını, ve cenaze işi için gelmiş sekiz, dokuz kadın bulunduğunu, bilâhara geldiği zaman kendisine onların birinin gelip aşağı katta oturan Hasan Tükel namına üç resim aldığını söylediklerini beyan etmekteydi. Tekrar yüzleştirilen bu üç şahıs, söylediklerî sözlerde ısrar etmektediler. Mamurlardan bu zapta bir diyeceklerî olup olmadığı sorulduğu. Diyeceklerî olmadığını söylediler. Bundan sonra beş kişilik ehlî hibre heyetini beş reçete, iki protokol defteri, iki dispanser reçetesi, Neşet Naci tarafından Ankara Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğüne yanılan üç tezkere, Reşid Mercan ve Haşmet Orbayın el yazıları vesair evrak üzerinde yaptığı tetkiklerden sonra verdiği rapor okundu. Bu raporda muhtelif evraktaki rakam, harf, imza ve yazı karakteri bakımından görülen benzerlikler 25 madde halinde beyanlı bulunduğu, cinayetin işlendiği tarihlerden sonra, cinayetin işlendiği gün olan 16 ekim 1945 tarihinde Reşid Mercan adına yazılmış olan reçetenin Neşet Nacinin el yazısı olduğu neticesine ittifakla varıldığı bildirilmekteydi.

Rapor hakkında ne diyeceği sorulan Reşid Mercan: «Avukatım bir maktuba rapora itiraz edeceğini ve mehil istemesini bildirdi; mehil istiyorum» dedi.

Haşmet Orbaya da ne diyeceği sorulmuş, Haşmet:

— Aylardanberi yüksek mahkemenizi oyalıyan Reşidin sözlerinin nasıl yalan olduğunu şimdi okunan şu rapor açıklamaktadır. Evvelce hakkımda bir çok iddialarda bulunarak umumî efkârı ve Adliyeyi aldatmağa çalışan Reşid Mercanla onu bu yola sürükleyenlerin aldandıklarını ve benim sözlerimin doğrulduğunu bu rapor da ayrıca isbat etmektedir» diye söze devam ederken Reis Pekiner: «Size rapor hakkında diyeceğiniz olup olmadığını sorduk» ihtarında bulundu. Orbay:

— Rapora karşı itirazım yoktur» dedi ve oturdu.

Bundan sonra İstanbul 2 nci Ağırceza mahkemesinin 12 eylül tarihli tezkeresi okundu. Bu tezkerede şahid Mehmed Gökfilizin, Kadıköy Mecidiyeler adresine yazılan müzekkereye savcılıktan cevab gelmediği, Mehmedin dinletilmesinin 19 eylül perşembe gününe bırakıldığı bildirilyordu. Ankarada yaşıyan kayıb aid mazrat dolayısile sorulan şuallere mülk Cemal Selçuk tarafından verilen cevabı yazıları mütealâkasından sonra, ne diyecekleri sorulan sanıklar tanıklarına kişileri hakkında diyecekleri olmadığını söylediler. Savcı Zahid Yorum' mütalâasını sordu. Zahid Tur dedi ki:

— Her safhada tekerrüdettiğimiz hem sanıklardan Reşid Mercan ve hem avukatları tarafından savcılık aleyhinde istenmiş olan sekiz rüyet şahidinin celb ve tetkikleri gerek müdafaa ve gerekse iddia bakımından bir emri zaruridir. Bunun şimdiye kadar geciktirilmesinde bukuki bir sebeb görmediğimiz gibi daha fazla geciktirilmesini de hiç bir fikri hukukiye kabilî telif görmüyorum. Bu itibarla sekiz rüyet şahidinin toplu ve birlikte olarak celbile sanıkların karşısında birbirile yüzleştirilerek, dinletilmeleri hususunda ki talebimizi tekrar ediyoruz. Halen başka bir talebimiz yoktur.»

Savcının bu isteğinden sonra celse, ye on dakika ara verildiği bildirildi ve heyet müzakereye çekildi.

Saat onu çeyrek geçe heyet tekrar yerini aldı. Heyet müzakerede ilen postadan çıkıp mahkemeye verilen İstanbul ikinci ağırceza mahkemesinin 23 eylül tarih ve 211 sayılı müzekkeresi okunda. Bunda hülâsa olarak dinlenilecek şahid Mehmed Gökfilizin sıhhatinin tesbiti ve mahkemeye celbi için duruşmanın 3 ekim tarihine bırakıldığı bildirilyordu. Bundan sonra alın maddelik karar okundu. Kararda hülâsaten şöyle denilyordu:

1 — Reçeteler ve defterler üzerinde yapılan ehlivukuf tetkikatı neticesini bildiren rapora sanık Reşid Mercan ve kili Celâl Yardımcının itiraz edeceği anlaşıldığından sanığın talebi veçhile mehil verilmesine ve Celâl Yardımcıya davetiye gönderilmesine.

2 — Haşmet Orbayın vekili Feridun Soğüldüğü telgrafla gelemiyeceğini bildirdiğinden usulen davetiye gönderilmesine.

3 — İstanbula yanlan tâlimat henüz tekemmül etmemiş olup, bu hususta evvelki celselerde karar verilmiş olduğundan savcılığın sekiz rüyet şahidinin celbi ve bir arada istimaı hakkındaki mütaleaun hususunda tekrar karar alınmasına mahal olmadığına;

4 — Ankarada yapılan keşfin muazzafına aid vesaik hakkında sorulan rüfına aid vesaik hakkında sorulan rüsale verilen cevab kifayetsiz olduğundan tekiden müzekkere yazılmasına;

5 — Şahid Mehmed Gökfilizin İstanbul ikinci ağırceza mahkemesince 3 eylül tarihli celbi için tekiden müzekkere yazılmasına;

6 — Hakkında yalan şahidlikten son tuhkikatın açılmasına karar verilen Fürüzan Büyük davasının ne safhada olduğunun mahkeme başkâtibliğinden sorulmasına ve duruşmanın 11 ekim cuma gününe bırakılmasına karar verildi.

Füruzan Büyüğün bu akşam ihzaren buraya gelmesi beklenmektedir. Geldiği takdirde yarın öğleden evvel Ağırceza mahkemesinde yargılanmaya başlanacaktır.

Eski İngiliz sefiri dün şehrimize geldi

— Baştarafı 1 inci sahifede —

siyasî suallere Ankaradaki dostlarile görüşmeden bir cevab veremiyeceğini söylemekle beraber şu mütalâada bulunmuştur:

Sinir harbi karşısında Türkiye ve Yunanistan

Associated muhabiri, iki memleketin de metanetlerini muhafaza ettiklerini bildiriyor

Londra 25 (A.P.) — Associated Press muhabiri Tom Williams Moskovaya Doğu Akdenize bölgesindeki siyasî ve askerî durumda en yakından ilgili bulunan Yunanistan ve Türkiye sevkıyat ve hareketler cephelerini karşılaştırmış ve neticesini muhabere edererek, bu gelişmeyi bildirmektedirler.

Basrel heyetlerini sırasında Yunan gazetelerinin tenkidleri karşısında Türk muhabiri, Associated Press muhabirlerinin bu konuda bir yanlışlık yaptıklarını ve bu yanlışlığın Türkiye aleyhine olduğunu kabul etmişlerdir.

Londrada bulunan bir Türk gazetesi, Bulgaristan muhabir bulunan muhabirlerinin, Kuney - Batı Asyaya doğru yapılacak bir Rus gemiğinin Boğaz'dan geçmesi sırasında Türkiye ve Yunanistanda bir milyon askerin bekletilmesi hatırlatmıştır.

5 başkentten gelen Associated Press haberlerinden anlaşıldığına göre, Atina ve İstanbul muhtevaları, Roma ekseni üzerinde, Sofya ve Belgrad sahte gazetelerdir.

Londradaki Türk sözcüsü açık konuşmuş ve demiştir ki:

— Ruslar Kars ve Ardahanı ele geçirecek olurlarsa, Anadolu yarımadası doğru kapısına hâkim olur, İskenderun, Irak ve doğu Akdenize inecek yol bulur ve Amerikan ve İngiliz petrollerini tehdide düşürürler. Türkiye, Rusyanın Ortaçark hâkimiyetini deliyecek yegâne tesirli engeldir.»

Diğer taraftan İtalyadaki Müttefik askeri ve siyasî temsilcilerin bildirdiklerine göre, 80.000 kişi tahmin edilen Amerikan donanmasının en mühim kısmının Yunan hudûdunda yığınak yaptığında şüphe yoktur.

Stalin'in demeci

— Baştarafı 1 inci sahifede —

edemiyeceklerî ve komünizmle kapitalizmin daima artan bir ihtilâfı yaparak bir arada sulh içinde yaşıyabileceklerî yolundaki sözleridi.

Bu sözler Rusyaya karş Amerikan siyasetinin ve dünyaya ve Rus milletine karşı Sovyet siyasetinin ta ruhuna temas etmiştir.

Stalin, Wallace ile Eden'e cevab vermiş

Paris 25 (A.P.) — Umumî kanaate göre, Stalin'in son demeci 21 milletce mevcut siyaset sâdemine beş sulh muahedesini 15 ekime kadar tamamlamalarına çok yardım edecektir. Bu demeç, gerek bahis ve gerekse doğuda devlet adamları üzerinde büyük tesir yapmıştır.

Gene umumî kanaat, Stalin'in sözlerinin hem Wallace'a, hem de Eden'e cevab teşkil etmiş merkezindedir.

Truman vaziyeti nazik görüyor

Washington 25 (a.a.) — Başkan Truman, kendisini Beyaz sarayda ziyarete gelen 17 eyalete mensub demokrat üyelerden mürekkeb bir grupa bir kaç saat evvelinde yunları söylemiştir:

— Halen, Japonlarla Pearl-Harbour'a tecavüz ettikleri gün kadar nazik bir durumda bulunuyoruz. Bu durumdan kurtulmak için, bütün kuvvetlerimizi birleştirmeliyiz.

Mes'ud bir doğum

Gazeteci arkadaşlarımızdan Garbi Osman Ayşe tanı konuşmuştur. Arkadaşımızı ve eşini tebrik eder, yavruya uzun ve mes'ud bir ömür dileriz.

Ölüm

Uzun süreler ve bilhassa Milli Mücadele zamanında ve daha sonra İstanbulda Fetih Başkomiserliği yapmış ve emekliye ayrıldıktan sonra Seyhan Nahiye müdürlüğünde

...ayı bakımından hiç bir değer ifade etmiyen bu türlerin parti, bugün hükümet kuvvetli partidir, fakat sonunda asıl ...ık, sarıye veya harp taraftarlarından başka asi olacaktır.

Fakat bugün bu savaş ve barış taraftarları da tamamile ayrılmamış ve kaynaşmalarını bir daha hallede beraberleşmiş bulunmuyorlar. Çünkü savaş olacağını söyleyenler, savaş lehinde değildirler. Onlar da barışı kurtarmak istiyor, fakat bugün eğiyeyi, tatmin ediyorlar. Bu ...ekonomiyi, barışı sağlam temeller üzerine oturtmak için değil, ...ı dayamayı düşünüyorlar. Barış lehinde olanlara, 1929 senesinin tatminsizlikleri farkını gibi görünüyorlar ve böyle görünüşlerini için güven bulmamış sürdürüyorlar ve 1929 senesini fena hatırlıyorlar.

1929 senesinin tatminci siyaseti ikinci Dünya harbini doğurmuştu. 1936 da da bu siyaset hükümet sürerse muhakkak ki Üçüncü Dünya Harbini doğurur. Çünkü tatmin, hak ve adalete değil, bedaları hesabına fedakârlık yapmağa dayanıyor. Bu fedakârlıklarsa, harb ...tilmesini kabartıyor ve harbi ...üne geçirmeye bir hale getiriyor.

Üçüncü Dünya Harbinin kopup kopmıyacağının tatmin siyasetinin hüküm sürüp sürmemesi tayin edecektir.

Ömer Rıza DOĞRUL

Yabancı memleketlerdeki talebemizin tahsisatı

Ankara, 25 (Telefonla) — Hükümet bazı yabancı memleketlerde tahsil eden talebelerimize 5/9/936 tarihinden itibaren 936 yılı sonuna kadar şu şekilde aylık tahsisat verilmesi Bakanlar Kurulunca kararlaştırılmıştır.

Memleketler	Asgari aylık tahsisat L.	Azami
İngiltere	350	400
	(Ayrıca 6 aylık bir 5 sterlin)	
İsviçre	300	450
	(Ayrıca 6 aylık bir 250 frank)	
Amerika (pahalı yerler)	200	420
	(Ayrıca 6 aylık bir 50 dolar)	

Konferansın genel heyeti bugün toplanıyor

— Baştarafı 1 inci sahifede —

lif konuşmasında İtalyan sömürgeleri hakkında Dörtler tarafından verilen karar kabul edilmiştir. Böylece İtalya, sömürgeleri üzerindeki hak ve salâhiyetlerinden vazgeçmiş ve İtalya ile yapılacak sulh muahedesinin yürürlüğe konmasından bir sene sonra sömürgeler mukadderatının Dörtler tarafından tayin olunması kabul olunmuştur. Bu sömürgelerin mukadderatı hakkında son kararın verilmesine kadar buralardaki İngiliz ve Fransız idaresi devam edecektir. Son kararın verilmesinden önce sömürgeler halkile temas edilecek ve temayülleri tahkik olunacaktır.

Dış İşleri Bakanları konseyi namına söz söyliyen İngiliz heyeti üyelerinden Mr. Jebb, bu hususta herhangi bir karar verilmeden önce, dört hüyüklerin, Müttefikler safında Afrika seferine iştirak eden milletlerin reyini alacaklarını temin etmiştir.

Komisyon, bu sömürgeler hakkındaki Mısır ve Habeş isteklerini de dinlemiştir.

Güvenlik Konseyinde

New-York 25 (A.P.) — Güvenlik Konseyi yediye karşı iki oyla düşman memleketi olmıyan yerlerdeki Müttefik kuvvetlerinin miktarının bildirilmesi hususundaki Sovyet teklifini reddetmiştir, Polonya ve Sovyetler Birliği lehte oy vermişlerdir. Fransa ve Mısır oylarını kullanmamışlardır.

Evden eve muharebeler

Tahran 26 (a.a.) — Bir İran limanı olan Bender'den bu akşam gelen haberlere göre asiselerle hükümet kuvvetleri arasında evden eve muharebeler yapılmıştır.

Çaldaris Selânik'e gitti

Atina 25 (A.P.) — Başbakan M. Çaldaris, bugün Selânik'te bütün millete hitaben bir demeçde bulunarak, sınırlarımızın Yunanistandan çekilmeleri hakkında İngiltere ile Yunanistan arasında cereyan etmekte olan müzakereler şimdilik bir durakdama devresi geçirmektedir. İngiliz kuvvetlerinin sınırlar kadar savaşa müdahaleye çağrılmamış olduğunu belirtilmektedir.

Çaldaris Selânik'e gitti

Atina 25 (A.P.) — Başbakan M. Çaldaris, bugün Selânik'te bütün millete hitaben bir demeçde bulunarak, sınırlarımızın Yunanistandan çekilmeleri hakkında İngiltere ile Yunanistan arasında cereyan etmekte olan müzakereler şimdilik bir durakdama devresi geçirmektedir. İngiliz kuvvetlerinin sınırlar kadar savaşa müdahaleye çağrılmamış olduğunu belirtilmektedir.

Başbakan demiştir ki:

«— Bu isyan ve rebiir hareketleri hakikatte devlete karşı açılan bir harbdir. Fakat, devlet elindeki her vasıta ve imkânı kullanarak, lüzumlu göreceği her tedbiri tereddüdsüz tatbik ederek, muzaffer olacaktır.»

100 Arnavud esir edildi

Atina 25 (A.P.) — Basın Bakanlığının bildirdiğine göre hükümet kuvvetleri Deskati şehrini zaptetmişlerdir. Alman esirler arasında 100 kadar Arnavud da vardır.

İngiliz askerleri müdahale etmiyor

Londra 25 (a.a.) — İngiliz Dış İşleri Bakanlığında, Yunan hükümeti tarafından Londraya gönderilen resmi haberlere müsteniden söylendiğine göre, muntazam Yunan kuvvetlerile çarpışan asilerin Arnavudlük ve Yugoslavyadan allâh aldıklarından şüphe edilmemektedir.

İki üç gündenberi Yunan hükümet kuvvetleri memleketin kuzeyinde geniş ölçüde hakiki muharebelere girişmiş bulunmaktadırlar.

İngiliz kuvvetleri şimdiye kadar bu muharebelere iştirak etmemiş ve Yunan hükümetince de esasen bu kıtaların yardım etmesi istenilmemiştir.

Kral geliyor

Londra 25 (a.a.) — Kral Yorgi, yarın sabah Maltaya hareket edecek ve oradan bir Yunan muhribile Pireye gidecektir.

Eski İngiliz sefiri dün şehrimize geldi

— Baştarafı 1 inci sahifede —

siyasi meseleler Ankaradaki dostlarile görüşmeden bir cevab veremiyeceğini söylemekle beraber şu mütalâada bulunmuştur:

«— Türkiye çok sıkıntı çekmiş, fakat bütün tehlikelere karşı dirmanını bilmiştir. Ben, sizin vaziyetinizi, İstanbulu çevreleyen ve her zaman dimdik duran şu surlara benzetirim. İngiltere, Türkiyeye karşı büyük bir sempati besliyor ve durumumuzu tamamile takdir ediyor.»

Büyük Elçi, Türkiyeyi siyasi bir vaziyete yi ziyaret ettiğine dair dolaşan dedikodulardan bahasılmadığını zaman sadece gülümsemiştir.

İstanbul Vilâyeti, Büyük Elçiye, şehrimizde kaldığı müddetçe bir otomobil tahsis etmiştir. Sir Georges Clark, bir kaç güne kadar Ankaraya gidecektir.

Mes'ud bir doğum

Ölüm

NAİM İPEK

TEVFİK TURA

ALEKSAN PİDECYAN'ın

Truman vaziyeti nazik görüyor

Washington 25 (a.a.) — Başkan Truman, kendisini Sovyet sefiri vaziyete gelen 12 eyaletin seçimi üzerine yet üzerlerden mühim bir kısmının Cumhuriyetçi adayı Governor Landon'a ...

— Nitekim, Japonlarla Pearl Harbour'a hücumla ittifakeri gibi, kadar sonra bir durumda bulunuyorsun. Bu ...rum, barış ve normal bir hükümet ...vaziyetine kadar devam edecektir.

İngilizlerle incir, üzüm mukavelesi imzalandı

İzmir 25 (a.a.) — Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği ile İngiliz ...ihracatçılar Birliği idare komiteleri arasında geçen görüşmeler sonu ...ında ve söz konusu ...ların, incirin edilecek üzüm ve ...ları, incirin edilecek üzüm ve ...ları, ambalâj ve bahis şekillerinin ve ...ulların aid diğer hükümleri ...ların anlaşma ...ları İngiliz ticaret ...ları ...ları ile Lingeman ile ...ihracatçı Birliği ...sında imzalanmıştır.

Bu anlaşma esasları ve şartları dahilinde her ...ihracatçı, alıcı firma ...ile ...ile doğrudan doğruya ...ile ...ile ...ile

MÜŞAARE!..

RADYO

Bugünkü Program

HASAN DEPOSU ve MÜSTAHZARATI

Müessesesi sayın halkımızın sıhhî kolonya ihtiyacını karşılamak üzere 80 derece N E V İ N L İ M O N

Cumhuriyet KİTAPLARI
Muzaffer Buyrukçu
UCU GÜLLÜ KUNDURA
Çağ Pazarlama A.Ş. Prof. Nurettin Mazhar Öktel Sk. No: 2
34381 Şişli/İstanbul Tel: (0 212) 343 72 74 (20 hat) Faks: (0 212) 343 72 64

Cumhuriyet

83. YIL SAYI: 29574 / 75 YKr (KDV içinde) KURUCUSU: YUNUS NADİ (1924-1945) BAŞYAZARI: NADİR NADİ (1945-1991) 26 EYLÜL 2006 SALI

Cumhuriyet KİTAPLARI
İlhan Selçuk
ZİVERBEY KÖŞKÜ
Çağ Pazarlama A.Ş. Prof. Nurettin Mazhar Öktel Sk. No: 2
34381 Şişli/İstanbul Tel: (0 212) 343 72 74 (20 hat) Faks: (0 212) 343 72 64

Orgeneral Başbuğ: İrticai tehdit, bazı kesimler kabul etmese de kaygı verici boyutlara ulaşmıştır

Askerin rejim kaygısı

TÜM KURUMLAR ÜZERİNE DÜŞENİ YAPIYOR MU?

Sorularla sorguladı

Bugün içinde bulunduğumuz durum, Türk Devrimi'nin başlangıcındaki dönemden çok farklı mıdır?

Dünyadaki devrimlerin dayanağı olan güçlü, entelektüel ve ulusalcı sosyoekonomik kadroların varlığından söz edilebilir mi?

Eğer söz edilebilirse, bu kadrolar, devrimlerin korunmasında kendisine düşen görevleri yerine getirmekte midirler?

Türk Devrimleri'nin koruyucusu olan kurumlar; kendilerinden beklenen görevleri tam olarak yerine getirmekte midirler?

Milli Eğitim'in tüm kadroları, Türk Devrimleri'nin savunuculuğu görevini tam olarak yerine getirmekte midirler?

İlker Başbuğ: TSK; ulus devlet, üniter devlet ve laik devletin korunmasında taraftır.

'Devrimler aşındırıldı' Kara Kuvvetleri Komutanı İlker Başbuğ, Kara Harp Okulu'nun ilk dersinde hükümete, irtica tehlikesini göremeyenlere ve AB'ye sert mesajlar yöneltti. Genelkurmay Başkanı Büyükanıt'ın "Türkiye hiçbir zaman bu kadar iç ve dış tehditle karşı karşıya kalmadı" sözlerini anımsatan Başbuğ, devrimlerin; bilinçli, sabırlı ve planlı bir biçimde aşındırıldığını vurguladı.

'Radikal projeler var' Başbuğ, 1950'lerden itibaren bazı marjinal grupların dinsel eğilimleri kullanarak sermaye biriktirip yatırımlara yöneldiğini, dernek ve vakıflar kurarak eğitim ve siyasal alanda etkin olmaya çalıştıklarını kaydetti. Türkiye üzerinde iç ve dış kaynaklı radikal değişim projeleri bulunduğunu belirten Başbuğ, bu kesimlerin TSK'yi etkisiz kılmaya çalıştıklarını söyledi. ■ 7. Sayfada

ÖĞRETMENİN NOTLARINDAN

Rehberlikte tarikat öğütleri

Konya İmam Hatip Lisesi'ne atanan rehber-

Yeni Diziler Yeni Araştırmalar

Solda bütünleşme gerçekleşir mi?
- CHP çatısı altında "Cumhuriyetçi ittifak" gerçekleştirilebilir mi?
- Solda bütünleşme arayışları ne aşamada?
- Sarıgül ekibi partileşiyor mu?
- CHP'siz arayışlar ne aşamada?
- CHP ile DSP işbirliği planaklı mı?
- Cumhuriyetçi ittifaka Deniz Baykal yeşil ışık yakar mı?

Bugünkü sıkmabaş anlayışı İslamda yok

Ülkemizin gündemini uzun süredir işgal eden tesettür konusunda bilim adamları ne düşünüyor? İslamda kadının yeri. Türkiye'nin önde gelen ilahiyatçılarının İslamda örtünme konusundaki görüşleri.

Yakında Cumhuriyet'te.

sından "tarikat okulları"ndaki uygulamaları aratmayacak ders işleme yöntemleri çıktı. Öğretmenin kendisine kaynak edindiği notlarda, "Oruç ve dua gibi hususlar teşvik edilmelidir...", "Öğrencileri metafizik gerilim içinde tutmak için gazete başlık konularını kullanma...", "Allah korkusu ile meşbu olmalı..." gibi ifadeler dikkat çekti. **EVRİM KAYA'nın haberi** ■ *8. Sayfada*

ORANLAR ARTIRILMADI

Memur yine düş kırıklığına uğradı

Bakanlar Kurulu toplantısından da yaklaşık 2 milyon kamu emekçisinin yüzünü güldürecek bir sonuç çıkmadı. Bakan Çiçek, düşük maaş alan memurlara 4+4, yüksek maaş alan memurlara yüzde 3+3 zam yapılacağını açıkladı. Karara tepki gösteren sendikalar 2007'nin memur için çok zor geçeceğini vurgulayarak eylem çağrısı yaptı. ■ *4. Sayfada*

Sığınak arayışındaki insan

Küreselleşme adı altında yeni liberalizmin yarattığı vahşi kapitalizm ortamında, ulus bilincinin, ona bağlı olarak yurttaşlık kimliğinin yok edildiği koşullarda, yalnızlaştırılan insan, güven duyabileceği bir sığınak arayışına girmiştir. Laik demokrasi ortamının tümüyle dışında oluşturulan, güçlü ekonomik temele dayalı, son derece örgütlenmiş İslamcı cephenin sandık başarısını yadırgamamak gerekir. İslamcı hareketin Cezayir'de, Filistin'de, Mısır'da ve Türkiye'deki seçim başarılarının altında yatan gerçek budur. **VAHAP ERDOĞDU'nun yazı dizisi** ■ *6. Sayfada*

Şehit babası, hükümeti sorumlu tutarak 'Dargeçit'e siyasiler de çocuklarını göndersin' diye isyan etti

PKK yine saldırdı: 1 şehit

ABD'ye büyük öfke Mardin'in Dargeçit ilçesinde çıkan çatışmada Jandarma Teğmen Cengiz Evranos şehit oldu, 2 korucu da yaralandı. Güneydoğu'daki şiddet nedeniyle ABD'ye de tepki gösteren baba Mehmet Nuri Evranos, "Siyasiler de çocuklarını göndersinler. 'Vatan sağ olsun' demek istemiyorum" dedi. ■ *8. Sayfada*

'Ateşkes ilan edilecek' Newsweek dergisine konuşan Irak Devlet Başkanı Talabani, "PKK'yi çatışmaları durdurması yönünde ikna ettiklerini, örgütün birkaç gün içinde ateşkes ilan edeceğini", bunun Türk-Irak ilişkilerinde yeni bir sayfa açacağını öne sürdü. Talabani, "Türkiye'deki Kürtlerden ılımlı olmalarını istiyoruz" dedi. ■ *11. Sayfada*

PKK'ye sığınma hakkı Irak'ın kuzeyindeki bölgesel yönetimin parlamentosunda görüşülmeye başlanan "Kürdistan Anayasası"nda PKK üyelerinin sığınma hakkının tanınmasına olanak sağlayan bir madde yer alıyor. Kerkük'ün sahiplenildiği metinde, kuzeye gerektiğinde "kendi kaderini tayin hakkı" verilmesi dikkat çekiyor. ■ *11. Sayfada*

TÜNELDE TEKNİK SKANDAL
■ *3. Sayfada*

IŞIL ÖZGENTÜRK'ÜN YAZISI
■ *8. Sayfada*

BİÇİM GARBİ İÇERİK ŞARKİ
■ *12. Sayfada*

GÜNCEL

CÜNEYT ARCAYÜREK

Yukarıya Çıkar ve...

Sekiz ay kaldı, Atatürk Cumhuriyeti'ni her açıdan; laiklik açısından, hukuk, sosyal, demokrasi açısından koruyan son kalenin savunma hattından çekilmesine sadece sekiz ay kaldı.

Sekiz ay sonra Çankaya'ya çıkması olası kafa, laik rejimin içine edecek her türlü uygulamaya ya destek verecek ya da öncülük edecek.

■ *Arkası Sa. 8, Sü. 1'de*

16. Benedictus elçilerle beş dakika görüştü

Papa diyalog çağrısı yaptı

Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu Müslüman ülkelerin büyükelçilerini yazlık sarayında kabul eden Papa, İslam dinine saygı duyduğunu ve günümüz dünyasında Hıristiyanlarla Müslümanların diyalog içerisinde olmaları gerektiğini söyledi. Papa, buluşmanın Almanya'da 12 Eylül'deki konuşmasının yanlış anlaşılması neticesinde yaşanan gelişmelerden kaynaklandığı imasında bulundu. Papa, "Müslümanlarla Hıristiyanlar arasındaki diyalog, geleceğimizin de büyük oranda bağlı olduğu hayati bir gerekliliktir" dedi. ■ *10. Sayfada*

GÜNDEM

MUSTAFA BALBAY

El Kadı'yla Kefilleri Oynarken...

Hani tanıdık bir deyim vardır; başımızı derde sokan kadı, kimi kime şikâyet edeceğiz!

Türkiye'nin, BM Güvenlik Konseyi'nin *"terörü destekleyen kişiler"* listesinde yer alan Suudi Arabistan kökenli işadamı **Yasin el Kadı**'yla ilgili tutumu, akla

■ *Arkası Sa. 8, Sü. 8'de*

ARADA BİR

ALİ BULUNMAZ

Neo-Con ve Yeni Osmanlı

11 Eylül saldırılarından önce göreve gelen, evanjelik temelli neo-con (Yeni Muhafazakâr) **Bush** yönetiminin; İkiz Kuleler'e ve Pentagon'a düzenlenen saldırılar sonrası, gündemindeki BOP *"yeni"* bir içerik kazanmıştı. BOP ile, Ortadoğu'da ve Kuzey Afrika'daki *"haydut"* rejimler bertaraf edilecek, böylece *"teröre karşı küresel savaş"* şiarıyla bölge ülkelerine *"demokrasi"* ve *"özgürlük"* getirilecekti (aslında BOP'un bir özgürlük ve demokrasi planından çok, enerji kaynaklarının kayıtsız şartsız ABD himayesine alınma çabası olduğu konusunda kimsenin şüphesi yok). Bir bakıma 11 Eylül, Bush yönetiminin ne yapmaya çalıştığı/çalışacağı ile ilgili net verilere ulaşılmasını sağladı.

★★★

ABD yönetimi kendince zararlı ülke ve rejimleri belirleyip *"şer eksenini"* oluşturdu. Bush'un kendini, dünyayı (daha doğrusu ABD'yi) terörden *"kurtaracak"* bir *"mesih"* gibi takdim ederek başlattığı Afganistan ve Irak savaşları, 11 Eylül'den daha kapsamlı yıkımlara ve gerilimlere neden oldu. Neo-con zihniyetin BOP ve bu plana uygun biçimde yarattığı savaşlarla ABD, kendisine bağlı; diğer bir deyişle bağımlı yönetimler yaratmayı tasarladı. Büyük ölçüde başarılı olunmasına rağmen, hem ABD'ye hem de oluşturulan *"yeni"* yapılanmalara karşı başlayan direniş, ABD'nin ve müttefiklerinin dünyanın gözündeki itibarını azaltmakla kalmadı, aynı zamanda onları terörün daha da sivrilen hedefleri haline getirdi (Irak'ta ABD'nin verdiği kayıpları, 15 ve 20 Kasım'daki İstanbul, 7 Temmuz Londra ve 11 Mart Madrid saldırılarını anımsayalım). Kısacası *"dünyayı güvenli hale getirmek"* için, BOP elkitabıyla hareket eden neo-con ABD yönetimi, zaten az olan inanılırlığını günden güne yitirdi.

Neo-con zihniyetin Türkiye'deki yansıması *"muhafazakâr demokrat"* Yeni Osmanlı ise, 3 Kasım 2002'den beri iktidarda. Tavanda AB söylemi (maskelemesi), tabanda (ki asıl olan bu) tarikatlar, din ile harmanlanan sermaye, seçim sisteminin yarattığı adaletsizlik ve ABD'nin desteği başta olmak üzere; yabancı girişimlerle Türkiye'yi *"kalkındırma"* projeleriyle yönetime geldi. Aynı tarihten itibaren hükümet laiklik ile ilgili yarattığı şüphelerle, ilerici ve demokrat basın yayın organlarıyla arasındaki gerilimlerle, sansürcü anlayışıyla, eleştiriye tahammülsüzlüğü ve halkı kimi zaman azarlayan kimi zaman da yok sayan söylemiyle ve uygulamalarıyla bugünlere kadar geldi. Kızılay'da gündüz vakti, havai fişekler patlatılarak *"kutlanan"* müzakere tarihi alınışı dışında;

AB'ye giriş için atılan herhangi büyük bir adıma da rastlanmadı. Ancak medyanın büyük bir bölümünde aksi görüşler yazılıp çizildi.

★★★

Dil Devrimi Düşüncenin Yenileşmesidir!

74. Dil Bayramı'nı kutlarken, ülkemizle Türkçemizi birlikte düşünüyoruz. Kim ne derse desin Dil Devrimi, Türkçenin gücü, dünkü dil düşmanlarını bile hizaya getirmiştir. Artık kimsenin sözcük yasaklamaya gücü yetmez, dünkü yasakçıların ardılları bugün doğruları çarpıtırken bile devrimle kazandığımız sözcüklere sığınıyorlar.

Sevgi ÖZEL

Atatürk'e ve eylemlerine hem gözlerini, hem de yüreğini kararlarak bakanlar, doğallıkla tutsak oldukları karanlık, bulanık ortamlarda el yordamıyla yaşıyor; olayları, oluşumları ve doğruları akılla, belgelerle, yaşamın gerçekleriyle değil de çarpıtarak yorumluyorlar. Oysa bu ülke, birçok açıdan başka ülkelere örnek olan görkemli bir kültür devrimi yapmıştır. Örneğin Fransızlar 1976'da, **"Tabelalarda Fransızcadan başka dil kullanılmayacaktır"** yasasını çıkarmadan önce çok başarılı buldukları Dil Devrimi deneyimimize ilgili ayrıntılı bilgi istemiş, devrimin öncüsü Mustafa Kemal'den de övgüyle söz etmişlerdir. Bizim MEB ise o sırada Dil Devriminin önünü kesmek, sözcük yasaklamakla uğraşıyordu. Çünkü Harf ve Dil Devrimleri, özellikle 1950'den sonra eğitim kurumlarında **"geçmişle/dinle bağların koparılması, dilde aşırılığa kaçmak, tasfiyecilik, uydurmacılık..."** vb. olarak gösterilmekte, 50-60 sözcüğe savaş açılarak yeni sözcükleri yazan ve kullananlar suçlanmaktaydı.

Laik eğitim karşıdevrime engeldi

Sözcüklere ve yeni sözcük kullananlara yönelik saldırılar, aslında karşıdevrimin tuzağı idi; bu tuzağa Dil Devrimine emek verenler değil, toplum düşürüldü. Çünkü karşıdevrim ve karşıdevrimi besleyenler, 1950'den başlayarak çoğunlukla **"iktidar"**dı. Üstelik karşıdevrimin öfkesi, salt Dil Devrimine değil, Türk Devriminin bütününeydi. Çocuk ve gençler avlandı mı, gerisi kolaydı. Bu nedenle tuzaklar için de en uygun alanlar eğitim kurumları oldu.

Laik eğitim, karşıdevrimin önündeki en büyük engeldi. 12 Mart ve 12 Eylül darbeleri de karşıdevrimin ekmeğine yağ sürdü. Yağcılar, dönekler de karşıdevrim kervanına katılmakta gecikmedi. Artık Mustafa Kemal'in manevi mirası olan akıl ve bilim değil, inançları kullana kullana yürümek ve yürütmek geçer yoldu.

Karşıdevrim, Dil Devriminin önemini, niçin yapıldığını çok iyi biliyordu. Bu devrim salt sözcük türetmek değildi; düşüncenin ya da anlayışın değişmesi demekti. Devrimin amacı, Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlarının, ulusal kimliği olan diliyle özgürce düşünmesini; düşüncesini özgürce dillendirmesini; kendisi dışında olup bitenleri doğru anlayabilmesini; akılla, bilimle, sanatla ve yaşamla çelişen her şeyi sorgulayabilmesini sağlamaktı. İşte karşıdevrimi korkutan da buydu. Halkın her şeyi açık açık anlaması... Yalanı dolanı yutmayacak kadar bilinçli olması...

Ülke ve dil birbirinden ayrılmaz

En önemlisi bireysel olan inançla toplumsal olan düşünceyi ayırt edebilmesi... Laik eğitimin temel koşulu, toplumun temel iletişim aracı dile egemen olmasıydı. Örneğin kutsal kitabını kendi diliyle okuyan halk, **"derin âlimler"**in birbiriyle çelişen yorumlarını ya da kendisinin değil IMF'nin ağzıyla konuşan politikacıların **"Gayri safi milli hasıla 100 dolar"** açıklamalarını sorgulayabilirdi.

Bu nedenle Dil Devrimine, Türkçeleştirmeye karşı olmak, Atatürk'ün kurduğu Türk Dil Kurumu'nu kapatmak, vasiyetnamesini çiğnemek sıradan tepkiler değildir. Dil Devrimi, Türk Devriminin temel direğidir. Bu direği yıkmaya çalışanlar, **"Başarılı olamamıştır, olamazlar"** demek gerçekçi olmaz; yazık ki karşıdevrim epeyce yol almıştır. Kuvayi Milliyeciler, bağımsızlık savaşı sırasında yalnız yurdunu istila edenlerle değil, bilgisizlikle de savaşmıştır. Şimdi Atatürk **"dindar mıydı, değil miydi"** gibi saçma sapan tartışmalara balıklama atlayanların kimisi, 83 yıl sonra tozlu sandıklardan çıkan kara sakallı fotoğrafları anımsatmakta; Atatürk'ün laik eğitime, dile verdiği önemde ne denli haklı olduğu da böylece kanıtlanmaktadır.

74. Dil Bayramı'nı kutlarken, ülkemizle Türkçemizi birlikte düşünüyoruz. Kim ne derse desin Dil Devrimi, Türkçenin gücü, dünkü dil düşmanlarını bile hizaya getirmiştir. Artık kimsenin sözcük yasaklamaya gücü yetmez, dünkü yasakçıların ardılları bugün doğruları çarpıtırken bile devrimle kazandığımız sözcüklere sığınıyorlar. Ulusal değerler, dil, evrensel bilgi umurlarında değil. Paranın gücü baskın durumda; **"cafe, Ankamall"** yazıp Türk halkına **"kafe, Ankamoll"** okutmayı başarıyorlar. Gençlerimiz, **"top model, miss Turkey, oryantal star, pop star"** olmak için iki lafı bir araya getirmekte zorlanan **"jüri"**ler önünde **"konsept"**e uygun olarak **"performans"**larını döktürüyorlar. Beş haber sunucusundan üçü Türkçenin canına okuyor; kimi TV'ler, pardon **"tivi"**ler, kendi adını bile İngilizceymiş gibi seslendiriyorlar; **"magazin"**ciler dili bozmayı **"başarı"** sanıyorlar. Türkçeyi doğru seslendiren ve kullanan Türkçe, edebiyat öğretmeni sınırlı; gazete ve dergiler yabancı dilden ad ve duyurularla çıkıyor, içleri dışları dil yanlışından geçilmiyor; ne gam! **"Blue&Red Shooes"**dan çıkan kadın, ayakkabısını aldığı yeri söyleyemeyip uzun uzun tanımlıyor.

Müzelik 'müfredat'

Giysi bedenleri artık 1, 2, 3 diye değil, **"S, L, XL"** olarak belirleniyor; **"Eskidji, Cafemsi, Pasha, Kebab's"** gibi adlandırmaların alıcı çoğalttığı sanılıyor. MEB'in anlatım ve yazım yanlışlı bilgisunar sitesini incelediğimizde de müzelik bir **"müfredat"**la çocukların Türkçeyi öğrenemeyeceği açıkça belli oluyor.

Çünkü MEB, 1950'li yıllardan bu yana Dil Devrimini yadsıyor; Türkçeye emek veren ustaları sevmiyor.

Bunca olumsuzluk içinde bilim ve sanat insanları Türkçeyi oya gibi işlemeyi sürdürüyor; gençlerimiz, üniversitelerimiz ve bilinçli aydınlanmacılar Türkçeye sahip çıkıyor. Bu duygularla ama karamsarlığa yenilmeden 74. Dil Bayramı'nı kutluyoruz. Unutmayalım, Dil Devrimi düşüncenin yenileşmesini sağlayan anlayış devrimidir. Atatürk'ü anlayıp aydınlığa yürüyenlere ne mutlu!

74. Dil Bayramınız kutlu olsun!

Herr Kretschmer 'Persona Non Grata' İlan Edilmelidir

A. M. Celal ŞENGÖR

Avrupa Birliği Komisyonu Türkiye temsilcisi ülke veya ülkeler topluluğu ile ilişkisini sağlamaktır. Bu netleyen ve uygulayan kurumlar yasayla belirlenmiştir. Tüm bu kurumlar ve yasalar oy birliğiyle bulunan mahkeme kararlarını uygulamayan, yani alenen yasa çiğneyen hükümetin

PENCERE

Ramazan Hoş Gelmedi...

Pazar günü ramazanın ilk günüydü...

Bu köşede oruca, iftara, sahura, ramazana ilişkin Bektaşi fıkralarını anımsatmıştım...

Hoşgörü ve mizahın başyapıtlarıdır Bektaşi fıkraları...

Birisini yineleyeyim:

Bektaşiyi ramazanda öğle vakti yemek yerken yakalayıp sıkıştırmışlar:

- Utanmıyor musun?..

Baba Erenler öfkelenmiş:

- Ulan, aç gezerken sormazsınız, bugün yiyecek bir şeyler buldum, hepiniz üstüme geliyorsunuz...

★

Peki, pazar günü nasıl geçti?..

Pazartesi günkü Cumhuriyet'in birinci sayfasından birkaç Türkiye manzarası...

"İzmir'de ramazan ayını kutlamak için havaya ateş açan gruptan çıkan kurşunlar bir kadını öldürdü..."

"Batman'da 60 yaşında bir adamla evlendirilmek istenen 18 yaşındaki kız intihar etti..."

"Ankara'da ellerindeki bira kutusuyla sokakta yürüyen iki sevgili, sahur sonrası içki içtikleri gerekçesiyle tekme tokat dövüldüler; saldırganlar polisin gelmesiyle kaçtılar..."

★

Peki, bu haberlerin yayımlandığı Cumhuriyet'in manşeti ne?..

"İşsizlik çığ gibi..."

"Her beş kişiden birinin işsiz olduğu Türkiye'de iş bulma umudu da kalmadı."

Eh, her beş kişiden birinin işsiz olduğu toplumda oruç tutmak, mizah edebiyatının dikkatinden kaçmayacak bir çelişkiyi vurgulamaz mı?..

Bektaşi haklı:

- Ulan, demiş, aç gezerken sormazsınız, bugün yiyecek bir şeyler buldum, üstüme gelirsiniz...

Açlıktan, işsizlikten, yoksulluktan kırılanların Türkiye'sinde öfkenin bilinçsizliği dinciliğin yörüngesine girerek irticayı yelpazeliyor...

★

Ya kadın intiharları?..

Ya töre cinayetleri?..

Ya kadınların tesettürü?..

Ya kutsal Müslümanlığı koltuk hırsı için politikada kullananlar?..

Ya içerde iktidar koltuğu için dışarda Amerika'nın koltuğuna girmeye çabalayan zavallılar?..

★

Peki, bu Türkiye ne zaman düzelecek?..

Bektaşi yolda bir dilenciye rastlamış..

Çolak, topal, şaşı, kambur dilenci yalvarıyormuş:

- Allah rızası için bir sadaka...

Baba Erenler ceplerini yoklamış, metelik yok!..

Bunun üzerine elindeki rakı şişesini uzatmış:

- Çek bir fırt!..

Dilenci:

- Olmaz, demiş, günahtır, sonra çarpılırım...

Bektaşi:

geçen gün yoksullaştığımızı ilan ederek hale geldi. *"Başarılı"* ekonomik programlar sayesinde IMF ile *"dostluğumuz"* devam etti. Terör cephesinde ise değişen çok da fazla bir şey yok. 1 Mart tezkeresinin ardından, *"ortak vizyona"* sahip olduğumuz ABD ile aramıza giren kara kedi, Fransa Cumhurbaşkanı **Chirac**'ın *"tedbirsiz"* biçimde *"cehennem"* olarak nitelendirdiği Lübnan'a asker gönderilme kararı sayesinde *"kovulmuş"* gibi. Tarikat-ticaret-siyaset üçgeni, arada bir iç hesaplaşmalarla dalgalansa da, çoğu zaman sütliman. Özetle *"muhafazakâr demokrat"* Yeni Osmanlı siyaseti, *"final"* sürecine yaklaşıyor: Cumhurbaşkanlığı seçimi ve genel seçim kapıda.

Dünyayı kurtaracak *"mesih"* Bush ile *"muhafazakâr demokrat"* **Erdoğan** bir aksilik olmazsa yakında buluşacak. 11 Eylül'den sonra *"dünyayı güvenli kılma"* siyasetine hız veren neo-con örgütlenme, dünyanın eskisinden daha güvensiz olduğunun, içeride ve dışarıda büyük eleştirilerin varlığının herhalde farkındadır. *"Muhafazakâr demokrat"* Yeni Osmanlı siyaseti de ekonomik, sosyal ve kültürel politikaları nedeniyle önemli oranda tepki görmektedir. Böyle bir ortamda gerçekleşecek Bush ve Erdoğan buluşmasında neler konuşulur bilinmez...

Herr **Hansjörg Kretschmer** Türkiye Cumhuriyeti tarafından derhal persona non grata (istenmeyen kişi) ilan edilerek sınır dışı edilmelidir. Kendisinin turist olarak (hatta arzu ederse oy veren bir Türk vatandaşı olarak) başımızın üstünde yeri var.

Ama diplomat olarak değil. Bunun basit nedeni Herr Kretschmer'in diplomat olarak görevini ihmal etmesi ve konumunu kötüye kullanmasıdır. Bir diplomatın görevi, içinde görev yaptığı yabancı ülkeyi tanımak ve temsil ettiği ülke hakkında hiçbir şey yadırganmadan veya öğrendiklerini dikkate almadan kişisel doğru bildiklerini empoze etmek değil.

Herr Kretschmer Türk Silahlı Kuvvetleri'nin konum ve tutumunu gayridemokratik buluyor; bu kendi yargısıdır ve asla genelleştirilemez. Üstelik mesnetsizdir. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin görevi ulusu ve vatanı korumaktır (bunu nasıl yapacağını Herr Kretschmer'den öğrenmesi beklenemez). TSK ülkenin yasalarıyla yönetilir. O yasaları yapan, değiştiren halkımızın kontrolündedir. Türk Silahlı Kuvvetleri bir halk ordusudur, politikacıların özel koruma kuvveti değil. Herr Kretschmer belli ki halk ordusu olan Türk Silahlı Kuvvetleri'nden rahatsızlık duyuyor ve onun politikacıların kolluk kuvveti olmasını istiyor. Bu arzunun sebep ve kökenini tamin etmek zor değildir; zira, yasaarla yönetilen ve herhangi bir yaayı çiğnediği görülmemiş olan Tük Silahlı Kuvvetleri'ni antidemokratik bulan Herr Kretschm bir yıldan fazla bir süredir aralarda Anayasa Mahkemesi de lenmiş antidemokratlığın ağzına almamaktadır.

Herr Kretschmer yanlıdır ve Türkiye'deki küçük bir politik zümrenin sözcülüğünü yapmaktadır. Bu ne Avrupa Birliği'nin kendisine verdiği görevle ne de Türkiye'nin çıkarlarıyla bağdaşır. Dolayısıyla kendisinin derhal istenmeyen kişi ilan edilerek Türkiye'den diplomat olarak uzaklaştırılması ulusal menfaatımız icabı olduğu gibi, Avrupa Birliği'nin dış politikasındaki bir lekenin de silinmesine yardım edecektir.

Türkiye'nin bugünkü haline baktıkça akla ne geliyor?..

Ancak çarpılırsak düzeleceğiz...

Ilhan Selçuk

Ülkemden insan manzaraları

Prof. Dr. Coşkun ÖZDEMİR

Bandırma araba vapurunda tatile giden yolcular arasında Cumhuriyet okuru arıyorum. Üst katta sadece iki kişi var. Konuşuyorum onlarla, Türkiye'deki gelişmelerden üzgün ve şikâyetçiler. Daha sonra Çeşme'de bir otelde kalıyoruz. Gazetemiz 4-5 tane satıyor orada. Sonrasında yurdumun orta sınıfı, memurların, emekçiin tatil yaptığı bir sitede 10 gençirdik.

Sakin, terbiyeliyük beklentileri, ihtira olmayan alçakgönüllü insanlar. Hepsi **Atatürk**'ün temellerini attığı Cumhuriyeti, uygarlığı, çağdaşlığı benimsiyor. Yurdumuzla ilgili görüşleri, düşüncelerı ve derin kaygıları paylaşıyoruz. Ama içlerinden pek azı Cumhuriyet okuyor. Bu, elbette, onu tutmadıklarından, beğenmediklerinden değil. Ama uygarca yaşamdan yana bu mütevazı insanlar Cumhuriyeti ve orada yer alan yazıları ağır buluyorlar. Renkli, dedikodulu, **Pınar Altuğ**'lu, **Gülben Ergen**'li, **Kaya Çilingiroğlu** ve **Hülya Avşar**'lı haberleri öne çıkaran holding gazetelerini tercih ediyorlar. Düşünmek için **Bekir Coşkun** ve **Emin Çölaşan** onlara yetiyor. Şikâyetçi oldukları olumsuz gelişmelerin nedenlerini çok merak etmiyorlar.

Bu nedenleri siyasal, tarihsel ve toplumsal içerikleri ile derinlemesine irdeleyen yazılara ilgi ve ihtiyaç duymuyorlar. Olup bitenlerden çok üzgün, çok şikâyetçiler, ama o halde benim de diyeceklerim olmalı, bir sorumluluğum ve eylemim olmalı diyemiyorlar.

O nedenle, hiç olmazsa, o özlemini çektikleri aydınlanmanın, çağdaşlığın, emekçinin tek bağımsız savunucusu Cumhuriyet gazetesini almak, ona günde 75 Yeni Kuruş'la katkıda bulunmayı düşünemiyorlar. Bunun önemini algılayamıyorlar.

Yazık ki o güzelim kitapeki, Bilim Teknoloji ağır geliyor onlara. Bu ağırlıkları taşımadan düşük profilli, olaysız, çatışmasız, sakin bir hayatı tercih ediyorlar. Oysa çağdaş yaşama, uygarlığa, akla, bilime karşı ve dogmalardan yana olanlar büyük azim ve kararlılıkla çalışıyorlar o sakin, alçakgönüllü insanların beklentilerini ve yaşamlarını yok edebilmek için.

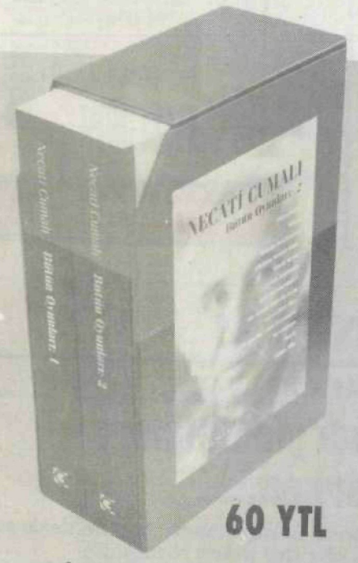
Cumhuriyet'in yıllar önce 150 bin sattığını düşünürsek, toplumdaki geriye gidişin ve değişimin doğrultusunun sağlam kanıtlarına ulaşabiliriz. Halkımızın önceki yıllara göre daha az okuduğu, ama son aylardaki ciddi kıpırdanma ile umutlandığımızı söyleyebiliriz. Gazetemizde **Orhan Bursalı**, bilim ve teknolojideki gelişme ve ilerlemelerin toplumların gidişiyle paralellik göstermeyebileceğine, bilim ileri giderken toplumun geriye gidebileceğine işaret ediyor. **Ataol Behramoğlu** ise kararlı, düzenli, sürekli kitlesel tepkilerle gerici saldırganlığı püskürtmek, geriletmek, kitleleri yüreklendirmek gerektiğinden söz ediyor.

Bu yüreklenmeye tüm aydınlanmacıların, uygarlıktan ve çağdaşlıktan yana olanların çok ama çok ihtiyacı var.

Cumhuriyet KİTAPLARI

NECATİ CUMALI

Bütün Oyunları 1-2

Bütün Oyunları 1

Boş Beşik
Kristof Kolomb'un Yumurtası
Kaynana Ciğeri
İş Karar Vermekte
Mine
Nalınlar
Aşk Duvarı
Çalıkuşu
Derya Gülü
Susuz Yaz
Masalar
Vur Emri
Yeni Çıkan Şarkılar ya da Juliette
Tehlikeli Güvercin
Ezik Otlar
Zorla İspanyol

Bütün Oyunları 2

Ahmetlerim
Gömü
Bakanı Bekliyoruz
Yürüyen Geceyi Dinle
Yaralı Geyik
Şafak Karakolu
Dün Neredeydiniz?
Bir Sabah Gülerek Uyan
Vatan Diye Diye
Gel Evlenelim Yürü Boşanalım
Devetabanı
Kuyu
Yalnız Ölü

60 YTL

İnternetten siparişleriniz için web adresimiz: www.cumhuriyet.com.tr

Merkez: Prof. Nurettin Mazhar Öktel Sk. No: 2 Şişli/İstanbul Tel: (0 212) 343 72 74 (20 Hat)
Ankara: Atatürk Bulvarı No: 125 Kat: 4 Bakanlıklar/Ankara Tel: (0 312) 419 50 20
İzmir: H. Ziya Bulvarı 1352. Sokak No: 2/3 Tel: (0 232) 441 12 20

NOVITAS Turizm

Şeker Bayramı Turları

Hitit Dünyası (Amasya-Çorum)	: 21-24 Ekim
S.bolu-Kastamonu-Sinop-Pınarbaşı	: 22-25 Ekim
Klasik GAP (uçakla)	: 21-25 Ekim
İyonya-Karya	: 21-25 Ekim
Hindistan-Nepal	: 21-31 Ekim

DENİZ Cruise & Ferry Lines İstanbul-İzmir, İzmir-İstanbul
Feribot Biletleri acentemizde satılmaktadır.

İstanbul günübirlik turlarımızı acentemizden sorunuz.

Tel: 0212.251 28 08 (pbx)
novitas@novitas.com.tr www.novitas.com.tr

Cumhuriyet KİTAPLARI

TÜRKAN SAYLAN

At Kız

151 sf. / 4. BASKI / 10 YTL

... "AT KIZ TÜRKAN"ın çiçek açmış anı kırıntılarını keyifle okuyacağınızı umuyoruz.

Sayfalar arasında gelecek kuşaklara aktarılan paha biçilmez deneyimler mutlaka sizin de ilginizi çekecek...

İnternetten siparişleriniz için web adresimiz: www.cumhuriyet.com.tr

Merkez: Prof. Nurettin Mazhar Öktel Sk. No:2 Şişli - İstanbul Tel: (0 212) 343 72 74
Ankara: Atatürk Bulvarı No: 125 Kat: 4 Bakanlıklar - Ankara Tel: (0 312) 419 50 20
İzmir: H. Ziya Bulvarı 1352. Sk. No: 23 Pasaport - İzmir Tel: (0 232) 441 12 20

Göcek tünelinde tehlike anında kaçış olanağı yok; emniyet şeridi ise hiç ayrılmamış

Tünelde teknik skandal

OKTAY EKİNCİ

İki yıl önce yitirdiğimiz, Teke yöresi halk müziğimizin cefakâr emektarlarından **Ramazan Güngör**'ün heykeli, Fethiye Belediyesi tarafından geçen cuma günü Kültür Merkezi'nin önüne dikildi. Heykelin açılışında Başkan **Behçet Saatçi**'nin coşkusuna ortak olmak için Dalaman'dan Fethiye'ye gidip dönerken, Başbakan tarafından görkemli bir törenle hizmete sokulan Göcek Tüneli'nden de geçmiş olduk. 8 Eylül 2006 günü gerçekleşen tören nedeniyle basında çıkan **"övgüler"** ile tünelin **"teknik düzeyi"** arasındaki **"fark"**ı yakından görünce, özellikle durup incelediğimiz gerçeği kamuoyuyla da paylaşmaya karar verdik.

Türkiye'de ilk defa özel sektöre **"yap-işlet-devret"** modeliyle yaptırılan tünel olduğu için de ayrıca göklere çıkartılan projede, ne **"kaçış kapıları"** düşünülmüş; ne de **"emniyet şeridi"**!

Yaklaşık 20 yıldır yöre insanlarının **"beklentisi"** olduğu için hükümetin **"armağanı"** şeklinde tanıtılan 926 m'lik tünelde eğer bir araç arızalanırsa, trafik hemen tıkanacağı gibi, bozuk aracı dışarı çıkarmak bile sorun olacak.

Hele bu **"tehlikeli madde taşıyan"** araç olursa, olası daha vahim olaylardan sağ salim kurtulabilecekler adeta **"mucize"** yaratacaklar...

Çünkü, günümüzdeki **"şehirlerarası karayolu tüneli"** standartlarına göre en az 4 şerit ve emniyet şeritleriyle birlikte yapılması gereken tünel, 4.5 km'lik ünlü Göcek rampalarının altında açılmış ince bir **"delik"** gibi sadece 12 m. eninde... Böylece, yine standartlardan daha dar iki şeridin yanlarında, emniyet şeridi bir yana, **"kaldırım"**a bile yer kalmıyor Tünelin ortalarında, kapılara değil **"duvar"**lara asılı **"Tehlike anında kaçış"** levhaları ise ne oradan girilmesi gereken özel bir geçide; ne de aynı yerde sığınılabilecek güvenli bir mekâna ait... Tünelin orta yerlerinde taş duvara asılı **"kapısız levha"**lardaki oklar, yaklaşık 500 m. uzakta kalan **"tünel girişleri"**ni gösteriyor. Yani böyle bir işaret olmasa bile insanın çaresizlikten kaçıp kurtulmaya çalışacağı **"yegâne"** yerleri...

Dikkat; 'kasis' var!

İşte böylesine affedilmez ihmallere rağmen, belli ki **"Karayolları'nca da denetlenmeden"** 16 ayda tamamlandığı için övgülerin doruğa çıktığı tüneldeki yol altyapısı bile bozuk ve kötü... Yakın gelecekte, son yılların bölünmüş yollarındaki **"çökme"**lere benzer gelişmeler olabileceğini çıplak gözle bile fark ettiren **"çukurlu tümsekli"** niteliksiz asfalt kaplama eğer Avrupa yollarında olsaydı; yaklaşırken **"Dikkat; kasis!"** işaretleri gerekebilirdi...

Bu arada, beyaz yol çizgilerinin de belli ki **"açılışa yetişsin"** diye, karanlıkta parlayan türler yerine kısa sürede silinen adi boyalarla çizildiğini anlamak için uzman olmak gerekmiyor... Üstelik düzgün de değiller, eğri büğrü uzanıp gidiyorlar!

Evet... Yine medyanın deyişiyle, 8 hükümeti geride bıraktıktan sonra açılabilen **"özel"** Göcek Tüneli'nin hali işte böyle. Tam 28 yıl sürecek işletme döneminin daha ilk günlerinde ödenen 3.5 YTL'lik geçiş parasının ise tüm bu ilkelliklerin ücreti olduğunu düşünmek, herhalde öncelikle mühendislerimizi garip duygulara sürüklüyordur...

ÇEVRECİLER HAKLI ÇIKTI

Geminin Hollanda'ya doğru yola çıktığı belirtildi.

Otapan Hollanda yolcusu

İZMİR (Cumhuriyet Ege Bürosu) - Çevrecilerin asbest yüklü hurda gemi Otapan'la ilgili kaygıları haklı çıktı. Tehlikeli Gemi Sökümünü Önleme Girişimi'nin, geminin Akdeniz sularında beklетildiğini açıklamasının ardından Malta ve Cebelitarık hükümetleri Otapan'ın ülkelerine girişine izin vermedi. Geminin önceki gün Hollanda'ya doğru yola çıktığı belirtildi. Ege Çevre ve Kültür Platformu (EGEÇEP) Dönem Sözcüsü avukat **Arif Ali Cangı**, Otapan'ın Akdeniz'deki herhangi bir ülkenin karasuları sınırlarında temizlenerek Türkiye'ye söküm için getirilmesi savlarının, Malta Çevre ve Planlama Otoritesi'yle, Gibraltar (Cebelitarık) hükümetinin gemiyi ülkelerine kabul etmeyeceklerini açıklamalarıyla doğrulandığını bildirdi.

Otapan'ın geçen cumartesi günü Hollanda'ya doğru yola çıktığını kaydeden Cangı, **"Hava koşulları elverişli olursa 27 günlük bir yolculuk sonunda gemi Hollanda'ya ulaşacak. Hollanda, yoğun bir sivil toplum ve medya baskısı altında kalarak, uzun zamandır beklediğimiz bu geri adımı atmıştır. Yine de Otapan'ın sonrası için ne gibi planlarının olduğunu bilemiyoruz, ama en azından Batı Avrupa ülkelerinin gemi sökümü konusunda, kendi ülkeleri dışındaki çevre ve insan sağlığını da koruyacak sağlıklı bir çözüm yolu bulabileceklerine inanmak istiyoruz"** dedi.

Cangı, Türk hükümetinin, Basel Konvansiyonu'ndan olayın araştırılmasını istediğini ve Hollanda hükümetinin de olayı meclislerine taşıdığını anımsattı.

İtfaiyecilerin kadro istemi

■ **İZMİR (Cumhuriyet Ege Bürosu)**- İzmir Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Daire Başkanı Fuat Barandır, Türkiye'deki itfaiyelerde istihdam oranının 83 yıl geçmesine karşın hala çağdaş ülkeler düzeyine getirilemediğini söyledi. Türk itfaiye örgütünün kuruluşunun 293, belediyelere devrinin 83. yıldönümü nedeniyle Cumhuriyet Alanı'nda düzenlenen törende konuşan Barandır, itfaiyecilerin halen "genel idare hizmetleri" statüsünde görüldüğünü ve odacı, mübaşirlerle aynı sınıfta yer aldıklarını söyledi. Barandır, 2007 yılında itfaiye örgütüne helikopter satın almak için ödenek ayırdıklarını da bildirdi.Törene Konak Belediye Başkanı Muzaffer Tunçağ, Bornova Belediye Başkanı Sırrı Aydoğan, İzmir Büyükşehir Belediyesi bürokratlarının yanı sıra itfaiye personeli katıldı. Saygı duruşu, İstiklal Marşı ve Atatürk Anıtı'na çelenk sunulmasının ardından itfaiye ekipleri araçlarıyla kent turu attı.

(Fotoğraf: EMRE DÖKER)

26 yıldır beklenen adalet

DİSK kurucusu Kemal Türkler öldürüldüğünde 1 yaşında olan torunu Burç Akpınar da davaya müdahil avukat olarak katıldı

İstanbul Haber Servisi - Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) Kurucusu ve ilk Genel Başkanı **Kemal Türkler** davası 26 yıldır devam ediyor. Kemal Türkler'in öldürüldüğünde 1 yaşında olan torunu **Burç Akpınar** ailenin avukatı olarak davaya katıldı.

Kemal Türkler'e 22 Temmuz 1980'de evinden sendikaya giderken ateş açan silahlı kişilerden biri olduğu ileri sürülen **Ünal Osmanağaoğlu**'nun, Yargıtay'ın bozma kararının ardından yeniden yargılanmasına devam edildi. Bakırköy 2. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmaya başka suçtan hükümlü sanık Osmanağaoğlu getirildi. Müdahiller Türkler'in eşi **Hatice Sebahat Türkler** ile

Duruşmaya Kemal Türkler'in eşi Hatice Sebahat Türkler ile kızları Nilgün Soydan ve Yasemin Akpınar da katıldı. Davaya müdahil avukat olarak katılan Türkler'in torunu Burç Akpınar, "Hem gurur hem de üzüntü verici bir durum" dedi. (AA)

dürüldüğünde 1 yaşında olan torunu avukat Burç Akpınar da müdahil vekili olarak katıldı. Mahkemeye yetki belgesini sunan Hatice Türkler'in avukatarandığını belirtti. Öz, sanık hakkındaki dava dosyasının görevsizlik verilerek, Beşiktaş'taki İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmesini talep etnun örgütlü bir suç olduğunu ifade etti. Duruşma ertelendi.

Kemal Türkler'in eşi Hatice Sebahat Türkler, **"Kemal'in torunu büyüdü, avukat oldu,**

kızları **Nilgün Soydan** ve **Yasemin Akpınar**'ın da hazır bulunduğu oturuma, Türkler öl-

larından **Rasim Öz**, davanın 10 yıl önce açıldığını, ancak sanığın 26 yıldır bu olaya ilişkin

fi. Müdafii avukatlarından **Zeynel Öztürk** de, davada tek sanığın yargılandığını, ancak bu-

ka ne denebilir? Adalet 26 yıldır gelmedi" diye konuştu.

Sanat otobüsü aydınlatacak

■ **İZMİR (Cumhuriyet Ege Bürosu)-** İzmir Büyükşehir Belediyesi Gezici Sanat Otobüsü, sezonu İzmir Ticaret Meslek ve Anadolu Ticaret Meslek Lisesi'nde, Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Nefesli Çalgılar Oda Müziği grubunun dinletisi ve İzmir Devlet Opera ve Balesi sanatçılarının modern ve klasik baleden örnek danslarıyla bugün açıyor. Etkinlikten yararlanmak isteyen okullar, İzmir Büyükşehir Belediyesi Kültürel ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı'nın ***441 91 64-445 53 28***'nolu telefonlarından bilgi alabililecekler.

Payamlı'ya otobüs seferi

■ **İZMİR (Cumhuriyet Ege Bürosu)-** İzmir Büyükşehir Belediyesi, Kavacık ve Tınazlı köylerinin ardından Payamlı ve Küçükkaya köyleri ile Güzelbahçe arasında da yeni bir otobüs hattını işletmeye aldı. 28 No'lu hattın hizmete girmesi nedeniyle Payamlı Köyü'nde düzenlenen törene Payamlı ve Küçükkaya köylüleri ile okula gidecek öğrenciler ve ESHOT Genel Müdürü Ersu Hızır ile yöneticiler katıldı. ESHOT Genel Müdürü Ersu Hızır katıldı. Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu'nun talimatı üzerine yaptıkları çalışmalarla iki köye hemen toplu ulaşım hizmetine başladıklarını belirten Hızır, "Otobüs seferleri sayesinde ortaöğretim çağındaki çocuklar Güzelbahçe'deki okullara rahatça gidebilecekler" dedi. Hat, sabah ve akşam saatlerinde birer sefer yapacak.

Çiğli'de spora destek

■ **İZMİR (Cumhuriyet Ege Bürosu)-** Çiğli Belediyesi tarafından ilçedeki tüm amatör spor kulüplerine malzeme yardımı yapıldı. Kulüplerin ulaşım hizmeti ve tüm antrenör maaşları ile lisans ve vize ücretlerinin de belediye tarafından karşılanacağı bildirildi. Çiğli Belediye Başkanı Ensari Bulut amatör takımların maddi olanaksızlıklar yaşadığını anımsatarak, "Çiğli'de sporun desteklenmesi gerektiğine inanıyorum. İmkanlarımız ölçüsünde kulüplerimizin eksiklerini gideriyoruz" diye konuştu.

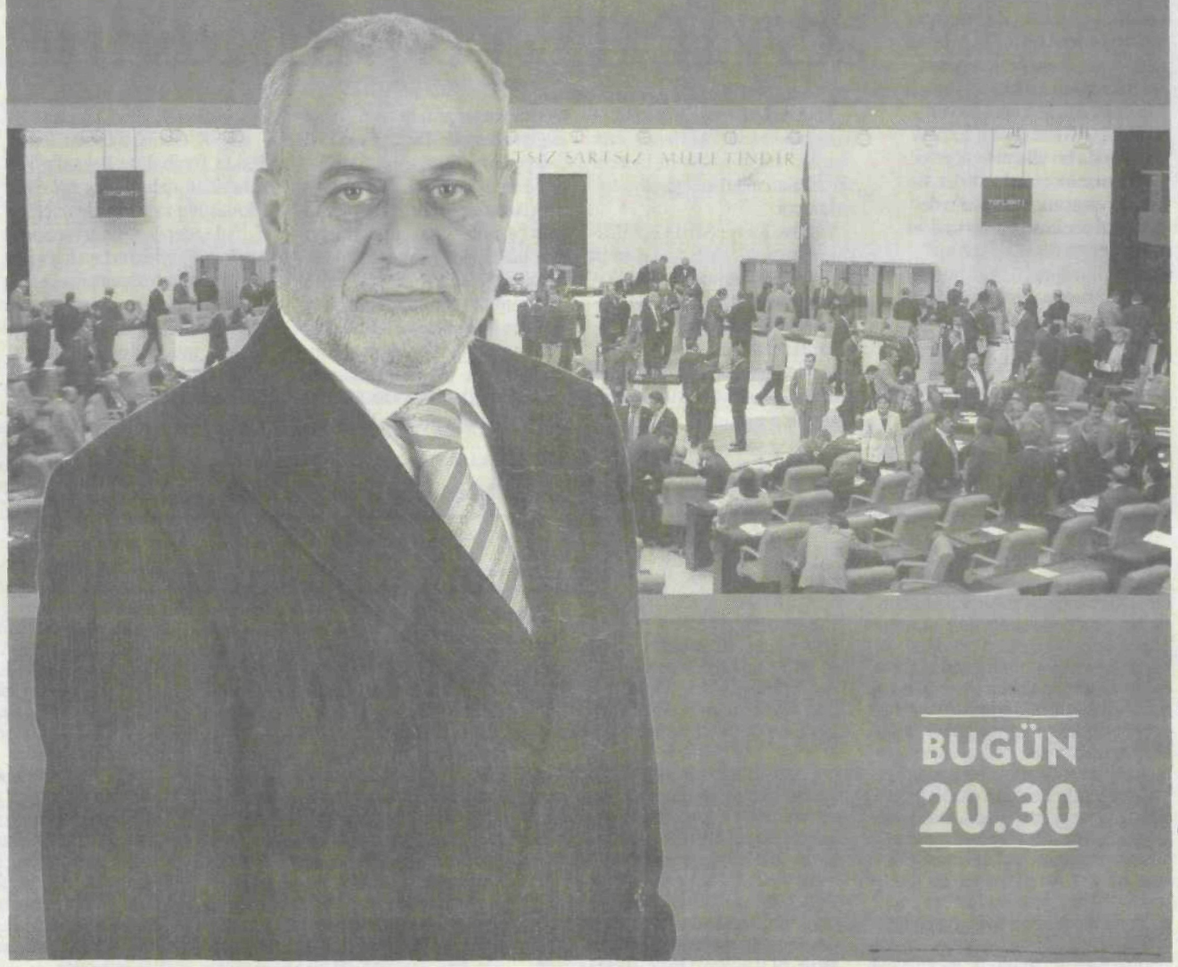
Üzerlerinde uçaksavar mermisi çıktı

■ **İZMİR (Cumhuriyet Ege Bürosu)-** Işıkkent Göçmen Parkı'nda, Işıkkent Karakolu'na bağlı ekiplerin şüphelenmesi üzerine üstlerin aradıkları 13 ve 15 yaşındaki amca çocuklarının üzerinden uçaksavar mermisi çıktı. Işıkkent Karakolu'na bağlı ekiplerce yakalanan çocuklar, mermileri hurdalıkta bulduklarını söylerken gözlem altına alınarak, savcılığa sevkedildi.

Bir kişiye 112 bin YTL

■ **ANKARA (AA) -** On Numara'da 10 bilen bir kişi 112 bin 666 YTL 25 YKr ikramiye kazandı. Kazanan numaraların; 4, 9, 10, 11, 19, 26, 30, 36, 40, 47, 50, 51, 52, 53, 57, 60, 64, 65, 66, 67, 69 ve 79 olarak belirlendiği çekilişte, 9 bilenler bin 771 YTL 65'er YKr, 8 bilenler 97 YTL 75'er YKr, 7 bilenler 11 YTL 60'ar YKr, 6 bilenler 1 YTL 55'er YKr, hiçbir numarayı doğru tahmin edemeyenler 1 YTL 10'ar YKr ikramiye kazandı.

ANKARA KOKTEYLİ
TAKİ DOĞAN

BUGÜN
20.30

HABER TURK
HABERTÜRK RADYO 90.5
www.haberturk.com

MÜ'de akademik yıl başladı

MUĞLA (Cumhuriyet Ege Bürosu)- Muğla Üniversitesi'nde (MÜ) yeni akademik yıl törenle başladı. MÜ Atatürk Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilen açılışta konuşan Rektör Prof. Dr. **Şener Oktik, "Bizler, çağımızın büyük projesi olarak öne çıkan demokratik, laik Türkiye Cumhuriyeti'nin en önemli kazanımlarından Türk yükseköğretiminin omurgalarıyız. Bugün ülkemizde yaygınlaştırılmak istenen dogmalara dayalı düşünce sistemlerini, Atatürkçü düşünce sistemi içerisinde demokratik yollarla güçsüz kılacak öğretiyi aktarmak ve güçlendirmek, bizlerin omuzlarındaki en önemli sorumluluktur"** dedi. Gerçekletirilen törenin ardından ilk dersi veren Gazetemiz Bilim Teknik Dergisi Yayın Yönetmeni **Orhan Bursalı** da, Türkiye'de siyasetin hiçbir zaman bilim ve teknoloji için büyük düşünmediğini, ancak buna karşılık üniversitelerin siyaset tarafından kullanılmak istendiğini belirterek, **"Üniversitelere bilim egemen olmalı"** dedi.

Hrant Dink'e bir dava daha

İstanbul Haber Servisi - Gazeteci **Hrant Dink** hakkında, **"Türklüğü aşağılamak"** suçundan 3 yıla kadar hapis cezası istemiyle yeni bir dava açıldı. Şişli Cumhuriyet Savcılığı'nca hazırlanan iddianamede, Agos gazetesinin 21 Temmuz 2006 tarihli sayısında yer alan ***"301'e karşı 1 oy"*** başlıklı haberde, Hrant Dink'in daha önceden Reuters Haber Ajansı'na verdiği demeçte kullandığı sözlerden alıntılar yapıldığı belirtildi. İddianamede Dink'in dava konusu sözlerine de yer verilerek **"Elbette bu bir soykırımdır diyorum, çünkü sonuç kendisini zaten tanımlıyor ve adını koyuyor. 4 bin yıldır bu topraklarda yaşayan halkın bu olanlarla birlikte artık ortadan yok olduğunu görüyoruz"** dediği kaydedildi. Bu sözlerle Türklüğün aşağılandığı ileri sürülen iddianamede, Agos gazetesinin sorumlu yazışleri müdürü **Arat Dink** ve **Serkis Seropyan**'ın da yargılanması talep edildi.

4 yıldır sıra bekleyen tasarı

■ ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Esnaf ve Sanatkârlar Derneği Genel Başkanı Mahmut Çelik Us ve yönetim kurulu üyeleri, DYP Genel Başkanı Mehmet Ağar'ı ziyaret etti. Kabulde konuşan Us, uzun zamandır yasalaşmasını bekledikleri Hipermarketler Yasa Tasarısı'nın TBMM gündeminin 706. sırasında beklediğini belirterek tasarının yasalaşması için Ağar'dan destek istedi. Ağar da 4 yıldan beri gündemde olan hipermarketlerle ilgili yasanın "trajik" şekilde ertelendiğini belirterek "Normal bir Meclis işleyişinde 20 sene sonra sıra gelecek" dedi.

Fındık için genel görüşme istemi

■ ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - CHP Ordu Milletvekili Sami Tandoğdu ve arkadaşları, Karadeniz Bölgesi'ndeki fındık üreticilerinin sorunları hakkında TBMM'de genel görüşme açılması için önerge verdi. Önergenin gerekçesinde Karadeniz Bölgesi'ndeki fındık üreticisinin taban fiyat nedeniyle yaşadığı sıkıntının her geçen gün arttığı vurgulanarak sorunların çözüm noktasında birinci derecede belirleyici olanın hükümet olduğu belirtildi.

Demirel: Siyasete

Özel Öğretim Kurumları Yasa Tasarısı, özel okulların açılmasını kolaylaştırıyor

MEB'den yetki devri

EMİNE KAPLAN

▶ Bugün TBMM'de görüşülecek tasarıyla, özel öğretim kurumlarını açma izni valiliklere bırakılıyor. Tasarıya göre, özel okullar bakanlık uygun görürse farklı öğretim programları ve haftalık ders çizelgesi de uygulayabilecek. Benzer içerikteki bir düzenlemeyi Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer veto etmişti.

ANKARA - Kamu Yönetimi Temel Yasası ve yerel yönetim yasaları ile eğitim hizmetlerini yerel yönetimlere bırakmak isteyen, ancak Cumhurbaşkanı **Ahmet Necdet Sezer**'in vetosu nedeniyle başarılı olamayan AKP hükümeti, yetki devrinde ilk adımı **Özel Öğretim Kurumları Yasa Tasarısı** ile atıyor. Tasarı, özel öğretim kurumlarının açılması ve kapatılması işlemlerinde valiliklere yetki devri öngörüyor.

TBMM Genel Kurulu'nda, bugün görüşülecek olan Özel Öğretim Kurumları Yasa Tasarısı'na, Kamu Yönetimi Temel Yasası ve yerel yönetim yasaları ile yaşama geçirilemeyen bazı düzenlemeler yerleştirildi. Hükümet, söz konusu yasalarla eğitim hizmetlerini, okul açma ve kapama yetkisini il özel idarelerine bırakmak istemişti. Ancak Cumhurbaşkanı Sezer'in vetosu nedeniyle hükümet geri adım atmak zorunda kalmıştı.

İtirazlar MEB'e

Hükümet, Özel Öğretim Kurumları Yasa Tasarısı ile buna benzer düzenlemeler getiriyor. Tasarıya göre, özel öğretim kurumları açılabilmesi için izin başvuruları, Milli Eğitim Bakanlığı yerine Milli Eğitim Müdürlüğü'ne yapılacak. Valiliklerce yapılan inceleme sonucunda açılması uygun görülen okullar dışındaki kurumlara kurum açma izni verilecek. Valiliklerce açılması uygun görülen okullara ilişkin başvurular ise bakanlığa gönderilecek. Kurum açma isteminin valiliklerce reddedilmesi durumunda kurucu veya kurucu temsilcisi, bakanlığa itirazda bulunabilecek. İtiraz, bakanlıkça 15 gün içinde karara bağlanacak.

Tasarıya göre, mevzuata aykırı iş ve işlemleri eğitim-öğretimi doğrudan etkileyen ve bunda ısrarı belirlenen özel öğretim kurumunda aykırılığın ağırlık derecesine göre kurum açma izni veren makam tarafından öğretime ara verilecek ya da kurum kapatılacak.

Özel öğretim kurumlarında uygulanacak öğretim programı ve haftalık ders çizelgesi, resmi kurumlarda uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde belirlenecek. Bakanlıkça uygun bulunması durumunda farklı öğretim programları ve haftalık ders çizelgesi de uygulanabilecek.

Sezer'in vetosu

Cumhurbaşkanı Sezer, daha önce Kamu Yönetimi Temel Yasası ve İl Özel İdareleri Yasası ile getirilmek istenen eğitim hizmetlerinin yerel yönetimlere bırakılmasına ilişkin düzenlemeleri veto etmişti. Sezer, **"Eğitim ve öğretim hizmetlerine, devletçe önemli ağırlık verilmesi, çağın ve anayasanın gereğidir. Bu gerek, eğitim ve öğretim hizmetlerinin merkezi yönetimin görevleri arasında kalmasını zorunlu kılmaktadır. Çağdaşlaşma yolunda böylesine büyük önemi bulunan eğitim hizmetlerinin il özel yönetimlerine bırakılması, toplumsal yarar yönünden uygun düşmemektedir"** demişti.

CHP Denizli Milletvekili **Mustafa Gazalcı**, tasarıyla özel okul açılmasının kolaylaştırıldığını belirterek **"Yerele bırakma anlayışı bazı sakıncalar getirebilir. Burada bana göre anayasa ve Milli Eğitim Temel Yasası ile eğitim ölçütleri getirilmeli, bunlara uymak koşul olmalı. Niteliği olmayan okullar kesinlikle desteklenmemeli"** diye konuştu.

AKP GERİ ADIM ATMIŞTI

Ruhban okulu yeniden görüşülecek

▶ CHP, Özel Öğretim Kurumları Yasa Tasarısı'nın Heybeliada Ruhban Okulu'nun açılmasına yasal zemin hazırladığı uyarısını yapınca AKP geri adım atmıştı. AKP, bugün tasarı üzerinde tekrir-i müzakere önerisi vererek tartışmalı düzenlemeyi metinden çıkaracak.

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - TBMM Genel Kurulu'nda, bugün ... yaşanacak. CHP, geçen hafta cuma günü TBMM'nin çalıştırılma-

ÇİZMEDEN YUKARI — MUSA KART

POLİTİKA GÜNLÜĞÜ

HİKMET ÇETİNKAYA

ABD Emperyali...

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde **(KKTC)** son günlerde yaşanan siyasi gelişmeler nedense pek önemsenmedi...

Brüksel, Washington, **Atina** üçgeninde hazırlanan senaryolar KKTC'de uygulandı, **Mehmet Ali Talat**, AKP hükümetinin de desteğiyle *"son operasyonu"* gerçekleştirdi...

Prof. Dr. **Erol Manisalı**'nın deyişiyle şimdi KKTC'de AKP destekli yeni bir *"sanal"* parti var...

Yol haritasını Brüksel ve Washington'un Atina desteğiyle çizdiği artık su yüzüne çıktı...

Yol haritasına destek verenlerin arasında yer alan *"Nakşi"* **Nazım Kıbrısi** ile Washington'da yaşayan damadı Şeyh **Hişam Muhammed Kabbani**'nin bu operasyonda payı büyük...

Bu arada **Cüneyd Zapsu** ile Kıbrıslı işadamı **Asil Nadir**'i de unutmamak gerekiyor...

Deneyimli gazeteci **Zeynep Atikkan**'ın Yapı Kredi Yayınları'ndan çıkan **"Amerikan Cinneti"**, 11 Eylül 2001 sonrası ABD'nin nasıl değiştiğini anlatan bir başucu kitabı...

Gazeteci Atikkan, ABD'nin emperyalist yapısını, gücünü, soğuk savaş sonrası kapıldığı **"imparatorluk"** özlemini, Irak savaşını, AB başkentlerine bakış açısını anlatırken **"emperyal"** kavramını kullanıyor:

"Amerika'nın emperyal rolü..."

Zeynep Atikkan'ın kitabını okuduktan sonra, özellikle Kıbrıs'taki son siyasal gelişmelerin ABD'nin **"emperyal gücü"**yle örtüştüğünü, Brüksel ve Atina'nın da aynı güçle birlikte hareket ettiğine inandım...

Amerikan Silahlı Kuvvetler dergisinde **(AFJ)** emekli albay **Ralph Peters**'in yazısı ve Türkiye'yi de kapsayan Ortadoğu'yu parçalayan haritayı **Cumhuriyet** iki kez yayımlamıştı...

Şimdi bu olayın **Brüksel**'den sonraki üçüncü ayağı **Atina**'ya bakalım:

Kosmos Tou Ependiti gazetesinin sorularını yanıtlayan Yunan Genelkurmay yetkilileri bakın ne diyor:

"Bağımsız Kürdistan Devleti aşamalı olarak kurulacak ve önemli yeraltı kaynaklarına sahip olacaktır..."

★★★

Kuzey Irak'ta *"Kürt yönetimi"*nin hazırladığı anayasa taslağı bölgesel parlamentoya sunuldu...

Anayasa taslağında Kerkük bölgesi **"Kürdistan sınırları"** içinde gösteriliyor, ayrıca terörist PKK militanlarının Türkiye'ye gönderilmesini engelleyecek maddeler yer alıyor...

Erbil'deki bölgesel **"Kürt Parlamentosu"**na sunulan taslakta, Kerkük'te çoğunluğu Türkmen olan Tel Afer, Musul, Vasıt ve Diyala gibi ilçeler **"Kürdistan sınırları"** kapsamına alınıyor...

Yunan Genelkurmay çevrelerinin söylediği **"aşamalı Kürdistan devleti ve yeraltı kaynakları"** tezi bu noktada geçerlilik kazanmıyor mu?

Kürt parlamentosu 60 maddeden oluşan anayasa taslağına *"evet"* dedi... Böylece PKK'ye de Kuzey Irak'ın sınırları içinde sığınma hakkı tanıyacak...

Güney Rum kesimi bugün terörist PKK militanlarının **"cirit attığı"** bir bölge değil midir?

Prof. Dr. Erol Manisali'nın **"Hayatım Avrupa-Askeri Darbeden Sivil Darbeye"** (Truva Yayınları) adlı kitabı **Washington-Brüksel** ilişkilerinin dününü,

Din sömürüsü

■ EDİRNE (AA) - 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, "Çağdaşlığı bırakma" diyen Atatürk'ün bu sözüyle "kalkınmış ülkeler nasılsa, siz de öyle olun, onlar gibi yaşayın" demek istediğini bildirdi. Dinle devletin karıştırılmaması gerektiğini belirten Demirel, "İşte bize kazandıran budur. Bu ezanların okunmasının da bekçisiyiz biz. Ama o arayış devlet arayışı. Bunları birbirine karıştırmayın. Siyasete dini sokmayın. Siyasette din istismarı yapmayın" diye konuştu.

Yunanistan'dan karasu ihlali

■ ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Genelkurmay Başkanlığı'nın internet sitesinde yer alan açıklamada, önceki gün, Yunanistan'a ait bir sahil güvenlik botunun, Aydın'ın Yenihisar ilçesinin kuzeybatısından Türk karasularını ihlal ettiği belirtildi. Açıklamada, gerekli girişimlerde bulunulması amacıyla olayın Dışişleri Bakanlığı'na bildirildiği kaydedildi.

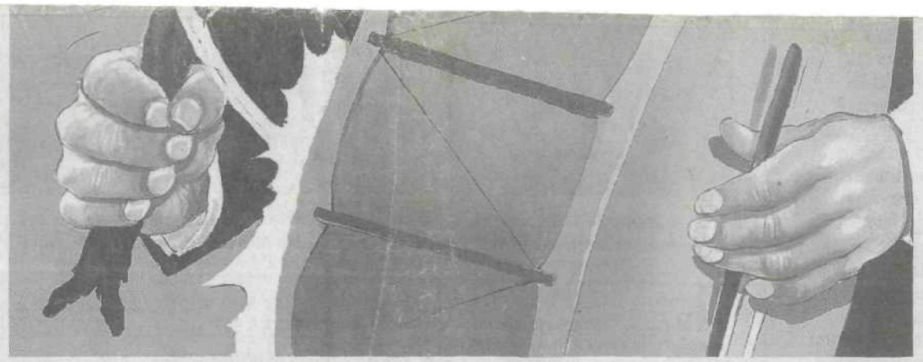
Hollanda da TMMM'ye katıldı

■ ANKARA (AA) - Terörle Mücadele Mükemmeliyet Merkezi'ndeki (TMMM) katılımcı ülke sayısı, Hollanda'nın katılımıyla 7'ye yükseliyor. Genelkurmay Başkanlığı Genel Sekreterliği'nden yapılan açıklamaya göre, 28 Haziran 2005 tarihinde kurulan TMMM'de "Katılımcı Ülke Mutabakat Muhtırası"nı ilk imzalayan ülkeler Bulgaristan, Romanya ve İngiltere oldu. ABD, 8 Eylül 2005'te, Almanya ise 5 Temmuz 2006'da TMMM'ye katıldı. Hollanda'nın katılımı dolayısıyla yarın imza töreni düzenlenecek.

Özel Öğretim Kurumları Yasa Tasarısı üzerinde **"tekrir-i müzakere"** (yeniden görüşme) yapılacak. CHP, tasarıda yapılan değişiklikle Heybeliada Ruhban Okulu'nun açılacağını dile getirmiş, bunun üzerine AKP geri adım atmıştı.

TBMM Genel Kurulu'nda, bugün Özel Öğretim Kurumları Yasa Tasarısı ele alınacak. Tasarının, **"azınlık okulları"** tanımının yer aldığı maddeye bir ekleme yapılmış, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu azınlık mensuplarının yanı sıra yabancı uyruklu azınlık mensuplarının da azınlık okullarına gidebilmelerinin önü açılmıştı. CHP, bu düzenlemeyle Heybeliada Ruhban Okulu'nun açılacağını dile getirmiş, bunun üzerine AKP'de sıkıntı yaşanmıştı. AKP, bugün tasarı üzerinde tekrir-i müzakere önerisi verecek. Bu öneriyle Ruhban Okulu'nun açılmasına neden olacağı ileri sürülen düzenleme, metinden çıkarılacak. TBMM Genel Kurulu'nda, bugün CHP ve AKP arasında usul tartışmaları yaşanacak.

Yarak otuz ulusal bayrağın ertelenmesiyle olağanüstü toplantı çağrısının düştüğünü açıklamış, TBMM Başkanı **Bülent Arınç**'i göreve çağırmıştı. Arınç, CHP'ye gönderdiği yazıda, TBMM'nin cuma günü toplanamadığını, çalışmalara bugüne kadar ara verilmesinin daha önce kabul edildiğini belirterek, **"Bu nedenlerle olağanüstü toplantı çağrısının düştüğünü ileri sürmek hukuken mümkün değildir"** dedi.

musakart@yahoo.com

Çelik'e 'tarikat' sorusu

CHP Milletvekili Mustafa Gazalcı, ücretsiz dağıtılan din kültürü ve ahlak bilgisi ders kitaplarında tarikat övgüsü yapılmasını TBMM gündemine taşıdı

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Milli Eğitim Bakanlığı'nın tarikatlardan övgüyle söz eden din kültürü ve ahlak bilgisi ders kitabı, TBMM gündemine taşındı.

CHP Denizli Milletvekili **Mustafa Gazalcı**, Bakan **Hüseyin Çelik**'in yanıtlaması istemiyle TBMM Başkanlığı'na sunduğu soru önergesinde, Çelik'ten şu sorulara yanıt istedi:

✔ Bilimsel yanlışları olan, hurafe içeren, tarikatları öven kitapları toplatacak mısınız?

✔ Daha önce okullara tavsiye edilen **"100 Temel Eser"** adlı kaynak kitaplarda görülen devlet büyüklerine hakaret, küfür, argo, açık saçık anlatımlar, klasiklerin dinsel içerikle çarpıtılması karşısında ne yaptınız? Bakanlık olarak yayınevlerini dava edeceğinizi söylemiştiniz, ettiniz mi?

✔ **"100 Temel Eser"**deki bu çarpıtmaların kaynak kitaplarının incelenmesinin 2003 yılında Talim Terbiye Kurulu'ndan alınan düzenlemenin yol açtığını kabul ediyor musunuz?

✔ TTK'de çalışan uzman öğretmenler üzerinde büyük huzursuzluk yaratan, sendikalar tarafından iptali için dava açılan 1 Eylül 2006 tarihli yönetmeliği (TTK'yi kitap inceleme sürecinde büyük ölçüde devre dışı bırakan) geri çekmeyi düşünüyor musunuz?

bugününü anlatır...

Türkiye'de geçmişte siyasal erk, kimi iş çevreleri, kimi aydınlar ve hatta kimi generallerin gözlerinde Washington ve Brüksel gözlükleri takılıydı...

Türkiye böyle bir süreç yaşadı ve bugünlere geldi...

KKTC'de **Serdar Denktaş**'ı koalisyondan istifa ettiren neden, senaryosu Washington'da yazılan Brüksel ve Atina tarafından uygulanan bir planın ayağıdır...

KKTC'deki **"siyasal eylemin"** aracıları da basında adını duyduğumuz kişilerdi...

Baş oyuncular ise Mehmet Ali Talat ile **Recep Tayyip Erdoğan** ikilisidir...

★★★

BBC'nin **Newsnight** programında video görüntüleri eşliğinde konuşan emekli bir İsrail askeri ne diyordu:

"2004 yılında Kürt askerlerini eğitmek için İsrail Özel Kuvvetler askerleri Türkiye üzerinden Kuzey Irak'a geçtiler..."

İsrail Özel Kuvvetler askerleri Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nden izin almadan **Kuzey Irak**'a geçebilirler mi?

ABD emperyaline teslim olmuş bir Türkiye var bugün...

Bir ABD'li **"altın avcısı"** firma **Erzincan**'da muhtarı, köylüyü, kaymakamı, belediye başkanını, **ABD**'ye götürüp 200 bin dolar harcıyor...

O firmanın danışmanı kim?

Almanya'nın eski sosyal demokrat başbakanı **Gerhard Schröder**...

Schröder, bir süre önce Türkiye'ye geliyor, kulis yapıyor...

Bizim kimi gardırop Atatürkçüleri de **Bergama**'da, **Eşme**'de, **Havran**'da, **Tunceli**'de **"siyanürlü altın avcıları"**na karşı çıkan yurtsever çevrecilere de tıpkı zorbalar gibi **"Alman vakıflarının casusları"** diyebiliyor!..

Çelişkiler ülkesinde yaşıyoruz!..

hikmet.cetinkaya@cumhuriyet.com.tr
Faks numaramız: 0212/ 343 72 69

Erdoğan 'kefaletiyle' Avrupa Konseyi'nin kara parayla mücadele sözleşmesini göz ardı etti

El Kadı imzayı unutturdu

BAHADIR SELİM DİLEK

▶ *Altında Türkiye'nin de imzası bulunan kara parayla mücadele sözleşmesini de yok sayan AKP hükümetinin bu tavrının Türkiye'yi hem Avrupa Konseyi hem de Avrupa Birliği ile ilişkilerde sıkıntılı bir sürece sokacağı belirtiliyor.*

ANKARA - Başbakan **Recep Tayyip Erdoğan, Yasin El Kadı** davasına ilişkin tutumuyla, Türkiye'nin terörle mücadele konusundaki tezlerine gölge düşürürken aynı zamanda, kara paranın aklanmasının önüne geçilmesine yönelik olarak Türkiye'nin imza koyduğu Avrupa Konseyi Sözleşmesi'ni de göz ardı etti.

Cumhuriyet'in aldığı değerlendirmelere göre Erdoğan'ın baskısıyla, Başbakanlık'ın ardından Dışişleri Bakanlığı'nın da Danıştay'a olan itirazını geri çekmesi, Türkiye'yi **"kara para aklama"** suçlaması ile karşı karşıya bırakabilecek. El Kadı gibi, BM'nin terörü finanse edenler listesinde bulunan bir ismin, Türkiye'de serbestçe ticaret yapmasının önünün açılması, kara para aklamanın önlenmesi konusunda uluslararası işbirliği için önemli taahhütlerin altına giren Ankara'yı zor durumda bırakacak. Türkiye'nin, Eylül 2001'de **"Suç Yoluyla Elde Edilen Kazançların Aklanması, Aranması, El Konulması ve Müsaderesi"** hakkında 1990 yılında yapılan Avrupa Konseyi Sözleşmesi'ni imzalamış olmasına karşın, hem Başbakanlık'ın hem Dışişleri Bakanlığı'nın Danıştay'a itirazını geri çekmesi, Türkiye'yi hem Avrupa Konseyi hem de AB ile ilişkilerde sıkıntılı bir sürece sokacak.

Türkiye'nin 2005 yılında kabul ettiği Müzakere Çerçeve Belgesi'ne göre Avrupa Konseyi sözleşmeleri Ankara açısından bağlayıcı bir özellik taşıyor. Erdoğan'ın bu tutumuyla AB'nin eline, **"Türkiye, Avrupa Konseyi sözleşmelerini yok sayıyor"** gerekçesini de verdi.

BM Güvenlik Konseyi'nin 11 Eylül saldırılarından sonra ABD'nin hazırladığı **"teröre destek veren kişi ve kuruluşlar"** listesi BM tarafından onaylanmış ve BM'ye üye ülkelere gönderilen listedeki kişi ve kuruluşların mal varlıklarının dondurulması istenmişti. El Kadı ve başkanı olduğu Muvvafak Vakfı'nın da yer aldığı liste, Resmi Gazete'de yayımlanmış, oluşturulan bir komisyon aracılığıyla inceleme başlatılmıştı. El Kadı'ya ilişkin olarak Maliye Bakanlığı da **"Kara para akladığına ilişkin güçlü emareler olduğu, her türlü mal, hak ve alacaklarına, ilgili yasa uyarınca tedbir konulması gerektiği"** değerlendirmesi yapmıştı.

HİKMET ÇETİNKAYA

68'den 78'e
SANCILI YILLAR
KUŞATILMIŞ SOKAKLAR

6. BASIMI TÜM KİTAPÇILARDA

Hikmet Çetinkaya'nın neşterini vurduğu "Sancılı Yıllar - Kuşatılmış Sokaklar", Türkiye'nin, bir dönemine damgasını vuran olay ve olguların tarih bilinciyle incelenmesidir.

GÜNİZİ YAYINCILIK
0.212 512 42 19
guniziyayincilik@gmail.com

Küreselleşmeyle yurttaşlık ve ulus bilincinin yok edilmesi kimlik bunalımını beraberinde getirdi

Sığınak arayışındaki insan

Laik demokrasi ortamının tümüyle dışında oluşturulan, güçlü ekonomik temele dayalı, son derecede örgütlenmiş İslamcı cephenin sandık başarısını yadırgamamak gerekir. İslamcı hareketin Cezayir'de, Filistin'de, Mısır'da ve Türkiye'deki seçim başarılarının altında yatan gerçek budur.

ABD'nin dış politikasının **"tam egemenlik"** doktrinine dayandığını, başka bir deyişle, rakipsiz egemenlik ilkesine dayandığını biliyoruz. Bu anlayış temel alındığında, yalnızca mevcut rakiplerin etkisiz kılınması değil, ilerideki olası rakiplerin de etkisizleştirilmesi gerektiği kolayca anlaşılır.

En büyük rakip Sovyetler Birliği tek kurşun atılmadan yok edilmişti. Sovyet sisteminin yok olması, kapitalist-emperyalist sistemin insanlığın ulaşabileceği en son aşama olduğunu kanıtlamış olmakla kalmıyor, sosyalizme inanarak kapitalist düzenin tekerine çomak sokmaya kalkışanların da umutlarını kesmiş oluyordu. **"Tarihin sonu"** böylece gelmiş oluyordu. Çin, Hindistan, Rusya gibi ülkelerin nicel büyüklükleri yanında, hızlı gelişimleri sonucu nitel üstünlüğü ele geçirmeleri olasılığı oldukça yüksektir. Bu olasılığı ortadan kaldırmanın yolu, buralara uzanan petrol taşıyan can damarlarının kesilmesidir. BOP, tam da bu bağlamda önem kazanıyor. Petrol coğrafyası üzerinde sağlanacak tam egemenlik, küresel egemenlik demekti, tek kutuplu bir dünya demekti.

Küreselleşme adı altında yeni liberalizmin yarattığı vahşi kapitalizm ortamında, ulus bilincinin, ona bağlı olarak yurttaşlık kimliğinin yok edildiği koşullarda, yalnızlaştırılan insan, güven duyabileceği bir sığınak arayışına girmiştir.

Din ve etnik köken bu sığınakların başında bulunuyor. Bu sığınaklar aynı zamanda insanın karşı koyma güdüsünü hem zayıflatan hem de yönlendirilmesi zor olmayan bir koşullandırmadır.

Taliban mücahidine, **"Onlar cola'yı sever, biz ölümü"** dedirten bu yoğun din duygusundan başka ne olabilir? Dini etkili siyasi bir silah haline getiren de bu duygudur.

Türkiye'deki İslamcıların sık sık yineledikleri "Devri Saadet" dönemindeki "Medine demokrasisi" gerçekleştirilmek isteniyor. Yani "şeriatın" temeline oturacak bir "demokrasi"...

Hıristiyanlıkla İslamlık arasında süregelen çatışma, bugün de **"uygarlıklar çatışması"** adı altında **"Büyük Ortadoğu Projesi kapsamında"** gündeme oturmuştur. Bu bağlamda dünün **"yeşil kuşağı"** bugün **"ılımlı İslama"** dönüştürüldü. Özünde değişen bir şey yoktu. Murat edilen, bölgesel siyasetlerin İslamlaştırılarak Batı'nın emperyalist siyaset sofrasına sunulmasıdır.

'Ilımlı İslam' ideologlarına göre 'Batı'dakinden farklı tanımlanan bir demokrasi, İslam dünyasına hâkim olmalı

Şeriat temelinde 'demokrasi'

ARABESK KÜLTÜR VE İŞSİZLİK

İslamcı hareketin

SALI

ORHAN BURSALI

Üniversiteler: Bir Çeşitleme!

YÖK'ün üniversitelerin geleceğine ilişkin strateji raporu taslak tartışma belgesi (YÖK internet sitesinden izlenebilir) üniversite çevrelerinde yankı yarattı. Fakat bu yazıda, bu belgeye bağlı kalmaksızın, üniversitelerimizin temel sorunu üzerine birkaç görüş dile getireceğim.

"Üniversitenin temel sorunu nedir" sorusuna çeşitli çevrelerin birbirinden farklı yanıtları var.

Kimine göre **"özerklik"**tir. Üniversitelerin üniversite olmasını YÖK engelliyor. Ah şu YÖK bir kalksa, bu çevreler üniversiteleri *"uçuracak"*tır. Dünyanın sayılı üniversiteleri arasına gireceğiz, bugüne kadar yapılamayan üstün bilimsel araştırmalar patlayacak, ödüller alınacak; üstelik üniversiteler, özerklik ortamında yeni fikirlerin hayata geçirilmesiyle giderek katma değer üreten kurumlara dönüşecek! Öğretim-öğrenim kalitesi de patlama yapacak!

Kimilerine göre, *"Yoo hayır, üniversitelerimizde* **demokrasi** *yok, bu nedenle üniversite olamıyoruz!"* Bir demokrasi gelse, bakınız nasıl bin bir fikir yeşerecek, kalite ve üretim tavana vuracak!

Bazı görüşlere göre, *"özerklik, özgürlük ve demokrasi"* üçlüsünün eksikliği, temel sorumuz.

Bir kısmımıza göre, üniversitelerimizde para yok, örneğin bir milyar dolar yığılsın üniversitelere, kısa zamanda çağ atlarız!

Bazılarına göre, vakıf üniversitelerinin kurulmuş olması temel sorunumuzdur.

★★★

Dinci iktidara, şüphesiz iktidarın dinci politikalarının eğitim ve öğretimdeki **başmilitanı Bakan'a** göre ise, üniversitelerimizin temel sorunu, *"laiklerin elinde"* olmasıdır. Üniversiteler dinci yönetimlerin eline geçmelidir. Bilim, dini inanç temelinde yapılırsa caizdir. Yoksa haramdır!

Dinci iktidarın üniversiteler üzerindeki bu tasallutunu, gerekli yeterli parayı vermeyerek üniversitelerimizi sıkıştırmasını, bazılarımız da, alt edilmesi gereken en önemli tehlike olarak görmekte.

★★★

Gördüğünüz gibi işler karmaşık. Olayın dışında olan bir yurttaşımızın, herkesin bir tarafından tuttuğu bu konuda sağlıklı bir yargıya varıp fikir oluşturması zor.

Fakat bunlar arasında dinci iktidarın ancak **"akıl tutulması"** örneği sayılabilecek görüşünü hemen eleyebiliriz.

Diğer görüşler üzerine bir yorumda bulunmayayım!

Şu kadarını söylemek isterim: Genellikle bu görüşlerin hepsinde *"kısmi"* gerçekler ya var ya yok. Ayrıca vakıf üniversitelerinin de bizim üniversitelerimiz olduğunu, birkaçının çok iyi geliştiğini, bir kısmının da gelişme arzusu içinde olduğunu belirtmekle yetineyim. Ve ortalığa bir-iki görüş daha atarak kafaları biraz daha karıştıralım:

★★★

Üniversitelerimizin temel sorunu, **bilimselleşememektir.**

Üniversiteler fikir üreten, bu alanda gelişmeleri çok iyi izleyen, bunları tartışarak topluma sunan,

hedefi varoşlar

Seçmeni pasif seyirci yerine koyan ve her türlü yönetimin kendilerine bırakılmasını isteyen geleneksel partilerin tersine, yığınlar arasında İslamcı çağrılar kolay yanıt bulabilmektedir. Bu nedenle siyasal katılımcılığın bu örgütlerde yankısını bulabilmesi doğal karşılanmalıdır.

Kent varoşlarına yerleşen İslamcı militanlar, arabesk kültürle beslenen bu yörelerin işsiz gençlerini, bu büyük idealin peşine kolaylıkla takabiliyorlardı. O nedenle Türkiye'de de İslamcı hareketlerin hedefi bu varoşlar olmuştur. Henüz kentleşmemiş, kendi kırsal kültürünü kente taşımış, kent kültürüyle çatışan ve kent kültürü karşısında dışlanmışlık duygusuna kapılan, bu nedenle de kimliğini korumaya çalışan bu kitlelerin, inançları nedeniyle de, yabancı olmadığı bu siyasal söyleme uyum sağlaması zor olmamıştır. Burjuva kültürünün bir antitezi olarak biçimlenen bu anlayış, yalnızca korumaya çalıştığı kimliğinde değil, yaşam tarzıyla da ayrıksılığını kanıtlayacak görünüme bürünmüştür. Bu yöreleri mekân seçen tarikatlar, okullar, Kuran kursları, vakıf türü örgütlenmeler,

gözlerden uzak olmanın avantajlarını da kullanarak küçük burjuvazinin alt tabakalarından oluşan esnaf, memur, hizmetli, imam, öğretmen, öğrenci ve henüz köylülüğünden kopamamış işçilerden oluşan geniş yığınları, siyasal amaçları doğrultusunda yönlendirebilmektedir. Bunların yanında, sürdürülen çatışmalar sonucu, kent varoşlarına yığılan Kürt yoksullarının ırkçı söylemlere tepki olarak, İslami söylemlere sığınmaları da göz ardı edilmemelidir. Bu durum, kırla kent arasında siyasal bağlantıyı da beraberinde getirebilmektedir. Gerçekten de İslamcı hareketler, kentleri kuşatan varoşlardan kent merkezlerine yönelerek adım adım gelişmişlerdir.

Ilımlı İslamın önde gelen temsilcisi **Fethullah Gülen "pazar ekonomisi"** ile tam tamına örtüşen tarikatın başındadır. Çevresine anlı şanlı pek çok liberal iktisatçı, sosyolog, gazeteci toplayarak beş yıldızlı otellerde, üniversite konferans salonlarında seçkinlerin çağrılı olduğu **"bilimsel"** seminerler, sempozyumlar düzenlenmektedir. **"Abant Toplantıları"** adıyla ünlenen ve giderek uluslararası boyutlara taşınan bu toplantılarda, 80 yıllık laik Kemalistlerin uyguladıkları Jakobenci politikaların Türkiye'nin gelişmesinin önünde önemli bir engel olduğu, laikliğin tersine İslamın pazar ekonomisine, modernleşmeye ve demokrasiye en uygun din olduğu savunulmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti İslam dünyası içerisindeki özgün laik ve demokratik kimliğini irticaya karşı kararlı savaşım vererek kazanmıştı. Bugün Türkiye bir yol ayrımıyla karşı karşıya getirilmek isteniyor. Bu kavşakta Türkiye, ya demokratik-laik kimliğini koruyacak ya da İslamlaştırılmış bir devlet yapısıyla emperyalizmin belirlemek istediği **"uygarlıklar çatışması"** arenasında İslam dünyası saflarındaki yerini **"ılımlı İslam"** kimliğiyle alacaktır.

Küreselleşmeyle Batı dünyası tarafından yenilenen tehdit tanımlarına ve gelecek planlarına göre Yeşil Kuşak projesinin yerini "Ilımlı İslam" modelinin alması öngörülüyor. Ancak radikal İslamcıların "Cihat"ı planları bozuyor.

BOP kapsamında İslam dünyasının İslam referansı temel alınarak **"demokratikleştirilmesi"**nden söz edilmektedir. Bu teze göre, önerilen **"demokrasinin"** İslamın temel ilkeleri, sınırları içerisinde olacağı doğaldır. Türkiye'deki İslamcıların sık sık yineledikleri **"Devri Saadet"** dönemindeki **"Medine demokrasisi"** gerçekleştirilecektir! Bir başka deyişle, **"şeriatın"** temeline oturacak bir **"demokrasi"** murat edilmektedir.

Burada **"halkın egemenliği"** değil, **"Allah'ın egemenliği" (Tayyip Erdoğan),** Kuran'ın egemenliği esas olacaktır. Gerçekten de 19. yüzyılın başından beri, emperyalizm **"Devri Saadet"** hayalini İslamcı politikalarının temel taşı yapmıştır. Bugün de, Afganistan ve Irak'ta olduğu gibi, uygulamalar bu doğrultuda gelişmektedir.

"Ilımlı İslam" ideologları, kendi icatları olan **"demokrasi"**nin Batı tipi demokrasilerden **"farklı bir demokrasi"** olduğunu da vurguluyorlar.

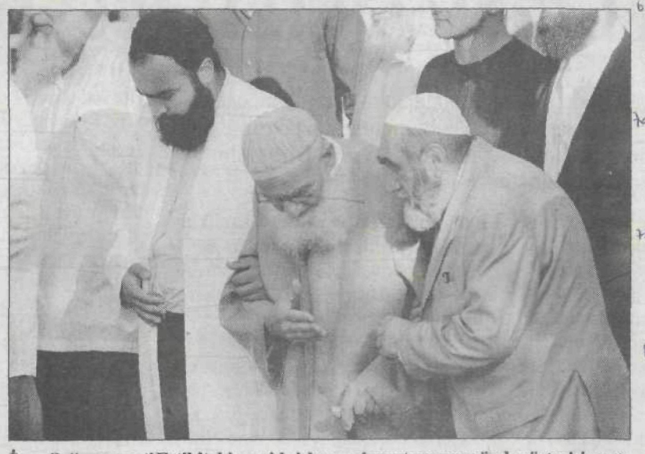
"Ilımlı İslam"ın siyasal yaşamın gündemine oturtulması, kuşkusuz bir rastlantı değildir. 1950'li yıllarda İran'da Musaddık hareketi, Mısır'da Nasır hareketi ve Irak'ta Baasçı ulusalcılık hareketinin anti-emperyalist nitelikleri, ulusalcılığa karşı anti-komünizmin ideolojik temeli olarak İslamcılığı gündeme getirdi. **Bernard Lewis** gibi Ortadoğu uzmanları, 1950 ortalarında ABD Ulusal Güvenlik Konseyi'ne Kafkaslar'daki Nakşi tarikatının Sovyetler'e karşı beşinci kol olarak kullanılabileceği yolunda raporlar sunmuşlardı. Gerçekten de, soğuk savaşın emperyalist anti-komünizmi ile İslam radikalizminin politik amaçları örtüşüyordu. Toplumların yaşadığı toplumsal ve ekonomik eşitsizlik İslamcı radikalleri ilgilendirmiyordu.

Suudi Arabistan'ın önderliğinde Rabıta örgütlenmesi 1960'lı yılların başında etkili bir biçimde desteklenmeye başlandı. Kısa sürede Rabıta İslam dünyasında örgütlendi. Türkiye'de de Rabıta destekli komünizmle mücadele dernekleri bu doğrultuda kurulmuşlardı.

Türk-İslam sentezinin oluşumu

Öte yandan, İslam radikalizmi yalnızca ulusalcı, laik, sosyalist ve komünist hareketlere karşı bir alternatif olarak değil, soğuk savaş koşullarında (1945-1991) Sovyetler'i kuşatmak, dahası, Sovyetler Birliği içerisindeki Müslüman halkları rejime karşı harekete geçirecek güçlü bir araç olarak da kullanılabilecekti. Özellikle Kafkaslar'daki Nakşi tarikatı geleneğinden yararlanılarak İslam kartı kullanılacaktı. Nakşilik, Çeçenistan, Dağıstan, Orta Asya'nın Özbekistan gibi bazı bölgelerinde güçlüydü. 1960'larda **Brzezinski** ve Türkiye'de CIA İstasyon Şefliği yapacak olan **Paul Henze**'nin katkılarıyla İslamcılığa, milliyetçilik duyguları da eklemlenerek Türk-İslam sentezi oluşturuldu. CIA uzmanları NATO bağlantılı Türkiye'nin Sovyetler'deki Türk kökenli milliyetlerde bağımsızlıkçı duyguları geliştireceğine inanıyorlardı.

Suudi Arabistan'ın önderliğinde Rabıta örgütlenmesi 1960'lı yılların başında etkili bir biçimde desteklenmeye başlandı. Kısa sürede Rabıta İslam dünyasında örgütlendi. Türkiye'de de Rabita destekli komünizmle mücadele dernekleri bu doğrultuda kurulmuşlardı. 1973 Arap-İsrail çatışmasının ardından gelen petrol bunalımı sonucu, dört kat artan petrol fiyatlarıyla, tutucu Suud kasalarını dolduran petrodolarlar, İslam radikalizminin canlanıp kabarışının da maddi koşullarını yaratmıştı. Arap milliyetçiliğinin İsrail karşısındaki 1974 başarısızlığı, İslamcı hareketlerin önünü açmış oluyordu. Ulusalcı, laik Filistin örgütüne karşı, İsrail'in de desteğini alan Hamas, Sovyet desteğindeki ulusalcı laik sol iktidara karşı, Suud ve CIA desteğinde Sovyet sisteminin yıkılmasını tetikleyen Taliban gibi örgütlenmeler, İslam dünyasındaki radikal hareketleri yüreklendirmişti. Uluslararası bir kimlik kazanan radikal İslamcılık, hedeflerini genişletmişti. Afganistan'da yıllarca süren bir savaşta deneyim kazanmış olan İslam Tugayları nın mücahitleri Bosna'da, Çeçenistan'da, Cezayir'de etkili oluyorlardı. Bütün İslam dünyasının bu **"cihat tugayları"**, Amerika gibi dünyanın en güçlü askeri gücünün dize getiremediği Sovyet sistemini **"yıktıktan sonra"**, İslamı dünyaya egemen kılmanın önünde önemli bir engel kalmamış oluyordu. 1993 yılında New York Times şunları yazıyordu: **"Cezayir, Mısır, Yemen, Tunus, Ürdün, Türkiye ve öteki Müslüman ağırlıklı bazı ülkelerde yönetimleri devirmek için Afganistan'ı üs olarak kullanan binlerce İslamcı militan şiddete dayalı gizli faaliyet yürütüyor."**

İsmailağa cemaati Fatih'teki camide işlenen cinayet sonrası gövde gösterisi yaptı.

bilim üreten, yeni teknolojiler üretmekte olan kurumlardır.

Şüphesiz ki, başarılı eğitim-öğretim yöntemleriyle, öğrencilerini de bu araştırma dünyasının içinde ve insanlığın birikimleriyle yoğurarak *"yurduna, milletine, kendisine, ana babasına, dünyaya, insanlığa, doğaya, börtü böceğe birer hayırlı evlat"* olarak yetişmelerini sağlamak gibi çok önemli görevi de vardır!

Üniversitelerimizde bilimselleşme kurumsallaşamadı. Bütün temel sorunları, ve bu arada dinci tasallut da buradan kaynaklanıyor.

Üniversitelerde çok çeşitli siyasi görüşlerin olması doğal. Sağcısı solcusu, belki cuntacısı, devletçisi, özel sektörcüsü, hatta dinibütün öğretim üyesi!

Fakat, bütün bu görüşlerin kesişmesi, ortak payda olarak uzlaşması gereken tek bir doğru var: Bilim ve bilimsellik. Bilimsel liyakat, üniversitenin tek yönetim ilkesi olmadığı sürece, üniversitelerimiz sorunlar içinde boğulur, tarihsel büyük sıçramasını yapamaz ve toplumun önünde koşamaz!

Üniversite yönetimleri, atamaları, yükseltmeleri, projelere destekleri vb., *"layık olma"* temelinde yapılmalı ve bilimsel ölçütlerden şaşmamalı. Yönetimin bilimselleşmesi, birinci sorun.

Dün **Muğla Üniversitesi**'nin açılış konuşmasında bu görüşü biraz ayrıntılı dile getirmeye çalıştım. Üniversite Rektörü **Şener Oktik** ile bilimselleşme konusunda benzer görüşleri paylaşmış olmaktan mutluluk duydum.

Henüz 14 yaşındaki Muğla Üniversitesi'ne hızlı adımlar attırarak evrenselliği yakalamak peşinde koşan Oktik'e, bu fikirleri paylaşma ve tartışma ortamı yarattığı için buradan da teşekkür ederim.

obursali@cumhuriyet.com.tr

DİKİLİ CUMOK'TAN BAŞSAĞLIĞI

Sevgili **CEM DİLME**
SEN YOKSUN BİR EKSİĞİZ

Annesi ve Babası
Sayın **OYA** ve **COŞKUN DİLME**
ile acılarını paylaşır, tüm
CUMOK'lara
başsağlığı dileriz.

Işıklar içinde yatsın.

Dikili CUMOK
Dikili Cumhuriyet Okurları

Kara Harp Okulu'nun yeni eğitim öğretim yılı açılış töreninde konuşan Başbuğ'dan sert mesajlar:

İrtica kaygı verici boyutta

▶ Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral İlker Başbuğ, 1950'lerden itibaren bazı marjinal grupların dinsel eğilimleri kullanarak sermaye biriktirip yatırımlara yöneldiğini, dernek ve vakıflar kurarak eğitim öğretim alanında ve nihayet de siyasal alanda etkin olmaya çalıştıklarını kaydetti.

▶ Başbuğ "Türk Devrimi'nin temelini oluşturan laiklik ilkesine yönelik saldırı ve girişimler de vardır. Türk Devrimi'ne direniş hareketi irtica ve gericiliktir. Türk Devrimi'ne direniş daha Atatürk hayatta iken başlamıştır. Çünkü bütün devrimlerde, devrimin getirmiş olduğu yeniliği hazmedemeyenler ve güçlerini kaybedenler vardır" dedi.

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral **İlker Başbuğ**, irtica uyarısında bulundu ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) **"Ulus devlet, üniter devlet ve laik devlet"**i korumak için yasalarla verilen görevi **"yapmama gibi bir lükslerinin olmadığını"** vurguladı. Başbuğ, **"TSK; ulus devlet, üniter devlet ve laik devletin korunmasında, her zaman taraf olmuştur ve taraf olmaya devam edecektir"** değerlendirmesini yaptı. Türk Devrimleri'ne karşı direniş hareketi olan **"irtica ve gericiliğin"** kaygı verici boyutlara ulaştığını, bu hareketlerin kayda değer mesafe aldığına dikkat çeken Başbuğ, topyekûn bir mücadele verilmesi gerektiğini dile getirdi. Başbuğ, cemaat ve tarikatların da devrime karşı hareketlerin odağı haline geldiklerini vurguladı.

Kara Harp Okulu'nun (KHO) 2006-2007 eğitim öğretim yılının açılışında ilk dersi Kara Kuvvetleri Komutanı Başbuğ verdi. Başbuğ, konuşma başlığı olarak **"Atatürk ve Türk Devrimi"** konusunu seçmesinin nedenini, **"Türk Devrimi'ne yönelik direnişlerin ulaşmış olduğu nokta"** olarak gösterdi. Atatürk'ün gerçekleştirdiği mucizeye **"Devrim ve devrimcilik terimlerinin kullanılmasının"** daha uygun olduğunu belirten Başbuğ, şu değerlendirmeyi yaptı:

"Atatürk her şeyden önce bir devrimcidir. Entelektüel bir devrimcidir. Askerlik hayatında devrimcidir. Yeni Türk devletinin kurulmasında, bu devletin devletler arası ilişkilerinin düzenlenmesinde devrimcidir. Türk toplumunun yeniden yapılandırılmasında ve modern Türk Devleti'nin kurulmasında devrimcidir. Kısacası, Atatürk Devrimi'nden söz edilince Atatürk hatırlanmalıdır" diye konuştu.

Başbuğ, konuşmasında Atatürk'ün dehasına dönemin İngiltere Başbakanı **Lloyd George** ve Oxford Üniversitesi'nin bilim adamlarından alıntı yaparak örnekler verdi. Atatürk'ün entelektüel kişiliğinin okuduğu kitaplardan anlaşıldığını belirten Başbuğ, Çankaya Köşkü ve Anıtkabir'deki Atatürk kitaplığından bazı eserleri de örnek gösterdi.

Güncel sorular

Türkiye'nin bugünkü durumunu Türk Devrimi'nin başlangıcıyla kıyaslayan Başbuğ, bu konularda dikkat çekici şu soruları sordu:

"- Bugün içinde bulunduğumuz durum, Türk Devrimi'nin başlangıcındaki dönemden çok farklı mıdır?

- Dünyada yaşanan devrimlerin büyük bölümünün kaynağı ve dayanağı olan, güçlü, entelektüel ve ulusalcı sosyoekonomik kadroların Türkiye'deki varlığından bugün de söz edilebilir mi?

- Eğer söz edilebilirse, bu kadrolar, devrimlerin korunması, sürekliliği ve ilerletilmesinde kendisine düşen görevleri yerine getirmekte midirler?

Yoksa bu görevler öncelikle yine, askeri ve sivil kadrolardan mı ya da yine Türk ulusunun bütününden mi beklenmektedir.

- Türk Devrimleri'nin koruyucusu olan kurumlar; bugün, kendilerinden beklenen görevleri tam olarak yerine getirmekte midirler?

- Milli Eğitim'in tüm kadroları, Türk Devrimleri'nin savunuculuğu görevini tam olarak yerine getirmekte midirler?"

'İrtica kaygı verici boyutta'

Başbuğ, konuşmasında Harbiyelilere seslenirken, **"Türk Devrimi'ne sahip çıkma görevi bizlere, bütün Türk ulusuna, Ulu Önder Atatürk tarafından verilen bir görevdir"** dedi. Bu görevi Atatürk'ün **"Biz büyük bir devrim yaptık. Memleketi bir çağdan alıp yeni bir çağa götürdük. Birçok eski müesseseleri yıkmın hedefini kavramış olanlar, daima onu koruyacak güçte olacaklardır"** sözleriyle anımsatan Başbuğ, konuşmasında Genelkurmay Başkanı Orgeneral **Yaşar Büyükanıt**'tan da alıntılar yaptı. Başbuğ şöyle devam etti:

"Sayın Genelkurmay Başkanımızın, 'Türkiye Cumhuriyeti kurulduğundan bugüne kadar hiçbir zaman bu kadar farklı iç ve dış tehditlerle aynı anda karşı karşıya gelmemiştir' **ifadesi içerisinde, 'Türk Devrimi'nin temelini oluşturan Laiklik ilkesine yönelik saldırı ve girişimler de vardır. Türk Devrimi'ne direniş hareketi irtica ve gericiliktir. Türk Devrimi'ne direniş daha Atatürk hayatta iken başlamıştır. Çünkü bütün devrimlerde, devrimin getirmiş olduğu yeniliği hazmedemeyenler ve güçlerini kaybedenler vardır. Bugün üzülerek ifade etmek istiyorum ki; irticai tehdit, bazı kesimler kabul etmese de, kaygı verici boyutlara ulaşmaktadır. Devrimlerin; bazı kesimler tarafından bilinçli, sabırlı ve planlı bir biçimde aşındırılmaya çalışıldığı ve bu yönde de kayda değer mesafe alındığı bir gerçektir. Laiklik ilkesi, Türkiye Cumhuriyeti'ni oluşturan tüm değerlerin temel taşıdır.'**

Laikliği anayasada tanımlayan maddelere ve Anayasa Mahkemesi'nin bu konuda aldığı kararlara atıf yapan Başbuğ, bu ilkeyi tartışmaya açmak istemeyi anlamanın olanaksız olduğunu, **"laikliğin demokrasiyle çatıştığı"** iddiasının da temelsiz olduğunu vurguladı. Laikliğin Türk demokrasisinin gelişmesinde ana itici güç olduğunu belirten Başbuğ, **"Devrimler doğaları gereği, dinamik bir süreci ifade eder. Türk Devrimi'nin geriye dönüşünü engelleyici uygulamalar, devrimin korunmasına yöneliktir. Ancak bunun yanında önemli olan husus, yalnız meycudun ve gerçekleştirilenlerin korunması ile yetinilmeyerek, devrimlerin daha da ileriye götürülmesidir"** dedi.

Burada Türk toplumunun bütün kesimlerinin kendisine, **"Üstümüze düşen görevleri tam olarak yerine getirdik mi, getiriyor muyuz?"** sorusunun yöneltmesini isteyen Başbuğ, **"Eğer bu konuda kendimizi yetersiz gö-**

DÜZ YAZI

ORHAN BİRGİT

AB Beğenmeyecek Ama..

Meteoroloji soğuk hava tahminleri yapsa da ekim ayının ülke gündemi açısından hayli sıcak geçeceğini söyleyenlerin takviminde, bu tahminlerini kanıtlamak için **1, 2** ve **3 Ekim** tarihleri sırası ile yer alıyordu.

Ekimin ilk günü, olağan yasama yılının başlaması nedeniyle Cumhurbaşkanı'nın açış konuşması yapacağı, özellikle bu açılışın Sayın **Sezer**'in son çalışma yılını da kapsadığı için ayrıca önem taşıdığı biliniyor.

Harp Akademileri'nin öğretime başlaması nedeniyle Genelkurmay Başkanı'nın, 2 Ekim'de ilk dersi TSK'nin komutanı olarak vereceği ve söyleyeceklerinin ağırlığının özellikle AB çevrelerinden gelen *"Türkiye'nin demokratikleşmesinde ordunun neden olduğu engeller"* konusundaki eleştirilere verilecek yanıtlar olduğu da anlaşılıyor.

Başbakan'ın Beyaz Saray'da ABD Başkanı ile buluşması, daha sonra Londra'da İngiltere Başbakanı ile yapacağı görüşme, hem **Erdoğan**'ın hem de **AKP**'nin 2007 yılındaki yol haritasının kalın çizgilerini ortaya çıkaracak.

Bu doğrultudaki yorum ve tahminlere dün Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral **Başbuğ**'un Kara Kuvvetleri Komutanı olarak verdiği açılış dersi, sıcak ve yeni boyutlar ekledi. Önce soğukkanlılıkla Harp Okulu adındaki öğretim kurumumuzun, bizim tarihimizdeki yenilik ve çağdaşlık hareketleri içindeki yerini anımsayalım. Hemen ardından bu kara, deniz ve hava bölümleri ile son yıllarda özel yasası ile bir askeri üniversite statüsünde ve gerçek bir bilim kurumu olarak Silahlı Kuvvetler'e subay yetiştirdiğini söyleyelim.

Dersimiz Atatürk ve Türk Devrimi

Dün Türkiye'deki çeşitli üniversiteler, yeni öğretim yılına düzenledikleri törenlerle başlarken Kara Kuvvetleri Komutanı da, Kara Harp Okulu'ndaki açılış dersinde, güncel konuları ele alarak sanırım AB'nin görevi sona eren Türkiye temsilcisi Bay **Kretschmer**'in hafta sonunda İstanbul'da TSK'ye yönelttiği eleştirileri de yanıtlamış oldu.

Başbuğ, Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nı iki yıl süre ile sürdürecek ve 2008 yılı 30 Ağustos'unda yaş sınırı nedeni ile Genelkurmay Başkanlığı'ndan ayrılacak olan **Büyükanıt**'tan nöbeti devralacak. Dünkü **"Atatürk ve Türk Devrimi"** konulu 55 dakikalık açılış dersinde söyledikleri, anayasada yer alan cumhuriyetin temel ilkelerine de, hem anayasada hem de öteki yasaların Silahlı Kuvvetler'e verdiği görevlerle de örtüşmektedir. Başbuğ, bazılarının hiç mi hiç hoşuna gitmeyecek bir gerçeği, Genelkurmay Başkanı Büyükanıt'ın **"Türkiye Cumhuriyeti kurulduğundan bugüne kadar hiçbir zaman, bu kadar farklı iç ve dış tehditlerle aynı anda karşı karşıya gelmemiştir"** sözleri ile gündeme bir kez daha getiriyor dünkü dersinde. Ve o tehditlerin özellikle Türk devrimine karşı irtica ve gericilik ile nasıl oluşturulduğunu söylüyor.

"Laiklik ilkesi, Türkiye Cumhuriyeti'nin temel taşıdır" diyen kişi bir asker yurttaş olursa, bu doğru teşhise sahip çıkmaya hakkı olmayacak mi-

türk'ün hayatı, devrimlerle dolu dolu geçen bir hayattır. Atatürk denilince Türk Devrimi, Türk

uk. Bunların binlerce taraftarı var. Fırsat beklediklerini unutmamak lazım. Devrimleri koruyacak tedbirlere çok muhtacız. Devri-

Orgeneral İlker Başbuğ, Türkiye'de hızla örgütlenen cemaat ve tarikatları değerlendirdi

Devrimlere karşı odaklar

Başbuğ, 1950'lerden itibaren bazı marjinal grupların dinsel eğilimleri kullanarak, sermaye biriktirip yatırımlara yöneldiğini, dernek ve vakıflar kurarak eğitim öğretim alanında ve nihayet de siyasal alanda etkin olmaya çalıştıklarını kaydetti. Bu gelişmelerin anayasanın 24. maddesine aykırı olduğunu belirten Başbuğ, şu değerlendirmeyi yaptı:

"Diğer taraftan, küreselleşme olgusunun, devletlerin geniş kitleleri koruyan, sosyal devlet vasfının giderek zayıflamasına neden olduğu da bir gerçektir. Bunun sonucunda toplumların cemaatleşmeye itildiği de bir diğer gerçektir. Giderek güçlenen bu cemaatler, ekonomiyi yönlendirmeye, sosyopolitik yaşamı biçimlendirmeye, dine bağlı bir yaşam tarzı olarak sosyal kimliklerini ortaya koymaya çalışmaktadırlar. Bu cemaatler, ile 677 sayılı kanunla varlığı yasaklanan tarikatlar, devrime

Kara Harp Okulu öğrencileri Orgeneral Başbuğ'u dikkatle dinlediler.

karşı hareketlerin odağı haline dönüşmektedirler."

Dinine bağlı, mütedeyyin yurttaşlara karşı saygılı ve dikkatli olmak zorunluluğunu vurgulayan Başbuğ, dinin inanç alanından çıkarılarak ideolojiye dönüştürülmesinin onu siyasallaştıracağını, bundan en büyük zararı da dinin göreceğini dile getirdi.

Başbuğ, ulusal kültürü yozlaştırma girişimlerine de dikkat çekerek **"Diğer taraftan, toplumumuzun bir bölümünde, ulusal kültürün din eksenli bir yapıya oturtulmaya çalışıldığını da görmekteyiz. Bütün bu önemli gelişmelerin, ulus devlet yapımıza zarar verdiğini düşünmekteyiz"** dedi.

Başbuğ, Türk Devrimi'ne karşı yürütülen faaliyetlerle anayasa ve demokratik hukuk düzeni çerçevesinde, tüm kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla mücadele edilmesi gerektiğini söyledi. Başbuğ, yapılması gerekenleri şöyle sıraladı:

✔ Anayasal düzenimizin temelini oluşturan laikliğin korunması.

✔ Dinin, siyasal ve ekonomik amaçlarla kullanılmasının önlenmesi.

✔ Ulusal eğitim ve öğretimin bu tür hareketlerin etkisinden kurtarılması.

✔ Toplumumuzun bu tip hareketlere karşı bilinçlendirilmesi,

✔ Ulusal kültürümüzü, bütün zararlı etkilerden korumak amacıyla topyekûn bir mücadele verilmesi gerekmektedir.

rüyorsak, bunun nedenleri arasında, sorgulamaya dayanan yüksek kaliteli bir eğitim sistemine sahip olunamaması, Atatürk döneminde oluşturulan kurumların giderek etkinliğini kaybetmesi ve güçlü entelektüel ve ulusalcı sosyoekonomik kadrolara sahip olunamaması bulunmaktadır" değerlendirmesini yaptı.

AB'ye sitem

Harbiyelilere, Atatürk'ün, **"Cumhuriyeti kuranlar, onu korumaya da muktedir olmalıdırlar"** sözünü hiç unutmamaları öğüdünde bulunan Başbuğ, **"Sayın Genelkurmay Başkanımızın ifade ettiği gibi;** 'Cumhuriyetin temel niteliklerine sahip çıkmak, iç siyasetle ilgili olmayıp, yasalarla Silahlı Kuvvetler'e verilen bir görevdir ve askerin yasalarla verilmiş görevleri yapma veya yapmama gibi bir seçeneği ve lüksü yoktur", diye konuştu.

Türkiye üzerinde iç ve dış kaynaklı radikal değişim projeleri bulunduğunu, bu kesimlerin uygulamanın önündeki en önemli engel olarak da TSK'yi gördükleri yönündeki tespitini yineleyen Başbuğ, **"Bunlar TSK'nin siyasete müdahale ettiğini ifade ederek; Silahlı Kuvvetler'in özellikle, milli güvenlik açısından, anayasal düzenin üç temel niteliği olan; ulus devlet, üniter devlet ve laik devlete yapılan saldırılara kayıtsız kalmasını istiyorlar"** dedi.

Başbuğ, **"bu kesimlerin büyük bir yanılgı içinde olduğunu"** vurgulayarak **"TSK'yi başka ülkelerin ordularıyla karşılaştırarak farklı sonuçlar üretmeye çalışanlar, Türk toplumunun tarihini de, gerçeklerini de bilmeyenler ya da kendilerine yabancılaşmış olanlardır. TSK; ulus devlet, üniter devlet ve laik devletin korunmasında, her zaman taraf olmuştur ve olmaya devam edecektir"** diye konuştu.

dırılma girişimlerini gündeme getirenlere tanınmış olan özgürlüğün, cumhuriyeti ve anayasayı koruma görevini yasaların kendisine verdiği Silahlı Kuvvetler'in, *"Beni bu görevden dışlayın"* demek gibi bir lüksü olmalı mıdır? Silahlı Kuvvetler'in sürekli gündemde tutarak özellikle politikacıları uyarmaya çalıştığı iç ve dış tehditlerden hangileri ya da hangisi AB ülkeleri için de söz konusudur?

O tür cemaat ve tarikatlar AB'de var mı?

Alman vatandaşı Kretschmer ya da öteki başka bazı AB'li politikacılar, kendi ülkeleri ve toplumlar bağlamında, *"cemaat ve tarikatların dini zorlamaları savunan birer odak olması ve bu amaçla sermaye biriktirip yatırımlara yönelmelerini, dernek ve vakıflar kurarak eğitim alanında, dahası siyasal alanda etkili olmalarını"* doğal karşılarlar mıydı?

Özellikle bu saygın kişilerin yaşadıkları ülkelerin coğrafyasını, siyasal İslam ya da İslamın siyasallaştırılması için Türkiye'nin dışından ve içinden gösterilen sistemli çabaları unutmak gibi bir lüksleri de olmamalıdır.

Hadi diyelim ki, onlar bizim *"bekâra karı boşamanın kolay olduğunu"* söyleyen atasözümüzde tanımlanmış birer *"erkek"* gibi hareket etmektedirler. Ya bizimkiler? Mesela, **İsmailağa Camisi**'nde öldürülen hocanın iki fakülte bitirmiş olmasını, tek savunma gerekçesi yapan bir **Başbakan**?

Ya da laiklik kavramını didik didik edebilmek için gecesini gündüzüne katan bir **Meclis Başkanı**?

Hatta, benzer bir girişimi adli yıl açılışı nedeni ile gündeme getirmekte sakınca görmeyen bir **yüksek yargıç**?

Onların konuşma hakkı olacak da, kendisine *"laik, üniter bir ulus devleti korumakta taraf olma görevi yasalarla verilmiş"* TSK'nin ağzına AB öyle istiyor diye kilit mi vurması gerekecek?

Faks: 0 212 677 08 21 obirgit@e-kolay.net

Üniversitelerin açılış törenlerinde verilen mesajlarda irticai ve bölücü faaliyetlere dikkat çekildi

Rektörlerden ilk ödev: Gericilikle mücadele

Haber Merkezi - Yurt genelinde çok sayıda üniversite, dün düzenlenen törenlerle 2006-2007 akademik yılını açtı. Cumhurbaşkanı **Ahmet Necdet Sezer**, üniversite gençlerinin özgür ve bilimsel düşünme gücüne sahip, dogmalardan ve boş inançlardan etkilenmeden yaşamlarını yönlendirmesi gerektiğini vurgularken üniversitelerin açılışlarında konuşan rektörler de öğrencilere, **"Türkiye'yi karanlık güçlerden koruyun"** çağrısı yaptılar.

Ankara Üniversitesi'nin (AÜ) 2006-2007 akademik yılı, Hukuk Fakültesi Konferans Salonu'nda dün düzenlenen törenle başladı. Törende, Cumhurbaşkanı Sezer'in üniversitenin yeni akademik yılının başlaması nedeniyle gönderdiği mesajı okundu.

Demokrasi kültürünün yerleşmesine, bireysel katılımcılığın ve çokseslliğin geliştirilmesine hizmet eden üniversitelerin bilimsel araştırma ve çalışmaların rahatça yapılabildiği, düşüncelerin özgürce tartışılabildiği çağdaş kurumlar olarak korunmasının yaşamsal önem taşıdığını belirten Sezer şunları kaydetti:

"Üniversite gençlerimizin özgür ve bilimsel düşünme gücüne sahip, dogmalardan ve boş inançlardan etkilenmeden yaşamını yönlendiren, çağdaşlığı, sürekli gelişmeyi yaşam biçimi olarak benimseyen, insan haklarına saygılı, demokrasi ve hukukun üstünlüğüne inanan, haklarının ve sorumluluklarının bilincinde, yaratıcı, yapıcı ve üretken bireyler olarak yetişmeleri büyük önem taşımaktadır."

Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. **Nusret Aras** da konuşmasında laiklik kavramına ilişkin yorumlara değindi. Aras, laiklik ilkesinin tanımı için Anayasa Mahkemesi'nin bir kararında yer alan **"Boyutları daha büyük, alanı daha geniş bir uygarlık, özgürlük ve çağdaşlık ortamıdır. Türkiye'nin modernleşme felsefesi, insanca yaşama yöntemidir, insanlık idealidir. Laiklik Türk devriminin, Cumhuriyetin özü ve ulusal yaşamın temelidir"** şeklindeki tespitini okudu. Konuşmasının sonunda öğrencilere seslenen Aras şöyle devam etti: **"Sizlerin önemle dikkatinizi çekmek istediğim güncel tehlike irtica ve bölücülüktür. Bunlarla mücadele etmek hepimizin görevidir. Ayrıca ilk ve ortaöğretim okullarımızda önerilen bazı kitaplarda açıkça Atatürk ve onun kurduğu Cumhuriyetimiz yerilmekte, alay edilmeye yeltenilmektedir. Bölücülük ve irticanın maşası olanlar hiç şüphe etmesinler ki görevimiz bunlara karşı sonuna kadar mücadele etmektir."**

Aras'ın konuşması sırasında salonda bulanan bir grup öğrenci ayağa kalkarak **"Kayıt paralarımızı geri verecek misiniz? Bu yaptığınız yasal değil"** diye bağırdı. Öğrenciler Aras'ın isteği üzerine salondan dışarı çıkarıldı.

Türkiye'nin çeşitli illerinde bulunan diğer üniversitelerin akademik yıl açılış törenlerinde de irtica ve bölücülük tehdidine dikkat çekildi.

AKP Grup Başkanvekili Çelik

'Eğer irtica varsa karşısında iktidar var'

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral **İlker Başbuğ**'un irticai tehdidin kaygı verici boyutlara ulaştığı yönündeki açıklamalarına AKP'den yanıt geldi. AKP Grup Başkanvekili **Faruk Çelik, "Eğer Türkiye'de irtica varsa bunun karşısındaki birinci gücün de Türkiye Cumhuriyeti iktidarı olduğunu herkesin bilmesini isterim"** dedi. Çelik, Türkiye'de din eğitiminin önündeki engellerin kaldırılması gerektiğini belirterek **"İnsanları çatı aralarından, bodrumlardan illegal yerlerde eğitim almaktan kurtarmadığınız sürece daha çok konuşuruz. Bunun yolu da din eğitiminin devletin gözetimi ve denetiminde, ebeveynin talebi doğrultusunda sağlıklı bir şekilde verilmesidir"** diye konuştu.

Cumhuriyet

İmtiyaz Sahibi: CUMHURİYET VAKFI adına İLHAN SELÇUK

Genel Yayın Yönetmeni: **İbrahim Yıldız** ● Yazışleri Müdürleri: **Mehmet Sucu, Güray Öz (Sorumlu)** ● Haber Merkezi Müdürü: **Hakan Kara**

İstihbarat: **Cengiz Yıldırım** ● Ekonomi: **Hasan Eriş** ● Dış Haberler: **Özgür Ulusoy** ● Kültür: **Egemen Berköz** ● Spor: **Abdülkadir Yücelman** ● Makaleler: **Sami Karaören** ● Düzeltme: **Abdullah Yazıcı** ● Bilgi-Belge: **Edibe Buğra** ● Yurt Haberleri: **Mehmet Faraç**

Yayın Kurulu: **İlhan Selçuk** (Başkan), **Emre Kongar** (Başkan Yardımcısı), **Orhan Erinç, Hikmet Çetinkaya, Şükran Soner, İbrahim Yıldız, Orhan Bursalı, Mustafa Balbay, Hakan Kara.**

Ankara Temsilcisi: **Mustafa Balbay** Atatürk Bulvarı No: 125, Kat:4, Bakanlıklar Tel: 4195020 (7 hat), Faks: 4195027 ● İzmir Temsilcisi: **Serdar Kızık,** H. Ziya Blv. 1352 S. 2/3 Tel: 4411220, Faks: 4418745 ● Adana Temsilcisi: **Çetin Yiğenoğlu,** İnönü Cd. 5 S. Aksoğan İş H. Kat 1 Tel: 363 12 11, Faks: 363 12 15 Antalya Temsilcisi: **Ahmet Oruçoğlu** Cumhuriyet Meydanı Yıldız Apartmanı B Blok No: 80/5 Tel: 0242 2480057 Faks: 0242 2430509

● İdare Müdürü: **Hüseyin Gürer** ● Mali İşler: **Bülent Yener** ● Satış: **Fazilet Kuza** ● **Cumhuriyet Reklam:** ● Genel Müdür: **Özlem Ayden** ● Genel Müdür Yardımcısı: **Nazende Pal** Tel: (0212) 251 98 74 - 75 /251 98 81 - 82 Faks: (0212) 251 98 68 **Rezervasyon:** (212) 343 72 74 Faks: 212 343 72 53

Yayımlayan ve Yönetim yeri: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş, Prof. Nurettin Mazhar Öktel Sk. No: 2. 34381 Şişli/İstanbul. Tel: (0/212) 343 72 74 (20 hat) Faks: (0/212) 343 72 64 Yaygın süreli yayın **Baskı:** Merkez Gazete Dergi Basım Yayıncılık San. ve Tic. AŞ Fatih Mah. Hasan Basri Cad. Samandıra Kartal/İstanbul **Dağıtım:** Merkez Dağıtım Pazarlama San. ve Tic. A.Ş. www.cumhuriyet.com.tr

26 EYLÜL 2006

İmsak: 5.22 Güneş: 6.48 Öğle: 13.03 İkindi: 16.23 Akşam: 19.05 Yatsı: 20.25

GÜNCEL CÜNEYT ARCAYÜREK

■ *Baştarafı 1. Sayfada*

Rejimin ılımlı İslama dönüşmesine ya da İslamın kara taassup öngören kural ve koşullarına uyan bir Cumhuriyete!

Deniz Baykal, tehlikenin önüne geçebilmek için sadece partisinin (söylemiyor ama gazetemizin) çabalarını yetersiz buluyor.

Ancak, toplumun tüm kesimlerinin; medyanın, iş dünyasının, sivil toplum örgütlerinin görevini yapmasını gerekli görüyor.

Kuşkusuz içten bir temenni ve fakat gerçek?..

Medya, **RTE**'nin Çankaya hevesine karşıdan bakıyor. Cumhurbaşkanı olacak mı olmayacak mı, böyle bir hevesi var mı yok mu içeriğindeki haberlere, araştırmalara önem ve yer veriyor.

İş dünyası mı? Güldürmeyin insanı. TÜSİAD, RTE'nin Cumhurbaşkanlığı konusunda yaptığı açıklamada iki koşul öne sürdü. Genel seçim zamanında yapılsın, bir. Cumhurbaşkanı uzlaşma ile seçilsin, iki.

Cumhurbaşkanını, elinde tuttuğu 350 milletvekili ile seçmeyi zaten temel ilke edinen iktidar başı ile genel seçimleri Kasım 2007'den 2006 sonbaharına aldırmak zaten olanaksızdı.

Sivil toplum örgütleri ise bu konuda üzerlerine ölü toprağı serpilmiş gibi. Çıt yok o kesimde, tık yok.

★★★

Yinelemekte yarar var; bir parti ile bir gazete dışında RTE'nin Çankaya'ya çıkmasının sakıncalarını, Cumhuriyetin temel taşı laikliğe, Atatürk devrimlerine vereceği zararları doğrudan anlatarak toplumu bu olasılık karşısında topyekün tepki göstermeye hazırlayan tek bir kuruluş yok!

Olaya karşıdan bakarak izleyenlerin sığındıkları tek olgu, ulustan aldığı yetkiyi dilediğini yapma özgürlüğü sanan RTE'ye hak vermek!

Oysa demokrasiler elbette halkın söz sahibi olduğu tek rejimdir. Aynı zamanda halkın yüzde 34 oyu ile nasılsa tek başına iktidar şansını yakalayan bir (bu) partinin ulusun yüzde 100'ünü temsil etmesi beklenen bir kişiyi, kimliği, geçmişi ve geleceğe bakışı bilinen bir kişiyi Çankaya'ya çıkarmaya yetkin olmadığının altını çizen bir rejimdir.

★★★

Dar çerçeveli uyarıların giderek yaygınlaşmasını engellemek için RTE iktidarının kullandığı karşı silah; cumhurbaşkanı seçimini tartışmak için henüz vaktin erken olduğunu söylüyor. Bu sav tutmayınca bu kez Çankaya seçimini uzlaşma ile yapacağını öne sürmeye başlıyor. Kısacası, kaçak güreşiyor. Uzlaşma sözcüğünün RTE'nin defterindeki karşılığı ise palavra. Adaylık süreci başladığında bir değil birkaç adayı partilerin önüne koyacak ve nihayet son turda RTE koşullanmış AKP grubu tarafından seçilmiş olacak!

RTE'nin beraberinde gezen dünürü **Sadık Albayrak**, Rize'de gazetecilere, *"RTE sırça köşkleri sevmez. O köy çocuğudur. Ne işi var Cumhurbaşkanlığı ile? Biz ona sohbetlerimizde* 'Yeter bu ülke için yaptığın hizmet. Bırak artık' *diyoruz"* demiş.

Özal öldükten sonra Çankaya'ya adı geçen **Süleyman Demirel**'e niyetini sormuştum; *"Öyle bir makam ki kimse reddedemez"* demişti. 12 Eylül 1980'lerde siyasal yasaklı duruma düşen Demirel'e, ailesi *"Ülkeye çok hizmet ettin, yeter artık, si-*

PKK yine saldırdı: 1 şehit

Mardin'de şehit düşen Jandarma Teğmen Evranos'un babası, G. Doğu'daki olayların sorumlusu olarak gösterdiği ABD ve işbirlikçilerine lanet okudu

MARDİN/BALIKESİR (Cumhuriyet) - Mardin'in Dargeçit ilçesinde güvenlik güçleriyle PKK'liler arasında çıkan çatışmada Jandarma Teğmen **Cengiz Evranos** (24) şehit oldu, 2 korucu da yaralandı. Şehidin babası, Güneydoğu'daki olayların sorumlusu olarak ABD'yi göstererek **"Siyasiler de çocuklarını Dargeçit'e göndersin.** 'Vatan sağ olsun' **demek istemiyorum. ABD ve işbirlikçilerinin Allah belasını versin"** diye isyan etti.

Dargeçit'e bağlı Sunatkapı bölgesinde devriye görevi yapan güvenlik güçleri, önceki akşam bölgede pusu kuran PKK'lilerin saldırısına uğradı. Çıkan çatışmada Jandarma Teğmen Evranos ile 2 korucu yaralandı. Şırnak Askeri Hastanesi'ne kaldırılan Evranos kurtarılamadı.

20 gün önce atanmıştı

Evranos'un şehit olduğu haberi Balıkesir'de oturan ailesini yasa boğdu. Elazığ'ın Palu ilçesinden gelerek Balıkesir'e yerleşen emekli hemşire **Fikriye** ile emekli sağlık görevlisi **Mehmet Nuri Evranos**'a, oğullarının şehit olduğu haberi doktor eşliğinde verildi. Baba Evranos, 2004 yılında Kuleli Askeri Lisesi mezunu olan oğlunun Tuzla, Foça ve Jandarma Genel Komutanlığı'ndaki görevlerinin ardından 20 gün önce Mardin'in Dargeçit ilçesine atandığını söyledi. Oğluyla hemen her gün telefonla görüştüklerini ifade eden Evranos, **"Oğlumla en son dün (önceki gün) görüştüm. Yoğun oldukları için günlerin nasıl geçtiğini bilemediğini söylemişti. Şehit olacağı aklıma bile gelmemişti"** dedi.

Cengiz Evranos.

Güneydoğu'daki terör olaylarının sorumlusu olarak ABD'yi gösteren Evranos, şöyle devam etti: **"Siyasiler çocuklarını Dargeçit'e askere göndersinler. Baksınlar ne oluyor. 550 milletvekili var. Her birinin mutlaka 3 genci vardır. Bizimkiler can veriyor orada. Onlarınkiler de gitsin, vatanı için can versinler.** 'Vatan sağ olsun' **demek istemiyorum. Sınırlarımız belli, sınırlarımız öyle kalsın. ABD ve işbirlikçilerinin Allah belasını versin."**

Şehit teğmenin Boğaziçi Üniversitesi'nde öğrenim gören kardeşi **Oğuz Evranos**'un (20) da ağabeyinin ölüm haberini aldıktan sonra Balıkesir'e gelmek üzere yola çıktığı öğrenildi. Şehit Evranos'un cenazesinin, bugün öğle namazının ardından Zaganos Paşa Camisi'nde düzenlenecek askeri törenin ardından toprağa verilmesi bekleniyor.

Mayın tuzaklarına imha

Öte yandan Genelkurmay Başkanlığı, Bingöl'ün Genç ve Van'ın Özalp ilçelerindeki operasyonlarda PKK tarafından hazırlanan mayın tuzaklarının imha edildiğini açıkladı. Genelkurmay ayrıca Hakkâri-Şemdinli-Yaylapınar ile Aktütün köyü arasında yapılan yol çalışmasında kullanılan makineleri yakmaya gelen teröristlerle güvenlik güçleri arasında çatışma çıktığını bildirdi.

CHP'Lİ İNCE, ŞEHİT SAYISINI SORDU

YALOVA (Cumhuriyet) - CHP'li **Muharrem İnce**, Başbakan **Tayyip Erdoğan**'ın yanıtlaması istemiyle verdiği soru önergesinde, 1984'ten beri kadar asker, polis ve korucu olmak üzere ne kadar şehit verildiğinin açıklanmasını istedi. İnce, ayrıca **"Şehit olan öğretmenlerimizin sayısı ve yapılan yardım miktarı ne kadardır?"** sorusuna da yanıt istedi.

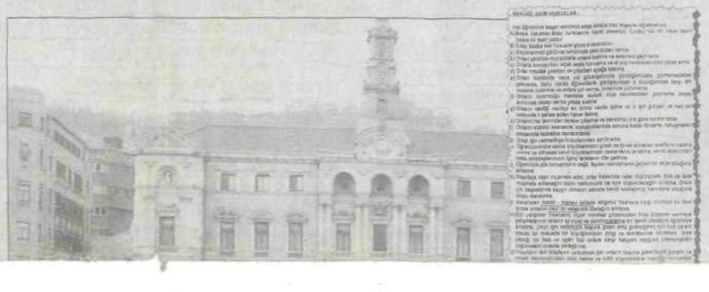
Rehberlik öğretmeninin notlarında 'Oruç ve dua teşvik edilmelidir' yazıyor

Öğrencilere tarikat öğütleri

EVRİM KAYA

Konya'daki Vali İhsan Dede İlköğretim Okulu'nda beş yıl görev yaptıktan sonra yeni eğitim-öğretim yılında Konya İmam Hatip Lisesi'ne atanan rehberlik öğretmeninin dosyasından **"tarikat okulları"** ndaki uy-

dır.", "Öğrencileri metafizik gerilim içinde tutmak için gazete başlık konularını kullanma..." "Allah korkusu ile meşbu olmalı..." gibi ifadeler dikkat çekti. Okul Müdürü **Bilal Çankaya** konunun bilgisi dışında geliştiğini belirtir-

GÜNDEM MUSTAFA BALBAY

■ *Baştarafı 1. Sayfada*

ilk bu deyimi getiriyor.

11 Eylül 2001'de ABD'de yaşanan dehşetin ardından Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi toplanmış, yapılması gerekenleri sıralamıştı. ABD zaten hazırlıklıydı, ne yapacağını biliyordu. Konsey de terörün öncelikle para kaynaklarının kesilmesi gerektiği görüşünü benimsedi. Eldeki bilgiler ışığında sözünü ettiğimiz listeyi yaptı.

BM, bu listede adı geçen kişilerin malvarlığının dondurulması gerektiğini düşündü, üyelerine duyurdu. Dönemin **Ecevit** hükümeti de karara uydu, El Kadi'nin Türkiye'deki ekonomik hareketlerini durdurdu. El Kadi itiraz etti. Bu arada Ecevit hükümeti gitti, yerine AKP hükümetleri geldi. Yerel mahkeme, El Kadi'yla ilgili kararın belgesini yetersiz buldu. Konu Danıştay'a geldi. Danıştay da *"Evet, bu belgeler yetersiz, devlet kurumları gerekli delilleri mahkemeye iletsin, ondan sonra karar verilsin"* dedi.

★★★

İşin buraya kadar olan bölümü bir yargı sürecinin aşamaları. Bundan sonrası siyasal, hatta uluslararası boyutta...

Danıştay kararını, Başbakanlık, Dışişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı'nın temyiz etme hakkı var. Başbakanlık ve Dışişleri Bakanlığı önceki hafta kararı temyiz etti.

Olması gereken de buydu. Kamu kurumları yüzde yüz haksız oldukları durumlarda bile, itiraz etme hakkını kullanmak durumunda. Başbakanlık bu geleneğe uyuyor, ama Başbakan aynı görüşte değil!

Bu nasıl tümce, Başbakanlık'la Başbakan ters mi düşer, demeyin. Türkiye'de düşer. **Erdoğan**'ın baskısı üzerine, Başbakanlık itiraz dilekçesini başvurudan 5 gün sonra çekti. Sıra Dışişleri Bakanlığı'na geldi. Sızan haberlere göre **Gül**, itirazın geri çekilmemesi gerektiği görüşündeydi. Ancak Başbakanlık'tan Dışişleri'ne şu uyarı gitti:

İtirazı geri çekip çekmeme tartışmasını bırakın. Geri çekilecek, bu siyasi bir karardır!

Bunun üzerine Dışişleri Bakanlığı da itirazını geri çekti.

Böylece bir AKP geleneği daha yaşandı:

Devlet çıkarları bir tarafta, AKP çıkarları ön tarafta!

★★★

Gelinen noktada Türkiye'nin düşürüldüğü duruma bakalım:

BM Güvenlik Konseyi bir karar almış. Belli başlı ülkelerin tümü buna uymuş ve gereğini yapmış. Türkiye de ilk aşamada yapmış, AKP ile birlikte yan çizmiş. Ülkenin Başbakanı, *"BM ne derse desin, ben Yasin el Kadı'ya kefilim"* demiş!

Türkiye'nin terörle mücadelede en çok gündeme getirdiği, uluslararası toplantılarda dünya ülkelerini samimi olmaya çağırdığı durum şu:

Terörle mücadele bir bütündür. Burada çifte standart olmamalıdır!

Ne demek çifte standart?

Türkiye'nin yüzüne gülüp terör örgütüne omuz vermek... Ya da Türkiye'nin terörist dediği örgütleri terörist saymamak!

Şimdi bize bir ülke şunu söylese:

- Ey Türkiye; sen, PKK bir terör örgütü diyorsun, ama ben kefilim; bunların terörle hiç ilgisi yok. Sen

yaseti bırak" dedi, ama bırakmadı.

RTE, şayet cumhurbaşkanı olmaya karar verdi ise onu ne ailesi, ne dünürü ne de yakın siyaset arkadaşları engelleyebilir.

Yukarıya çıkar, yücelme yolundaki laik Cumhuriyet rejimini aşağıya çekmek için elinden geleni ardına koymaz!

AL GÖZÜM SEYREYLE / IŞIL ÖZGENTÜRK

İşsizlik delirtir!

Bütün pembe tabloları bir yana bırakın, bu ülkenin genç nüfusu tıpkı savaş gibi çok büyük bir tehditle karşı karşıya. Bu tehdidin adı işsizlik.

Taksiye binmişim, havaalanına gidiyorum, şoför gencecik biri, yüzü çok gergin ve araba adeta uçuyor. **"Biraz daha yavaş sürer misiniz"** diyorum, **"vaktimiz var"**. Tak, anında arabayı durduruyor, **"Tamam in gitmiyoruz!"** Şaşkın şaşkın bakıyorum, **"Ne oluyor, ne yapmaya çalışıyorsunuz?" "Benden bu kadar"** diyor, **"başının çaresine bak"**.

Otobandayız, çaresizim, **"peki"** diyorum, **"istediğin gibi git"**. Yola koyuluyoruz, o birden ağlamaya başlıyor, **"Kusura bakmayın"** diyor, **"ben böyle değildim ama hayat beni böyle üzgün biri yaptı."** Ve ardından arabayı normal hızına getirip hayat hikâyesini anlatmaya başlıyor. Aslında o kimya mühendisiymiş. Üç yıl önce çalıştığı fabrika Romanya'ya taşınmış, o gidememiş çünkü ailesi kötü durumdaymış, anne babasına birilerinin göz kulak olması gerekiyormuş. Bu olayla birlikte onun da hayatı bitmiş. O günden bugüne çalmadık kapı bırakmamış, onun iş bulabilmesi için annesinin gitmediği yatır kalmamış, ama nafile, sonunda altı ay evvel, bu işe başlamış, biraz daha para kazanmak için hem gece hem gündüz çalışıyormuş.

Bizim mahalle kafesini erken açacak, ortalığı toparlayıp saat dokuzda da işi bir başkasına bırakacak bir eleman aranıyor. Çok az bir para alacak. İlan veriliyor ve iş arayanlar birer ikişer düşüyor. Ben de tam kahve içiyorum, kapıdan gencecik bir kız giriyor. İşte talip. Kafenin sahibi ona koşullarını anlatıyor, her şey tamam. Bu arada kıza eğitimi soruluyor. Ben lise beklerken kız konservatuvarda okuduğunu, çok güzel piyano çaldığını söylüyor. Hepimiz şaşkınız, **"Peki neden bu iş?"** Yüzünde hafif bir burukluk, şöyle diyor: **"Piyano çalan çok kişi var, özel ders alanlar da iyice azaldı, bu işe ihtiyacım var."** Söylenecek söz yok.

O iki yıl önce askerliğini bitirip baba ocağına dönmüş, işi hazır, bir eczadeposunda çalışıyor, yani arabayla eczanelere ilaç getiriyor, ihtiyaçları belirliyor. İşinde uzmanlaşmış, bilmediği ilaç adı yok. Hayatından hoşnut, iki günde gerekli işlerini yapıp kendisine vakit bile ayırabiliyor. Günler geçiyor o gün nedense canı sıkkın, farkında olmadan hız yapıyor ve ehliyeti kaptırıyor. Bu onun için her şeyin sonu gibi. Ehliyeti olmayan biri bu işi yapamaz. Kendini bir anda işsiz ve çaresiz sokakta buluyor. Ne yapabilir, bildiği, uzmanlaştığı tek alan burası. Bir süre yapabileceği yeni işleri düşünüyor, becerikli de, **"Ben her işi yaparım"** diyor ve her yere özgeçmişini gönderiyor, ama hiçbir yanıt yok. İnşaatta çalışmaya bile razı ama orası da mafyanın elinde, öyle önüne gelen inşaata dalamıyor. Zamanlar geçiyor, ailesine karşı utanç içinde, sigara parasını bile babadan alıyor, giderek arkadaş çevresi seyreliyor, çünkü bira bile içmeye parası yok. Öyle, şimdi tek yaptığı iş mahallenin kahvesine takılmak, ayak işleri yapmak o kadar. Buna daha ne kadar dayanır kendi de bilmiyor.

Kuaföre gencecik bir kız giriyor, çekingen, elinde kocaman bir çanta, **"merhaba"** diyor, **"merhaba". "Sizlerin bir dakikasını alabilir miyim?"** Merakla ona bakıyoruz, çantayı bir masanın üstüne koyup içinden diş fırçaları ve bir firmanın diş beyazlatma macununu çıkarıyor ve ezberlediği bilgileri heyecanla bir çırpıda bizlere aktarıp duruyor. Kuaförümüzdekilerin kimi ilgileniyor, kimi başını başka bir yana çeviriyor. Ben her zamanki gibi yufka yüreğime yenilip bir iki şey alıyorum, bu arada genç kız aslında öğretmen olduğunu söylüyor, ama iki yıldır kura bekliyormuş, babası işsizmiş, ağabeyiyle o her işi yaparak ev kirası ödemeye çalışıyorlarmış. Artık hiçbir hayali kalmadığını söylüyor. Aklında sadece o gün on lira kazanmak varmış. Bunları anlatırken bir yandan da çantasını düzenliyor ve teşekkür edip yan dükkâna geçiyor. Ve ben düşünüyorum, neşesiz, işsiz bir büyük çoğunluk, biz nerelerdeyiz? Ne oluyor?

isilozgenturk@gmail.com

gulamaları aratmayacak ders işleme yöntemleri çıktı. Öğretmen **Muhammet Saçak**'ın kendisine kaynak edindiği notlarda, **"Oruç ve dua gibi hususlar teşvik edilmeli-**

be Başkanı **Veli Demir**, olayın takipçisi olacaklarını vurgulayarak **"AKP hükümetinin eğitim politikalarıyla Tevhid-i Tedrisat Kanunu delinmiş, okullarda medrese-mektep düzeni getirilmiştir"** dedi.

Hacettepe Üniversitesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. **Bahar Gökler** de rehberlik dersinde **"metafizik ve üç dini konulara"** yönlendirmelerin çocukların ruh ve beden sağlığına zarar vereceğini vurguladı. Ortadoğu Teknik Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık (ODTÜ) mezunu **"ödüllü"** öğretmen Muhammet Saçak, isteği üzerine geçen haziran ayında Vali İhsan Dede İlköğretim Okulu'ndan Konya İmam Hatip Lisesi'ne tayin edildi. Saçak'ın arkasında bıraktığı dosyasındaki ders işlerken izleyeceği yolları anlatan **"Reh. Hiz. Dair Hususlar"** başlıklı **"talimatname"**si ise şaşkınlık yarattı. Yatılı bir tarikat okulunun rehberlik uygulamalarını anımsatan yarı Arapça, yarı Türkçe kaleme alınmış notlardan bazı maddeler şöyle:

✔ **Asıl muhabbeti ve sevgisi cezbedilecek olan zatın bize ebedi cenneti verecek zat olan Allah olduğunu anlatma, onun için de onun seveceği bir insan haline Allah'ın da ancak şu özelliklere sahip kullarını seveceğini teker teker izah etme...**

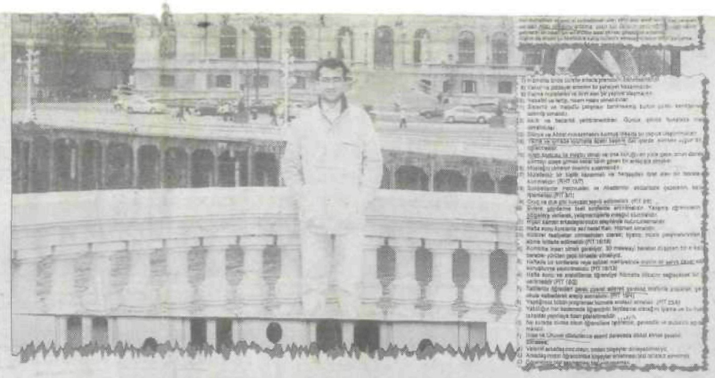
✔ **Dünya ve ahiret muvazenesini kurmuş idealist bir yapıya kavuşturulmalıdır.**

✔ **Yeme ve içmede, uyumada, adabı beşere dair işlerde, Sünnete uygun hayat öğretmelidir.**

✔ **Allah korkusu ile meşbu olmalı ve ona kulluğu en yüce gaye, onun dairesinden çıkmayı ateşe girmek kadar kerih gören anlayışta olmalıdır.**

✔ **Oruç ve dua gibi hususlar teşvik edilmeli.**

✔ **Öğrencileri metafizik gerilim içinde tutmak için gazete başlık ve konularını kullanma, abilerin ve hizmetimizin hatıralarını anlatma yollarına başvurulabilir...**

Saçak, geçen mart ayında AB eğitim programları kapsamında "Öğretmenler İçin Hizmetiçi Eğitim: Danışmanlık Sistemi" konulu çalışma için İspanya'ya gönderilmişti.

Belgelerde bazı maddelerde **"öğrenciler pansiyona alıştırılmalı" "gündüzlü öğrenciler"** gibi ifadelerle adı verilmeden **"gazete"** ve **"mecmua"** diye söz edilmesi ise Saçak'ın bu notları yatılı bir tarikat okulundan almış olabileceği iddialarını gündeme getirdi.

Okul müdürü: Haberim yok

Vali İhsan Dede İlköğretim Okulu Müdürü Bilal Çankaya, Saçak'ın söz konusu notlarından haberi olmadığını söyledi. Saçak'ın milli eğitim müdürlüğünce ödüllendirilmiş bir öğretmen olduğunu ifade eden Çankaya, **"Yasal olmayan bir durum söz konusu olsaydı müdahale ederdik"** dedi. Eğitim-İş Konya Şube Başkanı Veli Demir, Konya'daki okulların tamamına yakınında din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin idareci yapıldığını belirterek **"Önümüzdeki bu örnek de eğitimin ne kadar gericileştirildiğinin bir ifadesidir"** diye konuştu.

Bu tarz yönlendirmelerin çocukların kafalarını karıştıracağını belirten Hacettepe Üniversitesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Bahar Gökler de şunları söyledi: **"Rehberlik öğretmeninin bu yaklaşımı nedeniyle çocuklarda ruhsal sağlık sorunları ve korkularla kimlik çatışmaları ortaya çıkabilir. Çocuklarda gereksiz saplantılara neden olabilecek bu yönlendirmeler, ne psikolojinin ne de rehberliğin konusudur."**

EMNİYET: PKK, EGE SAHİLLERİNDE EYLEM HAZIRLIĞI YAPIYORDU

Kapıcı dairesinde patlayıcı

İZMİR (Cumhuriyet Ege İlleri Bürosu) - İzmir'in Balçova ilçesinde, emekli subayların da oturduğu bir apartmanın kapıcı dairesinde terör örgütü PKK'ye ait 9 kilo 250 gram A4 plastik patlayıcı ele geçirildi. Emniyet yetkilileri, örgütün Ege sahillerinde turistik bölgelerde bombalama eylemi yapmayı planlandığını bildirdi.

Alınan bilgiye göre, bir istihbaratı değerlendiren Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri, Balçova ilçesindeki Oyak Sitesi'nde bir apartmanda kapıcı olarak çalışan M.B.C'nin (50) evine baskın düzenledi. Evde yapılan aramada, kiler bölümünde 9 kilo 250 gram A4 plastik patlayıcı ve 10 elektrikli fünye bulundu. Gözaltına alınan evli ve 5 çocuk babası olan M.B.C'nin 8 yıldır aynı apartmanda kapıcılık yaptığı belirlendi.

Yapılan araştırmada, patlayıcı ve fünyelerin PKK terör örgütü tarafından Van'dan İzmir'e getirildiği, kuryelik yapan kapıcı M.B.C'ye teslim edildiği, patlayıcının Ege sahillerindeki turistik bölgelerde bombalama eylemlerinde kullanılacağının belirlendiği bildirildi. İşlemleri tamamlandıktan sonra adliyeye götürülmek üzere Emniyet Müdürlüğü binasından çıkarılan M.B.C. kendisini görüntüleyen gazetecilere, **"Paketin içinde bomba olduğunu bilmiyordum, bilseydim kesinlikle evime almazdım. Kapıcılık yaptığım apartmanda emekli subaylar da var. Hepsi 5 çocuğumun eğitimine bugüne kadar katkı yaptılar. Benim bu olayla ilgim yok"** dedi. Mahkemeye sevk edilen M.B.C. tutuklanarak cezaevine gönderildi.

silahı çekmesen onlar da çekmeyecek. Üstelik onlar çok yardımsever insanlar. Her şeylerine kefilim!

Buna ne yanıt vereceğiz?

AKP hükümeti terörle mücadelede sefilleri ve kefilleri oynuyor!

ankcum@cumhuriyet.com.tr

CHP Grup Başkanvekili Koç:

'Terörle mücadele aracıyla olmaz'

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - CHP Grup Başkanvekili **Haluk Koç**, **"Terörle mücadelede, özel temsilciler arasında yapılan görüşmelerin, birtakım siyasi muhataplar yaratma yoluna gittiğini üzülerek görüyoruz"** dedi. Koç, **"özel temsilciyle terörle mücadele etme kavramından bir an önce vazgeçilmesi"** gerektiğini söyledi.

Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı'nın çekincelerinin kaldırılarak onaylanması için destek isteyen Emek Platformu temsilcileri dün CHP'li Koç'u ziyaret etti. Koç, bu ziyaret sırasında gazetecilerin sorularını da yanıtladı. Irak Devlet Başkanı **Celal Talabani**'nin, **"terör örgütü PKK'yi saldırılarını durdurmaları yönünde ikna ettikleri** ve **birkaç gün içinde ateşkes ilan edileceğine"** ilişkin açıklamasıyla ilgili sorular üzerine Koç, **"Türkiye'nin, terörle mücadelesini özel bir temsilciyle yapmaktan vazgeçmesi gerektiğini"** söyledi. Koç, **"Aksi halde Türkiye, karşısındaki siyasi projeyi, kendi önüne muhatap haline getirecek süreci kendisi seyretmiş, kendisi hazırlamış, kendisi onaylamış olacak"** dedi. Koç, bir gazetecinin, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral **İlker Başbuğ**'un, **"İrticai tehdit kayıp verici boyutta"** sözü anımsatılarak yöneltilen bir soruyu yanıtlarken de **"Biz tespitlerimizi sürekli olarak yapıyoruz. Çözümün demokrasi içinde sahnede olacağını bir kere daha ifade ediyoruz"** görüşünü dile getirdi.

Iğdır'da soruşturma sürüyor

Emniyet: PKK eylemine benziyor

IĞDIR (Cumhuriyet) - Iğdır'da geçen cumartesi gecesi polisevinin karşısına park edilmiş bir kamyonette meydana gelen patlamaya ilişkin soruşturma çok yönlü olarak sürdürülüyor. Bombalı saldırının PKK'nin eylemlerine benzediğini belirten Emniyet Müdürü **Yusuf Çalkavur "3 adet mutfak tüpü ve patlayıcı madde ile gerçekleştirilen eylem profesyonelce düzenlenmiş"** dedi. Terör örgütü PKK ise kendisine yakın bir internet sitesi aracılığıyla saldırıyı üstlendi.

Güçlenen kadın ve savaş...

PINAR SELEK

Şiddeti kökünden çekip çıkarmak için. Daha derin bakabilmek için. Kadınların ve erkeklerin, savaşlarda kullanılmasını önlemek için. Barış için.

Feminizme ihtiyacımız var

Nefes almadan yaşıyoruz. Şiddet soluyoruz, şiddet içiyoruz. Şiddet herkese bulaşıyor. Herkes suç ortaklığında birleşiyor. Daha güçlü ya da daha güçsüz...

Kadınlar ve erkekler, şiddetin üretiminde çeşitli roller üstleniyorlar. Bu roller, her dönem farklılaşıyor.. ama kadın ve erkek, hep birbirini tamamlıyor. Biri hamuru açıyor, öbürü fırına veriyor ve şiddet pişiyor... Bilindiği gibi, cinsiyetçilik, sadece kadınlarla erkeklerin kendi aralarında yaşadıkları bir problem değildir. Suni bir biçimde yoğrulmuş olan kadınlık-erkeklik durumları, insanlık tarihinin ilk evrelerinden beri, toplumsal şiddetin beslediği kökler olmuştur. Özellikle de savaşların. Erkeklik şiddetle güçlenmiş, savaşa kendi rengini vermiştir.

Ya kadınlar? Antik Roma döneminde savaşa giden kadınların arkeolojik kazılarda bulunan sandaletlerini hatırlayalım. Bin yıllar sonra, Japon ordusuyla birlikte yol alan **"teselli kadınlarını"** aklımızdan geçirelim. Bosna'daki ve dünyanın her yerindeki tecavüz mağduru kadınları, askeri genelevleri ve savaşçı kadınları düşünelim. Hepsini unutalım, sadece erkekleri düşünelim. Erkek dilini, yöntemini...

Savaşlar, toplumsal ilişkilerde kökleşmiş kadınlık ve erkeklik durumlarına dayanır. Savaşın erkek karakterli olmasına rağmen, kadınlık, tüm savaşlarda en az erkeklik kadar rol oynamıştır. Tabii bu, kadınların savaşın öznesi olabildikleri anlamına gelmez. Kadınlar, ailede de, savaşta da nesnedir. Ama gayet işlevli bir nesne. Savaş, bu nesneyi yutarak büyür...

Hep nesne olmak...

Kadınlar, bin yıllardır, kendi hayatlarının öznesi olma koşullarını yitirmişlerdir. Nasıl giyinecekleri, nasıl gülecekleri, hangi üslupla konuşacakları, hangi rolleri oynayacakları, erkek egemen dünya tarafından belirlenir. Kadının en temel sorunu, varlık olarak anlamını yitirmesi ve araçsallaşmasıdır. Şiddete uğraması da, yaşadığı eşitsizlikler de hep bu nesneleşme durumuyla bağlantılıdır.

Erkek semboldür. Cesaretin, atılganlığın, savaşın, paranın, gücün ve aklın sembolü... Kadın da semboldür. Korkunun, duygunun, doğanın, cinselliğin, edilgenliğin, güzelliğin, korunması gereken her şeyin...

Nesne olan korunur, saklanır, vitrinde sergilenir. Kadın, erkeklik tezgâhında sergilenir. Başörtüsüyle veya boyalı saçlarıyla. Din ya da özgürlük adına yürütülen savaşların sembolü olur.

keklere **"tahrik olmayın"** diye buyurmaz, kadınlara kapanmalarını emreder. Sosyal yaşamda, kadınların kendilerini saklamamaları nedeniyle sürekli tahrik olan erkekler, düşmanın her hareketinden tahrik olmaya hazırdırlar. Tahrikin ardından **"haklı"** saldırı gelir. Yani öldürürler, kıyarlar, işgal ve tecavüz ederler... En büyük saldırı tecavüzdür. Yani penisin zaferi... Cinsellik, **"kadının vermesidir"**. Erkek istedi mi, tecavüz ederek alır. Neyi alır? Kişiliği, onuru, ruhu, varlığı... Erkeklerin, kadınlar üzerinden kabul ettirip kutsallaştırdıkları bu zafer, tüm iktidar mücadelelerinin aracı haline gelir. Bu nedenle, savaşla dolu olan haberlerde, taciz ateşi, taciz uçuşları gibi tanımları duyarız. Savaşlar, bir taciz ve tecavüz yarışıdır. Kim kazanırsa, o erkektir. Kaybeden ise kadındır. Kirlenmiş, ellenmiş kadın. **"Aslacak"** kadın...

Savaşın anneleri...

Savaşlar, ailede üretilen söylem ve değerlerle de güçlenirler. Devlet baba, savaşı yönetirken, aileyle bütünleşen annelik, savaşın koruyucusu ya da bakıcısı olur.

Ailenin bakımı için sonsuz bir fedakârlık gösterdikçe yücelen anneyi, savaş gücü de kendi sembolü haline getirir. **"Milletin anaları"** baş tacı edilir. Kadınlar, kabullenilmek için, annelikleri savaşın hizmetine sunarlar. Vatan, din, uygarlık gibi çeşitli kutsallıklar adına kendi evlatlarını feda ederler, birisi ölünce **"Geride birisi daha var"** derler ve akan gözyaşlarıyla vatanın ya da savaşın annesi olurlar.

Kadınlar kurtuldu mu?

20. yüzyıl, aynı zamanda, kadınların, özgürlükleri için mücadele verdikleri bir yüzyıldır. Özellikle son 50 sene içinde, kadınlar, daha önce hayal bile edemedikleri kazanımlar elde ettiler ve yaşamlarını değiştirdiler.

Kadınlarda uyanan cins bilinci, tüm toplumu etkiledi ve egemenlik savaşında kadın yeni roller edindi. Çağımızda, ekonomik, hukuki ve siyasal iddiası olan ideolojiler, mutlaka kadına yönelik politikalar üretiyor, kendi kadın modelini, toplum projesinin simgesi haline getiriyor. Özellikle de son yıllarda, tüm siyasal yapılar **"kadın alanına"** el atıyor, **"kadın sorunu"** herkesi ilgilendiriyor, **"kadın adına"** herkes konuşuyor. Piyasaların kadına nasıl yatırım yaptığı, nice örneklerle karşımızda.

Kadın güçlendikçe, ondan daha güçlü olan erkek egemenliği, kadına yeni kalıplar üretiyor. Daha çarpıcı, daha tatmin eden, daha eğlenceli roller...

Pekiyi bu roller kadınları kurtardı mı? Kadınlar artık daha mı özgür? Savaşa kesmiş bir dünyada, kadınlar daha mı ferah? Erkeklikle bezenmiş yeni savaş politikaları karşısında kadınlar daha mı özne?

Temsil kadın üzerinden

Çağımızda kadınlar daha görünür durumda. Fakat nerede görünüyor kadınlar? Vitrinde... Ürün ne olursa olsun, o ürünün tanıtımı kadınlara veriliyor. Birbirinden çok farklı sektörler halkla ilişkiler, reklam, pazarlama gibi alanları kadınlarla dolduruyor.

Güçlendikçe etki gücü de artan kadınlar, bir metanın tanıtımında, hatta giderek temsiliyetinde görünüyorlar. Sadece iş piyasası değil, siyaset alanı da kadının artan gücünü içine çekiyor. Eskiden klasik işbölümüne göre, ekonomi ve politikada roller yüklenen kadınlar, şimdi daha etkin konumlarda sunuluyor.

Evet, kadın yine sunuluyor.

Savaş da kadınları sunuyor. Irak'ta, Afganistan'da, Filistin'de, Lübnan'da, Çeçenistan'da savaş, her iki cephede de, kadın üzerinden yürütülüyor. Bir taraf kadınları kurtaracağını iddia ederken, diğeri de kadınları koruma adına savaşıyor.

Ama artık bu kadarla kalınmıyor. Kadınlar güçleniyor ya...

Geçmişte sadece annelik, namus gibi sembollerin içine yerleştirilen, **Florence Nightingale** gibi sessizce hemşirelik rolünü oynayan kadın, şimdi **Rice** gibi, savaş güçlerinin halkla ilişkiler müdiresi oluyor ya da Irak'ta, Afganistan'da özgürlük naraları atıyor. Sarışın kadınlar, esmer kadınlar, makyajlı kadınlar, süslü kadınlar... Bunlar, erkekliğe caka satıyor, **"Hadi erkekliğinizi ortaya koyun"** diye bağırıyor. Karşılarında bombaları bedeninde patlatan kadınlar var. Vatanın işgal edilmesi tecavüz anlamına geldiğinden, onlar da erkelere **"namus"**larını hatırlatıyorlar. Bu namus adına ölünmesi gerektiğini söylüyorlar.

Kadın hareketi yol ayrımında

Ve savaş, kadınlar arası rekabetten beslenerek vitrinini bezıyor.

Dünyadaki iktidar güçlerinin, sahiplenme adı

Bosna'da, Kosova'da sözde uygarlığın göbeğinde yaşananlar kadınlar üzerinden savaşların sorgulanmasında uyarıcı oldular.

Savaş alanı gibi kadın

ZEYNEP AVCI

Uzunca bir süre önce bir oyun çevirmiştim. **Matei Visniec**'in bir yapıtıydı, Fransızca yazılmıştı. Adının Türkçedeki anlamı **"Savaş alanı gibi kadın"**dı. Yazar alt başlığını da **"Bosna'daki Çatışmalarda Savaş Alanı Olarak Kullanılan Kadın Cinselliği"** olarak belirlemişti. Çevirdiğim metin, uzunca bir süre mayalandıktan sonra, 2005-2006 sezonunda İstanbul Şehir Tiyatroları'nda sahnelendi. Bu yazıyı özellikle Visniec'in bu oyununa gönderme yapmak, onun sözleriyle Balkanlar'daki savaşlarda kadına olanları anımsamak amacıyla yazmak istedim.

Oyun Balkanlar'daki kan gölü içinde tecavüze uğrayarak gebe kalan **Dorra** ile, o yörede savaş mağdurlarına yardım etmekten toplu mezar bulmaya varan, birbirinden eziyetli işlere sıvanmış genç bir Amerikalı psikiyatr kadın, **Kate** arasında geçiyordu. Amerikalı Kate, içinden çıkıp geldiği sözde uygar dünyanın öğretilerine uygun olarak, soğukkanlı bilimselliğiyle önce durumu **"saptamak"**, sonra **"değerlendirmek"**, sonra da **"çözmek"** üzere oradaydı. Freudçu yaklaşımıyla saptadığı **"durum"** yazar Visniec'in sözcükleriyle ve Kate'in gözüyle şöyle tanımlanıyordu:

Balkanlar'ın yeni savaşçısı etnik düşmanının kadınına tecavüz ediyor, çünkü bunu yaparak düşmanına son darbeyi vurduğunu düşünüyor. Düşmanının kadınında yeni bir savaş cephesi açıyor. Etnik nefret **"yeni"** cephe dışında hiçbir yerde bu denli güçlü ortaya çıkmıyor. Yeni savaşçının varlığı tanklarla, tüfeklerle, kurşunlarla değil, kadınların çığlıklarıyla anlaşılıyor. Üstelik bu çığlıklar onun vatanına sonuna dek hizmet etmek hırsını kamçılamaktan başka hiçbir işe yaramıyor. Yeni savaşçının yeni savaş alanları şunlar: Eski komşusunun karısının namusu, eski okul arkadaşının karısının namusu, yarım yüzyıl önce ona **"kardeşim"** diyebilecek kadar yakın olanların karılarının namusu. Balkanlar'daki barut fıçısı bu. Uzun zamandır süren milliyetçi bunalımın kaynağı. Vatanı olmayan insanların Freudçu intikamı. Kadınların namusu bir savaş cephesi şimdi; son darbeyi vurmak için orada savaşılıyor.

Tabancası, tüfeği, tankı, topu, bazukası, alev makinesi, el bombası, şu bombası, bu bombası... Savaşçının elinde bunlar ve daha neler neler var. Ama yine de... İnsan (tabii ki bir erkek olan) savaşçının gözüyle bakıp onun gibi düşünmeye, hissetmeye, dişlerini gıcırdatmaya, dişlerinin arasında kan tadı aranmaya başladığında anlar mı acep, tüm o silahlarla düşmanı kıyıma uğratmak mı daha haz verici, yoksa komşusunun karısına, kızına, anasına tecavüz etmek mi? Birinci soru bu. Ardından hemen başka bir soru gelebilir, gelmeli de: Kadın bedenini savaşta yeni bir cephe açar gibi kullanmak belki **"ilkel"** diye bildiğimiz erkek türünde biraz anlaşılırdı da, **"çağdaş"** diye bildiğimiz erkekte değişen bir şey yok mu? Balkanlar'da (daha kim bilir nerelerde ve hâlâ) olan bitenleri anımsarsak, belli ki erkek savaşa kalkıştığında, gözünü kan bürüdüğünde, beyninin hangi lobunda olduğunu bilmediğim o merkez faaliyete geçtiğinde, hayvanların bile yapmadığını yapan atalarından hiç farkı yok. Yazar Visniec tecavüze uğrayan kadının durumundan hareket ederek, insanı yardımdan başka bir amacı olmayan Amerikalı Kate'in bilimsel gözlüklerini takmasına karşın savaşın erkeksi vahşetiyle nasıl sarsıldığını da anlatıyordu. Demem odur ki, kadınların savaşta yeni bir cephe ilan edilmeleri yalnızca tecavüze uğrayanları etkilemiyor.

Bosnalı Kadınlar

Erkek savaşçının ruhuyla bir türlü bütünleşemeyen (çoğunluktaki) kadınlar, sıradan bir tecavüz karşısında içine düştükleri dehşetin kim bilir kaç katıyla sarsılıyorlar bu vakalar yüzünden. Psikiyatr olmaları, bilimsel gözlük takmaları, tecavüz edilenle ırk, kan, ulus, dil, din bağıyla bağlı olmamaları hiç önemli değil. Kadınlık durumunun savaş ve tecavüz karşısındaki ortak ruh hali hiç, ama hiç değişmiyor. Matei Visniec savaşçının kadın bedenini yeni bir cephe olarak neden seçtiğini, oyun kahramanı Kate'e şöyle açıklatıyordu: **"Günümüzün etnik savaşlarında tecavüz bir tür yıldırım silahı. Düşmanın dengesini bozmak için karısının ırzına geçmekten daha etkili bir yol olamaz. Etnik savaşlarda tecavüze uğrayan kadınların yarısından fazlası saldırganlarını ya önceden tanıyorlardı, ya da o saldırgan kadınların en fazla altmış kilometre yakınında yaşıyordu. Sorgulayabildiğimiz kadınların neredeyse yarısı, tecavüzcünün kendi köyünden, ya da komşu köylerden olduğunu söyledi. Sorgulayabildiğimiz kadınların dörtte biri, kendilerine saldıran adamın ya da adamların adını verebiliyordu. Başka bir etnik gruptan erkekle evlenmiş olan kadınların çoğu, kendi etnik gruplarının üyesi erkekler tarafından tecavüze uğramışlardı. Grup dışı evlilik yaparlarsa cezalandırılıyorlardı. Etnik düşmanın karısına tecavüz etmek, yeni savaşçılara müthiş bir zafer duygusu veriyor.**

Etnik savaşlarda kadının cinselliği, direnişin ete kemiğe bürünmüş haliymiş gibi görülüyor. Yeni savaşçı bu direnişi kırmak için ırza geçiyor. Böylece düşmanına son darbeyi vurduğuna inanıyor. Kendi karısını, kızını, anasını, kız kardeşini iyice gizleyen savaşçı, hemen ardından düşmanının karısının, kızının, anasının, kız kardeşinin peşine düşüyor. Yeni savaşçı, başka bir etnik grubun üyesi olan düşmanıyla yüz yüze hesaplaşmayı genellikle istemiyor.

Yüz yüze hesaplaşmadan önce düşmanının yaşam kaynaklarını yok etmeyi umuyor. Üstelik onun yaşam kaynaklarını çok iyi tanıyor. Çünkü bir zamanlar düşmanının komşusuydu, düşmanının evine sık sık davet edilirdi, düşmanının ailesinden herkesi tanımıştı, düşmanının huyunu suyunu öğrenmişti. Kısacası, düşmanı bir zamanlar dostu olduğu için, çevresindeki kadınların düşmanının yaşam kaynaklarının başında geldiğini, en zayıf noktası olduğunu iyi biliyor yeni savaşçı. Savaşçılar vahşi bir zevk uğruna, ya da cinsel tatminsizlik yüzünden ırza geçmiyorlar. Tecavüz, düşmanın moralini bozmak için bir tür askeri strateji olarak kullanılıyor. Avrupa'daki etnik savaşların tümünde aynı amacı taşıyor: Düşmanın evini barkını, dinsel inançlarını, toplumsal yaşamını, kültürel birikimini ve tüm değerlerini yok etmek."

Romanyalı yazar Visniec'in içinden çıktığı Balkan kargaşasına bizler de hiç yabancı değiliz. Savaşlarımızın tarihinde karılara kızlara tecavüzün kim bilir kaç öyküsü, binlerce kadının gözyaşının ve kanının lekeleri vardır.

Düşünelim:
Kim savaş ister?
Kadın mı?

Matei Visniec: Şair, oyun yazarı ve gazeteci. 1956'da Romanya'da doğdu. Bükreş'te felsefe okudu. 1977'de tiyatro oyunları yazmaya başladı. 1987'ye kadar yazdığı yirmi civarında oyun edebiyat çevresinde okundu ama Romanya'da gösterimi yasaklandı. 1987'de politik sığınmacı olarak Fransa'ya yerleşti ve bu tarihten sonra Fransızca yazmaya başladı. İzleyici önüne 'Savaş ve Kadın' adıyla çıkan oyunu Orhan Alkaya yönetti. Aslı İçözü Bosnalı kadını, Gülen Karaman Amerikalı Kate'i oynadı.

YARIN: NEBAHAT AKKOÇ, AYŞEGÜL ALTINAY
Savaşa karşı feminist politika

Kadını korumak mı...

Erkek, binlerce yıldır, sözde kadınları **"koruduğundan"** olacak, koruma adı altında yürütülen egemenlik savaşları **"erkeklik"** değerleri üzerinden yürütülür. Korunması gereken vatan, klasik kadınlık konumuyla, yani anayla, yârla, eşle özdeşleştirilir. Kadınla bütünleşen ev, erkeğindir. Cinsellik, temizlik, beslenme ve bütün geri hizmetleri, bu alanda, kadın üstlenir. **"Özel hayat"** diye kapalı kapılar ardına sıkıştırılan cenderede, kadının varlığı teslim alınır. Aile değerleri uğruna, namus cinayetleri işlenip bunlar üzerinden vatan-din gibi çeşitli kutsallıklar şekillenir. Ve bu kutsallık abidesinin koruyucusu olan erkekler, bir yandan da, fuhuş kurumunun iştirakçisi olurlar ve büyük kutsallıkla büyük laneti bir arada yaşarlar. İşgal edilmiş toprak, fahişeyle eşdeğer tutulurken, kurtarılması gereken vatan, aileyle özdeşleşir. İkisi de kadınlık konumlarına dayanır. Erkek, bu konumun dışındadır. Oysa işgal eden ya da kadını fahişeleştiren de erkektir.

Kadın erkeklik tezgahında sergilenir. Başörtüsü veya boyalı saçlarıyla.

Savaşlar ve namus cinayetleri binlerce yıldır erkeklerin işidir. Ama kadın olmasa, bu fiillerin anlamı var mıdır? Kadın olacak ki erkek tecavüz edecek, işgal edecek, kurtaracak, bağrına basacak, sevecek, öldürecek...

Savaşın cinsel ateşi...

Erkeklerin yürüttüğü savaş, gücünü cinsellikten alır. Savaşta sıkça kullanılan söylemlere göz attığımızda, cinsel ateşin savaş bombardımanında nasıl yandığını dehşetle görürüz. Erkek, penisiyle kadınlar üzerinde tahakküm kurduğunu zanneder. Bin yıllardır, cinsellik, erkeğin iktidar alanına dönüşmüştür. Kadın bu ilişkide **"kullanılır"**. Toplumda genel olarak, cinsellik, kadının yıpranması pahasına, erkeği güçlendiren bir ilişki olarak yaşanır. Cinsellik ateşi, aşkın değil, zaferin ateşidir. Bu egemenlik rengini savaşa verir. Savaşlar, toplumda en yaygın iktidar alanı olan erkeklik sembolleriyle yürütülür. Hücum eden ordu, ereksiyon halindeki erkeklik organıdır ve savaşçı erkekler, bu organın **"sağlam"** taşıyıcısıdırlar. Bu **"erkekliği"** taşıyamayan, hemen **"kadın"** ilan edilir ve aşağılanır. Erkek, penisini tutarak, **"kadınlaştırdığı"** düşmana, **"Seni düzeceğim"** diye bağırır.

Tecavüzle kazanmak...

Erkekler, her an tatmin olmaya hazırdır. Üstelik bu, onların hakkı olarak görülür. Dinler, er-

ZEYNEP AVCI

Uzunca bir süre önce bir oyun çevirmiştim. **Matei Visniec**'in bir yapıtıydı, Fransızca yazılmıştı. Adının Türkçedeki anlamı **"Savaş alanı gibi kadın"**dı. Yazar alt başlığını da **"Bosna'daki Çatışmalarda Savaş Alanı Olarak Kullanılan Kadın Cinselliği"** olarak belirlemişti. Çevirdiğim metin, uzunca bir süre mayalandıktan sonra, 2005-2006 sezonunda İstanbul Şehir Tiyatroları'nda sahnelendi. Bu yazıyı özellikle Visniec'in bu oyununa gönderme yapmak, onun sözleriyle Balkanlar'daki savaşlarda kadına olanları anımsamak amacıyla yazmak istedim.

Oyun Balkanlar'daki kan gölü içinde tecavüze uğrayarak gebe kalan **Dorra** ile, o yörede savaş mağdurlarına yardım etmekten toplu mezar bulmaya varan, birbirinden eziyetli işlere sıvanmış genç bir Amerikalı psikiyatr kadın, **Kate** arasında geçiyordu. Amerikalı Kate, içinden çıkıp geldiği sözde uygar dünyanın öğretilerine uygun olarak, soğukkanlı bilimselliğiyle önce durumu **"saptamak"**, sonra **"değerlendirmek"**, sonra da **"çözmek"** üzere oradaydı. Freudçu yaklaşımıyla saptadığı **"durum"** yazar Visniec'in sözcükleriyle ve Kate'in gözüyle şöyle tanımlanıyordu:

Balkanlar'ın yeni savaşçısı etnik düşmanının kadınına tecavüz ediyor, çünkü bunu yaparak düşmanına son darbeyi vurduğunu düşünüyor. Düşmanının kadınında yeni bir savaş cephesi açıyor. Etnik nefret **"yeni"** cephe dışında hiçbir yerde bu denli güçlü ortaya çıkmıyor. Yeni savaşçının varlığı tanklarla, tüfeklerle, kurşunlarla değil, kadınların çığlıklarıyla anlaşılıyor. Üstelik bu çığlıklar onun vatanına sonuna dek hizmet etmek hırsını kamçılamaktan başka hiçbir işe yaramıyor. Yeni savaşçının yeni savaş alanları şunlar: Eski komşusunun karısının namusu, eski okul arkadaşının karısının namusu, yarım yüzyıl önce ona **"kardeşim"** diyebilecek kadar yakın olanların karılarının namusu. Balkanlar'daki barut fıçısı bu. Uzun zamandır süren milliyetçi bunalımın kaynağı. Vatanı olmayan insanların Freudçu intikamı. Kadınların namusu bir savaş cephesi şimdi; son darbeyi vurmak için orada savaşılıyor.

Tabancası, tüfeği, tankı, topu, bazukası, alev makinesi, el bombası, şu bombası, bu bombası... Savaşçının elinde bunlar ve daha neler neler var. Ama yine de... İnsan (tabii ki bir erkek olan) savaşçının gözüyle bakıp onun gibi düşünmeye, hissetmeye, dişlerini gıcırdatmaya, dişlerinin arasında kan tadı aranmaya başladığında anlar mı acep, tüm o silahlarla düşmanı kıyıma uğratmak mı daha haz verici, yoksa komşusunun karısına, kızına, anasına tecavüz etmek mi? Birinci soru bu. Ardından hemen başka bir soru gelebilir, gelmeli de: Kadın bedenini savaşta yeni bir cephe açar gibi kullanmak belki **"ilkel"** diye bildiğimiz erkek türünde biraz anlaşılırdı da, **"çağdaş"** diye bildiğimiz erkekte değişen bir şey yok mu? Balkanlar'da (daha kim bilir nerelerde ve hâlâ) olan bitenleri anımsarsak, belli ki erkek savaşa kalkıştığında, gözünü kan bürüdüğünde, beyninin hangi lobunda olduğunu bilmediğim o merkez faaliyete geçtiğinde, hayvanların bile yapmadığını yapan atalarından hiç farkı yok. Yazar Visniec tecavüze uğrayan kadının durumundan hareket ederek, insanı yardımdan başka bir amacı olmayan Amerikalı Kate'in bilimsel gözlüklerini takmasına karşın savaşın erkeksi vahşetiyle nasıl sarsıldığını da anlatıyordu. Demem odur ki, kadınların savaşta yeni bir cephe ilan edilmeleri yalnızca tecavüze uğrayanları etkilemiyor.

Bosnalı Kadınlar

Erkek savaşçının ruhuyla bir türlü bütünleşemeyen (çoğunluktaki) kadınlar, sıradan bir tecavüz karşısında içine düştükleri dehşetin kim bilir kaç katıyla sarsılıyorlar bu vakalar yüzünden. Psikiyatr olmaları, bilimsel gözlük takmaları, tecavüz edilenle ırk, kan, ulus, dil, din bağıyla bağlı olmamaları hiç önemli değil. Kadınlık durumunun savaş ve tecavüz karşısındaki ortak ruh hali hiç, ama hiç değişmiyor. Matei Visniec savaşçının kadın bedenini yeni bir cephe olarak neden seçtiğini, oyun kahramanı Kate'e şöyle açıklatıyordu: **"Günümüzün etnik savaşlarında tecavüz bir tür yıldırım silahı. Düşmanın dengesini bozmak için karısının ırzına geçmekten daha etkili bir yol olamaz. Etnik savaşlarda tecavüze uğrayan kadınların yarısından fazlası saldırganlarını ya önceden tanıyorlardı, ya da o saldırgan kadınların en fazla altmış kilometre yakınında yaşıyordu. Sorgulayabildiğimiz kadınların neredeyse yarısı, tecavüzcünün kendi köyünden, ya da komşu köylerden olduğunu söyledi. Sorgulayabildiğimiz kadınların dörtte biri, kendilerine saldıran adamın ya da adamların adını verebiliyordu. Başka bir etnik gruptan erkekle evlenmiş olan kadınların çoğu, kendi etnik gruplarının üyesi erkekler tarafından tecavüze uğramışlardı. Grup dışı evlilik yaparlarsa cezalandırılıyorlardı. Etnik düşmanın karısına tecavüz etmek, yeni savaşçılara müthiş bir zafer duygusu veriyor.**

Etnik savaşlarda kadının cinselliği, direnişin ete kemiğe bürünmüş haliymiş gibi görülüyor. Yeni savaşçı bu direnişi kırmak için ırza geçiyor. Böylece düşmanına son darbeyi vurduğuna inanıyor. Kendi karısını, kızını, anasını, kız kardeşini iyice gizleyen savaşçı, hemen ardından düşmanının karısının, kızının, anasının, kız kardeşinin peşine düşüyor. Yeni savaşçı, başka bir etnik grubun üyesi olan düşmanıyla yüz yüze hesaplaşmayı genellikle istemiyor.

Yüz yüze hesaplaşmadan önce düşmanının yaşam kaynaklarını yok etmeyi umuyor. Üstelik onun yaşam kaynaklarını çok iyi tanıyor. Çünkü bir zamanlar düşmanının komşusuydu, düşmanının evine sık sık davet edilirdi, düşmanının ailesinden herkesi tanımıştı, düşmanının huyunu suyunu öğrenmişti. Kısacası, düşmanı bir zamanlar dostu olduğu için, çevresindeki kadınların düşmanının yaşam kaynaklarının başında geldiğini, en zayıf noktası olduğunu iyi biliyor yeni savaşçı. Savaşçılar vahşi bir zevk uğruna, ya da cinsel tatminsizlik yüzünden ırza geçmiyorlar. Tecavüz, düşmanın moralini bozmak için bir tür askeri strateji olarak kullanılıyor. Avrupa'daki etnik savaşların tümünde aynı amacı taşıyor: Düşmanın evini barkını, dinsel inançlarını, toplumsal yaşamını, kültürel birikimini ve tüm değerlerini yok etmek."

Romanyalı yazar Visniec'in içinden çıktığı Balkan kargaşasına bizler de hiç yabancı değiliz. Savaşlarımızın tarihinde karılara kızlara tecavüzün kim bilir kaç öyküsü, binlerce kadının gözyaşının ve kanının lekeleri vardır.

Düşünelim:
Kim savaş ister?
Kadın mı?

Matei Visniec: Şair, oyun yazarı ve gazeteci. 1956'da Romanya'da doğdu. Bükreş'te felsefe okudu. 1977'de tiyatro oyunları yazmaya başladı. 1987'ye kadar yazdığı yirmi civarında oyun edebiyat çevresinde okundu ama Romanya'da gösterimi yasaklandı. 1987'de politik sığınmacı olarak Fransa'ya yerleşti ve bu tarihten sonra Fransızca yazmaya başladı. İzleyici önüne 'Savaş ve Kadın' adıyla çıkan oyunu Orhan Alkaya yönetti. Aslı İçözü Bosnalı kadını, Gülen Karaman Amerikalı Kate'i oynadı.

YARIN: NEBAHAT AKKOÇ, AYŞEGÜL ALTINAY
Savaşa karşı feminist politika

...amında kadın hareketini kazandırdı. Üzerine yatırdığı, milyonlarca dolarla besleyip günlük ihtiyaçlarını karşıladığı bir dönemdeyiz. Bu durum, uluslararası kadın hareketini, düşünsel ve politik olarak çok parçalı kiliyor tabii. Son dönemlerde yapılan uluslararası toplantılar, bu parçalılığı çarpıcı bir biçimde sergiliyor... Özellikle BM gibi resmi ve yarı resmi kuruluşların sponsorluğunda düzenlenen toplantılar, işgalleri kadın perdesi altına gizlemenin alanları haline geliyor. Kadın haklarının ve kadına yönelik şiddetin masaya gündemleştiği bu toplantılardan, genellikle Amerikan politikalarına destek mesajları çıkıyor. Ortadoğu'da kadına yönelik şiddet, tüm uluslararası yardım kuruluşlarının birinci gündeminde. Amerika, Afgan kadının üzerinden burkayı çıkardı diye alkışlayan kadın örgütleri, şimdi yıkılmış şehirlerde, kadınlar lehine bir iki kanun maddesi çıkarılması için açıklamalar yapıyor.

İslami kadın olimpiyatları hiç kadın özgürleşmesi olabilir mi?

Irak işgalinin ardından yapılan Dünya Kadın Konferansı'nda, kadınların uğradığı şiddet çokça gündemleşti. İşgalden hiç bahsetmeyen uzman feministler raporlar sundular. Ve ortaya şöyle bir sonuç çıktı: İşgal, Iraklı kadınları kurtardı. İşgal kuvvetleri, tıpkı Afganistan gibi, Iraklı kadınların kocalarını ve oğullarını öldürerek, onları özgürleştirmiş oldu. Asıl acı olanı, bu toplantılara katılan onlarca kadın kuruluşundan, savaş karşıtı bir duruşun ortaya çıkmamasıydı. Kimsenin, işgalden, işgal güçlerinin tecavüz **"hakkından"**, Amerikan askeri üslerinin çevresinde oluşan yeni genelevlerden, hatta genelev şehirlerinden bahsetmemesiydi. Kadınların, işgalcilere şükran sunmasıydı. Belki de bu sözlerin, **Bush** ve **Blair**'in sözlerinden daha etkili olmasıydı. Feminizmle birlikte, kadınların kendi yolu açıldı... Feminizm, **"kadın kurtuluşunun"** bu kuşatılmışlığı içinde, bağımsızlığı yaratmak için çetin bir mücadele verdi. Fırtınalı tarihinde, kendi analizini ve yöntemini kurarak, akademik ve politik alanlarda ciddi tartışmalar yaratan feminist kuram, reel siyaseti de yeniden yorumladı ve bu mekanizmaların, cins kimliklerinin üretilmesinde belirleyici rolünü ortaya koydu. Özellikle de savaşın, toplumsal cinsiyet kimliklerine nasıl dayandığını, cinsiyetçi söylemi nasıl yeniden ürettiğini gösterdi.

Feminizm, salt kadın hakları ve kadın ihtiyaçları savunusu değildir. Cinsiyetçiliğin dayandığı bütün şiddet biçimlerine karşı durur, savaşla bütünleşen ataerkiye karşı mücadele eder. Feminizme ihtiyacımız var.

YARIN: MELEK TAYLAN
Savaş, barış üzerine anılar

KAVŞAK

ÖZGEN ACAR

'Vatandaş Tayyip Efendi'

TC Başbakanı **Recep Tayyip Erdoğan**, 29 Eylül Cuma günü ABD'ye uçuyor. Erdoğan, 2 Ekim Pazartesi günü ABD Başkanı **George W. Bush** ile görüşmek için, beş aydır Beyaz Saray'ın bekleme odasında gün sayıyor gibiydi.

Bu görüşmeyi algılamak için geçmişe dönelim. AKP, **Abdullah Gül**'ün başkanlığında, seçimde tek parti iktidarını kazanarak TBMM'ye girdi. Gül, genel başkanı olarak başbakanlık koltuğuna oturdu. Erdoğan, seçime katılamadığı için TBMM dışında kaldı.

Fındıkçı **Cüneyd Zapsu**, *"Vatandaş Erdoğan"*ı Bush'a *"kullandırma"* tezgâhında başarı göstердi. Beyaz Saray, alışılmışın dışında, hiçbir resmi kimliği olmayan bir *"TC vatandaşını"* resmen kabul etti. Sonradan bir de baktık ki Erdoğan Başbakan olmuştu. Bush, Erdoğan'a *"itibar"* etmekle kalmamış, olağanüstü *"güven"* de göstermişti.

Bush, 2003'te Irak'a girme kararı aldı. *"Stratejik ortağı"* Erdoğan'dan Kuzey Irak'ta *"ikinci cephe"* açmasını istedi.

TBMM'de tek başına çoğunluğu olan Erdoğan, 1 Mart tezkeresini geçiremeyince Beyaz Saray'da verdiği sözleri tutamadı. Erdoğan, ABD'de artık *"sözünün adamı"* değildi. O günden beri bu köşede konu açıldıkça daima sorduğumuz soruyu yineliyoruz: *"Bush-Erdoğan görüşmesinin tutanağı neden hâlâ açıklanmıyor? 'Vatandaş' Erdoğan, Başkan Bush'a ne karşılığında ne gibi sözler verdi?"*

O günleri yaşayan Vaşington Büyükelçisi **Faruk Loğoğlu**, Milliyet gazetesine *"ABD'nin Türkiye'ye güveni zedelendi. O kadar emindiler ki olağanüstü düş kırıklığı yaşadılar"* dedikten sonra Zapsu ve tayfasının marifetlerini şöyle yorumladı: *"(Amerikalılar) Gayri resmi kanallardan kendilerine gelen mesajlara gereğinden fazla itibar ettiler. Bu kanallar tezkerenin geçeceği mesajını iletiyorlardı devamlı. Bunu Başbakan'ın söylediği ileri sürülür, ama bence o değil, onun adına konuşanlardan bir kısmı söz verdiler ve Amerikalılar da benim uyarılarıma karşın onlara inanmayı tercih ettiler. Diğer kanallara güvendikleri için benim sözlerim onlara antipatik geliyordu. Muhtemelen beni siyasetten anlamayan biri olarak görüyorlardı."*

ABD'de Watergate skandalından sonra *"Başkan'ın Adamları"* diye bir deyim türemiştir. Bunu, Türkiye'ye *"Başbakan'ın Adamları"* diye uyarlayabiliriz.. Fındık üreticilerinin emeklerini alıcılara peşkeş çeken Başbakan'ın adamlarının Türk Büyükelçisi'ni orada düşürdükleri durumu düşünebiliyor musunuz? TC'nin itibarını nasıl sarstıklarını aklınız alıyor mu? Watergate'te *"adamlar"* cezalanmış, *"başkan"* istifa etmek zorunda kalmıştı. Bizde hâlâ muteberler...

Türkiye'nin, K. Irak'ta *"2. cephe açma"* karşılığında Bush'tan 25 milyar dolar istediği, 8.5 milyar dolara da razı olunduğu yazılmıştı. Loğoğlu bu konuya *"Pazarlığa bizimkiler 90 milyar dolarla kapı açarak başladılar"* sözleriyle açıklık getirdi. Kovboy Bush'un çevresi, bu pazarlığı, Teksaslıların argosuyla *"at pazarlığına"* benzetmişlerdi. Hani, bizde kurbanlık için alıcı ile satıcı kolları yorulıncaya kadar el sıkışıp pazarlık yaparlar ya, at pazarlığında da benzeri bir durum geçerlidir. TC Başbakanı ve adamları, at pazarlığına çıktığı ABD'yi **Brütüs** gibi arkadan hançerlemediler mi? Yine soruyoruz: *"Vatandaş Erdoğan"* ile *"Başkan Bush"* görüşmesinin tutanağı neden hâlâ açıklanmıyor?

'TC Başbakanı Erdoğan'

"Vatandaş Tayyip Efendi" olarak elini kolunu sallaya sallaya Beyaz Saray'a girmesine karşın Bush, TC Başbakanı Erdoğan'ı geçen yıl 6 Haziran'da 30 dakikalık bir görüşmenin ardından konuyu öyle bırakmadı ki? *Beyaz Saray'dan randevu isteyeceğim. Türkiye'ye büyük görev düşüyor"* dediği yazıldı. Erdoğan, bu gerekçe ile Bush'tan randevu koparacağını umdu.

Randevu istemine yanıt gelmeyince 4 Temmuz ABD Bağımsızlık Gü-

Tepkileri yatıştırmaya çalışan Papa, Türkiye dahil 22 ülkenin elçileriyle görüştü

5 dakikada diyalog çağrısı

Dış Haberler Servisi - Roma Katolik Kilisesi'nin ruhani lideri Papa **16. Benedictus**, İslam dünyasında kendisine yönelik tepkileri yatıştırabilmek amacıyla Müslüman ülkelerin büyükelçilerini Roma yakınlarındaki yazlık sarayında kabul etti. Türkiye'nin büyükelçisinin de katıldığı toplantının yarım saat sürdüğü, Papa'nın ise toplam 5 dakikalık bir konuşma yaptığı belirtildi.

Benedictus, yazlık sarayı Castel Gandolfo'da 22 Müslüman ülkenin büyükelçisiyle İtalya'da faaliyet gösteren İslami kuruluşların temsilcilerini kabul etti ve Fransızca yaptığı konuşmada, İslam dinine saygı duyduğunu ve günümüz dünyasında Hıristiyanlarla Müslümanların diyalog içerisinde olmaları gerektiğini söyledi.

Toplantıya katılan Irak Büyükelçisi **Albert Edward İsmail Yelda**, bu toplantının, Papa'nın İslam hakkındaki sözlerinin sebep olduğu kızgınlığı bitirmesi gerektiğini belirtti. Irak'ın Vatikan Büyükelçisi, Papa'nın toplantıda İslama olan saygısını dile getirdiğini belirterek **"Bizim de beklediğimiz buydu"** dedi.

Papa, buluşmanın Almanya'da 12 Eylül'deki konuşmasının yanlış anlaşılması neticesinde yaşanan gelişmelerden kaynaklandığı imasında bulundu.

(AP)

Büyükelçileri yazlık sarayında kabul eden Papa, Fransızca yaptığı konuşmada, İslam dinine saygı duyduğunu ve günümüz dünyasında Hıristiyanlarla Müslümanların diyalog içerisinde olmaları gerektiğini söyledi. Açıklama, Irak büyükelçisini tatmin etti.

Papa, **"Müslümanlarla Hıristiyanlar arasındaki diyalog, geleceğimizin de büyük oranda kendisine bağlı olduğu hayati bir gerekliliktir"** dedi.

16. Benedictus, Katolik Kilisesi'nin İkinci Vatikan Konsili'nde (1962-1965) Müslümanlar hakkında kullandığı ifadelere de dikkat çekti. Konsilin Nostra Aeate adlı belgesinde, **"Kilise, canlı ve sürekli mevcut olan, merhametli ve kudretli olan, yerin ve göğün yaratanı, insanlarla konuşmuş biricik Tanrı'ya tapan Müslümanlara da saygıyla bakar"** denildiğini hatırlatan 16. Benedictus, selefi **İkinci Jean Paul** gibi dinler ve kültürler arası diyaloğun sürmesinden yana olduğunu söyledi.

Din özgürlüğü vurgusu

Papa, aynı belgede, Hıristiyanlara ve Müslümanlara çağrıda bulunularak, **"Yüz yıllar boyunca, Hıristiyanlar ile Müslümanlar arasındaki çekişmeler ve düşmanlıklar hiçbir az olmamışsa da Kutsal Konsil, herkesi, geçmişi unutmaya, karşılıklı anlayış için içtenlikle çabalamaya, tüm insanlar için sosyal adaleti, ahlaki değerleri, barış ve özgürlüğü beraberce savunmaya ve sağlamaya çağırmaktadır"** denilmiş olduğuna da işaret etti.

Papa'nın, konuşmasında din özgürlüğünün önemine değinmesi dikkat çekti. Benedictus, **"Ancak saygı, başta din özgürlüğü olmak üzere, karşılıklılığı da gerekli kılmaktadır"** diye konuştu.

Papa, konuşmasından sonra aralarında Türkiye'nin Vatikan Büyükelçisi **Osman Durak**'ın da bulunduğu davetlilerin elini tek tek sıkarak kendilerine teşekkür etti.

'TÜRKİYE'DE DİNİN ÖNEMİ ARTTI'

Dış Haberler Servisi - Papa **16. Benedictus**'un İslamla şiddet arasında bağ kuran konuşmasının kopardığı fırtınanın Türkiye ziyaretine gölge düşürdüğü ve iki taraf için de tedirginlik yarattığı yolundaki yorumlar sürüyor.

Financial Times gazetesi, bugünkü Türkiye'nin Papa **İkinci Jean Paul**'ün 1979 yılında ziyaret ettiği Türkiye'den farklı olduğunu, ülkede İslamın dini ve kültürel öneminin arttığını yazdı. İngiliz gazetesi, Papa'nın kasım ayında yapacağı Türkiye ziyaretinin teolojik ve kültürel fırtınaya kurban gitmediğini, ancak bu fırtınanın ziyarete gölge düşürdüğünü savundu.

Erdoğan'ın kavramlarına dikkat

Türkiye'de Papa'nın konuşmasına gösterilen tepkilerin başka Müslüman ülkelerindeki tepkiler kadar ateşli olmamakla birlikte yine güçlü olduğunu belirten gazete, bu çerçevede Başbakan **Recep Tayyip Erdoğan**'ın Papa'dan özür dilemesi çağrısına dikkat çekti. Türkiye'nin AB hedefini işaret ederken Başbakan Erdoğan'ın bu konudaki iddiayı dini bir terimle, bir **"medeniyetler ittifakı"** olarak yeniden tanımladığına vurgu yapan Financial Times,

Kopenhag'da çatışma

Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da önceki gün bir gençlik merkezinin kapatılmasını protesto eden gençlerle polis arasında çıkan çatışma sonucunda polis 200'den fazla göstericiyi tutukladı. Solcu gençlerle gecekondu hareketi üyesi bir grup gencin üs olarak kullandıkları bir binanın, burayı 5 yıl önce satın almış olan bir Hıristiyan cemaatine bırakılması

Bush, Erdoğan'a tepki olarak *"Kısa kes Aydın havası olsun"* dercesine sepet havası çalmadı mı?

Vaşington'da **"Turgut Özal'ı anma"** toplantısında eski Ankara Büyükelçisi, yeni Pentagon 3 numarası **Erik Edelman**, Türk liderlerine *"laiklik, kararlılık, cesaret"* konusunda örnek olarak **Atatürk**, **İnönü** ve Özal'ı göstermedi mi? Edelman, Başbakanlık koltuğunda oturan Erdoğan'a hitap edercesine *"Ciddi liderler ve ülkeler bunalım durumlarında kenarda kışıp kalmazlar. Bunalımlar tercih kullanmayı gerektirir"* dememiş miydi? Bir yabancı devlet memurunun, seçilmiş bir başbakanı bu denli aşağıladığı nerede görülmüştü?

Yine Beyaz Saray'ı ziyaret etmek isteyen Erdoğan, AKP Başkan Yardımcısı **Şaban Dişli** ile fındıkçı Zapsu'yu nisanda Vaşington'a gönderdi. Karşılarında yine Zapsu'yu gören Amerikalılar, yüzsüzlüğün bu denlisi karşısında herhalde şaşırmış olmalılar. Zapsu, yalvaran bir eda ile *"N'olur bu adamın üzerine sifonu çekmeyin... Onu kullanın!"* dememiş miydi?.. Adamı, Başbakanı'na Amerikalılar önünde *"pislik"* muamelesi yaptığında Türkiye şaşakaldı da ne oldu?

Geçen baharda, İran'daki nükleer silahlanma girişimleri uluslararası arenada baş gösterince Erdoğan heyecanlandı. Tahran-Vaşington arasında *"aracılık"* için kolları sıvadı. Mayısta, Endonezya'daki D-8'ler toplantısında İran Cumhurbaşkanı **Mahmut Ahmedinejad**'a *"Türkiye'ye döner dönmez ABD'ye gezi yapmayı düşünüyorum.* nu'nde konuyu açtığımız büyükelçiliğin 2 numaralı diplomatı **Nancy McEldowney**, *"Bu ziyareti neden bu kadar büyütüyorsunuz? Sabırlı olun"* dedi. Aynı soruyu Büyükelçi **Ross Wilson**'a yönelttiğimizde aldığımız yanıt, *"Bush bu sıralarda çeşitli dünya gezileri yapıyor. İki tarafın programlarını örtüştürecek çalışmalar sürüyor"* oldu. *"Vatandaş"* Tayyip'e *"hüsnü kabul"* gösteren Beyaz Saray, *"TC Başbakanı'nın"* randevu istemi karşısında birkaç ay kulağının üzerine yatıyordu. Nihayet Erdoğan'a 2 Ekim günü için bir randevu lütfedildi. Erdoğan, TBMM'den Lübnan'a asker gönderme kararının *"güveni"* ile yola çıkacaktı, ama Bush'un acaba ona *"güveni"* var mıydı?

Görüşmede ele alınacak konular, Dışişleri bakanları Gül ile **Condoleezza Rice** arasında geçen hafta New York'ta ayıklandı. Kuzey Irak'ta Kürdistan devletinin kurulma olasılığı, Kerkük-Musul'un bu devletin denetimine geçmesi, bölgede konuşlanan PKK varlığına karşı başlatılan *"emekli orgeneallerin eşgüdüm"* temaslarından başka, İran, İsrail-Filistin-Lübnan, Kıbrıs sorunu, Karadeniz'in güvenliği, Türkiye üzerinden geçen enerji koridorunun çeşitlendirilmesi gibi konular görüşülecekti.

Erdoğan'ın gezisinin özünde, gelecek yıl seçimlerinde ABD'nin kendisini Başbakanlık ya da Cumhurbaşkanlığı koltuğunda oturtması için destek arayışının yattığının, Mısır'daki sağır sultanları bir yana bırakın, artık Bush bile farkındaydı. Bakalım Bush, bundan böyle Erdoğan'ı nasıl kullanacak?

Hürriyet'in Vefasızlığı!

Gökşin Sipahioğlu'nun İstanbul Modern Sanat Müzesi'ndeki sergi fotoğraflarının bazılarının çekilişinde birlikte olduğum için bir başka duygusallık yaşadım. Müze, bu sergi ile Gökşin'in başına taç koymakla kalmadı, genç fotoğrafçıların sıkça gidip görmeleri gereken bir *"dershane de açtı"* denebilir.

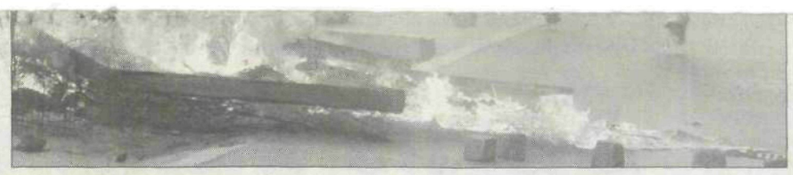

Sergi açıldığında yurtdışındaydım. Döndüğümde gazeteleri karıştırırken Hürriyet'te sergi ile ilgili *"Ünlü gazeteciden sergi için ilginç zamanlama"* başlıklı bir haber dikkatimi çekti. 6/7 Eylül 1955 olaylarına ilişkin bir fotoğraf da kullanılmıştı. Bu kurgulamayı anlatabilmek için sergi kataloğundaki yazımdan bir paragraftan alıntı yapacağım:

"ABD ve Avrupa'da süren 'akşam gazetesi' geleneği, 60'lı yılların başlarında piyasaya akşamüzerleri çıkarılan, sonraları 'meyhane baskısı' adını alan sabah gazetelerinin ilk baskıları nedeniyle ne yazık ki Türkiye'de yok oldu! 1955'te akşam gazetelerinin en önemlisi olan İstanbul Ekspres'in başında Gökşin vardı. 6 Eylül 1955'te Selanik'te **Atatürk***'ün doğduğu evde patlayan bomba üzerinde 'akşam gazetesi' olarak 'atlatma haberi' ile baskı üzerine baskı yapmıştı. O gece İstanbul ve İzmir'de 'trajik' 6/7 Eylül olayları yaşandı. Bazı çevreler Gökşin'i 'tahrikçi' olarak suçlayacak, ancak bombayı atan gerçek tahrikçilerin Türk emniyet mensupları olduğu daha sonra saptanacaktı. Hiç kuşkum yok, benzeri bir durum olsa Gökşin bugün de yine 'salt habercilik' anlayışıyla aynı başlığı haklı olarak atmaktan çekinmeyecektir."*

Hürriyet, haberde sergiden fotoğraf kullanma yerine, 51 yıl öncesine ait bir arşiv fotoğrafı ile olayların faturasını yine Gökşin'e çıkarmaya yeltenmiş. Gökşin'i Türk basınında en iyi tanıması gerekenlerin Hürriyet çalışanları olduğunu sanırdım. Yıllarca Hürriyet'e olağanüstü katkılar yapan Gökşin'e bu vefasızlık, doğrusu hiç ama hiç yakışmadı!

Elmek: oacar@superonline.com **Faks:** 0312. 442 79 90

yönündeki mahkeme kararını protesto için başlattıkları oturma eylemi olaylı bitti. Çevreden eyleme destek veren vatandaşlarla eylemciler polislere kaldırım taşı, şişe ve yumurta attı. (Fotoğraf: AP)

bunun, ülkenin laik, modern ve Avrupa yanlısı hedeflerini ön plana çıkaran eski Türk politikalarına göre belirgin bir değişiklik olduğunu kaydetti.

KKTC'den yapılan açıklamada, AB Dönem Başkanı'nın Kuzey Kıbrıs'la görüşmediği bildirildi

Finlandiya Kıbrıs için nabız yokluyor

ELÇİN POYRAZLAR

BRÜKSEL - Avrupa Birliği (AB) Dönem Başkanı Finlandiya Ankara-Brüksel arasında olası bir krizi engellemek için KKTC konusunda sınmaya hazırlandığı önerilere ilişkin nabız yokluyor.

AB kaynakları Finlandiya'nın **"eski unsurlarla yeni bir öneri getirdiğini"** belirterek öneride Magosa Limanı'nın AB denetiminde ticarete açılması ve Maraş'ın BM denetimine verilmesinin yer aldığını kaydettiler. Söz konusu önerilerin Lüksemburg'un AB Dönem Başkanlığı sırasında da getirildiğini ifade eden kaynaklar, Finlandiya'nın öneride yer alan unsurları ne şekilde formüle edeceğinin henüz belli olmadığına işaret ettiler.

Kaynaklar ayrıca bu yöndeki bir önerinin kabul edilmesi durumunda KKTC'ye yönelik izolasyonun kalkmış sayılacağı ve Türkiye'nin Güney Kıbrıs'a limanlarını açabileceği varsayımında bulunuyor. AB kaynakları Finlandiya'nın henüz yazılı resmi bir öneri getirmediğini, görüşmelerin üst düzeyde sürdüğünü ifade ettiler.

KKTC yalanlıyor

AB Dönem Başkanı Finlandiya'nın doğrudan ticaret tüzüğü konusunda Türkiye, Yunanistan, Kıbrıs Rum kesimi ve KKTC olmak üzere tüm taraflarla görüşmelerin sürdüğü yönündeki açıklamasına karşın KKTC'nin görüşmelerde taraf olmadığı öğrenildi. KKTC Cumhurbaşkanlığı'ndan, Finlandiya'nın üzerinde görüşmelerin sürdüğü önerisinin kendilerine ulaşmadığı ve bu yöndeki haberleri basından öğrendikleri açıklaması geldi. KKTC Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü **Hasan Erçakıca** tarafından geçen cuma yapılan açıklamada **"Bu önerinin ciddiyetle değerlendirilmesi söz konusu olmadığı gibi Kıbrıslı Türklere uygulanan izolasyonların kaldırılmasının, Türkiye'nin AB üyeliği sürecine bağlanması da mümkün değildir"** denildi.

ANTALYA 1. SULH HUKUK MAHKEMESİ SATIŞ MEMURLUĞU

ESAS: 2000/12 SATIŞ

KIYMET TAKDİRİ RAPORUNUN İLANEN TEBLİĞİ (ANTALYA 1. SULH HUKUK MAHKEMESİ SATIŞ MEMURLUĞU)

Satış talebinde bulunan Faris Zünbül ve vekili Av. Vahdet Üfler 23.6.2006 tarihli müşterk imzalı dilekçeleri ile satış talep etmiş olmakla;

Antalya Barbaros mahallesi 56 ada, 10 ve 21 parselde kayıtlı taşınmazlar Antalya 1. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 1998/743 E. 1998/1818 Karar sayılı kararı gereğince satılacaktır. SATIŞA KONU TAŞINMAZLAR üzerinde bilirkişi kıymet takdiri yaptırılmıştır.

KIYMET TAKDİRİ RAPORUNDA: Satışa konu taşınmazlar Antalya merkez Barbaros mahallesi mescit sokakta 56 ada, 10 parselde kayıtlı taşınmazın 196.80 m2 yüzölçümü ev ve arsa olarak, diğer 56 ada, 21 parselde kayıtlı 75.00 m2 arsa olarak tapuda kayıtlı olduğu gelen tapu kaydından anlaşılmıştır.

56 ada 10 parsel üzerinde eski eser şerhi bulunmaktadır. Parsel üzerinde iki katlı yığma tarzında yapılmış 93.00 m2 taban alanlı eski bir ev bulunmaktadır. Yapı ahşap ve alaturka kiremit çatılıdır. İMAR DURUMU: Satışa konu parselin imar çapına göre taşınmaz, onarılmış tescilli kültür varlığı olarak kabul edilmiştir. Parsel üzerinde yapı yapılamayacağı gibi üzerindeki eski ev olduğu gibi muhafaza edilecek ve parsel üzerine inşaat yapma yasağı getirilmiştir. Parsel ile ilgili uygulamalarda Kale içi imar yönetmelikleri geçerlidir. Parsel üzerindeki evin değeri: Bilirkişi kıymet takdiri raporunda 22.878,00 YTL olarak, parselin değerinin 157.440,00 YTL olarak bunu göre parsel ile parsel üzerindeki evin değerleri toplamının 180.318, 00 YTL olarak belirlenmiştir.

56 ada 21 sayılı parsel yönünden: 75.00 m2 alanlı arsa alarak tapuda kayıtlı olup parsel üzerinde çeşitli yaş, cins ve miktarda ağaçlar ile parselin üç tarafını çevreleyen 26 metre uzunluğunda 2.50 metre yüksekliğinde taş duvar bulunmaktadır. Parselin değerinin 60.000,00 YTL, taş duvarın 800,00 YTL, 1 adet yenidünya, 1 adet narenciye, 1 adet dut ve 2 adet söğüt toplamı 5 adet ağacın değerinin 580,00 YTL olarak bilirkişi raporunda belirtilmiştir. Buna göre Parsel ile parsel üzerindeki duvar ve ağaçların değerleri toplamı: 61.380,00 YTL dir. Taşınmazlarda hissedar olan Davalılardan Murat oğlu SERVET MİRASÇILARI ile Murat kızı LEBİBE MİRASÇILARI MEHMET HULİSİ ALTINTAŞ-EMİNE ÖZBEK-NESİBE SEVGİÖZBEK-HÜLYA ÖZBEK- NEJLA ÖZBEK VE SALİHA ÖZBEK'E DAHA ÖNCE DE KARAR TEBLİĞİ İLANEN YAPILMIŞ OLDUĞUNDAN KIYMET TAKDİRİ RAPORUNUN DA İLANEN TEBLİĞİNE, İlan tarihinden itibaren yasal süre içerisinde kıymet takdirine itiraz olunabileceği hususu da İLANEN TEBLİĞ OLUNUR. 15.9. 2006 (Basın: 46116)

SİLİFKE İCRA MÜDÜRLÜĞÜ'NDEN TAŞINMAZIN AÇIK ARTTIRMA İLANI

SAYI: Dosya No: 2006/274 Tal.

Satılmasına karar verilen taşınmazın cinsi, niteliği, kıymeti, adedi, önemli özellikleri:

Silifke ilçesi, Kapızlı köyü 1645 nolu parselde 2500, 13 m2 taşınmaz, Mersin Silifke karayoluna cepheli, asfaltın kuzeyinde, boş ve tarım arazisi olarak kullanılmakta olup, Muhammen kıymeti 125.006,00 YTL'dir. **İmar Durumu:** Belediye sınırları içinde olup, konut dışı tarımsal niteliği korunacak alan olarak nitelendirilmiştir.

Satış şartları: Silifke ilçesi, Kapızlı köyü, 1645 parsel sayılı taşınmaz 06.11. 2006 günü saat 13.30'dan 13.40'a kadar;

Silifke İcra Müdürlüğü'nde açık arttırma suretiyle satılacaktır. Bu arttırmada tahmin edilen değerin % 60'ını ve satış giderlerini geçmek şartı ile ihale olunur. Böyle bir bedelle alıcı çıkmazsa en çok arttıranın taahhüdü baki kalmak şartıyla 16.11.2006 günü 13.30-13.40 saatleri arasında Silifke İcra Müdürlüğü'nde ikinci arttırmaya çıkarılacaktır. Bu arttırmada da tahmin edilen kıymetinin % 40'ını bulması ve bundan başka paraya çevirme ve paylaştırma masraflarını geçmesi lazımdır. Böyle bir bedelle alıcı çıkmazsa satış talebi düşecektir. 2- Arttırmaya iştirak edeceklerin, tahmin edilen kıymetin %20'si nispetinde pey akçesi veya bu miktar kadar milli bir bankanın teminat mektubunu vermeleri lazımdır. Satış peşin para iledir, alıcı istediğinde 10 günü geçmemek üzere mehil verilebilir. Tellaliye resmi, damga vergisi, KDV, tapu harç ve masrafları alıcıya aittir. Birikmiş vergiler satış bedelinden ödenir. 3- İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin (*) bu gayrimenkul üzerindeki haklarını özellikle faiz ve giderlere dair olan iddialarını dayanağı belgeler ile (15) gün içinde dairemize bildirmeleri lazımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicili ile sabit olmadıkça paylaşmadan hariç bırakılacaktır. 4- Satış bedeli hemen veya verilen mühlet içinde ödenmezse icra iflas kanununun 133. maddesi gereğince ihale feshedilir. İki ihale arasındaki farktan ve % 10 faizden alıcı ve kefilleri mesul tutulacak ve hiçbir hükme hacet kalmadan kendilerinden tahsil edilecektir. 5- Şartname ilan tarihinden itibaren herkesin görebilmesi için dairede açık olup masrafı verildiği takdirde isteyen alıcıya bir Örneği gönderilebilir. 6- Satışa iştirak edenlerin şartnameyi görmüş ve münderecatını kabul etmiş sayılacakları, başkaca bilgi almak isteyenlerin sayılı 2006-274 Tal. Es. Sayılı dosya numarasıyla müdürlüğümüze başvurmaları ilan olunur. 06.09.2006 (İcra İflas K. 126 Mad.) (*) İlgililer tabirine irtifak hakkı sahipleri de dahildir.; * Bu örnek, bu yönetmelikten önceki uygulamada kullanılan örnek 64'e karşılık gelmektedir. Basın: 46235

NİZİP ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'NDEN

ESAS NO: 2004/403

Davacı Teiaş Genel Müdürlüğü vekili Av. Oğuzhan Yılmaz tarafından davalı Adil Güneş vs. aleyhine açılan Kamulaştırma bedelinin tespiti ve tescil davasının verilen ara kararı uyarınca;

Davalılar Adil Güneş ve vs. aleyhine mahkememize açılan kamulaştırma bedelinin tespiti ve tescil davasında, davalılar olan Nizip ilçesi, Turlu köyü nüfusuna kayıtlı bulunan 1933 doğumlu MEHMET GÜNEŞ (Zennup Güneş'in eşi), Mehmet ve Zennup oğlu 01.05.1965 doğumlu EROL GÜNEŞ, 03.05.1965 doğumlu ŞİHO GÜNEŞ (Zennup kızı Gülay eşi) ile Şiho ve Gülay kızı 10.12.1984 doğumlu ADİL GÜNEŞ'in yapılan bütün araştırmalara rağmen adresleri tespit edilememiş ve dava dilekçesi ve eklentileri tebliğ edilememiş olduğundan, adı geçen davalıların duruşma günü olan 05.10. 2006 günü saat 09.00'da mahkememiz duruşma salonunda hazır bulunmaları veya kendilerini bir vekil ile temsil ettirmeleri, aksi takdirde duruşmaya yokluklarında devam olunacağı ve gazete ilanının tebliğ yerine geçeceği hususu ilan olunur. 20.09.2006 (Basın: 46131)

Cumhuriyet KİTAPLARI

İnternetten siparişleriniz için web adresimiz:

www.cumhuriyet.com.tr

Barroso: Genişleme durdurulmalı

■ BRÜKSEL (AA) - AB Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso, AB'nin yeni ülkeleri kabul etmeden önce anayasa sorununu çözmesi gerektiğini söyledi. Barroso, Fransa Başbakanı Dominique de Villepin ile görüşmesinin ardından yaptığı açıklamada, "Anayasa sorununu aşmadan genişlemeyi sürdürmek akıllıca olmaz" dedi. AB Komisyonu Başkanı, Bulgaristan ve Romanya'nın katılımından sonra yeni ülkeler için yeni anayasanın gerekli olduğunu ifade etti. Öte yandan, Avrupa Parlamentosu genel kurulu, Hollandalı Hıristiyan Demokrat üye Camiel Eurlings tarafından kaleme alınan Türkiye raporunu bugün görüşecek. Raporda Türkiye'nin AB üyeliği öncesinde "Ermeni soykırımı" savını tanıması gerektiği, Pontuslu Rumlara ve Süryanilere soykırım yaptığı iddia edilmişti.

'Nükleer yarışta Türkiye de var'

■ Dış Haberler Servisi - İngiliz The Times gazetesine konuşan Londra'daki Uluslararası Stratejik Araştırmalar Merkezi yetkilisi Mark Fitzpatrick, İran'ın nükleer faaliyetlerinin bölgedeki nükleer silahlanma yarışını artıracağına dikkat çekti ve öne çıkan ülkeler arasında Mısır'la Suudi Arabistan'ın yanında Türkiye'nin ismini de saydı. Fitzpatrick, nükleer silahlanmanın ilk adımının nükleer enerji üretimi olduğunu belirtti.

Irak'ın Kürt Devlet Başkanı, örgütün birkaç gün içinde ateşkes ilan edeceğini öne sürdü

Talabani: PKK'yi ikna ettik

▶ Newsweek dergisine konuşan Talabani, "PKK'yi çatışmaları durdurması yönünde ikna ettiklerini", bunun Türk-Irak ilişkilerinde yeni bir sayfa açacağını öne sürdü. Talabani, "Türkiye'deki Kürtlerden ılımlı olmalarını ve mücadelelerini demokratik yöntemlerle yürütmelerini istiyoruz" dedi.

WASHINGTON POST'A KONUŞTU: KALICI

Ülkesindeki ABD askerlerinin uzun süre kalmasını istediğini belirten Irak Devlet Başkanı **Celal Talabani**, Irak'ın **"dışarıdan gelecek müdahaleleri"** önlemek için kalıcı ABD üslerine gereksinimi olduğunu söyledi. Talabani, ABD'nin önde gelen gazetelerinden Washington Post'a verdiği demeçte, **"Amerikan askerine uzun süre, hatta dışarıdan gelecek müdahalelerin önlenmesi için iki askeri üsse gereksinimimiz olduğunu düşünüyorum. 100 bin Amerikan askeri olsun istemiyorum. 10 bin asker ve iki hava üssü yeterli olur"** dedi. Amerikan üslerinin Irak'ın kuzeyindeki özerk bölgeye kurulabileceğini belirten Talabani, Irak'taki Sünnilerin de ABD askerinin uzun süreli kalmasından yana olduğunu söyledi. Talabani, **"Bazı bölgelerde Sünniler Amerikalıların kalmalarını istiyorlar. Sünniler şimdi asıl tehlikenin İran'dan geldiğini düşünüyorlar"** diyerek yıl sonunda Irak'ta 12 vilayetin kontrolünü almayı planladıklarını, ancak tehlikeyi ortadan kaldıracak güce kavuşuncaya dek ABD güçlerine gereksinimleri bulunduğunu belirtti.

Dış Haberler Servisi - Irak Devlet Başkanı **Celal Talabani**, PKK'yi, saldırılarını durdurmak için ikna ettiklerini ve örgütün birkaç gün içinde ateşkes ilan edeceğini öne sürdü. Birleşmiş Milletler'in Genel Kurul yıllık toplantısı için gittiği New York'ta, Newsweek dergisine konuşan Talabani, Türk birliklerinin Irak sınırında olduğunun hatırlatılması üzerine, **"Öyle ama içeri girmiyorlar. PKK'yi çatışmaları durdurması yönünde ikna ettik. PKK birkaç gün içinde resmi ateşkes ilan edecek"** dedi.

Irak'ın Kürt Devlet Başkanı, bu gelişmenin; Türk-Irak ilişkilerinde yeni bir sayfa açacağını söyledi. Türkiye'nin Kürt vatandaşlarına da tavsiyede bulunan Celal Talabani, **"Türkiye'deki Kürtlerden ılımlı olmalarını ve mücadelelerini demokratik yöntemlerle yürütmelerini istiyoruz"** dedi.

Talabani, ABD'nin, Ortadoğu ülkelerini demokratikleştirme projesini de desteklediğini belirterek, demokrasiyi, bölgedeki bütün problemlerin ilacı olarak nitelendirdi.

PKK'ye sığınma hakkı

Irak'ın kuzeyindeki bölgesel yönetimin parlamentosunda önceki gün görüşülmeye başlanan **"Kürdistan Anayasası"**nda PKK üyelerinin sığınma hakkının tanınmasına olanak sağlayan bir madde dikkat çekmişti. Taslak metinde, sığınma hakkını talep edenlerin iade edilmeyeceği maddesi bulunuyor.

Milletvekillerine okunan metinde, özellikle zengin petrol yataklarının bulunduğu Kerkük bölgesine sahiplenildiği, ve Irak'ın kuzeyine gerektiğinde **"kendi kaderini tayin hakkı"** verilmesi dikkat çekiyor.

Kuzey Irak bölgesini, federal Irak devletinin federal bir bölgesi olarak tanımlayan anayasa taslağı, Kerkük'ün yanı sıra Ninova, Diyala ve Vasset vilayetleri üzerinde hak iddia ediyor. Kürt bölgesinin Erbil, Süleymaniye ve Dohuk'tan oluştuğu belirtiliyor.

Taslağa göre, Kürdistan bölgesi sınırları içinde başka bir bölge kurulmayacak ve resmi dil Kürtçe ile Arapça olacak.

Anayasanın Kerkük'ün geleceğine ilişkin maddesine saygı gösterilmemesi halinde Irak ile federasyon tercihinin gözden geçirileceği belirtiliyor.

Peşmergelerin, bölgeyi savunan ve koruyan düzenli güçler olarak tanımlandığı anayasaya göre Irak hükümetinin bölgeyle ilgili olarak yabancı ülkelerle yapacağı anlaşmalarda Kürt Parlamentosu'nun onayı zorunlu kılınıyor.

160 maddeden oluşan ve 1 Aralık'ta onaylanması öngörülen anayasada devlet dairelerinde henüz oylanamayan yeni Irak bayrağı ile birlikte Kürt bayrağının asılacağı ve başkentin Erbil olacağı belirtiliyor.

'İLK DOĞRUDAN TEMAS KURULDU'

Olmert'in Suud ailesiyle flörtü

Dış Haberler Servisi - İsrail Başbakanı **Ehud Olmert**'in Suudi Arabistan Kraliyet ailesinin **"çok üst düzey"** bir üyesiyle 13 gün önce gizlice **herhangi bir kimseyle bir araya geldiğini"** belirtti.

İsrail hükümetinden üst düzey bir yetkili ise Olmert'in kralla görüşmediğini, ancak

DEBKA'DAN İLGİNÇ İDDİA

'Türkiye ve İran, Kuzey Irak'ta savaşa hazırlanıyor'

Dış Haberler Servisi - İsrail gizli servisi MOSSAD'a yakınlığı ile tanınan istihbarat sitesi DEBKAfile, Türkiye ve İran'ın Kuzey Irak'a ortak bir operasyon yapacağını öne sürerken bölgedeki son gelişmelerle ilgili birbirinden dikkat çekici iddialarda da bulundu. DEBKAfile'da önceki gün yayımlanan haberde, Türkiye ve İran'ın hava birliklerinin yanı sıra zırhlı, özel harekât ve topçu birliklerinin operasyon için hazır beklediği savunuldu. **"İran ve Türkiye, Irak Kürdistanı'na Savaşa Hazırlanıyor"** başlığıyla **"DEBKAfile'ın Özel Askeri Raporu"** olarak sunulan haberde, yeni bir Ortadoğu savaşının ufukta olduğu belirtildi.

DEBKAfile'in Irak'ta ve İran'daki kaynaklarına dayandırdığı haberde, Türkiye ve İran'ın hedefinde yaklaşık 5 bin PKK ve PJAK militanının bulunduğu tahmin edilen Kandil Dağı'nın olduğu kaydedildi. Operasyon çerçevesinde Türk ve İran hücum birliklerinin halihazırda Irak'ın 7-8 kilometre içlerinde bulunduğu da iddia edildi.

Haberde ABD'li yetkililerin, Türkiye'nin petrol zengini Kerkük'ü **"ele geçirme"** şansını değerlendirmesi halinde bundan şaşırmayacaklarının belirtilmesi dikkat çekti. Tehdidin **"kesin ve sabırsız"** olduğu kaydedilen haberde, Washington'ın, Ankara'ya **"Kerkük'ü ele geçirme kararı"** ile ilgili olarak, bunun Bağdat yönetimine ve ABD'nin Irak'taki çıkarlarına zarar vereceğini söylediği öne sürüldü.

Haberde Amerikan Silâhlı Kuvvetler Dergisi'nde yayımlanan **"yeni Ortadoğu"** haritasına da değinildi. Türkiye'nin, İsrail'in Hizbullah'ı gerekçe göstererek Lübnan'a girmesini örnek gösterdiği ve kendisinin de bu hakkının bulunduğunu savunduğu belirtildi. DEBKAfile'a göre Türkiye ve İran'ın yapacağı bir operasyon, İsrail ve ABD'nin bölgedeki çıkarlarını 3 yönde etkileyecek. Öncelikle böyle bir operasyonda Türkiye ve İran kendilerini aynı anda aynı gemide bulacak, ki bu ABD için olabilecek en kötü zamanda gerçekleşmiş olacak: ABD ve belki de İsrail'in İran'a yönelik bir operasyonunda Türk ve Kuzey Irak hava sahalarının kapanması, ABD ve İsrail için ciddi bir sorun yaratacak. İkinci olarak, Türkiye ve İran za-

Haberde, Başbakan Erdoğan'ın, ülkenin 2015 yılına kadar üç nükleer enerji santralı kuracağını söylediği hatırlatıldı.

Saddam yine salondan atıldı

■ **Dış Haberler Servisi -** Irak'ın devrik lideri Saddam Hüseyin, yargılandığı Enfal davasının dünkü duruşmasında salondan çıkarıldı. Duruşmada, etrafının demir parmaklıklarla çevrili olmasına tepki gösteren Saddam Hüseyin, "Beni bu kafesten çıkarın" diye bağırınca, yargıç Muhammed Ureybi El Halife tarafından mahkeme salonundan çıkarıldı. Duruşmaya, savunma avukatları da katılmadı.

görüştüğü iddia edildi.

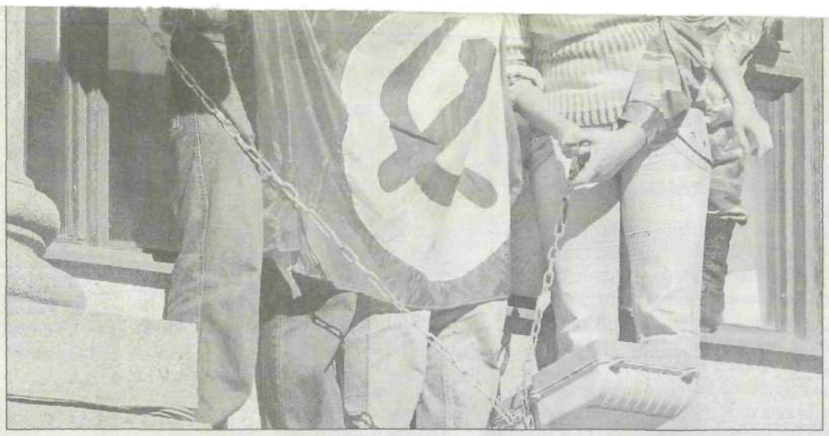
İsrail gazetesi Yediot Aharonot'ın internet sitesinde dün yer alan haberde, görüşmenin bir İsrail başbakanının Suudi Kraliyet ailesiyle doğrudan ilk teması olduğuna dikkat çekildi. Gazeteye konuşan İsrailli bir yetkili ise Olmert'in görüştüğü üst düzey kişinin bizzat Suudi Kral **Abdullah**'ın kendisi olduğunu öne sürdü. Görüşmede İran'ın nükleer programıyla, İsrail-Filistin arasında barış sağlanması üzerinde durulduğu belirtilen haberde, ABD'nin bu gelişmeden memnun olduğu kaydedildi.

Haberin duyulmasının ardından İsrailli yetkililer tarafından yapılan açıklamalar kafaları karıştırdı. Görüşme haberini yalanlayan Olmert, gazetenin internet sayfasında dün yayımlanan açıklamasında **"ne Suudi Kralı ne de basında sansasyon yaratabilecek** başka bir Suudi yetkiliyle bir araya gelip gelmediğini ne doğrulayabileceğini ne de reddedebileceğini kaydetti.

Yediot Aharonot gazetesi geçen hafta da İsrail'le Suudi Arabistan arasında gizli görüşmelerin yapıldığını, bu temasın Lübnan savaşı sırasında kurulduğunu yazmıştı. Olmert, görüşmelerle ilgili soruyu **"Her soruyu yanıtlamak zorunda değilim"** diye cevaplamıştı. Olmert bununla birlikte, Suudi Arabistan'dan gelen açıklamalardan etkilendiğini ifade etmiş ve Kral Abdullah için **"Bilge ve sorumluluk duygusuna sahip"** ifadesini kullanmıştı.

Suriye'yle de temas

İsrailli ve Suriyeli yetkililerin de İsrail'in 34 gün süren Lübnan saldırısı sırasında, olası bir ikinci cephenin açılmasını önlemek için gizlice bir araya geldikleri iddia edildi.

Bolşeviklerin protestosu

Rusya'da Ulusal Bolşevik Partisi üyeleri, 2007 bütçesinin tekrar gözden geçirilerek gerekli düzenlemelerin yapılması ve Maliye Bakanı Aleksei Kudrin'in istifa etmesi talepleriyle Maliye Bakanlığı'nı kuşattılar. 1990'larda para reformuyla bütün tasarruflarını kaybeden vatandaşlara yapılan muameleyi protesto eden eylemcilerden bazıları, kendilerini bakanlık binasına zincirledi ve binaya orak-çekiç amblemli parti bayrakları asıldı. Polis daha sonra göstericileri gözaltına aldı. (Fotoğraf: AFP)

ferle çıkarsa, bu, İran Devrim Muhafızları'nın iki ay içindeki ikinci zaferi olacak.

Ralston'un hedefi

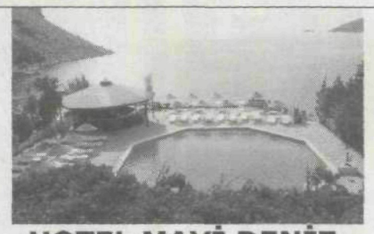
Son olarak İsrail, Kuzey Irak'taki askeri ve ekonomik varlığını kaybedebilecek: 2004 yılından bu yana İsrailli yetkililerinin peşmergeye yardım ettiği belirtilen haberde, İran ve Türkiye'nin, İsrail'in Kuzey Irak'ı muhtemel bir İran saldırısı için erken uyarı merkezi olarak kullandığına inandığı, bunun gerçek olması ve bu noktaların Türkiye ve İran tarafından vurulması halinde İsrail'in İran'a karşı anahtar bir istihbarat noktasını kaybedebileceği yorumu yapıldı.

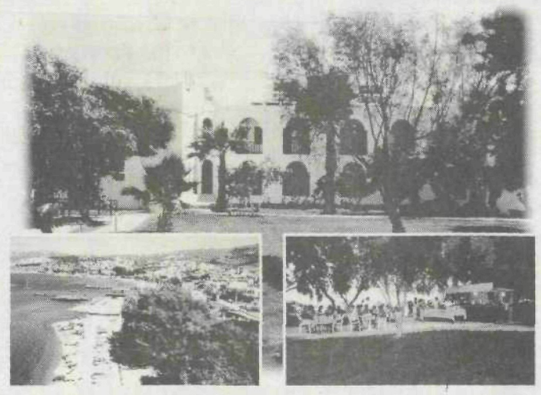
Haberde, BBC'de geçen hafta yayımlanan bandın, **"gelecek bir operasyonu meşru göstermek için"** Türk yetkililer ya da İran'a yönelik bir operasyondan kaygı duyan Türk veya Avrupalı birimler tarafından sızdırıldığının tahmin edildiği kaydedildi. Haberde, ABD'nin atadığı Terörle Mücadele Koordinatörü General **Joseph Ralston**'un hedefleri arasında Ankara'nın Kuzey Irak'a müdahalesini **"ertelemek"** olduğu da iddia edildi.

DEBKAfile, İran'ın, ilk müdahale için Türkiye'yi beklediğini öne sürdü.

bufiyat.com
Bu fiyatlarla hiç böyle kaliteli tatil yapmadınız
SDC turizm
Yabancıya verilen fiyatları
Türk halkına da sunan tek turizm portalı
"Kredi kartlarına 12 ay taksit imkanı"
Fırsatları kaçırmayın, hemen sitemizi ziyaret edin
www.bufiyat.com 0212-512 41 83/84

Türkiye Mehmetçiğe, Mehmetçik Türk Milletine Emanettir.
TSK Mehmetçik Vakfı
Hesap No: 1982
T.C. Ziraat Bankası
T. Halk Bankası
T. İş Bankası
OYAK Bank
Finansbank
Tel: 0 (312) 284 19 70-71
Fax: 0 (312) 284 19 73
www.mehmetcik.org.tr

HOTEL MAVİ DENİZ
MARMARİS'İN CENNET KOYU, MAVİ BAYRAK ÖDÜLLÜ TURUNÇ KOYUNDA TATİL İMKANI...
DENİZE SIFIR, YÜZME HAVUZU, HAVUZBAR, SNACK BAR, 60 KİŞİLİK KONFERANS SALONU.
ODALARDA; KLİMA, TELEFON, Tv, FÖN MAKİNASI.
20 Ekim'e kadar
Kişi başı Y.P. 55,00YTL
KAMPANYA
5 GECE 6 GÜN Y.P. KİŞİ BAŞI 200.-YTL
ŞEKER BAYRAMI PAKET PROGRAMI
5 Gece 6 Gün Kişi başı Y.P. 400.-YTL
30 Eylül'e kadar rezervasyon ve erken ödemede 5 Gece 6 Gün 300.-YTL
Fiyatlarımız iki kişilik odada kişi başı içindir. Aynı odada 3'üncü kişi %50 indirimlidir. 0-4 yaş ücretsizdir.
Rezervasyon için 0(252)476 71 90 - 91 0(252)476 70 70
Detaylı bilgi için www.hotelmavideniz.com info@hotelmavideniz.com

GÜNDOĞAN BODRUM
Cennet Motel
Yeşilin maviye sarıldığı, gökyüzünün güneşle kucaklaştığı, geçmişten geleceğe dostlukların kesiştiği,sıcak bir ortamla tatil keyfi yaşamak isteyenlerin tercihidir CENNET MOTEL

✓ Denize sıfır ✓ Özel Plaj ✓ Snack bar ✓ Plaj bar
✓ Klimalı odalar ✓ Özel eğlence programları
✓ Alakart restaurant ✓ Zengin açık büfe
EYLÜL AYI FİYATLARIMIZ:
Yarım Pansiyon açık büfe 30.00 YTL.
0-6 Yaş ücretsiz 7-12 yaş %50 indirimli.
ŞEKER BAYRAMI REZERVASYONLARIMIZ DEVAM ETMEKTEDİR.
Demokratik kitle örgütlerine,
Cumhuriyet okurlarına ve emeklilere özel indirim.
GÜNDOĞAN / BODRUM Tel: 0.252 387 90 45

Hotel GRAND KAPTAN
★★★★★
ALANYA
Cumhuriyet okurlarına özel fiyat...
İki kişilik odada kişi başı günlük:
Yarım pansiyon: 51.-YTL
Her şey dahil: 72.-YTL

• 20 Ekim 2006 tarihine kadar geçerlidir.
• Kredi kartına taksit olanağı,
• 0-6 yaş ücretsiz,
• 07-14 yaş % 50 indirimli,
• Her sabah odanızda Cumhuriyet gazetesi.
KAPTAN HOTELS
www.kaptanhotels.com
Tel: 0242.514 01 01
Faks:0242.514 00 92
cumhuriyet@kaptanhotels.com

BORSA 25 EYLÜL 2006

Hisse Adı	Önceki Kapanış	En Düşük	En Yüksek	Kapanış	Değişim %	Ağırlıklı Ort. Fiy.	İşlem Hacmi
Acibadem Sağlık	15.80	15.00	15.90	15.80	-	15.73	283,725
Adana Çimento (A)	9.80	9.70	10.05	9.70	-1.02	9.87	1,054,093
Adana Çimento (B)	5.50	5.30	5.70	5.45	-0.91	5.51	39,741
Adana Çimento (C)	0.99	0.97	1.02	0.98	-1.01	1.00	959,824
Adel Kalemcilik	6.85	6.75	7.00	6.85	-	6.90	541,415
Advansa Sasa	0.87	0.86	0.88	0.87	-	0.87	2,076,993
AFM Film	4.70	4.58	4.74	4.58	-2.55	4.62	23,623
Afyon Çimento	1,075.00	1,065.00	1,080.00	1,080.00	0.47	1,074.89	251,525
Ak Enerji	3.56	3.46	3.60	3.50	-1.69	3.54	3,292,511
Ak Yat. Ort.	1.83	1.60	1.68	1.61	-1.23	1.62	124,096
Akal Tekstil	3.88	3.82	3.96	3.86	-0.52	3.90	41,178
Akbank	7.70	7.45	7.80	7.45	-3.25	7.60	54,187,646
Akçansa	7.45	7.15	8.20	7.20	-3.36	7.37	1,668,103
Akın Tekstil	2.39	2.22	2.45	2.22	-7.11	2.31	76,218
Akmarkez G.M.Y.O.	36.50	36.00	36.75	36.25	-0.68	36.17	32,733
Aksa	13.50	13.40	14.20	13.40	-0.74	13.72	2,311,019
Aksigorta	5.50	5.35	5.55	5.40	-1.82	5.46	2,009,507
Aktaş Enerji	3.72	3.58	3.76	3.58	-3.76	3.67	237,332
Aksu İplik	2.01	1.97	2.06	2.00	-0.50	2.01	106,014
Alarko Carrier	15.00	15.00	15.40	15.10	0.67	15.15	93,536
Alarko GMYO	27.60	26.75	28.25	26.75	-2.73	27.35	428,678
Alarko Holding	3.84	3.82	3.88	3.84	-	3.85	1,504,623
Alcatel Teletaş	4.72	4.66	4.82	4.68	-0.85	4.75	970,718
Alfa Menkul Değ.	2.38	-	-	-	-	-	-
Alkim Kağıt	0.98	0.95	1.00	0.97	-1.02	0.98	51,046
Alkim Kimya	4.72	4.66	4.78	4.70	-0.42	4.73	90,006
Alternatif Yat. Ort.	0.84	0.81	0.85	0.83	-1.19	0.83	126,585
AlternatifBank	1.96	1.90	2.00	1.90	-3.06	1.96	833,381
Altınyağ	0.95	0.96	1.11	1.10	15.79	1.05	4,103,446
Altınyıldız	2.70	2.56	2.74	2.56	-5.19	2.66	818,486
Anadolu Cam	5.20	5.05	5.25	5.10	-1.92	5.09	319,579
Anadolu Efes	36.50	36.75	37.25	37.00	1.37	36.98	807,280
Anadolu Hayat Emek.	4.52	4.44	4.88	4.44	-1.77	4.58	341,716
Anadolu Isuzu	14.00	13.80	14.30	13.80	-1.43	14.05	373,539
Anadolu Sigorta	2.42	2.32	2.47	2.33	-3.72	2.38	5,862,687
Anel Telekom	2.94	2.86	2.94	2.90	-1.36	2.90	543,742
Anel Tekstil	0.30	0.28	0.32	0.29	-3.33	0.30	1,337,840
Arçelik	9.10	8.15	9.25	9.20	1.10	9.20	2,382,598
Arena Bilgisayar	3.64	3.48	3.74	3.56	-2.20	3.59	284,711
Arsan Tekstil	1.19	1.19	1.27	1.20	0.84	1.22	155,261
Aselsan	23.90	23.60	24.30	23.80	-0.42	24.05	2,098,174
Asya Katılım Bankası	4.12	4.06	4.16	4.08	-0.97	4.10	4,122,486
Ata Yat. Ort.	1.96	1.88	2.03	1.91	-3.54	1.95	269,937
Atakule G.M.Y.O.	1.60	1.52	1.62	1.54	-3.75	1.56	4,764,419
Atlantis Yat. Ort.	0.81	0.81	0.83	0.81	-	0.82	49,259
Atlas Yat. Ort.	1.00	0.97	1.02	0.97	-3.00	0.99	66,545
Aviva Sigorta	16.10	15.60	16.20	15.90	-1.24	15.78	35,277
Avrasya Yat. Ort.	0.72	0.70	0.73	0.72	-	0.71	51,664
Ayen Enerji	2.20	2.20	2.27	2.20	-2.65	2.24	453,989
Aygaz	3.38	3.28	3.40	3.30	-2.37	3.34	870,765
Bağfaş	27.75	27.00	28.00	27.25	-1.80	27.53	359,592
Bak Ambalaj	5.40	5.35	5.50	5.40	-	5.38	224,385
Banvit	1.86	1.82	1.91	1.83	-1.61	1.87	1,434,916
Başkent Yat. Ort.	0.74	0.74	0.78	0.76	2.70	0.75	33,112
Batı Çimento	8.25	8.00	8.45	8.10	-1.82	8.18	180,952
Batısöke Çimento	3.76	3.62	3.84	3.66	-2.66	3.74	710,539
Beko Elektronik	2.11	1.93	2.15	1.93	-8.53	2.00	11,667,875
Bentaş Tekstil	1.63	1.63	1.73	1.65	1.23	1.67	5,000
Beşiktaş Futbol Yat.	2.82	2.76	2.86	2.78	-1.42	2.80	295,929
BİM Birleşik Mag.	56.50	55.50	57.00	56.00	-0.88	56.13	412,515
Bisaş Tekstil	0.94	0.95	1.05	0.99	5.32	1.01	249,389
Bolu Çimento	2.84	2.80	2.88	2.82	-0.70	2.83	137,156
Borova Yapı	0.89	0.86	0.95	0.89	-	0.91	1,835,658
Borusan Mannesmann	10.30	10.20	10.50	10.20	-0.97	10.33	45,155
Borusan Yat. Piz.	4.48	4.30	4.54	4.36	-2.23	4.42	667,957
Bosch Fren Sistemleri	165.00	163.00	168.00	163.00	-1.21	165.43	11,095,437
Bossa	1.19	1.15	1.22	1.16	-2.52	1.17	421,499
Boyner Mağazacılık	1.85	1.79	1.89	1.79	-3.24	1.84	4,333,106
Brisa	76.00	74.50	77.00	75.50	-0.66	75.79	50,554
BSH Ev Aletleri	30.00	28.25	30.00	28.25	-5.83	29.03	59,791
Bumerang Yat. Ort.	0.76	0.75	0.82	0.76	-	0.76	22,856
Burçelik	20.00	19.70	20.40	19.90	-0.50	20.14	133,253
Bürçelik Vana	1.07	1.06	1.09	1.07	-	1.07	192,897
Bursa Çimento	10.60	10.50	10.80	10.70	0.94	10.65	172,331
Carrefourusa (A)	19.80	19.80	20.10	19.80	-	19.92	574,498
Carrefourusa (B)	19.50	19.50	19.80	19.50	-	19.67	358,953
Ceylan Giyim	4.16	4.16	4.24	4.22	0.96	4.19	123,679
Ceylan Madencilik	3.64	3.46	3.68	3.48	-4.40	3.59	2,442,192
Coca Cola	7.15	7.00	7.20	7.15	-	7.12	235,570
Çbs Boya	0.53	0.53	0.55	0.54	1.89	0.54	55,919
ÇBS Printaş	0.52	0.52	0.54	0.53	1.92	0.53	66,788
Çelebi	27.75	27.00	28.25	27.25	-1.80	27.68	799,925
Çelik Halat	4.50	4.00	4.50	4.36	-3.11	4.41	96,860
Çemtaş	2.50	2.46	2.54	2.48	-0.80	2.50	245,060
Çimbeton	21.20	21.20	22.90	21.70	2.35	22.15	1,229,301
Çimentaş	11.80	11.50	12.60	12.10	2.54	12.27	123,327
Çimsa	8.50	8.35	8.55	8.35	-1.76	8.44	753,366
Dardanel	1.17	1.13	1.20	1.17	-	1.16	2,564,093
Demisaş Döküm	1.32	1.31	1.36	1.34	1.52	1.34	116,606
Deniz Yat. Ort.	1.45	1.34	1.47	1.42	-2.07	1.43	529,992
Denizbank	15.10	14.80	15.10	14.90	-1.32	14.94	253,165
Denizli Cam	4.58	4.24	4.60	4.48	-2.18	4.49	30,580
Dentaş Ambalaj	1.85	1.80	1.98	1.83	-1.08	1.84	20,660
Derimod	2.03	2.01	2.07	2.02	-0.49	2.03	81,607
Desa Deri	0.88	0.87	0.89	0.88	-	0.88	125,577
Deva Holding	7.70	7.60	7.90	7.75	0.65	7.78	169,232
Ditaş Doğan	7.40	7.10	7.50	7.10	-4.05	7.25	330,408
DJ Istanbul 20	9.30	9.24	9.38	9.24	-0.65	9.33	13,654,934
DJIM Türkiye A Tipi BYF	9.02	9.04	9.12	9.04	0.22	9.07	373,883
Doğan Burda	3.20	3.14	3.26	3.16	-1.25	3.21	317,528
Doğan Gazetecilik	2.52	2.40	2.56	2.42	-3.97	2.49	569,272
Doğan Holding	5.85	5.75	5.90	5.80	-0.85	5.80	17,240,583
Doğan Yayın Hol.	4.66	4.42	4.74	4.46	-4.29	4.55	25,409,299
Doğuş Otomotiv	6.50	6.20	6.55	6.30	-3.08	6.39	4,086,877
Döktaş	4.44	4.44	4.60	4.58	3.15	4.54	24,153,200
Duran Doğan Basım	3.58	3.54	3.60	3.54	-1.12	3.57	21,818
Dyo Boya	0.85	0.82	0.88	0.83	-2.35	0.85	2,055,089
Eczacıbaşı İlaç	4.26	4.20	4.38	4.22	-0.94	4.30	11,317,195
Eczacıbaşı Yatırım	3.02	3.00	3.08	3.02	-	3.05	515,432
Eczacıbaşı Yat. Ort.	0.96	0.95	0.98	0.97	1.04	0.96	29,678
Eczacıbaşı Yatırım	4.00	4.04	4.08	4.08	2.00	4.06	614,241
Edip İplik	2.88	2.88	3.00	2.88	-	2.94	157,177
Efes Holding	12.40	12.10	12.70	12.40	-	12.35	53,143
Ege Endüstri	13.30	13.00	13.50	13.10	-1.50	13.23	202,495
Ege Gübre	25.75	25.25	26.00	25.50	-0.97	25.66	134,515
Ege Seramik	3.26	3.24	3.42	3.28	0.61	3.32	2,209,454
Egeli Co. Yat. Ort.	3.04	2.98	3.24	3.12	2.63	3.13	1,693,437
Egeplast	0.73	0.69	0.78	0.71	-2.74	0.74	555,336
Egeser Giyim	0.46	-	-	-	-	-	-
EGS Fin. Kr.	0.66	-	-	-	-	-	-
EGS Holding	0.25	-	-	-	-	-	-
Emek Elektrik	0.76	0.76	0.84	0.83	9.21	0.82	4,888,286
Eminiş Ambalaj	4.20	4.16	4.34	4.30	2.38	4.21	192,065
Enka İnşaat	11.00	10.90	11.30	11.00	-	11.03	657,732
Erbosan	5.40	5.25	5.50	5.25	-2.78	5.35	60,266
Ereğli Demir Çelik	6.90	6.75	6.85	6.75	-0.74	6.79	5,580,747
Ersu Gıda	1.62	1.57	1.64	1.58	-2.47	1.60	183,373
Escort Computer	1.56	1.55	1.59	1.56	-	1.57	126,575
Esem Spor Giyim	0.77	0.76	0.78	0.76	-1.30	0.77	29,381
Euro Yat.Ort.	1.09	1.04	1.16	1.08	2.86	1.09	73,901
EYG Yat. Ort.	0.81	0.80	0.82	0.82	1.23	0.81	7,713
Factorturk Faktoring	5.65	5.65	5.80	5.80	2.65	5.73	624
Favori Dinleme Yer.	3.48	3.40	3.78	3.56	2.30	3.61	1,960,005
Fenerbahçe Sportif	20.10	19.60	20.30	20.20	0.50	20.09	346,883
Feniş Alüminyum	3.22	3.08	3.26	3.12	-3.11	3.18	383,088
Finans Fin. Kir.	3.88	3.86	3.95	3.86	-0.52	3.91	112,750
Finans Yat. Ort.	1.37	1.35	1.37	1.36	-0.73	1.36	83,131

AKP hükümetinin uluslararası kural ve kurulları hiçe sayması üreticiyi vuruyor

Biçim Garbi, içerik Şarki!

▶ Hükümetin, sorunları kendine has çözme biçimi tarımda sıkıntıyı artırıyor. Avrupa'da benzer sorunlar bağımsız kurullar aracılığıyla çözülürken Türkiye'de hükümet, sevmediği kooperatifi devre dışı bırakmayı tercih ediyor.

OLCAY BÜYÜKTAŞ

Tarım sektöründe fındıkla başlayan ve getirilen çözümler açısından üreticide büyük bir mağduriyete yol açan tartışmalar, pirinçle devam ediyor. AKP'nin tarım sektöründe uluslararası kural ve kurulları hiçe sayması, üreticiyi zor durumda bırakıyor. Avrupa'da benzer sorunlar bağımsız kurullarla çözülürken Türkiye'de hükümet, kendine has sorun çözme biçimini tercih ederek sevmediği kurumları devre dışı bırakıyor. Konunun uzmanları, tarımda piyasaya müdahale edecek ve piyasayı düzenleyecek bağımsız bir kurul oluşturulması gerektiğini savunuyor.

Bir önceki dönemde TMO genel müdürlüğü yapan Prof. Dr. **Mevlüt Karakaya**, tarımda siyasilerin müdahalesine izin vermeyecek ve üreticinin mağduriyetini önleyecek tek yöntemin düzenleme kurulu olduğunu söyledi. Böyle bir kurum AB'ye uyum için de gerekiyor.

'Daha önce de yaşandı'

Fındıktaki sorunun kendi döneminde bir kez daha gündeme geldiğini, ancak sorunun bu boyuta varmadan çözümlendiğini belirten Karakaya, **"O dönemde bize fındık alınması söylendi, ancak biz, uzmanlık alanımız olmadığını, yardım isteniyorsa finansal açıdan yardım etmemiz gerektiğini anlattık. Sorun kamuoyuna yansımadan çözüldü. Doğrusu da bu. Çünkü bu tip konular, kamuoyuna, özellikle de üreticiye yansıyınca piyasa etkilenir"** dedi. **"Piyasayı belirleyecek fiyat, hasat öncesi belirlenen fiyattır"** diyen Karakaya, daha sonra oluşan fiyatın çok önemi olmadığını, çünkü fiyatların zaten düseceğini

Tütünde alarm zilleri

DDK raporuna göre, devlet destekli üretim politikasından vazgeçilmesi sonucunda üretici sayısı ve üretim düştü. Dışalım, dışsatımın yarısını aştı

FIRAT KOZOK

ANKARA - Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu'nun (DDK) raporu, dünyanın en büyük tütün üreticilerinden biri olan Türkiye'nin, giderek bu özelliği ve yeni uygulamaların çeşitli sorunları da beraberinde getirdiği ifade edildi.

piyasada yaşanan gelişmeler sonucu, 1980'li yılların sonunda başlayan tütün dışalımı 1990'lı yıllarda hızla artarak 2000'li yıllarda miktar ve bedel bazında dışsatımın yarısını aştı.

de düzenlenmesi ve denetlenmesi gerektiği vurgulanan raporda, **"Yapılan risk analizlerinde etil alkol, distile alkollü içki ve şarap piyasasında önemli boyutta sahte üretim ve kayıt dışı piyasaya arz riski bulunduğu tahmin**

Yerli yerine Amerikan sigarası

"Oriental tip (yerli) sigara tüketimi azalmış, Amerikan

GDO'lar yasal hale getiriliyor

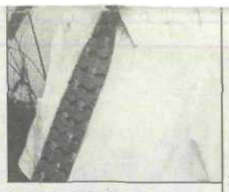
İZMİR (Cumhuriyet Ege Bürosu) - Üreticiler, TBMM'de görüşülecek **"Tohumculuk Yasa Tasarısı"**nın geri çekilmesini istiyor. Tasarının, yerli üretimi çokuluslu şirketlerin tekeline bırakma amacı taşıdığını vurgulayan üreticiler, **"Türkiye'de üretimi ve dağıtımı yasak olan genetiği değiştirilmiş organizmalı (GDO) tohumlar da bu tasarıyla yasallaşmaktadır. Tasarının yasalaşması sektör ve üretici için yıkımdır"** dediler. Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şube Başkanı Prof. Dr. **Kamil Okyay Sındır**, tasarının, sektörü çokuluslu şirketlerle onların yerli taşeronlarının egemenliğine terk etme amacı taşıdığını kaydetti.

Gecekondu yetkisi TOKİ'ye

ANKARA (AA) - Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Gecekondu Kanunu'ndan kaynaklanan yetkileri, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'na (TOKİ) devretmeye hazırlanıyor. Gecekondu Kanunu'nda değişiklik öngören taslağa göre TOKİ, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nca başlatılmış veya planlanmış işleri yürütmeye, bu konuda yeni işler yapmaya, gerekli görülenleri belediyelere

F-M İzmit Piston	835.00	820.00	845.00	830.00	-0.60	830.08	249,025
Ford Otosan	10.20	9.90	10.40	10.00	-1.96	10.13	5,180,477
Fortis Bank	4.22	4.16	4.34	4.15	-1.88	4.27	1,946,450
Frigo Pak Gıda	1.03	1.01	1.13	1.02	-0.97	1.03	92,970
Galatasaray Sportif	70.00	68.50	70.50	69.50	-0.71	69.74	418,513
Garanti Bankası	4.38	4.36	4.44	4.36	-0.46	4.40	61,611,170
Garanti Faktoring	4.08	4.00	4.16	4.00	-1.96	4.07	79,049
Garanti GMYO	1.83	1.83	1.88	1.86	0.54	1.86	4,322,653
Garanti Yat. Ort.	1.05	1.02	1.08	1.03	-1.90	1.04	192,585
Gediz Işık	0.96	0.96	0.98	0.97	1.04	0.97	44,785
Gentaş	1.50	1.47	1.52	1.47	-2.00	1.49	109,336
Gersan Elektrik	1.02	1.00	1.05	1.00	-1.96	1.02	593,180
Global Yat. Holding	1.27	1.28	1.32	1.29	1.57	1.30	6,973,429
Göltaş Yapı Kum.	1.10	1.06	1.12	1.07	-2.73	1.09	1,711,165
Good-Year	21.90	21.80	22.20	22.00	0.46	21.97	605,878
Göltaş Çimento	58.50	56.50	59.00	57.00	-2.56	57.68	41,706
GSD Holding	1.15	1.12	1.17	1.13	-1.74	1.15	2,896,015
Gübre Fabrik.	3.18	3.10	3.20	3.10	-1.90	3.13	107,769
Güneş Sigorta	2.64	2.56	2.72	2.58	-2.27	2.68	1,453,080
Hazmat Refrakter	2.03	2.03	2.08	2.03	-	2.06	93,457
Hedef Yat. Ort.	0.75	0.74	0.79	0.74	-1.33	0.76	9,758
Hektaş	0.88	0.85	0.89	0.87	-1.14	0.87	394,186
Hürriyet Gzt.	3.60	3.60	3.68	3.68	2.22	3.66	2,258,734
Ihlas	3.04	3.04	3.10	3.04	-	3.04	164,998
İhlas Ev Aletleri	0.88	0.88	0.96	0.92	4.55	0.92	4,155,228
İhlas GMYO	1.31	1.32	1.48	1.44	9.92	1.42	11,509,847
İhlas Holding	0.58	0.57	0.59	0.58	-	0.58	4,261,272
İndeks Bilgisayar	1.81	1.75	1.83	1.76	-2.76	1.80	200,717
İnfo Yat. Ort.	0.64	0.64	0.66	0.64	-	0.65	51,678
İnfoteno Yat. Ort.	0.70	0.69	0.71	0.71	1.43	0.70	29,766
İntema	3.98	3.90	4.02	3.92	-1.51	3.96	58,550
İş Bankası (A)	17,500.00	-	-	-	-	-	-
İş Bankası (B)	1,290.00	1,295.00	1,300.00	1,300.00	0.78	1,297.76	11,680
İş Bankası (C)	7.90	7.75	8.05	7.90	-1.27	7.96	74,251,137
İş Bankası (Kur.)	7,000.00	-	-	-	-	-	-
İş Fin. Kir.	2.26	2.24	2.30	2.24	-0.88	2.27	1,769,163
İş Girişim	4.22	4.14	4.26	4.22	-	4.20	494,387
İş GMYO	2.64	2.64	2.72	2.66	0.76	2.68	3,834,257
İş Yat. Ort.	2.98	2.90	3.00	2.98	-	2.98	105,325
İşiklar Ambalaj	0.87	0.84	0.89	0.84	-3.45	0.86	1,153,721
İzmir Demir Çelik	4.30	4.28	4.38	4.32	0.47	4.34	896,638
İzocam	16.00	15.80	16.00	15.90	-0.62	15.80	807,073
Kaplamin	8.15	7.85	8.30	7.90	-3.07	8.07	140,906
Kardemir (A)	1.03	1.01	1.06	1.02	-0.97	1.04	2,072,975
Kardemir (B)	1.07	1.05	1.09	1.06	-0.93	1.07	1,348,242
Kardemir (D)	0.48	0.48	0.50	0.48	-	0.49	2,804,400
Karsan Otomotiv	1.83	1.76	1.87	1.79	-2.19	1.83	1,023,017
Kartaş Tekstil	0.88	0.83	0.89	0.85	-3.41	0.85	59,111
Kartonsan	158.00	155.00	157.00	156.00	-	156.08	508,659
Kav Dan. Naz. Tic.	2.50	2.46	2.52	2.46	-1.60	2.48	783,598
Kelebek Mobilya	0.99	0.94	0.99	0.96	1.05	0.96	477,538
Kent Gıda	56.50	56.00	59.50	58.00	2.65	57.73	662,546
Kerevitaş Gıda	7.30	6.80	7.50	6.99	-5.48	7.15	763,087
Kimteks	5.80	5.55	6.05	5.55	-4.31	5.66	361,169
Kobi SMIST 25 A Tip BYFB	9.30	9.24	9.40	9.24	-0.65	9.32	3,562,787
Koç Holding	4.82	4.74	4.88	4.76	-1.24	4.82	16,993,394
Konfrut Gıda	6.35	6.20	6.35	6.25	-1.57	6.30	903,683
Konteks	0.37	0.35	0.37	0.35	-5.41	0.35	39,651
Konya Çimento	78.50	78.00	80.00	78.00	-0.64	78.73	209,410
Kordsa Sabancı Dupont	3.34	3.30	3.40	3.32	-0.60	3.35	347,812
Koza Davetiye	8.40	8.35	8.53	8.55	1.79	8.45	22,647,326
Kristal Kola	1.14	1.14	1.19	1.15	0.88	1.16	503,734
Kütahya Porselen	24.30	23.70	24.40	23.90	-1.65	23.90	78,638
Link Bilgisayar	3.04	2.86	3.06	2.88	-5.26	2.96	489,541
Lio Yağ	0.55	-	-	-	-	-	-
Logo Yazılım	3.80	3.76	3.86	3.78	-0.53	3.81	276,067
Lüks Kadife	1.75	1.70	1.85	1.73	-1.14	1.77	84,630
M. Yılmaz Yat. Ort.	0.72	0.70	0.73	0.72	-	0.71	130,753
Mal Sek Değ NFIST20 BYF	9.64	9.62	9.76	9.64	-	9.70	2,212,719
Mardin Çimento	8.10	7.95	8.30	8.00	-1.23	8.11	856,321
Marmaris Altınyunus	12.00	11.20	12.40	12.20	1.67	11.90	5,055,283
Marmaris Marti	1.50	1.49	1.54	1.50	-	1.51	3,072,425
Marshall	24.00	23.50	24.20	23.80	-0.83	23.90	67,104
Mazhar Zorlu Holding	0.96	0.94	1.00	0.94	-2.08	0.97	188,344
Medya Holding	5.90	-	-	-	-	-	-
Menderes Tekstil	0.50	0.50	0.52	0.51	2.00	0.51	1,151,013
Mensa Mensucat	0.26	0.26	0.26	0.26	-7.14	0.27	110,548
Merko Gıda	0.86	0.82	0.87	0.84	-2.33	0.85	165,523
Metemteks	1.22	1.17	1.24	1.19	-2.46	1.21	1,251,814
Metro Yat. Ort.	0.72	0.71	0.73	0.71	-1.39	0.72	43,047
Migros	14.50	14.50	14.80	14.60	0.69	14.60	2,288,762
Milpa	2.48	2.42	2.55	2.42	-2.42	2.50	1,935,650
Mutlu Akü	1.33	1.34	1.39	1.35	1.50	1.36	333,013
Nergis Holding	1.85	-	-	-	-	-	-
Net Holding	0.60	0.57	0.61	0.58	-3.33	0.59	4,595,339
Net Turizm	1.24	1.20	1.28	1.21	-2.42	1.24	2,889,239
Netaş Telekom.	30.75	30.25	31.25	30.25	-1.63	30.96	660,978
Nuh Çimento	7.95	7.85	8.00	7.90	-0.63	7.91	48,435
Nurol GMYO	3.10	3.06	3.18	3.10	-	3.12	105,394
Omuksa	3.28	3.18	3.36	3.26	-0.61	3.26	8,636
Otokar	12.70	12.10	12.80	12.20	-3.94	12.45	780,128
Oyak Çimento	7.85	7.80	8.00	7.85	-	7.87	269,450
Öz Finans Fact.	1.77	1.76	1.80	1.77	-	1.78	33,112
Park Elek. Madencilik	7.10	6.75	7.25	6.75	-4.93	6.97	4,949,296
Parsan	1.66	1.62	1.71	1.64	-2.38	1.67	382,693
Penguen Gıda	0.95	0.92	0.96	0.92	-3.16	0.93	261,566
Persi GMYO	0.95	0.93	1.01	0.96	3.16	0.96	3,554,325
Petkim	5.00	4.95	5.10	5.00	-	5.03	7,546,247
Petrol Ofisi	4.80	4.64	4.86	4.66	-2.92	4.78	10,842,677
Pımaş	3.08	3.04	3.18	3.04	-1.30	3.09	92,096
Pınar Et Ve Un	2.35	2.32	2.40	2.33	-0.85	2.36	142,291
Pınar Su	2.76	2.72	2.80	2.76	-	2.75	141,091
Pınar Süt	4.40	4.36	4.52	4.40	-	4.44	711,355
Polyten	0.54	-	-	-	-	-	-
Prysmian Kablo	3.24	3.28	3.50	3.30	1.85	3.37	1,408,511
Rey Sigorta	2.23	2.15	2.27	2.18	-2.24	2.22	166,684
Reysaş Lojistik	4.32	4.24	4.34	4.26	-1.39	4.28	488,242
Sabah Pazarlama	3.85	-	-	-	-	-	-
Sabah Yayıncılık	3.80	-	-	-	-	-	-
Sabancı Holding	5.50	5.40	5.60	5.45	-0.91	5.51	16,581,706
Sanko Pazarlama	3.28	3.26	3.54	3.26	-0.61	3.30	233,258
Sarkuysan	4.40	4.40	4.48	4.42	0.45	4.44	518,032
Seyitler Ecza Deposu	4.86	4.70	4.86	4.80	-1.64	4.79	172,089
Selçuk Gıda	0.76	0.74	0.77	0.74	-2.63	0.75	194,267
Serve Kırtasiye	1.74	1.71	1.79	1.71	-1.72	1.75	798,864
Sifas	0.68	-	-	-	-	-	-
Soda Sanayii	6.85	6.80	7.00	6.80	-0.73	6.89	252,617
Söktaş	3.38	3.26	3.46	3.36	-0.59	3.32	68,357
Sönmez Filament	0.94	0.92	0.97	0.94	-	0.94	33,066
Şeker Fin.	1.81	1.77	1.86	1.78	-1.66	1.82	970,481
Şekerbank	4.62	4.50	4.70	4.52	-2.16	4.61	2,281,436
Şişe Cam	4.80	4.66	4.88	4.68	-2.50	4.77	3,958,678
T. Demir Döküm	13.40	13.10	13.70	13.20	-1.49	13.37	1,485,550
T. Ekonomi Bank.	13.30	13.10	13.50	13.40	0.75	13.27	1,156,852
T. Kalkınma Bank.	6.50	6.25	6.55	6.30	-3.08	6.42	71,392
T. Tuborg	4.38	4.44	4.88	4.52	3.20	4.52	113,703
T.S.K.B.	2.80	2.76	2.82	2.74	-2.14	2.77	3,283,521
Tacirler Yat.Ort.	0.83	0.83	0.86	0.83	-	0.84	4,289
Taç Yat. Ort.	3.78	3.72	3.84	3.78	-	3.77	33,573
Taksim Yat. Ort.	0.74	0.73	0.76	0.75	1.35	0.75	259,627
Tat Konserve	2.10	2.05	2.15	2.11	0.48	2.12	1,595,108
Tek-Art Turizm	0.85	0.80	0.87	0.85	-	0.85	1,000,369
Tekstil Fin. Kir.	1.01	1.00	1.03	1.01	-	1.02	92,005
Tekstilbank	1.36	1.30	1.38	1.33	-2.21	1.35	1,018,308
Tesco Kipa	109.00	108.00	110.00	109.00	-	108.94	179,976
Tire Kutsan	2.19	2.05	2.28	2.15	-1.83	2.17	127,802
Tofaş Oto. Fab.	3.88	3.90	4.00	3.90	0.52	3.96	4,009,308
Toprak Fin. Kir.	4.14	4.14	4.30	4.20	1.45	4.22	38,384
Trabzonspor Sportif	5.25	5.20	5.30	5.25	-	5.21	248,477
Trakya Cam	3.88	3.84	3.94	3.86	-0.52	3.88	2,995,770
TSKB Yat. Ort.	0.67	0.66	0.70	0.69	2.99	0.69	164,999
Tukaş	0.83	0.82	0.84	0.83	-	0.83	161,677
Tupras Petrol	4.06	3.96	4.12	4.02	-0.99	4.05	1,125,575
Turkcell	7.10	7.05	7.25	7.20	1.41	7.16	15,097,460
Tüpraş	23.30	23.20	23.60	23.40	0.43	23.40	16,741,397
Türk Hava Yolları	5.90	5.85	6.10	6.00	2.54	6.01	25,785,931
Türk Traktör	12.80	12.70	13.10	12.70	-0.78	12.85	1,121,412
Uki Konfeksiyon	1.56	1.55	1.58	1.56	-	1.56	103,315
Usaş	3.78	3.70	3.94	3.72	-1.59	3.79	2,887,076
Vitrifi Seramik	2.08	2.03	2.11	2.06	-0.96	2.07	624,016
Üzel Makina	3.04	3.00	3.20	3.02	-0.66	3.09	1,021,504
Ülker Gıda	3.92	3.88	3.98	3.90	-0.51	3.95	5,716,120

dile getirdi.

Prof. Dr. Mevlüt Karakaya.

'Çalışma vardı'

Tarımda bu tip sorunların bağımsız **"Tarım Ürünleri Müdahale Kurulu"** tarafından çözümlenmesi gerektiğini anlatan Karakaya, bunun AKP'nin yaptığı gibi bir Bakanlar Kurulu kararıyla Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) tüm ürünlerden sorumlu kılınmasıyla olmayacağını, zira bu bağımsız kurulun, konularında uzman kurum ve kooperatiflere, piyasayı düzenleyeci şekilde danışmanlık yapması gerektiğini vurguladı. AKP mantığıyla sorunun çözümlenemeyeceğini dile getiren Karakaya, **"Ya portakalda benzer bir sorun gündeme gelse, TMO o zaman da portakal mı alacak"** diye sordu.

Nasıl çalışıyor?

Avrupa'daki benzer kurullar, müdahale ve ödeme ajansı şeklinde çalışıyor. Ülkeden ülkeye farklılık gösterse de örgütlenme biçimleri benziyor. Bu kurullar hububat dahil hiçbir ürünü kendileri almıyor. Ürünler, rekolteleri, uluslararası pazardaki yeri gibi pek çok açıdan izleniyor. Herhangi bir alanda gerek ülke koşullarından gerekse uluslararası koşullardan kaynaklanan ciddi bir sorun yaşanacaksa hangi önlemlerin ne zaman alınması ve devreye sokulması gerektiği konusunda planlama yapılıyor. Üretici, üretim aşamasında destekleniyor. Ürün alımlarını da bağımsız depolar yapıyor, ancak gerektiğinde ödeme ajansları devreye giriyor.

gını yitirdiğini ortaya koydu. Rapora göre, 2000 yılında 583 bin 474 kişi olan üretici sayısı 2005'te 255 bin 671'e düştü.

1980'li yılların sonunda başlayan tütün dışalımı da 1990'lı yıllarda hızla artarak 2000'li yıllarda miktar ve bedel bazında dışsatımın yarısını aştı. Yüzde yüz Şark (yerli) tütünden üretilen sigara satışları yüzde 17 azalırken Amerikan tipi sigara tüketimi ise arttı.

Cumhurbaşkanlığı DDK, Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (TAPDK) 2003, 2004, 2005 yılları eylem ve işlemlerine ilişkin raporunu tamamladı. Rapora göre, 1950'den sonraki dönemde yıllık ortalama 175 bin ton tütün üretimi yapılan Türkiye'de, son yıllarda destekleme alımlarından vazgeçilmesi nedeniyle bu ortalama hızla düştü. Devlet destekli üretim politikalarından vazgeçilmesi sonucunda, 2000 yılında 583 bin 474 kişi olan üretici sayısı, 2005'te yüzde 50'den fazla azalarak 255 bin 671'e düştü.

Son yıllarda tüketici tercihlerindeki değişimler ve iç

önemli boyutta

Kurumun alkollü içkiler piyasasıyla ilgili işlemleri hakkında da tespitler yapılan raporda, TAPDK'nin faaliyete geçmesiyle alkol ve alkollü içkiler piyasasında birçok düzenleme yapıldığı ve Eylül 2002'den itibaren üretimdeki, Haziran 2003'ten itibaren de dışalımdaki tekelin kalktığı anımsatıldı. Alkol ve alkollü içkilerin insan sağlığı yönünden önemi nedeniyle sektörün etkin şekil-

edilmektedir" denildi.

Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün Yeniden Yapılandırılması ile Tütün ve Tütün Mamullerinin Üretimine, İç ve Dış Alım Satımına İlişkin Yasa'nın, destekleme alımlarını kaldırdığı, tütün üretimiyle alım-satımında köklü değişiklikler yaptığı ve TEKEL'i yeniden yapılandırarak özelleştirme sürecini hızlandırdığı anımsatılan raporda, bu nedenle sektörün büyük değişim geçirdi-

blend tipi sigara tüketimi ise artmıştır" denilen raporda, tütün ve mamullerindeki vergilerin yüksekliği nedeniyle kaçak ürünlere yönelimin arttığına işaret edildi. Son 5 yılda yerli tütünden üretilen sigara satışlarının yüzde 17 azaldığı belirtildi. Raporda, **"Şark tütünlerinden üretilen sigara tüketiminin azalması, Şark tipi tütünün Türk piyasasındaki değerinin düşmesine, Türk tütün üreticilerinin daha az gelir elde etmesine yol açacaktır"** denildi.

TÜTÜN ÜRETİMİNDE PLANLAMA YAPILMALI

Sorunların çözümüne yönelik önerilere de değinilen raporda, yapılması gereken bazı düzenlemeler şöyle sıralandı:

✔ Şark tütünlerinden mamul sigaralarda zifir, nikotin ve karbon monoksit bırakımlarının kabul edilebilir oranlara düşürülmesi ve Şark tipi tütüne olan istemin azalmaması için gerekli önlemler alınmalı.

✔ Uluslararası piyasada Türk tütününün pazar payının arttırılabilmesi için araştırmalar yapılmalı.

✔ Tütün üretiminde planlama yapılmalı ve gerçek üreticilere kota verilerek üretim belli bir düzeyde tutulmalı.

✔ Sözleşmeli üretim sisteminde üretici ve alıcıyı eşit konuma getirmek için, üreticinin örgütlenmesi özendirilmeli ve alıcıların sözleşmeyi üretici örgütleri ile yapması yönünde düzenlemeler yapılmalı.

✔ 4733 sayılı yasa ve buna ilişkin ikincil düzenlemelerde gerekli değişiklikler yapılarak tütün alıcısı firmaların tip sözleşmelere uygun hareket etmeleri sağlanmalı, üreticiden aldığı tütün bedellerini zamanında ödemeyen alıcılar için caydırıcı yaptırımlar uygulanmalı.

devretmeye veya tasfiye etmeye yetkili olacak. Taslağın gerekçesine göre, dar gelirli ve konutsuz vatandaşların ucuz konut sahibi olmalarının sağlanması ve gecekondulaşma eğilimlerinin ortadan kaldırılması amacıyla 1966'da çıkarılmıştı.

AB'den işadamlarına vize güçlüğü

Ekonomi Servisi - İstanbul Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı **Tanıl Küçük**, Türk ürünlerinin AB ülkelerine satışında yaşanmayan sıkıntıların Türk işadamlarının vize başvurularında yaşandığını söyledi. Küçük, **"AB konsoloslıklarının bu konudaki tavrını manalandırmakta güçlük çekiyoruz. Bu sorunumuzu her platformda dile getiriyoruz, ama işimiz zor"** diye konuştu.

2. ULUSAL PAZAR

Hisse Adı	Önceki Kapanış	En Düşük	En Yüksek	Kapanış	Değişim %	Ağırlıklı Ort. Fiy.	İşlem Hacmi
Altınyunus Çeşme	5.25	5.10	5.40	5.10	-2.86	5.25	596,715
Birlik Menajcılık	1.70	1.70	1.70	1.70	-	1.70	20
Çemaş Lojistik Hiz.	8.00	7.80	8.45	8.15	1.88	8.03	54,306
Doğusan	1.34	1.33	1.47	1.38	2.99	1.42	1,319,538
Ege Profil	3.66	3.76	4.36	3.96	8.20	4.12	4,921,857
Gedik Yat. Ort.	0.91	0.90	0.92	0.92	1.10	0.91	60,257
İpek Mühendislik	3.74	3.72	3.84	3.76	0.53	3.78	7,843,598
Lafarge Asian Çimento	57.00	58.50	61.00	58.50	2.63	59.52	317,351
Meges Boya	2.52	2.46	2.56	2.48	-1.59	2.51	135,911
Mert Gıda	7.25	6.65	7.50	6.65	-8.28	7.02	659,041
Metemtur Otelcilik	2.27	2.25	2.34	2.27	-	2.30	1,334,713
Petrokent Turizm	19.60	19.00	20.50	19.30	-1.53	19.74	270,900
Silverline Endüstri	1.91	1.72	1.96	1.93	1.05	1.92	278,212
Sönmez Pamuklu	1.30	1.29	1.37	1.33	2.31	1.32	69,923
Şeker Fin. Kir.	1.24	1.24	1.27	1.25	0.81	1.25	116,788

Gözaltı Pazarı

Abana Elektromekanik	0.87	0.81	0.88	0.84	-3.45	0.84	7,856
Boyasan Tekstil	0.22	0.22	0.24	0.22	-	0.23	4,986
EGB G.M.Y.O.	0.38	0.37	0.39	0.38	-	0.38	124,716
Making Takım	0.45	0.39	0.46	0.44	-2.22	0.44	39,971
Okan Tekstil	0.22	0.22	0.24	0.24	9.09	0.23	26,542
Raks Elektronik	0.79	-	-	-	-	-	-
Raks Ev Aletleri	5.70	-	-	-	-	-	-
Transtürk Hold.	0.37	0.34	0.36	0.36	-2.70	0.35	57,575
Tümteks	0.33	0.32	0.33	0.32	-3.03	0.32	5,185

Yeni Ekonomi Pazarı

Armada Bilgisayar	1.74	1.71	1.77	1.72	-1.15	1.73	70,118
Datagate Bilgisayar	2.27	2.22	2.30	2.24	-1.32	2.27	69,319
Plastikkart	1.36	1.33	1.44	1.34	-2.90	1.37	231,355

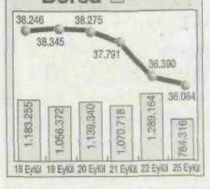
MERKEZ BANKASI KURLARI — 26 EYLÜL 2006

	DÖVİZ		EFEKTİF	
CİNSİ	ALIŞ	SATIŞ	ALIŞ	SATIŞ
1 ABD Doları	1,5020	1,5092	1,5009	1,5115
1 Avustralya Doları	1,1277	1,1351	1,1225	1,1419
1 Danimarka Kronu	0,25724	0,25851	0,25706	0,25910
1 Avro	1,9193	1,9286	1,9180	1,9315
1 İngiliz Sterlini	2,8574	2,8723	2,8554	2,8766
1 İsviçre Frangı	1,2133	1,2211	1,2115	1,2229
1 İsveç Kronu	0,20548	0,20762	0,20534	0,20810
1 Kanada Doları	1,3453	1,3514	1,3403	1,3565
1 Kuveyt Dinarı	5,1509	5,2187	5,0736	5,2970
1 Norveç Kronu	0,22820	0,22974	0,22804	0,23027
1 Sud. Arb. Riyali	0,40169	0,40241	0,39868	0,40543
100 Japon Yeni	1,2872	1,2958	1,2824	1,3007
1 Yeni İsrail Şekeli			0,33838	0,35573

ÇAPRAZ KURLAR

1.3296	Avustralya Doları	6.5692	Norveç Kronu
5.8381	Danimarka Kronu	3.7504	S.Arab.Riyali
1.2359	İsviçre Frangı	1 Avro:	1.9032 ABD Doları
7.2690	İsveç Kronu	1 İng. S.:	1.8959 ABD Doları
116.47	Japon Yeni	1Kuveyt D:	3.4579 ABD Doları
1.1168	Kanada Doları		

Borsa — Bin YTL

SERBEST PİYASA

	ALIŞ	SATIŞ
ABD Doları	1.5090	1.5190
Avro	1.9250	1.9350
İngiliz Sterlini	2.8300	2.8750
İsviçre Frangı	1.2000	1.2300
24 Ayar Altın	26.40	26.60
Cum. Altını	188.00	191.00

GECELİK FAİZLER

1 Günlük Repo	17.79
7 Günlük Repo	18.35

YATIRIM FONLARI — 25 EYLÜL 2006

Fon Adı	Dünkü Fiyat	Fark	Fon Adı	Dünkü Fiyat	Fark	Fon Adı	Dünkü Fiyat	Fark	Fon Adı	Dünkü Fiyat	Fark	Fon Adı	Dünkü Fiyat	Fark
Bankalar Fonu	0.011544	-1.56%	İş Bank (A) USD Fon	0.018582	-3.43%	Özel Fonlar			Fortis Bank (B) Değ. Fon	0.009209	-0.90%	Telekenbank (B) Likit Fon	0.350167	0.07%
Birinci Sınıf Değ. Fon	0.010711	-1.56%	İş Bank (B) Çeşitli Fon	0.018582	-3.43%	Ak (A) Asimko Özel Fon	0.473878	-1.61%	Gedik Yat. (A) Özel Portföy Yön.	0.009209	-0.90%	Garanti Ban. (B) Likit Fon	48.123865	0.06%
Bankacılık Fonu	0.011544	-1.56%	İş Bank (C) USD Fon	0.018582	-3.43%	Yeşil Yat. (A) A	0.473878	-1.61%	Kocbank (B) Özel Portf. Yön. Fon	0.011306	-4.99%	Özel Fonlar		
Bendizyon (A) Likit Fon	0.010711	-1.56%	Kocbank (A) Likit Fon	0.018582	-3.43%	Yönem Fin. (A) Resaş Özel	0.473878	-1.61%	Sabancı Hol. Sis. (B) Değ. Fon	0.009209	-0.90%	Büyük Men. Değ. (B) Özel Fon	0.012089	0.12%
Global Men. (A) Likit Fon	0.010711	-1.56%	Koçbank (A) Özel Değ. Fon	0.018582	-3.43%	Yönem Fin. (A) Atlantis Özel	0.473878	-1.61%	Sabancı Hol. Sis. (B) Likit Fon	0.009209	-0.90%	İş Yatırım (B) Sürüme Ant.Değ.	0.012278	-1.36%
Gedik Yat. (A) Likit Fon	0.010711	-1.56%	Koçbank (A) Özel Değ. (USD	0.018582	-3.43%	Yönem Fin. (A) Anadolu Özel	0.0662939	-3.84%	İş Bank (B) Değ. Fon	0.009209	-0.90%	İş Yatırım (B) Sürüme Ant.Liq.	0.012278	-1.36%
Gedik Yat. (A) Likit Fon	0.010711	-1.56%	Koçbank (A) Özel Değ. (USD	0.018582	-3.43%	Global Men. (A) Likit Fon	0.009209	-0.90%	İş Bank (B) Likit Fon	0.009209	-0.90%	Tek (B) APS Tekgül Özel	0.100292	-1.36%
Global Men. (A) Likit Fon	0.010711	-1.56%	Koçbank (A) Yat. Ort. Değ.	0.018582	-3.43%	Global Men. (A) Değ. Fon	0.009209	-0.90%	Sabancı Hol. Sis. (B) Değ. Fon	0.009209	-0.90%	Tahvil ve Para (YTM)		
Koçbank (A) Likit Fon	0.010711	-1.56%	Koçbank (A) Yat. Ort. Likit	0.018582	-3.43%	Global Men. (A) Likit Fon	0.009209	-0.90%	İş Bank (B) Değ. Fon	0.009209	-0.90%	İş Bank (B) TL (EURO Eurgbond)	0.010471	3.04%
Koçbank (A) Yat. Ort. Likit	0.010711	-1.56%	Koçbank (A) Yat. Ort. Değ.	0.018582	-3.43%	Global Men. (A) Değ. Fon	0.009209	-0.90%	İş Bank (B) Likit Fon	0.009209	-0.90%	Telekenbank (B) TL (E.bond)	0.011077	3.20%
Koçbank (A) Yat. Ort. Değ.	0.010711	-1.56%	Koçbank (A) Yat. Ort. Likit	0.018582	-3.43%	Global Men. (A) Likit Fon	0.009209	-0.90%	Sabancı Hol. Sis. (B) Likit Fon	0.009209	-0.90%	Koçbank (B) TL (E.bond)	0.011077	3.20%
Koçbank (A) Yat. Ort. Likit	0.010711	-1.56%	Koçbank (A) Yat. Ort. Değ.	0.018582	-3.43%	Global Men. (A) Değ. Fon	0.009209	-0.90%	İş Bank (B) Değ. Fon	0.009209	-0.90%	Telekenbank (B) TL (E.bond)	0.011077	3.20%
Koçbank (A) Yat. Ort. Değ.	0.010711	-1.56%	Koçbank (A) Yat. Ort. Likit	0.018582	-3.43%	Global Men. (A) Likit Fon	0.009209	-0.90%	İş Bank (B) Likit Fon	0.009209	-0.90%	Koçbank (B) TL (E.bond) Fon	0.011733	3.20%
Koçbank (A) Yat. Ort. Likit	0.010711	-1.56%	Koçbank (A) Yat. Ort. Değ.	0.018582	-3.43%	Global Men.

Maliye, yetişmiş denetim elemanlarını, kamudaki düşük ücretler nedeniyle tek tek kaybediyor

Vergi kaçıyor Maliye bakıyor

► Vergide kayıp-kaçak büyüyor ama denetim kadroları küçülüyor. Devletin her 3 vergi denetim kadrosundan sadece 1'i dolu. Sadece son 2 yılda kaçak oranı yüzde 84.6'dan yüzde 119'a yükseldi.

ANKARA (AA) - Vergideki kayıp ve kaçak artarken, devletin vergi denetim kadroları her geçen gün daralıyor. Son 2 yılda kaçak oranı yüzde 84.6'dan yüzde 119'a yükseldi. 2004 yılı incelemelerinde, beyan edilen her 100 YTL'lik gelire karşılık 84.6 YTL'nin gizlendiği anlaşılırken, 2005'te ise vergisi ödenen her 100 YTL'ye karşılık, 119 YTL'nin devletten kaçırıldığı ortaya çıktı. Maliye Bakanlığı, yetişmiş denetim elemanlarını, kamudaki düşük ücretler başta olmak üzere çeşitli nedenlerle tek tek kaybediyor.

Maliye Bakanlığı'nın denetim birimlerindeki kadro sayısı 10 bin 18 olarak belirleniyor.

Ancak her 3 kadrodan sadece 1'inin dolu olduğu görülüyor. Maliye Hesap Uzmanları Kurulu'nda 1.151 kadrodan 868'i, Teftiş Kurulu'nda 467 kadrodan 363'ü, Gelirler Kontrolörleri'nde 900 kadrodan 583'ü, vergi denetmenlerinde ise 7.500 kadrodan 4. 727'si boş.

Hesap Uzmanları Kurulu Başkanı **Mahmut Vural,** son yıllarda emekliye ayrılanların yanı sıra kuruldan istifa edenlerin sayısında da büyük bir artış olduğunu belirterek **"Özellikle sayıştay mensuplarına yapılan zamdan sonra teşkilatta ciddi bir tepki var. Maaşlarımız onların yarısına indi. Bu durum bir motivasyonsuzluk ve hayal kırıklığı yarattı"** dedi.

Vural, bu yılın 8 ayında 5'i emeklilik, 8'i istifa yoluyla, 13 uzmanın kurumla ilişiğini kestiğini kaydetti.

Vural, personel açığını kapatmak için 14-15 Ekim tarihleri arasında yeni bir sınav yapacaklarını belirtti.

Maliye Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanvekili **Cemal Boyalı** da, müfettiş sayısındaki yetersizlik nedeniyle iş üretme kapasitelerinin azaldığını anlattı.

İŞÇİNİN EVRENİNDEN

ŞÜKRAN SONER

Cesur!..

Batman'da kadın intiharlarını protesto eden 9 kızımızı medyamız ana haberlerine taşıdı. *"Cesur"* ilan etti. İki eşli 60 yaşında birisiyle evlendirilmek istenince intihar eden 18 yaşındaki **Saliha Demir'**e, koca Batman'da sahip çıkacak 9 genç kızın bulunabilmesi, içinde bulunduğumuz durum vaziyetleri anlatmaya yeterli, tek başına bir olay.

Siyaset, örgüt izin verdiğinde ancak, erkekler çevrede beklemek koşuluyla, kadın vitrinde siyaset için binlerle bir araya gelebilen Batmanlı kadınlar, kadın intiharlarındaki patlamayı, nedenlerini ağızlarına alamazlar. Töre cinayetleri, kadın intiharları kadın örgütlerince sorgulandığında, erkek egemen siyasetin yanıtı çok sert, *"Ey feministler bunlar bizim töremiz, size ne oluyor"* çizgisindedir. Eğitim düzeyi ne olursa olsun, siyasetin, toplumsal yaşamın içindeki kadınların sesleri kesiliverir.

Sonra da Diyarbakır'da, bölgenin başka illerinde düzenlenen mitinglerde, kapalı salon toplantılarında, DTP, AKP hiç fark etmiyor, türbanın çok modern, her tür kapalılıkta çarşafın egemen olmasına, harem-selamlık ayrımına şaşar kalırız...

Durum Batman'da böyle de sanki İstanbul'da, Ankara'da çok mu farklı? Hele de tarikat-aşiret-hemşerilik sarmalındaki varoşlar, hatta yerleşim merkezlerinde... İlkokul çocuklarına dağıtılan ders kitabında, yeni baskısında yapılan değişiklikle tarikatların övülmesi, İslam kimlikli AKP iktidarının yapısına ne kadar uygun düşerse düşsün, kitleler tarafından hafife alınması, toplumsal tepki verilmemesinin nelere mal olduğunu hâlâ algılamaktan çok uzağız.

AKP iktidarı, politikalarını eğitimde kökleştirme misyonunu üstlenmiş Milli Eğitim Bakanı pişkin. Kuran kurslarının tarikatlara teslim edilmesine, eğitim birliğinin, laikliğe aykırı uygulamalarla ayaklar altına alınmasına ilişkin her gün çıkan yeni bir skandala kulakları tıkalı. Devletin görevi ancak devlet bütçesinden sağlanmayan eğitim hizmetlerinin, özel girişimlerle, sadaka niteliğinde toplanan yardımlarla karşılanmasında; tüm törenlerde, özel bağış okulu açılışı, araç-gereç, giyim dağıtımlarında, kendi kesesinden veriyormuşçasına havalı poz veriyor..

★★★

Ramazanın gelişiyle öne çıkan haberlere bir baksanıza... Ramazanı karşılamak üzere silahlı kutlamada ölüm. Ellerinde bira şişesiyle yürüyen iki gence yönelik linç girişimi. Batıl inançların öne çıkardığı türbeler önündeki, duayla, tanrı'ya inançla uzaktan yakından ilişkisi olmayan, adak adayan kalabalıklarda patlama. Oruç tutmayanlara dönük baskılar. Giderek her yıl artan sayılarda lokantaların sadece ramazana dönük hizmet verebiliyor oluşları...

Siyasal İslam kimlikli varsılların artması ile toplumsal yaşamda gözlenen çarpıcı değişim. İstanbul gibi merkezlerde bile gösterişli iftar sofrası düzenlemeyen otel ve lüks lokantanın neredeyse kalmamış olması ve iftar saatlerinde tıklım tıklım dolması. Bütün büyük meydanlarda, en ilkel yöntemlerle kurulmuş iftar çadırları. Başta belediyeler, varsılların görgüsüz, gösterişli sadaka sunumu niteliğindeki iftar sofraları. Önlerinde can acıtan, yoksullaşmanın boyutlarını yansıtan uzun kuyruklar. Modern kent görünümünü, ta-

Değer kaybı YTL'de 2 günde yüzde 3.6

Ekonomi Servisi - Tayland, Macaristan, Polonya ve Brezilya'da yaşanan siyasi çalkantılar, gelişmekte olan ülke borsalarında yüzde 7'ye, para birimlerinde de yüzde 4'e varan kayıplara yol açtı. Macaristan'da borsa geçen hafta dalgalanmanın yaşandığı 4 günde yüzde 6.9'luk kayıpla en çok kaybettiren borsa oldu. Macaristan'ı yüzde 4.9'luk düşüşle İstanbul Menkul Kıymetler Borsası izledi.

Para birimlerinin dolar karşısındaki değer kaybında ise ilk sırayı, son 25 yılın en büyük cari açığını veren Güney Afrika yüzde 4.1'le aldı. Perşembe ve cuma günü dolar karşısında sert şekilde gerileyen YTL de yüzde 3.6'lık kayıpla ikinci sırayı aldı.

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu'nun bugün toplanması beklenirken dün piyasalarda dalga büyümedi. Borsa temkinli seyir izlerken faiz ve döviz cuma günkü kapanışlara göre gevşedi.

İMKB Ulusal 100 Endeksi, ikinci seansta 522,24 puan düşerek 36.084,24 puandan kapandı.

Finansbank'ın yüzde 46'sını satın alan Yunan bankası NBG'nin başkanı Arapoğlu:

Türkiye'ye büyümek için geldik

► National Bank Of Greece'in (NBG) Yönetim Kurulu Başkanı ve Üst Yöneticisi Takis Arapoğlu, "Yunanistan küçük bir piyasa. Bulgaristan, Romanya ve Sırbistan'da da bankalar aldık. Ama büyümek için Türkiye'de olmak gerekiyordu. Finansbank'ın teknolojisi bizden iyi. İstanbul'u Balkanlar'ın ve Güney Avrupa'nın teknoloji merkezi yapacağız" dedi.

HASAN ERİŞ

ATİNA - Finansbank'ın yüzde 46'lık hissesini 2.8 milyar dolara satın alan National Bank Of Greece'in (NBG) Yönetim Kurulu Başkanı ve Üst Yöneticisi (CEO) **Takis Arapoğlu,** gelişen uluslararası rekabet koşullarında var olabilmek için Türkiye'de olmaları gerektiğini ve bunun için Finansbank'ı aldıklarını söyledi.

Hisse devrinin tamamlanmasının ardından Türk basın kuruluşlarının temsilcileri için Atina'da basın toplantısı düzenleyen Arapoğlu, Türkiye ve çevre ülkelerdeki yatırım çıkış noktasını şöyle açıkladı:

"Birkaç yıl önce NBG Yunanistan'da bankacılık sektörünün yüzde 30'una hâkimdi. Ancak burası küçük bir piyasa. Büyümek için Yunanistan'ın dışına taşmayı düşündük. Bir iş planı oluşturduk. Bulgaristan, Romanya ve Sırbistan'da bankalar aldık. Türkiye büyük ve potansiyeli yüksek bir ülke. Ayrıca, çok modern bir bankacılık sistemine sahip. Ekonomi birkaç yıldır büyük bir gelişme kaydetti. Türkiye'de bir araştırma yaptırdık, olumlu bir tablo çıktı. Bizce Finansbank bizim ihtiyaçlarımıza göre en iyi bankaydı. Çok iyi ve eğitim görmüş çalışanları vardı."

Arapoğlu, şöyle devam etti:

- NBG, Finansbank'tan, Finansbank da NBG'den öğrenecek. gage'a ekspertiz verebiliriz. Finansbank'ta, çok gelişmiş bir teknolojik platform var. Bundan yararlanacağız. İstanbul bizim için Balkanlar ve Güneydoğu Avrupa'nın merkezi haline gelecek.

- Bu işbirliği ilk meyvelerini kasımda verecek. Türkiye'de yatırım yapmak isteyen şirketlerden oluşan büyük bir grupla Türkiye'yi ziyaret edeceğiz. Şu ana kadar Yunanistan'ın her tarafından, tekstil, turizm ve üretimin kâr sağlayacağı her alandan 50 şirket bu programa katılmak için başvurdu. Bunlar Türkiye'ye gelerek düşük maliyetli bir ortamda yatırım yapmak istiyorlar. Türk şirketlerinin de Yunanistan'a gelerek katma değerli ürünlerini satmalarını bekliyoruz. Örneğin gıda sektörü...

- Bu politik değil, tamamıyla ticari bir işlemdir. İki ülke arasındaki ilişkileri geliştirecektir. Herkeste iyi niyet var. İnanıyorum ki iki ülke arasındaki ilişkiler böylece bir köşeyi döndü. Herkesin çıkarına bir durum var.

- **Hüsnü Özyeğin** Bey istediği kadar yönetimde kalabilir. Bu işbirliğinden çok memnunuz. Sene-

Hisse senetleri ikinci seansta ortalama yüzde 1.43 değer yitirdi. Borsa endeksi günün tamamında 305.77 puan geriledi. Hisse senetlerinin günlük ortalama değer kaybı yüzde 0.84 oldu. Gün içinde 1.5060 YTL'ye kadar dolar/YTL kotasyonları gelişen piyasalara yönelik tedirginliğin sürmesiyle 1.5250/60 YTL'ye kadar geriledi.

Zeynep Bodur Okyay'a, İtalya Liyakat nişanı

Ekonomi Servisi - Kale Grubu Şirketleri İcra Kurulu **Zeynep Bodur Okyay**'a, İtalya devleti tarafından İtalya Cumhuriyeti Liyakat Nişanı verildi.

Türk-İtalyan ilişkilerine yaptığı katkılar ve hizmetler dolayısıyla İtalya devleti tarafından **"Cavaliere di Lavora"** ile onurlandırılan Zeynep Bodur Okyay'a liyakat nişanı, İtalya'nın Türkiye Büyükelçisi tarafından törenle verildi.

Okyay, nişanı teslim aldıktan sonra yaptığı konuşmada, köklü bir geçmişe sahip Türk-İtalyan ilişkilerine, Cumhuriyet döneminin son 50 yılında ailesinin ve kurumunun da katkısı olmasından dolayı büyük bir onur ve mutluluk duyduğunu kaydetti.

Türk tespihi, tablolar ve ilişkilerin geleceği

NBG'nin CEO'su Takis Arapoğlu, dede tarafından Tekirdağlı bir aileden geliyor. Türkiye'den gelen gazetecilere gezdirdiği NBG'nin ilk merkezinin duvarlarında Yunan Kurtuluş Savaşı'na ilişkin tablolar, elinde de 33'lük bir Türk tespihi vardı. Arapoğlu, Osmanlı'yla savaş tabloları için, "Bunlar sadece tarihin bir parçası diye orada. Belki indiririz, yaparız, yapmayız, ama bunları tamamıyla dünde bıraktık ve geleceğe bakıyoruz" dedi.

Bankadaki tek Türk

Belma Erkan, 1841'de kurulan ve 1928'e kadar Yunan Merkez Bankası görevini de üstlenen NBG'de çalışan tek Türk personel ve denetçilik yapıyor.

Türkiye'de iş yapmak zorlaşıyor

► Dünyada İş Yapma Vakfı tarafından hazırlanan 2007 raporuna göre, iş yapma kolaylığı sıralamasında Türkiye, 175 ülke içinde geçen yıla göre 7 sıra geriliyor ve 91. sırada yer alıyor.

Ekonomi Servisi - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Teknoloji Araştırma Merkezi (TEKAM) Müdürü Prof. Dr. **Muammer Kaya,** Dünyada İş Yapma Vakfı tarafından hazırlanan 2007 raporuna göre, iş yapma kolaylığı sıralamasında Türkiye'nin 175 ülke içinde 91. sırada yer aldığını belirterek ülkenin geçen yıla göre 7 sıra geriliğini bildirdi.

Kaya, yazılı açıklamasında, Dünyada İş Yapma Vakfı'nın 175 ülkenin ekonomilerini her yıl iş yapma kolaylığı ve zorluğuna göre sıraladığını ifade ederek sıralamada başta olan ülkelerde yatırım yapmanın kolay olduğunu kaydetti. Rapora göre, ekonomi reformunda Singapur'un dünyada ilk sırayı aldığını ifade eden Kaya, bu ülkeyi Yeni Zelanda, ABD, Kanada ve Hong Kong'un izlediğini bildirdi. Kaya, iş yapmanın en zor olduğu ülkenin ise Kongo Demokratik Cumhuriyeti olduğunu belirterek şöyle devam etti: **"Türkiye 175 ülke içinde 91. sıradadır. Türkiye 2005 yılına göre 7 sıra gerilemiş durumdadır. Türkiye'nin 10 başlık içinde dünya ekonomi sıralamasında en kötü olduğu iki konu 148. sırayla lisans, 148. sırayla izin alma ve 146. sırayla işçi istihdamıdır. Sıralamada en iyi yeri 53. sırayla yeni işe başlamada almaktadır. 2006 yılı ekonomisinde 10 başlığın 9'unda gerileyen Türkiye sadece istihdamda 148'incilikten 146. sıraya çıkmıştır. Ülkemizde 2006 yılı tahmini kişi başına düşen milli gelir 4 bin 710 dolardır."**

ye yönetim kurulumuzda da görev alabilir.

Cesur kavramı algılamasında, bir tek ramazan ölçüsünde bile AKP iktidarında nasıl da hızlı bir değişim yaşanmış; AKP'li olsun olmasın, sıkıysa belediyeler, yöre zenginlerinin reklam afişleriyle donanmış iftar çadırı kurmasınlar. Sıkıysa yörenin önemli ibadet yerlerine gönük otobüsü, iftar nevalesi belediyece karşılanmış geziler düzenlemesinler. Öyle bir tablo ile karşı karşıyayız ki, *"Laik Cumhuriyet düzeninde kamuyu temsil eden belediyelerin dini içerikli hizmetler için harcama yapması suçtur"* diyebilecek cesarette belediye başkanı bulamazsınız.

Özel sektörün çalışma, yemek düzenini oruç tutanlara göre düzenlemesi elbette tartışılamaz bir insan hakkı. Ancak yasal çalışma sürelerine karşı sınırsız vurdumduymazlıkları, yasa tanımazlıkları ile iç içe olunca ister istemez batıyor. Hukukun üstünde korktukları bir baskı gücünün varlığını yansıtıyor...

Ya çalışma saatleri değişmeden, kamu hizmet alanlarında hizmetlerin giderek çarpıcı boyutlarda ibadet saatlerine göre fiilen değişmesi, kamu hizmetlerinin zaten işlemezliğine katkıda bulunulmasına ne demeli? Cesaretiniz varsa, *"namazdayım"* diyen bir kamu görevlisinin o saatlerde işinin başında olmamasının, çalışma saatleri içinde kamu hizmetinin sunulmamasının hesabını sorun...

Ülkemizde cesaret kavramı, algılaması, hızla tarikat, aşiret, töre, şeriat kıskacında değişime uğruyor..

soner@cumhuriyet.com.tr

Novamed'de grev

■ **Ekonomi Servisi -** Tıbbi malzeme üreticisi Alman firma **Novamed GmbH**'de işçiler, toplu iş sözleşmeleri görüşmelerinde altı aydır anlaşma sağlanamaması gerekçesiyle bugün saat 10.00'da greve çıkıyor. 300 işçinin çalıştığı Antalya Serbest Bölgesi'ndeki Novamed GmbH firmasının işveren temsilcilerinin uzlaşmaz tavır sergilediklerini belirten Petrol-İş Sendikası Merkez Yönetim Kurulu, 11 Ağustos 2006'da grev kararı almıştı.

BELÇİKALI UCB, PHARMA'YI ALIYOR

Belçikalı biyoteknoloji şirketi UCB, Almanya'nın önde gelen ilaç üreticilerinden Schwarz Pharma AG'yi 4.4 milyar Avro'ya satın alacağını duyurdu.

Schwarz Pharma Yönetim Kurulu tarafından da onaylanması gereken UCB'nin önerisi hayata geçerse oluşacak yeni şirketin yıllık satışları 3.3 milyar Avro'yu, yıllık araştırma geliştirme bütçesi de 800 milyon Avro'yu bulacak. Schwarz Pharma'nın yüzde 60 hissesini kontrol eden Schwarz ailesi, UCB'nin önerisini destekliyor. Brüksel merkezli UCB kanser, yanık ve alerji, Schwarz Pharma ise kalp ve damar hastalıkları, sara ve Parkinson tedavisine yönelik ilaçlar üretiyor. Geçen hafta Alman ilaç üreticilerinden Merck KGaA, İsviçreli Serano'yu 10.6 milyar Avro'ya satın alacağını bildirirken Altana da Danimarkalı Nycomed'in 4.5 milyar Avro'luk birleşme teklifini kabul etmişti.

RUSYA İÇİN PETROLDE KRİTİK SINIR: 37 DOLAR

Ekonomi Servisi - Geçen yıl bütçe gelirlerinin yüzde 52'sini sadece petrol satışlarından sağlayan Rusya, fiyatlarda sert bir düşüş ihtimaline karşı **"dayanma sınırını"** belirledi. İnternette yayın yapan **Turkrus.com** sitesinin haberine göre, Finans Bakanı **Aleksey Kudrin, "Ural ham petrolünün varilinin 37 dolara kadar gerilemesi bizi yaralamaz, 2007 bütçe hedeflerini etkilemez"** dedi. Rusya, 1998'de petrol fiyatları 11 dolara kadar düşünce ekonomik krize girmişti. Kudrin'in, **"Ruble 1998 krizi öncesi reel değerine yükseldi"** uyarısı ve bundan maliyetleri hızla artan sanayi kesiminin büyük zarar görmeye başlaması bir başka soru işareti. Kudrin'in geçen hafta Duma'ya verdiği bilgilerden satırbaşları şöyle: **"Rublenin değer kazanması sorun. Bu enflasyonist baskı yaratıyor. Geçen yıl yüzde 10.9 olan enflasyonu bu yıl yüzde 8.5'e indirmeyi hedefliyoruz. Halkın yüzde 14'ü yoksulluk sınırının (aylık 4000 ruble - 150 dolar) altında yaşıyor. Asgari ücret ise 1100 ruble (40 dolar)."**

'CARİ AÇIK HER ZAMAN TEHLİKELİ'

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı **Rifat Hisarcıklıoğlu,** sanayinin ithalata dayalı olarak büyüdüğünü belirterek, bu nedenle de cari açığı azaltmanın bugün de yarın da mümkün olmadığını söyledi.

Hisarcıklıoğlu, cari açıkla ilgili acil olarak tedbir alınması gerektiğini vurguladı. CNNTürk'te soruları yanıtlayan Hisarcıklıoğlu, Türkiye'nin dış etkenlere çok açık olduğunu, bunun esas nedeninin ise cari açığa dayandığını belirtti. Hisarcıklıoğlu, bu cari açıkla yaşamanın ciddi sıkıntılar getirerek her türlü etkenin altında kalınacağını ifade ederek, ancak zaman zaman, **"cari açığın finanse edilebildiği, finansman kalitesinin önemli olduğuna ilişkin"** söylemlerle bu sorunun küçümsendiğini belirtti.

Hisarcıklıoğlu, Formula 1 yarışları nedeniyle verilen 5 milyon dolarlık cezaya itiraz edilip edilmeyeceğinin henüz belli olmadığını, avukatların konuyla ilgili çalıştığını da söyledi.

Rifat Hisarcıklıoğlu

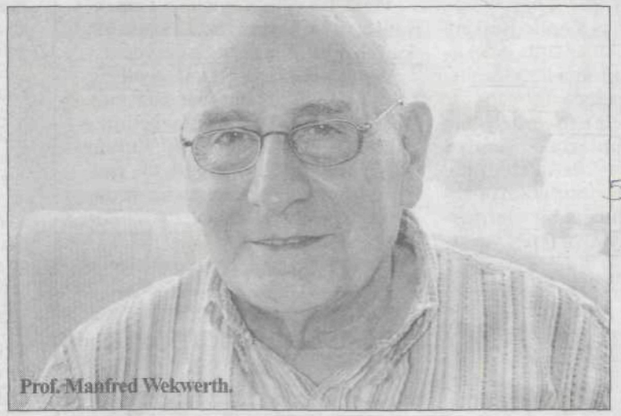
Bertolt Brecht'in 50. ölüm yıldönümü kapsamında

Brecht şarkıları akşamı

TİYATRO DÜNYASINDAN

DİKMEN GÜRÜN

Bertolt Brecht'in ölümünün 50. yılı nedeniyle, Goethe - Enstitütüsü İstanbul tarafından Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi ve Beşiktaş Belediyesi işbirliğiyle düzenlenen **"Brecht Günleri"**, 22 - 24 Eylül tarihleri arasında yapıldı. Etkinlik, Brecht'in ölümünden sonra uzun yıllar Berliner Ensemble'ın Genel Sanat Yönetmeni olarak görev yapan ve Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde (DDR) Merkez Komite Üyeliği'ne kadar yükselen Prof. **Manfred Wekwerth**'in 1980'de yaptığı **"Mutlu Son"** filminin gösterimiyle başladı. 22 Eylül akşamı, tarihi Teutonia binasının küçük sahnesinde yer alan **"Yarım Yüzyılın Brecht Şarkıları ve Brecht Metinleri"** Prof. Wekwerth, **Renate Richter** ve **Zeliha Berksoy** gibi değerli sanatçıları (piyanoda **Fred Syman**) bir araya getirdi. Türkçe metinler **Yalçın Baykul, Veysel Ataman** ve **Ahmet Cemal**'in çevirileriydi. Bu arada, yine Yalçın Baykul'un çevirisiyle, Manfred Wekferth'in Havana'da 2004 yılında Brecht Tiyatrosu üzerine düzenlediği sempozyumda yaptığı **'Günümüzde Brecht Ne Denli Güncel'** başlıklı konuşma metnini ve **'Brecht Tiyatrosu Bir Uygulama Felsefesi'** başlıklı söyleşiyi içeren **"Brecht'le Havana'da"** adlı kitap da Mitos-Boyut Yayınları tarafından bu özel etkinlik için basıldı. Pazar günü yapılan **"Brecht'e Göre Tiyatro"** başlıklı atölye çalışması Brecht tiyatrosunun en

Prof. Manfred Wekwerth.

önemli oyuncularından biri olan **Ekkehard Schall**'ın yorumları üzerine odaklanan yararlı bir açılımdı...

BURADA KAL

"Brecht Şarkıları Akşamı"nın teması **"Meti"**den bir alıntıydı: **"İnsanın yazgısı insandır."** Prof. Manfred Wekferth, çeşitli Brecht metinlerinden ve kendi yazdıklarından yaptığı kurgulamada bu söylemi öne çıkartmıştı. Şarkıları, yine uzun yıllar Berliner Ensemble'da oyunculuk yapmış olan Renate Richter seslendirirken Zeliha Berksoy da metinleri yorumluyordu. Onu sahnede görmeyi özlemişim diye düşünmeden edemedim.. hele **'Köpekbalıkları insan olsaydı'** ve Renate Richter ile birlikte söylediği **'Moldova Türküsü'**nü dinlerken...

Altı bölümden oluşan **"Brecht Şarkıları ve Brecht Metinleri"** zarif, zarif olduğu kadar da iletisinde güçlü bir buluşmaydı. Renate Richter, yumuşak ifadesiyle yorumladığı sert iletileri oyun yazarı **Friedrich Wolf**'un Brecht'in ölümünden sonra yazdığı duyarlı bir seslenişle noktalıyordu: **'Burada Kal.'** Piyanist Syman'ın bestelediği bu parça Brecht'e duyulan özlemin izlerini taşıyordu... Aynı özlem Berliner Ensemble'da duyuluyor mu? Yaptığımız sohbetten çıkardığım sonuç, hele son yıllarda tiyatronun yeni bir çehreye büründüğü ve sahneye konan Brecht oyunlarında gösterişin ön plana çıktığı. Bu yaklaşımı **"Brecht light (hafif)"** olarak tanımlıyor Prof. Wekwerth. Ucu oldukça açık bir tanımlama... Yorumlama biçimlerinden Berliner Ensemble'ın dekorasyonuna kadar uzanan bir alanı kapsıyor... Şöyle bir düşünüyorum ve aklıma yaz aylarında Atina Festivali'nde izlediğim, **Thomas Ostermeier** tarafından yorumlanmış olan **Shakespeare**'in **"Fırtına"**sı geliyor! **"Bildiğim kadarıyla, Brecht'e en azından bu denli gözü kara el uzatılmıyor henüz"** diyorum... Aslında, iki cümlede toparlanacak bir konu değil bu... Brecht'in salt kendi ülkesinde değil, farklı ülkelerde, farklı yorumlanış biçimleri de tartışmaya açık kuşkusuz... Ünlü Brecht eleştirmeni **Ernst Schumacher**'in geçmiş yıllarda bizde genç bir topluluktan izlediği bir Brecht yorumundan sonra yapılan konuşmada sanatçılara, **"Bu oyunu neden sahneye koy duğunuzu bana açıklar mısınız"** diye sorduğunu unutmam...

> "Savaştan kâr eden tek bir insan bile kalsa, savaş yine olacaktır."

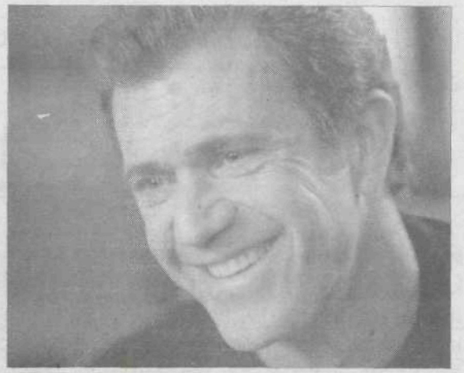
Bellek mi?

"Brecht Akşamı"ndan sonra eve geldim. Geç, oldukça geç bir saatte CNN'i izliyorum.. konu: Terör; **"In the Name of God (Tanrı Adına)"**. Başta **Clinton** olmak üzere pek çok ünlü isim bu konuyu tartışıyorlar... Zaman zaman alkışlarla kesiliyor söyledikleri... Ortada söylenen somut bir söz yok aslında. Herkes aynı şeyleri tekrarlıyor... Aklıma, az önceki buluşmadan şu sözleri geliyor Brecht'in: **"Çekilen acılara karşın insanlığın belleği şaşılacak derecede zayıf... Savaşların dünyayı saran acıları unutulmuş görünüyor. Birçoğu diyor ki, geçmiş günün yağmuru beni ıslatmaz. İşte bu kanıksanmışlıktır savaşmamız gereken; bunun son aşaması ise ölümdür. Bugün, öyle çok insan ölü görünüyor ki bize, sanki önünde olanı çoktan artlarında bırakmışlar gibi, o kadar az şeyler yapıyorlar ki buna karşı..."**

CEY SANAT'IN YENİ SAYISI ÇIKTI

Modernizmden Osmanlı Ressamlar Cemiyeti Arşivleri'ne

Mel Gibson'dan savaş karşıtı açıklama

■ **LOS ANGELES (REUTERS)** - Hollywood yıldızı Mel Gibson, Teksas'ta düzenlenen bir film festivalinde Irak savaşıyla ilgili olarak yaptığı açıklamalarla gündeme geldi. Ünlü aktör, iki ay önce alkollü araç kullandığı için tutuklandığı sırada Yahudi karşıtı sözler sarf etmesi nedeniyle tepki toplamıştı. Bir süredir rehabilitasyon tedavisi gören Gibson, Teksas'ta düzenlenen, bilimkurgu ve korku filmleriyle fantastik filmlerin yarıştığı 'Fantastic Fest'te beklenmedik bir çıkış yaptı. İspanyolların saldırısına uğrayan Maya uygarlığının son yıllarını ele alan 'Apocalypto' adlı yeni filminin ekrana gelmesinin ardından soruları yanıtlayan Gibson, Mayaların çöküşü ile Amerika'nın Irak savaşı arasında paralellik kurarak "Bir uygarlığın düşüşe geçtiğinin işareti zaman içinde hiç değişmedi" diye konuştu. "Çocuklarımızı sebepsiz yere Irak'a göndermek insan kurban etmekten başka nedir ki" diyen Gibson'ın bu açıklaması, yakında gösterime girecek olan 'Apocalypto'nun reklamı olarak yorumlandı.

Bursa'da tiyatro festivali

■ **BURSA (AA)** - '11. Çocuk ve Gençlik Tiyatroları Festivali', Bursa Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları Topluluğu'nun sahnelediği, 'Bir Kedi Gecesi Rüyası' oyunuyla başladı. Festivalin açılışında konuşan Dünya Çocuk ve Gençlik Tiyatroları Birliği Türkiye Temsilcisi Tülin Sağlam, tiyatro ve diğer sanat etkinliklerinin, çocukların gelişimine önemli katkılarda bulunduğunu söyledi. Festivale, Almanya, Avusturya, Danimarka ve Moldova'dan tiyatro topluluklarının katıldığını kaydeden Sağlam, 'Festival çerçevesinde çocuk ve genç tiyatrolarının sorunları da tartışılacak. Festivale katılan topluluklar atölye çalışmaları sırasında karşılıklı sanatsal, bilimsel, estetik ve kültürel alışverişte de bulunacaklardır' diye konuştu. Bursa Büyükşehir Belediyesi Başkanvekili Recai Ekmekçi de festivalde 4 yabancı topluluğun yanı sıra Eskişehir Büyükşehir Tiyatrosu, Yıldız Teknik Üniversitesi, Lüleburgaz Genç Oyuncular ile Tiyatro Tempo Grubu'nun oyunlarının da sahneleneceğini söyledi. Festival, Bursa

Figürcü anlatımın özgün ve güçlü adlarından olan Paula Rego'nun yapıtlarına bir örnek.

bir yayımlanan Cey Sanat'ın yeni sayısı çıktı. Sorumlu yazı işleri müdürlüğünü Cavit Mukaddes'in yaptığı derginin bu sayısının danışma kurulunda sanat ve yazın dünyasından birçok yetkin isim yer alıyor. Enis Batur, bu sayıya ilgi çekici bir konu, 'Minare Tasarımı' üzerine bir yazısıyla katılıyor. Cavit Mukaddes de, 'Pop Art' üzerine yazısında bu akımın kökeninden gelişimine uzanan bir değerlendirme yapıyor dergi okurları için. Gazi Üniversitesi G.S.F. Öğretim Üyesi Prof. Mehmet Yılmaz, 'Güncel Sanat Çağdaş Sanatın Öteki Adıdır' başlığı altında 'çağdaş sanat' ve 'güncel sanat' terimlerinin kullanımı ve kavramsal boyutunu ülkemiz sanat tarihi açısından da yaklaşarak ele alıyor. Cemil Aluç ise, ünlü ressam Paula Rego'nun sanatını ele alıyor 'Paula Rego: Üç Kısa Tarih' başlıklı yazısında. Müfit İşler de, 'Zamanı Durdurmak (Çöl), İki Zamanlılık (Bataklık)' başlıklı denemesinde, Eski Ahit'ten güncel siyasi ve toplumsal duruma, kendi bakış açısından bir yolculuğu paylaşıyor okurla. Rafet Arslan, 'Modernist Ceset Kıpırdıyor!', Doç.Hayri Esmer 'Modernizm, Postmodernizm ve Sanat' başlıklı yazılarıyla yer alıyorlar bu sayıda. 'Daniel Henri Soruyor, Picasso Yanıtlıyor' adlı söyleşinin Türkçe çevirisinin ikinci bölümü, 'Osmanlı Ressamlar Cemiyeti Arşiv Belgeleri'nin 11. bölümü, Nurullah Berk'in kaleminden 'Bellini'lerin ilk bölümü de dergideki ilgi çekici yazılardan bazıları...

Büyükşehir Belediyesi, Bursa Sanat ve Turizm Vakfı ile Dünya Çocuk Tiyatroları Birliği Türkiye temsilcilerinin katkılarıyla Bursa Tayyare Kültür Merkezi'nde yapılıyor.

Almadovar yine ödülle döndü

■ **BBC (LONDRA)** - İspanyol film yönetmeni Pedro Almadovar, 54. San Sebastian Film Festivali'nde 'Volver' adlı filmiyle en iyi film ödülünü aldı. Dünyanın dört bir yanından 350 sinema eleştirmeninin verdiği oylar sonucu sahibini bulan ödül, Almadovar'ın 1999'da 'Annem Hakkında Her Şey'den sonra aldığı ikinci FIBRESCI ödülü oldu. Bu yıl Cannes Film Festivali'nde 'Volver', en iyi senaryo ve en iyi kadın oyuncu dallarında ödül almıştı. Pedro Almadovar, İspanyol ve Avrupa sinemasının en başarılı yönetmenleri arasında gösteriliyor.

Grup Yorum konserleri devam ediyor!..

İstanbul'da sezonun son açıkhava konseri!..

30 Eylül 2006 / Cumartesi
Saat 20:30
Rıfat Ilgaz Açıkhava Tiyatrosu
Esenkent - İstanbul
Biletler 10 YTL. / Bilgi için (0212)219 51 27

Ekim'de Ege Konserleri!..
* İzmir - Fuar Açıkhava Tiyatrosu
8 Ekim 2006 / Pazar, Saat 20:30
* Uşak - İstanbul 1 no.lu Düğün Salonu
13 Ekim 2006 / Cuma, Saat 20:30
* Antalya - Açıkhava Tiyatrosu
14 Ekim 2006 / C.tesi, Saat 20:30
Bilgi için (0232)445 87 26

92.9 ANADOLUNUN SESİ

Grup YORUM

Bir Cumhuriyet Işığının Ardından....

Aydınlanma ve çağdaş bir insan olma yolunda
benimle birlikte yüzlercesine okuma yazmayı, memleket sevgisini
ve Atatürkçülüğü öğreten
sevgili ilkokul öğretmenim

MELİHA YURTERİ'ni

yitirmenin derin üzüntüsü içersindeyim.
Tüm öğrencilerinin, akrabalarının,
öğretmen arkadaşlarının ve
çok sevdiği Burhaniyelilerin acısını yürekten paylaşıyor ve
başsağlığı diliyorum.

FİKRET AKOVA
Burhaniye Belediye Başkanı

Datça'da inşaat firmasından satılık villa ve daireler.
0 533 307 37 22

DÜZCE 1. İCRA MÜDÜRLÜĞÜ TAŞINIR MALIN AÇIK ARTIRMA İLANI

DOSYA NO:2006/631 Tal. Bir borçtan dolayı aşağıda kıymeti,cinsi yazılı mallar satışa çıkarılmıştır. Birinci açık artırması 29/09/2006 günü saat 14.00 - 14.10 arasında Türkseven Petrol Arkası Trafik Otoparkı Düzce adresinde yapılacak o günü kıymetlerin %60'ına istekli bulunmadığı takdirde 04/10/2006 günü aynı yer ve saatte 2.artırma yapılarak satılacaklarına,Şu kadar ki artırma bedelinin malın tahmin edilen kıymetinin %40'ını bulması ve satış isteyenin alacağına önceliği olan alacaklının toplamından fazla olması ve bundan başka paraya çevirme ve paylaştırma masraflarını aşmasının şart olduğu ,rehinli malın satış bedeli üzerinden KDV'nin alıcıya ait olacağı ,ve satış şartnamesinin icra dosyasından görülebileceği ,masrafı verildiği takdirde ,şartnamenin bir örneğinin isteyene gönderilebileceği ,fazla bilgi almak isteyenlerin yukarıda yazılı dosya numarası ile dairemize başvurmaları ilan olunur. 08.09.2006

KIYMETİ 40.000.00-YTL, ADET 1, CİNSİ 81 KC 694 PLAKALI, 2005 MODEL,FORD MARKA, TRANSİT TİPİ, 4131009 MOTOR NOLU NMOLXXTTFL4L ŞASİ NOLU ,OTOBÜS. (Basın: 44881)

İzmir Büromuzda
Cumhuriyet KİTAPLARI
satışa başlamıştır

İzmir Bürosu:
H. Ziya Bulvarı 1352. Sokak No: 2/3
Pasaport - İzmir
Tel: (0 232) 441 12 20
Faks: (0 232) 441 87 45

Şenlikten, festivalden geçilmeyen ülkemizde, yazar-çizerler sömürülmekten bıktı

Yazarın hali 'evlere şenlik'!

CİHAN DEMİRCİ

Ülkemiz şenlikten, festivalden geçilmez oldu. Geride bıraktığımız yaz mevsiminde sayısız şenlik ve festival düzenlendi... Ama ne yazık ki bu şenliklerin-festivallerin çoğu topluma kültür-sanat birikimi olarak geri dönmüyor, dönemiyor. Oysa adları da **'kültür-sanat festivali'** ya da **'şenliği'** oluyor. Ancak görülen o ki belediyelerin şenlik için yaptıkları harcamaların neredeyse yüzde doksanı medya gazıyla gözümüze sokulan, bir-iki şarkıyla ünlenmiş, sözde **'şarkıcı'** takımına gidiyor! Bu şenliklerin-festivallerin **'kültür-sanat'** adını almasını sağlayan **'yazar-çizer takımı'** ise bırakın herhangi bir **'ödeme'**yi, çoğu zaman kendi ceplerinden yaptıkları harcamalarla şenliklere katılıyorlar.

Bu **'yazar-çizer'** takımından biri olarak bu yazıyı hem belediyelerin, hem de yazar örgütlerinin dikkatini çekebilmek için kaleme aldım. Sözüm öncelikle belediyelere. Bu ülkede yıllardır onca şenlik ve festivale konuk olmuş bir yazar-çizer olarak, belediyelerin davet ettikleri yazar-çizerlere davranışlarına artık **'isyan'** ediyorum! Pek çok değerli edebiyatçımızın sesini çıkarmadığı, çıkarmaktan utandığı, içine attığı bu **'onur kırıcı'** duruma, **'mizah'** kökenli bir yazar olmanın verdiği cesaretle **'yeter artık'** diyorum. Bu şenlikler-festivaller artık yalnızca **'şarkı-türkü'** dinlemek için yapılır hale geldi. Araya sıkıştırılan edebiyat söyleşilerine, imza günlerine aynı özen ve ilgi gösterilmezken, tek şarkılık şarkıcılara milyarları akıtan belediyelerimiz bu gidişle yakında çağıracak yazar-çizer bulamayacaklar, bulamamalılar da!..

▶ Artık yalnızca **'şarkı-türkü'** dinlemek için yapılır hale gelen şenliklerde, festivallerde, tek şarkılık şarkıcılara milyarlar akıtılırken araya sıkıştırılan edebiyat söyleşilerine, imza günlerine aynı özen ve ilgiyi göstermeyen belediyelerimiz bu gidişle çağıracak yazar-çizer bulamayacaklar, bulamamalılar da!..

YAZARIN-ÇİZERİN HALİ!

Yazarın-çizerin adam yerine konulduğu gelişmiş ülkelerde söyleşilere-imza günlerine katılan yazar-çizerlere yol parası ve konaklamanın dışında da ciddi ödemeler yapılır. Hatta Batı'da pek çok yazar-çizerin yaşamını sürdürmesinde, kitaplarının geliri kadar bu etkinliklerden kazandıklarının da önemli katkısı vardır. Ama bizim belediyelerimiz **'kıytırık'** şarkıcılara onlarca milyar öderken yazarına-çizerine yol parasını bile sonradan veriyor. Yazıya-çiziye uzun yıllarını vermiş, onca beyin teri dökmüş, onca çile çekmiş yazarlar, çizerler, şairler, bilim adamları nice özveriyle, boğaz tokluğuna katılıyorlar bu söyleşilere. (Bunca yıldır gittiğim şenliklerde, yazarına-çizerine yol parası ve konaklama dışında, sembolik de olsa bir telif ödeyen Ödemiş ve Gazipaşa belediyelerini bu nedenle kutluyorum!) Tabii, belediyelerin bu ayıbını, çoğu zaman yöre insanı içten konukseverliğiyle kapatmaya çalışıyor.

GERÇEK SANAT

Bu yazıyı kaleme alırken Cumhuriyet'in Kitap ekinde sevgili **Feyza Hepçilingirler**'in **'Türkçe Günlükleri'**ndeki yakınması takılıyor gözüme. Bakın ne diyor: **"Kendi paramla biletimi alıp Ayvalık otobüsüne binince evden kovulmuş bir çocuk gibi hissettim kendimi. Yetkililer, sorumlular konser için gelenleri ağırlamaktadırlar şimdi. Benim konuşmam dündü. Çiğli Belediyesi'nin 2. Zafer ve Barış Festivali'nden dönüyorum..."**

Sözüm şimdi ülkemizdeki; Türkiye Yazarlar Sendikası, Edebiyatçılar Derneği, Pen Yazarlar Derneği gibi yazar örgütlerine... Yazar-çizerin **'şenlik mağduru'** bir hale getirildiği ülkemizde siz-lere de önemli görevler düşüyor. Anımsadığım kadarıyla **Ataol Behramoğlu**'nun başkan olduğu dönemde Yazarlar Sendikası böyle bir girişimde bulunmuş, yazar-çizerlere çağrıldıkları etkinliklerde **'telif'** ödenmesi gerektiği gündeme getirilmiş, hatta ilk uygulamalar başlamıştı, ama arkası gelmedi. Bu konuda diretmek gerekiyor, çünkü sahtesinin bu kadar **'pahalı'** olduğu bir ülkede **'gerçek'** sanat ve sanatçı bu denli **'ucuz'** olamaz, olmamalıdır!..

cihandemirci@gmail.com

Uluslararası İpek Yolu Sergisi

Kültür Servisi- 'Yeni Uluslararası İpek Yolu Sergisi' Bağcılar Olimpiyat Spor Salonu'nun ardından bugünden başlayarak 27 Eylül'e dek Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sergi Salonu'nda yer alıyor.

Sergi, İstanbul Gençlik Spor İl Müdürlüğü, Türkiye Taekwondo Federasyonu, Türk-Kore Kültür Derneği ve Türkiyedeki Güney Koreliler Topluluğu'nun sponsorluğunda gerçekleştiriliyor.

Bu tarihler arasında fakülte bünyesinde sergiye katılan sanatçılar tarafından çeşitli atölye çalışmaları da yapılacak.

'Yeni Uluslararası İpek Yolu Sergisi''ne Kore'den **Park, Hong-Jun, Sook- Hı**; Azerbaycan'dan **Eliyar Alimirzoyev, Faig Gambarov, Zakir Huseynov**; Türkiye'den Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı Prof. **Nazan Erkmen**, sanatçı öğretim üyelerinden Prof. **Mehmet Özer**, Prof. **Sema Ilgaz Temel** ve Prof. **Filiz Başaran**'ın da aralarında olduğu, çeşili ülkelerden sanatçılar katılıyor.

SAĞ TARAFINDA KISMİ FELÇ VAR

Müzeyyen Senar yoğun bakımda

İZMİR (Cumhuriyet Ege Bürosu) - İzmir'de, evinde rahatsızlanarak Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi'ne kaldırılan ses sanatçısı **Müzeyyen Senar**'ın yoğun bakım altında tutulduğu bildirildi.

Hastane yetkililerinden alınan bilgiye göre, 87 yaşındaki ses sanatçısı Senar, öğle saatlerinde rahatsızlanması üzerine, yüksek tansiyon ve kalp ritmindeki bozukluk şikâyetiyle Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ne getirildi. Senar, yapılan ilk müdahalenin ardından nöroloji servisine kaldırıldı.

Nöroloji Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. **Raif Çakmur**, Senar'ın sağlık durumuyla ilgili yaptığı açıklamada, sanatçının vücudunun sağ tarafında kısmi felç, beyin damarlarında da pıhtılaşma olduğunu, bilincinin açık olduğunu ve hayati tehlikesinin bulunmadığını bildirdi.

Senar'ın kızı **Feraye Işıl** ve oğlu **Ömer Senar**'ın da hastanede annelerinin yanında bulunduğu bildirildi.

"5. TÜRKÇE GÜNLERİ"

Dildeki kirlenmeyi anlattılar

İZMİR (Cumhuriyet Ege Bürosu)- Konak Belediyesi ile Dil Derneği işbirliğiyle düzenlenen **"5. Türkçe Günleri"** kapsamında öğrenciler, **Hidayet Karakuş** ve **Mavisel Yener**'in yönlendirmesiyle **"İşlikten Kağıda"** başlığıyla dildeki kirlenmeyi anlattı.

Güzelyalı Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilen etkinliğin açılışında konuşan Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. **Mehmet Yalçın**, 74. Dil Bayramı'nı kutlamanın bir çelişki olduğunu, ancak salonda çok sayıda genç katılımcının bulunması nedeniyle umutlandığını söyledi. Medyanın Türkçe'yi çok kötü kullandığını belirten Yalçın, **"Benim örnek aldığım 3 insan var. İlki Prof. Dr. Nacit Gökberk, üniversitede felsefe tarihi dersinde yüzde 100 öz Türkçe konuşurdu. Melih Cevdet Anday, yazılarına özen gösterirdi. Nadir Nadi de bir dönem en çok öz Türkçe kullanan insan seçilmişti. Bu isimler hiçbir yapaylığı barındırmaz. Ancak günümüzde bu özelliği kaybettik"** dedi

Etkinlikler kapsamında **Rüştü Erata, "Türkçem Ne Yaptık Sana?"** başlıklı konferans gerçekleştirdi, Konak Belediye Başkanı **Muzaffer Tunçağ**'ın açış konuşmasını yaptığı **Rüştü Erata** ve **Haşim Kozakbaş "Türkçem Benim Ses Bayrağım"** konulu etkinlik gerçekleş-

Kâğıthane Sadabat Sahnesi 1 Ekim'de, Üsküdar Kerem Yılmazer Sahnesi 2 Ekim'de açılıyor

Şehir Tiyatroları mevsime iki yeni sahneyle giriyor

Kültür Servisi - İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Şehir Tiyatroları, Ekim ayında açılacak iki yeni sahneyle yeni sezona merhaba diyecek. Kâğıthane Sadabat Sahnesi 1 Ekim'de, Üsküdar Kerem Yılmazer Sahnesi ise 2 Ekim'de açılacak. İBB Şehir Tiyatroları, Ümraniye Atakent Sahnesi'ni ise önümüzdeki aylarda açmayı planlıyor. Bu sahneler ile Şehir Tiyatroları'nın koltuk sayısı yüzde elli oranında artmış olacak. Kâğıthane Sadabat Sahnesi'nin açılışı, 1 Ekim Pazar günü saat 20.00'de düzenlenecek açılış programının ardından, 20.30'da sahnelenecek olan **'Can Ateşinde Kanatlar (Mevlana)'** adlı oyunla gerçekleşecek. **Turgay Nar**'ın yazdığı, **S. Bora Seçkin**'in yönettiği oyun, **Şems-i Tebrizi**'nin şüpheli kayboluşunun ardından **Mevlana**'nın bu **'ezeli'** dostunu arayışını konu alıyor. Dağınık haldeki mitos parçalarını ve tarihsel karakterleri evrensel bir tema çevresinde bir araya getiren Turgay Nar, Mevlana'nın yolculuğu ile Simurg'a ulaşmak isteyen otuz kuşun yolculuğu arasında kurgusal anlamda paralellik yaratıyor. 20 Kasım 2003 günü İstanbul'da meydana gelen bombalı saldırıda yaşamını yitiren sanatçı **Kerem Yılmazer**'i yaşatmak amacıyla adının verildiği Eski Topbaşı Caddesi'ndeki Üsküdar Kerem Yılmazer Sahnesi, 2 Ekim Pazartesi günü saat 20.00'deki açılış programından sonra saat 20.30'da sahnelenecek olan **Arslan Kacar**'ın yazıp yönettiği **'Düş Ve Klarnet'** adlı oyunla tiyatroseverlerle buluşacak. **'Düş ve Klarnet'**, bireyin yalnızlığını çıkarları doğrultusunda arsızca kullanmaya çalışan aç kurtlara rağmen **'yaşamak güzeldir'** temasını anlatıyor. Oyun, klarnet çalmak tutkusuyla hayal dünyasında yaşayan işsiz Hıdır Bahtıkara ve çevresinde gelişen olayları traji-komik öyküsüyle anlatıyor.

'Düş ve Klarnet', bu sezon ilk kez seyirciyle buluşacak.

Kâğıthane Sadabat Sahnesi.

tirildi Etkinlik kapsamında bugün saat 11.00'de, Atatürk Kültür Merkezi yanındaki **"Türkçe Taşı"** önünde **"Türkçe'ye Emek Ödülleri"** verilecek. Ardından Konak Belediyesi Dr. **Selahattin Akçiçek** Kültür Merkezi'nde saat 12.15'te Özel Çamlaraltı Lisesi Şiir Topluluğu'nun, **Haluk Işık** ve **Erol Aksoy**'un uyarladığı **"Başka Dil Gece Bize"** şiir etkinliği yapılacak. Program Şengül Kıran tarafından yönetilecek. Saat 13.00'te, Prof. Dr. **Mehmet Yalçın**'ın yöneteceği, **Turgut Özakman** ve **Yusuf Çotuksöken**'in konuşmacı olarak katılacağı **"74. Dil Bayramımız"** konulu söyleşi gerçekleştirilecek. Saat 14.15'te **Çiğdem Kılıç** ve **Erdal Sevinçli**'nin konuşmacısı olacağı **"Kılavuzu Karga Olanın..."** konulu söyleşi yapılacak. Daha sonra **Gürol Tonbul**'un seslendireceği sonuç bildirgesi okunacak.

Galeri · Sergi · Atölye (0212) 293 89 78

ARTI MEZAT

YENİ MÜZAYEDESİ İÇİN ESER TOPLAMAYA BAŞLADI

TABLOLAR, OSMANLI VE AVRUPA ESERLER; PORSELEN, CAM, SERAMİK, OBJELER, TUĞRALI VEYA DAMGALI GÜMÜŞLER, KUR'AN-I KERİMLER, FERMANLAR, HATLAR, EDİRNEKARİ VEYA SEDEF KAKMA AHŞAP ESERLER, HALILAR, NADİR KİTAPLAR VE GRAVÜRLERİNİZ...

YAPACAĞIMIZ ÜCRETSİZ EKSPERTİZ İLE ESERLERİNİZİN GERÇEK DEĞERİNİ ÖĞRENEBİLİRSİNİZ.

EN DÜŞÜK KOMİSYON
EN ERKEN ÖDEME
EN YÜKSEK DEĞERLENDİRME

Satılmayan mallar herhangi bir isim altında ücret alınmadan iade edilir.

ARTI MEZAT

TEŞVİKİYE CAD. NO:95/4 DİLEK APT. TEŞVİKİYE - İST.
Tel: (0212) 261 62 55
Tel: (0212) 261 62 81
E-mail: arti@artimezat.com.tr
www.artimezat.com.tr

Artık Mezat bir Can Has ve Tantekin Antik ortak girişimidir.

ON YAŞINDA ÖDÜL AVCISI

Mertol Demirelli Akbank Sanat'ta

Kültür Servisi - Genç piyano sanatçısı **Mertol Demirelli**, 28 Eylül Perşembe akşamı saat 20.00'de Akbank Sanat'ta müzikseverlerle buluşacak. Demirelli konserde, **J.S. Bach, L.V. Beethoven, F. Schubert, C. Debussy** ve **U.C. Erkin**'in yapıtlarını seslendirecek.

1996 Ankara doğumlu olan Mertol Demirelli, 5 yaşında Prof. **Kamuran Gündemir** ile piyano derslerine başladı. Bilkent Üniversitesi MSSF MHİO sınavını birincilikle kazanan Demirelli, Yrd. Doç. **Oya Ünler** ile piyano eğitimini sürdürüyor. İlk ödülünü 6 yaşında 6. Edirne Mimar Sinan Rotary Kulübü Müzik Yarışması'nda alan genç sanatçı, üç ay sonra da IBLA Vakfı'nın Sicilya/İtalya'da düzenlediği 2003 IBLA Grand Prize Uluslararası Müzik Yarışması'nda çeşitli ödüllere değer görüldü.

Bu yarışmada ödül alanların verdiği konserler kapsamında Ocak 2004'te Newcastle'da (İngiltere), Şubat 2004'te New York'ta ve Arkansas-Little Rck'ta (ABD), içlerinde Carnegie Hall, New York ve Arkansas Üniversiteleri'nin aralarında bulunduğu 16 farklı etkinlikte konser verdi. Haziran 2006'da yapılan Onay Sanat Piyano Güzellemesi'nde 7-15 yaş kategorisinde birinci olarak çeşitli konserler verme hakkını elde etti.

(0 212 252 35 00)

GÜNÜN FİLMLERİ

Bak Yeşil Yeşil 13.30 *Kanal 1* Duygusal

Çapkın bir şarkıcıyla, güzel bir mankenin aşk öyküsü. Adını Mustafa Seyran'ın bestelediği şarkıdan alan filmde, Ahmet Özhan, Hale Soygazi, Sevda Aydan, Şener Şen oynuyor. Yönetmen: Hulki Saner (1975).

Sahilde Panik 14.30 *tv8* Macera

(Tidal Wave: No Escape) - Nereden çıktıkları belli olmayan dev dalgaların oluşturduğu biri Amerika'da diğeri Japonya'da iki büyük tsunami, Pasifik Okyanusu kıyılarındaki yerleşimleri vurur ve binlerce insanın ölümüne neden olur. Yönetmen: George Miller. Oyuncular: Corbin Bernsen, Julianne Phillips (1997 ABD, 91 dk).

Kayıp Nişanlı 20.30 *M.Max* Dram

(A Very Long Engagement) - Filmde, nişanlısının peşinden uzun bir yolculuğa çıkan genç kadının yaşadıkları anlatılıyor. Yönetmen: Jean-Pierre Jeunet. Oyn: Audrey Tautou, Gaspard Ulliel, Dominique Pinon (2004 Fransa-ABD, 133 dk).

Çorap... 21.30 *Business C.* Macera

(White River Kid) - Kanunlarla başının derde girmesini istemeyen Edgar, çareyı rahip kılığına girmekte bulur ve hayatını çorap satarak kazanmaya başlar. Yanına aldığı kaçak bir Meksikalıyla Arkansas'da dolaşırken, o bölgede çok ünlü olan Beyaz Nehirli Kid'le karşılaşır. Yönetmen: Arne Glimcher. Oyuncular: Antonio Banderas, Bob Hoskins, Ellen Barkin (1999 ABD, 95 dk).

Stepford ... 22.00 *CNBC-e* Güldürü

(Stepford Wives) - Frank Oz'un yönettiği filmin başrollerinde Nicole Kidman, Matthew Broderick, Bette Midler ve Glenn Close oynuyor. Yeni çevresine alışmaya çalışan Joanna, kasabadaki tüm kadınların yemek yapmaktan, ev temizlemekten ve kocalarını memnun etmekten tutku derecesinde hoşlanan klasik ev kadınları olduğunu fark edince bu durumun nedenini araştırmaya değer bulur. Çok geçmeden gerçeğin farkına varacaktır. Bu kasabanın erkekleri, eşlerini köle gibi itaat eden cyborg kopyalarıyla değiştirmişlerdir.

22.30/ Kanalturk / Evden... A. yanda

23.00 / tv8 / Kaçak... Ayrıntı yanda

Bronx ... 23.30 *Business C.* Macera

(Fort Apache, The Bronx) - New York şehrinde polis bölgesinde geçen cinayetler anlatılıyor. Yönetmen: Daniel Petrie. Oyuncular: Paul Newman, Ed Asner (1981 ABD, 125 dk).

Pluto.... 24.00 *Show TV* Güldürü

(Adventures of Pluto Nash) - Tüm maden kaynakları tükenen Ay, Vahşi Batı benzeri bir hal alır. Ay'ın en ünlü gece kulübü patronu Pluto Nash, kulübünü mafya lideri Mogan'a satmak istemeyince başı büyük belaya girer. Ay'ın kontrolü ele geçirmek isteyen Rex Carter için çalışan Mogan, Nash'in peşine düşer. Yön: Ron Underwood. Oyn: Eddie Murphy, Randy Quaid (2002 ABD, 95 dk).

Gün Işığı 02.00 *Show TV* Dram

(Light of Day) - Kardeş olan Patty ve Joe, anne-babalarından ayrı yaşamaktadırlar ve Patty özellikle annesiyle geçinememektedir. Patty'nin başı birgün derde girer ve paraya ihtiyacı olur. Ondan [illegible] borç alan Joe, Patty'yi kurta-

CNN Türk 15.10

Bülten Aktüel

TV Servisi - Sunuculuğunu **Suna Vidinli**'nin üstlendiği **"Bülten Aktüel"** ilk bölümü ile bugün ekrana geliyor.

Vidinli, konuğu Başbakan Yardımcısı **Abdüllatif Şener** ile Ankara'nın gündemi üzerine sohbet ediyor.

CNN Türk 20.00

beşN birK

TV Servisi - "beşN birK" programını **Soner Yalçın** ve **Cüneyt Özdemir** birlikte hazırlıyor.

Yapımın bu bölümünde, **"Çadır kurup yemek dağıtan, etkinlikler düzenleyen belediyelerin ramazan bütçesi ne kadar", "Belediyeler ramazandaki yardımlar için nereye, ne kadar harcama yapıyor", "Hangi belediye ramazan ayında ne kadar kar ediyor, ramazan geleneği nasıl büyük bir rant oluyor"** gibi sorulara yanıt aranıyor.

NTV 20.30

301. madde

TV Servisi - "Can Dündar Soruyor: Neden?" programının bu bölümünde **"düşünce sınırlanabilir mi"** sorusuna yanıt aranıyor.

Can Dündar'ın bu haftaki konukları ise Prof. Dr. **Uğur Alacakaptan, Vural Savaş, Hırant Dink**, Prof. Dr. **Baskın Oran**, Doç. Dr. **Türkan Sancar** ve Prof. Dr. **Özcan Yeniçeri**.

tv8 21.00

Anadolu'dan Geldik

TV Servisi - Türk Halk Müziği'nin güçlü yorumcusu **İzzet Altınmeşe** ve Avustralya'da yaşayan bir Türk'ün kurduğu grup; Gecko Roman Project, **"Anadolu'dan**

Richard Gere'in başrol oynadığı 'Evden Uzakta', ünlü aktör Gary Sinise'nin ilk yönetmenlik denemesi

Borç batağındaki çiftçiler

'Evden Uzakta', Amerikan çiftçisinin profilini, aile ve toprağın önemini ele alan, ülkedeki sosyal dramlar üzerine bir film.

Kanalturk 22.30

Evden Uzakta - Miles From Home / Yönetmen: **Gary Sinise** / Senaryo: **Chris Gerolmo** / Müzik: **Robert Folk** / Oyuncular: **Richard Gere, Kevin Anderson, Penelope Ann Miller, Laurie Metcalf, John Malcovich, Brian Dennehy, Terry Kinney, Helen Hunt** / 1988 ABD yapımı, 114 dakika.

TV Servisi - Yıl 1959, ABD'yi ziyaret eden Sovyetler Birliği devlet başkanı **Nikita Kruçev**, model bir çiftliğe konuk oluyor ve mısır ekimiyle uğraşan Robert ailesiyle tanışıyor. Yıllar sonra anne baba ölüyor; çocukları Frank **(Gere)** ve Terry **(Anderson)** genel ekonomik politikaların kurbanı olup borç batağında kıvranmaya başlıyorlar. Bu arada, Reagan'ın ekonomik kararları altında ezilen diğer çiftçiler de iki kardeşi destekliyorlar...

"Evden Uzakta" oyuncu **Sinise**'in (1954) ilk yönetmenlik denemesi. Chicago'daki ünlü Steppenwolf Theatre Company'nin yöneticilerinden olan Sinise, bu film için kumpanyasından **Kevin Anderson** ile **John Malkovich**'i de sinemaya getirmiş ve dostlarıyla birlikte Amerika çiftçisinin profilini, aile ve toprağın önemini, beş milyon dolarlık bir bütçeyle anlatmaya kalkışmış.

Kovboyların olmadığı, keşfedilecek birşeyin kalmadığı bir batı atmosferinde yaşanmış melankolik modern western diye niteleyebileceğimiz yol öyküsüyle kameranın ardına geçen Sinise politik mesajlarda da gayet cesur; ancak iyi bir televizyon dizisi mantığıyla kotarmak istemesi biraz rahatsız ediyor. Bu yüzden inanırlığı az bir yapım diye özetlenebilir yapım. ABD'deki sosyal dramlar üzerine bir açılım.

Senaryoda üzerine çok oynan-

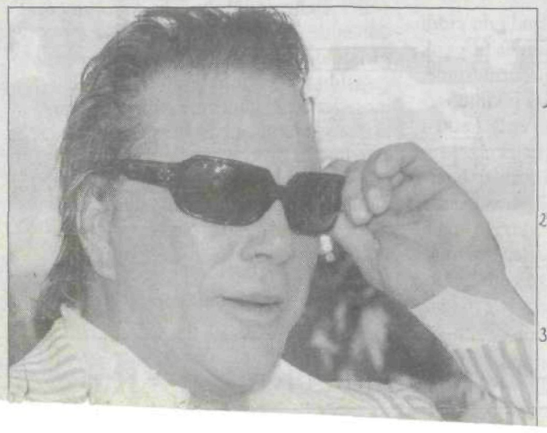
Sıradışı bir aşkın hikâyesi

tv8 23.00

Kaçak Aşıklar - F.T.W. / Yönetmen: **Michael Karbelnikoff** / Oyn: **Mickey Rourke, Lori Singer, Brion James, Rodney A.Grant** / 1994 ABD, 100 dakika

TV Servisi - Başrollerini **"9.5 Hafta"**nın unutulmaz oyuncusu **Mickey Rourke** ve ününü yıllar önce rol aldığı **"Fame"** (Şöhret) adlı dizideki tiplemesine borçlu olan **Lori Singer**'in paylaştıkları **"Kaçak Aşıklar"**, her ikisi de karanlık bir geçmişe sahip olan iki sıradışı insanın büyük aşkını konu alıyor. Mon-

birbirlerine aşık olmalarını ve bu uğurda verdikleri mücadeleleri anlatıyor. Scarlett, genç, güzel fakat oldukça hırçın bir genç kadındır. Kötü geçmişini ağır bir yük gibi sırtında taşıyan ve hapisten çıktıktan sonra topluma yeniden uyum sağlamaya çalışan Frank T.Wells'le Scarlett, yıllarca birbirlerinden habersiz, paralel yaşamlar sürdürürler. Kaderin cilvesiyle tanıştıkları zaman ise, aşkları, her kovboyun hayallerini süsleyecek bir şekilde dolu dizgin gelişir.

Scarlett'e büyük bir tutkuyla bağlanan ve aşık olan Frank, nihayet hayallerini ayakta tutacak bir nedene kavuştuğunu düşünmektedir. Güvenilir, sadık ve de çok inatçı bir erkek olan bu kovboy ruhlu adam, kafasında yarattığı hayalleri ve mükemmel bir Batı'nın peşindedir. Frank, Scarlett'i asla tam anlamıyla kontrolü altına giremeyecek vahşi bir ata duyduğu hayranlık ve büyük bir tutkuyla sevmektedir. Ne var

rır. Ancak artık hiç paraları olmadığından, karşılarına çıkan her işi yapmaya başlarlar. Yönetmen: Paul Schrader. Oyn: Michael J. Fox, Gena Rowlands, Joan Jett (1987 ABD, 107 dk).

○ *Yabancı*

İzleyin Orta Değmez ● *Yerli*

Geldik" programında **Sümer Ezgü**'nün konuğu oluyor.

Ezgü, Altınmeşe ile seslendireceği birbirinden güzel türkülerle izleyenlere eğlenceli dakikalar yaşatıyor.

tana'da geçen öykü hapisten yeni çıkmış bir kovboy olan Frank T.Wells (başharfleri "F. T.W." filme adını veriyor) ve yasadışı olaylarla dolu geçmişinden kurtulamayan Scarlett Stuart'ın karşılaşıp, bir-

Mickey Rourke başrolü Lori Singer ile paylaşıyor.

ki, Scarlett'in geçmişi onlara bir türlü rahat vermez ve özgürlüğüne aşırı düşkün bu kadınla ona aşık erkek sorun üzerine sorun yaşarlar...

mamış Gere'in, basit bir rol bulunca oyunculuğunu gösterme olanağına kavuştuğunun altını çizelim....

TV PROGRAMLARI

TRT 1 **11.50** Dizi: Bizim Evin Halleri **13.00** Haber **13.30** Ademler ve Havvalar **15.05** Kasaba **15.40** Yaşadığım Şehir **16.00** Çizgi Film **16.35** Belgesel **17.15** Ramazan Sevinci **19.30** Ana Haber Bülteni **20.30** Tamam mı Devam mı **21.35** Dizi: Selahattin Eyyubi **22.50** Üçü Bir Yerde **24.00** Günün Ardından **00.20 Yabancı Film: Komiser Cordier: Uzman Raporu 02.05** Dizi: Ayrılsak da Beraberiz *(0 312 490 43 00).*

TRT 2 **11.00** Haber **11.15** Reçete **12.30** Ekogün **13.00** İş Günü **13.20** Sanat Yaşam **13.35** Hayat Akarken **14.20** İşitme Engelleri Bülteni **15.35** Spor **16.20** Ekonomi Raporu **17.20** Günün Konusu **17.40** Dünyaya Bakış **18.00** Haber **19.35** Abece **19.40** Rengahenk **20.30** Sanat Mekan **21.00** Büyüteç **22.10** Dize **22.30** Portreler Galerisi **23.00** Gün Biterken **23.30** Yedikule Konserleri **01.25** Reçete **02.35** Büyüteç*(0 212 259 72 75).*

İdris Akyüz'le Gündem
Hafta içi
07:30

Yaramazof Kardeşler
Hafta içi
17:30
91.6 RADYO 24
www.radyo24.net

renkler solmasın
Yaşam'ın bütün renk'leri
YAŞAM RADYO'da
87.5 YAŞAM RADYO
Yalnız değilsiniz
www.yasamradyo.com.tr
0 212 245 81 80
info@yasamradyo.com.tr

kanalturk
Bugün 21:30
HAYIRDIR İNŞALLAH
Yeni Dizi
Kanaltürk ekranlarına Türkiye'nin en komik ailesi geliyor. Ali Erkazan ve Ayşegül Atik'le çok gülecek ve eğleneceksiniz. Bu dizi alışkanlık yaratacak...

atv **07.00** Kahvaltı Haberleri **08.45** Dizi: Çocuklar Duymasın **10.00** Süper Sabah **13.00** Gün Ortası **13.30** Dizi: Kurşun Yarası **15.15** Dizi: Bir İstanbul Masalı **17.00** Hülya Avşar'la Sen Bilirsin **19.00**Haber **20.00** Dizi: Aliye **23.00** Dizi: Ah İstanbul **00.50** Özel Hat **02.50** Homedrom **03.00** Tanrı Misafiri *(0 212 354 30 00).*

SHOW **08.15** Dizi: Saklı Tutkular **09.15** Dizi: Sonsuz Aşk **10.15** Gün Aydın **13.45** Serap Ezgü ile Biz Bize **16.30** Yarışma: Çarkıfelek **19.07** Ana Haber **20.00** Spor Sayfası **20.15** Dizi: Sahte Prenses **22.00** Dizi: Hacı **24.00 Yabancı Film: Pluto Nash'in Maceraları 02.00 Yabancı Film: Gün Işığı 03.45 Yerli Film: Veysel Karani** *(0 212 355 01 01).*

Star **08.45** Yemek Saati **10.00** Safiye'yle Faik Sabahlar Şenlik **13.00** Gün Ortası **13.30** Dizi: En Son Babalar Duyar **16.10** Lütfen Bu Konuya Girmeyelim **18.00** İftara Doğru **19.00** Ana Haber **20.00** Dizi: Candan Öte **21.45** Real Madrid-Dynamo Kiev (Canlı) **23.40** Benfica-M. United (Bant) **00.50** Maç Özetleri **01.40** Safiye'yle Faik Sabahlar Şenlik **03.30** Sahur **05.21** İmsak *(0 212 413 50 00).*

CNN TÜRK **09.10** Parametre **10.15** Yaşama Sevinci **11.20** Piyasalar **12.00** İş Yemeği **13.00** Ajans **14.10** Paranın İzi **14.45** Afiş **15.10** Bülten Aktüel **15.40** Bakış **16.10** Seans Analiz **17.00** Manşet **18.25** Afiş **19.00** Editör **20.00** 5N 1K **21.00** Tarafsız Bölge **23.30** Gece Görüşü **00.15** Spor Vizyon *(0 212 413 56 00).*

SKY TÜRK **07.00** Sabah Gündemi **09.10** Başlama Vuruşu **10.10** Sağlık Hattı **11.10** İşin Aslı **12.20** Ekonomi Politik **13.20** Alternatif Enerji **14.10** Haber Saati **15.20** Motosport **16.20** 3. Seans **17.10** İnteraktif Spor **18.10** Flip Flop **19.00** Ana Haber **19.40** Modatürk **21.10** Futbol Hattı **00.10** Psikoyorum *(0 212 449 07 00).*

CINE5 **10.30** Başka Yerde Yok **12.00** Viva Show **13.40** Dizi: Kuşku **14.30** Trend Sağlık **15.30** Çizgi Film **16.30** Cine Sinema **17.10** Yabancı Konser **18.30** Haber **18.40** Başka Yerde Yok **20.00** Haber **20.15** Şimdi Magazin **21.35** Piyano Piyano **22.15** Bizim Stadyum **24.00** Haber **00.15** Dizi: Jack *(0 212 336 15 15).*

KANAL B **11.00** Dekorasyon **12.00** Düşünceden Tasarıma **13.00** Habercinin Saati **17.30** ... Ve Yaşam **18.00** Öğrenelim **19.00** Bilgisayar Serüveni **20.30** Ana Haber Bülteni **21.30** Yurdun Sesi **22.00** Kırmızı Çizgi **24.00** Müzik Dinletisi **00.30** Haber *(0312 234 14 34).*

art avrasya **12.15** Finans Masası **17.00** Avrasya Bülteni **18.10** İftara Doğru **19.00** Nağmelerle Ramazan **20.15** Başkentin Şifreleri **21.15** Dış Siyaset **22.05** KKTC İncisi **22.40** Torba **24.00** Gece Ajansı *(0 312 231 21 00).*

NTV **07.00** Güne Başlarken **09.10** Ekonomi **10.00** Hayatın Gündemi **10.15** Spor **10.30** Hayatın Gündemi **12.30** Ekonomi **13.00** Haberler **14.15** Spor **14.30** NTV'ye Sorun **16.00** Haber **16.15** Spor **16.30** Ekonomi **17.00** Haberler **18.10** Gece Gündüz **18.35** Ve İnsan **19.00** Haberler **20.00** Yorum Farkı **20.30** Can Dündar Soruyor: Neden? **23.00** 24 Saat **23.45** Spor Servisi **24.00** 24 *(0 212 335 00 00).*

KANAL D **06.00** Dizi: Çirkin Bety **07.00** Çizgi Film: Şirinler **07.30** Dizi: Sihirli Annem **08.45** Dobra Dobra **10.30** Sabahların Sultanı **13.30** Gün Arası **14.00** Dizi: Gümüş **15.15** Esra Ceyhan'la **17.15** Dizi: Yabancı Damat **19.00** Ana Haber **20.00** Dizi: Arka Sokaklar **22.00** Dizi: Sev Kardeşim **24.00** Canlı Canlı **02.00** Dizi: Kınalı Kar **03.30** Dizi: Gelin *(0 212 478 00 88).*

tv8 **09.00** Ninja Kaplumbağalar **09.20** Çizgi Film: Holywood Yaramazları **10.15** Trend Sağlık **10.40** Yoga TV **11.15** Ebru'nun Mutfağı **12.05** Dizi: Aşkın Tılsımı **13.00** Gün Ortası **13.35** Spor **14.30 Yabancı Film: Sahilde Panik 16.30** Derya Gibi **18.15** Erkan Tan'la Balkanlar'dan Anadolu'ya Ramazan **19.30** Bir İş Lazım **20.00** Ana Haber **21.00** Anadolu'dan Geldik **23.00 Yabancı Film: Kaçak Aşıklar 00.30** Zamanın Ruhu **01.00** Haber Aktif **01.30** Yarışma *(0 212 288 51 52).*

kanalturk **09.00** Çizgi Film Kuşağı **11.30** Yemek Bahane **13.00** Editör Masası **14.00** Kadınlar Kulübü **16.00** Ekonomi Gündemi **17.00** Çizgi Film Kuşağı **19.00** Dizi: Fame **20.00** Haber **21.30** Dizi: Hayırdır İnşallah **22.30 Yabancı Film: Evden Uzakta 00.30** Farklı Bakış *(0 212 355 85 00).*

OLAY **09.00** Güne Bilerek Başlayın **10.25** Bilgi Hattı **10.30** Yeni Hayat **12.00** Sanat Kulisi **13.00** Haber Masası **13.30** Başka Hayatlar **15.05** Trafik **16.00** Yüzde Yüz **17.05** Sağlık Hattı **17.45** Soru İşareti **18.30** Bilgi Hattı **18.35** Tekno Park **19.30** Olay TV Ana Haber Bülteni **20.40** Spor Haber **21.00** Ekonomik Panorama **22.30** Türkü Diyenler **24.00** Son Baskı **01.00** Ekonomik Panorama **02.30** Olay Müzik *(0 224 331 70 00).*

kanal 1 **08.30** Kahvaltılık **10.00** Ece ile Erkenden **12.00** Aman Dikkat **13.30 Yerli Film: Bak Yeşil Yeşil 15.20** Çizgi Film Partisi **16.50** Hugo ve Tolga Abi **18.00** İftar Vakti **19.30** Passaparola **21.10** Dizi: Asmalı Konak **23.00** Haber **23.20** İhanet Avcıları **00.40** Dizi: Hz. Meryem *(0 212 411 20 00).*

ULUSAL **10.10** Uygarlıklara Yolculuk **11.10** İl İl Türkiye **13.00** Haber Zamanı **14.10** Ver Kaç **18.10** Erol Manisalı ile Sohbet **19.00** Ana Haber Bülteni **20.00** Gündem **20.30** Kemalettin'le Futbol **22.00** Çiftçi Meclisi **23.00** Haber Masası *(0 212 251 50 90).*

CNBC-e **12.15** Piyasalarda Gün Ortası **14.00** Piyasa Ekranı **16.00** Dış Piyasalar **16.30** Son Baskı **18.15** Dizi: Married With Children **19.00** Dizi: One Tree Hill **20.00** Dizi: Malcolm In The Middle **20.30** Dizi: Family Guy **21.00** Dizi: The 4400 **22.00 Film: Stepford Kadınları 24.00** Dizi: Malcolm In The Middle **00.30** Dizi: Family Guy *(0 212 330 01 01).*

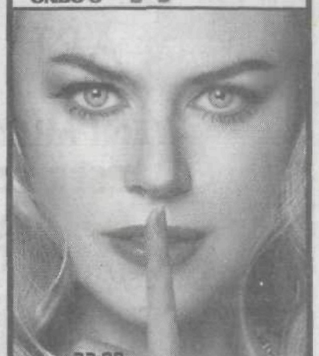
G **09.30 Yerli Film: 11.30** Dizi: Bizimkiler **12.40** Haftanın Yıldızları **13.50** Bil Kazan **15.00** Kadının Sesi **17.45** İftar Safası **19.10** Ana Haber Bülteni **20.10** Mustafa Keser Show **23.00** Gece Hattı **23.45** Aktüel Analiz **02.00** Kadının Sesi **04.00** Sahur Vakti *(0 212 256 82 82).*

HABER TÜRK **10.10** Medikal **11.30** Ekonomi Gündemi **13.00** 13 Ajansı **15.00** Haber **16.30** Borsa Cafe **17.30** Emlakta Bugün **18.15** Türkiye'nin Seçimi **19.00** Spor **19.30** Ana Haber **20.30** Ankara Kokteyli **21.00** Perde Arkası **22.00** Bugün **23.30** Basın Kulübü *(0 212 599 82 86).*

MOVIE MAX **10.15** Yabancı Film: İke **12.10** Yabancı Film: Hip Hop Dansçıları **13.50** Yabancı Film: Not Defteri **16.10** Yabancı Film: Komando Dadı **18.10** Yabancı Film: Korku Kulübü **20.30** Yabancı Film: Kayıp Nişanlı **22.45** Yabancı Film: Doğum *(0 212 326 00 00).*

TÜRKİYE'NİN ANA HABERİ
MURAT ONGUN

BUGÜN 19.30
HABER TÜRK
www.haberturk.com

CNBC-e 06/07 yayın dönemi

22:00
THE STEPFORD WIVES
NICOLE KIDMAN

tv8
16:30
CANLI
DERYA GİBİ
Üretmeyi sevenlerin programı
21:00 SÜMER EZGÜ İLE ANADOLU'DAN GELDİK
23:00 SİNEMA
KAÇAK AŞIKLAR
Mickey Rourke
Lori Singer
www.tv8.com.tr

CAN DÜNDAR SORUYOR:
NEDEN?
301. MADDE:
Düşünce sınırlanabilir mi?
Vural Savaş,
Prof. Baskın Oran,
Prof. Özcan Yeniçeri,
Doç. Türkan Sancar,
Hrant Dink
20:30 CANLI
BUGÜN
NTV www.ntvmsnbc.com

Tuhaf

Hasan Kalaycı: "AKP milletvekili Eyüp Fatsa, kendisine yönelik saldırının yasadışı örgüt işi olduğunu söyledi. Yakalanan saldırgan AKP üyesi çıktı. Ne olacak şimdi?"

Yağmur Ekim

İktidar azınlıkların emrindeymiş. Kendisi de azınlık olduğundandır!

Soru

Muhittin Erdoğan: "İlköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler kitabının 120. sayfasındaki soru: Devletimizin bütünlüğü ve devamı için askerimizin önemi hakkında neler söyleyebilirsiniz? El cevap: Askerlik yan gelip yatma yeri değildir. Molla İrecep."

Boyut

Ahmet Önen: "Kameralar karşısında 'lan'lı, 'lun'lu konuşmaktan kendini alamayan Başbakan, kameraların olmadığı yerlerde argonun hangi boyutuna ulaşıyordur acaba!"

vaziyet

DENİZ SOM

Elektronik posta: denizsom@cumhuriyet.com.tr www.denizsom.com Tel: 0.212.343 72 74 Faks: 0.212.343 72 60

- Beş kişiden biri işsizmiş... "Dört kişi ise ne iş olsa yapıyor!"

Ramazan

BÖYLESİ sanırım ilk kez yaşanıyor. Türkiye'nin en çağdaş kentlerinden İzmir'de ramazan ayının başlangıcı havaya ateş açılarak kutlanıyor ve "kutlamalar" sırasında evinin terasında oturan iki çocuk annesi bir kadın kurşunlara hedef olup yaşamını yitiriyor.

Öte yandan Türkiye, Avrupa Birliği'ne üye oluyor!

Anlatın bakalım:

Türk halkının yüzde 98'i Müslümandır. Ramazan İslamiyette kutsal bir aydır. Bu ayda Müslümanlar oruç tutar, yani güneşin doğumundan batımına kadar yemek yemez. Oruç, bir ibadettir. Kutsal ibadet ayının başlaması da havaya kurşun sıkılarak kutlanır. Eski çağlarda tabanca olmadığı için ok atılırdı. Kutlamalar sırasında yaşamını yitiren Müslümanlar cennete gider.

Anlatın ki belki inandırabilirsiniz.

Ankara'da da bir ilk yaşandı. Sahurda bira içen iki sevgili sokak ortasında dövüldü.

Türkiye, Avrupa Birliği'ne giriyor ya.

Anlatın bakalım:

Sahur, oruç zamanının başlamasından önceki süredir. Bu süre içinde son yemek yenir. Öte yandan İslamiyette içki haramdır. Bir erkekle bir kadının gecenin bir saatinde sokakta birlikte dolaşması ise en büyük günahtır. Hem harama hem de günaha bulaşan Müslümanın aslında katli vaciptir, ama Avrupa Birliği'ne uyum paketi ile ölüm cezası kaldırıldığı için meydan dayağını inanç özgürlüğü içinde değerlendirmek gerekir.

Anlatın ve inandırın.

Aslında anlatmanıza ve inandırmanıza gerek yok.

Çünkü çok iyi biliyorlar.

İlkelliği, geri kalmışlığı, din ticaretini, din üzerinden siyaseti her şeyi ama her şeyi çok iyi biliyorlar ve sonuna kadar destekliyorlar. Çünkü Türk toplumunun çağdaşlaşmasını istemiyorlar.

Avrupa Birliği'ni kayıtsız koşulsuz destekleyen televizyonların haline bakın. İslamcı iktidara yaranmak için ramazanın ilk iftarını "Oruç Baba"dan naklen yayınla açtılar.

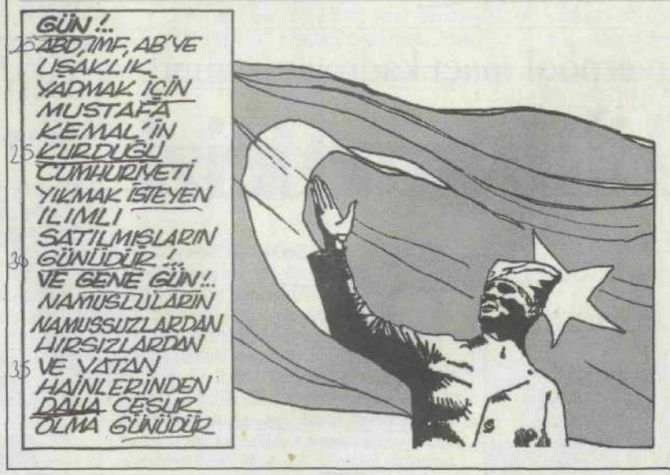
"Oruç Baba"nın, sirke ile iftar açmanın İslam dinindeki yeri hurafeden başka nedir? Bilen varsa anlatsın!

Yazık bu dine.

Yazık bu ülkeye.

Bir yandan ülkeyi parçalıyorlar. Öte yandan dini. Taşeronluğun bu kadarı hiç görülmemişti!

SESSİZ SEDASIZ (!) Nuri Kurtcebe

Salacak vergi arayan hükümete akıl

HÜKÜMETİN yeni vergi arayışlarına **Demet Günoğlu** katkıda bulunarak, çapına göre alınacak "Bel Vergisi" öneriyor:

"Vergiye matrah oluşturacak mükellef 15 yaşından büyük her kadın ve erkeği kapsayacağından (ilmi olarak veya ilahi olarak hiç fark etmez), dolayısıyla 15 yaşından büyük geniş bir mükellef kitlesi mevcuttur. Vergi vatandaşın günlük olağan yaşantısından çıkmaktadır ve tanımlanması kolaydır. Vergi muafiyeti sadece ve sadece işlev yokluğunun tam teşekküllü hastane raporlarınca onaylanmasıdır. 'Kendi kendini denetle' prensibi kolaylıkla uygulanacağından ayrıca bir denetim organizasyonu gerekmeyecektir. Her Türk vatandaşı bu vergiyi seve seve verecektir. Bu manada milliyetçidir, mukaddesatçıdır. Lakin AB'nin yarattığı ve dayattığı her türlü anlayış ve fırsatı kollayanlar da ister istemez ülke ekonomisine katkı koymak durumunda kalacaklardır. Vatandaşın beyanını içeren bir bildirge dışında hiçbir bürokratik işlem gerekmemektedir. Sadece aylık olarak, vergi rekortmenlerinin 'ilk 10' listelerinin televizyonlardan açıklanacağının söylenmesi yeterli olacaktır. Kaynağı sınırsız ve tahsili en kolay olacak bu devlet gelirini, Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası gibilerin 'mutlak ve değişmez' bir şekilde borç ödemelerine ayırıyor olmamız, Türkiye'yi saygın bir dünya devi yapmaya yetecektir."

GÖRÜŞ

BEDRİ BAYKAM

Kamera Şakası Gibi Ülke

Gerçekten yaşadığımız değişik şeylere bakıyorum da, vallahi helal olsun bize demek gerek.

Onların adı "Milliyetçi Avukat". Bu nasıl ülke sevgisi ki, her fırsatta Türkiye'yi dünya önünde gülünç durumlara düşürmek için sanki fırsat kolluyorlar. Ulusunu sevmek, her Allah'ın günü bu ülkeyi antidemokrat ve tahammülsüz bir yer olarak göstermek olamaz. Avukat **Kerinçsiz** ve arkadaşları bunu bilinçsiz olarak mı yapıyor, yoksa benim anlayamadığım katmanlar mı var? Bu insanlarla birçok konuyu bağımsız olarak ele alsam, belki büyük kesişmelerimiz olur. Nasıl ısrarla ülkeye milyarlarca dolar zarar veren bir *"yıkıcılık"* gösterisini zevkle içlerine sindiriyorlar, lütfen gelin anlatın.

Onların adı "Gazeteci". Her gün sütun doldurmaları lazım ya? Efendim *"spermsel çelişki var"* diye başlık atıyorlar. Neymiş, Bedri Baykam bir konuda ifadesinin alınmasına karşı *"AB'ye girmek isteyen bir ülkeye yakışmıyor"* demişmiş de, halbuki kendisi Orhan Pamuk olayında mahkeme önünde gösteri yapanlar arasındaymış. Açtım telefonu bu *"araştırmacı (!) gazeteciye..."* Bütün Türkiye önünde her yerde açıklamalar yapmışım, pankartlar açıp bangır bangır bağırmışız" **Orhan Pamuk**'u yargılamayın, Türkiye'yi bu durumlara düşürmeyin, bu kişiyi zoraki şekilde demokrasi kahramanlığına terfi ettirmeyin." Ama **Özay Şendir** arkadaşımız bunların hiçbiriyle ilgilenmemiş. Aylar önce, davayı engellemek için yazdığım üç makaleyi de okumamış! Ortada *"çelişki"* olmadığı gibi, örtüşen bir tutarlılık olduğunu anlattım. Ertesi gün açıyorum gazeteyi, köşe yazarımız özür filan dilemediği gibi, anlattığım her şeyin suyunu döküp, kuru posasını rahatsız şekilde paranteze alıncasına lütfen koymuş. İşte ben buna *"demokratik mertlik"* derim.

★★★

Genç yazarımızın adı Seçkin Şenvardan, *"magazin yazarı"*. geçen hafta **Pınar Altuğ** olayında bu oyuncumuzun özel hayatıyla aldığı rollerdeki görevlerinin nasıl komik şekilde karıştırıldığına değinmiştim. Bu yazar da Star'da manşeti patlatmış: *"Pınar'dan anne olur mu? O yıllardakinden daha karmaşık ilişkiler yaşayan Altuğ'a anne rolü verilmesi şaşkınlık yarattı."* Fesupanallah! Yahu kardeşim, o zaman **Kadir İnanır** da Türkiye'nin en büyük çapkınları listesinde yer alıyor diye *"baba"* rolü oynamayacak mı? Ya da **Woody Allen, "Mia Farrow'***a yaptıklarımdan sonra bana uygun hangi roller kaldı"* diye Seçkin Bey'e mi soracak? Bunlar Gırgır dergisinde değil, günlük gazetelerde yayımlanıyor!

Kurumun adı TMSF. Çeşitli batık olaylarından parasını kurtarmaya çalışmak için eline geçen resimleri değerlendirip devlet kasasının açığını kapatmaya çalışıyor. Buraya kadar her şey normal. Ne beklersiniz? Elindeki resimleri en çekici şekilde sunup en yüksek değerlere ulaşmaları için rayiçlerine yaklaşıp, hatta aşmaları için bir çaba göstermelerini, değil mi? Hayır, ne gezer? Birçok çağdaş eser, piyasa rayicinin 1/8'ine konulmuş, adeta *"değersizdir almayın"* der gibi bir havayla sunuluyor. Bir makale içerisinde detaya inmeme imkân yok, ama şu kadarını da söyleyebilirim, bu fiyatları saptayan *"kurul"*un isimlerini tespit ettim. Uzaktan yakından Türk çağdaş sanatını ve piyasasını bilen galerici, tarihçi veya küratör hiç kimse yok aralarında! Yani diyelim milli takım seçeceksin, ama o ku-

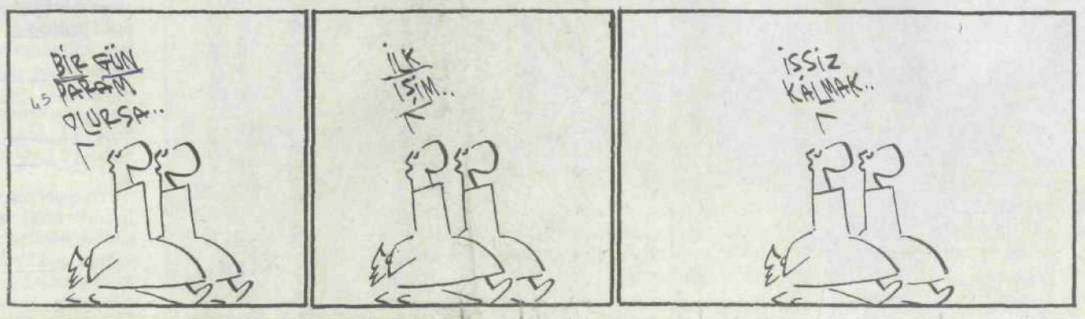
Önceliklerimizin Neler Olduğunu Bilmek...

DENİZ BANOĞLU

Hepimizin iş, meslek ve özel yaşamında olduğu gibi, toplumun nabzını tutan, yönlendiren kurumlarda, ülke yönetimine soyunan iktidarların da öngördüğü kendi öncelikleri vardır. Nasıl ki birey olarak, kendi yaşamımızda neye, hangi şeye, ne zaman ve nasıl öncelik tanımamız gerektiğine dair kafamızda

rufasulye lokantasına layık görülürken, yoktan var edilen bu güzelim başkent **Can Dündar**'ın bir yazısından öğrendiğimize göre, tam anlamıyla talan edilmektedir. Cumhuriyetin başkentidir Ankara. Atatürk Orman Çiftliği'nin yavaştan işgali devam ederken, başkentin simgelerinden biri olan Kızılay Binası'nın yıkımına sıra gelmiş, bilinçli yok etme eylemi, bağlarla

ÇİZGİLİK *KÂMİL MASARACI* kamilmasaraci@mynet.com

planlar yapıyor, ileriye dönük hedefler koyarak, bu hedefleri gerçekleştirmeye çaba harcıyorsak, kamusal yönlendirmeler ve siyasal erk de kendi önceliklerinde planlamalarını yapar, tüm çabasıyla hedefine doğru yol alır.

★★★

Şu anda Türkiye'yi yönetmeye soyunmuş bulunan siyasal iktidarın aynen uyguladığı gibi... Seçmen oylarının yüzde 25'i ile iktidara oturan hükümet işin başından beri önceliğini koymuş, hedefini belirlemiş, elindeki tüm olanaklarla bu hedefine doğru adım adım ilerlemiş, neredeyse hedefine yaklaşmış görünmektedir. Sorun asıl şu noktada düğümlenmektedir; iktidarın planladığı önceliğin ne olduğu toplumun büyük bir kesimi tarafından algılanmamış, öte yandan önceliğin yanılgısına düşüp nerede odaklandığını görmezden gelen kimi kamusal kurumlarla, toplumu bilinçlendirmede kendilerine büyük görevler düşen başta medya olmak üzere tüm iletişim kurumları da büyük bir aymazlığa sürüklenmiştir... İktidarın önceliği, topluma yansıyan yüzüyle Türkiye'yi AB'ye tam üye yapmaktır; ülkeyi, sözde Batı'nın çağdaş toplumsal değerleriyle eşdeğer düzeye getirmektir. Bu hedefe yönelik *"uyum yasaları"* adı altında, AB kodamanlarının, IMF ve ABD sözcülerinin buyruğuyla kimi yasalar çıkararak, yandaşlarının yanı sıra şakşakçılarının da gözünü boyamaktadır.

İktidarın topluma yansıyan, daha doğru bir deyimle, yansıtmaya çabaladığı bu yüzün gerisindeki asıl ve birincil önceliği ise Cumhuriyetin altını oymaktır. 1923'ten bu yana gelmiş, yerleşmiş, kökleşmiş tüm kurumların, ilkelerin, devrimlerin, kazanımların altını üstüne getirmektir. İktidar çoktan almış başını gitmiş, Türkiye'yi, Cumhuriyetin kazanımlarından teker teker uzaklaştırmıştır. Öğrenim Birliği Yasası'nın dibi delinmiş, devlet kurumlarının hemen hemen tüm kademelerine imam hatipli kadrolaşma yerleşmiş, AB'nin, içeriden aldığı destekle başlatılan Kemalizm ve **Atatürk** düşmanlığı, tek tek onun kurumlarını yok etmeye kadar uzanmıştır.

Cumhuriyet döneminin devlet ve kamu yararına kuruluşlarını yabancılara el değiştirir, yabancı güçlerin silahla kazanamadığı topraklar *"ekonomi"* adına yabancılara devredilir, toprak sahibi köylü de onların yanında çalışanı hale getirilirken, şimdi sıra Atatürk'ün ülkeye miras bıraktığı kurumlara gelmiştir. Ankara'da Türkiye'nin ilk Milli Eğitim Bakanı **Mustafa Necati**'nin evi, müze yerine kullanılmak üzere yıkılmak istenirken yerle bir edilmeye çok az kalmıştır. Kısacası Ankara, Cumhuriyet döneminde başlayan çalışmalarla bugünkü yeşiline kavuşabilmiştir...

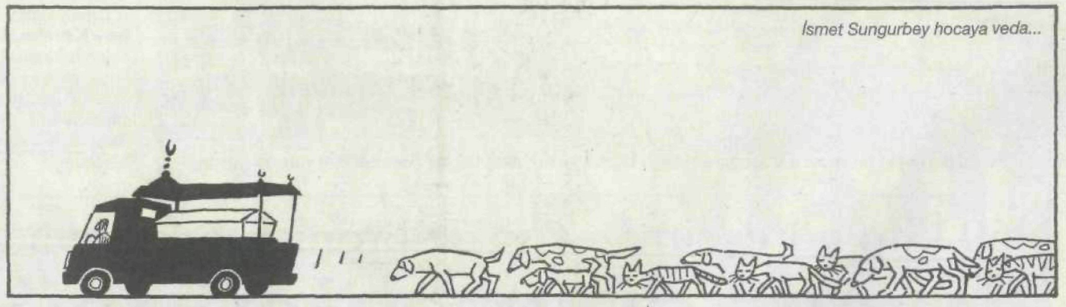
İstanbul da talandan nasibini almaktadır. Atatürk'ün öğretmenlere miras bıraktığı, çevresindeki muazzam korusu ile Altunizade'deki Adile Sultan Kasrı ile Yalova'daki çiftliğe rant uğruna göz dikilmesi rastlantı değildir. Geçmiş dönemlerde zaman zaman Atatürk büstleri ve heykellerine yapılan saldırılarla başlayan Cumhuriyet düşmanlığı, resmi kurumlardan Atatürk fotoğraflarının indirme tartışmasından sonra, günümüz AKP iktidarında, tüm simgeleri, kurumları, ilkeleri, devrimleri ile Cumhuriyet'i yok etme politikasına dönüşmüştür. Ve bu amansız uygulama bütün açıklığı ile pervasızca yapılmaktadır.

★★★

Bütün bu olumsuzlukları tamamlayan Türkiye'nin başındaki en büyük tehlike Lozan'ın çizdiği sınırların değiştirilmesine yönelik, Sevr tehditleridir ki, bu artık kimi aydınlarımızın hâlâ ısrarla ileri sürdüğü gibi, bir *"paranoya"* olmaktan çıkmış, gerçek olmuştur. Azınlık söylemleri ile başlatılan iç ve dış kışkırtmalar, Türkiye'nin eyaletler sistemine göre yönetilmesi istemiyle düğümlenmekte, paylaşım adım adım uygulamaya konulmaktadır. Yeni çizilen haritalar, açıkça özerklik istemleri bu gelişmenin sadece bir iki örneğidir. Bu gerçekler önünde, iktidarın kendi önceliğini belirlediği gibi, Türk aydını, siyasetçisi, ulusalcı partileri, medyası, ülke sorumluluğunu üstlenmiş tüm kurum ve kuruluşları da kendi önceliklerini belirlemelidir.. Sözüm; hâlâ etik dışı magazin programları ve yayınları ile toplumun büyük kesimini uyuşturan, aslında bu önemli misyonu üstlenmesi gereken yazılı ve görsel basınımızadır. Sözüm; özellikle de hâlâ Kemalizm ve Atatürk tartışmaları ile Cumhuriyeti yıpratma gayretinde olan aydınlarımıza ve kimi sivil toplum kuruluşlarınadır... Sözüm; rejim, Cumhuriyet, ulusal bütünlüğümüz elden giderken, gazete köşelerindeki yazılarıyla kavram karmaşası yaratarak ülkeyi tehdit edenlere destek çıkanlaradır.. Sözüm; özellikle de muhalefet partilerine ve liderlerinedir.

Hepimizin önceliği Cumhuriyeti korumak olmalıdır. Uyguladığı politikalarla ülkeyi uçuruma sürükleyen iktidardan kurtulmanın yollarını aramak, bu yolda çözüm üretmek olmalıdır. Birincil öncelik, Cumhuriyete ve Türkiye'ye sahip çıkmak olmalıdır... Zaman hızla akıp gitmekte, daralmaktadır...

HARBİ *SEMİH POROY*

HAYAT EPİK TİYATROSU *MUSTAFA BİLGİN*

hetiyatrosu@mynet.net

OTOBÜSTEKİLER *KEMAL URGENÇ*

k_urgenc@yahoo.com

TARİHTE BUGÜN *MÜMTAZ ARIKAN*

26 Eylül

www.mumtaz-arikan.com

VENEDİK GİRİT'İ TERKEDİYOR!

1669'DA BUGÜN, VENEDİKLİLER GİRİT ADASINI OSMANLI KUVVETLERİNE TERKETTİ. PADİŞAH IV. MEHMET ZAMANINDA, SADRAZAM KÖPRÜLÜ FAZIL AHMET PAŞA TARAFINDAN DÜZENLENEN SEFER İKİ YIL SÜRMÜŞ, 24 YIL ÖNCE OSMANLILAR'IN GİRİT'E İLK AYAK BASTIKLARI TARİHTEN BERİ SAVUNMA SAVAŞI VEREN ÖNEMLİ MERKEZ KANDİYE, SONUNDA DÜŞÜYORDU. MALTA VE FRANSA'NIN SÜREKLİ YARDIMIYLA AYAKTA DURAN VENEDİKLİLER; BAŞKOMUTANLARI MOROSİNİ'YLE, FRANSIZ KOMUTANININ ANLAŞAMAMALARI VE MÜTTEFİK DONANMASININ ÇEKİLMESİ NEDENİYLE TESLİM OLMAYA KARAR VERDİ. 5 EYLÜL'DE İMZALANAN ANTLAŞMADAN 21 GÜN SONRA, VENEDİKLİLER KANDİYE KALESİNİ TERKETTİ. Solda, Osmanlı gemileri Kandiye önlerinde görülüyor.

rulda Yerim, Denizli veya Bilmem değil, bambaşka spor dallarından veya alanlardan insanlar *"eksper"* diye oraya sürülmüş. Üstelik yapıtlar çağdaş eserler değil, antika toplama geleneği olan bir salonun önüne çıkarılmış. Güler misin, ağlar mısın? Böyle mi batık paraları yerine koyacaksınız? O kurulları kim seçti? Böyle bir Nasreddin Hocalık duruma nasıl düştünüz?

★★★

Bakanın adı Hüseyin Çelik. Baykal onun için uygunsuz uygulamaları, atamaları ve kadrolaşmaları hakkında *"Bunlarla ansiklopedi doldurulur"* diyor. Türkiye buna benzer birçok konuda SOS veriyor. MGK'de bunlar masaya yatırılacak. Her zamanki gibi *"bölücülük ve irtica"* tehlikelerinden söz edilecek. Sonuçta bunları *"düzeltme"* görevi kime verilecek? **Tayyip Erdoğan**'a! Hangi Erdoğan biliyor musunuz? Geçen hafta hâlâ *"Biz dokunulmazlıkları kaldırmak istiyoruz"* (!) diye gazetecilere sıkıştığı noktada demeç verebilen Erdoğan'a...

Hepinize iyi haftalar, nasıl olsa sıkılmazsınız. Bu ülkede kamera şakalarına gerek yok, baksanıza ülkenin kendisini büyük bir kamera şakası yapmışlar!

e-mail: bedbay@tnn.net - Faks: 0212 227 34 65

BULMACA *SEDAT YAŞAYAN*

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	P	R	E	V	E	Z	E	■	
2	R	A	T			■	T		
3	O	Y	■			F	İ		■
4	T	İ				U	■		
5	O	H			■	Z	İ	N	A
6	K	A	V	■		U	N	■	
7	O	■				L	İ		
8	L					İ	■	E	L
9	■					■	U	L	A

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	K	U	Z	Y	A	K	A	■	A
2	E	C	E	■	Z	İ	F	O	S
3	S	A	Y	V	A	N	■	T	İ
4	T	■	R	İ	M	E	L	■	D
5	E	Ş	E	Y	■	T	A	N	E
6	R	İ	K	A	B	İ	Y	E	■
7	E	N	■	D	A	K	İ	K	A
8	■	E	T	Ü	V	■	H	İ	T
9	İ	L	E	K	■	H	A	R	A

SOLDAN SAĞA:

1/ Osmanlı donanmasıyla Haçlı donanması arasında 1538'de yapılan ve Akdeniz'deki üstünlüğün Osmanlılara geçmesini sağlayan savaş. **2/** Güneydoğu Asya'da yetişen ve mobilya yapımında kullanılan bir cins kamış... Kızıl tüylü bir kuş. **3/** Rey... Mavi renkli bir süs taşı. **4/** Güney Amerika'da yaşayan, tavuğa benzer bir kuş... Sınır boyu. **5/** Bir iskambil oyunu... Yasal olmayan cinsel ilişki. **6/** Şarap mahzeni... Gizli yer, köşe bucak. **7/** İşlem, kılgı. **8/** Çipura balığının gençlerine verilen ad... Yabancı. **9/** İsviçre'ye özgü, ağaç kütüklerinden yapılan dağ evi.. Muğla'nın bir ilçesi.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

1/ Bir toplantı, oturum, soruşturma sonunda imzalanan belge. **2/** Güzel koku... Uğraş. **3/** Bir gıda maddesi... ABD'nin bir eyaleti. **4/** Bir derebeyinin himayesine girip kendini onun hizmetine adayan kimse... Büyükbaş hayvanlara verilen ortak ad. **5/** Kuran'da bir sure... Erkek keçi. **6/** Divan edebiyatının en büyük şairlerinden biri. **7/** Hitit... Kayınbirader. **8/** Mevki, makam... Romatizma ağrısı. **9/** "başlar — doğarken saltanatı sultaniyegâhın" (Attila İlhan)... Balıkçıların, tuttukları balıkları içine attıkları sepet.

Yabancı teknik adamlar tartışılırken Yanal, Doğan ve Sağlam başarılara imza atıyorlar

Ligimize yerli damgası

Spor Servisi - Futbolda yeni bir tartışma başladı. Turkcell Süper Ligi'nde geride kalan 7 haftaya Türk teknik direktörler damgasını vururken, yabancılar sınıfta kaldı. Özellikle futbolun 4 büyükleri olarak nitelendirilen Fenerbahçe, Galatasaray, Beşiktaş ve Trabzonsppor'da teknik patronlar hep eleştirilen isimlerdi. İlk değişikliğe giden ekip Trabzonspor olurken, **Lazaroni**'ye verilen paralar da boşa gitti. 100. yılda büyük hedefler ortaya koyan Fenerbahçe'de **Zico** geldiği günden beri eleştiriliyor. Brezilyalı teknik adam Konya'daki galibiyetten sonra biraz olsun rahat nefes aldı. Ancak UEFA Kupası'ndaki Randers sınavı Zico'nun yazgısını belirleyecek. Galatasaray'ın gündeminde ise **Eric Gerets** var.

Gözler Avrupa maçlarında

Belçikalı çalıştırıcı geçen sezon Sarı - Kırmızılı ekibin başında şampiyonluk görse de bu sezon topun ağzında. Bu yıl tarihinin en kötü başlangıcını yapan G.Saray'da gözler Liverpool maçına çevrilmiş durumda. Bu maçtan alınacak kötü bir sonuç Gerets'in durumunun masaya yatırılmasına neden olacak. Ayrıca yönetimle yapılan ve yapılmayan transferler nedeniyle ters düşen Belçikalı çalıştırıcıya soğuk bakanların sayısı her geçen gün artıyor. Beşiktaş'ta ise **Jean Tigana**'nın durumu kritik. Başarısız sonuçlara bir de **'Delgado-Ricardinho yan yana oynar mı?'** tartışması, Fransız teknik adamı uçurumun kenarına getirdi. Yabancılarla ilgili bu tartışmalar olurken, Türk teknik adamlar lige damgalarını vuruyorlar. Özellikle lider olan Vestel Manisa'da **Ersun Yanal**'ın başarısı büyük.

Yanal'lı Vestel'in istikrarlı çizgisini sürdürmesi durumunda şampiyonluğa oynayabileceği belirtiliyor. Turkcell Süper Ligi'ne damgasını vuran teknik adamlardan biri de **Ertuğrul Sağlam**. Sağlam'ın takımı, Avrupa'da başarılı sonuçlar alırken, 5 ligde de zirveye oynuyor. Trabzonspor'da ise **Ziya Doğan** şu an el üstünde. Göreye gelir gelmez Beşiktaş ve Galatasaray galibiyetleri gören Doğan'ın Trabzonspor'u yeniden eski günlerine döndürmesi yakın ihtimal.

Bir tarafta milyon dolarlar verilen yabancı teknik adamların başarısızlığı diğer tarafta ise çok daha az imkânlarla başarılar yakalayan Türk çalıştırıcılar... Onlar hep içimizde ama biz hep uzaktakiler diyoruz..

NE DEDİLER?

'Resim ortada'

✔ **ONUR BELGE (Spor Yazarı)**: Başarı, göreceli bir kavram. Yerli teknik adamlar başarılı yabancılar başarısızdır düşüncesine katılmıyorum. Bu durum neye göre değerlendiriliyor bilmiyorum. Yerli teknik adamlardan **Ersun Yanal** kastediliyorsa o geçen yıllarda da başarılıydı. Yeni hocalardan **Ertuğrul Sağlam** ise başarısını tamamlayabilmek için UEFA'da gruplara kalmalıdır. Aksi durumda sezonun bitmesini beklemeliyiz yoksa acele etmiş oluruz. **"Üç buçuk"** maçta kimseye başarılısın ya da başarısızsın diyemeyiz. Bu hata olur.

✔**ÖZCAN OAL (Eski hakem)**: Resim ortada. Ersun Hoca aranan adam oldu. Tüm büyük kulüpler peşinde koşuyor. **Ersun Yanal** veya **Ziya Doğan** gibi hocalar, 10 tane **Tigana** ya da **Gerets** eder.

✔**RASİM KARA (Teknik direktör):** Bu yabancı isimler büyük takımların başındalar. Demek ki seçim yanlış. Türk teknik adamlar zor şartlarda görev yapıyorlar. Kadroları yetersiz, maddi güçleri az ve medya desteği de alamıyorlar. Buna rağmen gayette başarılılar. Türk antrenörlere güvensinler.

✔**LEMİ ÇELİK (Teknik direktör):** Türkiye'ye gelecek olan teknik adamlar **Derwall** gibi ekol olacaksa, Türk futboluna bir şeyler verecekse tabii ki gelsinler. Onun haricindeki hocalar Türk futboluna yerli hocalardan farklı şeyler vermezler. Ayrıca Avrupalı futbolcuyla Türk futbolcunun mantaliteleri farklıdır. O yüzden yabancı teknik patronlar ülkemizde pek başarılı olamıyor.

✔**OSMAN ŞENHER (Spor ya-**

Yönetim istedi, Okan Buruk ve Mehmet Güven Liverpool maçı kadrosuna alındı

G.Saray'da son dakika sürprizi

Spor Servisi -G.Saray'da ilginç gelişmeler yaşanıyor. Sarı - Kırmızılılar dün Liverpool'la yapacağı maç için İngiltere'ye giderken yöneticilerin araya girmesiyle **Okan** ve **Mehmet Güven**'in kadroya alınması dikkat çekti.

Cim - Bom sabah saatlerinde İngiltere'ye gelirken, önceki gece aniden rahatsızlanan ve hastaneye kaldırılan **Inamoto** İstanbul'da bırakıldı. Ne var ki Okan ve Mehmet'i kadroda olmadığını gören Sarı - Kırmızılı yöneticiler, teknik direktör **Eric Gerets**'i uyararak, **"Inamoto da bu zorlu maçta yok. Böylesine kritik bir sınavda ön liberosuz mücadele edeceğiz. Okan'ı da Mehmet'i kadroya al"** dediler. Geri adam atan Belçikalı teknik adam yeşil ışık yakınca da takımdan ayrı olarak Okan ve Mehmet öğleden sonra Liverpool'a geldi. Trabzonspor maçında sakatlanarak maçı yarıda bırakan **Song** ise kadroya dahil edildi. **Ilic**'in de Liverpool'a karşı forma giyeceği ifade edildi.

Liverpool maçı kadrosundan çıkartılan Inamoto muayeneden geçirilirken, kesinleşmeyen ön tanının bağırsak enfeksiyonu olduğu açıklandı. Sarı - Kırmızılıların Şampiyonlar Ligi (C) Grubu'nda Liverpool'la yapacağı maçı İspanyol hakem **Luis Medina Cantalejo** yönetecek.

TÜRKİYE'DE BİR İLK

Balili için tarih değişti

Spor Servisi - Turkcell Süper Ligi'nde Sivasspor'la Ankaraspor'un daha önce 1 Ekim Pazar günü oynayacağı açıklanan karşılaşma, o günün Sivasspor'un İsrailli futbolcusu **Balili**'nin dini bayramına denk gelmesi nedeniyle, kulübün yaptığı başvuru üzerine bir gün öncesine alındı. Türkiye Futbol Federasyonu karşılaşmayı 30 Eylül Cumartesi günü programına aldı. Ancak geride kalan 6 haftada 3 sarı kart gören Balili, Bursaspor'la önceki gün oynanan karşılaşmada4'üncü sarı kartını görünce cezalı duruma düştü. Böylece Sivasspor'un bu isteği de sonuçsuz kalmış oldu. Balili, **"Böyle bir dönemde bana anlayış gösteren Türkiye Futbol Federasyonu'na teşekkür ederim. Kart gördüğüm için üzüldüm"** dedi.

VOLEYBOL

Sultanların Avrupa sınavı

Spor Servisi - Avrupa Kıtası Grand Prix Eleme maçları 4'er li 2 grupta 8 takımın mücadelesiyle bugün Bulgaristan'ın Varna kentinde başlıyor. B Grubu'nda İtalya, Rusya ve Sırbıstan Karadağ ile kozlarını paylaşacak olan Ulusal Bayan Voleybol Takımımızın hedefi, bugüne kadar hep son anda kaçırdığı finallere gidebilmek. İlk maçını saat 16.00'da güçlü İtalya ile oynayacak olan Filenin Sultanları, yarın Rusya, perşembe günü de S.Karadağ ile karşılaşacak. Grup birincilerinin direk final şansını yakalayacağı müsabakalar da grubu ikinci bitirenler, üçüncü sırada kalanlarla kura sonucu eşleşecek ve galip gelenler hedefi yakalamış olmalarına karşın sıralamayı belirlemek amacıyla 1 Ekim de 3.-4.'lük, grup birincileri de 1.-2'. lik için mücadele edecekler.

ANKARA FİKRET DAĞLIOĞLU AT YARIŞLARI

1. KOŞU: F: Ocean King (6), **P:** Fastest Hero (7), **PP:** Good Image (10), **S:** Lucy (14). **2. KOŞU: F:** Atilla (10), **P:** Sansieda (15), **PP:** Süreyyabey (9), **S:** Füsunkar (13). **3.KOŞU:** F: Çakarçelik (5), **P:** My Ginetta (8), **PP:** Paşakemal (4), **S:** Lone Star (3). **4. KOŞU: F:** Sigar (1), **P:** Ateşin Kızı (5), **PP:** Başakcan (6), **S:** Zühre Sultan (7). **5. KOŞU: F:** Başımtacı (1), **P:** Orhanbaba (7), **PP:** Reishan (4), **S:** Ceylanım (10). **6. KOŞU: F:** Tantalis (7), **P:** Heart To Heart (2), **PP:** El Salvador (1), **S:** Runner Boy (5). **7. KOŞU: F:** Barkod (1), **P:** Miss Ceylan (5), **PP:** Redn Black (3), **S:** Kenyona (10). **8. KOŞU: F:** Leventhan (11), **P:** Cintay (15), **PP:**

bancı hoca geliyorsa bunun tek sorumlusu yerli teknik direktörlerdir. Ersun Yanal'ı hiç kimse ölçü almasın. O başarılı. Ama peki öteki-lerin başarıları ne? Yerli teknik adamlar ne kadar başarılı olursa olsun kalitelerini artırmadıkları taktirde, Tigana, Zico, Gerets gibi sıradan hocalar Türkiye'de takım çalıştıracaklardır.

Galatasaray kafilesi öğle saatlerinde Liverpool'a ulaştığında Okan Buruk ve Mehmet Güven İstanbul'dan yola çıkıyordu.

Zico, Inamoto'yu izleyecek!

Japonya Futbol Federasyonu Başkanı **Saburo Kawabuchi**'nin yurt dışındaki futbolcuları hakkında bilgi sahibi olmak istemesi üzerine eski teknik direktörleri olan ve şu anda F.Bahçe'yi çalıştıran **Zico**'yu arayarak **Inamoto**'nun performansı hakkında her hafta değerlendirme yapmasını rica ettiği öğrenildi.

Beymiyaman (5), **S:** Aybora (4). **Günün İkilisi:** 4. Koşu: 1/5. **Çifte Bahis:** 4. Çifte: 7/1.

ALTILI GANYAN

5	1	1	7	1	11
8		7		5	15
4		4		3	5
3		10			4
		5			2/6
		9			13/1

GÖRÜŞ

HALİT DERİNGÖR

Önce Bilgi, Sonra Fikir!

İnsanlar konuşmalı, eleştirmeli ve fikirlerini de açıklayabilmelidirler. Bunlar, insanlarda olan özelliklerdir. Hayvanlarda yoktur. Ancak rahmetli **Uğur Mumcu**'nun söylediği gibi insan önce bir şeyi bilmeli.. sonra da fikrini söylemeli.

Huyumuzdan mıdır, suyumuzdan mıdır bilemiyorum... Bu insani yetileri gelişigüzel kullanıyoruz. Bilmediğimiz, görmediğimiz, yaşamadığımız olaylar hakkında fikir yürütüyoruz! Ekonomide, politikada, sporda hemen hemen her olayda... Bize benzer bir ülke olduğunu sanmıyorum. *'Top medyasına'* bir bakalım. Eleştiri yaptıkları için ayda birkaç milyar lira alanlar var. Ama bunların çoğu, top yuvarlak mı toparlak mı bilmezler... Bir kez ayaklarını topa vurmamışlardır. 110 metrelik sahanın bir başından öteki ucuna yürümemişlerdir. Ancak topa nasıl vurulur, ayağının içiyle mi yoksa dışıyla mı, nasıl kafa atılır, nasıl atmalan gerekir, nasıl şut atılır, bunları öğretmeye kalkarlar. Ne yaparsin... Halkımız bu martavalları okumaya mahkûm olmuş.

Sık sık yazıyorum bunları, bazı arkadaşlarımızın nasırlarına bastığımın da farkındayım. Ama bunlar gerçek.. mızrak çuvala sığmaz ki... En çok önemsedikleri konu da antrenörlerdir. Adamlar kendi ülkesinin milli takımında oynamış, Avrupa karmasına seçilmiş, bu da yetmemiş antrenörlük eğitimlerden geçmişler. Engin deneyimleri var. Biz, böyle adamları Türkiye'ye getirebilmek için büyük çabalar sarf etmişiz. Ayaklarına gidip yalvar yakar olmuşuz, milyon dolar ödemişiz. Ne var ki futbolun fuzuli profesörleri bu adamlara akıl vermeye kalkışırlar! Takım şöyle olsaydı, böyle olsaydı diye ahkâm keserler. İstedikleri olmadığı zaman da adamı yerden yere vururlar. Bütün bunlar, gereksizdir. Bilgiçlik filan da değildir. Ama biz bilmediğimiz şeyleri biliyormuş gibi davranıyoruz ve bu durum da çoğumuza sıkıntı vermez. Oysa bu, küçüklük düygusudur.

Futboldan gelmeyenlerin elbette ki eleştiri yapma hakları vardır. Ama onların, oyunun cereyanını anlatmaları gerekir. Bunu iyi yapanlar da var. Ama oyunun ve futbolcunun morfolojisini yapamazlar. Ve yapmamalılar da... Çünkü gülünç durumda düşerler.

Okurlarımın aklına zaman zaman *"Siz de antrenörleri eleştirmediniz mi"* diye bir soru takılabilir. Doğrudur. Ben de çok eleştirdim. Ama onların meşkeli kariyerlerini değil... Bunun dışında kalan hatalarını dile getirdim. Ben, eleştirsem de bir bakıma yerdim. Çünkü yıllarca top oynadım. Bunun tepesine kadar çıktım. Milli takımda oynadım. Antrenörlük yaptım ve 3 takım şampiyon oldu. Yöneticilik yaptım. Özetle; aşağı yukarı 65 yıl, bu derya içinde kürek çektim. Hem de kuvvetli akıntıya karşı. 43 yıldır da spor yazarlığı yapıyorum. Bütün bunlara karşın antrenörleri teknik açıdan pek eleştirmem. Çünkü onlar da benim kadar veya benden de öteye futbolun inceliklerini iyi bilirler diye düşünürüm...

Fenerbahçe perşembe günü Randers'la oynayacak. Kâğıt üzerinde her türlü avantajla sahip. Dünya takımlığına soyunmuş. Randers ise ülkesinde geçen yıl ikinci kümeden birinci lige gelmiş. Ne yazık ki böyle bir durumda bile Fenerbahçe'nin UEFA'da tur atlayacağını söyleyemiyoruz. Son oynadıkları oyun, taraftarlara güven vermiyor. *"Fenerbahçe, bu takım ve oyunla turu kaybeder"* diye kesin hüküm verenler de var. Sözüm ona Fenerbahçe futbolcuları dünya çapında seçkin insanlar. Daha ne olacak ki.. başka bir dünyadan futbolcu getirmek olanağına sahip değiliz. Dilerim Fenerbahçe dünya takımı olmaktan öteye önce Fenerbahçe olsun ve bu turu atlasın. Haydi Fenerbahçe..

60 kilo güreşçimiz, Çin'de bronz madalyaya ulaştı

Emik dünya üçüncüsü

Spor Servisi - Çin'in Guangzhou kentinde dün başlayan Dünya Grekoromen Güreş Şampiyonası'nda 60 kiloda **Bünyamin Emik**, bronz madalya kazandı.

Akşam seansında Ukraynalı **Oleksiy Vakulenko** karşısında ilk periyodu 6-2, ikinci periyodu da 3-1 önde tamamlayan Emik bronz madalyanın sahibi oldu.

Avrupa ve dünya şampiyonu **Şeref Eroğlu** ise şampiyonada başarılı bir performans sergilemesine karşın, şanssızlık sonucu aldığı yenilgilerle turnuvayı madalyasız tamamladı.

66 kiloda mücadele eden Eroğlu, ilk turda İranlı **Ali Muhammedi**'yi, ikinci turda Ermeni **Artak Haruthunyan**'ı, üçüncü turda da Macar **Tamas Lorincz**'i yenerek yarı finale yükseldi. Bu turda Kırgızistan'dan **Kamatbek Begaliev**'le karşılaşan Eroğlu, kendi oyunuyla rakibine 2 puan verince müsabakayı 2-1 kaybetti.

Akşam seansında bronz madalya için mindere çıkan Şeref Eroğlu, ABD'li **Harry Lester** yenilince şampiyonayı madalyasız kapadı. 55 kilo da mindere çıkan **Bayram Özdemir** de ilk turda Ukraynalı **Vygar Ragymov**'a elendi.

Dünya Şampiyonası'nda bugün sporcularımızdan **Hamza Yerlikaya**, **Nazmi Avluca** ve **Mahmut Altay** mindere çıkacak.

Dünya Şampiyonası'nın ilk gününde bronz madalya kazanan Bünyamin Emik mutlu olduğunu söyledi.

GÜNÜN İÇİNDEN

- **Beşiktaş**'ta sakat Delgado'nun CSKA Sofya maçında oynamasının zor olduğu bildirildi.
- **F.Bahçe**'de Deivid De Souza, ilerleyen haftalarda performansını yükselteceğini söyledi.
- **G.Saray**'ın eski teknik direktörü Hagi, Romanya'daki bir futbol yarışmasında dereceye giren 10 genci, ödül olarak G.Saray'la antrenmanlara çıkmaları için İstanbul'a getirdi.
- **Atina**'da yapılan 16. Veteranlar Balkan Atletizm Şampiyonası'nda, 200 metrede yarışan 84 yaşındaki Naci Ayyıldız birinci oldu.
- **Aydın** 1. Amatör Kümedeki Koçarlı B.-Söke G. maçında sakatlanan futbolcunun ambulansa alınmadığı iddia edildi.
- **Gencer Özcan**, Yunanistan'da yapılan 24. Hellenic Open Golf Turnuvası'nda şampiyon oldu.
- **Basketbol**: G.Saray Cafe Crown-Darüşşafaka: 61-73.
- **İngiltere** futbolunda yaşanan şike ve rüşvet skandalına M.United'ın da karıştığı iddia edildi.
- **Ganalı** aflet Zakari, doping maddesi kullandığı için 2 yıl men cezası aldı.
- **İkinci** Lig A Kategorusi maçında Altay, Samsunspor'u 2-0 yendi.
- **Bursa**'da 2-2-14-1-2/6-4/5 kombinesini bilenler, bin 326.44; Elazığ'da 1-4-5-1-13-1 kombinesini bilenler ise 33 bin 003.55'er YTL kazandı.

ON CÜMLE / ÇETİN SUSAN

Donanımsız 'Profesyoneller'

Bu ikinci sezonum, evde ve deplasmanda Şekerspor'un peşinde geçen, yani hakkında kalem oynatacak kadar tanıyorum Ankara'nın Yeşil-Beyazlılarını. KC Group patronları Ülker'in uyguladığı sponsorluk modeli yerine (kaldı ki Anadolu'nun önemli kentlerinden bu teklifleri almışlardı) *'kollarını'* taşın altına sokup can çekişmekte olan 58 yıllık Şekerspor'u tesisleriyle, altyapısıyla, kurumsal kimliğiyle yaşama döndürdüler. Çok trilyona mal olan bu girişim ilk yılındaki 3. lig şampiyonluğuyla ödüllenince, artan coşkuları futbol bezirgânlarının dikkatinden kaçmadı ve *"Dünya yıldızları"* (!) birer birer bu para denizine atladılar.

İşte, *'Lig B'yi yürüyerek bile götüreceklerine inanan'* bu *'dünya yıldızları'* ile kaka kazanılan 3 maçtan sonraki 4 haftada, ortadaki 12 puanın sadece 2'sini alabilirken araya bir de Fortis Türkiye Kupası'ndan elendikleri 1-4'lük Gebzespor maçını sıkıştırdılar. 25 günde oynanan 5 maçta alınan 2 beraberlik, 3 yenilgi ve atılan 4 gole karşı yenilen 13 gol; en son 2 gün önce *'dünya yıldızları'*nın isimlerinden ürküp ilk 15 dakika yarı alanından çıkamayan mütevazı Yalovaspor'a bile, isteksiz ve beceriksiz oyunlarıyla cesaret aşılayıp 4 gol atmalarını sağlayan bir takım...

'Yeniler, yani dünya yıldızla' ve *'eskiler'*in yedikleri içtikleri aynı gittiği gibi, neredeyse sahada bile 2 ayrı forma ile oynayacaklar; biraz daha abartalım, aralarında birbirlerinin ismini hatırlayamayanlar bile varmış gibi geliyor bana(!)...

Lig B ortamı, uyum süreci, sıcak hava, kötü zemin, diğerlerinin tembelliği, yeteneksizliği, rakiplerin ekstra motivasyonu, hocanın hataları, 4-1-3-2, 4-4-2, 9-1, 2-8 vs.. vs... Hepsi boş mazeret, hepsi palavra!

Gerekçe belli ve net; istememek, koşmamak, mücadele etmemek, oynamamak şeklinde ortaya çıkan, mesleğine, işine ve işyerine saygısızlık, çünkü bir tek futbolcu bile çıkıp *"Bunlar elimizden gelen her şeyi yaptığımız halde alınmış 'onurlu' yenilgilerdir"* diyemez. Bir eli yağda bir eli balda olan bu kadronun, kulübede yöneten olmasa bile böyle sonuçlar almaya hakkı olamaz, veteranların hali saha maçlarında harcadıkları kalori bile *'dünya yıldızları'*ndan fazladır!

Şekerspor yönetimi ve yetkilileri elbette *'alfabetik sırayla'* doğru kararları alacaklar ve bu sorunu aşacaklardır; önemli olan profesyonel donanımdan yoksun üç beş futbolcu yüzünden bunca emek, zaman ve paraya mal olan örnek bir modelin sekteye uğramadan yoluna devam edip hak ettiği alkışı almasıdır.

NEYMİŞ

ABDÜLKADİR YÜCELMAN

Uyandıysak 'Günaydın'

Dünya Kupası sırasında Almanlarla yaptığım konuşmalarda Almanlar ulusal takımlarının ev sahibi olmasına karşın yine de şampiyon olamayacağından emindiler. Alman basını da kamuoyu ile aynı görüşü paylaşıyordu. **Klinsman**'ı eleştirenler genellikle eski gol kralı olan teknik direktörün kadro seçiminde yanlış yaptığını ileri sürüyorlar ve Alman futbolunun giderek eski gücünü yitirdiğini belirtiyorlardı. Bu eleştirilere paralel olarak Alman Futbol Federasyonu da payını alıyor ve Alman liglerinde oynayan Türk futbolcularını neden görmezden geldiğini sorguluyorlardı. **Yıldıray** ve **Halil** gibi Almanya'da haftanın futbolcusu seçilen Türkleri örnek göstererek *"Türk futbolcuları neden Alman vatandaşı yapmıyoruz? Türk gençleri futbola yatkın ve futbola hevesli. Alman gençliği artık futbolun dışındaki sporlara kayıyor, gözümüzün önündeki genç Türkleri görmüyorsunuz"* eleştirisi medyada sık sık yer alıyordu.

Gerçekten de Almanya liglerinde bugün binlerce Türk genci futbol oynuyor. Bu genç futbolcuların büyük amacı Türkiye'de top koşturmak. Ama Almanlar, eleştiriler yoğunlaşınca programlarını değiştirdiler ve **"En büyük Almanya"** iddiasından ve **"üstün ırk"** ilkesinden saptılar. **Nevzat Dindar**'ın **Cumhuriyet**'teki *"Futbolda Ulusal Operasyon"* başlıklı haberini okuyunca Dünya Kupası arifesinde Almanların ve Alman basınının eleştirilerini anımsadım. Klinsman gitti, yerine Fenerbahçe'den tanıdığımız **Löw** geldi, ama Almanlar sanırım şimdilerde genç Türklerin daha fazla peşine düştü. FIFA'nın yasasına göre 18-21 yaş arasındaki bir futbolcu, hangi ulusal takımda oynarsa oynasın 21 yaşını dolduracağı gün tek bir seçim yaparak ve bir daha da dönmemek koşuluyla dilediği ulusal takımda oynar. Şu sıralarda Almanya'da U 17, U 18, U 19 ve U 21 takımlarında oynayan genç Türkler, 21 yaşı doldururken son kararı verecekler. İşte Almanların derdi, bu gençleri Alman ulusal takımına kazandırmak. O nedenle de genç Türklerin kafalarını çelmeye çalışıyorlar.

Bildiğimiz son örnek, Fenerbahçe'de oynayan **Önder**. Önder hem ülkesini seviyor hem de Fenerbahçe'de mutlu. Bu son tümceyi yazarken Brezilyalılar acaba Önder'in mutluluğunu bozmuş olabilirler mi diye de düşünüyorum. Ama Önder genç ve hırslı, forma için Brezilyalı **Edu** ile çekişiyor. Ondan daha iyi olmak zorunda, ama bana göre olacak ve çok yıllar formasını bırakmayacak. Gelelim Nevzat'ın haberine; Almanların genç Türk futbolcularına baskı kurması sonucu Hertha Berlin'de oynayan **Malik Fathi**, Alman ulusal takımında oynamayı kabul edince Futbol Federasyonumuz harekete geçmiş. Aman ne güzel, son yıllarda futbolumuz adına duyduğum en güzel haber. Nihayet uyandık, *"Günaydın"* diyorum. Ancak karşımızda paralı pullu, organize bir Alman Federasyonu var, işimiz kolay değil, ama çocuklar da bizim çocuklarımız. Uyandıysak *"Günaydın."*

		Sayfa No.
Türk Eri	*Halit Ziya UŞAKLICİL*	115
Üslûp Hakkında	*BUFFON*	119
Söğüt	*Necip Fâzıl KISAKÜREK*	122
Bir Mektup	*Voltaire*	125
Türk Vatanı	*Süleyman Nazif*	129
Ruh Asilliği	*Herman HAYBERK*	132
Zarf		
Köy Kadınları	*Yakup Kadri KARAOSMANOĞLU*	137
Antigone'den	*Sophokles*	142
Genel tekrar		
Ahlâk	*Ziya Gökalp*	147
Cüceler Memleketinde Bir Eğlence	*J. SWİFT*	149
Cümle		
Vatan - Yahut - Silistire'den	*Namık Kemal*	153
Çöl Destanı	*Falih Rıfkı ATAY*	157
Ayrılık	*Sümmânî*	161
Bileşik cümleler		
Sürgün Vapurunda	*Hlide Edip ADIVAR*	163
Cimrinin Ölümü	*Honoré de BALZAC*	168
Biz ve Bilgi	*İsmet İNÖNÜ*	172
Esir Çocuk	*Sami Paşazade Sezai*	175
Bengi	*Adnan SAYGIN*	178
Mirasyedi	*Recaizade Mahmut Ekrem*	182
Kırlangıç	*Jule MİÇHELET*	185
Genel tekrar		
Hava Yolcusuna	*Kemalettin KAMU*	188
İp Cambazları	*Evliya Çelebi*	190
İndeks		195

RESİMLER:

Parthenon	Resim :	1
Gotik Bir Kilise	» :	2
Selimiye	» :	3
Yalvaç Beyin Fakirlere Yardımı	» :	4
Meryem'le İsa'nın Mısır'a Kaçışı	» :	5
Meryem'le Santa Anna	» :	6
Musa (Heykel)	» :	7
Ressamın Ailesi	» :	8
Peyzaj	» :	9
Tanitili Kadın	» :	10

Orta okulların her üç sınıfı için hazırlanan bu kitap serisinde muhtelif yazarlardan, çeşitli konularda seçilmiş 165 metin vardır. Bu metinlerden ellisi birinci, elli beşi ikinci, altmışı üçüncü sınıf kitabını meydana getirmektedir.

Kitaplardaki metinlerden dörtte biri 440, geri kalan kısmı ise 220 kelimeyi geçmemektedir. Kısa metinler seçilmiş olmasının sebebi, parçanın bir derste okunup çeşitli bakımlardan işlenebilmesini sağlamak içindir.

Metinlerin işlenmesi:

Uzun bir yazıdan çıkarılan metinleri bütünlüğü içine koymak maksadiyle baş tarafta kısa özetler verilmiştir. Parçanın herhangi bir tarih olayı ile ilgisi varsa gene bu kısımda, gereken bilgi verilerek öğrencilerin okuyacakları parçaya hazırlanmaları sağlanmıştır. Metinlerin alındığı kitap, dergi veya gazete adlariyle bu kaynakların baskı tarihleri aynı metnin altında gösterilmiştir. Ayrıca metinlerin altına bir çıkma ile yazarın devri, hangi çeşit yazı yazdığı, her sınıf seviyesine uygun olarak, kısaca belirtilmiş ve birkaç eserinin adı da verilmiştir.

Metinlerin işlenişi üzerindeki çalışmalar üçe ayrılmıştır:

I. Okuma ile ilgili çalışmalar,
II. Dilbilgisi alıştırmaları,
III. Metinlerle ilgili yazma konuları.

I — Okuma ile ilgili çalışmalar ikiye ayrılmıştır:
1. Metnin anlaşılmasını sağlıyan açıklamalar. — 2. Öğren-

cilerin parçayı iyice kavramalarına ve kelime haznelerini zenginleştirmelerine yarıyan araştırmalar.

1 — Metnin anlaşılmasını sağlıyan açıklamalar:

a. — Orta seviyeli bir sınıf göz önünde tutularak metinde geçen kelime ve deyimlerin anlamları açıklanmıştır.

b. — Birçok metinlerden sonra yazının konusunu, şeklini, fikrini, kuruluşunu belirten açıklamalar yapılmış, metinden faydalanarak, öğrencilere yazma ödevlerinde hangi yoldan yürüdükleri zaman başarı gösterebilecekleri işaret olunmuştur. Böylelikle, iyi yazı yazmayı sağlamak için misallerden kurallara yürünmüştür. Daha evvelkilere benzediği için açıklama yapılmıyan metinlerde ise şekil ve yazma özellikleri hakkında sorular sorulmuştur.

2 — Öğrencilerin, parçayı iyice kavramalarına ve kelime haznelerini zenginleştirmelerine yarıyan araştırmalar:

a — Okuma, yazının fikirlerine ve maksadına ulaşmağa yarıyan bir vasıtadır. Bunun için her okumadan sonra yazının birinci ve ikinci derecedeki fikirlerini buldurmağa ve kavratmağa yarıyacak sorularla öğrencileri düşündürmek ve konuşturmakta büyük faydalar vardır. Bu yolda hareket edilirse öğrenciler, zamanla yazıların değerini ölçmeyi öğrenirler; her okudukları üzerinde düşünme, inceleme alışkanlığını kazanırlar.

Sorular, öğrencilerin usavurma yeteneklerini geliştirmeli, düzgün ve tam cümlelerle cevap vermelerini sağlamalı ve metnin anlaşılıp anlaşılmadığını kontrol edecek şekilde tertibedilmiş

bulunmalıdır. «A» bölümündeki sorular, bu amaçlarla tertibolundu. Öğrencilerin cevapları da parçayı tamamen okuyup anladıklarını, metni tam kavradıklarını belirtmelidir.

b. — Öğrencileri, okunan yazıların kuruluşları üzerinde incelemeye sevketmek, fikirlerin birbirine nasıl bağlandığını buldurmak yazının anlaşılmasını kolaylaştıracağı gibi, onlara fikirlerini plânlı anlatmak alışkanlığı da kazandırır. Bunun için her üç kitapta bu çeşit incelemelere geniş bir yer ayrılmış bulunmaktadır. Gene bu bölümde yazarların ifade özelliklerini gösteren noktalar üzerinde de, sınıf seviyelerine uygun araştırmalar yaptırılmıştır.

c. — Bu bölümdeki çalışmalar öğrencinin kelime haznesini zenginleştirmek amacını güder. Metinde geçen kelimelerden eski, yeni, teknik, seçme olanlar gösterilmiş; anlam zenginliği, türevlerinin çokluğu ve birçok deyimler meydana getirmesi bakımından dikkati çeken dört beş kelime üzerinde durulmuştur. Bu çalışmaları kolaylaştırmak için öğrencilere lûgatten faydalanma alışkanlığının verilmesi lâzımdır. Lûgat, öğrencinin çalışmasını düzenler, dersin seyrini kolaylaştırır, derse renk ve çekicilik verir. Bu araştırmalarda İmlâ Kılavuzu ile Türk Dil Kurumu tarafından yayımlanan Türkçe Sözlük'ten faydalanmak gereklidir.

Metinle ilgili çeşitli araştırmalar, öğrencilerde sessiz okuma alışkanlığının kazandırılması hususunda da iyi bir alandır. Parçanın fikir ve özelliklerini buldururken sessiz okuma yaptırmakla bütün sınıfı dersle ilgilendirmek gibi bir amacı da sağlamış olacağımızı kaydetmek lâzımdır.

II. — Dilbilğisi alıştırmaları:

Birinci ve ikinci sınıfta, dilbilgisi konuları derslere dağıtılmış ve her metinde, incelenecek bahisle ilgili araştırmalara yer verilmiştir. Üçüncü sınıfta birinci ve ikinci sınıf müfredatı tekrarlanmışsa da en çok dilimizin sintakısı üzerinde durulmuştur.

Dilbilgisi, kurallarını canlı dilden aldığına göre dilbilgisi kurallarının metinlerden hareketle en iyi bir şekilde öğrenileceğinden şüphe edilemez. Bunun için metinler, en geniş ve en cazip bir gözlem alanıdır.

III — *Metinlerle ilgili yazma konuları:*

Parça okunup incelendikten sonra, hiç süphesiz öğrenci yeni bilgiler, duygular kazanmış olacaktır. O, bunlardan bir kısmını sözlü olarak, yukarda incelediğimiz bölümlerde ifade etmek imkânını bulmuştur. Fakat öğrencilerin fikir ve duygularını sözle olduğu kadar yazılı olarak da ifade etmeleri dersimizin başlıca amacıdır. En güzel yazılar üzerinde durulan, incelenen ve duyulan konulardan elde edileceğine göre, çocuklarımıza verilecek yazma konularının da parça ile ilgili olması kadar tabiî bir şey olamaz. Kitabımızda bu önemli noktayı daima göz önünde bulundurmağa çalıştık.

Resimler:

Türkçe kitaplarını hazırlarken, tanınmış yazarların eserlerini okutmakta olduğu kadar, ünlü sanatçıların eserleriyle teması sağlamayı da faydalı bulduk. Bu tablolar bir konunun çizgi ve renklerle nasıl tesbit edildiğini göstereceği gibi, öğrencilerin tabloları inceleme yollarını öğrenmelerine, resim zevkini almalarına da hizmet edecektir. Aynı zamanda bu tablolar, öğrenciler için üzerinde konuşma ve yazma fırsatı bulacakları güzel bir alandır.

DİLİMİZ

(Bu parça, 1932 yılında toplanan Birinci Türk Dil Kurultayı kapanış nutkundan alınmıştır.)

... Uzak benliği olan dilimiz, fâtihlerin orduları ile, medeni alışverişlerin yolu ile eski, yeni dünyaları kaç boy dolaşmış; kendi varlığından nice izler bırakmış. O, pek yakın bir geçmişte Afrika'nın Cezayir'inde, Sudan'ında; Avrupa'nın Nemçe sınırlarında konuşuluyordu.

Bugün bile onun coğrafyası her dilin çizemiyeceği çizgilerin çok ötelerine aşmaktadır. O, hâlâ Balkan'lardan Hint sınırlarına, Çin içerlerine, buzlu istep derinliklerine kadar her yerde konuşuluyor. Onun her lehçesi bir diyarı tutmuş, bir iklimi benimsemiş, orada kendinden olmıyan dillere göğüs geriyor. Birçok yerlerde mektepsiz, bakımsız kalsa da halkın bağrında bir ruh zırhına bürünmüş olarak diri duruyor. Türkçe: buyrukların dili; yurt yapı kuranların dili; ülkeler gibi denizleri de şanla aşmışların dili; toprağı işliyenlerin dili; beyinleri uyandıranların dili; sevgilerin dili, sızıların dili...

Türkçe: analarımızın dili; anadil; diller güzeli... Yerine göre kılıçtan keskin, çelikten sert, kayadan sarp, boradan hızlı, bürümcükten ince, kelebekten uçucu, çiçekten renkli, kokudan tatlı, altından parlak, sudan duru Türkçe...

Coşkunların hızını, dertlilerin iç sızısını, delikanlıların inanını, babaların öğütlerini, anaların yumuşak yürekliliğini, kızgınların öfkesini, kırgınların iniltisini, şenlerin şakasını, göklerin ıraklığını, suların canlılığını, ay ışıklarının oynaklığını, güneş parıltısının keskinliğini, iç yaşayışlarımızı da dış yaşayışlarımız gibi her dilden duygulu anlatan Türkçe! Bize hayatı anlatan, hayatı kendisiyle anladığımız Türkçe!

. . . . .

Bizi birbirimizle anlaştıran; dünya milletleri içinde bize de şanlı ve belli bir varlık veren Türkçe...

Ey bizden daha genç olanlar! Bu dille sizler, ne mutlu bizlerden çok ve güzel konuşacaksınız.

Ruşen Eşref Ünaydın *
(Hâtıralar, 1943)

I

Açıklamalar :

A. — ***Benlik***: bir kimsenin öz hali, öz varlığı. (*Uzak benlik* deyiminin anlamı nedir?) — ***Medeni alışveriş*** (Bu deyimden ne anladığınızı açıklayınız.) — ***Nemçe:*** Avusturyanın eski adı. — ***İstep*** (Hangi topraklara denir? Bu sözle burada hangi memleket kastediliyor?) — ***Lehçe:*** bir dilin büyük kollarından biri. Türk dilinin Anadolu, Çağatay lehçeleri gibi. — ***Zırh:*** (eski anlamı) muharebelerde silâhların etkilerinden korunmak için giyilen çelik elbise. (Yeni anlamı) muharebelerde kullanılan tank, tayyare, otomobil gibi araçlara kaplanan çelik tabakası. (*Ruh zırhı* sözünden ne

* *Ruşen Eşref Ünaydın*, Birinci Dünya Harbi sıralarında yazı yazmağa başladı. Yazıları kısa nesirler halindedir. Eserlerinden birkaçı: *Diyorlar ki, Anafartalar Kumandanı Mustafa Kemal'le Mülâkat, İstiklâl Yolunda*.

anlıyorsunuz?) — ***Buyruk:*** büyüğün küçüğe buyurduğu şey, emir.

B. — Tarihimiz kadar eski olan dilimiz, atalarımızın Anadolu'ya geçişlerinden sonra Arap ve Fars dillerinin etkisi altında, saflığını ve özelliğini kaybetmiştir. Halbuki dil, millî birliğin en önemli elemanı olduğu kadar bir milletin kültür ve medenilik seviyesinin de işaretidir. Bunun içindir ki, daha çok 1932 yılından beri dilimizi yabancı kelimelerden arıtmak, ona, kendi güzelliğini kazandırmak için çalışılıyor. Bu amacı gerçekleştirmek üzere kurulan Türk Dil Kurumu, şimdiye kadar birçok işler başarmış bulunmaktadır.

Araştırmalar :

A. — 1. Bu sözler ne münasebetle söylenmiş? — 2. Dilimiz dünyanın birçok yerlerine niçin yayılmış? — 3. Cezayir, Sudan, Nemçe, Hint elleri nerelerdir? — 4. Geniş ve uzak ülkelere yayılmış olan dilimiz, neden yabancı dillerin etkileriyle özelliğini kaybetmedi? — 5. Dilimiz niçin medeni bir dildir? — 6. Dilimizin güzelliğini, yazar, nelere benzetmiş? — 7. Dilimiz her türlü duygu ve düşüncelerimizi anlatmağa yetiyor mu? — 8. Gelecek nesiller Türkçemizle neden daha güzel konuşacaklar? — 9. Parçadan çıkardığınız sonucu söyleyiniz.

B. — a) Bu parçada, dilimizin yayılışını, medeniliğini, güzelliğini, zenginliğini, geleceğini anlatan bölümleri ayrı ayrı gösteriniz.

b) 1. Yazar, Türkçemizi överken onun vasıflarını arka arkaya sıralamaktadır: *Buyrukların dili; yurt yapı kuranların dili* . . . gibi. Yazının hemen hemen birçok taraflarında bu şekilde cümlelere raslanması, yazarın Türkçe'ye karşı derin bir sevgi beslediğini belirtiyor mu? Yazıda bulunan bu türlü cümleleri ayırınız. — 2. *Dilin coğrafyası*, —

bir dilin kılıçtan keskin olması, — dilin millete şanlı ve belli varlık vermesi sözlerini açıklayınız ve bu anlamları başka kelimelerle anlatmağa çalışınız.

C. — 1. *Benlik:* bu kelimenin anlamlarını bulunuz. *Ben* kökü ile yapılmış üç kelime söyleyiniz. — 2. *Boy:* bu kelimenin, parçada hangi anlamda kullanıldığını söyleyiniz. — 3. *Ülke:* üç anlamdaş kelime bulunuz ve bunları birer cümlede kullanınız. — 4. *Buyruk:* bu kelimeye iki anlamdaş arayınız, kökünü gösteriniz ve bu kökten türemiş kelimeler bulunuz.

Ödev. — *Benlik, boy, ülke, buyruk* kelimelerini birer cümlede kullanınız.

II

Dilbilgisi (*Türkçenin kelime türetme yolları: Türkçenin zenginliği, dünya dilleri arasındaki yeri*). — 1. *Benlik, alış, veriş, buzlu, kızgın* kelimelerinin kök ve eklerini bulunuz. — 2. *Delikanlı* kelimesinin yapısını inceleyiniz. Bu yolda yapılmış kelimelere ne derler? — 3. Bir dilde, kelime üretilmesine niçin lüzum vardır? Dilimiz, kelime üretmeğe elverişli midir? — 4. Dilimiz, dünya üzerindeki büyük dil gruplarından hangisine girer? — 5. *Hâlâ* kelimesindeki «a» lar üzerine «^» işareti neden konmuştur?

III

Konuşma konusu. — a) Dilimize niçin saygı ve sevgi göstermeliyiz? — b) Dilimizin güzelleşmesi için hepimiz nelere dikkat etmeliyiz? — c) Cumhuriyet devrinde, dilimizin zenginleşmesi ve güzelleşmesi için neler yapılmıştır?

Yukardaki soruların cevaplarını hazırlayınız.

ESKİ BİR YUNAN YAKARIŞI

Dilerim, hiçbir insan düşmanım olmasın. Yakınlarımla hiç bozuşmıyayım; bozuşursam çabuk barışayım. Hiç kimseye karşı kötü niyet beslemiyeyim; bana karşı kötü niyet besliyen olursa, dilerim, canım yanmadan, can yakmak zorunda kalmadan kurtulabileyim. Yalnız iyiyi seveyim; iyiyi arıyayım ve iyiye erişeyim. Gönlüm bütün insanların saadetini dilesin, gözüm kimsede olmasın. Bana kötülük edenin felâketi beni sevindirmesin. İşimde veya sözümde kusur işlediğim zaman kimsenin beni azarlamasını beklemiyeyim; kusurumu, kendi kendimi azarlıyarak düzelteyim. Bana, yahut karşımdakine zarar verecek bir zafer kazanmıyayım. Dilerim, birbirine dargın dostları barıştırayım. Gücümün yettiği kadar bütün dostlarıma ve darda olan herkese yardım edeyim. Bir dostu tehlikede yalnız komıyayım. Acılar içinde, dertli insanlarla konuştuğum zaman, dilerim, tatlı ve ferahlı sözlerle acılarını giderebileyim..... Dilerim, kendimden utanacak hale düşmiyeyim; azgın duygularımı yatıştırmak her zaman elimde olsun. Kendimi, iyi olmağa alıştırayım. Kim kötüdür, ne kötülükler etmiştir diye dedikodu etmiyeyim; yalnız iyileri tanıyayım ve onların yolunda gideyim.

(*Eski Yunanca bir yazıdan*)
Çeviren: Süleyman Adıyaman

✣ ✣ ✣

37. **Ulusal Dilimiz** ..... **Sema DOĞANCA** 217
38. **Karanfilsiz** ..... **Adalet AĞAOĞLU** 225
39. **Mustafa Kemal** ..... **Cahit KÜLEBİ** 233
40. **İzmir Rıhtımı'ndan Akdeniz'e Bakan Nefer** (Serbest Okuma Parçası) ..... **Nâzım Hikmet RAN** 237
41. **Saroz Körfezi** ..... **Erdem YAVAŞÇA** 238
42. **Midos Kartalı'nın Gözleri** ..... **Gülten DAYIOĞLU** 243
43. **Kavuk** (Serbest Okuma Parçası) ..... **Orhan Veli KANIK** 247
- **Test 6** 248

✣ ✣ ✣

✣ Sözlük 251
✣ Dizin 262
✣ Kaynakça 265

HAZIRLIK

- Evinizdeki veya çevrenizdeki yetişkinler (genç, yaşlı, kadın, erkek) kitap okumaya mı yoksa televizyon izlemeye mi daha çok zaman ayırıyor? Neden? Araştırınız.
- En çok hangi tür kitap okumayı seviyorsunuz? Neden?

Aşağıdaki metni, tekniğine uygun biçimde önce sessiz, ardından sesli okuyunuz. Okurken sıranızda dik ve düzgün oturunuz. Kitapla göz arasındaki 30 cm'lik aralığı koruyunuz.

KİTAP OKUMAK

Günümüzde, kitle iletişim araçlarıyla bilgi edinme yolları büyük değişikliğe uğramıştır. Ancak kalıcı bilginin kaynağı olarak kitap, önemini yine de sürdürüyor. Çağdaş toplumlarda okumasız okuryazarların sayılarının gitgide artması, bu gerçeği sarsamaz.

Bugün aydın geçinen birçok kimsenin, okumayı modası geçmiş bir bilgilenme yolu saydığına da tanık oluyoruz sık sık. Onlara göre, ne gereği var öyle uzun uzun okumanın, televizyondaki dizileri, açık oturumları, konuşmaları, maçları, eğlence saatlerini izlemek varken! Dünyayı ayağınıza getiren büyülü kutu ne güne duruyor odanızın başköşesinde? Az değil böyle düşünenlerin sayısı.

Kitle iletişiminin bu yöndeki son gelişmelerine baktıkça daha da büyüyor okumanın önemi. Neden mi? Bir ünlü romanı tek başınıza okuduğunuzda kavrama yeteneğiniz gelişir. Sessiz bir çoşku içinde duyarlık eğitiminden geçersiniz. Tüm bunları içinizdeki dalgalanmalarla, kişiliğinizle, kendiniz gerçekleştirirsiniz. Oysa, aynı romanın televizyondaki dizi filmine binlerce kişiyle birlikte bakarken, birilerinin sizler için çıkardığı filmle ilgili yorumu, kendinizin pek katkısı olmadan, edilgince izlersiniz. Ertesi gün eşinizle dostunuzla birkaç satır konuşursunuz o film konusunda, sonra unutursunuz. Akşama başka bir film göz kırpar size kutudan. İzlersiniz, sonra onu da unutursunuz.

Oysa, bir kitabı okurken sevdiğiniz bölümlerine bir daha, bir daha dönmek, düşünen insanın büyük mutluluklarındandır. Sevdiğiniz kitapları belli aralarla yeniden okursunuz. Unutmamak için değil, unutamazsınız. Çünkü güzellik, anlam, dil yakalamıştır sizi bir kez; düşüncenizde yer etmiştir. Kuşaklar boyu nice okurun olduğu gibi, sizin de kişiliğinizin bir parçasıdır artık.

Okuyan kişi, kitaplarda bulduğu bilgiyi düşüne taşına, ölçe tarta, mal eder kendine. Gönlünün istediği kavramlarla, sözcüklerle... Hiç kimse onu, şu görüş yanlış, bu kavram yasak, "Düşünme, kutuya bak!" diye güdemez. Okuyacağınız her kitabı, kafanıza, eğilimlerinize, gönlünüzdeki susuzluğa göre seçersiniz. Üstelik bilirsiniz; hiçbir kitap, sevimsiz yüzleri, odanızın içine taşımaz.

Prof. Dr. Akşit GÖKTÜRK
Sözün Ötesi
(Yalınlaştırılarak kısaltılmıştır.)

ANLAMA

SÖZCÜKLERİN VE SÖZCÜK ÖBEKLERİNİN ANLAMLARI

1 • **yorum:** Bir olayı, belli bir görüşe göre açıklama, değerlendirme.

• **edilgin:** Hareketi ve etkisi olmayan, pasif.

• **kuşak:** Yaklaşık olarak yirmi beş, otuz yıllık yaş kümelerini oluşturan bireyler öbeği, nesil.

• **kitle iletişim araçları:** İnsanlarla ve insan topluluklarıyla bildirişimi (haberleşmeyi) sağlayan araçlar.

• **aydın geçinmek:** Olmadığı hâlde kültürlü, ileri görüşlü izlenimini uyandırmak.

• **dünyayı ayağına getirmek:** Dünyada olup biten her şeyin yanına gelmesini sağlamak.

2. Başköşe, gütmek, eğilim sözcüklerinin; **büyülü kutu, ne güne duruyor, yer etmek, mal etmek** sözcük öbeklerinin metindeki anlamlarını belirtiniz; bunları cümlelerde kullanınız.

3. Aydın sözcüğünün metindeki ve "Gün yeni aydınlanıyordu." cümlesindeki anlamlarını belirtiniz.

4. "Ertesi gün eşinizle dostunuzla birkaç satır konuşursunuz o film konusunda." cümlesindeki **eşinizle dostunuzla** (eş dost) ve **birkaç satır** sözcük öbeklerinin yerine aynı anlamda başka sözcükler yazınız.

5. "Okuyacağınız her kitabı, gönlünüzdeki susuzluğa göre seçersiniz." cümlesinde yer alan **gönlünüzdeki susuzluk** sözcük öbeğinin anlamını belirtiniz.

6. Metinde, anlamını bilemediğiniz sözcük veya sözcük öbekleri varsa, onları belirleyip anlamlarını önce cümle içinde sözün gelişinden öğrenmeye çalışınız. Bunu başaramazsanız sözlükten yararlanınız. Belirlediğiniz sözcük veya sözcük öbeklerini metindeki anlamlarda, varsa başka anlamlarda cümlelerde kullanınız.

METNİ ANLAMA SORULARI

1. Yazara göre; aydın geçinenler, okuma konusunda nasıl düşünmektedirler?

2. Kitle iletişiminin geliştiği, televizyon izlemenin yaygınlaştığı bir ortamda, okumanın önemi neden daha da büyümektedir?

3. Bir romanı, televizyonda dizi film biçiminde izlemek, o kitabı okumanın yerini neden tutmamaktadır? Kitap okumak, televizyon izlemeye göre hangi kolaylıkları sağlamaktadır?

4. Yazara göre, okumanın yararları nelerdir?

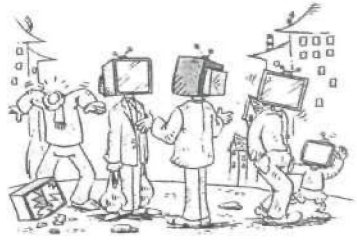
5. Metinden çıkardığınız sonuç nedir?

METNİN TÜRÜ, PLÂNI VE ANLATIM ÖZELLİKLERİ

I. Kitap Okumak adlı metin, Akşit Göktürk'ün **Sözün Ötesi** adlı yapıtından alınmıştır. Yazar, bu yapıtında **kitap, çeviri, dil** ve **kültür sorunlarını** irdelemektedir.

Kitap Okumak adlı metin, biçim olarak **düz yazı**dır. İçerik açısından yazı, bir düşünce üzerine kurulmuştur. Metinde özetle; **televizyon izlemenin, kitap okumanın yerini tutamayacağı, kitap okumanın birçok kolaylık ve yararlar sağladığı** düşüncesi açıklanmaktadır. Bu tür yazılara **düşünce yazısı** denir.

SÖYLEŞİ YAZISI

• Yazar, düşüncelerini önceden belirlenmiş bir yazı türüyle açıklamaktadır. Metinden alınmış aşağıdaki cümleleri okuyup anlatım özelliklerini anlamaya çalışınız.

✣ Dünyayı ayağınıza getiren büyülü kutu ne güne duruyor odanızın başköşesinde?

✣ Neden mi?

✣ Ertesi gün eşinizle dostunuzla birkaç satır konuşursunuz o film konusunda, sonra unutursunuz.

Yazar, sözde sorularla ve ikinci çoğul kişili (unutur**sunuz,** izler**siniz** vb.) anlatımla okuyucuyla iletişim kurmaktadır. Düşüncelerini, söyleşi ortamı içinde, içten bir anlatımla açıklamaktadır; ancak kanıtlama çabasına girmemektedir. Bu tür yazılara **söyleşi yazısı** *denir.*

Söyleşi; yazarın, herhangi bir konudaki duygu ve düşüncelerini, okuyucuyla söyleşi yapar gibi doğal ve içten bir dille anlattığı yazı türüdür. Söyleşide konular ayrıntıya inilmeden ve kanıtlama çabasına girilmeden açıklanır. Ancak bu, yazının amaçsız yazıldığı anlamına gelmemelidir. Yazar, söyleşi yazısıyla, okuyucuyu etkilemeyi ve konu üzerinde düşündürmeyi amaç edinir.

✣ Siz de metinden yazarın söyleşir gibi yazdığı bu türe örnek olabilecek iki cümle seçip gösteriniz.

II. Metinde dil yalın, anlatım akıcı, ancak eleştireldir. Yazar, **aydın geçinen birçok kimse** sözüyle, olmadıkları hâlde aydın görünenleri yermektedir. Televizyonu kitaba tercih edenler eleştirilmektedir.

✣ Yazarın, kendisini aydın sayanları eleştiren iki cümlesini gösteriniz.

✣ "Dünyayı ayağınıza getiren büyülü kutu ne güne duruyor odanızın başköşesinde?" cümlesiyle yazarın anlatmak istediklerini belirtiniz.

III. Yazar; metinde, kalıcı bilginin kaynağı olarak kitabı göstermektedir. Kitap okumanın kişiyi etkin ve özgür kıldığını, oysa televizyon izlemenin, kişiyi edilginleştirdiğini (pasifleştirdiğini) ve yönlendirdiğini söylemektedir.

1. Siz yazarın bu görüşüne katılıyor musunuz? Nedenleriyle anlatınız.

2. Yazar **okumasız okuryazarlar** sözüyle kimleri belirtmek istemektedir? Siz de bunların sayıca arttığı düşüncesinde misiniz? Neden?

DİL BİLGİSİ VE YAZIM

CÜMLENİN TEMEL ÖGELERİ : YÜKLEM, ÖZNE

I. Aşağıdaki cümleleri, koyu yazılmış sözcük ve sözcük öbeklerinin cümledeki görevlerine dikkat ederek okuyunuz.

✣ Kitap, önemini yine de **sürdürüyor.**

✣ Okuyan kişi, kitaplarda bulduğu bilgiyi **mal eder** kendine.

• Yukarıdaki cümlelerde **sürdürüyor** sözcüğü ve **mal eder** sözcük öbeği, zaman ve kişiyle bağlantılı olarak **iş, oluş, hareket** bildirdiği için **eylem**dir. Eylemlerin cümledeki görevi yüklem olmaktır. Bu nedenle **sürdürüyor** sözcüğü ve **mal eder** sözcük öbeği **yüklem**dir.

• Sözcüklerin cümlelerdeki görevi öge olmaktır. Ögeler, cümledeki görevlerine göre üçe ayrılır: yüklem, özne ve tümleçler.

• Cümlenin iki temel ögesi vardır: yüklem, özne.

Yüklem

✣ Sonra onu da **unutursunuz.**

✣ Düşünen insanların mutluluğu **büyüktü.**

✣ Kalıcı bilginin kaynağı **bunlardır.**

✣ Kitap artık **kişiliğinizin bir parçasıdır.**

Unutursunuz, büyüktü, bunlardır sözcükleri; **kişiliğinizin bir parçasıdır** sözcük öbeği (tamlama) **yüklem**dir.

Unutursunuz yüklemi çekimli bir eylemdir. **Büyük** sıfatı, **-tü (idi)** ek eylemini; **bunlar** adılı, **-dır (-dir)** ek eylemini alarak **yüklem** olmuştur. **Kişiliğinizin bir parçası** tamlamasını yüklem yapan, tamlamaya eklenen **-dir** ek eylemidir.

• Cümlede yargı bildiren sözcük ya da sözcük öbeğine **yüklem** denir. Yüklem, eylemin ya da ek eylemle çekimlenmiş ad soylu sözcüklerin cümledeki görev adıdır. Yüklem olmadan cümle kurulamaz.

II. Aşağıdaki cümleleri, koyu yazılmış sözcük ve sözcük öbeklerine dikkat ederek okuyunuz.

✣ **Kitap**, önemini yine de sürdürüyor.

✣ **Okuyan kişi**, kitaplarda bulduğu bilgiyi mal eder kendine.

• Belirtilen cümlelerin ilkinde **önemini sürdürme** eylemini yapan, **kitap**tır. İkinci cümlede de **bilgiyi kendine mal eden, okuyan kişi**dir. Bu nedenle **kitap** sözcüğü (adı) ve **okuyan kişi** sözcük öbeği (sıfat tamlaması) **özne**dir.

Özne

✣ **Film** size kutudan göz kırpar. → Ne göz kırpar? Film (addan özne).

✣ **Kimse** okumayı modası geçmiş bilgilenme yolu saymaz. → Kim saymaz? Kimse (adılan özne).

✣ **Kitle iletişim araçları** büyük değişikliğe uğramıştır. Ne büyük değişikliğe uğramıştır? Kitle iletişim araçları (tamlamadan özne).

Örneklerde görüldüğü gibi cümlelerde **ad** (film), **ad soylu sözcük**ler [kimse (adıl)] ve **tamlama**lar (kitle iletişim araçları) **özne** olabilir.

Cümlelerde özneleri bulmak için yüklemlere **ne, kim** sorularının yöneltildiğine dikkat ediniz.

• Yüklemin bildirdiği işi yapanı ya da sözü edilen varlığı belirten sözcük ya da sözcük öbeğine **özne** denir.

• Bazı cümlelerde özne yazılmaz. Böyle durumlarda özneyi, yüklemin aldığı kişi eklerine bakarak bulabiliriz:

✣ Okuyor**uz.** → Kim? **Biz.** ✣ Duyarlık eğitiminden geçer**siniz.** → Kim? **Siz.**

Yukarıdaki cümlelerde özneler yazılmamıştır. Ancak, yüklemlerin sonundaki **-uz** ve **-siniz** eklerine bakılarak yüklemlere **kim** sorusu yöneltilmiş, soruya uygun yanıtlar verilmiştir. Yanıtlar **(biz, siz),** cümlelerin **özne**leridir. Cümlelerde açıkça yazılmayan bu tür öznelere **gizli özne** denir.

• Bazı cümlelerde işi yapan varlık (özne) belli değildir. Öznenin yerini, işten etkilenen varlık (nesne) alır:

✣ **Kitap okundu.** → Ne okundu? Kitap (sözde özne).
✣ Kısa sürede **film unutuldu.** → Ne unutuldu? Film (sözde özne).

Cümlelerde **okuma** ve **unutma** işini yapanlar belli değildir. Ancak işten etkilenen varlıklar (nesneler: kitap, film) özne gibi görünmektedir. Gerçekte nesne olan bu tür öznelere (kitap, film) **sözde özne** denir.

III. Kitap Okumak adlı metni okuyup aşağıdaki çalışmaları yapınız.

1. Metindeki cümlelerin ilk harflerinin nasıl yazıldığını, sonlarına hangi noktalama işaretlerinin konulduğunu belirtiniz.

2. İki cümle seçip defterinize yazınız. Yazdığınız cümlelerin özne ve yüklemlerini gösteriniz.

IV. Öğrendiklerinizi uygulayınız.

• Aşağıdaki cümleleri defterinize yazıp özne ve yüklemleri örnekteki gibi gösteriniz.

Örnek: **Hiçbir kitap**, sevimsiz yüzleri,
özne
odanızın içine **taşımaz.**
yüklem

✣ Hiç kimse onu, şu görüş yanlış, bu kavram yasak diye güdemez.

✣ Az değil böyle düşünenlerin sayısı.

✣ Sessiz bir coşku içinde duyarlık eğitiminden geçersiniz.

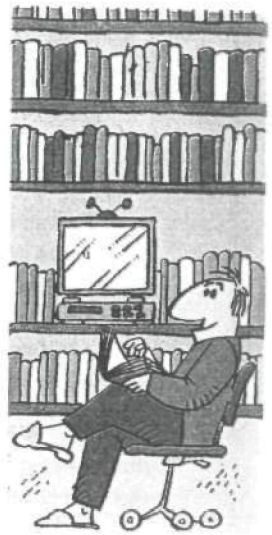
✣ Güzellik, anlam, dil yakalamıştır sizi bir kez.

✣ Son gelişmelere baktıkça daha da büyüyor okumanın önemi.

SÖZLÜ VE YAZILI ANLATIM

BİR KONU İLE İLGİLİ DÜŞÜNCELERİNİ ANLATMA

• Yaşadığımız çağın gereklerini yerine getirebilmek için tüm bilgi araçlarından yararlanmalıyız. Bilgi araçlarının başında televizyon ve kitap gelmektedir. Ancak, televizyon izlemenin de kitap okumanın da sınırı yoktur. Oysa gücümüz ve zamanımız sınırlıdır. Bu nedenle gerek televizyon programlarını, gerek okuyacağımız kitapları; konusuna, niteliğine bakarak seçmeliyiz. Televizyon programlarını seçerken dinlenme zamanımızı da dikkate almalıyız.

• Okumak, değişmek ve gelişmek için zorunludur. Bu nedenle kitapların yanında günlük gazeteleri, haftalık ya da aylık dergileri izlemeliyiz. Örneğin; **Bilim ve Teknik** dergisine abone olabiliriz.

Okuduğumuz kitap, gazete ve dergileri biriktirip bir kitaplık oluşturabiliriz. Böylelikle başkalarının da bunları okumalarını sağlamış oluruz.

✣ Çevrenizden örnekler vererek kitap okumanın yararlarıyla ilgili düşüncelerinizi açıklayınız.

GÜZEL YAZI

YAZI ARAÇ VE GEREÇLERİ

• Güzel yazı çalışmalarında kullanılacak araç ve gereçler şunlardır:

1. Mürekkebi dağıtmayan, emmeyen, düzgün yüzeyli, değişik boyutta kâğıt ve kartonlar,

2. Kâğıt ve kartonların korunması için dosyalar,

3. Bezeme, marka, amblem ve afiş tasarım çalışmalarında kullanmak için 1,2,3, 4,5 mm'lik tablalı uçlar, uçların takılacağı kalem sapı, hokka ve damlalık,

4. Düzgün mürekkep veren kalemler, diğer uygun yazı kalemleri ve ucu fazla esnek olmayan dolma kalemler,

5. Tek tek veya dolma kalem biçiminde T,N,Z tipi kesik (yassı) uçlar,

6. Normal mürekkep ve çini mürekkebi.

YAZAR HAKKINDA KISA BİLGİ

Prof. Dr. Akşit GÖKTÜRK (1934 - 1988)

Düşünür, araştırmacı ve çevirmen olan Akşit GÖKTÜRK'ün yazın, kültür ve dil sorunları üzerine denemeleri vardır.

Yapıtlarından bazıları: Edebiyatta Ada, Okuma Uğraşı, Sözün Ötesi, Dillerin Dili.

HAZIRLIK

• Günlük gazetelerin, basıldığı yerlerden evlerdeki ve iş yerlerindeki okuyuculara nasıl ulaştığını araştırınız.

• Çocuk Hakları Bildirgesi'ni sınıfta inceleyiniz. Çocukların haklarını saptayıp çizgisiz beyaz kâğıda yazınız ve okul gazetesine asınız.

Aşağıdaki metni, dudaklarınızı kıpırdatmadan, satırları parmakla veya kalemle izlemeden gözünüzle okuyunuz. Sesli okuyormuş gibi -dudaklar kıpırdatılmasa bile- içten dura dura okumak yanlıştır; bu tutum okuma hızını düşürür, anlamayı güçleştirir.

ELLİ KURUŞ

İster lâpa lâpa kar, ister şarıl şarıl yağmur yağsın, isterse bütün gecenin ayazından karlar dona kesmiş olsun; çocuk, sabahın beş buçuğunda, karanlıkları ürperten sesiyle sokağa girerdi:

— Gazete, havadiiis!

Sabahın dördünde yazı makinemin başına geçtiğim için, bu ses, bu kara, yağmura, ayaza kafa tutan bu canlı, bu pırıl pırıl ses, beni yazı makinemin başında bulurdu. Gazete paralarını akşamdan masamın kıyısına koyduğum için bekletmez, koşardım sokak kapısına. Gazetelerimi önceden hazırlamış olurdu. Onları uzatır, paraları alır, saymaya gerek görmeden cebine atardı. Donmuş burnu, buhar kazanı gibi tüterek uzaklaşırken, canlı, yaşam dolu sesiyle sokağı gene neşelendirirdi:

— Gazete, havadiiis!

Haminnesi; Tahtakale'de, tuzcuda çalışıyormuş. Annesinin eczahaneden kazandığıyla kıt kanaat geçiniyorlarmış. Annesiyle haminnesinin kazançlarına bir şeyler katabilmek, hiç olmazsa üç yaş küçüğüyle kendisinin okul giderlerini çıkarabilmek için gazete satıcılığına başlamış.

— Okumak istiyorum ağabey. İlköğretimi, daha sonra da liseyi bitireceğim. Liseyi, belki de yatılı sınavını kazanıp parasız okurum. Ama, mutlaka okuyacağım.

Sabahın erken saatinde kalkıp koşuyormuş gazete bayiine. Bayi ana baba günü. Kendi gibi o kadar çok okullu çocuk varmış. Bayi, gazeteleri nazla veriyormuş. Daha kötüsü de gazeteleri alırken bayiiye kaparo vermek.

Karne zamanı birkaç gün gelmedi. Meraklanmıştım. Sınavlar sırasında olduğu için belki de sınava hazırlanıyor demiştim. Doğru düşünmüşüm. Geldi pırıl pırıl sesiyle. Öksürüyordu.

— Kusura bakma ağabeyciğim, dedi. Derslere hazırlanıyordum. Gece yarılarına kadar çalışıp, sabahleyin de erkenden uyanmak beni kötü yordu. İki gün aksattım. Dilber Hanım teyze, öksürük için bir ilâç yazdırdı ama, nerdee?

— Niçin?

— Beş yüz otuz kuruş be ağabeyciğim!

Aklıma bir şey geldi.

— Ben sana bu parayı versem!

İçlere çökük gözleri, fırlak elmacık kemikleri, solgun derisinin donukluğuyla yüzüme öyle bir baktı ki:

— Niçin?

— Öksürük ilâcını al diye...

— Anladım ama, siz benim neyimsiniz? Karşılığında benden ne isteyeceksiniz?

Kötüye yormuş olmasından korkmuştum. Ona, gerekli beş yüz otuz kuruşu bir şartla vereceğimi söyledim:

— Şartım şu: Bana bunu, verdiğin gazetelerle ağır ağır ödersin. Oldu mu?

Az önce öfkeden değişen hırçın yüzü yumuşamış, durulmuş, çocuksu hâlini almıştı:

— Şimdi oldu, dedi. Demek siz...

— Ben ne babanızın arkadaşı, ne de bayiiyim. Benimki yardım. Bakıyorum okuma hırsı var içinde. Okuyup adam olma hırsı... Hoşuma gitti. Nedeni bu...

Gözlerini yüzüme çevirdi:

— Doktor olacağım ağabey, dedi. Bizim mahalledeki körü, topalı, inmeliyi, sızılıları tedavi edeceğim; hem de parasız!

Parayı verdim. Aldı. Yıldırım gibi uzaklaştı. Sokağın alt başından sesi geldi.

— Gazete, havadiiis!

Günler geçiyor, her sabah saat gibi geliyor, gazetelerimi verdikten sonra ekliyordu:

— Üç lira kaldı borcum ağabey!

Sonraları, borcu iki liraya, bir liraya indi; daha sonra da elli kuruşa... En son gün gelir, iki gazetemi verirse borcunu ödemiş oluyordu ki gelmedi. Şaştım. Neden gelmemişti? Elli kuruşumun üstüne yatabileceği aklımın kıyısından bile geçmiyordu.

Günler günleri, günler haftaları, haftalar da ayları kovaladı. Onu unutmuştum.

Bir başka çocuk getiriyordu gazetemi. Bu ondan da cılızdı, üfürsen uçacak gibiydi. Onun da bir başka öyküsü vardı çocuk omuzlarında taşıdığı.

Karların savrulduğu bir kış sabahıydı. Yazı makinemin başına geçmiştim. Şimdiye kadar hiç işitmediğim cılız bir çocuk sesi duydum:

— Gazete, havadiis!

Aşağı indim. Her günkü satıcıdan almıştım oysa gazetemi. Kapıyı açtım. Kısa pantolonlu, minnacık bir çocuk. Savrulan karların altında, ıslanmış gazeteleriyle titreyip duruyordu.

— Ağabeyim, kusura bakmasın dedi amca!

— Ne bu?

— Elli kuruş borcu kalmış size de...

— Kendisi nerede?

Ağlamadı, hıçkırmadı. Taş gibi:

— Öldü, dedi. Dün Edirnekapı'ya gömdük.

Elli kuruşu uzattı. Sonra çekip giderken:

— Gazete, havadiiis!

Orhan KEMAL
Günümüz Türk Hikâyeleri

ANLAMA

SÖZCÜKLERİN VE SÖZCÜK ÖBEKLERİNİN ANLAMLARI

1 • **ayaz:** Duru, sakin havada çıkan kuru soğuk.

• **haminne:** (**hanım nine** sözcüğünün değişmiş biçimi) Ailedeki yaşlı ve saygı duyulan kadınlara verilen unvan.

• **kaparo:** Bir sözleşmenin yapıldığı sırada, taraflardan birinin önceden diğerine verdiği para.

• **dona keşmek:** Donmak.

• **kötüye yormak:** Yanlış, istenmeyen bir anlam vermek.

2. Kıt kanaat, ana baba günü, üstüne yatmak, aklının kıyısından geçmemek sözcük öbeklerinin metindeki anlamlarını öğrenip cümlelerde kullanınız.

3. Ayaza kafa tutan bu pırıl pırıl ses tamlamasını inceleyerek aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

a. Pırıl pırıl ses tamlamasıyla anlatılmak istenen nedir?

b. Ayaza kafa tutmak ne demektir?

4. Düzeltme işareti(^)nin iki görevi vardır: uzatma ve inceltme. **Hâl** sözcüğündeki düzeltme işareti, **a** ünlüsünün uzun okunmasını sağlamak için konmuştur. **Lâpa lâpa** ikilemesindeki düzeltme işareti ise **l**'nin ince okunmasını sağlamak için kullanılmıştır. Bu nedenle **hâl** sözcüğünü, **a**'yı uzatarak; **lâpa lâpa** ikilemesini de **l**'yi incelterek okuyunuz.

Düzeltme işareti **(^)** nin nerelerde, niçin kullanıldığını İmlâ Kılavuzu'ndan öğreniniz.

METNİ ANLAMA SORULARI

1. Yazar, günlük gazeteleri kimden, nasıl almaktaymış? Yazarı, çocuğun hangi özellikleri etkilemiş?

2. Çocuğu, gazete satıcılığına hangi koşullar yöneltmiş?

3. Çocuğun gelecekle ilgili tasarıları nelermiş?

4. Yazar, sorunlarını çözmesi için çocuğa nasıl bir öneride bulunmuş? Yazarın önerisine çocuk, nasıl ve niçin tepki göstermiş? Yazar, sorunu nasıl çözmüş?

5. Çocuk, gazete getirmeyi niçin bırakmış; yazar, bunun nedenini nasıl öğrenmiş?

6. Çocuğun borcunu unutmaması, onun hangi özelliğini gösterir?

METNİN TÜRÜ, PLÂNI VE ANLATIM ÖZELLİKLERİ

OLAY YAZISI

I. Elli Kuruş adlı metni, **Kitap Okumak** adlı metinle karşılaştırınız.

1. İşlenen konular benzeşiyor mu?

2. Anlatım biçimi ve dili arasında benzerlikler var mı?

• **Kitap Okumak** adlı metnin bir **düşünce yazısı** (söyleşi) olduğunu; yazarın, düşüncelerini karşısındakiyle konuşuyormuş gibi anlattığını öğrenmiştik. Oysa **Elli Kuruş** adlı metinde dil ve anlatım oldukça farklıdır. Metinde; düşünce değil, gazete satıcılığı yapan bir çocukla ilgili **olay** anlatılmaktadır. Bu özelliğinden ötürü metin, **olay yazısı**dır.

☞ Yaşanan veya yaşanabilen olayların anlatıldığı yazılara **olay yazısı** denir.

ÖYKÜDE OLAY VE ÇEVRE

II. Elli Kuruş adlı metni inceleyip aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

1. Metindeki olay, gerçekte yaşanabilir mi, gerçek yaşamda görülebilir mi?

2. Olayın kişileri kimlerdir? Bunlar, gerçek yaşamda karşılaştığımız kişiler gibi midir? Olağanüstü özellikler taşıyorlar mı?

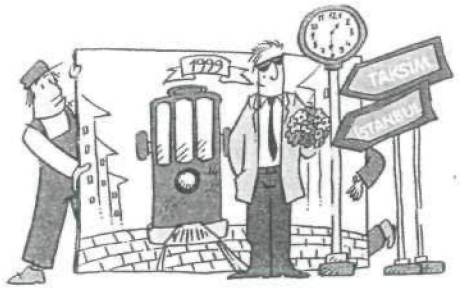
3. Olayın geçtiği yer ve zaman biliniyor mu?

• Metinde, okul çağındaki bir çocuğun, yabancısı olmadığımız bir mahallede, sokakta gazete satarak verdiği onurlu, dürüst bir savaşımı (mücadelesi) anlatılmaktadır. Gerçek yaşamda gördüğümüz veya görebileceğimiz bu olay örgüsü bir **öykü**dür.

Öykü (hikâye), gerçek yaşamda yaşanan ya da yaşanabilen olayları anlatan kısa yazılara denir. Öykü, genellikle tek olaydan oluşur.

Öykülerde bir **olay**, olayı yaşayan **kişiler** ve olayın yaşandığı bir **çevre** (yer ve zaman) vardır. Bunlar **öykünün ögeleri**dir.

• Metinde çevre açıkça belirtilmemektedir. Ancak metnin bütününe dikkatle bakıldığında, olayın yaşandığı yer ve zaman görülecektir. Olay, gerçekte hepimizin çok iyi bildiği bir çevrede geçmektedir.

✣ Metni bütünüyle gözden geçirerek olayın yaşandığı yeri ve zamanı belirtiniz. Yerin ve zamanın ipuçlarını veren bölümleri gösteriniz.

III. BETİMLEYİCİ ANLATIM

• Metinde, gazete satıcısı çocukla ilgili bir olay anlatılırken, onun özellikleri de vurgulanarak **öyküleyici anlatım**la **betimleyici anlatım** biçimi birlikte kullanılmıştır. Özellikle olayın kahramanının (çocuğun) betimine ağırlık verilmiştir. Çocuğun dış görünümü, **içlere çöküк gözleri, fırlak elmacık kemikleri, solgun derisi** gibi sözlerle **doğrudan** belirtilmiştir. Çocuğun kişilik (karakter, iç) özellikleri ise **dolaylı olarak** (metnin bütününde, olay içinde) anlatılmıştır. ...**yağmura, ayaza kafa tutan sesi; canlı, yaşam dolu sesiyle...; "Okumak istiyorum ağabey."** gibi sözler, bu tür anlatımın örnekleridir.

Duygu ve düşünceleri, yaşanan veya yaşanabilen olayları, olay örgüsü içinde veren anlatım biçimi **öyküleyici anlatımdır.** Roman öykü, tiyatro gibi olaya dayalı türlerde uygulanır.

Canlı ve cansız varlıkları belirgin özellikleriyle tanıtan anlatım türü, **betimleyici anlatımdır.** Betimleyici anlatım, sözcüklerle resim yapmaktır.

✣ Metindeki ipuçlarından yararlanarak gazete satıcısı çocuğun dış ve iç (kişilik) özelliklerini belirtiniz.

IV. Metnin bütününü düşünerek aşağıdaki konularla ilgili düşüncelerinizi belirtiniz.

1. Metnin beğendiğiniz veya beğenmediğiniz bir yönünü belirtiniz. Neden beğendiğinizi veya beğenmediğinizi söyleyiniz.

2. Çok küçük yaştaki çocukların çalışmalarını doğru buluyor musunuz? Böyle durumların olmaması için neler öneriyorsunuz?

3. Metindeki iki çocuğun davranışlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

4. Okuduğunuz öyküden hareketle, yazarın yazın (edebiyat) anlayışı hakkında neler söyleyebilirsiniz?

DİL BİLGİSİ VE YAZIM

CÜMLENİN YARDIMCI ÖGELERİ : TÜMLEÇLER

I. Yüklem ve özne, cümle kurmak ve basit isteklerimizi anlatmak için yeterlidir; ancak duygu ve düşüncelerimizi eksiksiz anlatabilir mi?

• Soruyu, aşağıdaki cümleyi okuyup yanıtlayınız.

✣ **Çocuk girerdi.**

Böyle bir cümleyi okur okumaz pek çok soru sorma gereği duyuyoruz.

— Nereye girerdi?

— Ne zaman girerdi?

— Ne ile girerdi?

Anlamca tam bir cümle, bu tür soruları kapsayan, karşılayan cümlelerdir.

• Aşağıda verilen cümleyi okuyup yukarıdaki sorulara yanıtlar veriniz.

✣ **Çocuk, sabahın beş buçuğunda, karanlıkları ürperten sesiyle sokağa girerdi.**

• Sorulara yanıt olan, özne ve yüklem dışındaki sözcük ve sözcük öbekleri, cümlede **tümleç** görevindedir.

Sokağa sözcüğü, **nereye** sorusuna yanıt verirken cümlenin anlamını **yer** bakımından tamamladığından **dolaylı tümleç**tir.

Sabahın beş buçuğunda sözcük öbeği, **ne zaman** sorusuna yanıt vererek cümlenin anlamını **zaman** yönüyle tamamladığından **belirteç (zarf) tümleci**dir.

Karanlıkları ürperten sesiyle sözcük öbeği; **neyle, nasıl** sorularına yanıt vermekte ve cümlenin anlamını **araç, durum** bakımından tamamlamaktadır. Bu nedenle belirtilen sözcük öbeği **belirteç tümleci**dir.

• Cümlede, yüklemin anlamını çeşitli açılardan (yer, kişi, zaman, neden vb.) tamamlayan sözcük ya da sözcük öbeklerine **tümleç** denir.

Tümleçler; nesne, dolaylı tümleç ve belirteç tümleci biçiminde türlerine ayrılır.

1. Nesne

✣ Çocuk, **paraları** alırdı.

Cümlede, **çocuğun yaptığı alma** işinden etkilenen varlık **paralar**dır. Bu nedenle **paraları** sözcüğü cümlede **nesne** görevindedir.

İki tür nesne vardır: belirtili nesne, belirtisiz nesne.

Örnek 1

✣ Çocuk, sokağı neşelendirirdi. → Çocuk, **neyi** neşelendirirdi? Sokağı (belirtili nesne).

✣ Ben onu unutmuşum. → Ben **kimi** unutmuşum? Onu (belirtili nesne).

Cümlelerdeki **sokağı, onu** sözcükleri **nesne**dir. Nesneler, cümlelerde **-i durumundadır. -i** (-ı, -u, -ü) ad durum ekini almış bu tür nesnelere **belirtili nesne** denir. Cümlelerde belirtili nesneyi bulmak için özne ile birlikte yükleme **neyi** ya da **kimi** sorularının yöneltildiğine dikkat ediniz.

Örnek 2

✣ Her sabah **gazete** alırdım. → (Ben) Ne alırdım? Gazete (belirtisiz nesne).

Yukarıda verilen cümledeki **gazete** sözcüğü **nesne**dir. Nesne, cümlede yalın durumundadır. Yalın durumdaki nesnelere **belirtisiz nesne** denir.

Belirtisiz nesneyi bulmak için özne ile birlikte yükleme **ne** sorusu yöneltilir.

• Eylem cümlesinde yüklemin gösterdiği ve öznenin yaptığı işten etkilenen ögeye **nesne** (düz tümleç) denir.

2. Dolaylı tümleç

✣ Çocuk, sokak**tan** kapı**ya** gelirdi.

— Çocuk **nereden** gelirdi? Sokaktan (dolaylı tümleç).

— Çocuk **nereye** gelirdi? Kapıya (dolaylı tümleç).

Cümlede çocuğun gelme eyleminin **nereden çıktığını** ve **nereye yöneldiğini** göstermektedir. Bu nedenle **sokaktan** ve **kapıya** sözcükleri **dolaylı tümleç**tir. Dolaylı tümleci bulmak için özne ile birlikte yükleme, **nereden** ve **nereye** soruları sorulmuştur.

Dolaylı tümleci bulmak için, örnekteki gibi özne ile birlikte yükleme **neye, nereye, kime; nede, nerede, kimde; neden, nereden, kimden** soruları sorulur.

• **-e, -de, -den** durum eklerini alarak eylemin **neye, nereye, kime** yöneldiğini; **nede, nerede, kimde** geçtiğini; **neden, nereden, kimden** çıktığını gösteren sözcük ya da sözcük öbeklerine **dolaylı tümleç** denir.

3. Belirteç tümleci

✣ Liseyi **parasız** okurum.
Nasıl? - belirteç tümleci

✣ **Okul giderlerini çıkarabilmek için** gazete satıcılığına başlamış.
Niçin? - belirteç tümleci

Cümlelerdeki **parasız** sözcüğü ve **okul giderlerini çıkarabilmek için** sözcük öbeği, eylemleri (okurum, başlamış) anlamca etkilediği için **belirteç tümleci**dir. Çünkü **parasız** belirteci, eylemi **durum** bakımından; **okul giderlerini çıkarabilmek için** sözcük öbeği, eylemi **neden (sebep)** bakımından etkilemektedir.

Cümlede belirteç (zarf) tümlecini bulmak için yüklemle birlikte özneye **ne zaman, nasıl, niçin, ne kadar, nereye** (yön) soruları sorulur.

• Yüklemi; zaman, nitelik (durum), nicelik (miktar), yer - yön ve soru ilgisinden biriyle tamamlayan sözcük ya da sözcük öbeğine **belirteç (zarf) tümleci** denir.

II. Elli Kuruş adlı metni okuyup aşağıdaki çalışmaları yapınız.

1. "İster lâpa lâpa kar, ister şarıl şarıl yağmur yağsın." cümlesindeki **lâpa lâpa** ve **şarıl şarıl** sözcük öbekleri **ikileme**dir.

• **İkilemeler,** aynı sözcüğün yinelenmesiyle, yakın veya karşıt anlamlı sözcüklerin yan yana kullanılmasıyla oluşan sözcük kümesidir.

İkilemeler cümlede anlamı güçlendirir. İkilemelerin arasına virgül konulmaz:

✣ **eğri büğrü** yol ✣ **sıcak soğuk** dememek ✣ **ağır ağır** yürümek

✣ Yukarıdaki örneklerin dışında siz de ikilemeler bulunuz. İkilemeleri, başka cümlelerde kullanıp defterinize yazınız.

2. Beş yüz otuz kuruş, iki bin beş yüz öğrenci tamlamalarında, 530 ve 2500 sayılarını belirten sözcüklerin her biri ayrı yazılmıştır.

• Birden çok sözcükten oluşan sayılar ayrı yazılır. Ancak para ile ilgili işlem ve belgelerde sayılar bitişik yazılır:

✣ **üçyüzellibin** ✣ **dörtbinbeşyüz** ✣ **sekizyüzmilyon**

✣ Sayıların yazılışıyla ilgili uyulması gereken başka kurallar da vardır. Bu kuralları, İmlâ Kılavuzu'ndan öğrenip uygulayınız.

III. Öğrendiklerinizi uygulayınız.

1. Aşağıdaki cümleleri, ögelerini göstererek defterinize yazınız.

✣ Bu kara, bu pırıl pırıl ses, beni yazı makinemin başında bulurdu.

✣ Yaşam dolu sesiyle sokağı gene neşelendirdi.

✣ Dilber Hanım teyze, öksürük için bir ilâç yazdırdı.

2. İyi, eski, iri sözcüklerini ikileme yaparak cümlelerde kullanınız.

SÖZLÜ VE YAZILI ANLATIM

BİR İNSANI BETİMLEME

✣ İyi tanıdığınız bir kişiyi, dış ve iç yapısıyla betimleyiniz.

• **Betimleme (tasvir),** varlıkların sözle ya da yazıyla en belirgin özelliklerini anlatmaktır. Betimleme, açıklama ve öyküleme gibi bir anlatım biçimidir. Genellikle sıfatlarla yapılır.

• İnsanların özelliklerini anlatan betime **portre (insan betimi)** denir. İnsanın dış görünüşünü anlatan portreye **tensel (fiziksel) portre,** iç yapısını (kişiliğini, karakter yapısını) anlatan portreye de **tinsel (ruhsal) portre** adı verilir.

Başarılı bir betimleme yapabilmeniz için kişiyi, diğerlerinden ayıran önemli dış ve iç özelliklerini saptayınız. Saptadıklarınızı, dış yapısından iç yapısına doğru veya tam tersi bir sıra izleyerek düzgün cümlelerle yazınız.

GÜZEL YAZI

BİTİŞİK EĞİK YAZI İÇİN ALIŞTIRMA ÇALIŞMALARI

• Bitişik eğik yazı için dolma kalemle, aşağıdaki alıştırma çalışmalarını yapınız.

e el elele eeee etl mine lun

lum eh o a ot çel ege ca

cge je agd bir bul gudn

YAZAR HAKKINDA KISA BİLGİ

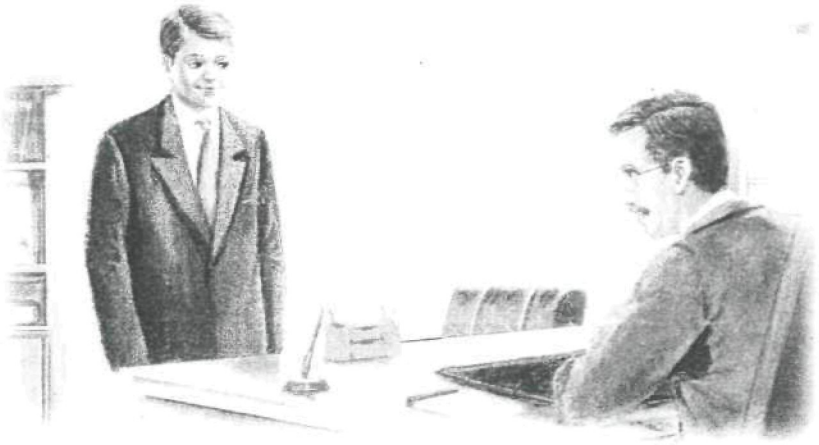
Orhan KEMAL (1914 - 1970)

• Toplumcu gerçekçi öykü ve roman yazarıdır. Konularını çoğunlukla toplumun alt katlarından, dar gelirli insanların yaşantılarından seçmiştir.

Yapıtlarından bazıları: Ekmek Kavgası, Çamaşırcının Kızı, 72. Koğuş, Baba Evi, Eskici ve Oğulları, Kanlı Topraklar, Müfettişler Müffettişi.

HAZIRLIK

• Herhangi bir sorunla veya konuyla ilgili soru sormak istediğinizde ne tür hazırlıklar yapıyorsunuz? Karşınızdakine soru yöneltirken nelere dikkat ediyorsunuz?

Aşağıdaki metni, vurgu ve tonlamaya özen göstererek sesli okuyunuz. Okumayı, konuşma hızıyla ve doğal konuşma sesiyle yapınız.

DOĞRU SORU

Gittiğimiz bazı iş yerlerinde işler düzenli yürümektedir. Ancak bazılarında engeller çıkmakta, yarım saatlik bir iş, yarım günde sonuçlanmaktadır.

Neden böyle olmaktadır?

Bana göre, iş yerlerinde hataların oluşmasında yönetme anlayışının payı büyüktür. Yanlış sorulardan oluşan yönetim anlayışıyla sorunlar saptanamamakta ve çözümler üretilememektedir. Yapılacak iş, "doğru soru" sormaktır.

Öyleyse doğru soru nedir?

"Kişiye değil, konuya yönelik olan soru" doğru sorudur. Kısaca, "Kim?" sorusu değil, "Ne?" sorusu doğru sorudur.

"Kim?" sorusu; sorunu, kişilerin haklılığı haksızlığı açısından ele alarak kişiselleştirir. Kişiselleştirmek, sorunların çözümünü sağlamak şöyle dursun, zıtlaşmalara, çekişmelere neden olur ve sorunları daha da büyütür. Bu nedenlerle "Kim?" sorusunu sormak yanlıştır.

Ayrıca "Kim?" sorusu, insanın kişiliğini de zedeler. Çünkü insanları, gerçek düşüncelerini gizlemeye iter. Doğru ve iyi olanın yanında değil, güçlü olanın yanında yer almaya zorlar. Bu tür ilişkilerin egemen olduğu yerde belki, birkaç kişi daha da güçlenir. Ancak güven azalır, verim yok olur. Geniş kitleler bundan zarar görür.